Farmer Managed Natural Regeneration (FMNR)

တောင်သူကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/သစ်ပင်များကို သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်းပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းလက်စွဲစာအုပ်

စီမံကိန်း မန်နေဂျာများ၊ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်သူများနှင့် FMNR လှုပ်ရှားမှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး ထောက်ခံအားပေးသူများအားလုံးအတွက် မရှိမဖြစ်လက်စွဲစာအုပ်

Tony Rinaudo
Alice Muller
Mary Morris
January 2019

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤFMNR လက်စွဲစာအုပ်၏ရေးသားသူများသည် FMNR ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်သည့်နည်းလမ်းများနှင့်အသိပညာအတွက် ၎င်းတို့၏အချိန်နှင့် အတွေ့အကြုံများကို ရက်ရောစွာ မျှဝေပေးခဲ့ကြသော ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ FMNR လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသူပညာရှင်များအား ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။
ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေမှုအတွက် တန်ဖိုးရှိသောကူညီပံ့ပိုးမှုများကိုလည်း စာရေးသူများက အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ အထူးသဖြင့် Cedric Hoebreck၊ Sarah McKenzie၊ Dean Thomson၊ Anne Crawford၊ Brian Hilton၊ Steve Herbert နှင့် World Vision Australia မှ Rob Kelly တို့ကို ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ကြောင်းဖော်ပြလိုပါသည်။ Sumaila Saaka၊ Chris McMillan၊ Carolyn Kabore၊ Irene Ojuok နှင့် Peter Weston အပါအဝင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ FMNR ကျွမ်းကျင်ချန်ပီယံများမှ အဖိုးတန်သော ပံ့ပိုးမှုများကိုလည်း ပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။
FMNR လှုပ်ရှားမှုကို ဆက်လက်မြှင့်တင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးကူညီမှုအတွက် FMNR Hub အလှူရှင်များအားလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

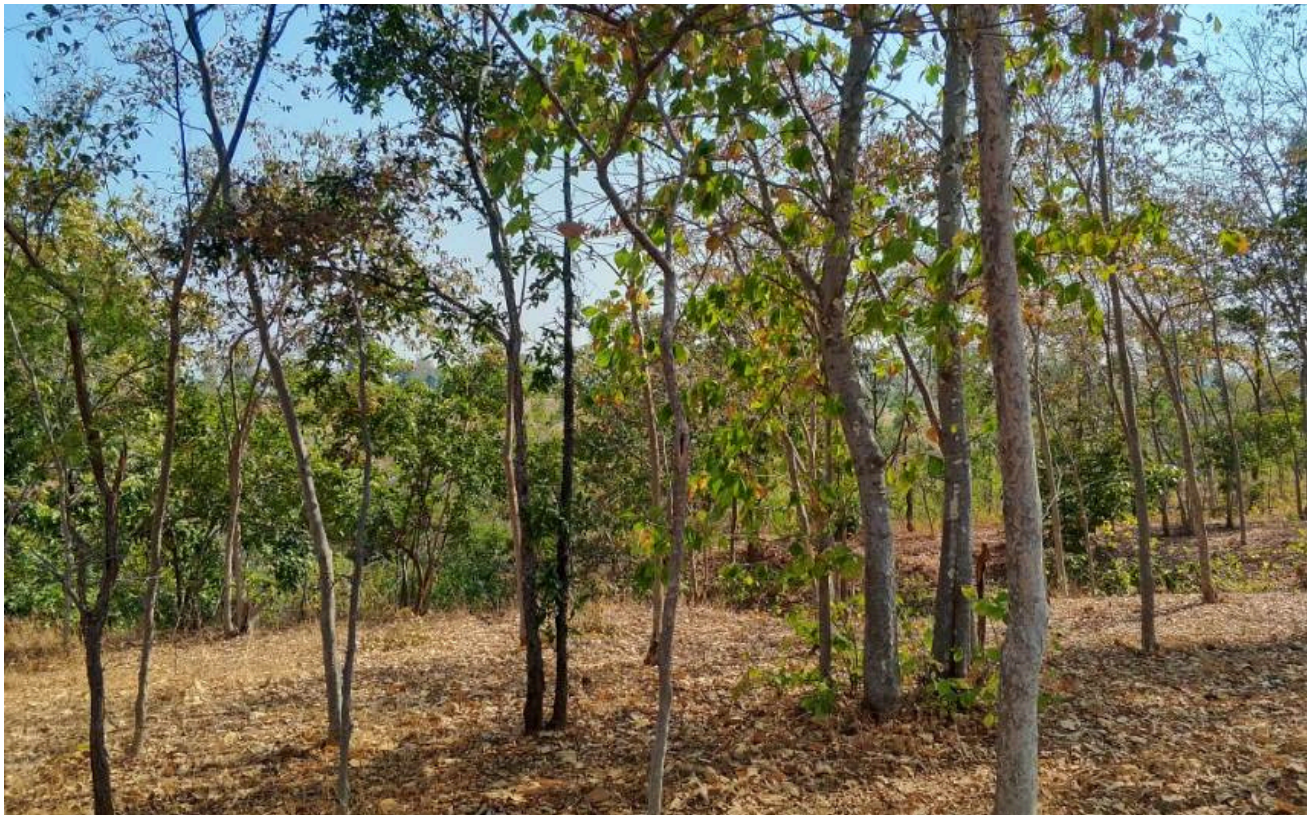

မာတိကာ

အခန်း (၁) Introduction to Farmer Managed Natural Regeneration (FMNR) တောင်သူကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/သစ်ပင်များကို သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း မိတ်ဆက်	၆
အခန်း (၂) Using FMNR in a development program ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ်တစ်ခုတွင် FMNR ကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုခြင်း	၂၁
အခန်း (၃) Taking stock with the community ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစုရှယ်ယာရယူခြင်း	၃၅
အခန်း (၄) How to practice FMNR FMNR ကိုဘယ်လို လက်တွေ့လုပ်မလဲ?	၄၄
အခန်း (၅) Community engagement to create a sustainable FMNR practice ရေရှည်တည်တံ့သော FMNR အလေ့အကျင့်ကို ဖန်တီးလုပ်ဆောင်ရန် လူထုနှင့် တွေ့ဆုံ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၈၅
အခန်း (၆) Managing fire and other potential problems တောမီးလောင်မှုနှင့် အခြားဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ပြဿနာများကိုင်တွယ်ခြင်း	၁၁၃
အခန်း (၇) Ensuring FMNR is inclusive FMNR သည် အားလုံးပါဝင်မှုဖြင့်ဆောင်ရွက်ကြောင်း သေချာပါစေ	၁၃၂
အခန်း (၈) FMNR partnerships FMNR မိတ်ဖက်များ	၁၄၅
အခန်း (၉) Designing FMNR projects FMNR စီမံကိန်းပုံစံရေးဆွဲခြင်း	၁၅၄
အခန်း (၁၀) Monitoring and evaluation စီမံကိန်းများအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း	၁၆၅
အခန်း (၁၁) Some final thoughts နောက်ဆုံးတွေးခေါ်ချက်အချို့	၁၈၁

အမှာစာ

World Resources Institute မှ Chris Reij က FMNR သည် Sahelတွင် အကြီးမားဆုံး အပြုသဘောဆောင်သော ပတ်ဝန်းကျင် အသွင်ကူးပြောင်းမှု ဖြစ်နိုင်ပြီး အာဖရိကတိုက်တစ်ခုလုံးတွင်လည်း ဖြစ်နိုင်သည် ဟုပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ သြစတြေးလျဧနသဟာယသိပ္ပံနှင့်စက်မှုသုတေသနအဖွဲ့၏ ဒေါက်တာ Richard Stirzaker မှ အရေးကြီးသည်မှာ FMNR တွင်'လယ်သမားများမဲရှိသည်' ဟုပြောကြားခဲ့သည်။ ပြီးတော့ မဲပေးခဲ့ကြတယ်။ အနိမ့်ဆုံး NGO သို့မဟုတ် အစိုးရအကူအညီဖြင့် အဆင်းရဲဆုံးနိုင်ငံများရှိ ကမ္ဘာအဆိုးရွားဆုံး စိုက်ပျိုးရေးပတ်ဝန်းကျင်များတွင် အနှစ် ၂၀ အတွင်း တစ်နှစ်လျှင် ဟက်တာ ၂၅၀,၀၀၀ ခန့်နှုန်းဖြင့် ပျံ့နှံ့ခဲ့သည်။

ၜင်းသည် အလွန်စိတ်ပျက်နေပြီး ဆာဟာရသဲကန္တာရကို တွန်းလှန်ရန် ကြိုးစားနေသည့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်သားတစ်ဦး၏ဆုတောင်းချက်ကို တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် တီထွင်ခဲ့သော ရိုးရှင်းသော သစ်ပင်စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းစနစ်ဖြစ်သည့် Farmer Managed Natural Regeneration (FMNR) ဖြစ်သည်။

အချိန်တန်သော် FMNR သည် ၜင်း၏ပြန်ရှုံ့မှုကို အရှိန်မြင့်ရန်အတွက် ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာကို ဆွဲဆောင်ခဲ့ပြီး၊ ခေတ်မီဆန်းသစ်သော သုတေသနအစီအစဉ်များတွင် ထည့်သွင်းခဲ့ရပြီး မြေယာပြန်လည် ထူထောင်ရေး အဘိဓာန်တွင် အကောင်းဆုံးအလေ့အကျင့်တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။

FMNR သည် အဓိကစက်မှုလုပ်ငန်းများပြိုလဲခြင်းကို တွေ့ကြုံရမည့် အခြားနိုင်ငံအချို့၏ သမိုင်းကြောင်းကို ပြောင်းလဲစေခဲ့သည့်အပြင် FMNR သည် ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံးနှင့် ထိခိုက်လွယ်ဆုံးသော သန်းပေါင်းများစွာသော ပြည်သူများအတွက် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုကိုမြှင့်တင် ပေးခဲ့သည်။

မြေယာရှုခင်းများကို ပြန်လည်စိမ်းလန်းစေခြင်း၊ ရေလည်ပတ်မှုများကို ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ မြေဆီလွှာဟက်တာသန်းပေါင်းများစွာကို အကာအကွယ် ပေးထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် မျှော်လင့်ချက် ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ပျော်ရွှင်မှုများပင် ပြန်လည်ရရှိလာပါသည်။

FMNR သည် စတင်လာခဲ့ပြီးနောက် ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ဆက်လက်ပျံ့နှံ့ခဲ့ပြီး လူသိများ လာကာ လက်ခံကျင့်သုံးလာခဲ့သည်။ FMNR လက်စွဲ၏ ဤပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေမှုသည် အလွန်အသုံးဝင်သော နည်းပညာ အထောက်အကူတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကိုးကားချက်တစ်ခုဖြစ်လာကာ ၜင်းသည် အရည်အသွေးစံနှုန်း တစ်ခုကို အတုယူ လုပ်ဆောင်နေစဉ် FMNR ၏နောက်ထပ်ပြန့်ပွားမှုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေလိမ့် မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့သည် FMNR လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးဝင်စေလိုပြီး လက်စွဲစာအုပ်တွင် သင်၏ အကြံပြုချက်ကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး ၜင်းကိုအသုံးပြုစေလိုပါသည်။

FMNR ကို သင်ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်ပြီး သင့်ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံများနှင့် သင်ယူမှု များကို မျှဝေရန်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ဖိတ်ခေါ်ပါသည်။ FMNR တွင် လမ်းညွှန်မူများပါရှိသော်လည်း ၜင်းကို လုပ်ဆောင်ရန် အတွက် အကြောင်းအရာအခြေအနေအသစ်တစ်ခုစီနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ သင်၏အတွေ့အကြုံများနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဝေမျှခြင်းသည် အခြားသူများကို FMNR နှင့်ပတ်သက်သည့် အသိပညာအခြေခံကိုကြွယ်ဝတိုးတက်စေပြီး ယခင်ကထက် FMNR ကို ပိုမိုလုပ်ဆောင်လာနိုင်စေရန် ကူညီပေးပါ မည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ရည်မှန်းချက်မှာ လူများများနှင့်ၜင်းတို့နေထိုင်ရာ မြေယာရှုခင်းများသည် ဤကုန်ကျစရိတ် နည်းပြီး၊ အရွယ်အစားအလိုက် သဘာဝပေါက်ပင်များ လျင်မြန်စွာပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများ ပြန်လည် ကောင်းမွန်လာခြင်းများမှ တတ်နိုင်သမျှ အကျိုးကျေးဇူးရရှိစေရန်ဖြစ်သည်။

ဒီလက်စွဲစာအုပ်ကို ဘယ်လိုသုံးမလဲ (How to use this manual)

လူတိုင်းသည်သင်တန်းတက်ရောက်ခြင်း သို့မဟုတ် လက်ရှိ FMNR စီမံကိန်းများသို့ သွားရောက် လေ့လာ နိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း FMNR ကိုဖွဲ့စည်းထားသော ရိုးရှင်းသောနည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ အောင်မြင်ရန် အခွင့်အလမ်း ရှိသင့်ပါသည်။

FMNR လက်စွဲစာအုပ်ကို မည်သူမဆို၊ မည်သည့်နေရာတွင်မဆို FMNR ကို လက်တွေ့လေ့ကျင့်နိုင်ရန် သို့မဟုတ် အခြားသူများအား FMNR လေ့ကျင့်ရန်၊ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် လမ်းညွှန်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံများ မျှဝေရန်ရည်ရွယ်ပြီး သက်တမ်းဆယ်စုနှစ်များစွာအတွင်း သောင်းနဲ့ချီသော FMNR လက်တွေ့ကျင့်သုံး သူများ၏ သုတေသနနှင့် အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ၍ ဖန်တီးထားပါသည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်သည် FMNR လုပ်ငန်း၏ အဆင့်အဆင့်တိုင်းတွင် အသုံးဝင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထား ပါသည် – FMNR ကိုသင်ယူလိုသူများအတွက် FMNR အကြောင်း နိဒါန်းနှင့် FMNR နှင့် ရင်းနှီးပြီးသား သူများအတွက် ရည်ညွှန်းစာအုပ်ဖြစ်သည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်သည် အဓိကအားဖြင့် ရပ်ရွာနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိ စီမံကိန်း မန်နေဂျာများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် အဓိကရေးဆွဲထားသည်။ သို့သော် FMNR ကို ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းများတွင် လေ့ကျင့်ရန်၊ သို့မဟုတ် FMNR ၏ အောင်မြင်မှုနှင့် တည်တံ့မှုရှိစေရန် လိုအပ်သော အစိတ်အပိုင်းများကို ပိုမိုနားလည်ရန် စိတ်ဝင်စားသူ မည်သူမဆိုလည်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

FMNR လက်စွဲစာအုပ်ကို ရေးသားသူများသည် ကလေးများကို အလေးထားသည့်ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထူးပြုသည့် ခရစ်ယာန်ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအေဂျင်စီဖြစ်သည့် World Vision Australia တွင် အခြေစိုက်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် ဥပမာများ သည် World Vision ၏ ပရောဂျက်များမှ လာရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့၏ရည်ရွယ်ချက် မှာ World Vision ၏ ဝန်ထမ်းများအတွက်သာ ရည်ရွယ်ထားသော လက်စွဲစာအုပ်တစ်အုပ် ဖန်တီးရန် မဟုတ်ပါ။ FMNR လက်စွဲစာအုပ်ကို မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းနှင့် အသိုင်းအဝိုင်းမှ မဆို အသုံးပြုနိုင်သည့် လက်တွေ့ကျသော ကိုးကားချက်နှင့် အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်စွဲစာအုပ်အပေါ် အကြံပြုချက်များနှင့် တုံ့ပြန်ချက်များကို ကြိုဆိုပါသည်။ FMNR လှုပ်ရှားမှု၏ တိုးတက်မှုအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် သင်တို့၏ အတွေ့အကြုံများကိုလည်း ကြားခွင့် ရလိုပါသည်။ကျေးဇူးပြု၍ မှတ်ချက်များ သို့မဟုတ် မေးခွန်းများကို fmnr@worldvision.com.au သို့ပေးပို့ပါ သို့မဟုတ် FMNR Hub- fmnrhub.com.au/contact-us/ မှတဆင့် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ဆက်သွယ်ပါ။

ဒီလက်စွဲစာအုပ်ကို ဘယ်လိုအသုံးပြုရမလဲ

FMNR လက်စွဲစာအုပ်ကို အစမှအဆုံးအထိ ဖတ်နိုင်သည် သို့မဟုတ် သင့်စိတ်ဝင်စားသော အပိုင်းများကို တိုက်ရိုက်ရှာဖတ်နိုင်ပါသည်။

သင်သည် FMNR ကို အသစ်တစ်ခုအနေနှင့် လေ့လာမည်ဆိုပါက FMNR ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပါဝင်သောအရာများကို ပိုမိုနားလည်ရန်အတွက်၊ နှင့် သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကို ရှာဖွေဖတ်ရှုရန် လမ်းညွှန်ချက်များအဖြစ် ကျန်သောစာအုပ်တစ်ခုအားလုံးကို ဖတ်ရှုရန် စဉ်းစားပါ။

တနည်းအားဖြင့်၊ သင့်အတွက် အထူးစိတ်ဝင်စားမှုရှိသော အခန်းများကို တိုက်ရိုက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်၊

- FMNRကိုအသိုင်းအဝိုင်းအသစ်များတွင်မိတ်ဆက်ရန် – အခန်း ၅ – ရပ်ရွာလူထု၏ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု
- ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည်အကူအညီစီမံကိန်းများတွင် FMNR ကိုပေါင်းစပ် အသုံးပြုရန် – အခန်း ၂ – ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များတွင် FMNR အသုံးပြုခြင်း
- ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းများ – အခန်း ၆ – မီးနှင့် အခြားပြဿနာ များကိုစီမံ ခန့်ခွဲခြင်း
- အောင်မြင်မှုနှင့် တည်တံ့မှု တိုးတက်စေရန် မူဝါဒကောင်းမွန်ရေးဆောင်ရွက်မှု – အခန်း ၅ – မူဝါဒပြောင်းလဲရေး အတွက်ထောက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်း
- FMNR စီမံကိန်းများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် FMNR လှုပ်ရှားမှုအား သုတေသန အဖြစ်ထောက်ပံ့ ဆောင်ရွက်ရန် – အခန်း ၁၀ – FMNR အတွက် စောင့်ကြည့်မှုနှင့် သုံးသပ်မှု

ဤလက်စွဲစာအုပ်တွင် ပုံစံတူ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အရင်းအမြစ်များကို ဘောင်ခတ်ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး အဆုံးတွင်လည်း နောက်ဆက် တွဲများ ထည့်ထားပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအမှန်တကယ် ဖြစ်ရပ်များနှင့် နမူနာများကိုလည်း ဘောင်ခတ်ဖော်ပြ ထားသည်ကိုတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

အီလက်ထရွန်နစ်လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုသူများအတွက် -

- မိမိလိုအပ်သည့် အပိုင်းသို့ အလွယ်တကူ ရောက်ရှိရန် စာအုပ်အကြောင်းအရာ များဇယား(Table of Contents) ထဲတွင် စာမျက်နှာနံပါတ်ကို ရှာဖွေနိုင်ပါသည်။
- အချို့သောအသုံးအနှုန်းများနှင့် အရင်းအမြစ်များသည် လက်စွဲစာအုပ်၏နောက်တွင် ပါရှိသော အဓိပ္ပါယ် အဘိဓာန် (glossary) တွင် တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်ထားရှိသည်။ သက်ဆိုင်ရာအသုံးအနှုန်းကိုနှိပ်ပြီး အဓိပ္ပါယ်သို့ သို့မဟုတ် ထပ်ဆောင်းသတင်းအချက် အလက်များသို့ ရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။ Cursor ကို အသုံးအနှုန်းပေါ်တွင် ရပ်ထားပြီး အဓိပ္ပါယ် အဘိဓာန်ချိတ်ဆက်မှု ရှိမရှိ စစ်ဆေးပါ၊ ရှိပါကနှိပ်ပြီး အဓိပ္ပါယ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။
- အခြားအသုံးအနှုန်းများကို အပြာရောင်ဖြင့် ထင်ရှားစွာ သတ်မှတ်ထားပြီး ပြင်ပဝက်ဘ်ဆိုက်များ သို့မဟုတ် အရင်းအမြစ်များသို့ချိတ်ဆက်ထားသည်။ Cursor ကို အသုံးအနှုန်းပေါ်တွင် ရပ်ထားပြီး ချိတ်ဆက်မှုကို ကြည့်ပါ၊ နှိပ်လိုက်ပါက သက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များသို့ ရောက်ရှိမည်ဖြစ်သည်။
  Website link- FMNR Hub

လက်စွဲစာအုပ်၏ ပရင့်ဗားရှင်းကို အသုံးပြုသူများအတွက်-

အော့ဖ်လိုင်းလွယ်ကူစွာဝင်ရောက်နိုင်ရန် အီလက်ထရွန်းနစ်လက်စွဲစာအုပ်ကို တစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် သင်စိတ်ဝင်စားသည့်အခန်းများ သို့မဟုတ် အရင်းအမြစ်များကိုသာ သိမ်းဆည်းနိုင်သည်။ လက်စွဲပါ လင့်ခ်များမှတစ်ဆင့် ပါဝင်သည့် နောက်ထပ်အချက်အလက်များနှင့် အရင်းအမြစ်များကို ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုရန်၊ သင်သည် အင်တာနက်သို့ ချိတ်ဆက်ထားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်တွင်ဖော်ပြထားသော FMNR ရှိအရင်းအမြစ်များအားလုံးကို FMNR Hub ဝက်ဆိုဒ် တွင် ရရှိနိုင်ပါသည်။

အခန်း (၁)

Introduction to Farmer Managed Natural Regeneration

တောင်သူကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/သစ်ပင်များကို
သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းမိတ်ဆက်

အနှစ်ချုပ်။ တောင်သူကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/သစ်ပင်များကို သဘာဝနည်းလမ်း အတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းမိတ်ဆက်

- သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် ဆိုးရွားပြင်းထန်သော မြေယာများပျက်စီးယိုယွင်းမှုသည် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို သိသိသာသာဖြစ်ပေါ်စေသည်။
- FMNR သည် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာ၊ ရိုးရှင်းပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော မြေယာပြန်လည်ထူထောင်ရေး အလေ့အကျင့် တစ်ခုဖြစ်ပြီး ရပ်ရွာလူထုများက ၎င်းတို့၏မြေယာများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိမှုကိုလျင်မြန်စွာနှင့် ထိရောက်စွာတည်ဆောက်နိုင်စေရန် အသုံးပြုနိုင်သည်။
- FMNR သည် သစ်ပင်အမျိုးအစားများရွေးချယ်ခြင်း၊ ကိုင်းဖြတ်/ကိုင်းချိုင်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း စသည်တို့အညီအမျှပါဝင်သည့် သစ်ပင်စီမံခန့်ခွဲမှုအလေ့အကျင့်တစ်ခုဖြစ်ပြီး လူထုကိုယ်တိုင် စီမံအုပ်ချုပ်ခွင့်မြှင့်တင်ပေးသည့်အလေ့အကျင့်တစ်ခုလည်းဖြစ်ပြီး ကျေးရွာလူထု၏ သဘောထားအတွေး အမြင်များနှင့် ၎င်းတို့ပတ်သက်ဆက်စပ်နေသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မြေယာရှုခင်းနှစ်ခုလုံးကိုပြန်လည် စိမ်းလန်းစေပါသည်။

FMNR၏အဓိကအခြေခံသဘောတရားများမှာ -

၁။ မြေအသုံးပြုသူမှ လက်ရှိပေါက်ရောက်နေသည့် ဒေသမျိုးရင်းပင်များနှင့် ချုံနွယ်များကို စနစ်တကျ ကိုင်းဖြတ်/ကိုင်းချိုင်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း။

၂။ မြေယာရှုခင်းတစ်လျှောက်ရှိ သစ်ပင်/ချုံပုတ်များ လွှမ်းခြုံမှုနှင့် ဇီဝအလေးချိန်/ဒြပ်ထု တိုးလာမှု။

၃။ FMNR ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲသည့် မြေယာရှုခင်းတစ်လျှောက်ရှိ လူသားများ၏ သုခချမ်းသာ (စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအရ) နှင့် ဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းများ တိုးတက်လာခြင်း။

- FMNR သည် ဇီဝရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်တစ်ခုဖြစ်ပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအပါအဝင် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ ရေ၊ တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးနှင့် မိလ္လာစနစ်၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လျှော့ချရေးနှင့် လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။
- FMNR ၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုသည် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်။ FMNR စီမံကိန်းများနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လူအများသို့ပိုမိုရောက်ရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

Resources

• Article: The development of Farmer Managed Natural Regeneration

• Videos: Everything is connected , Tony Rinaudo: the Niger I came to

သစ်တောပြုန်းတီးမှု၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု၊ မိုးခေါင်မှု၊ သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် ရေရှည်မတည်တံ့နိုင်သော မြေယာအသုံးပြုမှုများကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင် ဆိုးရွားပြင်းထန်သော မြေယာများပျက်စီးယိုယွင်းမှုကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် လယ်ယာမြေများ၊ စားကျက်မြေများနှင့် သစ်တောများ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် ကောင်းမွန်သောအခြေအနေအဆင့်အတန်းတို့ကို ပျက်စီးစေပြီး စားနပ်ရိက္ခာ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဝင်ငွေအတွက် ယင်းအရင်းအမြစ်များကို မှီခိုနေရသည့် လူတစ်ဦးချင်းနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို ထိခိုက်နစ်နာစေသည်။

ရလဒ်အနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲကမ္ဘာရှိ ကျေးလက်နေပြည်သူ အများစုသည် အာဟာရချို့တဲ့မှု၊ အခွင့်အလမ်းများ ဆုံးရှုံးမှု၊ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုတို့ ကြုံတွေ့နေရသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရန် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်မှုများပြားလာခြင်းကြောင့်လည်း မိသားစုပြိုကွဲမှုနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်ခြေ တိုးလာနိုင်သည်။ ဤအခြေအနေသည် ကျေးလက်နေလူထုအတွက် လုံခြုံသော သို့မဟုတ် ရေရှည်တည်တံ့သော အနာဂတ်မဟုတ်ပါ။ စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကအခြေခံသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို မှီခိုအားထားရသည့် နိုင်ငံများ၏ တိုးတက်မှုကိုလည်း အထောက်အကူမပြုပေ။

ဒါပေမယ့် ဒါက ပြောင်းလဲနေတယ် - ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ကျေးလက်နေလူထုများသည် တောင်သူကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/ သစ်ပင်များကို သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနည်းလမ်းဟုခေါ်သော ကုန်ကျစရိတ် သက်သာ ရိုးရှင်းပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော မြေယာပြန်လည်ထူထောင်ရေးအလေ့အကျင့် တစ်ခု မှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ဘဝများနှင့်မြေယာများကို ပြန်လည်ပုံဖော်နေကြသည်။ ရပ်ရွာလူထုသည် FMNR နှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ကြိုးပမ်းမှုများမှတစ်ဆင့် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသောမြေများကို ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ကောင်းသော မြေများအဖြစ် အချိန်ကာလအတော်အတန် အတွင်း ထိရောက်စွာ ပြန်လည်ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ မြေယာ ကုန်ထုတ်စွမ်း အားများပြန်လည်ရရှိသောအခါ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ရရှိ လာနိုင်ပြီး လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း များကို ဆင်းရဲတွင်းမှ ရုန်းထွက်နိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။ FMNR ချဉ်းကပ်မှုမှတစ်ဆင့် အရင်းအမြစ်များကို ထိန်းချုပ်နိုင်စေရန်နှင့်မျှော်လင့်ချက်ထားရှိလိုစိတ်များရှိလာအောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကျေးလက်နေလူထုများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ နှင့် လုပ်နိုင်စွမ်း ရှိလာစေသည်။

ဂေဟစနစ်ကျန်းမာရေးကို ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းသည် လူများ၊ ၎င်းတို့၏မြေများနှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း များကို ခံနိုင်ရည်ရှိစေသည်။ ထို့ကြောင့် မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ပြင်းထန်သော မုန်တိုင်းများနှင့် အင်းဆက်ပိုးမွှားတိုက်ခိုက်မှုကဲ့သို့သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လှုပ်ခတ်မှုများ၏ ပြင်းထန်မှုနှင့် သက်ရောက်မှုများကို လျော့နည်းစေသည်။ ကျေးလက်နေလူထုများသည် ရှိနေသည့် မတူညီကွဲပြားသော သဘာဝအရင်းအမြစ် အမျိုးမျိုးမှ ရယူအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းတို့အားဖြင့် အရာခပ်သိမ်း ဆုံးရှုံးမှုများမှ ခံစားနိုင်ခြေ နည်းပါးစေပါသည်။

ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံများအပါအဝင် အာဖရိကတစ်ဝှမ်းနှင့် အခြားဒေသများမှ အထောက်အထားများအရ FMNR သည် မြေယာရှုခင်းများနှင့် လူနေမှုဘဝများ ပြုပင်ပြောင်းလဲပေးခြင်းအားဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများအပေါ် အပြုသဘောဆောင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုပြသကာ ကျန်းမာသော ဂေဟစနစ်နှင့်စီးပွားရေး တိုးတက်မှုအတွက် ပလက်ဖောင်းတစ်ခုကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

FMNR ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်လဲ?

FMNR သည် ခုတ်လှဲထားသော ငုတ်တိုများမှထွက်လာသော သစ်ပင်ငုတ်တက်များကိုရွေးချယ်မွေးမြူခြင်း၊ အမြစ်စနစ်များ သို့မဟုတ် အစေ့များမှ အညောက်ပေါက်ခြင်း သို့မဟုတ် သစ်တောထူထပ်သော သစ်တောများမှ သစ်ပင်များနှင့် ချုံနွယ်များကို စနစ်တကျ ပြန်လည်ကြီးထွားစေခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါ ဥပမာသည် ယေဘုယျအားဖြင့် အသုံးများသောFMNR ချဉ်းကပ်နည်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရွေးချယ်ထားသော အမှန်တကယ်မျိုးစိတ်၊ တစ်ဟက်တာတွင် ကျန်သောသစ်ပင် အရေအတွက်၊ ကိုင်းဖြတ်/ကိုင်းချိုင်ခြင်းများအတွက် ရွေးချယ်ထားသော ပင်စည်အရေအတွက်နှင့်ပင်စည် ဖြတ်တောက်ခြင်း အဆင့်သည် အကြောင်းအရာအလိုက် ကွဲပြားနိုင်ကြောင်း ကျေးဇူးပြု၍ သတိပြုပါ။ FMNR ၏ တကယ့်လက်တွေ့တွင် အဆင့်သုံးဆင့် ပါဝင်သည်။

၁။ နှစ်သက်သော သစ်ပင်ငုတ်ကို ရွေးချယ်ပါ။ လိုချင်သောသစ်ငုတ်တိုများကို ရွေးချယ်ပြီး သစ်ငုတ် တစ်ခုစီအတွက်၊ သစ်ပင်များအဖြစ် ကြီးထွားရန် အတွက် အမြင့်ဆုံးနှင့် အဖြောင့်ဆုံး ပင်စည်အရေ အတွက်ကို ရွေးချယ်ပါ။

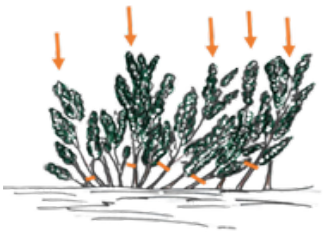

၂။ ကိုင်းဖြတ်/ကိုင်းချိုင်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း
မလိုချင်သောပင်စည်များနှင့်ဘေးတက်များကိုဖယ်ပါ။ ပင်စည်အရေအတွက်မည်မျှ ချန်ထား ရမည်မှာ ပင်စည်ကို ဘာလုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ထား သည်နှင့်ဆိုင် ပါသည်။ (ဥပမာ-သစ်ထုတ်ယူရန် (သို့မဟုတ်) အသီးထုတ်ယူရန် ဆိုပါက ပင်စည် တစ်ခုတည်းချန်ရန် လိုအပ်ပြီး ထင်းထုတ် ယူရန်နှင့်အခြား ရည်ရွယ်ချက် များအတွက် ပင်စည်တစ်ခုမက ချန်လေ့ရှိပါသည်။

၃။ ထိန်းသိမ်းခြင်း
အောက်ခြေအကိုင်းအခက်များနှင့် ကိုင်းများ ချိုင်ခြင်း၊ ခုတ်ခြင်းပြုလုပ်ထားသော ကိုင်းများ မှအတက်များ ပြန်လည် ထွက်လာနိုင်ပြီး အသစ် ထွက်လာသော ပင်စည်နှင့် ဘေးကိုင်းများကို အချိန်အလိုက်ပြန်ပြီး ကိုင်းဖြတ်ပေးရပါမည်။ လယ်သမားက ချိန်ထားရမည့် ပင်စည်အရေ အတွက်နှင့် ထားရမည့်ပင်စည် အထူ အပါး၊ ထပ်ထွက်လာသောအတက် အရေအတွက် မည်မျှထားမည်တို့မှာ လယ်သမား၏ လိုအပ် ချက်၊ ထိုဒေသတွင်သာ ပေါက်ရောက် သောမျိုး နှင့်ဒေသအခြေအနေတို့ကိုပါ ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပါမည်။

FMNR ကို စားကျက်မြေ၊ စိုက်ပျိုးမြေနှင့် လူနေထူထပ်ပြီး ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော သစ်တောမြေနေရာများတွင် ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ပြန်လည်ပေါက်ရောက်သော သစ်ပင်များနှင့် ချုံနွယ်များသည် မြေဆီလွှာဖွဲ့စည်းပုံနှင့် မြေဩဇာ ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရန်၊ မြေတိုက်စားမှုလျှော့ချရန်၊ မြေဆီလွှာအစိုဓာတ်အငွေ့ပျံမှုကို လျှော့ချပေးခြင်း၊ စမ်းရေတွင်းများနှင့် မြေအောက်ရေများကို ပြန်လည်ဖြည့်စွမ်းပေးပြီး ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ တိုးပွားလာစေပါသည်။ အချို့သော သစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် မြေဆီလွှာတွင် နိုက်ထရိုဂျင်ကဲ့သို့ အာဟာရဓာတ်များကို ဖြည့်စွက်ပေး ပါသည်။ FMNR ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်သူများ၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် မျိုးစိတ်များပေါ်မူတည်၍ စီမံခန့်ခွဲစိုက်ပျိုးထားသော သစ်ပင်များသည် အောက်ပါကဲ့သို့သော ရည်ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်ပါသည်။

- ရေရှည်တည်တံ့သော ထင်းအရင်းအမြစ်ကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအတွက် မြေဆီဩဇာတိုးပွားစေရန် ကူညီပေးခြင်း
- လူများအတွက် အစားအစာနှင့် တိရစ္ဆာန်များအတွက်အစားအစာများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း
- ရောင်းချရန် ထုတ်ကုန်များ ဖန်တီးခြင်းနှင့်
- ရေကြီးခြင်း၊ လေတိုက်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာအပူချိန်ကို လျှော့ချပေးခြင်း

FMNR သည် ဇီဝရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်တစ်ခုဖြစ်သည်သာမက ၎င်းသည် ရပ်ရွာလူထု၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးပါသည်။ FMNR သည် အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များ၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုနှင့် အောင်မြင်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် အသုံးပြုသည့်အခြေခံ အလေ့အကျင့် တစ်ခု လည်းဖြစ်သည်။

၎င်း၏အဓိကအချက်မှာ FMNR သည် စိတ်ကိုပြန်လည်စိမ်းလန်းစေကာ ရပ်ရွာလူထုအား စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို မြှင့်တင်စေရန် အာရုံစိုက်သည်။ စိတ်ကိုပြန်လည်စိမ်းလန်းစေခြင်းတွင် သစ်ပင်များနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးဖြစ်စေမည့် အရာများနှင့် လုပ်ဆောင်မှုများကိုဆန့်ကျင်စိန်ခေါ်ပြီး ၄င်းမှ ပေးဆောင်သည့် ရှုမြင်ရန် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ - သဘာဝ နှင့် အညီ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ၎င်းကိုဆန့်ကျင်လုပ်ဆောင်ခြင်းထက် ပိုမိုအကျိုးရှိပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော ရလဒ်များ ကို ပေးစွမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

FMNR ကို လက်ခံယုံကြည်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းများသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းအတွက် မြေယာပေါ်တွင် မှီခိုနေရသော သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ မြေယာများကို ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစွာ စီမံခန့်ခွဲ နိုင်ခွင့်နှင့် အသုံးပြုနိုင်ခွင့် ရှိပြီး ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုများမှ အကျိုးခံစားခွင့်များကိုရရှိခံစား နိုင်စေရေးတို့ကို သေချာစေအောင် လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ပေးပါသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပံ့ပိုးမှုဖြစ်စေသော အကြောင်းရင်းများစွာရှိပြီး အောက်ပါအချက်များပါဝင်ပါသည်။

တစ်ဦးချင်းစီ၏ ယုံကြည်ချက်နှင့် သဘောထားအပြောင်းအလဲများ

FMNR ၏အလေ့အကျင့်သည် မကြာခဏပြောင်းလဲနေသော ယုံကြည်ချက်များနှင့် သဘောထားများအပြင် သစ်ပင်စီမံခန့်ခွဲမှုအလေ့အကျင့်များ လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူမှုရေးပြောင်းလဲမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် တန်ဖိုးများမြှင့်တင်ခြင်းအတွက် အစွမ်းထက်သော နည်းလမ်းအထောက်အကူနည်းလမ်းအထောက်အကူ တစ်ခုဖြစ်သည်။ FMNR နှင့် အောင်မြင်ရန် အမှန်တကယ် ကြိုးစားရင်ဆိုင်ဆောင်ရွက်ရန်မှာ သစ်ပင်များ ကြီးထွားအောင် လုပ်ဆောင်နည်းမဟုတ်ပဲ (၎င်းတို့၌ ထိုစွမ်းရည်ရှိပြီးသား) လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို ၎င်းတို့၌ အပြုသဘောဆောင်သော အပြောင်းအလဲများကို ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်သည့် ကိုယ်စွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်: ရှိနေကြောင်း သိရှိနားလည်အောင် ကူညီပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည် (လူအများမှ ဤဆိုလိုချက်သည် မဟုတ်မှန်ဟု ယုံကြည်ကြသဖြင့် သူတို့၏မျှော်လင့်ချက်များကို စွန့်လွှတ်လေ့ရှိသည်)။ FMNR လုပ်ဆောင်မှု ဖြစ်မြောက်ရန်အတွက် လူများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပျက်စီးစေသော အလေ့အကျင့်ဆိုးများကို အပြုသဘောဆောင်ပြီး၊ ပြန်လည်ထူထောင်မှုကို ဖြစ်စေသည့် အလေ့အကျင့်ကောင်း များဖြင့် ပြန်လည်အစားထိုး လုပ်ဆာင်လာရန် ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း သေချာရန်လို ခံယူထားရန် အပ်ပါသည်။

အားလုံးပါဝင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် ကတိကဝတ်များကို လုံခြုံစေခြင်း

လူတစ်ဦးချင်းစီသည် FMNR ကို တစ်ဦးချင်း ကျင့်သုံးလုပ်ဆောင်နိုင်သော်လည်း မြေယာနှင့် သစ်ပင်များကိုအသုံးပြုသည့် ရပ်ရွာရှိလူတိုင်းမှ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုရှိပါက ပိုမိုအောင်မြင်ပါသည်။ အကောင်းဆုံးမှာ၊ သစ်ပင်နှင့် မြေယာများ ကို ဘယ်လို စီမံခန့်ခွဲမလဲဆိုတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ ချမှတ်ရာမှာ ရပ်ရွာတစ်ခုလုံးက ပါဝင်ဆောင်ရွက်ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်။ သက်ဆိုင်သူအားလုံး (အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား၊ လူငယ်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်၊ အစိုးရ၊ ကျွဲ/ နွားထိန်းကျောင်းသူများနှင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်သူများအပါအဝင်) ပါဝင်ပတ်သက်သူအားလုံး၏ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုသည် FMNR ၏ အောင်မြင်မှုအတွက် လိုအပ်သော အခြေအနေများကို ဖန်တီးပေးပါသည်။

မူဝါဒကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပံ့ပိုးပေးခြင်း

သစ်ပင်များနှင့် အခြားသစ်တောထွက်ကုန်များ (သစ်သီး၊ ပျားရည်၊ ဆေးဝါးစသည်) တို့ကို ရိတ်သိမ်းခြင်းဖြင့် လူတစ်ဦးချင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းခွင်မှ အကျိုးအမြတ်ရရှိစေမည့် ဥပဒေများ ကဲ့သို့သော မူဝါဒများ ချမှတ်ထားပါက အထိရောက်ဆုံးသော FMNR ဖြစ်ပါမည်။ ကောင်းစွာဒီဇိုင်းဆွဲထားသော FMNR လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုသည် သစ်နှင့်သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ရေရှည်တည်တံ့သော နည်းစနစ်များဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမှ အကျိုးခံစားခွင့်များရရှိလာမှု သေချာစေရန် ကြိုးပမ်းပေးမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့အကျိုးခံစားခွင့်ရှိခြင်းသည် FMNR အလေ့အကျင့်ကို လက်ခံကျင့်သုံးသွားမည့် ရပ်ရွာလူထု၏ဆန္ဒ သဘောထားဖြစ်ပေါ်လာရန် အဓိကသော့ချက်ဖြစ်နိုင်သည်။

မျှော်လင့်ချက်နဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်

FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် သစ်ပင်အသုံးပြုသူများ၊ ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်ထားပြီးဖြစ်သော နည်းလမ်းအထောက်အကူများနှင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း သဘောတူညီချက်များဖြင့် အကောင်အထည် ဖော်ထားသောကြောင့် FMNR ကို ကျင့်သုံးသည့် ရပ်ရွာလူထုသည် ၎င်းတို့၏မြေယာနှင့်ဘဝများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ပြင်ပအကူအညီ မလိုအပ်ပါ။ FMNR လုပ်ငန်းကိုအရှိန်အဟုန်မြင့် တင်ပေးနိုင်သည့် သို့မဟုတ် အတိုင်းအတာပမာနကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည့် ထပ်လောင်းပံ့ပိုးနိုင်မှု နည်းလမ်းများစွာရှိသော်လည်း မည်သူမဆို ၎င်း၏ အကျိုးခံစားခွင့်များကို လွတ်လပ်စွာရရှိနိုင်ပါသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ အထိခိုက်လွယ်ဆုံးသောသူများပင် လျှင် FMNR ကို ပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် FMNR မြှင့်တင်ရေးလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ မူလအခြေအနေများကို ပြောင်းလဲလာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိပြီး ၄င်းတို့၏ FMNR ဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များကို စမ်းသပ်ရန်၊ လက်ခံကျင့်သုံးရန်၊ ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်လာနိုင်ရန် အတွက် အတူတကွပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းကို တိုက်တွန်နှိုးဆော် ကူညီပေးသွားရန် လိုအပ်ပါသည်။

FMNR ၏အခြေခံမူများ

FMNR သည် မြေအသုံးပြုသူများ၏ တစ်ဦးချင်းလိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်သောကြောင့် FMNR သည် ဘာလဲနှင့် ဘယ်အရာသည် FMNR မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တစ်ခါတစ်ရံတွင် သတ်မှတ်ရန် ခက်ခဲနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ မြေအသုံးပြုသူတစ်ဦးသည် ၎င်း၏ စားကျက်မြေ တစ်ဟက်တာလျှင် အပင် (၆၀) ကျော် စိုက်ပျိုးပြီး ၄င်းတွင်မျိုးစိတ်အမျိုးမျိုးပါဝင်နိုင်ပြီး အခြားမြေအသုံးသူတစ်ဦးသည် တစ်ဟက်တာလျှင် အပင် (၃၀) နှုန်းဖြင့် ၎င်း၏ စားကျက်မြေတွင် အကျိုးပြုသည့်မျိုးစိတ် (၂) မျိုး သို့မဟုတ် (၃) မျိုးသာ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ဤစနစ်နှစ်ခုလုံးကို FMNR ဟုသတ်မှတ်ထားသော်လည်း မြေအသုံးပြုသူတိုင်း၏ မတူညီသောလိုအပ်ချက် များကြောင့် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်းများ မတူညီပါ။

ဤပြောင်းလဲမှုကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန် အောက်ဖော်ပြပါအခြေခံမူ (၃) ခုမျိုးလုံးကို လုပ်ဆောင်နေသည်ကို တွေ့သည့်အခါတိုင်း FMNR သည် ကောင်းမွန်စွာအလုပ်လုပ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။

၁။ မြေအသုံးပြုသူမှ နဂိုမူလတည်ရှိနေသည့် ဒေသမျိုးရင်းပင်များနှင့် ချုံနွယ်များကို စနစ်တကျ ကိုင်းချိုင်း/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း။

၂။ မြေယာရှုခင်းတစ်လျောက်ရှိ သစ်ပင် သို့မဟုတ် ချုံပုတ်များ လွှမ်းခြုံမှုနှင့် အပင်၏ဇီဝအလေးချိန်/ဒြပ်ထု တိုးလာခြင်း။

၃။ မြေယာရှုခင်း၏ ဂေဟဗေဒလုပ်ဆောင်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာပြီး လူသားများ၏ကျန်းမာ ချမ်းသာမှုကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်စွမ်းရှိခြင်း။

ဤအခြေခံမူ (၃) ရပ်နှင့်အညီ FMNR ကို မြေတစ်ကွက်တည်းတွင်ပင် လူတစ်ဦးမှ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ လူထုတစ်ရပ်လုံး သို့မဟုတ် မြေယာရှုခင်းတစ်ခုလုံးပါဝင်သည့် ကောင်းမွန်သော FMNR ပရောဂျက်တစ်ခုတွင် ဤအခြေခံမူသုံးရပ်အပြင် အောက်ပါထပ်တိုးအခြေခံမူများပါဝင်သည်။

၄။ ခိုင်မာအားကောင်းပြီး ရပ်ရွာလူထုအားလုံး၏ ပိုင်ရှင်သဘောထားစိတ်ဓာတ်နှင့် ကတိကဝတ်များ FMNR တွင်ရှိသည်။

၅။ တစ်ဦးချင်းနှင့် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရန် မြေယာအသုံးပြုသူများအား FMNR အလေ့အကျင့် များကို စမ်းသပ်ရန်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် လယ်သမားမှမောင်းနှင်သော ချဉ်းကပ်မှုမှတစ်ဆင့် ရိုးရာအသိပညာကို အခြေခံထားသည်။

တောင်သူကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်မောင်းနှင်ချဉ်းကပ်မှုမှတစ်ဆင့် ရိုးရာအသိပညာကိုအခြေခံပြီး မြေယာအသုံး ပြုသူများအား တစ်ဦးချင်းနှင့် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်များဖြည့်ဆည်းရန် FMNR အလေ့အကျင့်များကို စမ်းသပ်ပြီး လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးထားသည်။

၆။ သစ်ပင်များနှင့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ရပ်ရွာသဘောတူညီချက်များဖြစ်သည့် ဥပဒေများ။

၇။ FMNR ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်သူများသည် ၎င်းတို့၏ FMNR လုပ်ငန်းများမှ သစ်ပင်များနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကိုရယူနိုင်ရန် အစိုးရ၏ အသိအမှတ်ပြုမှုနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို တရားဝင်ဖြစ်စေရန် လုပ်ဆောင်နေသည့်တိုးတက်မှု။

၈။ FMNR အသိပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံများကို ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံးနှင့် အခြားသူများထံ တက်ကြွစွာမျှဝေခြင်း။

FMNR နဲ့ အခြားလုပ်ဆောင်မှုများ ဘယ်လိုကွာခြားလဲ?

FMNR ကို အခြားသော မြေယာရှုခင်းများ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သောစိုက်ပျိုးရေး အလေ့အကျင့်များနှင့် ပေါင်းစပ်ထားပြီး ၄င်းတွင် မတူညီသောအချက်များနှင့် တူညီမှုများပါရှိသည်။ အောက်ပါတို့သည် သင်တွေ့နိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အလေ့အကျင့်များထဲမှ အချို့ဖြစ်သည်။

ချဉ်းကပ်နည်းလမ်း (Approach)

သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း သို့မဟုတ် အလိုအလျောက်သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း (Natural regeneration or spontaneous natural regeneration)

အဓိပ္ပယ်ဖွင့်ဆိုချက် (Definition)

သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုး စေခြင်းဆိုသည်မှာ သစ်တောအတွင်း၌ ကြွေကျသည့် မျိုးစေ့များမှ သို့မဟုတ် အပင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများမှ တစ်ဆင့် သစ်တောများကို ပြန်လည်ထုတ်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ အသစ်ပြန်လည်ထုတ်လုပ်မည့် နေရာမှ နှောက်ယှက်ဟန့်တားခြင်းကို ကာကွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖယ်ထုတ်ခြင်းမှလွဲ၍ သဘာဝအတိုင်းပြန်လည်ရှင်သန်ခြင်းတွင် ပြင်ပအကူအညီ သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှု အနည်းငယ်မျှ သာရှိသည်။

FMNR နှင့်ဆက်စပ်ပုံ (Relationship to FMNR)

FMNR သည် အစေ့တွင်းအစေ့များမှ ပေါက်ဖွားလာသော သစ်ပင်များနှင့် ရှိပြီးသားအမြစ်လက်ကျန်များ နှင့်လည်း လုပ်ဆောင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း FMNR တွင် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များအား စီမံခန့်ခွဲခြင်းများအပြင် ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးလာသည့် သစ်ပင်များ၏ ရေရှည်တည်တံ့သော အသုံးပြုမှုကို အားပေးခြင်းများလည်း ပါဝင်ပါသည်။

Assisted natural regeneration (ANR)
အထောက်အကူဖြစ်စေသော သဘာဝအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း

ANR သည် ပျက်စီးနေသော မြက်ခင်းပြင်များနှင့် ချုံနွယ်ပင်များမှ အလယ်အလတ်တန်းစား သစ်တောများ ထူထောင်ရေးနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး မိခင်ပင်များနှင့် ၎င်းတို့၏ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ကာကွယ် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးသည့် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ANR သည် မြေဆီလွှာ ပျက်စီးမှု၊ ပေါင်းပင်မျိုးစိတ် များနှင့် ပြိုင်ဆိုင်မှု၊ မီး၊ စားကျက်မြေနှင့် ထင်းခုတ်ခြင်း အပါအဝင် သဘာဝ သစ်တောများ ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းမှုဆိုင်ရာ အတားအဆီးများကို ဖယ်ရှားရန် သို့မဟုတ် လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်သည်။ ကာကွယ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများအပြင် သစ်ပင်အသစ်များကို လိုအပ်သလို သို့မဟုတ် အလိုရှိသည့်အတိုင်း မြေဆီဩဇာတိုးတက်ကောင်းမွန် စေသည့် စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်ကြောင်း သေချာစေသည်။

ANR သည် အလယ်အလတ်တန်းစား သစ်တောကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန် အတွက် အသုံးပြုပြီး လက်ရှိသစ်ပင်များကို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများ ကို ပြုလုပ်ခြင်းများ မပါဝင်ပဲ မိခင်သစ်ပင်များနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ သို့မဟုတ် ပျိုးပင်များကိုသာ ကာကွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။
FMNR တွင် တူညီသည့် ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုသည့်အပြင် အပင်ငယ်လေးများ အရှိန်မြင့်ကြီးထွားလာစေရန်နှင့်ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းလည်း ပါဝင်ပြီး သစ်ပင်ထွက်ကုန်များ အသုံးပြုခြင်းနှင့် သီးနှံသစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးခင်းများတည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် silviculture systems အပြင် သစ်တောပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။

Farmer managed regeneration
တောင်သူကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/သစ်ပင်များကို ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း

Farmer managed regeneration ဆိုသည်မှာ မြေယာရှုခင်းတစ်ခုတွင် သဘာဝအတိုင်း မဟုတ်ပဲ ကျန်ရှိနေသည့် မိတ်ဆက်ထားသော မျိုးစိတ်များ ပြန်လည်ရှင်သန် ခြင်းကို ရည်ညွှန်းသည်။ တူညီသော ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များကို FMNR အဖြစ် အသုံးပြု သော်လည်း အီသီယိုးပီးယားနှင့် တီမောလက်စ်စတွင် လယ်သမားများသည် သစ်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ယူကလစ်ပင်များ ပြန်လည်မျိုးပွားခြင်း ကဲ့သို့သော သီးခြား အသုံးပြုမှုအတွက် မျိုးစိတ်များကို ရွေးချယ်နိုင်သည်။

တောင်သူကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/ သစ်ပင်များကို သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနည်းလမ်းသည် ဒေသမျိုးစိတ် သို့မဟုတ် သဘာဝပြုထားသော မျိုးစိတ်များကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ပြီး ၄င်းတွင် မြေအသုံးပြုသူများအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိရန် ထောက်ပံ့ပေးယုံသာမက ဂေဟဗေဒနစ်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲများကိုလည်း ကာကွယ်ပေး နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။

Forest landscape restoration (FLR)
သစ်တောမြေယာရှုခင်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

သစ်တောမြေယာရှုခင်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း (FLR) သည် သစ်တောပြုန်းတီးနေသော သို့မဟုတ် ပျက်စီးပိုယွင်းနေသော သစ်တော မြေယာ ရှုခင်းများ တစ်လျှောက် လူသားများ၏ ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို ပြန်လည်ရရှိရန်နှင့် လူသား များ၏ သုခချမ်းသာ ကို မြှင့်တင်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်သည်။ FLR သည် သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်းထက် သာလွန်သည်–၎င်းတွင် အကျိုးအမြတ်များ စွာနှင့် မြေယာအသုံးပြုမှုများကို အချိန်နှင့် အမျှ ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် လက်ရှိ/အနာဂတ် လိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်း ပေးရန်အတွက် မြေယာရှုခင်း တစ်ခုလုံးကို ပြန်လည် တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်သည်။

FLR သည် FMNR တွင် ပါဝင်ကူညီနိုင်သည့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော မြေယာရှုခင်း အလေ့အကျင့်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ FLR တွင် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ သီးနှံသစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း လုပ်ငန်း သဘာဝနည်းလမ်းအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း၊ ANR နှင့် FMNR အပါအဝင် မတူညီသော အလေ့အကျင့်များစွာပါဝင်ပါသည်။ FMNR သည် အထူးသဖြင့် မြေယာအသုံးပြုသူအများအပြားနှင့် အများပိုင် မြေများဖြစ်သည့် တောင်ကုန်းတောင်စောင်းများ၊ သစ်တောကြားခံဇုန်များ သို့မဟုတ် မြစ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသများကဲ့သို့ မြေယာအသုံးပြုသူများ၏ မြေယာရှုခင်းတစ်ခုတွင် ကျင့်သုံးသောအခါတွင် FMNR သည် FLR ကို ပံ့ပိုးရန် ကြီးမားသောအလားအလာရှိသည်။

Agroforestry သီးနှံသစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း	သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်းသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးစနစ်သို့ သစ်ပင်များနှင့် ချုံနွယ်များ ပေါင်းစည်းခြင်း ဖြစ်သည်။ သီးနှံသစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်းစနစ်တွင် အကျိုးရှိသော ထုတ်ကုန်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးရန် နှစ်စဉ်သီးနှံ များ၊ မွေးမြူရေး၊ တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်နှင့် လူသားတို့နှင့် အတူ ကာကွယ်ခြင်း၊ ပြန်လည် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲသည့် ကျယ်ပြန့်သော သစ်ပင်များ ပါဝင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးသစ်တော စနစ်များတွင် နယ်နိမိတ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ထင်းကွက်များ၊ ဥယျာဉ်ခြံများ၊ နှစ်စဉ် ကောက်ပဲသီးနှံများနှင့် အစားအစာချိုပင်များဖြင့် ရောယှက်ထားသော သစ်ပင်များ ပါဝင်နိုင်သည်။	စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက FMNR သည် လယ်မြေ သို့မဟုတ် စားကျက်မြေများတွင် အသုံးပြုသည့် အခါ သီးနှံသစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်းစနစ်ကို ထူထောင် ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ် သက်သာသော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ FMNR သည် သီးခြားမျိုးစိတ်သစ်တော မျိုးစိတ်များ သို့မဟုတ် စနစ်များထူထောင်ရာတွင် ကူညီရန်အတွက် စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ထိရောက်စွာပေါင်းစပ်နိုင်သည်။
Ever Green Agriculture (EVA) အမြဲစိမ်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ်	အမြဲစိမ်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ်သည် ပိုမိုရေရှည် တည်တံ့ပြီး ထုတ်လုပ်မှု အားကောင်းသော စိုက်ပျိုးရေးစနစ်များနှင့် မြေယာရှုခင်းများကို ဖန်တီးရန် အတွက် လယ်ယာမြေ များနှင့် တောင်ကုန်း/တောင်တန်းကို ထပ်တိုး သစ်ပင် များနှင့် ချုံနွယ်များ ပေါင်းစည်း ခြင်းကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ အမြဲစိမ်းစိုက်ပျိုးရေး စနစ်များသည် နိုက်ထရိုဂျင် ဖြည့်တင်းခြင်းဖြင့် မြေဆီလွှာအရည် အသွေးကို မြှင့်တင်ရန် သစ်ပင်များနှင့် ချုံနွယ်များကို သစ်စိမ်းမြေသြဇာ အဖြစ်အသုံးပြုကြသည်။	FMNR သည် အမြဲစိမ်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ်၏ ရည်မှန်းချက် များကို ပြည့်မီစေရန် လယ်ယာမြေ၊ တောင်ကုန်း/တောင်တန်းများနှင့် ပျက်စီးနေသော သစ်တောများအတွင်း သစ်ပင်များနှင့် ချုံနွယ်များကို ပေါင်းစည်းသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ FMNR သည် ၎င်း၏ကုန်ကျစရိတ် ထိရောက် မှုကြောင့် EVA စနစ်များတွင် အသုံးပြုသည့် သစ်ပင်တည်ထောင်ခြင်း၏ အဓိက နည်းလမ်းလည်း ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် မြေသြဇာအပင်များနှင့် မြေယာရှုခင်း များတွင် သဘာဝ အတိုင်း ပေါက်ရောက်လေ့ မရှိသော ချုံနွယ်မျိုးစိတ် များကို EVA စနစ်တွင် စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။
Climate-smart agriculture (CSA) ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသော စိုက်ပျိုးရေး	ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသော စိုက်ပျိုးရေးကို ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်သည်- - စိုက်ပျိုးရေးစနစ်များ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးမြှင့်ခြင်း - မိုးရွာသွန်းမှု၊ အပူချိန် သို့မဟုတ် ရာသီဥတုဖြစ်စဉ် များ၏ ပြင်းထန်မှု တိုးမြင့်လာမှုကဲ့သို့သော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု များကို လူသားများကို လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်အောင် ကူညီပေးခြင်းနှင့် - စိုက်ပျိုးရေးစနစ်များမှ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် နှင့် အခြားဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့များ ထပ်မံ ထုတ်လွှတ်မှုကို လျော့ပါးစေခြင်း သို့မဟုတ် လျှော့ချခြင်း။ ဤမူများကို မတူညီသောနေရာ များတွင် အလေးပေးမှု အဆင့်များ ပေးနိုင်ပါ သည်။ CSA အလေ့အကျင့်များသည် နေရာဒေသ နှင့် အကြောင်းအရာ ပေါ်မူတည်၍ ကွဲပြားမည် ဖြစ်သည်။	စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးစနစ်များတွင် FMNR ကို သုံးဆအောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်စေသည့် CSA အတွက် ရွေးစံနှုန်း CSA ကျင့်ထုံးအဖြစ် ရှုမြင်ပါသည်။ ၎င်းသည် အဓိကနည်းလမ်းသုံးမျိုးဖြင့် ကူညီပေးသည်- ကုန်ထုတ်စွမ်းအားတိုးစေခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေခြင်း၊ ကာဗွန်စုဆောင်းမှုမှတစ်ဆင့် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ကို လျှော့ချပေးခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

မြေယာရှင်းလင်းခြင်း၊ မြေယာအသုံးပြုမှု ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် FMNR အကြောင်း မှတ်စု

စိုက်ပျိုးမြေ သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးနယ်မြေများအတွင်းစီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် သစ်ပင်အနည်းငယ် ကျန်ရှိနေသော်လည်း သစ်တောများခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်းကို FMNR အဖြစ် မစဉ်းစားကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရှိရန်လို အပ်ပါသည်။ ယခင်က သစ်တောမှ စိုက်ပျိုးရေးအသုံးပြုမှုအတွက် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်း သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲ ထားသောမြေများကို FMNR ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ပြီး သစ်ပင်များနှင့် ချုံနွယ်များကို မြေယာရှုခင်းအဖြစ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိ စေရန်ဖြစ်သည်။

အချို့ကိစ္စများတွင် ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များသည် နယ်မြေတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး စခန်းများထူထောင်သည့် အခါတွင် မြေယာရှင်းလင်းမှုများ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ မြေယာအသုံးပြုမှု ပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ပြန်ပြောင်းရန် သို့မဟုတ် လျော့ပါးစေရန်အတွက် FMNR ကို မိတ်ဆက်နိုင် သော်လည်း FMNR တွင် မြေယာရှင်းလင်းခြင်းလုပ်ငန်းမပါဝင်ကြောင်း နားလည်ရန်အရေးကြီးပါသည်။ ၄င်းအစား FMNR သည် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်များနှင့် အတွေးအခေါ်များကို ပြောင်းလဲခြင်းအပေါ် အာရုံစိုက်သည်။

FMNR က ဘယ်လောတာလဲ?

FMNR ၏အခြေခံမူများသည် အသစ်အဆန်းမဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့ကို ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့အပြားတွင် ရာစုနှစ် များစွာက ပုံစံတစ်မျိုးသို့မဟုတ်အခြားတစ်မျိုးဖြင့် ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို ရေးသားသူ များသည် ပြင်ပ လွှမ်းမိုးမှု မပါရှိဘဲ ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်ပင်ကိုယ်နှင့် လက်တွေ့စမ်းသပ်မှုများမှတစ်ဆင့် FMNR ၏ပုံစံတစ်ခုကို ဖန်တီး လာ ကြသည့် တစ်ဦးချင်းစီနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သည့်အသိုက်အဝန်းများကို ပုံမှန်တွေ့မြင်နေရပါသည်။

ခေတ်အဆက်ဆက်နှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ FMNR ၏ နမူနာများ

၁၆၀၀ ခုနှစ်များတွင် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ဆိုးရွားပြင်းထန်သည့်သစ်သားပြတ်လပ်မှုကြောင့် silviculture (သစ်တော/သစ်ပင်ကြီးများစိုက်ပျိုးခြင်း) နှင့်ပတ်သက်သော အသေးစိတ် သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ အသိပညာများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ စေခဲ့သည်။ ဤအကြောင်းအရာအတွက် ပထမဆုံးသော အဓိကလက်ရာတစ်ခုမှာ ၁۶၉၇ ခုနှစ်တွင် Miyazaki Antei မှ Nogyo Zensho သည် သစ်ပင်များမှ အကိုင်းအခက်များကို သီးခြားပုံသဏ္ဌာန်များဖန်တီးရန် သစ်လုံးများဖန်တီး နည်းကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဂျပန်ပန်းပုပညာရှင်တို့သည် သစ်ပင်များကို ကြီးထွားမှုနှေးကွေးသော သီးနှံအဖြစ် မြင်လာ ကြ သည်။

သစ်တောများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနည်းလမ်းကို အင်္ဂလန်တွင် အနည်းဆုံး နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်ကျော် ပြန်ရောက်ခဲ့ပြီး အလားတူအချိန်မျိုးတွင် ဥရောပတွင် တွင်ကျယ်စွာ ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ခုတ်ထစ်ခြင်းတွင် ရွက်ကြွေတောများမှ သစ်ပင် ငယ်များကို ခုတ်ထစ်ပြီး ထပ်မံမခုတ်လှဲမီ နှစ်အတော်ကြာအောင် ထားရှိပါသည်။ ဤနည်းလမ်းသည် သစ်ပင်များကို အကြိမ်များစွာ ဖြတ်တောက်နိုင်စေပါသည်။ အချို့သောသစ်ပင်များသည် နှစ်ရာနှင့်ချီ၍ သက်တမ်းရှိနိုင်ပြီး ပုံမှန် သစ်သားကို ထောက်ပံ့ပေးနေဆဲဖြစ်သည်။ ရိတ်သိမ်းချိန်ကာလသည် ကြီးထွားမှုအခြေအနေနှင့် သစ်ပင်အမျိုးအစား ပေါ်မူတည်၍ကွဲပြားသည်။ အင်္ဂလန်တောင်ပိုင်းတွင် ဝက်သစ်ချတောများတွင် မိုးမခ၊ ဘုစ်နွယ်ပင်၊ ဦးချိုနှင့် အပြာ ရောင်တို့ကို အနှစ် (၂၀) ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရိတ်သိမ်းခဲ့သည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သစ်တောမြေ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာ ခုတ်လှဲခံရပြီး ဝက်သစ်ချနှင့် ပျဉ်းမပင်များကဲ့သို့ အချို့သောသစ်ပင်ကြီးများကို ရင့်ကျက်စေရန် ချန်ထားခဲ့ကြ ပါသည်။

သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးရေးသစ်တောဥယျာဉ်များသည် တောင်သူလယ်သမားများ၏ မြေယာ များ ပေါ်တွင် ပြန့်ကျဲနေသော ဘက်စုံသုံးသစ်ပင်များကို ရွေးချယ်ကာ ကာကွယ်သည့်နေရာများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကျယ်ပြန့်ဆုံးသော စိုက်ပျိုးရေးစနစ်များထဲမှ တစ်ခုဖြစ်ပြီး မိုးနည်းသော အနောက်အာဖရိကတွင် အထူးသဖြင့် ဆာဟေလီယန် နိုင်ငံများရှိ စိုက်ပျိုးမြေများအများစု ကို လွှမ်းမိုးထားသည့် စနစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်+တိရိစ္ဆာန်အစာ+မွေးမြူရေးစုပေါင်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ် (Silvopastoral) သက်သက်နှင့်မတူဘဲ အဆိုပါသစ်တော်ဥယျာဉ်များသည် ရေရှည်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် မြေလှပ်ကာလများ ပါဝင်သည်။

ဟွန်ဒူးရပ်စ်တွင် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် မီတာ (၂၀၀) နှင့် (၉၀၀) အကြားရှိ မြေကွက်များတွင် ခုတ်ထွင်ပြီး ပြန်လည်ဖုံးအုပ်ထားသော ဆန်းသစ်သည့် သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်နည်း (Quesungual) စနစ်အား အသုံးပြုသည်။ ဤနည်းလမ်းသည် သစ်ပင်များဘေးတွင် ပြောင်း၊ ပြောင်းဖူးနှင့် ပဲများ စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ လယ်သမားများသည် အပင်ဟောင်းများကို မီးရှို့မည့်အစား ဓားဖြင့်ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြသည်။ ရှေးယခင်ကတည်းက ခုတ်ထစ်ခြင်း သို့မဟုတ် မီးရှို့ခြင်းခံခဲ့ရသော အမြင့်ဆုံးသစ်ပင်များကိုအသီးအနှံများ၊ သစ်သားပရိဘောဂနှင့် သီးနှံများအတွက် အရိပ်အာဝါသကို ပံ့ပိုးပေးသောကြောင့် ထိန်းသိမ်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ပုံမှန် (၁) ဧကမှ (၃) ဟက်တာမြေကွက်တစ်ကွက်တွင် သစ်မာပင်နှင့်သီးပင်စားပင်များ (၁၅) ပင်မှ (၂၀) ဝန်းကျင်ခန့်ရှိပြီး အပင်ငယ်များစွာနှင့် ချုံပုတ်ကြီးများပါရှိပါသည်။ သစ်ပင်များနှင့် ချုံပင်များကို အမြင့် (၁.၅) မီတာမှ (၂) မီတာအထိ ဖြတ်တောက်ပြီး အထက်အကိုင်းအခက်များကို ဖယ်ရှားခြင်းအားဖြင့် စိုက်ပျိုးသီးနှံများအတွက် အလင်းရောင်ရောက်ရှိနိုင်စေပါသည်။ အကိုင်းအခက်ကြီးများကို ထင်းအတွက် အသုံးပြုကြပြီး သေးငယ်သောအကိုင်းအခက်များကို မြေဆီလွှာကောင်းမွန်စေရန်အတွက် မြေကြီးပေါ်တွင် ချန်ခဲ့သည်။ ဤအလေ့အကျင့်သည် ပြောင်း၊ ပဲ၊ ဂျုံ၊ ကော်ဖီနှင့် သစ်ပင်များကြားတွင်စိုက်ပျိုးသော အခြားသီးနှံများအတွက် မြေဆီသြဇာတိုးစေပါသည်။

Tony Rinaudo (မစ္စတာတိုနီ ရီနာဒို) သည် ၁၉၈၀ ခုနှစ်များအစောပိုင်းတွင် နိုင်ဂျာ (Niger) သမ္မတနိုင်ငံ၌အလုပ်လုပ်နေစဉ် FMNR ၏နောက်ကွယ်မှ အခြေခံမူများကိုပြန်လည်ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည်။ အချိန်နှင့်အမျှ သဲကန္တာရဖြစ်မှုပို မိုကျယ်ပြန့်လာခြင်းကို တားဆီး ကာကွယ်ရန် ကြိုးစားနေကြသည့် အခြားသူများကဲ့သို့ပင် တိုနီသည် ရွာသားများနှင့် အတူ သစ်ပင်စိုက်ရန် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ အပူချိန်မြင့်မားခြင်းနှင့် ရေအလွန်နည်းပါးခြင်းစသည့် ကြမ်းတမ်းသည့် အခြေအနေများကို ကြုံတွေ့ရသည်။ ကျေးလက်လူထုအဖွဲ့ဝင်များကလည်း မအောင်မြင်ခဲ့သော သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းထက် အစားအစာနှင့် ငွေရသီးနှံများ စိုက်ပျိုးခြင်းကို ပိုမိုအာရုံစိုက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် လူထုသည် မိမိတို့၏မြေပေါ်ရှိ သစ်ပင်များကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရကြပဲ အစိုးရသည်သာ မူလပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်များခုတ်လှဲရန် ခွင့်ပြုချက်လိုအပ်သောကြောင့် ကျေးလက်နေလူထုအား စိတ်ပျက်စေခဲ့သည်။ ဤအခြေအနေတွင် အဆင်မပြေဖြစ်ကြပြီး အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲသားလူထုအတွက် ခွင့်ပြုချက်ရရန်အတွက် ငွေပေးဆောင်ရခြင်းကို မကျေမနပ်ဖြစ်စေခဲ့ကြသည်။ နိုင်ဂျာနိုင်ငံ၏ ယဉ်ကျေးမှုတွင် ပြည်သူများသည် မည်သည့်နေရာမှ ဖြစ်စေ ထင်းအတွက်သစ်ပင်များကို ခုတ်လှဲနိုင်သောကြောင့် အခြားသူများအတွက် သစ်ပင်များကို ချန်ထားရန် စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိပေ။ သစ်ပင်များသည် ၎င်းတို့စိုက်ပျိုးထားသည့် သီးနှံများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နေသည်ဟုလည်း လူအများကယုံကြည်ကြသည်။ အဲ့ဒြစရာကောင်းတာက လူအများစုက သူတို့ရဲ့မြေပေါ်မှာ သစ်ပင်တွေရှိဖို့ စိတ်မဝင်စားကြပါ။

Tony Rinaudo (မစ္စတာတိုနီ ရီနာဒို) ပြောပြခဲ့သည့် သူ၏ FMNR ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်း

ပုံ (၁) Tony Rinaudo (မစ္စတာတိုနီ ရီနာဒို) (2016).
Photo: Silas Koch

နှစ်နှစ်ခွဲကြာအောင် သစ်ပင်စိုက်ခြင်းမှာ မအောင်မြင် ဖြစ်ခဲ့ပြီး အထောက်အပံ့တွေ မရခြင်းတို့ကြောင့် စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်ခဲ့ရပြီး စွန့်လွှတ်ဖို့ အဆင်သင့် ဖြစ်နေပါပြီ။ ကျွန်တော်စိတ်ဓာတ်အကျဆုံး ဖြစ်နေ တဲ့အချိန် တစ်နေ့မှာ ကျွန်နော် နောက်တွဲယာဉ် ကားပေါ်ပျိုးပင်တွေအပြည့်တင်ပြီး ရွာတွေဆီ မောင်းလာရင်း မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့နေသလို ခံစားရ နေရတယ်။ သဲသောင်ပြင်ပေါ်မှာ မောင်းနှင်ရ လွယ်ကူ စေရန် ကားဘီးကို လေလျှော့ချရန် ကျွန်တော် ကားကို ခဏရပ်လိုက်ပါတယ်။ ရပ်နေရင်း ဖုန်းဆိုးလွင်ပြင် ကြီးကို လှမ်းကြည့်မိတယ်။ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက်ကျွန်တော်ကြည့် လိုက်တဲ့နေရာတိုင်း သစ်ပင်များလုံးဝမရှိသလောက်ပဲ။ လေပြင်းတိုက်ခတ်နေတဲ့ လွင်ပြင်များချည်းသာ မြင်နေရပါတယ်။ ကျွန်နော်မှာ ငွေကြေး၊ အချိန် ဒါမှမဟုတ် ဝန်ထမ်းတွေဘယ်လောက်ပဲရှိပါစေ ကျွန်တော်အသုံးပြုနေတဲ့ နည်းလမ်းတွေက သိသာထင်ရှားတဲ့ ဒါမှမဟုတ် ရေရှည်တည်တံ့မည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဘယ်တော့မှ အမှန်တကယ် ပြောင်းလဲသွားမည် မဟုတ်ကြောင်း ကျွန်တော်နားလည်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သလို ခံစားရပြီး အိမ်ပြန်ဖို့နီးလာပါပြီ။

ဒါတောင်မှ ကျွန်တော်နိုင်ဂျာမှာ ဆက်ရှိသင့်တယ်လို့ ခံစားမိတုန်းပါပဲ။ ယုံကြည်ခြင်းသည် ကျွန်တော်ရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် အမြဲတမ်းကြီးမားသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်စိတ်ဓာတ်ကျ နေချိန်မှာတောင် ကျွန်တော် အကူအညီ ထပ်မံတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ တိုတိုပြောရရင် သာယာလှပတဲ့ ဖန်ဆင်းခြင်းတွေကို ဖျက်ဆီးခဲ့တဲ့အတွက် ဘုရားသခင်ကို ခွင့်လွှတ်ဖို့ တောင်းဆုပြုခဲ့တယ်။ အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲဒုက္ခတွေနဲ့ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှုတွေကို ကြုံတွေ့နေရတာတွေဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပျက်စီးပြက်စီး ယိုယွင်းမှုတွေနဲ့ ဆက်စပ်နေတာကို သိထားခဲ့တဲ့အခါမှာ ဘုရားသခင်ထံကိုလည်း အမြင်ဖွင့်ပေးပြီး ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတာ ညွှန်ပြပေးဖို့ တောင်းဆိုခဲ့တယ်။

အဲဒီနေ့မှာပဲ ဖုန်းဆိုးကွင်းပြင်ထဲက "ချုံပုတ်" လေးတစ်ပင်က ကျွန်တော့်မျက်လုံးကို ဖမ်းစားခဲ့ပါတယ်။ အရင်က ဒီချုံပုတ်တွေကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ မြင်ဖူးပေမယ့် သူတို့ရဲ့ အရေးပါပုံကို တစ်ခါမှ နားမလည်ခဲ့ဘူး။ အနီးကပ်ကြည့်ဖို့ ကျွန်တော်လျှောက်သွားခဲ့တယ်။ အရွက်တွေကို မြင်လိုက်တာနဲ့ ဒီသစ်ပင်ဟာ ချုံပုတ်မဟုတ်မှန်း ချက်ချင်းသိလိုက်ရတယ်။ အဲဒီသစ်ပင်ဟာ ခုတ်လှဲပြီး သစ်ငုတ်ကနေ အညောက်ပေါက်နေတဲ့ သစ်ပင်တစ်ပင်ဖြစ်ပြီး အဲ့ဒီအချိန်လေးမှာ အရာအားလုံး ပြောင်းလဲသွားခဲ့တယ်။ ဒါက ကျွန်တော်ရှာနေတဲ့ ဖြေရှင်းချက်ပဲဆိုတာသိသွားခဲ့ပြီး အဲဒါတွေက တကယ်တော့ ငါရှေ့မှာတစ်ချိန်လုံး ရှိနေခဲ့တယ်။

အလားတူ ချုံနွယ်ပေါင်း သန်းပေါင်းများစွာနှင့်အတူ ထိုဖုန်းဆိုးလွင်ပြင်တစ်ခုလုံး၏ မျက်နှာပြင်အောက်တွင် ကြီးမားကျယ်ပြန့်လှသော မြေအောက်သစ်တောကြီးရှိပါသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အညွှန့်/ပင်စည် အသစ်များသည် အမြင့် (၁) မီတာခန့်အထိ ကြီးထွားလာသော်လည်း သီးနှံမစိုက်မီ ထိုပင်စည်များ၊ အကိုင်းအခက်များနှင့် အရွက်များကို မီးရှို့ကာ ပြာများ သို့မဟုတ် ထင်းအတွက် အိမ်သို့ ယူဆောင်သွားကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ ထွက်ခါစအပင်များကို ခုတ်ထစ်ခြင်းနှင့် မီးရှို့ခြင်းများ ဆက်လက်ရှိနေသရွေ့ "ချုံပုတ်များ" သည် မည်သည့်အခါမျှ အရွယ်အစားအပြည့်သစ်ပင်များအဖြစ်သို့ ကြီးထွားလာမည်မဟုတ်သလို "သစ်တော" သည်လည်း မြေအောက်တွင် ပုန်းကွယ်နေမည်ဖြစ်သည်။

မျိုးစိတ်အများစုအတွက် သစ်ပင်တစ်ပင် ခုတ်လှဲခံရသောအခါ ၎င်းတို့၏ အစုလိုက်အပြုံလိုက် တည်ရှိနေသော အမြစ်များသည် အသက်ရှင်နေပြီး သစ်ငုတ်များမှလျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ရှင်သန်နိုင်စေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် မြေဆီလွှာအစိုဓာတ်နှင့် အာဟာရများကို ရရှိနိုင်သည့်အပြင် ၎င်းတို့၏ အမြစ်များတွင် သကြားအများအပြား သိုလှောင်ထားနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ မြေပြင်ပေါ်သို့ ပြိုလဲကျနေသောသစ်ပင် များသည် မြေအောက်သစ်တောများ ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် မြေအောက် သစ်တောများကို မမြင်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပြိုလဲကျနေသောသစ်ပင်များသည် သစ်ငုတ်များမှပေါက်သော အရေးမပါသော အညွှန့်အတက်များ၏ အလားအလာကို လျော့ပါးစေခြင်းဖြင့် မြေအောက်သစ်တောများကို ဖန်တီးပေးသည်။ အကောင်းဆုံးပင်စည်များကို ရွေးချယ်၍ ဖြတ်တောက်ပြီး မလိုအပ်သည်များကို ဖယ်ရှားခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ကြီးထွားလာနိုင်ပါသည်။

ဤမြေအောက်သစ်တောကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကြိုးစားရင်ဆိုင်ဆောင်ရွက် နေရသည့် လမ်းကြောင်းများ လုံးဝပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။ သစ်တောပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းသည် မှန်ကန်သောနည်းပညာ၊ လုံလောက်သော ဘတ်ဂျက်၊ ဝန်ထမ်းများ သို့မဟုတ် အချိန်ရှိခြင်းစသည်ဖြင့် မေးခွန်းထုတ်ရန်မလိုအပ်တော့ပါ။ ဆာဟာရ သဲကန္တာရ၊ ဆိတ်များ၊ သို့မဟုတ် မိုးခေါင်ခြင်းကို တိုက်ဖျက်ခြင်းပင် မဟုတ်ပါ။ တကယ့်စိန်ခေါ်မှုမှာ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ဆုပ်ကိုင်ထားသော ယုံကြည်ချက်များ၊ သဘောထားများနှင့် အလေ့အကျင့်များကို ပြောင်းလဲရန်နှင့် အနည်းဆုံး ဤချုံ့နွယ်အချို့ကို သစ်ပင်များအဖြစ် တစ်ဖန်ပြန်လည်ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးခွင့် ပေးစေခြင်းကသာ ၎င်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်အကောင်းဆုံး ဖြစ်မည်ဟု လူထုအား စည်းရုံးသိမ်းသွင်းရန်ဖြစ်သည်။ လူတွေက သစ်တောတွေကို ဖုန်းဆိုးလွင်ပြင်အဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်တဲ့အတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ဖို့ အချိန်ယူရမယ်ဆိုတာ လူတွေက သိလာတယ်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မှားယွင်းသောယုံကြည်ချက်များနှင့် သဘောထားများကို သမ္မာတရားဖြင့်၊ မေတ္တာ၊ နမူနာအားဖြင့်၊ ဇွဲလုံ့လဖြင့် စိန်ခေါ်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အစောပိုင်းအချိန်ကာလတွင် မြေယာအသုံးပြုသူအနည်းငယ်သာ အစဉ်အလာကို ချိုးဖျက်နိုင်လောက်အောင် သတ္တိရှိရှိဖြင့် သစ်ပင်ငုတ်များကို သစ်ပင်ကြီးများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရန် ပြုစုပျိုးထောင်သည့် အလေ့အကျင့်ရှိ ခဲ့သည်။ နောင်နှစ်ပေါင်း (၂၀) ကျော်ကာလအတွင်း FMNR သည် နိုင်ဂျာတွင် လူတစ်ဦးမှတစ်ဦးသို့ ပျံ့နှံ့သွားပြီး နောက်ဆုံးတွင် သစ်ပင်ပေါင်းသန်း (၂၀၀) ခန့်နှင့်ညီသည့် ဟက်တာ (၅) သန်းကျော် လွှမ်းခြုံခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဂြိုလ်တု အချက်အလက်များအရ FMNR နည်းလမ်း/အလေ့အကျင့်ကို ဟက်တာ (၆) သန်းကျော်တွင် အသုံးပြုထားကြောင်း ပြသထားသည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၄ ခုနှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှသစ်ပင်သိပ်သည်းဆသည် တစ်ဟက်တာလျှင် (၄) ပင်မှ (၄၀) ကျော်အထိ တိုးလာခဲ့သည်။ မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးခြင်းအလေ့အထသည် "အပြောင်ရှင်းလင်းသည့်" စိုက်ကွင်းများမှ သစ်ပင်များဖြင့် ပြန့်ကျဲနေသော "အမှိုက်သရိုက်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည့်" စိုက်ကွင်းများအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာကာ သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အဆင်းရဲဆုံးနိုင်ငံတစ်ခုတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများသည် သစ်တော်ပြန်လည်စိုက်ပျိုး ခြင်းကို ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အရင်းအမြစ်များနှင့် ကိုယ်တိုင်ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဆာဟာရ သဲကန္တာရအနားက အလွန်ကြမ်းတမ်းသော ရာသီဥတုတွင် အလုပ်လုပ်ကြသော်လည်း အစိုးရ သို့မဟုတ် ပြင်ပအရင်းအမြစ်များမှ အနည်းငယ်မျှသာအကူအညီဖြင့် FMNR နည်းကိုအသုံးပြုပြီး သစ်တောပြန်လည် ထူထောင်ခြင်းကို အောင်မြင်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ ကြသည်။ FMNR မစတင်မီ အနှစ် (၂၀) ကြာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ သစ်တော ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း မအောင်ခဲ့သောကြောင့် ဤအောင်မြင်မှုသည် ပို၍ပင် မှတ်သားဖွယ်ကောင်းသည်။ မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ အစီအမံများကို မိတ်ဆက်ခဲ့သော်လည်း ပံ့ပိုးကူညီမှုမရှိသောကြောင့် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် ရုန်းကန်ခဲ့ရသည်။

ပထဝီဝင်ပညာရှင် Chris Reij က Mali နှင့် Burkina Faso ရှိ လွတ်လပ်သော FMNR လှုပ်ရှားမှုများနှင့်အတူ Niger ၏ အသွင်ကူးပြောင်းမှုကို Sahel နှင့် အာဖရိကအားလုံးတွင် အကြီးမားဆုံးသော အပြုသဘောဆောင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ပြောင်းလဲမှုဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ ယနေ့တွင် FMNR သည် လူတစ်ဦးချင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းများစွာ၏ ကြိုးပမ်းမှုမှတစ်ဆင့် ပျံ့နှံ့သွားပြီး ပြင်ပအကူအညီမပါဘဲ အလိုလိုဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှု

FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် လူထုတစ်ရပ်လုံးက တွေ့မြင်လာသောကြောင့် FMNR သည် ပြင်ပပံ့ပိုးမှုအနည်းငယ်ဖြင့် လူတစ်ဦးမှတစ်ဦး၊ လူအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ ပျံ့နှံ့သွားပြီး ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုဖြစ်လာသည်။

FMNR ကို များသောအားဖြင့် စီမံချက်တစ်ခုခု မှတဆင့် တွဲဖက်လျှက် နယ်မြေအသစ်တစ်ခုတွင် မိတ်ဆက်လေ့ရှိသော်လည်း ဤလမ်းညွှန်ချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ မြေယာအသုံးပြုသူများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကြားတွင် အလိုအလျောက်ပျံ့နှံ့စေရန်နှင့် FMNR ၏ လှုပ်ရှားမှုအသွင်တစ်ခုအနေဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာရန်ဖြစ်သည်။ FMNR လှုပ်ရှားမှုကို ဖြစ်နိုင်သည့်နေရာတိုင်း၊ စီမံကိန်းအားလုံးတွင် ထည့်သွင်းလုပ်ဆောင်ရန် စဉ်းစားသင့်သည်။ ထိုအတူ စီမံကိန်းပြီးဆုံးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း FMNR လှုပ်ရှားမှုကို ဆက်လက်ပံ့ပိုးကူညီမှုသေချာစေရန် စီမံကိန်းစတင်ကတည်းက မူဝါဒများ၊ ခိုင်မာသော အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုရေးအခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အသိပညာ မျှဝေခြင်းကဲ့သို့သော ပံ့ပိုးကူညီနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် ကို မည်သို့တည်ဆောက်ရမည်ကို စဉ်းစားသင့်သည်။

အဲဒီနာမည်အကြောင်း

"Farmer Managed Natural Regeneration"ဟူသော အမည်သည် နှုတ်ထွက်စကား ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အတိုကောက်အနေဖြင့် FMNR ဟုသုံးကြသည်။ Tony Rinaudo သည် ဤအလေ့အကျင့်ကို တီထွင်ခဲ့ပြီး ဤအမည် (FMNR) ကို ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင် ပျံ့နှံ့သွားရန်အတွက် မြှင့်တင်ပေးခဲ့သည်။ FMNR တွင် အခြားအမည်များ စွာလည်းရှိသည်။ မွေးမြူရေးသမားကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/သစ်ပင်များကို ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် လူထုကိုယ်တိုင် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သစ်တော/သစ်ပင်များကို ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း (Pastoralist Managed Natural Regeneration နှင့် Community Managed Natural Regeneration) ကဲ့သို့သောနည်းလမ်းများသည်လည်း FMNR နှင့်ဆင်တူသည်။ ထိုကဲ့သို့လုပ်ဆောင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ FMNR ကြိုးပမ်းမှုများအပေါ် ရပ်ရွာ၏ရည်မှန်းချက်များ သို့မဟုတ် အမြင်များကို ထင်ဟပ်စေခြင်း သို့မဟုတ် လူထုနှင့် အတူတကွစီမံကိန်းကို ရွေးချယ်ဖော်ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်နေသည့် စီမံကိန်းတည်နေရာကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် လိုအပ် ပါသည်။

စီမံကိန်းတိုင်းတွင် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသော စကားလုံးများကိုအသုံးပြုကာ ၎င်းတို့၏ FMNR လုပ်ငန်းအတွက် ၎င်းတို့၏အမြင်များကို ဖော်ပြကာ ၎င်းတို့၏မိခင်ဘာသာစကားဖြင့် နာမည်တစ်ခုရှိနိုင် စေရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ဖို့ သစ်ပင်စီမံခန့်ခွဲသူများကို တိုက်တွန်းပါသည်။

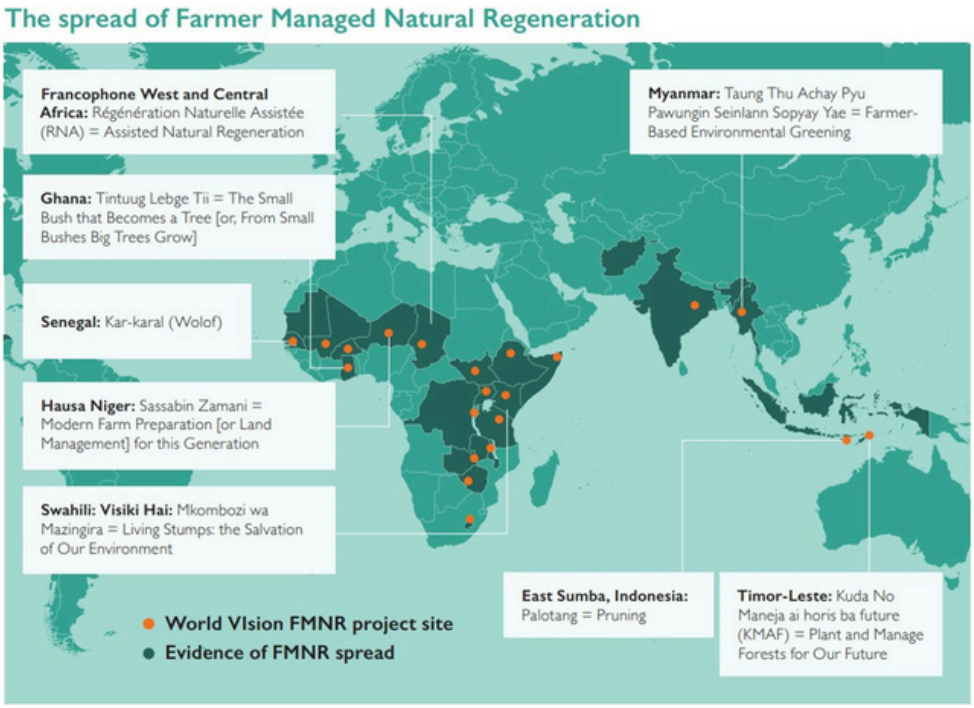

ကျေးလက်သိပ္ပံဘွဲ့ကို ပြီးမြောက်ပြီးနောက် Tony Rinaudo (မစ္စတာတိုနီ ရီနာဒို) သည် စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင် သာသနာပြုနှင့် မစ်ရှင်၏အင်္ဂလိပ်ဘေးကယ်ဆယ်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် Maradi Integrated Development Project (၁၉၈၁-၁၉၉၉) တွင် မန်နေဂျာအဖြစ် နိုင်ဂျာသမ္မတနိုင်ငံ၌ (၁၈) နှစ်ကြာ နေထိုင်ခဲ့သည်။ မာရာဒီပရောဂျက်နှင့် တိုနီ၏လုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောဟက်တာ (၅) သန်းကျော်ကို FMNR နည်းလမ်းဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် အကူအညီပေးနိုင်ခဲ့ပြီး အဲ့လိုလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ယနေ့ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ FMNR လှုပ်ရှားမှုများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုတစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ တိုနီသည် လက်ရှိတွင် World Vision Australia အတွက် Principal Natural Resources Advisor အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပြီး World Vision ၏ စီမံကိန်းများအပြင် အခြားသစ်တောနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ပဏာမခြေလှမ်းများအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ မြှင့်တင်ရေးများတွင်
တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ပုံ (၂) Tanzania (တန်ဇန်းနီးယား) နိုင်ငံ Kiswahili (ကီစ်ဝါဟီလီ) ဒေသတွင် FMNR

ဤလမ်းညွှန်ချက်တစ်လျှောက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် FMNR နှင့် Farmer Managed Natural Regeneration ဟူသော ဝေါဟာရကို အသုံးပြုမည်ဖြစ်ပြီး၊ သို့သော် ၎င်းတို့ကို သင့်ဒေသအလိုက် တူညီသော ဝေါဟာရများဖြင့် အစားထိုးသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။

အခန်း (၂)

Using FMNR in a development program

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ်တစ်ခုတွင် FMNRကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုခြင်း

အနှစ်ချုပ်- ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ် (သို့မဟုတ်) စီမံကိန်းတစ်ခုတွင် FMNR ကို အသုံးပြုခြင်း။

FMNR သည် အောက်ဖော်ပြပါ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရလဒ်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် အလေ့အကျင့်တစ်ခုဖြစ်သည်။

- စားဝတ်နေရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေးထုတ်လုပ်မှုစနစ်များ
- မြေယာပြန်လည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လျော့နဲ့ရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရေး
- သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး
- ရပ်ရွာလူထု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- ကလေးများ၏ သုခချမ်းသာဖြစ်စေရေး
- FMNR ကို အခြေအနေအကြောင်းအရာ အမျိုးမျိုးတွင်လည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့အစည်းများသည် ဤအလေ့အကျင့်ကို စဉ်းစားသင့်သည်။ အထူးသဖြင့်
- မြေယာပျက်စီးမှုကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်မှု၊ မိုးခေါင်မှုနှင့် ပဋိပက္ခများကို ပိုမိုဆိုးရွားစေပြီး ထိခိုက်လွယ်သူများ၏ ခံနိုင်ရည်အားကို ထိခိုက်စေပါသည်။ FMNR သည် အခြားရွေးချယ်စရာ အနည်းငယ်သာရှိသည့် နေရာများတွင် နေထိုင်သည့် လူများအတွက် ပိုမိုလွယ်ကူစွာ လက်ခံကျင့်သုံး လေ့ရှိသည်။
- အဆိုပါဧရိယာသည် သမိုင်းကြောင်းအရ သစ်တောပြုန်းတီးထားပြီး၊ သစ်တောဧရိယာအနီး သို့မဟုတ် သစ်ငုတ်များ သို့မဟုတ် မျိုးစေ့များရှိကြောင်း၊ ချုံပုတ်ကျူးကျော်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လည်စိမ်းလန်း စိုပြည်ရေး ကြိုးပမ်းမှုအောင်မြင်သော အထောက်အထားများ ရှိနေပါသည်။
- ဒေသခံလူထုများသည် ဒေသတွင်း မြေယာပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် စိတ်ပါဝင်စားကြောင်း ဖော်ပြကြသည် သို့မဟုတ် အသိအမြင် နိုးကြားပွင့်လင်းလာကြသည်။
- FMNR ၏ ပန်းတိုင်များသည် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာများနှင့် ရရှိနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည်။

FMNR ကို ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးအပါအဝင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေး၊ ပညာရေး၊ အာဟာရနှင့်ကျန်းမာရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု၊ လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်ရေးနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး အစီအစဉ်များ စီမံကိန်းနယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အလွယ်တကူ ပေါင်းစပ်နိုင်သည်။

FMNR စီမံကိန်းချဉ်းကပ်နည်း

ဤစာအုပ်တွင် ရည်ရွယ်ချက် နှစ်ခုရှိသည်- FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် စီမံကိန်းအခြေပြု ချဉ်းကပ်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် လွတ်လပ်သော FMNR လှုပ်ရှားမှုကို တည်ဆောက်ရန်ဖြစ်သည်။

ယေဘူယျအားဖြင့်၊ FMNR လှုပ်ရှားမှုတိုင်းသည် ရပ်ရွာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံစုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ကြုံတွေ့နေရသည့် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် FMNR သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူသားများနေထိုင်ရေး ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြင့် စတင်သည်။

FMNR ဆောင်ရွက်မှုအစတွင် ၎င်းတို့၏အခြေအနေလိုအပ်ချက်များနှင့် အနာဂတ်ပန်းတိုင်များကို နားလည်ရန် ကျေးလက်နေပြည်သူလူထုနှင့် 'စတော့ရှယ်ယာရယူခြင်း' လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု ရှိသင့်သည် (အခန်း ၃) ကျေးရွာလူထုမှ FMNR ၏တန်ဖိုးကိုမြင်ပြီး အတူတကွလုပ်ဆောင်ရန် ကတိကဝတ်ပြုသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သင်၏ FMNR အလုပ်ကို စတင်စီစဉ်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် အဓိကပါဝင်ပတ်သက်သည့် အစုအဖွဲ့ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုတစ်ခုပြုလုပ်ခြင်း (stakeholder analysis)၊ FMNR လုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ် (အခန်း ၅) ကိုရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရင်းအမြစ်များရရှိနိုင်ပါက အလှူရှင်တစ်ဦးအတွက် စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်တစ်ခု သို့မဟုတ် စီမံကိန်းအစီအစဉ်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်းတို့ဖြင့် စတင်သည်။

FMNR ကနဦးလုပ်ဆောင်မှုတိုင်းသည် လက်တွေ့ကျသောကျွမ်းကျင်မှုများ (အခန်း ၄) နှင့် ရပ်ရွာလူထုပိုင်ဆိုင်မှု (အခန်း ၅) ကို အာရုံစိုက်သည်။ ဤကဏ္ဍနှစ်ခုတွင် FMNR ပရောဂျက်စင်တာကို ပံ့ပိုးပေးသည့် လှုပ်ရှားမှုများစွာနှင့် FMNR ချန်ပီယံများ၊ လေ့ကျင့်ရေးအစီအစဉ်များ၊ သရုပ်ပြနေရာများ၊ FMNR အဖွဲ့များ၊ အသိပညာပေးပွဲများ၊ ဆုများ၊ ကျောင်းပရိုဂရမ်များ၊ ရပ်ရွာအလုပ်ချိန်များ၊ အရင်းအမြစ်စင်တာများနှင့် ရပ်ရွာသဘောတူညီချက်များ ဖန်တီးခြင်းများနှင့် ဥပဒေများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ FMNR နှင့်ဆက်စပ်သော ထုတ်ကုန်များအတွက် အလားအလာရှိသော ဈေးကွက်များနှင့် ခိုင်မာသောချိတ်ဆက်မှုများနှင့်အတူ ပံ့ပိုးပေးသည့် မူဝါဒများနှင့် အပြုသဘောဆောင်သောပတ်ဝန်းကျင် သည် FMNR ၏အကျိုးကျေးဇူးများကို ဆောင်ရွက်အကောင် အထည်ဖော်ကျင့်သုံးနေသူများရရှိနိုင်ပြီး ဆက်လက် လုပ်ဆောင်မည့်သူများအတွက်လည်း ဆက်လက်အားဖြည့် စေကြောင်းသေချာစေသည်။ FMNR သည် ကျေးလက်နေ ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်တွင် အောင်မြင်သောအခါ ၎င်း၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ပြောင်းလဲမှုဇာတ်လမ်းများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မျှဝေသင့်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် FMNR လှုပ်ရှားမှုကို မြှင့်တင်ပြီး မီဒီယာများ၊ အပြန်အလှန် လေ့လာလည်ပတ်မှု အစီအစဉ် များအစုအဖွဲ့ပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲများ၊ ညီလာခံများနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ များမှတစ်ဆင့် အများပြည်သူများ ထံ ပျံ့နှံ့စေသည်။

မိတ်ဖက်ဖွဲ့စည်းခြင်း (အခန်း ၈) သည် ရပ်ရွာလူထုအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များကို အစိုးရများ၊ သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများ၊ NGO များနှင့် FMNR နယ်ပယ်သစ်များသို့ ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်သော အမျိုးသားနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ရန် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သည့် အဆင့်တိုင်းတွင် ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်းဖြစ်သည်။

စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း (အခန်း ၁၀) သည် ရပ်ရွာလူထု၏ရည်မှန်းချက်များဆီသို့ တိုးတက်မှုကိုစစ်ဆေးခြင်းနှင့် မတူညီသော အခြေအနေများတွင် FMNR ချဉ်းကပ်မှုနှင့်ရလဒ်များ၏ အထောက်အထားအခြေခံတစ်ခု တည်ဆောက်ခြင်း အတွက် အရေးကြီးပါသည်။ FMNR နမူနာပုံစံ၏ ဤအစိတ်အပိုင်းများကို ဤလက်စွဲစာအုပ်တစ်လျှောက်တွင် ပိုမိုအသေးစိတ် ရှင်းပြပါမည်။

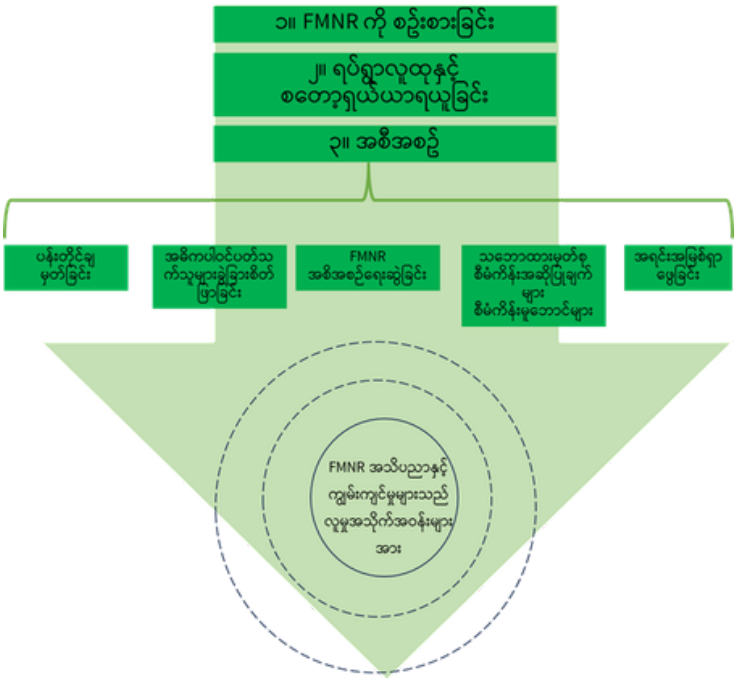

FMNR ကို မည်သည့်အချိန်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သနည်း?

FMNR ကို မိုးနည်းသော အပူပိုင်းဒေသမှ စွတ်စိုသော အပူပိုင်းဒေသ အများအပြားတွင် အသုံးချနိုင်သည်။ FMNR သည် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး အကျိုးကျေးဇူးများစွာကို ပေးစွမ်းသောကြောင့် သစ်ပင်ငုတ်တိုများ သို့မဟုတ် သဘာဝအတိုင်း မျိုးစေ့များရှိသည့်နေရာများ၊ သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုဆုံးရှုံးမှုကြောင့် လူသားတို့၏ ပြည့်စုံပြည့်ဝသည့် လူနေမှုဘဝကို ထိခိုက်နိုင်သည့် အခြေအနေများတို့တွင် ယေဘူယျအားဖြင့် FMNR ကို အသုံးပြုရန် အကြံပြုထားပါသည်။

အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေလက္ခဏာများနှင့်ကြုံတွေ့နေရသည့် ရပ်ရွာလူထုအတွက် FMNR သည် အသုံးဝင်နိုင်သည်။

- တောင်သူလယ်သမားများ၊ ကျွဲ/နွားကျောင်းသားများ သို့မဟုတ် ထင်း၊ မီးသွေး သို့မဟုတ် ပျားရည်ရောင်းချသူများကဲ့သို့ သဘာဝအရင်းအမြစ်များအပေါ်မှီခို လုပ်ကိုင်နေသူများ ဝင်ငွေကျဆင်းလာခြင်း။
- မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း သို့မဟုတ် လေပြင်းကြောင့် ပျက်စီးခြင်းများဖြစ်ပေါ်ပြီး ရာသီအလိုက် သီးနှံများကို အကြိမ်များစွာ စိုက်ပျိုးကြရခြင်း။
- မြေဆီလွှာတိုက်စားခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ဓာတ်မြေသြဇာရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ ရေထိန်းနိုင်မှု လျော့နည်းခြင်းနှင့် မြေဆီသြဇာ ချို့တဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း ကျဆင်းခြင်း။
- သီးနှံအထွက်နှုန်းနှင့် မွေးမြူရေးအထွက်နှုန်းကို ထိခိုက်စေသော သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှု ဆုံးရှုံးခြင်း။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ကျဆင်းလာခြင်းနှင့် ၎င်းကို ပြန်လည်ရယူလိုသော ရပ်ရွာလူထုဆန္ဒ ရှိခြင်း။
- သီးနှံအထွက်နှုန်းကျဆင်းခြင်းနှင့် လယ်ယာအမြတ်အစွန်းများ ကြောင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ခြင်း။
- လေတိုက်ခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ အပူချိန် မြင့်မားခြင်းနှင့် ရာသီအလိုက် ရေစီးရေလာ လျော့နည်းခြင်းများပိုမိုဆိုးရွားလာမှုကြောင့် သစ်ပင်များ ဆုံးရှုံးခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ နှင့် ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်းနှင့် ဝင်ငွေ ကွာဟမှုများခြင်းတို့ကြောင့် ရပ်ရွာအတွက် အန္တရာယ်ကို တိုးမြင့်လာခြင်း။
- ရေတိုက်စားမှုနှင့် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှုကြောင့် ဖြစ်ထွန်းသောမြေများ ဆုံးရှုံးခြင်း။
- မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံများ ကွာခြားမှုပိုများပြီး မိုးအလွန်အကျွံနှင့် မိုးနည်းလွန်းခြင်းကြားတွင် အပြောင်းအလဲများခြင်း။

- စမ်းချောင်းများသည် အစောပိုင်းကာလ၊ သို့မဟုတ် ယခင်ကာလများကဲ့သို့ မစီးဆင်းဘဲ၊ သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေတွင်းများ ခန်းခြောက်လာခြင်း။
- ဆောက်လုပ်ရန် သစ်သားမလုံလောက်ခြင်း သို့မဟုတ် ချက်ပြုတ်ရန်အတွက် ထင်းစုဆောင်းခြင်းအတွက် အချိန်များစွာကုန်ဆုံးခြင်း။
- စိုက်ပျိုးရေးသမားများနှင့် တိရိစ္ဆာန် လွှတ်ကြောင်းမွေးမြူသူများအကြား သို့မဟုတ် သစ်တောများကို ကာကွယ်ရန် အစိုးရ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့် ရပ်ရွာလူထုရှင်သန်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများအကြား အရင်းအမြစ်အခြေခံ ပဋိပက္ခများ ရှိနေခြင်း။

အကယ်၍ ဤပြဿနာများထဲမှ တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော ပြဿနာများ ရှိနေပါက၊ FMNR သည် ၎င်းတို့အား ကုန်ကျစရိတ် ထိရောက်စွာ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် တစ်ခု သို့မဟုတ် စီမံကိန်းတစ်ခုတွင် FMNR ထည့်သွင်းမည်ကို ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ လိုအပ်ချက်အကဲဖြတ်မှုတစ်ခု သည် FMNR သည် ဒေသအတွက် သင့်လျော်မှုရှိမရှိ ဆုံးဖြတ်ရန် အမျိုးမျိုးသော ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။ ဒီအချက်တွေကို အောက်မှာ အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါတယ်။

စီမံကိန်းတစ်ခုမစတင်မီတွင် ပိုမိုအသေးစိတ်သော 'စတေ့ရှယ်ယာရယူခြင်း' အကဲဖြတ်ချက်များကို ရပ်ရွာလူထုနှင့် လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ၎င်းသည် FMNR တွင် စိတ်ဝင်စားမှုကို တိုင်းတာရန်၊ ကတိကဝတ်ပြုခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုတို့ကို တည်ဆောက်ရန်နှင့် အောင်မြင်မှု၏ အကောင်းဆုံးအခွင့်အရေးအတွက် စီမံကိန်းဒီဇိုင်းကို ပုံဖော်ရာတွင် ကူညီပေးပါမည်။ ရပ်ရွာလူထုနှင့်မတွေ့ဆုံခင် (နောက်ဆက်တွဲ ၁ ကိုကြည့်ပါ) ဤမေးခွန်းများကို ပဏာမပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းသည် စီမံကိန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် စီမံကိန်းနေရာအဆင့်တွင် FMNR ၏ သင့်လျော်မှုကို အကဲဖြတ်ရာတွင်လည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ထမ်းများကို ကူညီပေးလိမ့်မည်။

လူမှုအသိုက်အဝန်းများနှင့် NGO စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများပင် FMNR ကို အစပိုင်းတွင် စိတ်မဝင်စားကြခြင်းသည် အဆန်းမဟုတ်ပေ။ ၄င်းအတွက် အကြောင်းရင်းများနှင့် စိန်ခေါ်မှုကို ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများကို ဤလက်စွဲစာအုပ် (အခန်း ၆) တွင် နောက်ပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးထားသည်။ အဓိကအချက်မှာ FMNR သည် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းအထောက်အကူတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု သင်ယုံကြည်ပါက၊ ကနဦးခံနိုင်ရည်ကြောင့် စိတ်ဓာတ်မကျပါနှင့်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် စိုးရိမ်ပူပန်မှုနှင့် ကြောက်ရွံ့မှုများကို ဖြေရှင်းရန် အချိန်အနည်းငယ်ယူပါ။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုများ

FMNR သည် အထူးသဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်မှု၊ မိုးခေါင်မှု၊ ပဋိပက္ခများ၊ ရာသီဥတုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လှုပ်ခတ်မှုများအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဒဏ်ခံနိုင်မှု အားနည်းသော အခြားလက္ခဏာများကြုံတွေ့နေရသည့် ဒေသများတွင် မြေယာယိုယွင်းမှုကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် အဖိုးတန်သော အစမှတ်တစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်သည်။

ရာသီဥတု

FMNR သည် အပင်ပေါက်နိုင်သည့် သက်ရှိသစ်ငုတ်များရှိသော မည်သည့်မြေတွင်မဆို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ခြောက်သွေ့သောဒေသများတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန် ၁၂၀၀ မီလီမီတာခန့်ရရှိပြီး နဂိုရှိရင်းစွဲ အမြစ်နှင့် သစ်ငုတ်တိုများဖြင့် FMNR ကို အကောင်ထည်ဖော်လေ့ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ပိုမိုစိုစွတ်သော နေရာများတွင်လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ အခြေခံမူများသည် တူညီသော်လည်း အကြောင်းအရာပေါ်မူတည်၍ သီးခြားအလေ့အကျင့်များ ကွဲပြားနိုင်ပါသည်။ ရရှိနိုင်သောမျိုးစိတ်များ၊ မြေဆီလွှာအရည်အသွေး၊ အပင်သိပ်သည်း ဆနှင့် ရေရရှိနိုင်မှုကဲ့သို့သော အကြောင်းရင်းများသည် သစ်ပင်ကြီးထွားမှုနှုန်းအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပြီး ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများကို မကြာခဏ သို့မဟုတ်များများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နိုင်သည်။ သစ်ပင်ငုတ်များ မရှိသောနေရာများ သို့မဟုတ် သစ်စေ့များရှားပါးသောနေရာများတွင် မြေအသုံးပြုသူများသည် လုပ်ငန်းစဉ်ကို အရှိန်မြှင့်လိုပေမည်။ ထိုသို့သောအခြေအနေမျိုးတွင်၊ မျိုးစေ့များကို တိုက်ရိုက်ကြဲချခြင်း၊ ပျိုးပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်း သို့မဟုတ် သင့်လျော်သောမျိုးစိတ်များမှ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးနိုင်မည့် အကြီးစားပင်စည်/ကိုင်းများကို စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် FMNR ကို အလျှင်အမြန်လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

အလွန်ခြောက်သွေ့သောဒေသများတွင် စိန်ခေါ်မှုများ ကြုံတွေ့ရနိုင်ပြီး ပြန်လည်ရှင်သန်နေသောသစ်ပင်များ ကြီးထွားရန် ပိုမိုနှေးကွေးစေပါသည်။ သို့သော် ခြောက်သွေ့သောပတ်ဝန်းကျင်တွင်ပင် သစ်ပင်ငုတ်တိုများမှ အလျင်အမြန်ပေါက်နိုင်သည်ကို အံ့သြစရာ အဖြစ် မြင်တွေ့ရပါသည်။ မိုးရေချိန်အလွန်နည်းသော သဲကန္တာရအခြေအနေများတွင်ပင် သက်ရှိသစ်ငုတ်တိုများ (တစ်နှစ်လျှင် ၅၀-၁၀၀ မီလီမီတာ) ကိုတွေ့ရှိနိုင်သည်။

FMNR က အသုံးဝင်နိုင်မလားဆိုတာ အမြဲစမ်းသပ်ကြည့်ပါ။ ဥပမာအားဖြင့် FMNR သစ်ပင်များ၏ခြေရင်းတွင် စီးဆင်းနေသော လချမ်းပုံရေလှောင်ကန်သေးများကို တူးဖော်ခြင်းဖြင့်ဆိုမာလီလန်၏ ရေရှားသောဒေသ များတွင် သိသာထင်ရှားသော ကြီးထွားမှုနှုန်းကိုရရှိခဲ့သည်။

သမိုင်းဝင်သစ်ပင်လွှမ်းခြုံမှု

သစ်တောများသည် အတိတ်တွင်ရှိမရှိနှင့် ၎င်းတို့၏ လက်ရှိအခြေအနေ မည်သို့ရှိမည်ကို စဉ်းစားရန် အရေးကြီးသည်။ အချို့နေရာများတွင် သစ်တောပြုန်းတီးမှုသည် ကြာမြင့်နေပြီဖြစ်သော်လည်း လူများက ၎င်းသည် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း မသိရှိခဲ့ကြပေ။ သစ်ပင်မရှိခြင်းသည် မြေ၏သဘာဝအခြေအနေဖြစ်ပြီး ထိုနေရာတွင် သစ်ပင်များပေါက်နိုင်သည်ဟု မယုံကြည်ကြခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဧရိယာအတွင်း သစ်တောပြုန်းတီးမှု အတိုင်းအတာကို အကဲဖြတ်ရန်၊ ရပ်ရွာလူထု အထူးသဖြင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် တိုင်ပင်ပြီး မြေယာဖုံးလွှမ်းမှုနှင့် ယခင်က မြေယာအသုံးပြုမှုများ ကဲ့သို့သော သမိုင်းမှတ်တမ်းများနှင့် တွေ့ရှိချက်များကို စစ်ဆေးပါ။ FMNR (သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး) နှင့် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းကဲ့သို့သော နည်းလမ်းများဖြင့် တစ်ချိန်က ဧရိယာပုံသဏ္ဌာန်နှင့် ၎င်းသည် မည်သို့ဖြစ်လာနိုင်သည်ကို ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်သော 'sentinel' သစ်ပင်များကို သင်မကြာခဏတွေ့လိမ့်မည်။ တစ်ချိန်က သစ်တောပြုန်းတီးခဲ့လျှင် သစ်တောပြုန်းတီးမှုသည် ပို၍ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိသည်။

သစ်ငုတ်များ၊ အမြစ်များ သို့မဟုတ် အစေ့များရှိနေခြင်း

အညောက်ပေါက်နေသော သစ်ငုတ်များ၊ အမြစ်များ၊ သို့မဟုတ် အစေ့များ ရှိပါသလား? အထူးသဖြင့် အနည်းဆုံး ခြောက်လလောက် မီးမလောင်သေးတဲ့ နေရာတွေမှာ ရှုခင်းတွေကို ရှုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စစ်ဆေးဖို့ လိုပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်များသည် တူညီသောဧရိယာတွင် အဆက်မပြတ်ကျက်စားပါက၊ သစ်ပင်များ သို့မဟုတ် ချုံပင်များအထိပေါက်နိုင်သည့် သစ်သားအပင်များ၏ လက္ခဏာများကို အနီးကပ်ကြည့်ရှုပါ။ ဘယ်လိုမျိုးစိတ်တွေ ရှိနေလဲဆိုတာကို သုံးသပ်ကြည့်ပါ။ ယေဘူယျအားဖြင့် ထင်းရှူးပင်နှင့် ထင်းရှူးပင် ကဲ့သို့သော အမွေးအမှင်မျိုးစိတ်များသည် ခုတ်လှဲလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အပင်ပေါက်လေ့မရှိပါ။ ဥပမာ- ထင်းရှူးပင်များသည် ခုတ်ထစ်ပြီးနောက် သေဆုံးသွားသည်။ လက်ရှိမျိုးစိတ်များသည် မျိုးပွားနိုင်စေရမည်၊ သို့မဟုတ် ပြန်လည်ရှင်သန်ရန်အတွက် မြေဆီလွှာတွင် မျိုးစေ့များ 'ဘဏ်' ရှိသင့်သည်။

အနီးနားရှိ သစ်တောများသည် ငှက်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များနှင့် တိရစ္ဆာန်များ ပြန့်ကျဲနေသော ပိုးကောင်များ အဖြစ် မျိုးစေ့များ ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ မျိုးပွားရန် အပင်အတက်များမရှိသည့် မျိုးစိပ်များရှိသည့် ဒေသများတွင်ပင် မျိုးစေ့မှတစ်ဆင့် ပြန်လည်ရှင်သန်ပြန်ပွားနိုင်သောလည်း မီး၊ စဉ်ဆက်မပြတ် တိရစ္ဆာန်များအတွက် စားကျက်သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးခြင်းကဲ့သို့သော ခြိမ်းခြောက်မှုများသည် အပင်ပေါက်/ငယ်လေးများ ရှင်သန်ကြီးထွားနိုင်ရန် အတားအဆီးဖြစ်နိုင်သည်။

မြေယာရှုခင်းပြန်လည်ထူထောင်ရန် လိုအပ်ချက်များ

သတ်မှတ်ထားသော မြေယာရှုခင်းတစ်ခုတွင် မြေအောက်ရေနည်းခြင်း၊ မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုနှင့် ပေါင်းပင်ကြီးထွားမှု ကဲ့သို့သော ပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်၊ ရေထိန်းဧရိယာတစ်ခုလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အရေးကြီးပါသည်။ တောင်ကုန်းများ၊ လျှိုများတွင် သို့မဟုတ် ရေလမ်းတစ်လျှောက်တွင် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော ကုန်းမြေများသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော သိုလှောင်ကန်များတစ်လျှောက် ရေရရှိနိုင်မှုကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။ မြေယာရှုခင်းများ ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း သို့မဟုတ် မြှင့်တင်ခြင်းဆိုင်ရာ အလေးထားသည့် စီမံကိန်းနေရာများတွင် FMNR ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ အကျိုးရှိမရှိ သုံးသပ်ပါ။

မြေဆီလွှာပျက်စီးယိုယွင်းနေသော အများပိုင်မြေများအတွက် FMNR သည် မြေဆီလွှာရေရှည် တည်တံ့စေရန်နှင့် မြေအောက်ရေအား ပြန်လည်သိုလှောင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ကုန်ကျစရိတ် သက်သာသောနည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားပြီး မြေအောက်ရေသိုလှောင်မှုတစ်ခုလုံးကို အကျိုးပြုသည်။ ထို့အပြင် ဤလူမျိုးစုနယ်မြေများသည် မြေယာမဲ့သို့မဟုတ် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင် များအတွက် ရေရှည်တည်တံ့သော ထင်းနှင့်သစ်ပင်ထွက်ကုန်အရင်းအမြစ်ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။

အီသီယိုးပီးယားတွင် ဒေသခံရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များသည် FMNR ဖြင့် ပြန်လည်ပြုပြင်ထားသော အများပိုင်တောင်စောင်းများမှ ထင်းနှင့်သစ်မဟုတ်သောသစ်ပင်ထွက်ကုန်များကို ချို့တဲ့အမျိုးသမီးများအား စုဆောင်းခွင့်ပြုထားသည်။ ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင် ခြင်းသည်အမျိုးသမီးများ၏ဝင်ငွေများကို တိုးစေပြီး ပြန်လည်ရှင်သန်လာသော သစ်ပင်များကို ဆက်လက်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

လူမှုရေးဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုများ

သစ်ပင်များအကြောင်း လူတို့၏ယုံကြည်မှု၊ သဘောထားများနှင့် လက်ရှိမြေယာနှင့် သဘာဝပေါက်ပင်များ စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အကျင့်များ ပေါင်းစပ်ခြင်းသည် သစ်ပင်များပြန်လည်ရှင်သန်လာခြင်းကို တားဆီးမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရပ်ရွာလူထုများသည် ၎င်းတို့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်အလေ့အကျင့်များကို ပြောင်းလဲလာသောအခါတွင် သစ်ပင်မရှိသည့် မြေပေါ်တွင်ပင် အလိုအလျောက် FMNR ဖြစ်နိုင်သည်။

FMNR ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခက်အခဲဖြစ်စေနိုင်သည့် လူမှုရေးအခြေအနေများ

- **သစ်ပင်များ မကြာခဏ ပျက်စီးနိုင်သည့် မတည်ငြိမ်သော ပဋ္ဌိပက္ခအခြေအနေများ**- သစ်ပင်များ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ ရပ်ရွာလူထုသဘောတူညီချက်များကို ညှိနှိုင်းရန် မဖြစ်နိုင်သလို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်ဖြတ်ခြင်းများကို အန္တရာယ်ကင်းစွာ လုပ်ဆောင်ပြီးမြောက်ရန်မှာလည်း ခက်ခဲပါသည်။
- **မြို့ပြအခြေအနေများ**- မြို့ပြဧရိယာများတွင် FMNR ကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော သစ်ပင်ဝုတ်တိုများ သို့မဟုတ် လူထုထောက်ခံမှု အားနည်းနိုင်သည်။ သို့သော် FMNR ကို ကျောင်းနှင့် ဆေးရုံဝင်းများအပြင် လမ်းဘေးတလျှောက်တွင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သေးသည်။ ထို့အပြင် တစ်ဦးချင်းစီသည် FMNR စည်းမျဉ်းများကို အသုံးပြု၍ ၎င်းတို့၏မြေပေါ်တွင် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည်။

- **မြို့ပြဆင်ခြေဖုံးအခြေအနေများ**- လူအများအပြားသည် ထင်းကို လောင်စာအတွက် မှီခိုနေရသောကြောင့် မြို့ပြဒေသများတွင် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ မြို့ပြဒေသများကဲ့သို့ လူမှုပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု အားနည်းခြင်းသည် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရန် ခက်ခဲစေသည်။
- **အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ပုံမှန်ကျက်စားသည့်နေရာများ**- ၄င်းနေရာများတွင် တိရစ္ဆာန်များသည် အပင်ငယ်များကို ပျက်စီးစေနိုင်သောကြောင့် နောက်ဆက်တွဲစိန်ခေါ်မှုများ ရှိပါသည်။
- **နှစ်စဉ် မြေယာမီးရှို့ခံရသည့် ဧရိယာများ**- ဤအလေ့အကျင့်ကို ပြောင်းလဲရန် ရပ်ရွာလူထုဆန္ဒ နည်းပါးပါက FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ခက်ခဲနိုင်သည်။

ဒါပေမယ့် ဒီအခက်အခဲတွေကို ကျော်လွှားနိုင်တယ်ဆိုတာကို မှတ်သားထားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ FMNR အတွက် လူထုကိုပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးဆော်အော်လှုပ်ဆော်ပြီး လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီး စိန်ခေါ်မှုများကို အောင်မြင်စွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း နိုင်ခဲ့သော လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ နမူနာများစွာရှိပါသည်။

FMNR နှင့် ပဋိပက္ခဖြေရှင်းချက်

ၔင်း၏စိန်ခေါ်မှုများကြားမှ FMNR သည်မကြာခဏပဋိပက္ခကိုလျှော့ချကြောင်း FMNR အကြောင်းရေးသားသူများက တွေ့ရှိခဲ့သည်။ သစ်ပင်များ ကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ပိုမိုရရှိလာကာ ၔင်းတို့အတွက် ပြိုင်ဆိုင်မှု နည်းပါးလာသည်။ FMNR ကို လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် လူတိုင်း၏အကျိုးအတွက် အရင်းအမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် သက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဤပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုသည် ပဋိပက္ခ ကိုလည်း လျှော့ချနိုင်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် FMNR သည် မတူညီကွဲပြားမှုရှိနေသူများကို ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်သည်။ ပဋိပက္ခများကို လျှော့ချရာတွင် FMNR ၏ အခန်းကဏ္ဍအကြောင်း နောက်ထပ် သတင်းဆောင်းပါးများကို ဤနေရာတွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

FMNR reconciliation trees in Rwanda

Conflict resolution through sustainable management of trees in Ghana

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုများ

ငွေကြေးဆိုင်ရာအချက်များသည် လူတို့၏ တက်ကြွစွာ လုပ်ဆောင်လိုစိတ်အား လှုံ့ဆော်မှုကို လွန်စွာလွှမ်းမိုးသောကြောင့် အရေးကြီးပါသည်။ လက်ရှိရှိနေသောသစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် လောင်စာ၊ သစ်၊ အစားအစာ သို့မဟုတ် ဆေးဝါးများမှတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ခရီးသွားလုပ်ငန်းမှဝင်ငွေ၊ ပျားရည်ထွက်ရှိမှု၊ မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုလျော့နည်းစေခြင်း၊ သီးနှံများပျက်စီးမှု လျော့နည်းခြင်းနှင့် ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းကဲ့သို့သော အကျိုးကျေးဇူးများကိုပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးတန်ဖိုးရှိမရှိ သုံးသပ်ပါ။

Kenya's Rift Valley တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော လေ့လာမှုတစ်ခုတွင် FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးအချို့ကို ခန့်မှန်းရန် စီးပွားရေးနာမူနာပုံစံကို အသုံးပြုခဲ့ပြီး ကောင်းမွန်သောနှစ်တွင် စားကျက်စနစ်များ၏ စီးပွားရေးကောင်းမွန်မှု (၁၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့် တိုးတက်မှုကိုတွေ့ရှိခဲ့သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုနည်းသောကာလတွင် တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ (၂၀၀) နှင့် (၅၀၀) ကြားဖြစ်သည်။

FMNR စီမံကိန်းသည် Bonn Challenge၊ Global Restoration Initiative၊ AFR100 ((the African Forest Landscape Restoration Initiative) သို့မဟုတ် လက်တင်အမေရိကရှိ Initiative 20x20 ကဲ့သို့သော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤလုပ်ဆောင်မှုများသည် ၔင်းတို့၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များကို ပြည့်မီရန် နိုင်ငံအစိုးရများနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကာဗွန် သို့မဟုတ် မြေယာပြန်လည်ထူထောင်ရေး ရည်မှန်းချက်များအတွက် ၔင်းတို့၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုများအပေါ်အခြေခံ၍ သင့်စီမံကိန်းဧရိယာများရှိ မြေယာပိုင်ရှင်များအတွက် ရန်ပုံငွေ သို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာငွေဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများ ရှိမရှိ ရှာဖွေသင့်ပါသည်။

FMNR ကို အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ချဉ်းကပ်မှုများနှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်း

FMNR သည် အများပြည်သူနှင့် ကျေးလက်နေပြည်သူများကို အခွင့်အာဏာပေးကာ မြေယာကို အသုံးပြုသူ သို့မဟုတ် လက်လှမ်းမီသော အုပ်စုအားလုံး၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုလိုအပ်သည်။ စီမံကိန်းများသည် အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ လူမျိုးစု သို့မဟုတ် အခြားလူနည်းစုများအတွက် အကူအညီနှင့်အလားတူ အစပြုမှုများကဲ့သို့သော ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ပံ့ပိုးခြင်းဖြင့် အကျိုးရှိနိုင်သည်။

FMNR သည် အခြေခံကျသော လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်းမာသော၊ ဂေဟစနစ်များကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်မှု၊ ရေကောင်းမွန်စွာလည်ပတ်တည်ရှိမှု၊ အစားအစာနှင့် ဝင်ငွေ ပိုမိုလုံခြုံစွာ ရရှိနိုင်မှု သို့မဟုတ် ရာသီဥတု ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ လျှော့ချခြင်းမှ အကျိုးကျေးဇူးရရှိစေမည့် မည်သည့်အစီအစဉ်နှင့်မဆို တွဲဖက် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည်။ အမှန်မှာ အားလုံးမဟုတ်လျှင်တောင်မှ ကဏ္ဍအများစုသည် ဤ 'နောင်တမရှိခြင်း' FMNR နည်းပညာမှာ အကျိုးများသည်။ အချို့သောကဏ္ဍများကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်-

- သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေခြင်း
- လူသားချင်းစာနာမှုနှင့် အရေးပေါ်အကူအညီ
- ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး (WASH)
- စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ အာဟာရနှင့်/သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးရေး
- ပညာရေးနှင့် လူငယ်ဆက်ဆံရေး
- ဝင်ငွေထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု
- ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်/သို့မဟုတ် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ

FMNR သည် အဆိုပါကဏ္ဍတစ်ခုစီအတွက် မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးပေးသည်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကိုလိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေခြင်း (Disaster risk reduction and climate change adaptation

ပုံ (၃) ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းအများ (NGO) များမှ လုပ်ဆောင်နေသော ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလှုပ်ရှားမှုများတွင် FMNR ကိုပေါင်းထည့်အကောင် အထည်ဖော်နိုင်သည်။ ကင်ညာနိုင်ငံ၊ Nakuru၊ World Vision (မေလ 2018)။ ဓာတ်ပုံ- A. Muller

မိုးခေါင်မှု၊ ရေကြီးမှု၊ သီးနှံဆုံးရှုံးခြင်း၊ အငတ်ဘေး သို့မဟုတ် လူသားနှင့်စိုက်ပျိုးသီးနှံများအပေါ် ပိုးမွှားရောဂါ သက်ရောက်မှုများကဲ့သို့သော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကြုံတွေ့နေရ သည့်ဒေသများတွင် FMNR သည် အဆိုပါအန္တရာယ်များကို လျှော့ချရန်အတွက် အဖိုးတန်ပါသည်။ သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်း ဧရိယာ တိုးမြှင့်ခြင်းသည် လေတိုက်နှုန်းနိမ့်ကျစေခြင်း၊ အပူချိန်လျော့နည်းစေခြင်း၊ ရေစီးရေလာနှင့် ရေးကြီး/ရေလျှံ ခြင်းတို့ကို လျော့နည်းစေရုံသာမက မြေ၏ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကိုလည်း မြှင့်တင်ပေးပါသည်။ ပြန်လည်ပြုပြင်ထား သော ရေတိမ်ဒေသများနှင့် သစ်တောများသည် မုန်တိုင်းဒီရေလှိုင်းများ၊ ကမ်းရိုးတန်း တိုက်စားမှုနှင့် လေပြင်း တိုက်ခတ်မှု အန္တရာယ်ကိုပိုမိုလျှော့ချနိုင်သည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သည် လူသားတို့အတွက် အရင်းအမြစ်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခွင့်အလမ်းများကို ပေးစွမ်းသကဲ့သို့ လူသားတို့အတွက်အန္တရာယ်များကိုလည်းပေးသည်။ မီးတောင်မြေဆီလွှာနှင့် မြေနုလွင်ပြင် များကဲ့သို့ အန္တရာယ်များသောနေရာများတွင်ကျေးလက်နေလူထုများ၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ စားကျက်မြေ ဖန်တီးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်ယူခြင်းကဲ့သို့သော လုပ်ဆောင်မှုများကြောင့် အန္တရာယ်များ မကြာခဏ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ ဤဒေသများသည် မြေသြဇာအလွန်ကောင်းသော်လည်း ရေတိုက်စားမှုနှင့် ရေလွှမ်းမိုးမှုဒဏ် ကိုလည်း ခံရနိုင်ခြေရှိသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ အပယ်ခံအုပ်စုအများစုသည် ထုတ်လုပ်မှုမကောင်းသောမြေနေရာများ သို့မဟုတ် အန္တရာယ်များသော မြေနေရာများတွင် နေထိုင်လေ့ ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ခွဲဝေမှုဆိုင်ရာ ၎င်းတို့ကြုံတွေ့နေရသော လူမှုစီးပွားအခြေအနေများကြောင့် ၎င်းတို့၏ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်များကို မကြာခဏ ကန့်သတ်ထားခံရသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ဤဒေသများရှိ စွန့်စားရမှုလျှော့ချရေး အစီအစဉ်များတွင် ရပ်ရွာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် အလွန်အကန့်အသတ် သို့မဟုတ် မရှိနိုင်ပေ။

မြေယာရှုခင်းကြီးကြီးခံနိုင်ခြင်းနှင့် ရေရှည်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို အားကောင်းစေသည့် FMNR ကဲ့သို့သော လှုပ်ရှားမှုများသည် အရေးကြီးသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး မဟာဗျူဟာများ ဖြစ်သည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုပြီးနောက် FMNR လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ထိခိုက်ပျက်စီးနေသော ရှုခင်းများကို ပြန်လည်ရယူရန် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ အလုပ်အတွက်အစားအစာ သို့မဟုတ် အလုပ်အတွက်ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်များနှင့် တွဲဖက်ဆောင်ရွက် ထားသည့်အခါ ၎င်းသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုစနစ်များ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကို လည်း ပံ့ပိုးပေးကာ ရေတို အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုနှင့် အရေးပေါ်အကူအညီ

FMNR ကို နိုင်ငံအသီးသီးရှိ လူသားချင်းစာနာမှုနှင့် အရေးပေါ်အကူအညီအစီအစဉ်များတွင် အောင်မြင်စွာ ထည့်သွင်းထားပါသည်။ မိုးခေါင်ခြင်း သို့မဟုတ် အစားအစာရှားပါးခြင်းကဲ့သို့သော ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် သို့မဟုတ် အစုလိုက်အပြုံလိုက် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့် ဒုက္ခသည်စခန်းများ တည်ထောင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဆိုးရွားစွာ ပျက်စီးယိုယွင်း နေသောဒေသများတွင် ထိုသို့ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ FMNR သည် ဤကဲ့သို့သောမြေများကို လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေနိုင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော ထင်းအရင်းအမြစ်ကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။

အလုပ်အတွက်ငွေကြေးနှင့် အလုပ်အတွက်အစားအစာထောက်ပံ့မှု ကဲ့သို့သော အစီအစဉ်များသည် ဤအခြေအနေမျိုးတွင် သာမာန်ဖြစ်ပြီး ကြီးမားသော ဧရိယာများတွင် FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် လူများအား အားပေးလှုံ့ဆော်ရာတွင် ထိရောက်မှုရှိပါသည်။ ယုံကြည်စိတ်ချရသော ထင်းအရင်းအမြစ် ကဲ့သို့သော လက်ငင်းလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည့်အပြင် FMNR သည်လည်း အရေးပေါ် အခြေအနေများမှ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် အရှိန်အဟုတ်များကို တိုးမြင့်စေပြီး အနာဂတ်ဝင်ငွေ အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်သည့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်သော အရင်းအမြစ်များကိုလည်း ပေးပါသည်။ ယူဂန်ဒါနိုင်ငံ အနောက်မြောက် ပိုင်းရှိ ဒုက္ခသည်စခန်းတစ်ခုတွင် FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ပုံ အကြောင်း အပြည့်အစုံကို FMNR Hub ဝဘ်ဆိုက်တွင်ရနိုင်သည်။

ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး (WASH)

FMNR သည် ရေအရည်အသွေးနှင့် ရေရရှိနိုင်မှုတို့ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေသည့် သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ၎င်းသည် ရေစိမ့်ဝင်မှုကို အားကောင်းစေပြီး မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုကို လျှော့ချပေးပြီး အနည်အနှစ်များနှင့် ညစ်ညမ်းမှုအချို့ကို စစ်ထုတ်သည်။ ထို့ကြောင့် FMNR သည် ရပ်ရွာများရှိ ရေဝင်ရောက်မှုနှင့် အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် WASH (ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး) ရည်မှန်းချက်များကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

FMNRသည် ရေကို ပြန်လည်ရရှိစေသည်

Farmer Managed Natural Regeneration (FMNR) ကို East Sumba ၏ခြောက်သွေ့သောမြေများတွင် စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့ပြီး ရွာသူရွာသားများအထူးသဖြင့် ကလေးများ၏ဘဝများကို ပြောင်းလဲစေသည်။ Sumba ကျွန်း၏ အခြောက်သွေ့ဆုံး နေရာများတွင် ရွာသားများသည် ရေရရှိရန် အဝေးကြီး လမ်းလျှောက် ရသည်။ အသက် (၈) နှစ်အရွယ်ရှိ Yovintus နှင့် (၇) နှစ်အရွယ် Elton တို့သည် အိမ်တွင်ရေမရှိသောကြောင့် ရေမချိုးဘဲ ကျောင်းတက်ခဲ့ ရသည်။ ဒါပေမယ့် အခုတော့ အရာအားလုံးပြောင်းလဲသွားပြီ။ သူတို့အိမ်မှ မီတာ (၂၀၀) အကွာတွင်ရှိသော ရေတွင်းတစ်ခုရှိပြီး ကောင်လေးများသည် မိသားစု အတွက် ဂျယ်ရီဗူးများကို ရေယူရန် အတွက် အသုံးပြု နေကြသည်။ “ကျွန်မတို့ရွာမှာ ရေတွေ ပေါများနေသည့်တာကြောင့် နေ့တိုင်း ရေချိုးနိုင်ပါပြီ” ဟု Yovintus က ဆိုသည်။ FMNR ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ရေတွင်း၌ ရေရှိနေသေးသည်။ ပြန်လည်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးလာသော သစ်ပင်များသည် မြေထဲတွင် ရေကိုထိန်းသိမ်းရန် ကူညီပေးသည်။ နေ့ခင်းတိုင်း ရွာသူရွာသားများသည် ရေချိုးရန်၊ အဝတ်လျှော်၊ နွားများကို ရေလောင်းရန် ရေတွင်းသို့ လာကြသည်။

ပုံ (၄) Yovintus နှင့် Elton တို့သည် FMNR ကို မိုးရေစုဆောင်း သည့် ဧရိယာတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုပြီးနောက် ပြန်လည် ထွက်ပေါ်လာသည့် ရေတွင်းတစ်ခုမှ ရေကိုခပ်ယူနေပုံ East Sumba (2016)။ ဓာတ်ပုံ B. Mbete

“FMNR မတိုင်ခင်က ရေက သြဂုတ်လအထိပဲ ရှိတယ်။ သြဂုတ်လနောက်ပိုင်း ဆိုရင်တော့ ၁.၅ ကီလိုမီတာအကွာမှာရှိတဲ့ အနီးနားရွာက ရေကို သယ်ယူရတယ်။ တကယ်ခြောက်သွေ့တဲ့အခါမှာတော့ အစိုးရက ရေဝယ်ဖို့ထောက်ပံ့ပေးတဲ့ ရူပီယာ ၁၅၀,၀၀၀ မှ ၃၀၀,၀၀၀ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀-၂၀) အပိုသုံးစွဲခဲ့ရတယ်” ဟု အဆိုပါဒေသရှိ မိခင်ဖြစ်သူ လူစီယာ (၂၆ နှစ်) က ပြောသည်။

ယနေ့တွင် ရွာသူရွာသားများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းရန် ရေအလုံအလောက်ရှိသည်။ FMNR သည် အထူးသဖြင့် Yovintus နှင့် Elton ကဲ့သို့သော ကလေးများအတွက် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာကို ယူဆောင်လာပေးပါသည်။

စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အာဟာရ

FMNR သည် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသောမြေများ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေတွင် လယ်သမားများကို အရင်းအမြစ်အနည်းငယ်သာအသုံးပြုပြီး အစားအစာသီးနှံများနှင့် မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်စေရန် ကူညီပေးသည်။ FMNR မှပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာသော အချို့သောသစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် စားသုံးနိုင်သော သစ်သီးများ၊ အရွက်များနှင့် ဆေးဖက်ဝင်ပစ္စည်းများကဲ့သို့ အကျိုးကျေးဇူးများကို ပေးဆောင်ပါသည်။ အိမ်နှင့်နီးသောသစ်ပင်များရှိခြင်းသည် ချက်ပြုတ်ရန်အတွက် ထင်းစုဆောင်းရလွယ်ကူစေပြီး အစေ့အဆန် များနှင့် ပဲများကဲ့သို့သော အစားအစာများတွင် အာဟာရဓာတ်များရရှိမှုကို တိုးတက်စေသည်။ ထို့အပြင် သစ်ပင်များ၊ ချုံပုတ်များ သို့မဟုတ် ပိုမိုကောင်းမွန်သော မြက်ပင်များမှ အစာရရှိရေးသည် မွေးမြူရေး (ကြက်၊ ဆိတ်၊ နွားစသည်) တို့ကို ပံ့ပိုးပေးပြီး မိသားစုများအတွက် အရေးကြီးသော ပရိုတင်းအရင်းအမြစ်များကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

ပညာရေး

ကျောင်းနှင့် လူငယ်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအသင်း၏ အစီအစဉ်များသည် ကလေးများနှင့် လူငယ်များကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပညာရေးတွင် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ FMNR သည် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ အယူအဆ အများအပြားကို ရှင်းပြရန် လွယ်ကူသော သင်ယူရန် နည်းလမ်း တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ကျောင်းဝင်းများတွင် FMNR ကိုအသုံးပြုခြင်းသည် အရိပ်ပေးခြင်း၊ ဧရိယာကို အေးမြစေခြင်းနှင့် လေကိုလျှော့ချခြင်းဖြင့် သင်ယူမှုပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေသည်။ အခြားနေရာများတွင် ထင်းရှာလေ့ရှိသော ကျောင်းများနှင့် ကျောင်းသားများအတွက် အချိန်နှင့် ငွေကုန်သက်သာစေသော ကျောင်းမီးဖိုချောင်များသို့ ထင်းများကိုလည်း ယူဆောင်လာပေးပါသည်။ ၎င်းသည် အခြားနေရာမှ ထင်းပေးရန်လိုအပ်သော ကျောင်းများနှင့် ကျောင်းသားများ အပေါ် ငွေကြေးနှင့် အချိန်ဖိအားများကို လျော့နည်းစေသည်။ FMNR သည် ကလေးများ သို့မဟုတ် အိမ်ခြံမြေနှင့် အများပိုင်မြေများတွင် ကလေးများက အားပေးသော လူကြီးများက ထင်းသယ်ယူရန် သို့မဟုတ် စားကျက်တာဝန်များ အတွက် လိုအပ်သည့်အချိန်ကို လျှော့ချပေးသည်။ ဤအလုပ်ကို ကလေးများက မကြာခဏလုပ်ဆောင်သောကြောင့် ကျောင်းတက်ရန်နှင့် နေ့ဘက်တွင် အိမ်စာများ ပြီးရန် အချိန်ပိုရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ FMNR ပရိုဂရမ်များတွင် ကလေးများနှင့် မည်ကဲ့သို့ ဆက်ဆံရမည်အကြောင်း နောက်ထပ်အချက်အလက်များကို အခန်း (၇) တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

ဝင်ငွေ နှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအများစုသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များပေါ်တွင် မှီခိုနေရပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများနှင့် နိုင်ငံများအတွက် ဝင်ငွေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု မြှင့်တင်ရန်အတွက် ခိုင်မာသောပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်အခြေခံသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ FMNR သည် ထင်း၊ သစ်သီးဝလံ၊ အစားအစာနှင့် သစ်ကဲ့သို့ ရေရှည်တည်တံ့သော သစ်ပင်ထွက်ကုန်များကို ထုတ်လုပ်ရုံသာမက ကောက်ပဲသီးနှံများ စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် တိရစ္ဆာန် မွေးမြူခြင်းအတွက် မြေ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို မြှင့်တင်ပေးပါသည်။

မိုးခေါင်ခြင်းကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုများကို ခံနိုင်ရည်ရှိအောင် မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် FMNR သည် ခက်ခဲသောအချိန်များတွင် အိမ်ထောင်စုများအား ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေကို ထိန်းသိမ်းပေးသည်။ FMNR ကို မကြာခဏဆိုသလို တန်ဖိုးထပ်တိုးခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်းနှင့် ချေးငွေအစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် မြေယာမန်နေဂျာများနှင့် ရပ်ရွာလူထု၏ ဝင်ငွေဖန်တီးမှုနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခွင့်အလမ်းများကို အများဆုံးရရှိစေရန် ကူညီပေးရန်အတွက် ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှု ဆိုင်ရာ ကြားဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပေါင်းစပ်ထားသည်။ ဤလုပ်ဆောင်မှုများဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်အလက်များအတွက် အခန်း (၄) ကို ကြည့်ပါ။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ရာသီဥတု ဟောက်ပြန်မှု လျှော့ချရေး

FMNR သည် သစ်ပင်များကို လယ်ယာမြေအဖြစ် ပေါင်းစည်းပြီး ပျက်စီးသွားသော သစ်တောများကို ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဖြင့် မြေယာရှုခင်းတွင် သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုကို တိုးမြှင့်ရန် ကြိုးပမ်းသည်။ မြေယာရှုခင်းရှိသစ်ပင်များ အပါအဝင် ကာဗွန်ပမာဏ ပိုများသော စုဆောင်းမှုကို သက်သာစေပြီး ရာသီဥတု ဟောက်ပြန်မှု သက်ရောက်မှုများ ပိုမိုဆိုးရွားလာမှုကို လျော့ပါးစေသည်။

ရပ်ရွာလူထုများက FMNR ကြိုးပမ်းမှုများကို ဦးဆောင်သောအခါ၊ ၎င်းတို့သည် ဤမျိုးစိတ်များအကြောင်း ရိုးရာ အသိပညာနှင့် ၎င်းတို့ကို အသုံးပြုနည်းကို ထိန်းသိမ်းထားကြသည်။ FMNR တွင် ရပ်ရွာလူထုအား ချိတ်ဆက်ခြင်းသည် ဌာနေမျိုးစိတ်များနှင့် အသီးအရွက်များကို တန်ဖိုးထားသည့် အတွေးအမြင်ကို ဖန်တီးစေပြီး မြေယာစီမံခန့်ခွဲသူများသည် သစ်ပင်ခုတ်ထွင်ခြင်းနှင့် ရေရှည်မတည်တံ့နိုင်သော မီးသွေး သို့မဟုတ် ထင်းထုတ်လုပ်ခြင်းကဲ့သို့ အန္တရာယ်ရှိသော အလေ့အကျင့်များကို အသုံးပြုရန် နည်းပါးသွားစေသည်။

FMNR ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာဦးစားပေးများ

FMNR သည် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များနှင့် ပေါင်းစပ်ပုံကို ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ၎င်းသည် မူဝါဒ အစီအစဉ်များ၊ ရန်ပုံငွေအခွင့်အလမ်းများနှင့် FMNR အတွက် မြင်နိုင်စွမ်းကို လွှမ်းမိုးသည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဦးစားပေးများကို မည်ကဲ့သို့ အကျိုးပြုကြောင်း နားလည်ရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။

ရေရှည်တည်တံ့မှု

ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုသည် FMNR အတွက် ထိပ်တန်းဦးစားပေးဖြစ်ပြီး အလှူရှင်များနှင့် မူဝါဒချမှတ်သူများအတွက်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ FMNR စီမံကိန်းများ၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ ရပ်ရွာလူထုများ၏ အစားအစာ၊ ရေ၊ အမိုးအကာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ပံ့ပိုးပေးသည့် ၎င်းတို့၏ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ရပ်ရွာ၏ FMNR ကြိုးပမ်းမှုများမှ ရရှိပြီး ထိုလုပ်ငန်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို စုပေါင်း စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် အုပ်ချုပ်ခြင်းတို့ဖြင့် ရရှိသည်။ ဒေသဆိုင်ရာမူဝါဒများသည် မြေယာအသုံးပြုသူများကို အဆိုပါအကျိုးခံစားခွင့်များရရှိရန် အခွင့်အာဏာပေး ကြောင်း သေချာစေရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။

FMNR ပရောဂျက်များသည် နည်းလမ်းများစွာဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးကို ဦးတည်လုပ်ဆောင်သည်-

FMNR သည် ကိုယ်တိုင်ရပ်တည်နိုင်ပြီး ပံ့တူပွားနိုင်သည်။ စီမံကိန်းနယ်နိမိတ်များကိုကျော်လွန်၍ ၎င်း၏တိုးတက်မှုသည် အဓိကအားဖြင့် စီမံကိန်း သို့မဟုတ် အစိုးရ၏ပံ့ပိုးကူညီမှု သို့မဟုတ် ရန်ပုံငွေမလိုအပ်ဘဲ ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များထံမှ လာခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းစတင်သည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ လှုပ်ရှားမှုကို ပုံမှန်အားဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားပြီး ဒေသဆိုင်ရာ အစပျိုးမှုနှင့် အရင်းအမြစ်များမှတဆင့် ပျံ့နှံ့သွားပါသည်။

FMNR သည် လူမှုရေးနှင့်ငွေကြေးရေရှည်တည်တံ့မှုကို တိုးမြင့်စေသည်။ ကျေးလက်ဒေသများတွင် ငွေရေးကြေးရေး ပိုမိုရရှိနိုင်ပြီး၊ လူနေမှုဘဝများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာကာ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု မြှင့်တင်ပေးခဲ့သည်။ အချို့ဒေသများတွင် FMNR နှင့်ပတ်သက်သောထုတ်ကုန်များမှ ၎င်းတို့၏ပျမ်းမျှအိမ်ထောင်စုဝင်ငွေသည် တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၂၀၀ မှ ၁၀၀၀ (၈-၄၀ သိန်းခန့်) တိုးလာသည်ကိုတွေ့မြင်ရပြီး အချို့ဒေသများတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် အခြားနေရာများတွင် အလုပ်ရှာရန် အမျိုးသားများသည် အိမ်မှထွက်ခွာရန် ဖိအားနည်းပါးလာပြီး ထိုဖြစ်စဉ် သည်မိသားစုနှင့် ၎င်းတို့၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေသည့်အလေ့အကျင့်တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများသည် ထင်းစုဆောင်းရာတွင် အချိန်နည်းပြီး အခြားအကျိုးဖြစ်ထွန်းသော လုပ်ငန်းများနှင့် ပညာရေးအတွက် အချိန်ပိုရကြသည်။

FMNR သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုကို ပြန်လည် ထူထောင်ပေးပြီး ပံ့ပိုးပေးသည်။ သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုတိုးမြင့်ခြင်းဖြင့် သီးနှံများနှင့် တိရစ္ဆာန်များသည် မြင့်မားသော အပူချိန်၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုနှင့် သဲသောင်လေပြင်များနှင့် ထိတွေ့မှုနည်းသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မြေယာအသုံးပြုသူများသည် ကောက်ပဲသီးနှံများ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်မှုနည်းပြီး တိရစ္ဆာန်များ ဖိအားနည်းလာသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ အသီးအရွက်များ မူလဒေသမျိုးစိတ်သစ်ပင်များနှင့် အပင်များ ပြန်လည်ရှင်သန်ကြီးထွားလာသောအခါ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များနှင့် ငှက်များ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသောကြောင့် FMNR သည် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများကို မြှင့်တင်ပေးပါသည်။ ပျက်စီးနေသည့်မြေယာရှုခင်းများ၏ ရေနှင့်လေတိုက်စားမှု လျော့နည်းသွားကာ ရေစိမ့်ဝင်မှု တိုးလာကာ သဘာဝ စမ်းချောင်းများနှင့် စမ်းချောင်းများ တစ်ဖန် ပြန်လည် စီးဆင်းလာစေရန် သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ပတ်လုံးပင် အချိန်ပိုကြာရှည်စွာ ရရှိလာနိုင်သည်။

ခံနိုင်ရည်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်း

အထူးသဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းမှုများသည် နိုင်ငံနယ်နိမိတ်များကို ဖြတ်ကျော်နိုင်သဖြင့် ခံနိုင်ရည် အားတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းတို့သည် မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း ပိုမိုအရေးကြီးလာပါသည်။ ဒေသခံလူထုများသည် ၎င်းတို့၏မြေယာများကို မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာ ရေရှည်တည်တံ့အောင် စီမံခန့်ခွဲလေ့ရှိကြောင်းကိုလည်း ပိုမိုအသိအမှတ်ပြုမှုရှိပါသည်။

မူဝါဒများနှင့် အလေ့အကျင့်များကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းများအတွင်း ဒေသခံလူထုများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိရိုးဖလာ သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အသိပညာများကို အကာအကွယ်ပေးရန် ထားရှိထားပါသည်။ ဤအကာအကွယ်များသည် ဒေသခံပြည်သူများ၏ အရင်းအမြစ်များနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများကို လုံခြုံပြီး ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစွာ စီမံခန့်ခွဲရန် အခွင့်အာဏာပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အကာအကွယ်ပေးခြင်းသည် ရပ်ရွာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုတို့ကို အလေးပေးသည့် FMNR ၏ အဓိက အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာလူထုတစ်ဖွဲ့နှင့် ပထမအကြိမ်တွေ့ဆုံမှုမှ စီမံကိန်း ၏အဆုံးအထိ FMNR သည် ရပ်ရွာ၏ရှိရင်းစွဲအသိပညာ၊ ရိုးရာအလေ့အထများနှင့် ၎င်းတို့၏အရင်းအမြစ်များကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းကို လမ်းညွှန်ကြောင်း သေချာစေပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်များကို ပြည့်မီစေရန် FMNR ၏ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ထိန်းချုပ်ထားသည်။ FMNR သည် ဌာနေ အသိပညာနှင့် ဌာနေသစ်ပင် နှစ်မျိုးလုံးဖြင့် လုပ်ဆောင်ပြီး ၎င်းတို့၏ သဘာဝ စွမ်းရည် နှင့် ဝိသေသလက္ခဏာများ ပေါ်အခြေခံ၍ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြန်လည် ရှင်သန်စေပါသည်။

လူငယ်များအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပေးအပ်ခြင်း

နိုင်ငံအများအပြားသည် ၎င်းတို့၏လူငယ်များအတွက် ပညာပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်များပေးဆောင်ရာတွင် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီး လူဦးရေသည် လာမည့်နှစ်များတွင် သိသိသာသာတိုးလာမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။ မြေယာဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းမှုနှင့် ကျေးလက်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ကျဆင်းလာသည်နှင့် အမျှ လူငယ်များသည် ၎င်းတို့၏ အသက်ကြီးသူများကဲ့သို့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရန် ခက်ခဲလာနိုင်သည်။ FMNR သည် အနာဂတ် မျိုးဆက်သစ်များအတွက် ရှင်သန်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများကို ဖန်တီးပေးပါသည်။ ၎င်းသည် မြေယာရှုခင်းများ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို ပြန်လည်ကောင်းမွန်စေပြီး မတူကွဲပြားသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းရွေးချယ်မှုများကို ပေးဆောင်သည်။ အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ ဝင်ငွေပိုရလာသောအခါ ကလေးများနှင့် လူငယ်များသည် ကျောင်းဆက်တက်ပြီး ၎င်းတို့၏ ပညာရေးကို ပြီးမြောက်ရန် အလားအလာ ပိုများသည်။ ပါဝင်ခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုတို့ကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် FMNR သည် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း လူတစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ငယ်ရွယ်စဉ်တွင် စွမ်းရည်များ တည်ဆောက်နိုင်စေရန် ကူညီပေးပြီး အရွယ်ရောက်ပြီးသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို အကျိုးပြုမည်ဖြစ်သည်။

ထိခိုက်လွယ်ဆုံးသူများကို ကူညီပေးခြင်း

အေဂျင်စီများ၊ နိုင်ငံများနှင့် အဓိကထားသည့်နယ်ပယ်အလိုက် "ထိခိုက်လွယ်ဆုံး" လူဦးရေ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များမှာ ကွဲပြားသော်လည်း ယေဘူယျအားဖြင့် နာတာရှည် သို့မဟုတ် အလွန်အမင်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့်/သို့မဟုတ် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဘေးဖယ်ထားမှုများကို ရင်ဆိုင်နေရသူများ ပါဝင်ပါသည်။ FMNR သည် မြေယာအသုံးပြုသူ သို့မဟုတ် လက်လှမ်းမီသော အုပ်စုအားလုံးပါဝင်ကြောင်း သေချာစေပြီး ဝင်ငွေအဆင့်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့မှုတို့ကို အချိန်နှင့်အမျှ တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် အဆိုပါစိန်ခေါ်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်း၏အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် မျှဝေဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းသည် အသက်၊ ကျား၊ မ၊ မျိုးနွယ်၊ ဘာသာရေး၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု သို့မဟုတ် အလုပ်အကိုင်တို့ကို အခြေခံသည့် လူနည်းစုအုပ်စုများ၏ အားနည်းချက်ကို လျှော့ချရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။

အခန်း (၃)

Taking stock with the community

ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစုရှယ်ယာရယူခြင်း

အနှစ်ချုပ်။ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစုရှယ်ယာရယူခြင်း

- အစုရှယ်ယာယူခြင်း' သည် ပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်နှင့် အလေ့အကျင့်အပေါ် စိတ်အားထက်သန် မှုနှင့် ကတိကဝတ်များကိုတည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် FMNR သည် ၎င်းတို့ကို မည်ကဲ့သို့ အကျိုးပြုနိုင်သည်ကို ရပ်ရွာလူထုအား မြင်နိုင်ရန် ကူညီပေးပါသည်။
- အစုရှယ်ယာအကဲဖြတ်ခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထု၏ရည်မှန်းချက်များနှင့် မြေယာ၊ ရာသီဥတု၊ အပင်များနှင့် တိရစ္ဆာန်များ၏ ထူးခြားသောအသွင်အပြင်များကို အာရုံစိုက်သင့်ပြီး ထိုအရာတွေကို အသုံးပြုပြီး အချိန်နဲ့အမျှ ဘယ်လိုပြောင်းလဲသွားသလဲဆိုတာ နားလည်ရန်အရေးကြီးပါသည်။
- မြေယာအသုံးပြုသူများကို မြေယာနှင့် ၎င်းတို့၏လူနေမှုဘဝများ ပြောင်းလဲလာပုံကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အားပေးခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ လက်ရှိအခြေအနေအပေါ် သစ်တောပြန်းတီးမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို မြင်နိုင်ရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသောနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။
- အစုရှယ်ယာအကဲဖြတ်မှုမှ စုဆောင်းရရှိထားသော အချက်အလက်များသည် ရပ်ရွာလူထုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် FMNR စီမံကိန်းတစ်ခုကို ဒီဇိုင်းပုံစံဖော်ထုတ်ရာတွင် အသုံးပြုသင့်သည်။
- အစုရှယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် အရေးကြီးသည့်လူပုဂ္ဂိုလ် အဖွဲ့အစည်းများပါဝင်ရန်နှင့် ၄င်းတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုများကို အစုရှယ်ယာရယူခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် မျှဝေပေးနိုင်ဖို့ သေချာအောင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် FMNR ပဏာမခြေလှမ်းအတွက် ရပ်ရွာလူထု၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုနှင့် ကတိကဝတ်ကို တိုးမြင့်စေမည် ဖြစ်သည်။

အာဖရိကနှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ မြေယာရှုခင်းများကို အသွင်ပြောင်းလဲပေးနေသည့် လက်ရှိ FMNR လုပ်ရှားမှုသည် လူတစ်ဦးမှ သူလုပ်ဆောင်နေသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ မြင်လာချိန်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အလွန်ခက်ခဲသောပြဿနာများ၏ အဖြေများသည် သင့်ရှေ့တွင်ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့ကို သင်မမြင်နိုင်ပါက အပြောင်းအလဲဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

FMNR ကို အသုံးပြုရန် စဉ်းစားသောအခါ လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအတွက် မေးရမည့် အရေးကြီးဆုံးမေးခွန်းမှာ FMNR သည် ရပ်ရွာ၏ လိုအပ်ချက်များကို လျင်မြန်စွာနှင့် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်လား။ ဤမေးခွန်းအတွက် အဖြေသည် မြေယာရှုခင်း၏ လိုအပ်ချက်များကိုသာမက လူတစ်ဦးချင်းနှင့် လူထုအသိုက်အဝန်းကိုပါထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် လိုအပ်ချက်အကဲဖြတ်မှုမှ တိုက်ရိုက်လာနိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့လုပ်ဆောင်ခြင်းကို လူထုနှင့်အတူ အစုရှယ်ယာရယူခြင်းဟု ခေါ်သည်။ ဤသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ရေလွှမ်းမိုးမှု တိုးလာခြင်း၊ မြေဆီလွှာအဆင့် အတန်းလျော့ကျခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံများပေါ်တွင် ရောဂါပိုးမွှားများ ပိုမိုကျရောက်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ရေနှင့် ထင်းရရှိနိုင်မှု နည်းပါးခြင်း၊ အပူချိန်နှင့် လေတိုက်နှုန်း မြင့်မားခြင်း၊ သို့မဟုတ် လူနှင့်တိရိစ္ဆာန်တို့အတွက် အစားအစာနှင့် ရိက္ခာများ လျော့နည်းခြင်းစသည့် ကျေးလက်နေလူထု၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် လက်ရှိစိန်ခေါ်မှုများကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက်သည် အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိအရာများ မည်သို့ပြောင်းလဲသွားသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်နှင့် ဤအပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရန်လည်း တောင်းဆိုထားသည်။ သိသာထင်ရှားသည်မှာ ၎င်းသည် ကျေးလက်နေလူထုများအား ၎င်းတို့၏အနာဂတ် လိုအပ်ချက်များ ဘာမှမပြောင်းလဲပါက ၎င်းတို့၏ဘဝသည် မည်သို့မည်ပုံဖြစ်မည်ကို FMNR က ၎င်းတို့နှင့် ၎င်းတို့၏ကလေးများအတွက် သူတို့လိုချင်သောဘဝ ဖန်တီးရန် လိုအပ်ပုံကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် ဖိတ်ခေါ်ပါသည်။

စီမံကိန်းမန်နေဂျာများအတွက် အစုရှယ်ယာရယူခြင်းသည် လူထုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန်နှင့် FMNR ၏ သဘောတရားကို မိတ်ဆက်ရန် ထိရောက်သောနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် လုပ်ဆောင်ချက် အစီအစဉ်တစ်ခုရေးဆွဲရန်အတွက် အရေးကြီးသောအချက်အလက်များကိုလည်း ထောက်ပံ့ပါသည်။

လူထုအသိုင်းအဝန်းနဲ့ အစုရှယ်ယာ ဘယ်လိုယူမလဲ

ဘယ်သူတွေ ပါဝင်သင့်သလဲ?

အစုရှယ်ယာအကဲဖြတ်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် FMNR စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်လာနိုင်ခြေရှိသော လူထုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ပြုလုပ်သင့်သည်။ ၎င်းတွင် လယ်သမားများ၊ သင်းအုပ်ဆရာများ၊ အိမ်နီးနားချင်းများ၊ ဒေသခံခေါင်းဆောင်များ (ရိုးရာ၊ ဘာသာရေးနှင့် အခြားတွေးခေါ်မှုဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်များ)၊ အစိုးရကိုယ်စားလှယ် များနှင့် အရာရှိများ၊ ကုန်သည်များအပါအဝင် (အထူးသဖြင့် ထင်းနှင့် မီးသွေးရောင်းသူများ) အပါအဝင် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အခြားသက်ဆိုင်သူများ ပါဝင်ပါသည်။ လူထုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ အုပ်စုအားလုံးတွင် အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသား၊ လူငယ်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် မသန်စွမ်းသူများပါဝင်ကြောင်း သေချာစေရန် အရေးကြီးပါသည်။ သို့မှသာ မြေယာအခင်းအကျင်းနှင့် အသိပညာများ အသုံးပြုမှုအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။

ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်ကြမလဲ?

ဆွေးနွေးမည့်ခေါင်းစဉ်၏လေးနက်မှုကို မီးမောင်းထိုးပြနိုင်ပြီး အလွတ်သဘောတွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းကြောင့် အစုရှယ်ယာအကဲဖြတ်ခြင်းအား အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲပုံစံဖြင့် အကောင်းဆုံးလုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ အစုရှယ်ယာအကဲဖြတ်ခြင်းကို အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း သို့မဟုတ် ဧရိယာအတွင်းရှိ သတ်မှတ်ထားထားသော နေရာအများ အပြားသို့ သွားရောက်လေ့လာလည်ပတ်ခြင်းနည်းလမ်းများဖြင့်လည်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

အစုရှယ်ယာယူသောအခါတွင်ဖော်ပြရမည့်အကြောင်းအရာများ

စတော့ရှယ်ယာအကဲဖြတ်မှုတွင် အဓိကအကြောင်းအရာခြောက်ခုပါဝင်ပြီး ယင်းတို့သည် အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲသွားပုံနှင့် ဤပြောင်းလဲမှုများ၏ အကြောင်းရင်းများကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်သည်။

၁။ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် ရပ်ရွာလူထု၏ပန်းတိုင်များ

၂။ မြေအမျိုးအစား(များ)

၃။ မြေအသုံးချမှု

၄။ ရာသီဥတုနှင့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်များ

၅။ အပင်နှင့် တိရစ္ဆာန်များ

၆။ ရပ်ရွာ၏လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝိသေသလက္ခဏာများ

FMNR ကို လူထုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုအတွင်း ဆွေးနွေးရာတွင် အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲမှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်းနည်းလမ်းသည် အစွမ်းထက်သည့်နည်းလမ်းအထောက်အကူတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြေယာပျက်စီးခြင်း သို့မဟုတ် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းမတိုင်မီ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း မည်ကဲ့သို့ဖြစ်ခဲ့သည်ကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်းများသည် သက်ကြီးရွယ်အိုများထံမှ သို့မဟုတ် အချိန်တိုအတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးယိုးယွင်းမှု ဖြစ်ပေါ်ပါက ကလေးငယ်များပင် ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်သည်။

အောက်ဖော်ပြပါကဏ္ဍသည် ဤအကြောင်းအရာတစ်ခုချင်းစီ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် စုဆောင်းသင့်သော အချက်အလက်အမျိုးအစားကို ပိုမိုအသေးစိတ်ဖော်ပြပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ (၁) ရှိ နည်းလမ်းအထောက်အကူတစ်ခုသည် အစုရှယ်ယာ အကဲဖြတ်မှု ပြီးမြောက်ရန်အတွက် မေးခွန်းပုံစံများ သို့မဟုတ် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ လှုပ်ရှားမှုများကို ရေးဆွဲသည့်အခါတွင် ရေးဆွဲနိုင်သည့် မေးခွန်းများစာရင်းကိုပေးပါသည်။

ဤလှုပ်ရှားမှုများကို လုပ်ဆောင်သည့်အခါ ရုပ်ပုံများ၊ ကိုးကားချက်များနှင့် သက်သေခံချက်များမှတစ်ဆင့် ရပ်ရွာလူထု၏အတွေ့အကြုံများ မှတ်တမ်းတင်ရန် စဉ်းစားပါ။ ၎င်းသည် FMNR စီမံကိန်းကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲသည့် အခါတွင် ထင်ဟပ်စေမည့် အဖိုးတန် အချက်အလက်ဖြစ်မည်ဖြစ်ပြီး FMNR မမိတ်ဆက်မီ သို့မဟုတ် FMNR စီမံကိန်းမတိုးချဲ့မီ ဧရိယာအတွင်းရှိနေပြီးသားစသည်တို့ကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူထုအသိုက်အဝန်းအကြောင်းကို ဖော်ပြရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ ဤအချက်အလက်သည် အချိန်ကုန်လွန်လာသည်နှင့်အမျှ လူထုအသိုင်းအဝိုင်း၏အောင်မြင်မှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အကဲဖြတ်ရန် အတွက်လည်း အလွန်တန်ဖိုးရှိပါသည်။

အစုရှယ်ယာယူသည့်အခါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်မေးခွန်းများမှာ-

၁။ လက်ရှိအခြေအနေကဘယ်လိုလဲနှင့် သစ်ပင်တွေကို စီမံခန့်ခွဲမယ့် လူပုဂ္ဂိုလ်/အသိုင်းအဝိုင်းရဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေက ဘာတွေလဲ?

FMNR သည် သတ်မှတ်ထားသည့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုတွင် အသုံးဝင်ပြီးအကျိုးရှိစေမည်းအကြောင်းဆွေးနွေးမှုများတွင် တစ်ဦးချင်းနှင့်/သို့မဟုတ် ရပ်ရွာလူထုရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သည် အဘယ်အရာ ဖြစ်သည်နှင့် FMNR သည် ၎င်းတို့ချမှတ်ထားသည့်ပန်းတိုင်များကိုအောင်မြင်ရန် မည်သို့ကူညီပေးနိုင် သည်ကိုနားလည်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤပန်းတိုင်များကို ကောင်းစွာနားလည်ရန် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အတွင်း လက်ရှိအခြေအနေကိုလည်း နားလည်ရန်အရေးကြီးသည်။ အကြီးမားဆုံးနဲ့ အပြင်းထန်ဆုံး စိန်ခေါ်မှုတွေက ဘာတွေလဲ?

ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များသည် ၎င်းတို့၏မြေ၊ အလုပ်နှင့် လူနေမှုဘဝများအပေါ် လွှမ်းမိုးသက်ရောက်နေသည့် မြေကျန်းမာရေးနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များကို စာရင်းပြုစု ထားသင့်သည်။ ဤပန်းတိုင်များကို အောင်မြင်စေရန်အတွက် FMNR စီမံကိန်းကို တည်ဆောက်မည်ဖြစ်သည်။ အခန်း (၅) တွင် ဖော်ပြထားသော FMNR လုပ်ဆောင်ချက်စီမံချက် လှုပ်ရှားမှုတွင် ပန်းတိုင်များကို မှတ်တမ်းတင်ပြီး အသုံးပြုသင့်သည်။

၂။ မည်သည့်မြေအမျိုးအစား(များ) ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသနည်း?

ရပ်ရွာလူထုများသည် သဲကန္တာရ၊ မြက်ခင်းပြင်များ၊ စိုက်ပျိုးမြေ၊ သစ်တောများနှင့် စိမ့်တောမြေများ အပါအဝင် ကျယ်ပြန့်သောနေရာများစွာတွင် နေထိုင်ပြီး FMNR ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးကြသည်။

အချို့နေရာများသည် စိုစွတ်ပြီး တချို့နေရာများက ခြောက်သွေ့တယ်။ ဒါကြောင့် ရာသီဥတုမှာ အေး သို့မဟုတ် ပူနိုင်သည်။ တောင်များ၊ ချိုင့်ဝှမ်းများနှင့် လွင်ပြင်များပါဝင်ပြီး အမျိုးမျိုးသောသစ်ပင်များ၊ အခြားအပင်များနှင့် တိရိစ္ဆာန်များစွာအတွက် နေထိုင်ရာနေရာများ ပေးပါသည်။

FMNR အစီအစဉ်သည် သင်လုပ်ကိုင်နေသော မြေ၏ဝိသေသလက္ခဏာများနှင့် FMNR အောင်မြင်မှုနှင့် ၎င်းတို့ ဆက်စပ်ပုံကို နားလည်ခြင်းဖြင့် စတင်သည်။

၃။ မြေကို ဘယ်လိုအသုံးပြုသလဲ?

အမှန်တကယ်အောင်မြင်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော FMNR စီမံကိန်းများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်နှင့် မြေယာရှုခင်း၏လုပ်ဆောင်ချက်ကို မြှင့်တင်ပေးစဉ် ၎င်းကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးနေသူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနေရာတွင် နေထိုင်လုပ်ကိုင်သူများသည် ၎င်းတို့၏မြေယာကို မည်သို့အသုံးပြုကြသည်ကို နားလည်ရန် လိုအပ်သည့်အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကျင့်ဝတ်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို သေချာစေရန်အတွက် ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းရန် အဓိကအချက်များ လိုအပ်သည်များကို နားလည်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

စီမံခန့်ခွဲထားသော သစ်ပင်အမျိုးအစားများ သစ်ပင်မည်မျှ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်လာသည့် အရေအတွက်နှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်ထားသော သစ်ပင်ကို မည်ကဲ့သို့ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်မည်ကို FMNR လုပ်ဆောင်သူ တစ်ဦးစီက ၎င်းတို့၏ မြေနှင့် သစ်ပင်များမှ အကျိုးအမြတ်ကို အသုံးချလိုသည့်အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်လိုအပ်ချက်များပေါ် တွင်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း မူတည်ပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် သီးနှံစိုက်တောင်သူသည် ရွှေ့ပြောင်းမွေးမြူသူများ သို့မဟုတ် မြို့ပြမြေပိုင်ရှင်များနှင့် မတူသည့်အရာများကို လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် တောအုပ်များနှင့် ကွဲပြားစွာ FMNR ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထင်းကိုသာ အဓိကစိတ်ဝင်စားသော မြေအသုံးပြုသူတစ်ဦးသည် သီးနှံစိုက်ခင်းများအတွက် တိုင်လုံးအမျိုးမျိုး သို့မဟုတ် မြေသြဇာများကိုလိုအပ်သူများနှင့်မတူညီပဲ ကိုင်းချိုင်း/ကိုင်ဖြတ်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်မည်။ သို့သော် အားလုံးသည် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီပြီး ၎င်းတို့၏အလိုရှိသော ရလဒ်များကိုရရှိရန် FMNR ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်သည်။

တောင်ကုန်းများပေါ်နှင့် ချောင်းကမ်းပါးများပေါ်ရှိ သစ်ပင်များ ဖုံးလွှမ်းခြင်းမှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အရေးမကြီးဟုထင်ရသော်လည်း ရေလွှမ်းမိုးမှုနှင့် တိုက်စားမှု လျော့နည်းခြင်း၊ မြေအောက်ရေအား ပြန်လည်ဖြည့်တင်းခြင်းနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ တိုးပွားလာခြင်းနှင့် နေထိုင်ရာဒေသများ၏ အကျိုးကျေးဇူး များသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအတွက် အလွန်အရေးကြီးပြီး နောက်ဆုံးတွင် သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် စားကျက်ဧရိယာများကဲ့သို့ လွန်ကဲစွာအသုံးပြုသောမြေများ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် အမြတ်အစွန်းအတွက်ဖြစ်သည်။

၄။ ဒေသန္တရရာသီဥတုကဘာလဲ၊ ဒီဒေသရဲ့ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်တွေက ဘာတွေလဲ?

FMNR သည် သစ်ပင်များနှင့် အလုပ်လုပ်သောကြောင့် ၎င်းကို ကျင့်သုံးသည့်နေရာ၏ ရာသီဥတုအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အကဲဖြတ်မှုတစ်ခုသည် ဧရိယာအတွင်း မိုးရေချိန်မည်မျှ ရရှိသည်၊ မိုးရွာသောအခါ မိုးရေမည်သို့မည်ပုံ၊ အပူချိန်များ၊ မည်သို့သော မုန်တိုင်း အမျိုးအစားများကို မျှော်မှန်းရမည်နှင့် FMNR နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ထိခိုက်စေမည့်အခြားသော အရေးကြီးသော ရာသီဥတု အချက်အလက်များကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားမည်။

FMNR သည် ဂေဟဗေဒဇုန်အများစုတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော်လည်း သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရန်ခက်ခဲသော မိုးရွာသွန်းမှုနည်းပါးသောဒေသများနှင့် တန်ဖိုးမြင့်အခြားရွေးချယ်စရာမြေများကို ရွေးချယ်ရန်နည်းပါး သည့် နေရာများတွင် သင့်လျော်သည့်အလေ့အကျင့်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုဒေသတွင်မည်သည့် ဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်ကို သတိထားရန် လိုအပ်သည် ယင်းတို့အနက် အများစုသည် မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းနှင့် မုန်တိုင်းများကဲ့သို့ ရာသီဥတုကို အခြေခံနိုင်ပြီး အချို့သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များဖြစ်သည့် ငလျင် သို့မဟုတ် မြေပြိုခြင်းများလည်း ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

၅။ သတ်မှတ်ထားသည့် ဧရိယာတွင် သဘာဝအလျောက် မည်သည့်အပင်များနှင့် တိရိစ္ဆာန်များသည် တွေ့ရသလဲ?

FMNR ပညာရှင်များ နားလည်ထားရမည့် ပထမဆုံးအချက်မှာ ၎င်းတို့ဒေသတွင် ပေါက်ရောက်သည့် သစ်ပင်အမျိုးအစားများနှင့် မည်သည့်သစ်ငုတ်မျိုးများ သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးထားသည့်အပင်ပေါက် များရရှိနိုင်သည်ကို သိရှိပြီး FMNR အလေ့အကျင့်များဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရန်လိုအပ်ပါသည်။ အချို့သော မြေယာရှုခင်းများတွင် မူလအပင်အများစုကို (သို့မဟုတ်) လုံးဝ ဖယ်ရှားလိုက်သည်။ ဒေသအပင်မျိုးစိတ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ဝိသေသ လက္ခဏာများ စာရင်းများကို သစ်တောအကိုးအကား မှတ်တမ်း များဖြင့်ပြုစုပြီး ကျေးရွာရှိသက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့်လည်း စကားပြောဆိုဆွေးနွေးကာ သုတေသနပြုခြင်းဖြင့် တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှုလေ့လာစတင်ရန်အရေးကြီးပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် မျိုးစိတ်တစ်ခုစီ၏ ရိုးရာအသုံး အဆောင်များကို စာရင်းပြုစုခြင်းဖြင့် ဤအတွေ့အကြုံကို မျှဝေရန် ကျယ်ပြန့်သော ရုက္ခဗေဒ အသိပညာ၏ သိုလှောင်ရာနေရာဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဆုံးရှုံးသွားသော ကြွယ်ဝသောအမွေအနှစ်အတွက် နောင်တရပြီး ၎င်းကို ပြန်လည်ရယူလိုသောဆန္ဒများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သောကြောင့် မြေယာရှုခင်းပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွင် စိတ်ဝင်စားမှုကို ပြန်လည်ရှင်သန် လာစေရန်အတွက် အရေးကြီးသောခြေလှမ်းတစ်ခုအဖြစ် သက်သေပြနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်သည့်အန္တရာယ်ရှိသော အင်းဆက်များ၊ တိရစ္ဆာန်များနှင့် ငှက်များ ရှိနေသည်ကိုနားလည်ရန်နှင့် ထိုနေရာတွင် အခြားအပင်မျိုးများ မည်သို့တွေ့ရသည်ကို နားလည်ရန်လည်း အထောက်အကူဖြစ်သည်။

၆။ ရပ်ရွာ၏လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝိသေသလက္ခဏာများ

ခေါင်းဆောင်မှု၊ ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ သြဇာကြီးမားသောအုပ်စုများ သို့မဟုတ် ခေါင်းဆောင်များအပါအဝင် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို မည်သို့ဖွဲ့စည်းကြောင်း နားလည်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤမေးခွန်းများသည် အနာဂတ် FMNR စီမံကိန်းများတွင် ပါဝင်ရန် လိုအပ်နိုင်သည့် အဓိက သက်ဆိုင်သူများ၏ ဖော်ထုတ်ခြင်းကို စတင်နိုင်သည် ။ ဤအချက်အလက်ယူရန် နမူနာပုံစံကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

မည်သည့်ဥပဒေများ သို့မဟုတ် ရပ်ရွာသဘောတူညီချက်များ (တရားဝင် သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှု/ရိုးရာ) သည် သစ်ပင်များ သို့မဟုတ် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအပေါ် မည်သို့လွှမ်းမိုးမှုရှိသည်ကို မေးပါ။ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ နားလည်မှုရှိရန် အရေးကြီးပြီး အကြောင်းမှာ လူများသည် ၎င်းတို့၏မြေပေါ်တွင် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲရန် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သြဇာညောင်းလွှမ်းမိုးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဘာသာရေးနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ဆက်နွယ်မှုကဲ့သို့သော လူဦးရေ၊ ကြွယ်ဝမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများတွင် အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲသွားသည်ကို သိရှိခြင်းသည်လည်း အချို့သော အလေ့အကျင့်များ ပြောင်းလဲလာပုံကို ရှင်းပြရန် ကူညီပေးပါလိမ့်မည်။ ၎င်းတို့သည် ယခင်က သဘာဝနှင့် နီးကပ်သော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးကို လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအား သတိပေးနိုင်သည်။

၇။ အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲနေပါသလား?

သင်၏ အကဲဖြတ်မှု၏ နယ်ပယ်တစ်ခုစီတွင်၊ အချိန်နှင့်အမျှ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အပြောင်းအလဲများကို သင်လည်း ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်က ဘယ်လိုပြောင်းလဲသွားလဲ၊ ဘယ်အချိန်အတိုင်းအတာနဲ့ ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်နိုင်တဲ့အခါတိုင်း၊ အဲဒီအပြောင်းအလဲတွေကို ဖြစ်ပေါ်လာစေတဲ့ အရာက အပြုသဘောဆောင်တဲ့ တိုးတက်မှုတွေလုပ်ဖို့နှင့် FMNR ကို အသုံးပြုဖို့ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းတွေကို လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွေကို နားလည်ဖို့ ကူညီပေးပါလိမ့်မယ်။

FMNR ကို လုပ်ဆောင်ရန် စဉ်းစားနေသည့် ကျေးလက်လူထုအများစုမှာ ၎င်းတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်သည် အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ပိုဆိုးလာကာ ပြောင်းလဲလာသောကြောင့် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့မဆိုထားနှင့် လတ်တလောရှင်သန်ရန် ပိုမိုခက်ခဲလာသည်။ မြေဆီဩဇာပြောင်းလဲမှုများ၊ သီးနှံအထွက်နှုန်းနှင့် ရာသီဥတုပုံစံများ၊ လူများနှင့် တိရစ္ဆာန်များ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် ရေပမာဏနှင့် လူတို့၏ဘဝနှင့် အလုပ်အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသော အခြားပြောင်းလဲမှုများသည် FMNR ကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုနည်းကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် နားလည်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

ဤပြောင်းလဲမှုများအတွက် အကြောင်းရင်းများကို ဆွေးနွေးရန်မှာလည်း အင်မတန်အရေးကြီးပါသည်။ ပဋ္ဌိပက္ခများ၊ လူဦးရေပြောင်းလဲမှုနှင့် ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများ အပြောင်းအလဲများသည် ဒေသတွင်း ပတ်ဝန်းကျင်ကို အပြောင်းအလဲများဆီသို့ ဦးတည်သွားနိုင်သည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုသည် အချို့ဒေသများ တွင်ကြီးမားသော သက်ရောက်မှုရှိသော်လည်း အခြားဒေသများတွင် ထိခိုက်မှုနည်းပါး ပါသည်။

ကောက်ယူပြီးသားအစုရှယ်ယာအကဲဖြတ်မှုကို အသုံးပြုခြင်း

ဒေသန္တရပတ်ဝန်းကျင်ကို အကဲဖြတ်ခြင်းသည် FMNR က ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကွက်လပ်များကို ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိပါက သင်တန်းနည်းပြ သို့မဟုတ် အတွေ့အကြုံရှိ ပံ့ပိုးကူညီသူမှတဆင့် FMNR အလေ့အကျင့်ကို မိတ်ဆက်ရန် အခွင့်အရေးရှိပါသည် (ဤလူများကို FMNR ချန်ပီယံများဟု ခေါ်သည် - နောက်ထပ် အချက်အလက်များအတွက် အခန်း (၅) ကိုကြည့်ပါ)။ ဤအောက်ဖော်ပြပါအဆင့် (၃) ဆင့်ကို လိုက်နာခြင်းဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်သည်-

၁။ FMNR ၏ သဘောတရားကို လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအား မိတ်ဆက်ပါ သို့မဟုတ် ယခင်က ထိုနေရာတွင် ကျင့်သုံးခဲ့သော ပုံစံတစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ပါ။ ၎င်းတွင် FMNR မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်ရမည်ကို လက်တွေ့ သရုပ်ပြခြင်းများ ပါဝင်သင့်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် FMNR ကို နှုတ်ဖြင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် မှတစ်ဆင့် လူတိုင်းနားလည်မည်မဟုတ်သောကြောင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းလက်တွေ့သရုပ်ပြခြင်းသည် ပျော်ရွှင်စရာ ကောင်းပြီး ဆွဲဆောင်မှုရှိသည်။

၂။ မေးခွန်းများနှင့် စိုးရိမ်မှုများကို ဖော်ထုတ်ရှင်းလင်းပါ။ FMNR တွင် အတွေ့အကြုံရှိပြီး စိတ်အား ထက်သန်သော သင်တန်းဆရာများသည် တစ်ချိန်က ယုံမှားသံသယရှိခဲ့ဖူးကြောင်းနှင့် စိတ်ကူးသစ်များကို လက်ခံရန် လူတိုင်း လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုရှိသောကြောင့် ၎င်းသည် အထူးအရေးကြီး ပါသည်။

၃။ FMNR သည် ၎င်းတို့အတွက် မှန်ကန်သော ရွေးချယ်မှုဟုတ်မဟုတ် ရပ်ရွာလူထုအား အသိပေးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များချရာတွင် ကူညီရန် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု ပံ့ပိုးပါ။

(က) လုပ်ငန်းကို ပုံမှန်အတိုင်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခြင်းသည် ဘေးဥပဒ်ဖြစ်စေကြောင်း လူအများ လက်ခံနိုင်အောင် ကူညီပေးရန်အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်အကြောင်း စုဆောင်းထားသော အချက်အလက်များအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။

(ခ) FMNR ဥပမာအနေဖြင့် Niger case study အကြောင်းကို စီမံကိန်းမတိုင်မီနှင့်စီမံကိန်းပြီးနောက် အခြေအနေများဖြင့် နှိုင်းယှဉ်တင်ပြခြင်း။ ဤဇာတ်လမ်းအကြောင်းနှင့် အခြားဥပမာများစွာကို FMNR Hub ဝဘ်ဆိုက်တွင် ရရှိနိုင်သော ရုပ်ရှင်များနှင့် အရင်းအမြစ်များရှိသည်။

(ဂ) သစ်ပင်ငုတ်တိုများ၊ သစ်ပင်မျိုးစိတ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ရိုးရာအသုံးအနှုံးများကို သိရှိနိုင်ရန် လယ်ယာ သို့မဟုတ် လယ်ကွင်းတစ်လျောက်တွင် လမ်းလျှောက်ရန် ရပ်ရွာလူထုကို ဖိတ်ကြားခြင်း။ မူရင်းဒေသမျိုးစိတ် များစာရင်းကို စတင်ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် ဤအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင် ထားသင့်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် နမူနာ ပုံစံတစ်ခုအတွက် နောက်ဆက်တွဲ (၅) ကို ကြည့်ပါ။
(ဃ) ဆိုလိုသည်မှာ 'အပြုသဘောဆောင်သော လွဲချော်မှု' ၏ ဥပမာများကို ရှာဖွေပါ။ FMNR ၏ပုံစံအချို့ကို လေ့ကျင့်နေပြီဖြစ်သည်။ သူတို့ဘာကြောင့်လုပ်ကြတာလဲဆိုတာ မျှဝေပေးဖို့ တောင်းဆိုပါ။
(c) FMNR ကို လုပ်ဆောင်လိုပါက ရပ်ရွာလူထုအား မဲပေးခွင့် သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပေးပါ။

FMNR သည် ဤနေရာတွင် မည်သို့ရှိမည်နည်း?

ပုံ (၁) FMNR ကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နေသည့် စိုက်ခင်းတစ်ခု။ ယူဂန်ဒါ (၂၀၁၈)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

ယေဘူယျအားဖြင့် ၄င်းသည် FMNR ၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကို အများအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပေးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်မဟုတ်ပဲ မြေယာအသုံးချမှု ဖြစ်သည်။ FMNR ကို အခြေခံမူအစုတစ်ခုဖြင့် သတ်မှတ်သည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးရေး၊ ဝင်ငွေရအရင်းအမြစ်အမျိုးမျိုး၊ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းတိုးမြှင့်ရေး၊ သစ်တောထုတ်လုပ်မှုမြှင့်တင်ရေး သို့မဟုတ် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများကို ကာကွယ်ခြင်း အပါအဝင် မြေအသုံးပြုသူ များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ဤအခြေခံမူများကို လေးလေးနက်နက် ပုံသွင်းမည်ဖြစ်သည်။ အကောင်းဆုံးအနေဖြင့် မြေယာအခင်းအကျင်း တစ်လျှောက် မတူညီသောလိုအပ်ချက်များကို လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေရန် ဘက်စုံချဉ်းကပ်မှု တစ်ရပ်ကို လုပ်ဆောင်မည် ဖြစ်ပြီး အကောင်းဆုံးသော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေမည် ဖြစ်သည်။

ယေဘူယျအားဖြင့် ၄င်းသည် FMNR ၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကို အများအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပေးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်မဟုတ်ပဲ မြေယာအသုံးချမှု ဖြစ်သည်။ FMNR ကို အခြေခံမူအစုတစ်ခုဖြင့် သတ်မှတ်သည်။ သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးရေး၊ ဝင်ငွေရအရင်းအမြစ်အမျိုးမျိုး၊ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းတိုးမြှင့်ရေး၊ သစ်တောထုတ်လုပ်မှုမြှင့်တင်ရေး သို့မဟုတ် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများကို ကာကွယ်ခြင်း အပါအဝင် မြေအသုံးပြုသူ များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ဤအခြေခံမူများကို လေးလေးနက်နက် ပုံသွင်းမည်ဖြစ်သည်။ အကောင်းဆုံးအနေဖြင့် မြေယာအခင်းအကျင်း တစ်လျှောက် မတူညီသောလိုအပ်ချက်များကို လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေရန် ဘက်စုံချဉ်းကပ်မှု တစ်ရပ်ကို လုပ်ဆောင်မည် ဖြစ်ပြီး အကောင်းဆုံးသော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေမည် ဖြစ်သည်။
စာမျက်နှာ (၃၁) ရှိ ဇယား (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော ပုံသည် FMNR ၏ စရိုက်လက္ခဏာများသည် မတူညီသော မြေယာအသုံးပြုမှုများနှင့် မည်ကဲ့သို့ ကွဲပြားနိုင်ကြောင်း ပြသထားသည်။ မြေယာအသုံးပြုခြင်းအပြင်၊ တည်ရှိနေသော သစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် မတူညီသောနေရာများတွင် FMNR ၏ပုံသဏ္ဌာန်ကို သတ်မှတ် ရာတွင် ကြီးမားသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ လယ်သမားများသည် သီးနှံတစ်မျိုးတည်းမှ ရရှိသည့်တန်ဖိုးထက် အလားအလာရှိသော အမြတ်ငွေထက် ပိုမိုများပြားနေပါက လယ်သမားများသည် လယ်မြေတွင် အလွန်အဖိုးတန်သောသစ်ပင်များကို ပြန်လည်စိုက်ပျိုးကြမည်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် လယ်သမားများသည် သီးနှံစွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် သီးနှံများနှင့် မယှဉ်နိုင်သော သစ်ပင်မျိုးစိတ်အချို့ကို ရွေးချယ်မည် (ပုံ ၁)။ FMNR တွင် သစ်ပင်မျိုးစိတ်ရွေးချယ်မှုနှင့် ကွဲပြားမှုများအကြောင်း ထပ်လောင်းအချက်အလက်များကို အခန်း (၄) တွင် တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ FMNR ကို အခြေခံမူအစုတစ်ခုဖြင့် သတ်မှတ်သော်လည်း၊ ရပ်ရွာလူထုနှင့်မြေအသုံးပြုသူတိုင်းသည် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက် များနှင့်ကိုက်ညီစေရန် ဤအလေ့အကျင့်များကို ချိန်ညှိရန် အခမဲ့ဖြစ်သည်ကို သတိရရန်အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းတွင် အချိန်နှင့်အမျှ အလေ့အကျင့်များကို စမ်းသပ်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့လည်း ပါဝင်နိုင်သည်။

ဇယား ၁။ FMNR လက္ခဏာများသည် မတူညီသော မြေအသုံးချမှု အမျိုးအစားများတွင် ကွဲပြားပုံ

Land use **မြေအသုံးချမှု**	**Cropping** **သီးနှံများ စိုက်ပျိုးခြင်း။**	**Pasture** **စားကျက်**	**Hillslopes or degraded communal land** **တောင်ကုန်းများ သို့မဟုတ် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော အများပိုင်မြေ**	**Forests** **သစ်တောများ**
Tree density သစ်ပင်သိပ်သည်းဆ	သိပ်သည်းဆနည်းသည် (တစ်ဟက်တာလျှင် အပင် ၄၀ ခန့်)	သိပ်သည်းဆအသင့်အတင့် (တစ်ဟက်တာလျှင် အပင် ၅၀-၁၀၀ ခန့်)		မိုးရေချိန်ပေါ်မူတည်၍ သိပ်သည်းဆ မြင့်မား သည်။ (တစ်ဟက်တာလျှင် သစ်ပင် ၁၀၀၀-၁၅၀၀ ခန့်)
Types of trees or shrubs regenerated ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်လာသော သစ်ပင် သို့မဟုတ်ချုံပင် အမျိုးစားများ	တန်ဖိုးကြီး သို့မဟုတ် သီးနှံအတွက် အကျိုးပြုသောမျိုးစိတ်များ။	အစားအစာ သို့မဟုတ် ဆေးဝါးကဲ့သို့ အသုံးဝင်သည့်မျိုးစိတ်များနှင့် တိရိစ္ဆာန်အစာမျိုးစိတ်များ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ ချုံပုတ်ပင်များနှင့် မြက်ခင်းမျိုးစိတ်များ ကိုလည်း ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုး ရှင်သန်နိုင်ပါသည်။	မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းမှုကို အားပေးသည့် ဒေသမျိုး စိတ်များ သို့မဟုတ် ထင်းအတွက် အသုံးပြုနိုင် သည်။	ရပ်ရွာလူထု၏ တန်ဖိုးများ အပြင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ထိန်းသိမ်းရေး တန်ဖိုးများ ပါရှိသည့် မျိုးစိတ်များ။
Species diversity မျိုးစိတ်များ ကွဲပြားခြင်း။	ကွဲပြားမှု နည်းပါးသည်။ သီးနှံအပြန်အလှန် အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် အခြားအသုံးပြုမှု အတွက် အဓိက ရွေးချယ်ထားသော သစ်ပင်မျိုးစိတ်များ	အစားအစာ၊ ထင်းနှင့် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းမှု လိုအပ်ချက်များ ကို ဖြည့်ဆည်းရန် အတော်အတန် ကွဲပြားသောမျိုးစိတ်များ။ မြက်များနှင့် ချုံနွယ်မျိုးစိတ် များကိုလည်း ပြန်လည် စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။		သစ်ပင်များ၊ ချုံပုတ်များနှင့် မြက်ပင်များ အပါအဝင် မျိုးစိတ် ကွဲပြားမှုကို အများဆုံး အားပေးရန်

အခန်း (၄)

How to practice FMNR

FMNR ကိုဘယ်လို လက်တွေ့လုပ်မလဲ?

အနှစ်ချုပ်- FMNR ကိုဘယ်လို လက်တွေ့လုပ်မလဲ?

ယေဘူယျအားဖြင့် FMNR တွင် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရမည့်အလေ့အကျင့် (၃) ခုပါဝင်သည်-

၁။ မျိုးစိတ်များနှင့် သစ်ငုတ်တိုများကို ရွေးချယ်ပါ။

(က) ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာသောသစ်ပင်များအသုံးပြုမှု၊ ဒေသမျိုးစိတ်ရရှိနိုင်မှုနှင့် ကျင့်သုံးနိုင်သည့် ကန့်သတ် ချက်များ အပေါ် အခြေခံ၍ နှစ်သက်ရာမျိုးစိတ်စာရင်းကို ပြုစုပါ။

(ခ) သစ်ပင်ငုတ်များမှ ပြန်လည်ပေါက်သောအခါ တစ်ဦးချင်းနှင့် ရပ်ရွာရည်မှန်းချက်များအပေါ် အခြေခံပါ။ သစ်ပင်ငုတ်တစ်ခုစီ အတွက် ချန်ထားရန် အမြင့်ဆုံးနှင့် အဖြောင့်ဆုံးပင်စည်များကို ရွေးချယ်ပါ။

(ဂ) ဒေသမျိုးမဟုတ်သည့်ချုံပုတ်များကျူးကျော်ဝင်ရောက်လာပါက စီမံခန့်ခွဲရန် အလိုရှိသော သစ်ပင်များနှင့် မျိုးစိတ်များကို ရွေးချယ်ပြီး ကျန်တာများကို ဖယ်ရှားပါ။ ထူထပ်သော တောအုပ်များတွင် အချို့သောသစ်ပင်များသည် မလိုလားအပ်သော အပင်များကို ဖယ်ရှားပြီးမှသာ ဝင်ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်သဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချရန် လိုအပ် ပါသည်။ (အသေးစိတ်အချက်အလက်များ အတွက် စာမျက်နှာ (၅၂) ရှိ "သစ်သားထူထပ်သော FMNR" ကို ကြည့်ပါ။) မလိုလားအပ်သော အပင်အချို့ကို မဖယ်ရှားမချင်း သစ်ပင်များစွာကို အသုံးပြုနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

၂။ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်ဖြတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း

မလိုလားအပ်သော ပင်စည်များနှင့် အကိုင်းအခက်များကို ဖယ်ရှားပြီး အခိုင်မာဆုံးနှင့် အဖြောင့်ဆုံးများကိုသာ ထားရှိပါ။ ကျန်ရှိသော အကိုင်းအခက်များကို တိရစ္ဆာန်များ၊ မီး၊ သဘာဝပေါက်ပင်များနှင့်ပေါင်းမြက်ရိုင်းများမှ ကာကွယ်ပါ။

၃။ ထိန်းသိမ်းပြီး အသုံးချပါ။

သစ်ပင်များကို အချိန်အခါအလိုက် စစ်ဆေးပြီး ပင်စည်အသစ်များကို ဖယ်ရှားပါ။ အကိုင်းအခက်များကို လိုအပ်သလို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်ဖြတ်ပါ။

ဤအလေ့အကျင့်များကို လိုက်နာလုပ်ဆောင်ပုံသည် FMNR မှ မြေယာအသုံးပြုသူတိုင်း ရရှိလိုသည့်အရာနှင့် ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲရန် ရပ်ရွာလူထုက ဆုံးဖြတ်ပုံတို့အပေါ် မူတည်ပါသည်။

FMNR သည် ရေထိန်းသိမ်းခြင်းကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အစပျိုးမှုများအတွက် ရေရှည် တည်တံ့သော သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပံ့ပိုးပေးရန်အတွက် အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အလေ့အကျင့် များနှင့် အောင်မြင်စွာ ပေါင်းစပ်နိုင်သည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး၊ ရေ၊ သန့်ရှင်းရေး၊ တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေး၊ ငွေစုအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် တန်ဖိုးကွင်းဆက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကဲ့သို့သော လူမှုရေး သို့မဟုတ် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများနှင့်လည်း တွဲသုံးနိုင်သည်။

အကြောင်းမှာ FMNR လုပ်ဆောင်ရာတွင် ၎င်းတို့ရှိပြီးသား ရိုးရှင်းသောကိရိယာအနည်းငယ်ကို အသုံးပြုပြီး လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် အားထုတ်မှုများနှင့်အတူ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နိုင်သောကြောင့် လက်တွေ့တွင် ဘက်စုံအသုံးဝင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မိသားစုတစ်ခုသည် ၎င်းတို့၏မြေပေါ်တွင် ထင်းအတွက် သစ်ပင်အရေအတွက်တိုးလာစေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်သည် သို့မဟုတ် FMNR သည် သစ်တောဧရိယာကြီးများကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။ ယျေဘူယျအားဖြင့် FMNR သည် မိသားစု သို့မဟုတ် ကျေးလက်လူထုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု၏ ရင်ဆိုင်နေရသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း သို့မဟုတ် မြေယာပျက်စီးခြင်း၏ နောက်ကွယ်မှ အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် စတင်သည်။

ဤအခြေခံအုတ်မြစ်မှ၊ FMNR ၏ အခြေခံအဆင့်များကို ၎င်းတို့၏ သီးခြားအခြေအနေများတွင် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲသူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို အကောင်းဆုံးဖြည့်ဆည်းပေးမည့် အလေ့အကျင့်များကို ရှာဖွေစမ်းသပ် ခြင်းဖြင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေနိုင်သည်။

FMNR၏ အခြေခံအလေ့အကျင့်များ

၁။ နှစ်သက်သော သစ်ပင်ငုတ်ကို ရွေးချယ်ပါ။

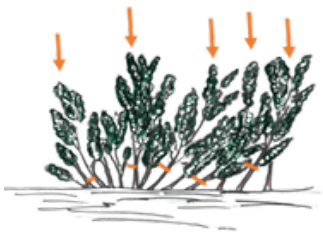

အဆင့် ၁။ အညွှန့်ထွက်နေသည်ငုတ် များ သို့မဟုတ် အပင်ပေါက်များကို စစ်ဆေးပြီး သစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ပါ။
အဆင့် ၂။ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်ထုတ် လုပ်နိုင်ရန်အတွက် မျိုးစိတ်နှင့် ငုတ်များကို ရွေးချယ်ပါ။

၂။ ကိုင်းဖြတ်/ကိုင်းချိုင်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း

အဆင့် ၃။ ငုတ်တစ်ခုစီအတွက် (၃) ပင်မှ (၅) ပင်ကို ရွေးချယ်ပြီး မလိုလား အပ်သော အကိုင်းအခက်များကို ဖယ်ရှားရန်
အဆင့် ၄။ ကျန်ပင်စည်တစ်ခုစီအတွက် ပင်စည်မှ တစ်ဝက်တစ်ပျက်အထိ အကိုင်း အခက်များကို ဖြတ်တောက်ပါ။
အဆင့် ၅။ ပင်စည်များကြီးထွားလာ ချိန်တွင် ကာကွယ်ပါ။

၃။ ထိန်းသိမ်းခြင်း

အဆင့် ၆။ မလိုအပ်သော အညွှန့်များကို (၂) လမှ (၆) လတစ်ကြိမ် လိုအပ်သလို ကိုင်းဖြတ်ပါ။
အဆင့် ၇။ ကြိုတင်စီစဉ်ထားသည့် ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် သစ်ပင်ကို အသုံးပြုပါ။ အကိုင်း အခက်များ၊ သစ်သားအစိတ် အပိုင်းများ သို့မဟုတ် သစ်ပင်တစ်ပင်လုံးကို လိုအပ် သလို ခုတ်လှဲရန်။

မြေအသုံးပြုသူ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံနှင့် ရည်မှန်းချက်များပေါ် မူတည်၍-

- **မြေသြဇာ၊ တိရိစ္ဆာန်အစားအစာ သို့မဟုတ် ထင်းအတွက် အသုံးပြုရန်အတွက် မလိုလားအပ်သော အကိုင်းအခက်များကို တိုဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် သစ်ပင်တစ်ပင်ကို ထိန်းထားနိုင်သည်။**
- **သစ်ပင်သည် ဆက်လက်ကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ အသုံးပြုနိုင်သည့်သစ်သားအပိုင်းများကို အချိန်အခါ အလိုက် ခုတ်ယူနိုင်သည်။**
- **အပင်ကြီးတစ်ပင်လုံးကို ခုတ်လှဲအသုံးပြုနိုင်ပြီး အပင်အသစ်အဖြစ်တစ်ဖန် သစ်ငုတ်မှပြန်လည်ပေါက်နိုင်သည်။**
- **သစ်တောများပြန်လည်ထူထောင်ရာတွင် မြင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း သစ်ပင်တစ်ပင်လုံးကို ထိန်းသိမ်းနိုင်သည်။**

FMNR စီမံကိန်းတစ်ခုစီ၏ ရည်ရွယ်ချက်များသည် အသုံးပြုထားသော အလေ့အကျင့်များကို သိသိသာသာ အကျိုးသက်ရောက်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲသစ်တောကို ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းရန်ဖြစ်ပါက သစ်ပင်အမျိုးအစားများ၊ အရေအတွက်၊ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများကို လိုအပ်သော ပမာဏနှင့် ဆက်လက်စီမံခန့်ခွဲခြင်းလုပ်ငန်းများသည် သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်းစနစ် (Agroforestry) ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ရွေးချယ်ထားသော သီးနှံစိုက်ပျိုးမြေပေါ်ရှိ FMNR စီမံကိန်းနှင့် များစွာကွာခြားမည်ဖြစ်ပါသည်။ အခန်း (၅) တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြေအသုံးပြုသူများသည် ၎င်းတို့၏ FMNR ရည်မှန်းချက်များနှင့်အစီအမံများကို ရပ်ရွာရှိအခြားသူများနှင့် ဆွေးနွေးရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို နားမလည်သောသူများထံမှ သစ်ပင်များကို ကာကွယ်ရန်အတွက် စံနမူနာပြဥပဒေများ ချမှတ်ရန်အရေးကြီး ပါသည်။

FMNR ကို ဘယ်လိုလူတွေလုပ်နိုင်သလဲ?

FMNR သည် လူတိုင်းနီးပါးစီမံခန့်ခွဲနိုင်သော ရိုးရှင်းသောလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ချွန်ထက်သော ကိရိယာ (ဓား၊ ပုဆိန်၊ တံစဉ်) များကိုအသုံးပြုသည့်အခါတိုင်း အန္တရာယ်ကင်းအောင် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲနေသရွေ့ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများနှင့် အသက်ကြီးသော ယောကျ်ားလေးများနှင့် မိန်းကလေးများသည် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်း နည်းလမ်းများကို အခြေခံမှစ၍ သင်ယူနိုင်သည်။ လက်ရှိ FMNR လှုပ်ရှားမှုသည် လယ်သမားများနှင့် စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် FMNR ကိုစတင်အကောင်အထည်ဖော်ရန် စဉ်းစားသည့်အခါတိုင်း လယ်သမား များကို ဦးစွာစဉ်းစားရန် လွယ်ကူပါသည်။ သို့သော်လည်း သစ်ပင်ငုတ်များ သို့မဟုတ် ဒေသမျိုးမဟုတ်သည့် ချုံပုတ်များကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခွင့်ရှိသူတိုင်း အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏မြေယာကို မြှင့်တင်လိုပါက ဤအလေ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ၎င်းတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်သူများ၊ တောအုပ်များ၊ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများနှင့် ဆိုင်ရှင်များပါဝင်သည်။ FMNR သည် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ထိန်းချုပ်ပြီး အကျိုးခံစားခွင့်များကို ပါဝင်ရန် ပိုမိုလှုံ့ဆော်ပေးသောကြောင့် တစ်ဦးချင်းပိုင်ရှင်များနှင့် မြေယာပေါ်တွင် အကောင်းဆုံးလုပ်ဆောင်သည်။ ကျေးရွာလူထုပိုင် FMNR (Community FMNR) သည် အလွန်ကောင်းမွန်သည့်ခေါင်းဆောင်မှုရှိသည့်နေရာ သို့မဟုတ် ဘုံရည်မှန်းချက်တစ်ခုဆီသို့ ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ရန် ကာဗွန်ခရက်ဒစ် (Carbon credit) အစီအစဉ်မှတစ်ဆင့် ငွေပေးချေမှုများကဲ့သို့သောမက်လုံးများရှိသည့်နေရာများတွင် အထိရောက်ဆုံးဖြစ်သည်။

မြေယာကို တစ်ဦးချင်းပိုင်သည့်အခါ FMNR ကို မြေအသုံးပြုသူ သို့မဟုတ် ပိုင်ရှင်က အကောင်းဆုံး စီမံခန့်ခွဲသည်။ သို့မှသာ ၄င်းတို့လိုအပ်ချက်နဲ့ အကိုက်ညီဆုံး သစ်ပင်အရေအတွက်နဲ့ သစ်ပင်အမျိုးအစား တွေကို ထိန်းထားနိုင်စေတယ်။

အများပိုင်မြေ (communal land) တွင် ရပ်ရွာလူထုတစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် မြေယာတွင် အစုရှယ်ယာရှိသူများသည် FMNR ကို အတူတကွ စီမံခန့်ခွဲသင့်သည်။ ၎င်းသည် သစ်ပင်များကိုကာကွယ်ရန် အဘယ်ကြောင့်အရေးကြီးသည်ကို လူတိုင်းနားလည် သဘောပေါက်ပြီး FMNR လုပ်ငန်းမှ အကျိုးကျေးဇူးရရှိနိုင်ကြောင်း သေချာစေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တန်ဇန်းနီးယား (Tanzania) တွင် FMNR လက်တွေ့ဆောင်ရွက်အကောင်အထည် ဖော်နေသည့်ပညာရှင်များသည် မြေယာကဏ္ဍများကို စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် အဖွဲ့ဝင် (၁၅) ဦးခန့်ရှိသော အဖွဲ့များကို အောင်မြင်စွာဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အီသီယိုးပီးယား (Ehiopia) နှင့် ရဝမ်ဒါ (Rwanda) တို့တွင် ရပ်ရွာစေတနာ့ဝန်ထမ်းနေ့များကို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနှင့် အများပိုင်မြေရေယာများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။

အခန်း (၇) သည် ရပ်ရွာလူထုအတွင်းရှိမတူညီသောအဖွဲ့ဝင်များနှင့် မည်သို့လုပ်ဆောင်ရမည်နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်များဖော်ပြထားပါသည်။

FMNR ကို ဘယ်အချိန်ဘယ်နေရာမှာ လုပ်ဆောင်ရမလဲ?

FMNR ကို တစ်နှစ်တာအတွင်း မည်သည့်အချိန်မဆို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါတယ်။ ဇီဝကမ္မဗေဒအရ အခြားအပင် များထက် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်ဖြတ်များအတွက် ပိုသင့်တော်သည့်အချိန်များ ရှိကောင်းရှိနိုင်သော်လည်း သို့သော် လက်တွေ့တွင် FMNR ကို မြေအသုံးပြုသူများသည် ၄င်းကိုလုပ်ဆောင်ရန်အချိန်ရှိသည့်အခါတွင် ဆုံးဖြတ်လေ့ ရှိပါသည်။

လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင် များများစားစားမရှိ၍ လုပ်အားပိုပေါများလာသောအခါတွင် မြေယာအသုံးပြုသူ အများအပြား သည် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ကြသည်။ အင်းဆက်ပိုးမွှားများနှင့် ရောဂါများသည်လည်း လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ဖြတ်ထားသော အခေါက်များကို ပျက်စီးနိုင်ခြေနည်းပါသည်။ အထူးသဖြင့် လယ်မြေများတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် စောစောကိုင်းကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်း၏ အားနည်းချက်မှာ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ပြီးခါစ ပင်စည်များသည် အစာအနည်းငယ်သာရရှိသည့်အချိန်တွင် တိရစ္ဆာန်များအတွက် ပိုမိုထိခိုက်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

FMNR သည် ပြန်လည်အညောက်ထွက်နိုင်သည့် သက်ရှိသစ်ငုတ်များရှိသည့်နေရာအပြင် ကိုယ်တိုင်စိုက်ပျိုး ထား သည့်သစ်ပင်များ သို့မဟုတ် ချုံပုတ်များရှိသည့် မည်သည့်မြေတွင်မဆို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ရာသီဥတု၊ ပထဝီဝင်နေရာ မြေအနေအထား သို့မဟုတ် သစ်ပင်ငုတ်တိုများ ရှိနေခြင်းထက် ပိုအရေးကြီးသောအောင်မြင်မှု အတွက် အကြီးမားဆုံး အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့်အချက်မှာ ရပ်ရွာလူထုများနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ သဘောထားနှင့် အောင်မြင်မှုရရှိရန် ကတိကဝတ်များဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ရပ်ရွာလူထုသည် FMNR ကို ကတိကဝတ်ပြုပြီး လိုအပ်သော အပြောင်းအလဲ များကို ပြုလုပ်ရန် ဆန္ဒရှိနေပါက အလွန်ခက်ခဲသော အခြေအနေများအောက်တွင်ပင် အံ့သြဖွယ်ရလဒ်များ ဖြစ် နိုင်သည်။

အလေ့အကျင့် ၁။ မျိုးစိတ်များနှင့် သစ်ငုတ်များကို ရွေးချယ်ပါ။

သစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို ရွေးချယ်ခြင်းသည် FMNR လုပ်ငန်းစဉ်၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြေအသုံးပြု သူများသည် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် မိသားစုများအတွက် အသင့်တော်ဆုံး သစ်ပင်မျိုးစိတ် များကိုရွေးချယ်သင့် သည်။ FMNR သည် မြေယာအသုံးပြုသူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေး နေစဉ်တွင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ကို မြှင့်တင်ကာ ဒေသခံပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ပေးသည့် ဒေသတွင် သဘာဝအတိုင်း ပေါက်ရောက် သော မျိုးစိတ်များကို အဓိကထားလုပ်ဆောင်ပါသည်။ အချို့အခြေအနေများတွင် အသုံးဝင်ပြီး မူရင်းမျိုးစိတ်မဟုတ် သော သစ်ပင်ငုတ်တိုများရှိနိုင်သည်။ မြေအသုံးပြုသူများ နှစ်သက်ပါက ဤမျိုးစိတ်များတွင် တူညီသော အပင်မှုန်း ခြင်းနှင့်ကိုင်းချိုင်ခြင်းများကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

သစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ခြင်းသည် မကြာခဏဆိုသလို မြေယာအသုံးပြုသူများ ဖွံ့ဖြိုး ရေးဝန်ထမ်းများနှင့် ပြင်ပပညာရှင်များအတွက် မျှဝေသင်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ အချို့သော ဒေသမျိုးစိတ် များ၏ အမည်များ၊ အသုံးပြုမှုများနှင့် တန်ဖိုးများကို ရပ်ရွာရှိလူတိုင်း မသိနိုင်သောကြောင့် သက်ကြီးရွယ်အို များ၊ အမျိုးသမီးများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် မှတ်တမ်းမှတ်များကိုအသုံးပြုပြီး တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် အရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် သင်၏ FMNR လုပ်ဆောင်သည့်နေရာရှိ သစ်ပင်များနှင့် ၎င်းတို့ပေး ဆောင်သည့် အသုံးဝင်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် ကူညီပေးပါမည်။

ဤအချက်အလက်ကိုစုဆောင်းရန်အတွက် "နှစ်သက်ရာ FMNR မျိုးစိတ်များစာရင်း" ကို ဖန်တီးနိုင်သည်။ ဤစာရင်း တွင် ဒေသအလိုက်ရရှိနိုင်သောမျိုးစိတ်များ၊ ရပ်ရွာ၏လိုအပ်ချက်များအတွက် ၎င်းတို့၏အကျိုး ကျေးဇူး များနှင့် အသုံးပြုမှုအပေါ် ကန့်သတ်ချက်များပါဝင်သင့်သည်။ ဤအချက်အလက်ကို စုဆောင်းပြီးသည်နှင့် ရပ်ရွာ (အများပိုင် မြေအတွက်) နှင့် တစ်ဦးချင်းမြေအသုံးပြုသူများ (ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေအတွက်) တို့သည် ပြန်လည်ထုတ် ပေးမည့်စာရင်းမှ မည်သည့်မျိုးစိတ်များနှင့် လိုချင်သော အရေအတွက်ကို ရွေးချယ်နိုင်သည်။

အဆင့် (၁) သစ်ငုတ်အညောက်ပေါက်ရန်အတွက် မြေကို စစ်တမ်းကောက်ယူပြီး မည်သည့်မျိုးစိတ်များ ရှိသည်ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပါ။

ဤသည်မှာ FMNR လုပ်ဆောင်မည့်နေရာကို တည်ထောင်ရန် ပထမခြေလှမ်းဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုး နိုင်သောသစ်ငုတ်များ၊ အညွန့်များနှင့် အပင်ပေါက်များကို ရှာဖွေခြင်းဖြင့်စတင်ပါ။ အောက်ပါမေးခွန်းများကို သုံးသပ်ကြည့်ပါ။

- မျိုးစိတ် ဘယ်နှစ် မျိုးရှိလဲ?
- ဘယ်လိုမျိုးစိတ်တွေရှိလဲ?
- မျိုးစိတ်တစ်ခုစီတွင် မည်မျှရှာတွေ့နိုင်သနည်း?

ပုံ (၂)။ FMNR လူထုကိုယ်စားလှယ်များ မြေနေရာတစ်ခုတွင် သစ်ငုတ်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူနေပုံ။
Marigat၊ ကင်ညာ (မေလ ၂၀၁၈)။ ဓာတ်ပုံ- A. Muller

အစတုန်းက ဘယ်လိုဖြစ်ခဲ့တာလဲ မှတ်မိသေးလား?

သင်သည် သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာကို ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးနေစဉ် FMNR ဖြင့် ပြုပြင်ကုသရမည့် မြေနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်အချို့ကိုအသေးစိတ် မှတ်တမ်းပြုစုပါ။ ဤအချက်အလက်သည် သင်၏လုပ်ဆောင်မှုများကို စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေပြီး မည်သည့်အရာက အလုပ်ဖြစ်သည်၊ မည်သည့်အရာက အလုပ်မဖြစ်သည်ကို လေ့လာနိုင်သည် (FMNR အတွက် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အခန်း (၁၀) ကိုကြည့်ပါ)။ ဤမှတ်စုများသည် ဖြစ်ပေါ်လာသောအပြောင်းအလဲများနှင့် FMNR မတိုင်မီ မည်သို့သော အခြေအနေများ ရှိခဲ့သည်ကို မီးမောင်းထိုးပြရန် အစွမ်းထက်သော သတိပေးချက်တစ်ခု ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။

FMNR လုပ်ဆောင်မည့်နေရာအားစစ်တမ်းပြုလုပ်နေစဉ်တွင် ယူဆောင်ရမည့် မှတ်စုများ

(က) လယ်ကွင်းဧရိယာကို တိုင်းတာပါ။

(ခ) FMNR ကို မြေပြင်တွင် မည်သည့်နည်းဖြင့် လုပ်ဆောင်နေပြီလဲ?

(ဂ) (သီးနှံစိုက်ခင်း၊ စားကျက်၊ သစ်တော စသည်) အတွက် အသုံးပြုသော လယ်ကွင်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

(ဃ) လယ်ကွင်းတွင် မည်သည့်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးသနည်း။

(c) မြေတိုက်စားမှု ရှိပါသလား၊ မြေဖုံးက ဘယ်လိုမျိုးလဲ။

(စ) ပြန်လည်ရှင်သန်ရန်အတွက် သစ်ပင်များ၊ သစ်ငုတ်များ သို့မဟုတ် ချုံပင်မည်မျှရှိကြောင်းနှင့်မည်သည့် မျိုးစိတ်များ ရှိသည်ကို မှတ်သားထားပါ။

(ဆ) အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲမှုများကို စောင့်ကြည့်ရန် အကွက်၏ ပုံသေအမှတ်များမှ အနည်းဆုံး ဓာတ်ပုံနှစ်ပုံကို ယူပါ။ ဓာတ်ပုံများ၏တည်နေရာကို GPS များဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ရန် အကြံပြုပါသည်။ ဓာတ်ပုံအမှတ်များ (photo points)ယူခြင်းဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်ကို ကြည့်ပါ။ နောက်ဆက်တွဲ (၁၀) တွင် ဤအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်ရာတွင် ကူညီရန် FMNR ဆိုက်နှင့် သစ်ပင်စောင့်ကြည့်ရေး နမူနာပုံစံတို့ ပါဝင်သည်။

အဆင့် ၂။ ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာမည့်မျိုးစိတ်များနှင့် သစ်ငုတ်များကိုရွေးချယ်ပါ

မှန်ကန်သောမျိုးစိတ်များကို ရွေးချယ်ခြင်းသည် FMNR တွင် အရေးကြီးသော အဆင့်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သစ်ပင်မျိုးစိတ်များ ရောနှောခြင်းသည် လယ်ယာတစ်ခုနှင့်တစ်ခု၊ ခရိုင်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု၊ နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကွဲပြားမည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ဂျာနိုင်ငံ၏မာရာဒီဒေသတွင် ပြန်လည်မျိုးပွားရန်အတွက် ရရှိနိုင်သောမျိုးစိတ် များတွင် Philostigma reticulatum၊ Guiera senegalensis၊ Combretum မျိုးစိတ်နှင့် Ziziphus မျိုးစိတ်များပါဝင်သည်။ Zinder ဒေသတွင် Faidherbia albida နှင့် Adansonia မျိုးစိတ်များသည် အဓိကအသုံးပြုကြသည်။ အီသီယိုးပီးယား၊ ယူဂန်ဒါ၊ ဆွာဇီလန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သစ်ပင်မျိုးစိတ်များ ရောနှောခြင်းသည် ဆီနီဂေါ၊ မာလီ၊ နိုင်ဂျာနှင့် ချဒ်တွင် FMNR အတွက် အသုံးပြုသည့်မျိုးစိတ်များနှင့် အလွန်ကွာခြားသည်။

အချို့သောမြေအသုံးပြုသူများသည် ပြန်လည်မျိုးပွားရန်ရှိပြီးသားသစ်ပင်များကိုသာ အာရုံစိုက်ကြမည်ဖြစ်ပြီး အချို့မှာ မူလမျိုးရင်းမဟုတ်သောသစ်ပင်များကိုလည်း မိတ်ဆက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မြေယာအသုံးပြုသူ အများစုသည် သစ်ပင်မျိုးစိတ်အမျိုးမျိုးကို ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်အောင်ပြုလုပ်ကြပြီး အချို့မှာ တစ်မျိုး သို့မဟုတ် အနည်းငယ်ကိုသာ အာရုံစိုက်ကြသည်။ ရွေးချယ်ထားသော သစ်ပင်နှင့် အပင်မျိုးစိတ်များသည် FMNR လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ ရလဒ်များကို အကျိုးသက်ရောက်စေမည်ဖြစ်သည်။

ရွေးချယ်မှုအပါအဝင် အချက်များစွာပေါ်တွင် မူတည်ပါမည်-

- သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်သော မျိုးစိတ်များ
- ၎င်းတို့၏ ကိုင်းထွက်နိုင်စွမ်းအားနှင့် အသုံးပြုမှုများ
- မျိုးစိတ်တစ်ခုစီနှင့်ဆက်စပ်နေသော ဒေသဆိုင်ရာယုံကြည်ချက်များနှင့် တန်ဖိုးများ
- ဆူးပင်၊ သီးနှံများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း၊ ကြီးထွားနှုန်း အစရှိသည့် လက္ခဏာများ။

မြေအသုံးပြုသူများသည် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် အကိုက်ညီဆုံးဖြစ်မည်သည့်မျိုးစိတ်များကို ဆုံးဖြတ်ရန် သာမူတည်သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် မည်သည့်မျိုးစိတ်များကို ဦးစားပေးရန်နှင့် ၎င်းတို့ပေးနိုင်သည့် တန်ဖိုးများ အကြောင်း အကြံဉာဏ်များ ရယူလေ့ရှိသည်။ အောက်ဖော်ပြပါအဆင့်များသည် ၎င်းတို့နှစ်သက်ရာ FMNR မျိုးစိတ်စာရင်းတွင် မည်သည့်မျိုးစိတ်ရှိသင့်သည်ကို ရပ်ရွာလူထုတစ်ခုအတွက် ဖော်ထုတ်ရာတွင် ကူညီပေးပါမည်။

ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကိုဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နောက်ထပ်သိသင့်သည့်အချက်အလက်များနှင့် အသိပညာတို့ကိုလည်း ပေးစွမ်းနိုင်ပြီး မြေယာအသုံးပြုသူအားလုံးကို ၎င်းတို့၏ FMNR ရလဒ်များကို အမြင့်ဆုံးဖြစ်စေရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခွင့်အရေးပေးပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ကနဦးယူဆထားသည်ထက် မျိုးစိတ်များစွာကို ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်ရန် အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်းပင်ဖြစ်နိုင်သည်။

နှစ်သက်သောမျိုးစိတ်များစာရင်းပြုစုခြင်း

(က) ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်လာသော သစ်ပင်များ၏ အဓိကအသုံးပြုမှုများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပါ။

၎င်းတို့၏ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်များကို ချဲ့ထွင်ရန်၊ ရပ်ရွာနှင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အကဲဖြတ်မှုကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် စတင်ပါ။ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးထားသောသစ်ပင်များအတွက် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း သင့်သည့် အရေးတကြီးကိစ္စရပ်များကို စဉ်းစားပါ။ အောက်ပါတို့သည် သင်၏တွေးခေါ်ပုံကို လမ်းညွှန်ရန် မေးခွန်းအချို့ ဖြစ်သည်။

- သီးနှံများအတွက် မြေဆီဩဇာ မြှင့်တင်ပေးသင့်ပါသလား?
- အစားအစာ၊ ထင်း၊ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေတိုးရန်လိုအပ်ပါသလား?
- လေပြင်းတိုက်ခတ်မှုကို ကာကွယ်ရန်ကြားခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ကြမည်လား သို့မဟုတ် အရိပ်အာဝါသ ရရှိဖို့ ဆောင်ရွက်ကြမည်လား? ဤအချက်အလက်စုဆောင်းရန် နောက်ဆက်တွဲ (၅) ရှိ နမူနာပုံစံကို သင်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင် သစ်ပင်များသည် အဆိုပါလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပြီး လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေးစနစ်နှင့်လိုက်လျော ညီထွေရှိသင့်သည့် လက္ခဏာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။ ဥပမာအားဖြင့်..

- တိရစ္ဆာန်များအတွက် အရွက်အရသာခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း။
- အသုံးဝင်သော အခေါက်နှင့် အစေ့များ
- ကောက်ပဲသီးနှံများနှင့် ပြိုင်ဆိုင်မှုကို ရှောင်ရှားရန် နက်ရှိုင်းသော ရေသောက်မြစ်များ
- အဖိုးတန်သစ်သီးများနှင့်
- ချ/ပိုးမွှားဒဏ်ခံနိုင်သောသစ်

အောက်တွင် မတူညီသောအသုံးပြုမှုအတွက် စံသတ်မှတ်ထားသည့်သစ်ပင်လက္ခဏာအချို့ကို သင်တွေ့ရ ပါမည်။ ဒါတွေကို လိုအပ်သလို ဒေသနှင့်ကိုက်ညီမည့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် သေချာလုပ်ပါ။

ဇယား ၁။ အခြေခံသစ်ပင်အသုံးပြုမှုနှင့် သင့်လျော်သောသစ်ပင်များ၏ လက္ခဏာများ

Primary use of trees သစ်ပင်များကို အဓိကအသုံးပြုပုံ	Common characteristics of useful trees အသုံးဝင်သောသစ်ပင်များ၏ ဘုံလက္ခဏာများ
Primary use of trees **သစ်ပင်များကို အဓိကအသုံးပြုပုံ**	• သီးနှံအမြစ်ဇုန်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ရှောင်ရှားရန် နက်ရှိုင်းသောအမြစ်များ • အလင်းရောင်ရရှိရန် သစ်ပင်၏အုပ်ဆိုင်းမှုဖြစ်စေသည့် အကိုင်းအခက်များ ကို စီမံခြင်း (ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်း နည်းလမ်းများဖြင့်လည်း စီမံနိုင်သည်) • စိုက်ပျိုးထားသည့်အပင်များကို ဖုံးအုပ်ရန် နိုင်ထရိုဂျင်မြင့်မားစွာပါဝင်သည့် အရွက်များ • အမြစ်များပေါ်ရှိ နိုက်ထရိုဂျင်ကို ဖမ်းယူနိုင်သည့်မြစ်ဖုများ • အလီလိုပက်တီ (allelopathic) ဓာတ်များမပါရှိခြင်း။ အခြားအပင်များ ကြီးထွားမှုကို နှောင့်ယှက်မှုမရှိခြင်း။ • အပင်အတွင်းရှိအလိုအလျောက်ရေတင်သည့်စနစ် (hydraulic lift) ကိုပေးပို့သော အမြစ်ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ မြေအောက်အတွင်းပိုင်းရှိ မြေဆီလွှာများမှ ရေကို ထုတ်ယူကာ သစ်ပင်၏အခြား အစိတ်အပိုင်းများအပြင် အခြားအပင် များ အတွက် ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
Boundaries/living fences **နယ်နိမိတ်/ခြံစည်းရိုးများ**	• ထူထပ်စွာ သို့မဟုတ် ချုံပုတ်ကဲ့သို့ပေါက်လေ့ရှိသော အပင်များ • တိရိစ္ဆာန်များ သို့မဟုတ် ပြင်ပမှဝင်ရောက်လာမည့်အရာများကို ဟန့်တားရန်ဆူးများ • တိရိစ္ဆာန်အစာစားအတွက် အသုံးဝင်မှု။ • အနီးနားရှိ မြေကွက်များတွင် စိုက်ပျိုးထားသော သီးနှံများအတွက် အကျိုးရှိသော သို့မဟုတ် အကျိုးပြုသည်။
Timber and firewood **သစ်နှင့်ထင်း**	• သစ်မာ/လောင်စာထင်းအတွက် စွမ်းအင်ပါဝင်မှု မြင့်မားသည်။ • ကြီးမားသောအကိုင်းအခက်များနှင့် ပင်စည်များ၊ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ် ခြင်းများ ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည်။
Honey **ပျားရည်**	• ပျားများနှစ်ခြိုက်သောပန်းများ • အထူးသဖြင့် အစားထိုး အစားအစာ အရင်းအမြစ်များ မရရှိနိုင်သောအခါတွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး မတူညီသော အချိန်များတွင်ပန်းပွင့်သည်။

Fodder **တိရိစ္ဆာန်အစာ**	• အရွက်၊ အခေါက် သို့မဟုတ် အစေ့များသည် အရသာရှိပြီး တိရိစ္ဆာန်များအတွက် အာဟာရပြည့်ဝသည်။ • အညွှန့်ထွက်မြန်သည်။ • ပုံမှန်ကိုင်းဖြတ်/ကိုင်းချိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် စားကျက်များကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည်။
Fruit and non-timber tree products **သစ်သီးနှင့် သစ်မဟုတ်သောသစ်ပင်ထွက် ကုန်များ**	• သစ်သီး သို့မဟုတ် အိမ်တွင် အသုံးဝင်သော သစ်မဟုတ်သောသစ်ပင်ထွက်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် လက်လှမ်းမီသော ဈေးကွက်များတွင် ရောင်းချရန် တန်ဖိုးရှိသည်။ (အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော 'မိခင်' သစ်ပင်များမှ သစ်ပင်မျိုးစေ့များ ပါဝင်နိုင်သည်)
Forest restoration and biodiversity conservation **သစ်တောများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ထိန်းသိမ်းရေး**	• ရှားပါးမျိုးစိတ် သို့မဟုတ် အနည်းငယ်သာရှိသည့် ဒေသထွက်မျိုးစိတ် သစ်ပင်များ၊ ချုံပုတ်များနှင့် မြက်ပင်များ • မျိုးပွားရန်အတွက် မျက်နှာပြင်ကြီးမားပြီး ကြီးမားတုတ်ခိုင်သည့်သစ်ငုတ် များကို ရွေးချယ်သင့်သည်။ • နဂိုရှိရင်းတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များ၏ နေထိုင်ရာနေရာအတွက် အဖိုးတန်သော မျိုးစိတ်များ • ဒေသခံလူထုအတွက် သစ်တောဧရိယာတန်ဖိုးကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် သစ်သီးများ၊ ဆေးဝါးများ၊ ပျားရည် သို့မဟုတ် ထင်းများကို ပံ့ပိုးပေးသည့် မျိုးစိတ်များ
Land stabilisation/erosion control **မြေယာတည်ငြိမ်မှု/မြေတိုက်စားမှုထိန်းချုပ်ခြင်း။**	• မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းရန် နက်ရှိုင်းသောအမြစ်များ • ကြီးထွားမှုလျှင်မြန်ပြီး အနာဂတ်တွင် နောက်ထပ်မျိုးစိတ်များ ထူထောင်နိုင်ရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် ရှေ့ဆောင်မျိုးစိတ်များအဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။ • မြေမျက်နှာပြင်ရေစီးဆင်းမှုနှုန်းကို နှေးကွေးစေပြီး စိမ့်ဝင်မှုကို အားပေး ကူညီရန်အတွက် လေ့ကားထစ်များတစ်လျှောက်တွင်ရှိသော သစ်ငုတ် သို့မဟုတ် အပင်ပေါက်များ • ထင်း၊ ဆေးဝါး၊ ပျားရည်ထုတ်လုပ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ဒေသအသိုက်အဝန်း အတွက် တန်ဖိုးများပေးသော မျိုးစိတ်များသည် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နေ လူထုများ နေထိုင်ရာ နေရာများတွင် အောင်မြင်စွာ ပြန်လည် ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုး နိုင်ခြေပိုများ ပါသည်။
Pasture land/communal grazing land **စားကျက်မြေ/ အများပိုင်စားကျက်မြေ**	• လျင်မြန်စွာ ကြီးထွားခြင်း သို့မဟုတ် စားကျက်များပြုလုပ်နိုင်ရန် ခံနိုင်ရည်ရှိ လောက်အောင် ကြီးထွားမှု လျင်မြန်စွာ ကြီးထွားနိုင်သည်။ • သစ်ပင်တစ်ပင်သည် အပင်ကြီးထွားချိန်အတွင်း ကြုံတွေ့ရမည့် ဖိအားများကို ပိုမိုခံနိုင်ရည် ရှိစေရန် ကူညီပေးသည့် ဆူးပင်များ • မြက်ရှားပါးချိန်များတွင်တိရိစ္ဆာန်အစာအဖြစ် ဖြည့်တင်းရန် အာဟာရပြည့်ဝ သော အရွက်များ၊ အသီးတောင့်များ သို့မဟုတ် အခေါက်များ • အလင်းရောင်ပြန့်ကျက်နိုင်ဖို့နှင့် မြက်ပင်များကြီးထွားမှုအမြင့်ဆုံးရဖို့ သစ်ပင်၏အုပ်ဆိုင်းမှုဖြစ်စေသည့်ကိုင်းများကိုဖွင့်ပါ။ (သို့မဟုတ် အရိပ် စီမံခန့်ခွဲရန် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများကို ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း)
Water conservation **ရေထိန်းသိမ်းခြင်း**	• မြေဆီလွှာအလွှာအသီးသီးမှ တည်ရှိနေသောရေကို အထူးသဖြင့်မြေဆီလွှာ၏ နက်နဲသည့်နေရာတွင်ရှိသောရေကို ထုတ်ယူပြီး သစ်ပင်၏ အခြားအစိတ် အပိုင်းများနှင့် အခြားအပင်များအတွက် ထုတ်လွှတ်ခြင်းဖြင့် အပင်အတွင်းရှိ အလိုအလျောက် ရေတင်သည့်စနစ် (hydraulic lift) ကို ပံ့ပိုးပေးသော အမြစ်ဖွဲ့စည်းပုံများ • မြေဆီလွှာအတွက် အော်ဂဲနစ်ပစ္စည်းများကို ထောက်ပံ့ပေးသည့် ကောင်းမွန်စွာမြေဖုံးခြင်း (mulching) သည် ၎င်း၏ရေထိန်းနိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ပေးသည်။ • မြေဆီလွှာတည်ဆောက်ပုံ တိုးတက်မှုနှင့် သံပ်သည်းမှု လျှော့ချခြင်းဖြင့် ရေစိမ့်ဝင်မှု အခွင့်အလမ်းများကို ပိုမိုပေးစွမ်းနိုင်သော မြေကြီးထဲသို့ နက်နက် ထိုးဖောက်နိုင်သော အမြစ်များ

(ခ) ဒေသမျိုးရင်းသစ်ပင်မျိုးစိတ်များစာရင်းပြုစုပါ

ရပ်ရွာလူထုနှင့်အတူ သတ်မှတ်ထားသည့်ဧရိယာအတွင်း တွေ့ရသည့် သစ်ပင်မျိုးစိတ်များ၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အပါအဝင် လက်ရှိနှင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော အသုံးပြုမှုမှန်သမျှကို အပြည့်အစုံ စာရင်းပြုစုပါ။ ကိုးကားစာအုပ်များ၊ သစ်တော သို့မဟုတ် ပန်းဥယျာဉ်ဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သစ်တောသုတေသီများနှင့် ဗဟုသုတကြွယ်ဝသူများမှ အကြံပြုဖြည့်စွက်နိုင်ပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် သစ်ပင်များ ဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် ၎င်းတို့၏ အသုံးပြုပုံများကို သိရှိနားလည်နိုင်ကြသည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် မျိုးစိတ်တစ်ခုစီအတွက် ဒေသန္တရနှင့် သိပ္ပံဆိုင်ရာအမည်များ နှစ်ခုလုံးကို ၎င်းတို့၏ ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် သီးခြားလက္ခဏာများနှင့်အတူ မှတ်တမ်းတင်ရန် ကြိုးစားပါ။ နောက်ဆက်တွဲ (၆)ပါ နမူနာပုံစံသည် ဤအချက်အလက်ကို စုစည်းရန် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။

(ဂ) ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ကန့်သတ်ချက်များကို နားလည်ပါ

သင်ပြုစုထားသည့်စာရင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး စာရင်းသွင်းထားသော မျိုးစိတ်တစ်ခုစီအတွက် သက်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများကို မှတ်သားထားပါ။ ၎င်းတို့တွင် မျိုးစိတ်များ၏ အစိုးရ၏ကာကွယ်မှုအခြေအနေ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ တားမြစ်ချက် များနှင့် ယုံကြည်ချက်များ သို့မဟုတ် လူအုပ်စု/လူမျိုးစုအသီးသီးမှ ၎င်းတို့၏အသုံးပြုမှုကို ကန့်သတ်ချက်များ (ဥပမာ- အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားစသည်) တို့ ပါဝင်နိုင်သည်။ ရှားပါးသော သို့မဟုတ် အလွန်တန်ဖိုးရှိသောသစ်ပင်အချို့သည် ခုတ်လှဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရ၏ ကန့်သတ်ချက်များရှိနိုင်ပြီး အချို့အတွက်၎င်းသည် အဟန့်အတားဖြစ်သည်။ အခြားသစ်ပင်များသည် ကန့်သတ်ချက်မရှိနိုင်သော်လည်း မြေအသုံးပြုသူများသည် ၎င်းတို့၏လယ်သို့ လာရောက်၍ သစ်ပင်ခုတ်လှဲ ခြင်းကိုမလိုလားပါက အဟန့်အတားဖြစ်စေနိုင်သည်။ မျိုးပွားရန်အတွက် ရွေးချယ်ထားသော သစ်ပင်မျိုးစိတ် များမှ လူအုပ်စုအသုံးမပြုရန် တားမြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် အကျိုးခံစားခွင့်ကို ကန့်သတ်ထားခြင်းသည် အထူးသဖြင့် အများပိုင်မြေတွင် အထူးအရေးကြီးပါသည်။

(ဃ) နှစ်သက်သော FMNR မျိုးစိတ်စာရင်းကို ဖန်တီးပါ

ဒေသမျိုးစိတ်စာရင်းမှ သစ်ပင်အားလုံးကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပါ-

(က) ရပ်ရွာအတွက် ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသော သွင်ပြင်လက္ခဏာများရှိသည်။

(ခ) ဒေသမြေအသုံးချမှုစနစ်တွင် မှန်ကန်သောသွင်ပြင်လက္ခဏာများ ရောနှောပါဝင်မှုရှိနှင့်

(ဂ) ၎င်းတို့၏ အသုံးပြုမှုအပေါ် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိသော ကန့်သတ်ချက်များ မရှိပါ။

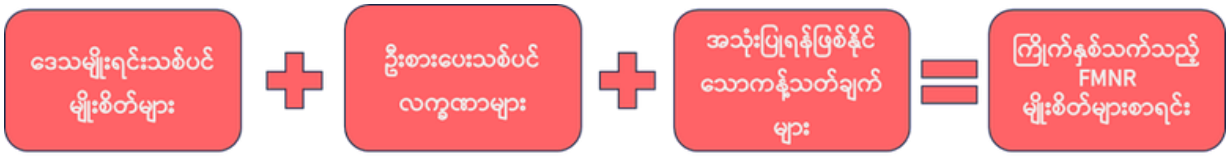

မူရင်းဇာတိမျိုးစိတ်တိုင်းသည် အချို့ဂေဟစနစ်ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် အကျိုးကျေးဇူးများကို ပံ့ပိုးပေးသောကြောင့် ပြုစုထားသည့်မျိုးစိတ်စာရင်းတွင် မျိုးစိတ်များ အများဆုံးကွဲပြားမှုရှိသည်ကို သေချာပါစေ။ မျိုးစိတ်များစွာသည် ရပ်ရွာလူထုအတွက် အလုံးစုံအကျိုးခံစားခွင့်များကိုလည်းပေးစွမ်းသည်။ သင်၏စာရင်းကို အပြန်အလှန်စစ်ဆေးပါ။ အချို့သောသစ်ပင်များ မပါဝင်သည့် မြေအသုံးပြုသူများရှိပါသလား? ဘာကြောင့်လဲ? စာရင်းတွင်မပါသော မြေယာအသုံးပြုသူများတွင် သစ်ပင်များ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်းရှိပါသလား? ဘာကြောင့်လဲ? FMNR ဆောင်ရွက်သည့်နေရာကို အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က စီမံခန့်ခွဲသည် သို့မဟုတ် အများပိုင်မြေပေါ်တွင်ရှိနေပါက အဲ့ဒီနေရာတွင် ပါဝင်သူအားလုံးသည် မျိုးစိတ်ရွေးချယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ကူညီနိုင်စေရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများကို တတ်နိုင်သမျှ တိုးမြင့်ထိန်းသိမ်းထားရန် အမြဲတမ်းအားပေးနေချိန်တွင် ၎င်းတို့နှစ်သက်သည့် FMNR မျိုးစိတ်စာရင်းမှ မည်သည့် သစ်ပင်များကို ရွေးချယ်ရန် ကျောက်ခဲ ၁၀ လုံး (10-stone) နည်းလမ်းကဲ့သို့ မဲပေးခြင်းလုပ်ငန်း စဉ်တွင် ပါဝင်ရန် လူများကိုတိုက်တွန်းအားပေးပါ။

(c) ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမည့် သစ်ငုတ်တိုများနှင့် သစ်ပင်များကို ရွေးချယ်ပြီး အမှတ်အသားပြုပါ

မြေယာအသုံးပြုသူတိုင်းသည် ယခုအခါ သစ်ပင်မျိုးစိတ်များနှင့် လယ်ကွင်းအတွင်းရှိ ၎င်းတို့၏ တည်နေရာကို အခြေခံ၍ ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် အသင့်လျော်ဆုံး သစ်ငုတ်များနှင့် သစ်ပင်များကို ရွေးချယ်ရန်အတွက် နှစ်သက်ရာမျိုးစိတ်များ စာရင်းကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သစ်ပင်များနှင့် ငုတ်တိုများကို ရောင်စုံအထည်၊ ဖဲကြိုး သို့မဟုတ် တိပ်များဖြင့် မှတ်သားထားနိုင်ပြီး ယင်းအပင်များကို စီမံခန့်ခွဲထားကြောင်း သက်သေပြနိုင်သည်။

ပုံ (၃) ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုင်ဂျာတွင် ကိုင်းချိုင်ပြီး အမှတ်အသားပြုထားသော သစ်ပင်များ။ ဖဲကြိုးဖြင့် အမှတ်အသားပြုပါက ၎င်းကို ဘေးဘက်ကိုင်းတွင် ချောင်ချောင်ချည်ပါ။ ဓာတ်ပုံ- World Vision

သစ်ငုတ်မည်မျှ ရွေးသင့်သနည်း?

တစ်ကမ္ဘာလုံးနီးပါးတွင် လယ်သမားများသည် လယ်ယာမြေပေါ်တွင် သစ်ပင်များ ချန်ထားရန် ဝန်လေးနေကြသည်။ တသက်လုံးဆုံးမ သွန်သင်ခဲ့ကြသည်မှာ ဤသို့သစ်ပင်များချန်ထားခြင်းသည် မကောင်းတဲ့အလေ့အကျင့်တစ်ခုပင်။ နေရာအများစုတွင် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ စံနှုန်းမှာ လယ်ယာမြေမှ သစ်ပင်များ အားလုံးကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း ခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး အလေ့အထ များကို လွှမ်းမိုးခဲ့သည့် သမားရိုးကျ အနောက်တိုင်းချဉ်းကပ်နည်း များသည် စိုက်ပျိုးမြေပေါ်တွင် သီးနှံတစ်မျိုးတည်းကိုသာ စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးမြေပေါ်မှ ရှင်းလင်းအောင် ဖယ်ရှားခြင်းကို နှစ်သက်သည်။ FMNR နည်းလမ်းကိုမြှင့်တင်သူသည် လူများ၏ ဆန်ကျင်ခုခံမှုကို မျှော်လင့်ထားသင့်ပြီး ဤအရေးကြီးလှသည့် အပြောင်းအလဲကို မိတ်ဆက်ပေးရန် ပညာရှိစွာ လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

ပုံ (၄) ကင်ညာနိုင်ငံ၊ Marigat (မေလ ၂၀၁၈) တွင် ပြန်လည်ရှင်းသန့်နိုင်မည့် သစ်ငုတ်များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်နေသည့် FMNR လူထုကိုယ်စားလှယ်။ ဓာတ်ပုံ- A. Muller

စိုက်ပျိုးမြေများတွင် လယ်သမားများသည် သမရိုးကျ စတင်လေ့ရှိပြီး တစ်ဟက်တာလျှင် အပင် (၅) ပင်မှ (၁၀) ပင်ထိ သာ ချန်ထားလေ့ရှိသည်။ နိုင်ဂျာတွင် လယ်သမားများက ၎င်းတို့၏မြေပေါ်တွင် သစ်ပင်များချန်ထား ခဲ့ခြင်းကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးများရှိလာသည်ကိုတွေ့မြင်ပြီးနောက် အရေအတွက်သည် မကြာမီတွင် (၂၀)သို့ တိုးလာပြီး တစ်ဟက်တာလျှင် သစ်ပင် (၄၀) ရှိသည်။ ယနေ့အချိန်တွင် အချို့တောင်သူလယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ လယ်ယာမြေများတွင် တစ်ဟက်တာလျှင် သစ်ပင် (၁၀၀) ကျော် ချန်ထားပြီး သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲပုံကြောင့် အိမ်နီးချင်းများ၏ သစ်ပင်မဲ့လယ်များထက် သီးနှံအထွက်နှုန်း ပိုကောင်းနေသေးကြောင်း သိရသည်။ စားကျက်မြေတွင် တိရိစ္ဆာန်အစာ တိုးနေသော်လည်း တစ်ဟက်တာလျှင် အပင် ၁၀၀ ကျော်အထိ ဖြစ်နိုင်သည်။ သစ်တောမြေများတွင် သစ်ငုတ်များနှင့် မျိုးစိတ်အားလုံးကို အပင်မှုန်းခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ထားသော ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများကို အသုံးပြုကာ သစ်ပင်ကြီးထွားမှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အပြင် ဒေသခံလူထုအတွက် လိုအပ်နေသည်ထင်းလောင်စာစသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကိုလည်း ပေးပါသည်။ မြေအမျိုးအစား အားလုံးတွင် စိုက်ပျိုးရန်ကျန်ရှိသောသစ်ငုတ် အရေအတွက်သည် ရာသီဥတု၊ သစ်ပင်မျိုးစိတ် များနှင့် ရည်ရွယ်ချက် များအလိုက် ကွဲပြားမည်ဖြစ်သည်။

အညွှန့်ငုတ်အလုံအလောက်မရှိရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ?

ပုံ (၅) လခြမ်းပုံ ရေဝေရေလဲများကို အကာရှအပင်များ (ဆီနီဂေါလီယာဆီနီဂေါ) ပတ်လည်တွင် ရေထိန်း ထားရန်အတွက် ရွာအနီး ရှုခင်းပြန်လည်ပြုပြင်ရေး နေရာ၌ အသုံးပြုပါသည်။ Loga၊ Dosso ဒေသ၊ နိုင်ဂျာနိုင်ငံ (စက်တင်ဘာ ၂၀၁၇) ဓာတ်ပုံ- Rodrigo Ordonez/GLF

သတ်မှတ်ထားသည့်ဧရိယာတွင် သက်ရှိသစ်ငုတ်များမရှိခြင်း သို့မဟုတ် မြေအသုံးပြုသူ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီရန် သစ်ငုတ်အလုံအလောက် မရှိပါက သစ်ပင်များကို သဘာဝအတိုင်း အညောက်ပေါက်သော မျိုးစေ့များဖြင့် ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်ပါသည်။ အပင်ပေါက်ငယ်များကို တိရိစ္ဆာန် များနှင့် လူတို့၏ဖျက်စီးခြင်းမှ ကာကွယ်ထားခြင်းကြောင့် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများကို စတင်၍ စီမံခန့်ခွဲရန် အပင်ငယ်များသည် လုံလောက်စွာကြီးထွားနိုင်သည်။

ၜင်းအပင် ငယ်တို့တွင် အမြန်ဆုံးစတင်နိုင်ရန် ဖွံ့ဖြိုးကြီးမားသော အမြစ်စနစ်များ၏ အားသာချက် မရှိသော်လည်း မြေအသုံးပြုသူ များသည် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ရလဒ်ကို သေချာစေရန် ၎င်းတို့ကို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနည်းလမ်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သည်။ ဇိုင်ကျင်းများ (မြေဆွေးပါရှိသော စိုက်ကျင်းများ) နှင့် လခြမ်းပုံ (စက်ဝိုင်းပတ်ရေများ ရိတ်သိမ်းသည့် အဆောက်အဦများ) ကိုလည်း သစ်ပင်များ စတင်ကြီးထွားစေရန်အတွက် အသုံးပြု နိုင်သည်။ ပုံ (၆) တွင် မျိုးစေ့များကို ကျင်းများအတွင်း မြေသြဇာများနှင့်အတူ အမှတ်မထင်ထည့်သွင်းခဲ့သည်။

ပုံ (၆) ဇိုင်ကျင်းတူးပြီး သီးနှံမစိုက်ပျိုးမီ အော်ဂဲနစ် ပစ္စည်းများနှင့် တိရိစ္ဆာန်ချေးများ ဖြည့်ပါ။ ဖြည့်လိုက်သည့် တိရိစ္ဆာန်ချေးများတွင် သစ်ပင်မျိုးစေ့များ ပါလာပြီး အပင်ပေါက်လာမည်။ Maradi ခရိုင် Niger (c. 1985)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

ပုံ (၇) မြက်ခင်များ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာထွက်ရှိနိုင်မှုနှင့် မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များ စားကျက်ရရှိရေးကဲ့သို့သော မြေယာများ ကိုပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးချနိုင်စေရန် အတွက် ထူထပ်နေသောသဘာဝတောများကို မှုန်းပေး ခြင်း။ Marigat၊ ကင်ညာ (မေလ ၂၀၁၈) ဓာတ်ပုံ- A. Muller

သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်နေသော သစ်ငုတ်များ သို့မဟုတ် ပျိုးပင်များ မရှိပါက ပျိုးခင်းတွင် သစ်ပင်များ ပြုစု ပျိုးထောင်ခြင်း FMNR နည်းစနစ်များကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဤနည်း လမ်းသည် ရှိပြီးသား အောက်ခံအမြစ်ဆုံဖြင့် FMNR ကို ဆောင်ရွက်အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းထက် လုပ်အားပိုစိုက် ထုတ်ရပြီး ကုန်ကျစရိတ် လည်းပိုများသော်လည်း အောင်မြင်မှု နည်းပါးသည်။ သို့သော် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများ နှင့် ကာကွယ်ခြင်း ၏မူများသည် ပျိုးပင်ပေါက်ငယ်များအတွက် သဘာဝတောရိုင်းအပင်ပေါက် ငယ်များကဲ့သို့ တူညီ သော အကျိုးကျေးဇူးများကို ပေးဆောင် မည်ဖြစ်သည်။ ပျိုးပင်ပေါက်ငယ်များကို တိုက်ရိုက်စိုက်ပျိုးခြင်း သို့မဟုတ် မျိုးစေ့များကို လခြမ်းပုံအနီးရှိ ဇိုင်တွင်းများတွင် တိုက်ရိုက် ကြဲသောအခါ အထူးသဖြင့် ပိုမိုခြောက်သွေ့သော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အောင်မြင်သော သစ်ပင်များတည်ထောင်နိုင်ခြေတိုးလာပါသည်။

သစ်ပင်တွေ အများကြီးရှိနေပြီဆိုရင် ဘာလုပ်ကြမလဲ?

အချို့သော FMNR ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်သည့်နေရာများသည် အသစ်ပြန်လည်စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရန် မ လိုအပ်သော်လည်း ယင်းအစားလက်ရှိသစ်ပင်များ၊ ချုံပုတ်များနှင့် မြက်ခင်းပြင်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှု အပေါ် အာရုံစိုက်နိုင်ပါသည်။ မျိုးစိတ်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း၊ ဦးစားပေးခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ခြင်း၏ တူညီသော လုပ်ငန်းစဉ်သည် အကျိုးဝင်ဆဲဖြစ်သည်။ မြေအသုံးပြုသူ များသည် ၎င်းတို့စီမံခန့်ခွဲလိုသည့် သစ်ပင်များနှင့် ချုံနွယ် များကို ရွေးချယ်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့အလိုရှိသော ပန်းတိုင်သို့ရောက်ရှိရန် စီမံခန့်ခွဲရန် လိုအပ်သည့်အရာများကို ရွေးချယ် နိုင်သည်။

သစ်ပင်စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် အပင်မှုန်းခြင်းနှင့် အကိုင်းချိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် အကိုင်းအခက် သို့မဟုတ် အရွက်များကို ခုတ်ဖြတ်ခြင်းကဲ့သို့သော ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများစသည့် ဖြတ်တောက်ခြင်းနည်းပညာများပါဝင်နိုင်သည်။ ပင်စည်မျိုးစုံရှိသော ချုံနွယ်များအတွက်၊ ပင်စည် (၃) ခုမှ (၅) ကို ရွေးချယ်ပြီး ပင်စည်ကို ပိုကြီးသောသစ်ပင်ပုံစံသို့ ကြီးထွားလာစေရန်အတွက် ချုံပင်များကို ဖြတ်တောက်နိုင်သည်။

မြက်ခင်းများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော ထူထပ်သော ချုံနွယ်များ ပါးလွှာလာခြင်း၊ အလှည့်ကျ သို့မဟုတ် ရေတို ဖယ်ထုတ် ခြင်း အားဖြင့် တိရိစ္ဆာန်များ၏ စားကျက်စိုက်ကွင်းများအပေါ် ဖိအား လျှော့ချခြင်း၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သော မြက်မျိုးစေ့ များကို မိတ်ဆက်ပေးခြင်း၊ ရေထွက်နှုန်း လျှော့ချရန်နှင့် မြေဆီလွှာ စိမ့်ဝင်မှု တိုးမြင့်လာစေရန် မြေဆီလွှာနှင့် ရေ ထိန်းသိမ်းခြင်း အလေ့အကျင့်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် မြက်ခင်းများ ပြန်လည် ပေါက်ပွားခြင်းကို အားပေးနိုင်ပါသည်။

သစ်ပင်မျိုးစိတ်များအကြောင်း လုံလောက်စွာမသိသေးသလို ၎င်းတို့ကို မည်သို့ခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်နည်း။

- မတူညီသောသစ်ပင်မျိုးစိတ်များနှင့် ၎င်းတို့၏အသုံးပြုမှုများကို မည်သို့ခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်ကို သတိရပါ--
- အစည်းအဝေးများ၊ ဦးတည်အုပ်စုများ၊ ကွင်းလေ့လာမှုများ၊ ရပ်ရွာလူထုနှင့်အစုရှယ်ယာရယူခြင်း အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူ အတွေ့အကြုံများကို ရယူခြင်း
- ရည်ညွှန်းကိုးကားရန် လမ်းညွှန်စာအုပ်များ.... Agroforestree Database, the Vegetationmap4africa species selection tool and Promising Agroforestry Tree Species in India.
- သဘာဝအတိုင်း ပေါက်နေသော သစ်ပင်များကို သင်တွေ့မြင်ရသည့်နေရာ။ သူတို့နဲ့ပတ်သက်တဲ့ မှတ်သားစရာတွေ ကို သုံးသပ်ကြည့်ပါ။ မြက်ပင်ကြီးထွားမှုကို နှောင့်ယှက်ပုံပေါ်ပါသလား။ ၎င်းတို့သည် ပိုးမွှားများကို ခိုအောင်းနေ ပါသလား။ ၎င်းတို့သည် အကျိုးပြုသက်ရှိများကို ခိုအောင်းနေပါသလား။
- သုတေသီများ၊ သစ်တောနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ကျွမ်းကျင်သူများ၊ တိုးချဲ့ဝန်ထမ်းများနှင့် အတွေ့အကြုံရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များမှ ကျွမ်းကျင်သော အသိပညာနှင့်
- သင့်နိုင်ငံရှိ အခြားသော FMNR စီမံကိန်းများမှ FMNR ချန်ပီယံများနှင့် သင်တန်းဆရာများ – FMNR Hub ဖြင့် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုပါ။

အသုံးများသော FMNR မျိုးစိတ်များ၏ ဥပမာများ

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ FMNR ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်သည့်နေရာများတွင် တွေ့ရလေ့ရှိသောမျိုးစိတ် အချို့ရှိသည်။ ဤဖော်ပြပါသစ်ပင်များကို သင့်၏နေရာတွင် မရရှိနိုင်သော်လည်း FMNR အတွက် အဖိုးတန်စေမည့် အလားတူလက္ခဏာများနှင့် တန်ဖိုးများရှိသည့် အခြားဒေသခံမျိုးစိတ်များကို သင်တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

အောက်ဖော်ပြပါ လူကြိုက်များသောသစ်ပင်များစာရင်းမှ သင်တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်ပြီး မြေအသုံးပြုသူများ ရွေးချယ်သည့်မျိုးစိတ်များသည် သင်မျှော်လင့်ထားသည့်အရာများ အမြဲတမ်းမဟုတ်ပေ။ ဥပမာအားဖြင့် အားလုံးသည် နိုက်ထရိုဂျင်ကို စုပ်ယူထိန်းသိမ်းနိုင်သည့် အပင်များမဟုတ်ပါ။ အချို့မှာ အနီးနားရှိ သစ်ပင်များကို အရိပ်ပေးကျရောက်နိုင်သော အပင်များဖြစ်သည်။ အခြားသောအပင်များမှာ အမြစ်တိမ် သောကြောင့် သီးနှံကြီးထွားမှုကို ကန့်သတ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် မတူညီသောအပင်များ ပေါင်းစည်းထား သောကြောင့် ၎င်းတို့အားလုံးသည် မြေအသုံးပြုသူအတွက် အရေးကြီးပြီး အသုံးဝင်သော သို့မဟုတ် ရည်ရွယ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေးနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤမျိုးစိတ်များထဲမှ တစ်ခုခုကို သင့် FMNR အကောင်အထည်ဖော်သည့်နေရာတွင် ရနိုင်ပြီး လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပါက ၎င်းတို့နှင့် စတင်ရန် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

Ziziphus mauritiana

Ziziphus mauritiana သည် လျင်မြန်စွာ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးသည့် အလယ်အလတ်အရွယ်အစားရှိသည့် အပင်မျိုးဖြစ်ပြီး အလျင်အမြန် ရှင်သန်ကြီးထွားသည့်ရေသောက်မြစ်ပါရှိသည်။ ကမ္ဘာ့နေရာအများ အပြားတွင် ရေပန်းစားသော FMNR သစ်ပင်အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး အပူပိုင်းဒေသတစ်လျှောက်တွင် တွေ့ရှိရသည်။ ဤသစ်ပင်အမျိုးအစားသည် ဘက်စုံအသုံးပြုနိုင်သည့်တာရှည်ခံသစ်သားအမျိုးအစားဖြစ်ပြီး တိရိစ္ဆာန်အစာ အတွက် အရွက်များနှင့် ခြံစည်းရိုး ကာရံရန်အတွက် ဆူးကိုင်းများလည်း ထောက်ပံ့ပေးသည်။

Ziziphus အသီးများသည် သေးငယ်ပြီး များသောအားဖြင့် စျေးကွက်တန်ဖိုး အနည်းငယ်မျှသာရှိသည်။ သို့ရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သောမျိုးကွဲများ တည်ရှိပြီး ပြန်လည်ရှင်သန်နေသောသစ်ပင်များတွင် ကိုင်းကူးကိုင်းဆက် နည်းများဖြင့် စိုက်နိုင်သည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် လတ်ဆတ်သော အသီးအနှံများသည် သစ်သီးစျေးကွက် သို့မဟုတ် ဖျော်ရည်လုပ်ရန်အတွက် အဖိုးတန်ပါသည်။ ဤသစ်သီးနှင့်ပတ်သက်သော လယ်သမားတစ်ဦး၏ အတွေ့အကြုံကို "ဆာဟယ် ပန်းသီး" ဖြစ်ရပ်မှန်လေ့လာချက်ကို စာမျက်နှာ ၅၈ တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။

Prosopis cineraria

Prosopis cineraria သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိုက်ပျိုးသည့်သစ်ပင်တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး တိရိစ္ဆာန်အစားအစာထုတ်လုပ်ရန်အတွက် ဂရုတစိုက် စနစ်တကျအထူးကြပ်မတ်စီမံခန့်ခွဲထားသည်။ အာရှတောင်ပိုင်း၊ အာရှအနောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့တောင်အာရှ၏ မိုးနည်းသောဒေသများတွင်လည်း ပေါက်ရောက် လေ့ရှိသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ Thar သဲကန္တာရတွင် P. cineraria ၏ အစေ့များကို အခြောက်လှန်းပြီး လတ်ဆတ်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ ချိုသောအခေါက်ကို အမှန့်ဖြစ်အောင်ကြိတ်ပြီး ရိက္ခာရှားပါးနေချိန်တွင် ကိတ်မုန့်လုပ်၍စားနိုင်သည်။ အရွက်များသည် တိရိစ္ဆာန်အစာခြောက်အဖြစ် အသုံးပြုကြပြီး သစ်ပင်တစ်ပင်လုံးသည် အရည်အသွေးမြင့် မီးသွေး၏ အရင်းအမြစ်ကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ၎င်းကို သစ်သား၊ သစ်ဆေးအရောင်တင်ခြင်းနှင့် အချို့သော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြုသည်။

Acacia species

Acacia မျိုးစိတ်များတွင် မြေဆီဩဇာကောင်းမွန်မှုအတွက် အစာစားခြင်း၊ အလင်းရောင်၊ အရိပ်နှင့် နိုက်ထရိုဂျင် ဖြည့်တင်းခြင်းကဲ့သို့သော အကျိုးကျေးဇူးများပေးသည့် အသုံးဝင်သော FMNR သစ်ပင်များစွာပါဝင်သည်။ Acacia မျိုးစိတ်များစွာတွင် အချို့သောမြေအသုံးပြုသူများကို စိတ်ဓာတ်ကျ စေမည့် ဆူးများရှိနေသော်လည်း အဆိုပါဆူးများသည် အဖိုးတန်သောသက်ရှိခြံစည်းရိုးများကို ဖန်တီးနိုင်ပြီး ငယ်ရွယ်သော အပင်များကို တိရစ္ဆာန်များမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။

ပုံ (၈) Acacia nilotica ကို တိရစ္ဆာန်အစားအစာ အတွက်အသုံးများသည်။ အခေါက်၊ အသီး တောင့်များနှင့် အရွက်များသည် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် တိရစ္ဆာန်များအတွက် အဖိုးတန် အစားအစာ အရင်းအမြစ်များဖြစ်သည်။ ပန်းပွင့်များသည်ရည်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အရေးကြီးပါသည်။ Marigat၊ ကင်ညာ (မေလ 2018)။ ဓာတ်ပုံ- A. Muller

Acacia tortilis နှင့် Acacia ဆီနီဂေါ ကဲ့သို့သော မျိုးစိတ်အလိုက် မျိုးစိတ်များသည် နိမ့်ပါးသော ဆာဗားနား လယ်ကွင်းများတွင် ပြန်လည်မျိုးပွားလေ့ရှိပြီး အစာနှင့် သွားဖုံးကဲ့သို့သော ထုတ်ကုန် များကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ Acacia nilotica သည် တောင်အာရှနှင့် အရှေ့နှင့် အာဖရိကတောင်ပိုင်းတို့တွင် တွေ့ရှိရပြီး ခြောက်သွေ့သောကာလတွင် ပျားများအတွက် အစာစားရာနေရာ အဖြစ် အထူးတန်ဖိုးထားသည်။ Cordia africana သည် အီသီယိုးပီးယား သီးနှံစိုက်ခင်းများတွင် လူကြိုက်များသော သစ်ပင်တစ်ပင်ဖြစ်ပြီး နိုက်ထရိုဂျင် မပြုပြင်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သော အရွက်များပါရှိသော်လည်း လေးလံသောအရိပ်ကို ဖန်တီးပေးသည်။

ၜင်း၏ကျော်ကြားမှုသည် စားသုံးနိုင်သော သစ်သီးများ၊ တိရစ္ဆာန်များအတွက် အစာ၊ ပျားအတွက်ဝတ်မှုန်နှင့်ဝတ်မှုန်၊ ထင်း၊ နှင့် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ ပိုးမွှားဒဏ်ခံနိုင်သောသစ်များ အပါအဝင် ၜင်း၏ အသုံးဝင်သောထုတ်ကုန်များစွာမှ လာပါသည်။

ထို့အပြင် ၜင်း၏ ထူထပ်သော ခေါင်မိုးသည် ကော်ဖီစိုက်ခင်းများတွင် အရိပ်ရစေပြီး ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ကြွေကျသော အရွက်များသည် ထူထပ်သော မြက်ခင်းများကို ဖန်တီးပေးသည်။ သစ်ပင်များသည် လျင်မြန်စွာ ကြီးထွားလာပြီး ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းနှင့် ပေါင်းကူးခြင်းကဲ့သို့သော နည်းစနစ်များဖြင့် စီမံခန့်ခွဲလေ့ရှိသည်။

Faidherbia albida သည် ၜင်း၏ထူးခြားသော အရည်အသွေးများကြောင့် အာဖရိကနိုင်ငံ အများအပြားတွင် ရေပန်းစားလာသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေး သစ်တောများ၏ဘုရင်မအဖြစ် သတ်မှတ်ခံ ရသည်။ အထူးသဖြင့် ၜင်း၏ နိုက်ထရိုဂျင်ကို ပြုပြင်နိုင်သော ဂုဏ်သတ္တိများနှင့် ပြောင်းပြန် phenology အတွက် အထူးတန်ဖိုးထားသည်။ သစ်ပင်အများစုနှင့်မတူဘဲ မိုးရာသီတွင် အရွက်များကြွေကျကာ သီးနှံများနှင့်အတူ စိုက်ပျိုးရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ၜင်းသည် စိုက်ပျိုးရာသီတွင် သီးနှံများနှင့် မယှဉ်နိုင်ဘဲ ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော ရာသီတွင် အလင်းရောင်ရရှိကာ အကျိုးပြုသောအရိပ်ပေးသည်။

ပုံ (၉) အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံ Tigra စိုက်ကွင်းတွင် တွေ့ရသည့် Faidherbia albida အပင်ငယ်များပုံ။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

ဤအရိပ်သည် လေအပူချိန် 10°C အထိ လျှော့ချနိုင်ပြီး မြေမျက်နှာပြင် အပူချိန် ၃၅°C အထိ လျှော့ချနိုင်ပြီး သီးနှံကြီးထွားမှု အခြေအနေများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေသည်။ အပင်၏ နိုက်ထရိုဂျင် ကြွယ်ဝသော အရွက်များသည် မြေဆီလွှာတွင် ပေါင်းထည့်သောအခါ ပြောင်းအထွက်နှုန်းကို နှစ်ဆတိုးနိုင်သည်။ အခြားအပင်အများစုသည် ပန်းမပွင့်မီ မိုးရာသီကုန်ချိန်တွင် ၜင်း၏ပန်းပွင့်များသည် ပျားများအတွက် အရေးကြီးသော အစာကို ထောက်ပံ့ပေးသည်။ ထို့အပြင် အစေ့အဆန်များနှင့် အရွက်များသည် အဖိုးတန် မွေးမြူရေး အစာများဖြစ်ပြီး ဈေးကွက်တွင် ရောင်းချလေ့ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ၜင်း၏သစ်သားကို ထွင်းထုရာတွင် အသုံးပြုသော်လည်း ထင်းအဖြစ် စံမမီပါ။

Pilostigma reticulatum သည် နိုင်ဂျာတောင်ဘက် အလယ်ပိုင်းတွင် အသုံးအများဆုံး FMNR သစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် နက်နဲသော အမြစ်နှစ်ရပ် စလုံးရှိသော အရိပ်ရအရွက် ကျယ်ဝန်းသော အပင်ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ နိုက်ထရိုဂျင် ပြုပြင်နိုင်စွမ်းကြောင့် လူသိများသည်။ သစ်ပင်ကို ထင်း၊ သစ်၊ အစားအစာ၊ ဆေးဝါး၊ အမျှင်ဓာတ်၊ ဆိုးဆေး၊ အငတ်ဘေးနှင့် အရိပ်အာဝါသ အတွက် အသုံးပြုသည်။ မြေဆီလွှာမှ နက်နဲသောရေကို ဆွဲထုတ်ပြီး ၎င်း၏တိမ်သောအမြစ်များမှတစ်ဆင့် 'ယိုစိမ့်ခြင်း' ဖြင့် မိုးခေါင်ရေရှားချိန်တွင်ပင်အပင်အတွင်းရှိအလိုအလျောက်ရေတင်သည့်စနစ် (hydraulic lift) ဖြင့် အနီးနားရှိ သီးနှံများ ရှင်သန်ကြီးထွားလာစေရန် ကူညီပေးသည်။ အရိပ်အာဝါသ ထူထပ်နေသော်လည်း သီးနှံများသည် အခြေအထိကောင်းစွာပေါက်သည်။

ပုံ (၁၀) Malawi နိုင်ငံ စိုက်ကွင်းထဲတွင် တွေ့ရသော Pilostigma reticulatum. ၂၀၁၅၊ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ လယ်ကွင်းများရှိ သစ်ပင်အရေအတွက်ကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ပြီး အရိပ်အယောင်ကို ထိန်းချုပ်ရန် ၎င်းတို့ကို မည်ကဲ့သို့ သုတ်သင်မည်နည်း။

Guiera senegalensis သည် Niger တွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ရေပန်းစားသော FMNR သစ်ပင်တစ်ပင်ဖြစ်ပြီး သီးနှံစိုက်ခင်းရှိ Sahel တွင်ရှိသည်။ ၎င်းသည် အပင်အတွင်းရှိအလိုအလျောက်ရေတင်သည့်စနစ် (hydraulic lift) ကို အသုံးပြု၍ ၎င်း၏အမြစ်များသည် မြေဆီလွှာအတွင်းမှ ရေများကို ထုတ်ယူသည့်နေရာတွင် အသုံးပြုသည်။ အဆိုပါသစ်ပင်သည် စားသုံးနိုင်သော ပီကေ၊ ဆေးဝါးများ၊ အစားအစာများ၊ ထင်းနှင့် သစ်သားမီးတိုင်များအတွက် စားသုံးနိုင်သော ပီကေ၊ Sahel တစ်လျှောက်မှာ တွေ့ရများပါတယ်။

သင့်အကြိုက်ဆုံး FMNR မျိုးစိတ်အကြောင်း ပြောပြပါ။ အထက်ဖော်ပြပါ မျိုးစိတ်များသည် FMNR မှတစ်ဆင့် မြေယာအသုံးပြုသူများမှ ပြန်လည်ထုတ်လုပ်လေ့ရှိသော သေးငယ်သော ရွေးချယ်မှုမျှသာ ဖြစ်သည်။ မျိုးစိတ်များ ပြန်လည်ထုတ်လုပ်ခြင်းအပြင် ၎င်းတို့ကို မည်သည့်နေရာနှင့် မည်သို့အသုံးပြုနေကြခြင်း အကြောင်း ပိုမိုလေ့လာလိုပါသည်။ ဤအချက်အလက်သည် FMNR စတင်သူများအတွက်လည်း များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ပုံ (၁၁) Guiera senegalensis ဓာတ်ပုံ- Marco Schmidt/Wikimedia Commons

အလေ့အကျင့် (၂) ကိုင်ချိုင်/ဖြတ်ခြင်းနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှု

နှစ်သက်သောမျိုးစိတ်များနှင့် ဝတ်များ၊ ပြန်လည်ပျိုးထောင်ရမည့်သစ်ပင်များ သို့မဟုတ် ပျိုးပင်များကို ရွေးချယ်ပြီးသည်နှင့် သစ်ပင်များကို အရပ်ရှည်စေရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ စွမ်းရည်ပြည့်မီစေရန် တံစဉ်များကို စတင်စီမံရန် အချိန်တန်ပြီဖြစ်သည်။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော တံစဉ်းခြင်းနည်းပညာသည် အခြေအနေအများစုတွင် အသုံးပြုသည့် အခြေခံနည်းလမ်းဖြစ်သည်။ အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ၊ မြေအသုံးပြုသူများသည် ၎င်းတို့ရှာဖွေနေသော သီးခြားရလဒ်များကို အများဆုံးရရှိစေရန် ၎င်းတို့၏နည်းပညာများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တံစဉ်များကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအပြင် တိရစ္ဆာန်များ၊ ပေါင်းပင်များ၊ ပိုးမွှားများနှင့် ရောဂါများကဲ့သို့သော သစ်ပင်များအတွက် အန္တရာယ်များကို စီမံခန့်ခွဲရန်လည်း ၎င်းတို့ကို ပြန်လည်ရှင်သန်ရန် အကောင်းဆုံးအခွင့်အရေးပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်း၏ အခြေခံရှေ့စည်းမျဉ်း (၃) ခု

ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် လုပ်ဆောင်ရန် မခက်ခဲသော်လည်း သစ်ပင်များ ရောဂါ သို့မဟုတ် ပျက်စီးခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ရာတွင် သတိထားရမည့် ရှေ့စည်းမျဉ်း(၃) ခုရှိပါသည်။

(၁) ကောင်းမွန်စွာခုတ်ဖြတ်နိုင်သည့် ကိရိယာများကိုသုံးပါ။

ကောင်းမွန်စွာသွေးထားသည့် ထက်မြက်သောလွှများ သို့မဟုတ် secateurs များသည် ကောင်းမွန်စွာ ဖြတ်တောက်နိုင်သော ကြောင့် ကိုင်းချိုင်/ ကိုင်းဖြတ်ရာတွင် အကောင်းဆုံးသော ကိရိယာများ ဖြစ်သည်။ သင့်တွင် ဤကိရိယာများ မရှိပါက ကောင်းမွန်စွာ ခုတ်ဖြတ်နိုင်သည့် ဓား၊ ပုဆိန်နှင့် ပေါက်ပြား များကိုလည်း ကောင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်သည်။

(၂) ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ရာတွင် ဖြစ်နိုင်သည့် နေရာများတွင် အောက်မှ အပေါ်သို့ လှန်ခုတ်ပါ။

သစ်ပင်၏ကိုင်းများကို အောက်မှ အပေါ်သို့ ခုတ်ခြင်းသည် အခေါက်ကို ထိခိုက်မှုနည်းပြီး အပင်ပြန်လည်ရှင်သန်မှုမြန်ဆန်ပါသည်။ ဤနည်းစနစ်သည် ပျက်စီးမှုနည်းသောကြောင့် ခုတ်ခံရသောနေရာမှ ရောဂါနှင့် အင်းဆက်ပိုးမွှားဝင်ရောက်မှုအန္တရာယ်ကိုလည်း လျော့နည်းစေသည်။

(၃) ပင်စည်ကို မြင့်မြင့်ထား မခုတ်ပါနဲ့။ ပင်စည်ကို မြင့်မားစွာထားရှိပြီး ခုတ်/ဖြတ်ခြင်းသည် ပင်စည် ကျိုးပဲ့လွယ်ပြီး သို့မဟုတ် ပင်စည်၏ အလေးချိန်ကြောင့် လေတိုက်ခြင်း သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်များမှ ပွတ်တိုက်ဖျက်ဆီးခြင်းများရှိနိုင်သည်။

သေးငယ်သော ပင်စည်များတွင် အပင်၏ တစ်ဝက်အောက် ခုတ်ဖြတ်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။
မှတ်ချက် - တောအုပ်တစ်ခုတွင် နေရင်းဒေသဖန်တီးရန်အတွက်မူ ၂ မီတာအထက်ရှိသောအပင်များတွင် အပင်၏ ၃ပုံ ၂ပုံ ခုတ်ဖြတ်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ အထက်တွင်ပြသထားသည့် ကိုင်းချိုင်/ ကိုင်းခုတ်ခြင်းနည်းများထက်ပိုမိုလွယ်ကူစွာဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည်။

အဆင့် (၃) သစ်ငုတ်တစ်ခုစီအတွက် လိုအပ်သည့် ပင်စည် ၃ မှ ၅ ခုကိုရွေးချယ်ပြီး မလိုလားအပ်သည့် ပင်စည်များကို ခုတ်ဖြတ်ရှင်းလင်းပါ။

သစ်ငုတ်များကို ရွေးချယ်ပြီးနောက်၊ မြေအသုံးပြုသူသည် ၎င်း၏လိုအပ်ချက်၊ ရွေးချယ်ထားသောမျိုးစိတ်နှင့် ဒေသ၏ ရည်မှန်းချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ပင်စည်မည်မျှ ကြီးထွားခွင့်ပြုမည်ကို ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ယေဘူယျ အားဖြင့် သစ်ငုတ်တစ်ခုလျှင် ပင်စည် ၃ - ၅ ခု ချန်ထားရန် အကြံပြုထားသည်။

အောက်ဖော်ပြပါ အလယ်ပုံတွင် သစ်ပင်ငုတ်များမှ အညှောက်ပေါက်နေသည့် ပင်စည်များစွာကို ပြသထားသည်။ ဤပုံတွင်၊ အမြင့်ဆုံး၊ အဖြောင့်ဆုံး၊ အသန်စွမ်းဆုံးသော ပင်စည် (၅)ခုအထိ ထားရှိကာ သေးငယ်၊ ကောက်ပြီး အားနည်းသော ပင်စည်/ကိုင်းများကို ဖြတ်တောက်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။

ဖြစ်နိုင်ရင် ရောင်စုံအဝတ်စ သို့မဟုတ် သုတ်ဆေးဖြင့် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ထားသော ပင်စည်များကို အမှတ်အသားပြုလုပ်ပါ။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် သင်ထိန်းသိမ်းလိုသော ပင်စည်များကိုခွဲခြား သတ်မှတ်ရန် ကူညီပေးပြီး ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ဖြတ်ပြီးနောက ဤအပင်ကို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲနေပြီး သီးသန့်ထားရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း အခြားသူများအား ပြောပြခြင်းဖြစ်သည်။ ပင်မပင်စည်တွင် အမှတ်အသားချိတ်ခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ရန် အရေးကြီးသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပင်စည်ကြီးထွားလာ သည်နှင့်အမျှ ၎င်းအမှတ်အသား သည် ကျပ်လာကာ ပြုတ်ထွက်သွားလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အခြားတစ်ဖက်ရှိ သစ်ကိုင်းပေါ်တွင် အမှတ်အသားပြုချည်ပါ။

ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာသော ပင်စည်တစ်ခုတည်းကိုသာ ချန်ထား၍ စီမံခန့်ခွဲနိုင်သော်လည်း၊ အနည်းဆုံး အစပိုင်းတွင် ၃-၅ ခုအထိ ထားရှိခြင်းသည် ပိုကောင်းပါသည်။ အကြောင်းမှာ-

၁။ ပင်မတစ်ပင်ထက်ပိုသော ပင်စည်သည် မြေအသုံးပြုသူအား ပင်မပင်စည်မှ ရင့်ကျက်ရန်ကျန်နေသေးသော အချိန်တိုအတွင်း ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာသောပင်စည်များကို သစ်အနေဖြင့် ရိတ်သိမ်းနိုင်သည်။ ပင်စည်အပိုများကို ထင်း၊ မျှော သို့မဟုတ် တိုင်များ အတွက် နှစ်စဉ် ခုတ်ယူနိုင်ပြီး ပင်မပင်စည်ကို ဆက်လက်ကြီးထွားစေရန် ချန်ထားသည်။ ပင်စည်ကို ခုတ်ဖြတ်ပြီးတိုင်း အညွှန့်သစ်ကို ကြီးထွားခွင့်ပေးသင့်သည်။

၂။ ပင်စည်မျိုးစုံကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်းဖြင့် မြေအသုံးပြုသူများသည် အပင်ငယ်စဉ်တွင် တိရစ္ဆာန်များနှင့် လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ၎င်းတို့ကို အတူတကွ ချည်နှောင်ထားနိုင်သည်။ ထိုသို့ချည်နှောင်ထားဖြင့် အလွယ်တကူ ကျိုးပဲ့ရန် ခက်ခဲသည်။

၃။ တိရိစ္ဆာန်များ သို့မဟုတ် လေပြင်းတိုက်ခတ်မှုကြောင့် ပင်စည်တစ်ခု သို့မဟုတ် အများအပြား ပျက်စီးနိုင်သော်လည်း အချို့ပင်စည်များမှာ ဆက်လက်ကြီးထွားနိုင်သေးသည်။ အကယ်၍ ပင်စည်တစ်ခုသာထားပြီး ၎င်းပင်စည်ပျက်စီးသွားပါက အညွှန့်အသစ်ထွက်ဖို့နှင့် အစားထိုးပင်စည်ရရှိရန် အချိန်ပိုကြာမည်ဖြစ်သည်။

အဆင့် (၄) လက်ကျန်ပင်စည်တစ်ခုစီအတွက်၊ အကိုင်းအခက်များကို ပင်စည်အထက်တစ်ဝက်အထိဖြတ်ပါ။

သာမာန် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်မှု လုပ်ဆောင် ရာတွင် အကိုင်းအခက်များအားလုံးကို ခုတ်ပစ်လေ့ရှိသည်။ သို့သော်လည်း FMNR ကျင့်သုံးသည့် နေရာအများစုတွင် သစ်ပင် များကို တိရစ္ဆာန်များ ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ခြံစည်းရိုးများ ကာရံခြင်း မရှိပါ။ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာမည့် အပင်အသစ် ကိုကာကွယ်ရန်နှင့် တိရိစ္ဆာန်များကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေရန် ပင်စည်မှ အကိုင်းအခက်များကို ၁၀ မှ ၁၅ စင်တီမီတာ အထိထား၍ ဖြတ်တောက်နိုင်သည်။ တစ်နှစ် သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ကြာပြီးနောက် သစ်ပင်သည် ပျက်စီးမှုကို ခံနိုင်ရည် ရှိလာသောအခါတွင် အဆိုပါ အကိုင်းအခက် တိုများကို ပြန်လည် ဖြတ်တောက်နိုင်သည်။

ပုံ (၁၂)။ အနည်းငယ် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ထားသော အပင်သည် တိရစ္ဆာန် ဖျက်ဆီးမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည်။ Niger (2011)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီရီနာဒို

FMNR ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လှုပ်ရှားမှုများကို မှတ်တမ်းတင်ပါ။

FMNR ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနေသည့် သစ်ပင်များနှင့် သစ်ငုတ်များအကြောင်း အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်အလက်များသည် သင့်လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ရာတွင် မည်သည့်အရာက အလုပ်ဖြစ်သည်နှင့် အလုပ်မဖြစ်သည်ကို လေ့လာရန် ကူညီပေးမည်ဖြစ်ပြီး (အသေးစိတ်အချက်အလက်များအတွက် FMNR အတွက် စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်းအခန်း ၁၀ ကို ကြည့်ပါ) နှင့် သင်စီမံခန့်ခွဲနေသော သစ်ပင်များအကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို လေ့လာရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။ FMNR အောင်မြင်မှုမှာ တိုင်းတာမှုများ ပြုလုပ်ရန်မလိုအပ်သော်လည်း၊ ဤအချက်အလက်များကိုကို စုဆောင်းခြင်းသည် သင့်အား FMNR နှင့်ပတ်သက်သည့် ဖြစ်ပျက်နေသည့် အကြောင်းအရာများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ အသိပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး FMNR အသိပညာတိုးပွားလာစေရန်နှင့် အနာဂတ်တွင် FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်မည့်ပုံစံကို ပုံဖော်ပေးမည်ဖြစ်သည်။

FMNR တစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်ပြီးနောက် အောက်ပါအချက်အလက်များကိုမှတ်သားထားရပါမည်။
၁။ FMNR ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနေသော မျိုးစိတ်၊ သစ်ပင်နှင့် သစ်ငုတ်အရေအတွက်တို့ကို မှတ်တမ်းတင်ပါ။
၂။ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ပြီးနောက် သတ်မှတ်ထားသော ဓာတ်ပုံအမှတ်များမှ FMNR အကောင်အထည် ဖော်သည့် နေရာကို ဓာတ်ပုံရိုက်ပါ။ ဖြစ်နိုင်ပါက GPS သြဒိနိတ်များကို မှတ်တမ်းတင်ရန်အတွက် ကင်မရာ သို့မဟုတ် စမတ်ဖုန်းတွင် တည်နေရာတည်နေရာလုပ်ဆောင်ချက်များကို (geolocation) အသက်သွင်းပါ။
အချိန်နှင့်အမျှ သစ်ပင်များ၏ ကြီးထွားမှုကို ခြေရာခံမည်ဆိုပါက -
၃။ ၁.၃ မီတာထက်မြင့်သော သစ်ပင်အတွက် ပင်စည်၏အချင်း (DBH) ကို စင်တီမီတာဖြင့် တိုင်းပါ။
၄။ စတော့ရှယ်ယာကို ဖယ်ထုတ်ခြင်းကဲ့သို့သော အခြားသော စီမံခန့်ခွဲမှုအလေ့အကျင့်များကို သတိပြုပါ။
FMNR အကောင်အထည်ဖော်သည့်နေရာတွင် ရှိနေသည့်သစ်ပင်များအကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ရန် အသုံးပြုနိုင်သည့် နည်းလမ်းများအတွက် နောက်ဆက်တွဲ (၁၀) ကို ကြည့်ပါ။

ထိပ်ဖျား လွှမ်းမိုးမှု (Apical dominance) - အပင်တစ်ပင်၏ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းကို တုံ့ပြန်မှုနှင့်၊ ဘာကြောင့် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ကြသလဲ။

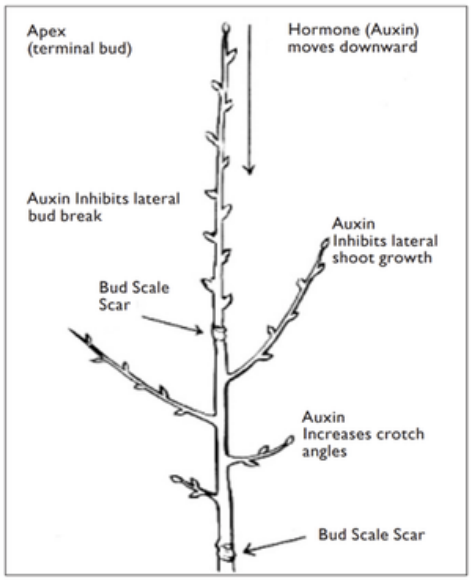

ပုံ (၁၃) ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွား လာသော (သို့) ကြီးထွားမှုနည်းသော အပင်တစ်ပင် (သို့) ကိုင်းတစ်ကိုင်း၏ အစိတ်အပိုင်းများ ။ ပုံ- SickTree.com

များသောအားဖြင့် အပင်တစ်ပင်ကို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပင်စည်ပိုကြီးလာပြီး အပင်မြင့်မားရှည်ထွက်မှုကို တွန်းအားပေးရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပင်စည်နှင့် အရွက်များကို ဖြတ်တောက်ခြင်းသည် အပင် ကြီးထွားလာစေရန် အထောက်အကူဖြစ်ပုံ ရသည်။ သို့သော် လူသားများကဲ့သို့ အပင်များတွင် ကြီးထွားရန် စွမ်းအင်ပမာဏ အကန့်အသတ်သာရှိသည်။ ၎င်းစွမ်းအင်ကို တချို့ ပင်စည်များ ကြီးထွားစေရန်အတွက် တွန်းအား ပေးနိုင်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အပင်များကို မြင့်မားပြီး သန်မာစေနိုင်ပါသည်။

အပင်များသည် အကိုင်းအခက်တစ်ခုစီ၏ အပေါ်ဆုံးအဖူး သို့မဟုတ် အကိုင်းအခက်တစ်ခုစီ၏ ထိပ်ဖျားတွင် auxin ဟုခေါ်သော ဟော်မုန်းတစ်မျိုးကို ဖန်တီးသည်။ ဤဟော်မုန်းသည် အကိုင်းအခက်များကို အပင်၏ ထိပ်ဖျားပိုင်းများနှင့် နီးကပ်စွာ ထွက်ခြင်းမှ တားဆီးပေးသည်။

auxin နည်းပါးသော အပင်များသည် အကိုင်းအခက်များ ထူထပ်စွာထွက်လေ့ရှိပြီး အပင်၏ ကိုင်းများကြောင့် ပြွတ်သိတ်ထူထပ်သော အလေ့အထ ရှိနိုင်ပါသည်။

ဒေါင်လိုက်ကြီးထွားမှုကို ပိုမိုအားပေးရန်၊ ဘေးအကိုင်းများကို ဖြတ်တောက်ရန် အရေးကြီးပြီး၊ ကြီးထွားနေ အဖူး (ထိပ်ဖူး သို့မဟုတ် terminal bud ဟုလည်းခေါ်သည်) ကိုမူချန်ထားရမည်။ ထို့ကြောင့် FMNR တွင် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ရာတွင် ပင်စည်အချို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ထိန်းသိမ်းထားသော်လည်း အောက်ပိုင်း အကိုင်းအခက်များကို အမြဲတမ်းဖြတ်တောက်ထားရသည်။ (အချိန်တိုကာလအတွင်း တိရစ္ဆာန်များများကို ကာကွယ်နိုင်ရန် ပင်စည်တိုကို ချန်ထား၍ အကိုင်းအခက်များ၏ ထိပ်ဖူးကို ဖြတ်တောက်ရန် ရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။) ကြီးထွားနေသောထိပ်ဖူးကို ဖယ်ရှားခြင်းဖြင့် အပင်၏ ကြီးထွားမှုကို ပင်စည်အနည်းငယ်တွင် ကန့်သတ်ထားပြီး သေးငယ်သော ပင်စည်များစွာတွင် စွမ်းအင်မဖြုန်းတီးဘဲ အပင်မြင့်ပြီး သန်မာလာစေရန် ကူညီပေးသည်။

အပင်ကြီးထွားမှုအတွက် နေရောင်ခြည်ကို သကြားအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲရန် အရွက်များ လိုအပ်သောကြောင့် ဘေးဘက်အကိုင်းအခက်အားလုံးကို မဖယ်ရှားပါ။ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ရာတွင် အပင်ကြီးထွားမှုနှင့် အပင်ကြီးထွားမှုအတွက် အဓိကကျသောအရွက်များကို လုံလောက်စွာ ကျန်ရှိနေမှုကြား ထိန်းညှိ ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

အဆင့် (၅) ပင်စည်များကြီးထွားနေချိန်တွင်ကာကွယ်ပါ။

သစ်ပင်များရွေးချယ်ခြင်း၊ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းသည်လုပ်ငန်းများ ပြီးဆုံးသည်နှင့်တစ်ပြိုင် နက်သင်၏သစ်ပင်များ မပျက်စီးရန် အရေးကြီးပါသည်။ FMNR သည် အစားထိုးရန် ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုး ထားသည့်ပျိုးပင်များထက် ပိုမိုကြံ့ခိုင်သောကြောင့် FMNR ကို အသုံးပြု၍ သစ်တောများ ပြန်လည်ထူထောင် ခြင်းသည် တိရစ္ဆာန်များ ဖျက်ဆီးမှု ကြုံတွေ့ရသည့်တိုင် အောင်မြင်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း FMNR အကောင်အထည်ဖော်သည့်နေရာများအား တိရစ္ဆာန်များကို (၆) လမှ (၁) နှစ်အထိ ဖယ်ရှားထားနိုင်လျှင် နောင်တွင်ကြုံတွေ့ရလာနိုင်မည့် တိရစ္ဆာန်များ၏ဖျက်ဆီးမှုများအတွက် သစ်ပင်များ ခံနိုင်ရည်ရှိလာရန် အကောင်းဆုံးအခွင့်အရေးပေးမည်ဖြစ်သည်။ တိရစ္ဆာန်များကို အလုံးစုံ ဖယ်ရှားမှုမပြုနိုင်ပါက သင့်သစ်ပင်များကို အောက်ပါ နည်းလမ်းများဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သည်-

၁။ တိရစ္ဆာန်များကိုဟန့်တားရန် အကိုင်းအခက်များကို အနည်းငယ်ချန်ပြီး ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ပါ။ (ပုံ ၁၂ ကို ကြည့်ပါ)။

၂။ သစ်ပင်များ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန် တိရစ္ဆာန်များနှင့် ဝေးကွာသောနေရာများတွင် နှစ်စဉ် မြေအနည်းငယ်ကို ဖယ်ထားပါ။ ဒုတိယနှစ်တွင် ပထမသစ်ပင်အုပ်စုနေရာများတွင် တိရစ္ဆာန်များ လွတ်ကြောင်းရန်အတွက် ခွင့်ပြုနိုင်ပြီး၊ FMNR လုပ်ဆောင်ရန် တိရစ္ဆာန်များဖယ်ထုတ်ထားသည့် နေရာအသစ်ကို ရွေးချယ်ရမည်။ ဤနည်းလမ်းသည် FMNR လုပ်ဆောင်နေသူများအတွက် ၎င်းတို့၏ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေပေါ်တွင်သာမက အများပိုင်မြေနေရာများတွင်လည်း ကောင်းမွန်သော ဆက်သွယ်ရေးနှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကြောင့် ၎င်းနည်းလမ်းသည် အလွယ်ကူဆုံးဖြစ်သည်။

၃။ ပင်စည်များ ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် တိရစ္ဆာန်များဖျက်ဆီးမှုမှ ကာကွယ်ရန် ဆူးကိုင်းများကို ပင်စည်ပတ်ပတ်လည်တွင် ချည်နှောင်ပါ။

၄။ တိရစ္ဆာန်များ အလွယ်တကူဖျက်ဆီးမှုမပြုနိုင်ရန် ပင်စည်များစွာကို စုစည်းချည်နှောင်ထားပါ။

လူမှုရေးအရ ကာကွယ်တားဆီးခြင်း

သစ်ပင်များကို ကာကွယ်ခြင်းသည် ပင်ပန်းခက်ခဲရန် သို့မဟုတ် စျေးကြီးရန် မလိုအပ်ပါ။ ဆူးအကိုင်းအခက်များကို အသုံးပြုခြင်းသည် မိရိုးဖလာကာကွယ်နည်းတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ယင်းတို့သည် ခက်ခဲပြီး လုပ်သားအင်အား လိုအပ်မှု ကြီးမားသည်။ အမှန်မှာ၊ မြေကွက်ကြီးများကို ကာကွယ်ရန်အတွက် မိရိုးဖလာ ကာရံခြင်း နည်းစနစ်များသည် ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဆူးပင်များကို ခုတ်လှဲရသောကြောင့် သစ်တောပြန်းတီးမှုကို တိုးမြင့်စေနိုင်သည်။ ဝါယာကြိုးကာရံခြင်းကဲ့သို့သော အခြားရွေးချယ်စရာများသည် အလွန်စျေးကြီးပြီး မြေအသုံးပြုသူအများစု လက်လှမ်းမမီနိုင်ပါ။ သစ်တောပြန်လည်ထူထောင်ရေး စီမံကိန်းများသည် အခကြေးငွေပေး၍ စောင့်ရှောက်သူများကို ဌားရမ်းအသုံးပြုလေ့ရှိကာ ရံပုံငွေရပ်ဆိုင်း သွားသည်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့မှု မရှိတော့ချေ။ အချို့ကိစ္စများတွင်၊ အစောင့်အချို့ကို ကနဦးအစတွင် ခန့်အပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤအခြေအနေမျိုးတွင်ပင်၊ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည့် သစ်ပင်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ရပ်ရွာလူထု၏ တာဝန်ရှိမှုကို ထိန်းကျောင်းရန်ဖြစ်သည်။ ကာကွယ်ခြင်းအကြောင်းပြောသောအခါ၊ ကျွန်ုပ်တို့ဆိုလိုသည်မှာ 'လူမှုရေးအရ ကာကွယ်တားဆီးခြင်း' ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ၊ မျှဝေထားသော သဘာဝအရင်းအမြစ်များ (ဤကိစ္စတွင်၊ မြေယာနှင့် အသီးအရွက်များ) ကို အသုံးပြု၍ ဤအရင်းအမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲနည်းကို ပူးတွဲရေးဆွဲထားသည့် ဥပဒေများကို လိုက်နာရန် သဘောတူညီချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အားဖြင့်၊ ယင်းတွင် တိရစ္ဆာန်များ သွားလာမှု၊ မီးအသုံးပြုမှုနှင့် သစ်ပင်ခုတ်လှဲခြင်းဆိုင်ရာ ကိုယ်တိုင်ချမှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းများ ပါဝင်သည်။ ဤဥပဒေများကို ရိုးရာဓလေ့ဥပဒေနှင့်ဆိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍများတွင် ထည့်သွင်းထားခြင်းကြောင့်၊ ၎င်းတို့သည် အချိန်တိုအတွင်း အစားကြူးသည့် ဆိတ်များရန်မှကာကွယ်ရန် ပိုင်ယာကြိုးကာရံခြင်းကဲ့သို့ပင် သို့မဟုတ် ပို၍ထိရောက်မှုရှိနိုင်သည်။ Timor-Leste တွင် ရပ်ရွာလူထုအား ၎င်းတို့၏ စွန့်ပစ်ထားသော ရိုးရာတရားစီရင်ရေးစနစ် Tara bandu ၏ ကဏ္ဍများကို ပြန်လည်အသက်သွင်းရန် တွန်းအားပေးခဲ့သည်။ Tara bandu သည် သစ်ပင်များကို မည်သို့မည်ပုံ၊ မည်သည့်အချိန်နှင့် မည်သူက ဖြတ်ရမည်ဆိုသည့် ကန့်သတ်ချက်များအပါအဝင် မတူညီသော ရပ်ရွာများမှ သတ်မှတ်ထားသော ဒေသဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ စနစ်တစ်ခုအဖြစ် ရိုးရှင်းအောင်ပြုလုပ်နိုင်သည်။

အလေ့အကျင့် (၃) ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးလာသောသစ်ပင်များကို ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်း။
အဆင့် (၆)မလိုလားအပ်သော အကိုင်းအခက်များကို (၂) လ မှ (၆) လ အတွင်း တစ်ကြိမ် လိုအပ်သလို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ပါ။

အကိုင်းအခက်များနှင့် ပင်စည်အသစ်များ ဆက်လက်ထွက်ပေါ်လာမည်ဖြစ်သောကြောင့် (၂) လ မှ (၆) လ အတွင်း တစ်ကြိမ် ပြန်၍ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုဖြောင့်သော ပင်စည်များရရှိမည်ဖြစ်ပြီး ရွေးချယ်ထားသော ပင်စည်များ လျင်မြန်စွာ ကြီးထွားလာစေရန် ကူညီပေးပါမည်။ မြေယာအသုံးပြုသူများသည် ခြောက်သွေ့ရာသီ လုပ်သားလိုအပ်ချက်နည်းပါးနေချိန်တွင် ၎င်းနည်းလမ်းကို အလွယ်ဆုံးလုပ်ဆောင်နိုင်သော်လည်း သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲသူများအတွက် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းကို အချိန်တိုင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

အပင်သည် (၂) မီတာ သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပို၍ ကြီးထွားလာလျှင် ဘေးအကိုင်းအခက်များကို ပင်စည်၏ သုံးပုံနှစ်ပုံ အထိ ခုတ်ဖြတ်ပစ်သင့်သည်။ သို့သော် အကိုင်းအခက်များများချန်ထားပါက အရွက်များ အစာချက်နိုင်ပြီး အပင်ကြီးထွားမှုကို ပိုမိုထောက်ပံ့ပေးမည်ဖြစ်သည်။ သီးနှံစိုက်တောင်သူများသည် သီးနှံပင် များကို အရိပ်ကျရောက်မှု လျှော့ချလိုသောကြောင့် အပင်များကို အလွန်အကျွံ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းခုတ် လေ့ရှိကြသည်။ သင့်တော်သည့်နည်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အရိပ်ကျရောက်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်ရန် ထိန်းသိမ်း ထားပြီး အလွန်အကျွံ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်သည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု

နိုင်ဂျာနိုင်ငံ၏ အချိန်ကိုက်ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်များကို ဖယ်ရှားခြင်း

နိုင်ဂျာနိုင်ငံတွင် ခြံစည်းရိုးကာရံခြင်းမရှိဘဲ သစ်ပင်ပေါင်း သန်း (၂၄၀) ကို ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်လာအောင် စိုက်ပျိုးခဲ့သည်။ FMNR လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သူများသည် မိုးမရွာသွန်းမီနှင့် အလုပ်များသော သီးနှံစိုက်ပျိုးရာသီမတိုင်မီ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ကြသည်။ သီးနှံများစိုက်ပျိုးပြီးသည်နှင့် တိရစ္ဆာန်များကို စိုက်ပျိုးသည့်နေရာများမှ ဖယ်ထုတ်ထားပြီး ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်လာသည့် FMNR သစ်ပင်များကို သီးနှံများ ရိတ်သိမ်းချိန်ထိ (၅) လ မှ (၆) လ အထိ တိရစ္ဆာန်များဖျက်ဆီးမှ အလိုအလျောက် ကင်းဝေးစေသည်။ တိရစ္ဆာန်များ ကွင်းအတွင်းသို့ ပြန်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အထူးသဖြင့်နွားများနှင့် သိုးအုပ်ကြီးများ ဖြတ်သွားကြသည့်အခါ ပျက်စီးမှုအချို့ရှိနိုင်သည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ်မရှိပါ။ သို့သော် ထိုပျက်စီးမှုအများစုသည် အလွန်နည်းသည် သို့မဟုတ် ဒေသအချို့တွင် ဖြစ်ခဲ့သော်ကြောင့် FMNR ၏ အလုံးစုံပြန့်ပွားမှု သို့မဟုတ် သစ်ပင်အများစု၏ ကြီးထွားမှုကို မထိခိုက်စေပါ။

အဆင့် (၇) ကြိုတင်စီစဉ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်များအတွက် သစ်ပင်များကို အသုံးပြုပါ။

မြေအသုံးပြုသူ၏လိုအပ်ချက်ပေါ်မူတည်၍ FMNR သစ်ပင်များကို ရည်ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုးဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည်။ အများအားဖြင့် သစ်ပင်များ၏ ရိုးရာ အသုံးဝင်မှုများကို ရပ်ရွာတွင်းရှိ တစ်စုံတစ်ဦးမှ သိရှိနိုင်ပြီး FMNR မျိုးစိတ် ရွေးချယ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ၎င်းကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည် (အဆင့် ၁ ကိုကြည့်ပါ) ။ အကယ်၍ ရပ်ရွာရှိ တစ်စုံတစ်ဦးမှ မသိသေးပါက Agroforestree ပတ်သက်သည့်အသင့်သုံးအချက်အလက် စကဲ့သို့သော အရင်းအမြစ်များက သစ်ပင်မျိုးစိတ်အမျိုးမျိုး၏ အသုံးဝင်မှုကို အချက်အလက်ပေးနိုင်သည်။

FMNR လက်တွေ့လုပ်ဆောင်သူအများစုသည် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ထားသည့် အကိုင်းအခတ်များကို တိရစ္ဆာန်အစာ၊ ထင်း သို့မဟုတ် မြေဖုံးရန်အတွက် အသုံးပြုရန် နည်းလမ်းများရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ မြေအသုံးပြုသူများသည် (၄) နှစ် မှ (၅) နှစ် ကာလစက်ဝန်းအတွင်း တစ်နှစ်လျှင် ပင်စည်တစ်ခုကို ခုတ်လှဲနိုင်ပြီး ခုတ်လှဲထားသော ပင်စည်အတွက် အစားထိုးရန် အညွှန့်အသစ်ကို ရရှိစေပါသည်။

ပဋ္ဌမနှစ်တွင် အကြီးဆုံးပင်စည်သည် သစ်ပင်တစ်ပင် အဖြစ် ကြီးထွားလာသင့်သည်။ လိုအပ်လာသောအခါ မြေအသုံးပြုသူ များကို ထိုကြီးထွား လာသည့် အပင်၏ သုံးပုံတစ်ပုံ အထိ ခုတ်လဲနိုင်စေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အစားထိုး သစ်ကိုင်းများသည် (မြင့်မားလွန်းသောကြောင့်) တိရစ္ဆာန်များဖျက်ဆီးခြင်းမှ ကင်းဝေးပြီး သစ်ပင်များ လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ကြီးထွားလာနိုင်ကာ မြေကြီးကိုလည်း သစ်ပင်များဖြင့် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အမြဲတမ်း အကာအကွယ်ပေးထားသည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု

ကလေးများ၏ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနှင့်အတူ တိရစ္ဆာန်အစာအတွက်စုဆောင်းခြင်း။

နိုင်ဂျာသမ္မတနိုင်ငံ၌ တိရစ္ဆာန်အစာစုဆောင်း သောကလေးများက ပုံမှန်ပြန်ပေါက်ရန် ကျန်ရှိသော ပင်စည်အားလုံးကို ခုတ်ပစ်လေ့ရှိသောကြောင့် FMNR လုပ်ဆောင်နေကြသည့် မြေယာအသုံးပြုသူများသည် အလွန်စိတ်ဓာတ်ကျလျက်ရှိသည်။ ဤအခြေအနေမျိုးမှာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံး အကျိုးအမြတ်ရနိုင်သည့် (win-win solution) အဖြေက မြေအသုံးပြုသူများ ထိန်းသိမ်းလိုသည့် ပင်စည်မှန်သမျှကို ဆေးသုတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အဝတ် သို့မဟုတ် ကြိုး တနည်းနည်းဖြင့် အမှတ်အသားပြုမည်ဟု ရပ်ရွာအစည်းအဝေးကို ကျင်းပပြီး လူသိရှင်ကြားကြေညာရန်ဖြစ်သည်။

FMNR၏ ပုံမှန် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်သည့်ကာလတွင် (နိုင်ဂျာတွင် မိုးမရွာမီ) ကျန်ရှိသော ပင်စည်များကို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်မည့်အစား ၎င်းတို့ကို ကလေးများအတွက် မြေအသုံးပြုသူများက ချန်ထားမည်ဖြစ်သည်။ ဤချဉ်းကပ်နည်းသည် ခိုင်မာသော ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်မှု၊ ရှင်းလင်းသော ဆက်သွယ်မှု၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်မှု၊ လှုံ့ဆော်မှု၊ ဖြစ်နိုင်လျှင် ကြီးကြပ်မှုနှင့် စောင့်ကြည့်မှု လိုအပ်သည်။

၁။ ရှင်သန်နေသော သစ်ငုတ်တို ရွေးချယ်သည်။

၂။ လိုချင်သော ပင်စည်များကို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ပြီး အမှတ်အသားပြု၍ ထိုပင်စည်များကိုစုပေါင်းချည်နှောင်သည်။

၃။ ကလေးများက တိရစ္ဆာန်အစာနှင့် လောင်စာအတွက် ကျန်ရှိသော 'မလိုလားအပ်သော' ပင်စည်များကို ဖြတ်တောက်ပြီးစုဆောင်းသည်။

ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ နောက်ဆုံးစကား

ကွဲပြားခြားနားသောသစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် သစ်ပင်များကိုအသုံးပြုပုံပေါ် မူတည်၍ မတူညီသော ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်တောက်ခြင်းနည်းများ လိုအပ်ပါသည်။ အချို့သော ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ် တောက်ခြင်းနည်းများ အခြားနည်းလမ်းများထက် ပိုသင့်လျော်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် FMNR သည် “တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်း” ဟု မည်သည့်အခါမှ မသတ်မှတ်နိုင်ပေ။ ယင်းအစား၊ အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းကို စမ်းသပ်ခြင်းနှင့် စူးစမ်းလေ့လာခြင်းမှ တစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် ပန်းတိုင်များ အတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည့်အရာကို ရွေးချယ်ရန် မြေအသုံးပြုသူများကို ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အာဏာပေးသည်။

အသုံးများသည့် အမျိုးမျိုးသော FMNR စနစ် ဥပမာများ

FMNR အလေ့အကျင့်များသည် အကြောင်းအရာနှင့် တစ်ဦးချင်းပေါ်မူတည်၍ ကွဲပြားသော်လည်း အပင်မှန်းခြင်း၊ ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်း နှင့် ပြန်လည်ရှင်သန်ကြီးထွားမှုကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၏ အခြေခံမူများမှာ အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံအဆင့်များသည် ရိုးရှင်းသော်လည်း FMNR ကို ကျင့်သုံးသည့်နည်းလမ်းများမှာ ပါဝင်သူများကဲ့သို့ ကွဲပြားပါသည်။ ဤသည်မှာ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ မြေယာအသုံးပြုသူများ FMNR ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးပုံ နမူနာအချို့ ဖြစ်သည်။ (သင်သည်လည်း မကြာမီ အသစ်အဆန်းတစ်ခုကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။)

လယ်ယာစိုက်ပျိုးမြေရှိ FMNR

ပုံ (၁၄) ကို FMNR ဖြင့် သစ်ပင်များကို သီးနှံစိုက်ခင်းများပေါ်တွင် ရောနှော မြင်နိုင်သည်။ မော်လဝီ (၂၀၁၅)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

လယ်ယာမြေပေါ်ရှိ သစ်ပင်များသည် သီးနှံ အထွက်နှုန်းကို လျော့ကျစေသည်ဟု လယ်သမား များက ယုံကြည်ကြသည်။ သို့သော် ဥပမာများစွာ သည် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများမပြဘဲ အာဖရိက တောင်ပိုင်းနှင့် အနောက်အာဖရိကရှိ အချို့သော လေ့လာမှုများက သစ်ပင်စိုက်ခင်းများတွင်သီးနှံ အထွက် (၂) ဆ သို့မဟုတ် (၃) ဆတိုးလာကြောင်း ပြသခဲ့သည်။ မှန်ကန်သော သွင်ပြင်လက္ခဏာရှိသော သစ်ပင်များကို ရွေးချယ်သော အခါတွင် ထိုသို့ ဖြစ်တတ်ပါသည်။

ဥပမာ Faidherbia albida ကဲ့သို့သော နိုက်ထရိုဂျင်ဖမ်းယူသည့်သစ်ပင်များ၊ Guiera senegalensis နှင့် Pilostigma reticulatum ကဲ့သို့သော မျိုးစိတ်များသည် မြေဆီလွှာမှ ရေကိုဆွဲထုတ်ပြီး သီးနှံအမြစ်များ အထိ ပျံ့နှံ့စေရန် အပင်၏သဘာဝ ဟိုက်ဒရောလစ် အသုံးပြုသည်။

သစ်ပင်မျိုးစိတ်များစွာတွင် ၎င်းတို့၏ အမြစ်များတွင် မိုင်းကော်ရိုင်ဇာ ပေါင်းစည်းမှုများရှိသဖြင့် သီးနှံများအတွက် ရေနှင့် အာဟာရများ ပိုမိုရရှိစေသည်။

FMNR စနစ်တွင် လယ်သမားများသည် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ရှင်သန်လာသည့် အပင်အရေအတွက်ကို ချိန်ညှိခြင်းဖြင့် သီးနှံအပေါ် အရိပ်ကျခြင်းကို ထိန်းချုပ်နိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရာသီတွင် ပြိုင်ဆိုင်မှု လျှော့ချရန်အတွက် သီးနှံအပင်ပေါက်လာသည့်အချိန်တွင် အချို့သော ချုံပင်များကို မြေမျက်နှာပြင်အထက်အထိ အလွန်အမင်း ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်နိုင်ပြီး သီးနှံရိတ်သိမ်းပြီးသည့်နောက်တွင် ထိုသစ်ပင်များ ကြီးထွားရန်နှင့် မြေဖုံးလွှမ်းနိုင်ရန် ထားသည်။ အလားတူ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက်လည်း ပင်မပင်စည်မှလွဲ၍ အကိုင်းအခက်အားလုံးကို ဖယ်ရှား ဖြတ်တောက်နိုင်သည်။

မြေယာအသုံးပြုသူအများစုသည် မိမိလယ်ယာအတွင်း သစ်ပင်များကို ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးစေရာတွင် တိကျသည့်စည်းမျဉ်းကို မလိုက်နာကြပေ။ အချို့သည် မိမိနှစ်သက်သည့် ပုံစံကိုသာ လိုက်နာကျင့်သုံးကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေ၏ အနားစွန်းများတွင် သစ်ပင်များကို ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း၊ သို့မဟုတ် မိမိစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများကို ပြင်းထန်သောနေရောင်ခြည်နှင့် လေပြင်းတိုက်ခတ်မှုမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် အကာအရံပုံစံဖြင့် အစီအစဉ်ကျကျ စိုက်ပျိုးခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။

ဥပမာအားဖြင့် မာလီနိုင်ငံရှိ ခရိုင်တစ်ခုတွင် FMNR လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သူများသည် မျဉ်းဖြောင့်အတိုင်း ပေါက်နေသောသစ်ပင်များကိုသာ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းလေ့ရှိပြီး သဘာဝအတိုင်း ပေါက်နေသော အပင်ပေါက်များကိုလည်း ထိုမျဉ်းဖြောင့်အတွင်းသာ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးကြသည်။ သူတို့သည် သစ်ပင်အများစုကို ခြုံပုတ်ပုံစံအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပြီး၊ ပင်စည်တစ်ခုတည်းမှ လွဲ၍ နှစ်စဉ် မြေပြင်ခြေအထိ ခုတ်ဖြတ်ပြီး ၁၂ မီတာ အကွာအဝေးခန့်မှ ကြီးထွားစေပြီး သစ်ပင်အဖြစ် ဆက်လက်ကြီးထွားခွင့်ပြုကြသည်။

ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရခြင်းမှာ

-သစ်ပင်များသည် ထွန်ယက်ခြင်းကို အနှောင့်အယှက်မပေးရန်။

-ပြင်းထန်သောလေတိုက်စားမှုကို ကာကွယ်ရန် လေကာပင်များအဖြစ်အသုံးပြုရန်။

-ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းမှရရှိရလာ သစ်ကိုင်းများကိုအသုံးပြု၍ မြေကြီးကို မြေဖုံးအုပ်ပေးခြင်းဖြင့် အဓိကပြဿနာဖြစ်သည့် မြေဆီခန်းခြောက်ခြင်းကို ဖြေရှင်းရန်။

တစ်ခါတစ်ရံ လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့သိရှိထားသော FMNR မျိုးစိတ်များကို ရွေးချယ်ရာတွင် သီးနှံအထွက်နှုန်းအပေါ် ဆိုးရွားစွာ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသော်လည်း၊ အခြားတစ်ဖက်တွင် ထိုမျိုးစိတ်များမှ သစ်ပင် သို့မဟုတ် သစ်ပင်ထွက်ကုန်များဖြစ်သည့် သစ်သီး၊ ဆေးဝါး သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်အစာ ကဲ့သို့သော တန်ဖိုးရှိထွက်ကုန်ရရှိနိုင်သောကြောင့် ထိုသစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးမြေများတွင် ကြီးထွားခွင့်ပြုကြသည်။

FMNR နှင့် Faidherbia albida မျိုးစိတ်

Faidherbia albida သည် အာဖရိက အနှံ့အပြားတွင် မြေသြဇာပြန်လည်ဖြည့်စွက်နိုင်ခြင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်စာအဖြစ် အလွန်ရေပန်းစားသော မျိုးစိတ်ဖြစ်သည်။ F. albida ကိုရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးခြင်းသည် ကုန်ကျစရိတ်များပြီး ခက်ခဲလှသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်း၏ရှည်လျားသော ရေသောက်မြစ် (tap root) သည် အပင်၏ အစောပိုင်းကြီးထွားကာလတွင် ပေါ်ထွက်လာသောကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးဒဏ်ကို ခံရနိုင်သည်။ သို့သော် သဘာဝအတိုင်း အစေ့များ၊ သစ်ငုတ်များနှင့် အမြစ်များမှ ပေါက်ပွားရှင်သန်လာကြသည် F. albida အပင်ငယ်များကို နေရာအနှံ့အပြားတွင် တွေ့ရသည်။ ထူးခြားချက်မှာ အပင်ပေါက်ငယ်များသည် ပင်စည်များစွာနှင့် အကိုင်းအခက်များစွာရှိပြီး ဤမျိုးစိတ်များသည် ပင်မပင်စည်တစ်ခုတည်း ချန်ထားပြီး မလိုလားအပ်သည့် ကျန်ကိုင်းများကို ဖယ်ရှားခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

ပုံ (၁၅) Faidherbia albida အပင်ငယ်များ FMNR နည်းလမ်းများ မှတဆင့် နှံစားသီးနှံစိုက်ခင်းအတွင် ပြန်လည်ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း။ Tigray၊ အီသီယိုးပီးယား (၂၀၁၀)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

ပုံ (၁၆) ဤပုံတွင် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းခုတ် ထားသည့် သစ်ပင်များ၏ အပင်ခြေရင်းမှ အညွှန့်သစ်များ ထွက်ပေါ်လာသည်ကို ပြန်လည် တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ထို ထွက်ပေါ်လာသည့် အညွှန့်သစ်ကိုင်းများ ကို မကြီးထွားလွန်းခင် ဖယ်ရှား သင့်သည်။ ဘေးကိုင်းများ သည်လည်း ဖွံ့ဖြိုးနေသည်ကို တွေ့ရှိရပြီး ဤအဆင့် တွင် ထိုကိုင်းများကို ပိုမိုတိုအောင် ဖြတ်ပေးရမည်။ အီသီယိုးပီးယား (၂၀၁၀)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

တောအုပ်များရှိ FMNR

သစ်တောများခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်းနှင့် နှစ်စဉ်မီးရှို့ခြင်းများကြောင့် အပူပိုင်းဒေသအများအပြားနှင့် အချို့သော အနည်းငယ်ခြောက်သွေ့သောအပူပိုင်းဒေသများတွင် ချုံပုတ်များ ကျယ်ပြန့်လာခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြစ်သောအခါပင်စည်များ သော ချုံပင်များ၊ ဆူးပင်များနှင့် နွယ်ပင်များကြောင့် ထူထပ်စွာပေါက်လာပြီး မြေယာရှုခင်းကို ဖုံးအုပ်ကာ 'စိမ်းလန်းသော သဲကန္တာရများ' အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲစေသည်။ ၎င်းတို့သည် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် သို့မဟုတ် လူသားများအတွက် အကျိုးကျေးဇူးအနည်းငယ်သာ ပေးစွမ်းသည် (ပုံ ၁၇ကိုကြည့်ပါ)။

FMNR တောအုပ် (သစ်သားတောအုပ်) တွင် ကျင့်သုံးအခါ အကိုင်းအခက်များကို ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ပြီး ထူထပ်နေ့ သည့် ချုံပုတ်များပါးလာသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များနှင့် မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန်များ ဝင်ရောက် နိုင်ပြီး တိရစ္ဆာန်များအတွက် အစာရရှိမှု တိုးလာကာ သစ်ပင်များကြား ပြိုင်ဆိုင်မှု လျော့နည်းလာပြီး အချိန်တိုအတွင်း ၎င်းတို့၏ အမြင့်ဆုံးအရွယ်အစားသို့ ရောက်ရှိစေနိုင်သည်။ စီမံကိန်း၏ ရည်မှန်းချက်များပေါ် မူတည်၍ ငှက်နှင့် တိရစ္ဆာန် မျိုးစိတ်အချို့က နှစ်သက်သည့် သိပ်သည်းမှုနှင့် ကြီးထွားမှုပုံစံများကို ချန်ထားရန် FMNR ကို ချိန်ညှိနိုင်သည်။

ပုံ (၁၇) သစ်တောခုတ်ထွင်ပြီးနောက် သစ်တောများလျှင်မြန်စွာပေါက်ရောက်လာမှု (ဘယ်ဘက်)။ ဤဆူးတောပုံစံ 'စိမ်းလန်းသော ကန္တာရ' ကဲ့သို့ဖြစ်လာသော်လည်းတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များနှင့် မွေးမြူရေးတိရစ္ဆာန်အများစုက မနှစ်သက်ပါ။ ညာဘက်ရှိ ဓာတ်ပုံတွင်၊ FMNR ကို ချုံပုတ်ပင်များထူထပ်စွာပေါက်ရောက်သည့်နေရာတွင် ထည့်သွင်း အသုံးပြုထားသည်။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို (၂၀၁၃)

သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးအတွက် FMNR

FMNR သည် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော သစ်တောများကို ထိရောက်စွာ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်စေနိုင်သည်။ သစ်တောများ ကိုအပြောင်ရှင်းလင်းခြင်း သို့မဟုတ် အလွန်အကျူး ခုတ်လှဲခြင်းများကြောင့် သစ်တောများတွင် မျိုးစိတ်များလျော့နည်း ပါးခြင်း သို့မဟုတ် ချုံပုတ်များ အလျှင်အမြန် ပေါက်ရောက်လာခြင်းတို့သည် သစ်တော၏ဖွဲ့စည်းပုံ ညံ့ဖျင်းလာစေသည်။ ဆေးဝါး၊ သစ်သီးဝလံနှင့် ထင်းထောက်ပံ့ပေးခြင်းကဲ့သို့သော ရေရှည်အကျိုးခံစားခွင့်ကိုပေးစွမ်းနိုင်သော သစ်တော များသည် ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ပံ့ပိုးကူညီမှု ပိုမိုရရှိနိုင်ပြီး ၎င်းတို့ကို ထိန်းသိမ်းရလွယ်ကူစေသည်။

FMNR အလေ့အကျင့်များဖြစ်သည့် တောအုပ်ထဲတွင် အပင်မှုန်းခြင်း (ပင်ကြပ်ခုတ်ခြင်း) နှင့် ကိုင်းချိုင်/ ကိုင်းဖြတ်ခြင်း သစ်ပင်များအချင်းချင်းကြား ပြိုင်ဆိုင်မှုကို လျော့ကျစေပြီး အလင်းရောင် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်မှု ပိုရစေသည်။ အန္တိမ ရည်မှန်းချက်မှာ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ သဘာဝသစ်တောများ ဖန်တီးရန်ဖြစ်သော်လည်း သစ်ပင်တစ်ပင်စီတွင် ပင်စည်များစွာ ထားနိုင်ပြီး ရပ်ရွာလူထု၏ ရေတိုနှင့် ကာလလတ် လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းရန် သစ်ငုတ်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း ဖြစ်သည်။

ပုံ (၁၈) FMNR နည်းဖြင့် သစ်တောပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း။ ဤပုံများကို တူညီသည့် တောင်ကုန်းမှ ရိုက်ထားခြင်းဖြစ်သည် ၂၀၀၅ (လက်ဝဲ) နှင့် ၂၀၁၇ (ညာ)။ Humbo ကျေးလက်လူထု၏ သစ်တော ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စီမံကိန်း၊ အီသီယိုးပီးယား။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

စားကျက်မြေများရှိ FMNR

စားကျက်မြေများသည် မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များလွတ်ကြောင်းရန် အသုံးပြုကြသောကြောင့် FMNR ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ တိရိစ္ဆာန်အစာများရရှိရန်ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်များ၊ ချုံပင်များအပြင် မြက်ပင်များ ပါဝင်သည်။ အရွက်များနှင့် အချို့မျိုးစိတ်၏ သစ်ခေါက်များကို သိုးနှင့်ဆိတ်များက အလွန်အမင်း ရှာဖွေစားသောက်ကြသောကြောင့် ထိုနေရာများတွင် သစ်တောသစ်ပင်များ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်ရန် စိန်ခေါ်မှုများရင်ဆိုင်နေရသည်။ ပြန်လည်ထူထောင်ထားသည့်နေရာများတွင် သစ်ပင်များ ခံနိုင်ရည် ရှိလောက်သည့် အရွယ်အစား ကြီးမားလာသည့်အထိ၊ မွေးမြူရေးတိရစ္ဆာန်များကို ဖယ်ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဝင်ရောက်ခွင့် ကန့်သတ်ခြင်းဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည်။ အခြား ရွေးချယ်စရာတစ်ခုကတော့ တိရစ္ဆာန်များ အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမမီသော အနေအထားအမြင့်ထိ အကိုင်းအခက်များနှင့် ပင်စည်များကို ချန်ထားရန်ဖြစ်သည်။ ဆူးပင်နွယ်ဝင်မျိုးစိတ်များသည် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိကာကွယ်မှုပေးနိုင်သည်။

တနည်းအားဖြင့် ကိုင်းချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းမှရရှိလာသည့် အကိုင်းအခက်များနှင့် ပင်စည်များကို ကျန်ရှိနေသည့်ပင်စည်များတွင် ချည်နှောင်နိုင်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ပေါက်လာသော အညွှန့်သစ်များကို ရှာဖွေ စားမည့် တိရစ္ဆာန်များရန်မှ ကာကွယ်ပေးသည်။ အကိုင်းအခက်များကို ဖြတ်တောက်၍ သစ်ပင်တဘက်၌ ပြန်ချည်နှောင်ခြင်းဖြင့်လည်း FMNR အပင်ငယ်များကို တိရစ္ဆာန်များ၏ရန်မှ ကာကွယ်ရန်အတွက် ဘေးကိုင်းများကိုလည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။

ပုံ (၁၉) FMNR ဖြင့် မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန်များအတွက် မြက်ခင်းများ တိုးပွါး လာရန် စီမံဆောင်ရွက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကင်ညာ၊ (၂၀၁၇)။ ဓာတ်ပုံ - A. Muller

စားကျက်မြေများတွင် ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်လာသော သစ်ပင်၏ သိပ်သည်းဆသည် မြက်ပင်များ ကြီးထွားမှု ကောင်းရန်စီမံပြီး အပင်ဖုံးအုပ်မှုအနည်းငယ်မှ အရိပ်ရခြင်းသည် ရေငွေ့ပျံခြင်းကို လျှော့ချနိုင်သည့်အပြင် မြက်ပင်ကြီးထွားမှုကို တိုးမြှင့်ပေးသည်။ စားကျက်မြေများရှိ FMNR သည် မြက်မျိုးစိတ်များ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်ရန်နှင့် မြေဖုံးလွှမ်းမှုရရန် ပေါင်းစပ်ထားသည်။

ရေစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် FMNR

အရေးကြီးသော နေရာများတွင် သစ်ပင်များ ပို၍ စိုက်ပျိုးခြင်းက မြေတိုက်စားခြင်း၊ မြေမတည်ငြိမ်ခြင်း၊ ဆားပေါက်ခြင်းနှင့် ရေဝေရေလဲ ဧရိယာများတွင် မြေအောက်ရေ လျော့နည်းခန်းခြောက်လာခြင်း ကဲ့သို့သော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်သည်။ တောင်ကုန်းတောင်စောင်းများနှင့် မိုးရေထိန်းသိမ်းသည့် အပေါ်ပိုင်းနေရာများရှိ သစ်ပင်များသည် မိုးရေ စီးဆင်းခြင်းကို နှေးကွေးစေကာ ရေများကို မြေထဲသို့ စိမ့်ဝင်ခွင့်ပေးပြီး မြေအောက်ရေကို ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းရန် အချိန်ပေးနိုင်ပါသည်။ FMNR နေရာများစွာတွင် ကာလကြာရှည်ခမ်းခြောက်သွားသည့် သဘာဝရေထွက်များ ပြန်လည်ပေါ်ထွက်လာသည့် ဥပမာများရှိသည်။ ဥပမာတစ်ခုအနေဖြင့် ဤအခန်း၏နောက်ပိုင်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အီသီယိုးပီးယားရှိ Abreha Weatsbha ကို လေ့လာနိုင်သည်။

မြေအောက်ရေလယ်ဗယ် အလွန်မြင့်သောနေရာများတွင် ဆားများသည် မြေမျက်နှာပြင်သို့ တက်လာလေ့ရှိပြီး ထိုနေရာများတွင် သစ်ပင်များက ရေများကို စုပ်ယူကာ ဆားများကို လျော့ချပေးနိုင်ပါသည်။ စိမ့်တောမြေ များနှင့် မြစ်ဝှမ်းလွင်ပြင်ဒေသများတွင် သစ်ပင်များနှင့် သစ်တောများ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးထူထောင် ခြင်းသည် ရေအရည်အသွေးနှင့် ရေသန့်ရှင်းမှုအတွက် အရေးပါသည်။ ရေအရည်အသွေးနှင့် ရေရရှိမှုအပေါ် သက်ရောက်သည့် အညစ်အကြေးများနှင့် အနည်အမှုန်များကို စစ်ထုတ်ပေးသည့်အပြင်၊ ရေငွေ့ပျံခြင်းနှင့် အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်းတို့ကို လျှော့ချရန် သစ်ပင်များက ကူညီနိုင်ပါသည်။

လယ်ယာမြေ သို့မဟုတ် စားကျက်မြေတွင် အရိပ်ရခြင်းနှင့် မြေဖုံးခြင်းကို တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် FMNR သည် ရေငွေ့ပျံခြင်းမှ တဆင့် မြေဆီလွှာအစိုဓာတ်ဆုံးရှုံးမှုကို လျှော့ချနိုင်ပြီး သီးနှံများနှင့် မြက်ပင်များ ကြီးထွားရန် ရေပိုမိုရရှိနိုင်စေသည်။ ကန်သင်းဘောင်များနှင့် လှေကားထစ်များ ကဲ့သို့သော မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံတည်ဆောက်မှုများ၊ ၎င်းတို့ ရေရှည်တည်တံ့ရန် ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရေထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းကို တိုးစေရန်အတွက် သစ်ပင်များကို ထိုနေရာများ တလျောက်တွင် ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်ရန် လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

အများပိုင် တောင်စောင်း သို့မဟုတ် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော မြေများပေါ်တွင်ရှိ FMNR

အများအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိသော တောင်စောင်းမြေများသည် အများပိုင်မြေ ဖြစ်သည်။ ဤတောင်စောင်းများတွင် FMNR စီမံကိန်းတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရပ်ရွာအဖွဲ့များနှင့် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ကျေးလက်လူထုကို တိုက်တွန်းစည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု၊ အသိပညာပေးမှုနှင့် စိတ်ရှည်သည်းခံမှု များစွာလိုအပ်သည်။ အကယ်၍ ထိုနေရာများကို ရပ်ရွာများတွင် သီးသန့် ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အလွယ်တကူ ဝင်ရောက်ခွင့် မရှိပါက၊ တရားဝင်အသုံးပြုသူအခွင့်အရေးများရရှိရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ အများပိုင်မြေများတွင် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်နေသည့်တိုးတက်မှုများမှ အကျိုးရရှိမည်ဟု ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော အာမခံချက်မရှိဘဲ ရပ်ရွာလူထုသည် စီမံကိန်းကာလအလွန် သို့မဟုတ် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှကူညီဆောင်ရွက်မှုပြီးဆုံးပါက FMNR ကို ဆက်လက်တည်မြဲရန် လုပ်ဆောင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

အများပိုင်ဆိုင်သော သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို သဘာဝဝန်းကျင်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကို အကျိုးပြုသည့် နည်းလမ်းဖြင့် စီမံခန့်ခွဲကြောင်းသေချာသည့် ဒေသန္တရဥပဒေများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ်သည်။

အများပိုင်မြေပေါ်ရှိ FMNR သည် တန်ဖိုးရှိထွက်ကုန်များစွာကို ထောက်ပံ့ပေးသည်။ ယင်းတို့တွင် တိရစ္ဆာန်အစာ၊ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ၊ ထင်း၊ သစ်နှင့် သဘာဝအစားအစာများပါဝင်သည်။ ထိုအပြင် မြေအောက်ရေအား ပြန်လည်ဖြည့်တင်းခြင်း၊ ဝတ်မှုန်ကူးခြင်း (ဝတ်မှုန်ကူးသော အင်းဆက်များ တိုးလာခြင်းဖြင့်)၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံကာကွယ်ရေးအတွက် မြင့်တင်ခြင်း (ငှက်များ နှင့် အကျိုးပြုအင်းဆက် ပိုးမွှားများ တိုးပွားလာခြင်းဖြင့်)၊ အာဟာရစက်ဝန်းလှည့်ပတ်ခြင်းနှင့် မြေဆီဩဇာကောင်းမွန်ခြင်းတို့အပြင် မြေဆီလွှာတိုက်စားခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းနှင့် မြေပြိုခြင်းတို့ကိုပင် လျော့နည်းစေသည့် ဂေဟစနစ်ဝန်ဆောင်မှုများ လည်းပေးပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ဆိုးကျိုးများမှာ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးတိရစ္ဆာန်များကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များ တိုးပွားလာခြင်းများပါဝင်သည်။

စည်းရိုးတစ်လျှောက်ရှိ FMNR

တစ်ခါတစ်ရံတွင်၊ အထူးသဖြင့် FMNR သည် အယူအဆအသစ်ဖြစ်သောအခါ လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ အဖိုးတန်သီးနှံစိုက်ပျိုးမြေ သို့မဟုတ် စားကျက်မြေများတွင် သစ်ပင်များပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်လာရန် ဆောင်ရွက်မှုတွင် အခက်အခဲရှိနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် လူသွားလမ်းတစ်လျှောက်၊ စိုက်ကွင်း၏ ပတ်ပတ်လည်နယ်နိမိတ်များ၊ လျှိုများနှင့် ကျောက်ဆောင်အစွန်းအဖျားများနှင့် တောင်ကုန်းများစသည့် နေရာများတွင် FMNR ကို လုပ်ဆောင်ရန် လယ်သမားများကို တွန်းအားပေးသင့်သည်။ စိုက်ကွင်း ပတ်ပတ်လည်နယ်နိမိတ်တလျှောက် သစ်ပင်များပြန်လည် စိုက်ပျိုးထူထောင်ခြင်းသည် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိစေသည်။ သစ်ပင်များသည် တိရစ္ဆာန်များအတွက် လေကာရန်နှင့် ယာယီအမိုးအကာအဖြစ် လုပ်ဆောင်နိုင်ရုံသာမက၊ မျိုးစိတ်ပေါမြူတည်၍ လယ်သမားများအတွက် ထင်း၊ သဘာဝအစားအစာများ၊ တိုင်းရင်းဆေးများ၊ ဆိုးဆေးများ၊ သစ်စေး၊ ပျားရည်နှင့် တိရစ္ဆာန်စာများ စသည့်ထွက်ကုန်များကို ပေးပါသည်။ သစ်ပင်များသည် ၄က်အမျိုးမျိုးနှင့် တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော နေထိုင်စရာများကို ဖန်းတီးပေးပြီး တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်စကြ၏များအဖြစ် ဆောင်ရွက်ကာ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများကိုလည်း တိုးပွားလာစေပါသည်။ လယ်သမားများသည် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းမှ အတွေ့အကြုံများ ရရှိကြပြီး သီးနှံနှင့် စားကျက်များတွင် သစ်ပင်မျိုးစိတ်အမျိုးမျိုးရှိနေခြင်း အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လေ့လာကြည့်ရှု နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စိုက်ကွင်းနယ်နိမိတ်တစ်လျှောက် FMNR ကို ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် လယ်သမားများအတွက် နောက်ဆုံးတွင် ၎င်းတို့၏မြေယာများပေါ်တွင် အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးရန် အခြေခံကျသည့် ခြေလှမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။

FMNR ကို အခြားသော နည်းစနစ်များနှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်း

FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးများသည် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အခြေခံအလေ့အကျင့် တစ်ခု ဖြစ်စေသည်။ သစ်ပင်သိပ်သည်းဆနှင့် သက်ရှိဇီဝထုထည်များ တိုးလာခြင်းသည် မြေဆီဩဇာ၊ ရေရရှိနိုင်မှု၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများနှင့် ကျန်းမာသောပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုနှင့်အညီ အခြားဂေဟစနစ် လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် ကောင်းကျိုးများရှိသည်။ ခိုင်မာအားကောင်းသည့် ကျန်းမာသော ပတ်ဝန်းကျင် မရှိလျှင် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ကြံတွေ့ရမည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ခံနိုင်ရည်ရှိရန် ခက်ခဲသည်။ FMNR သည် အခြေခံကျပြီး၊ သီးသန့်လုပ်ဆောင်ရန် ခက်ခဲသည့် ပေါင်းစည်းဖြည့်စွက်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်ဖြစ်သည်။

FMNR ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲသောအခါ၊ ဘက်ပေါင်းစုံမှ ချဉ်းကပ်နိုင်ရန် ရေရှည်တည်တံ့သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအတွက် အဓိက ကန့်သတ်ချက်များအား ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန် အရေးကြီးပါသည်။ ရေရှားပါးမှု၊ စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု သို့မဟုတ် ဝင်ငွေရရှိမှု နည်းပါးခြင်းတို့သည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် မြေယာပျက်စီးမှုကို ပိုမိုဖြစ်ပွါးစေသလား။ မီးသွေး သို့မဟုတ် တိရိစ္ဆာန်အစာအတွက် သစ်တောများကို အလွန်အကျွံခုတ်လှဲခြင်း ကဲ့သို့သော ရေရှည်မတည်တံ့သည့် သစ်တောနှင့် စိုက်ပျိုးမြေရှိ သစ်ပင်များအား အသုံးပြုမှုသည် လူများ အလွန်အမင်း ထိခိုက်ခံစားနေရသောအခါ ဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများဖြစ်သည်။

တခါတရံတွင် သစ်ပင်များ ကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ ရေတို ကုန်ထုတ်စွမ်းအားလျော့ကျခြင်းနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများမှ ပြန်ရချက်များသည် အလယ်အလတ်မှ ကာလရှည် ကာလအချိန်ထိ ကြာနိုင်သောကြောင့် FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အတားအဆီးတစ်ခုအဖြစ် ရပ်ရှာလူထုများက ရှုမြင်နိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏နေ့စဉ်လိုအပ်ချက်အားလုံးကို ကာမိရန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ ချက်ချင်း အကျိုးအမြတ်ပြန်ရရှိရန် လိုအပ်နေသည့် ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် ဤကိစ္စသည် အရေးကြီးလှသည်။

ကြက်မွေးမြူရေး၊ ပျားမွေးမြူရေးနှင့် ဈေးကွက်ဝင်ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်း ကဲ့သို့သော ရေတိုအကျိုးခံစား ခွင့်များကို ပေးဆောင်သည့် အခြားသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ နှင့်အတူ FMNR ကို ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် FMNR လိုက်နာကျင့်သုံးမှု တိုးစေသည်။

ထို့အတွက်ကြောင့် FMNR ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်မှုကိုများကို မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ခေတ်မီမွေးမြူရေးစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှု၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ရေသွင်းခြင်း နှင့် ခေတ်မီစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ ကဲ့သို့သော ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပေါင်းစပ်ထားသည်ကို တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် အမျိုးမျိုး ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် လူထုအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမဖြစ်သရွေ့ အကျိုးခံစားခွင့် အမျိုးမျိုးနှင့် လူထုများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် နည်းလမ်းများရှိလာသည့်အခါ FMNR ကို လက်ခံကျင့်သုံးရန် အလားအလာ ပိုများပါသည်။

FMNR ဖောင်ဒေးရှင်းပေါ်တွင် တည်ဆောက်ခြင်း

FMNR သည် စိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်အမျိုးမျိုး၊ အခြားသော သစ်တောနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအလေ့အကျင့်များအားလုံး၏ ထုတ်လုပ်မှုကို တိုးတက်စေယုံသာမက လိုအပ်သည့်အရာများကို ဖြည့်စွက်ပေးပါသည်။ ဖြည့်စွက်အလေ့အကျင့်များကို ရွေးချယ်သည့်အခါ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး သို့မဟုတ် သစ်တောများ၏ ရေရှည်အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ဒေသအလိုက်လက်ခံကျင့်သုံးနေသည့် ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသော နည်းစနစ်အလေ့အကျင့်များနှင့် FMNR ကိုပေါင်းစပ်ကျင့်သုံး ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။
ဈေးကွက်ဝင်ငွေယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ပျားမွေးမြူခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်ကြီးထွားမှု တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း ကဲ့သို့သော FMNR ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် သစ်ပင်များကြီးထွားကာလအတွင်း ဝင်ငွေမရရှိသေးချိန်တွင် ရေတိုအကျိုးရလာဒ်များကို ပေးစွမ်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် မြေယာအသုံးပြုသူများ၏ မရှိမဖြစ်ရေတိုအကျိုးခံစားခွင့်များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် FMNR ကို ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ကတိကဝတ်ပေးရန် ကူညီပံ့ပိုးပါသည်။ FMNR ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်ခြင်းအားဖြင့် သစ်တော၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်ချက်များမှ အကျိုးကျေးဇူးများကို စာရင်းပြုစုဖော်ပြရန် အလွန်များပြားနေသော်လည်း ဤအချက်များသည် FMNR စီမံကိန်းများတွင် တွေ့ရလေ့ရှိသော အဓိကအလေ့အကျင့်များဖြစ်သည်။

ပျားမွေးမြူရေး

ပျားမွေးမြူရေးနှင့် ပျားရည်ထုတ်လုပ်မှုသည် သစ်ပင်များ တိုးပွားလာခြင်းကြောင့် အကျိုးရှိပြီး စားနပ်ရိက္ခာနှင့် ဝင်ငွေ၏ အရင်းအမြစ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဝင်ငွေ။ ပျားမွေးမြူရေးသည် သစ်ပင်သစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေချိန် စီးပွားရေးအရ အကျိုးအမြတ် မရသေးသည့်အချိန်အတွင်း၊ FMNR စတင်အကောင်အထည်ဖော်သည့် 'စတင်ခြင်း' ကာလတို အတွင်း အဖိုးတန်သော ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်ကိုလည်း ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ အရှေ့နှင့် တောင်အာဖရိကဒေသများတွင် FMNR နှင့် ပျားမွေးမြူရေးသည် FMNR ကို လက်ခံမှုနှင့် သစ်ပင်များကို ကာကွယ်ရန် အဓိက စီးပွားရေး မောင်းနှင်အားတစ်ခု ဖြစ်သည်။ မြေယာအသုံးပြုသူများသည် ပျားမွေးမြူရေးတွင်အသုံးပြုသည့် ပျားအုံများ၊ ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအပြင် ပျားရည်ထုတ်လုပ်မှုအတွက် အရင်းအမြစ်များနှင့် ပျားရည်ထုတ်လုပ်သည့်သစ်ပင်များ စသည့် အခြား အမြတ်အစွန်းများကို ရရှိနိုင်စေသည့် အရင်းအမြစ်များကို အကာအကွယ်ပေးရန် ရေရှည်ကျင့်သုံးမည် ဖြစ်သည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

ဆိုမာလီလန်ရှိ ပျားမွေးမြူရေး - စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းထွက်လာသည့်မှ မျှော်လင့်ချက် (ဆိုမာလီလန်ရှိ FMNR၊ ဧပြီလ ၂၀၁၆။ မှ ကောက်နုတ်ချက် Silvia Holten, World Vision Germany)

ဆိုမာလီလန်ဒေသ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ရှုခင်းသည် ခြောက်သွေ့ပြီး သဲကန္တာရဆန်သည်။ ဤဒေသတွင် စိမ်းလန်းစိုပြေသည့် နေရာများ ရှိသော်လည်း၊ တော်တော်များများက ကျူးကျော်ဝင်ရောက်လာသည့် (Prosopis juliflora) ဟုခေါ်သည့် ဆူးပင်များသာဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ဟက်တာထောင်ချီသည့်မြေကို သိမ်းပိုက်နေပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း မိုးခေါင်ရေရှားမှုအခြေအနေများသည် အာဖရိကတိုက်၏ ချိုင့်ဝှမ်းဒေသများ၏ ကျယ်ဝန်းသော ဧရိယာများကို ထိခိုက်ခဲ့ပြီး မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များ သေဆုံးခြင်းနှင့် အားနည်းခြင်းများ ဖြစ်စေကာ မွေးမြူရေးဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသူ/သိုးထိန်းအသိုင်းအဝိုင်းကို သိသိသာသာထိခိုက်စေခဲ့သည်။ သို့သော် ဆိုမာလီလန်ကဲ့သို့ ခြောက်သွေ့သည့် ဒေသများအတွက် မိုးခေါင်ရေရှားမှုက ဆိုးဝါးနေသော်လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဘဝတစ်ခုအတွက် မျှော်လင့်ချက်ရှိလာသည်။ ၎င်းသည် လူထုကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုအတွက် အခြားနည်းလမ်းများကို စဉ်းစားလာစေပါသည်။ အခုအခါတွင် သိုးထိန်းအများစုသည် အခြေချနေထိုင်ပြီး အသီးအနှံနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးသည်။ အချို့ လူထုအသိုင်းအဝိုင်းက FMNR ကို ကျင့်သုံးကြ၍ မိုးခေါင်ပြီး မြေဆီဩဇာမရှိသောမြေကြားတွင် အံ့ဩစရာကောင်းလောက်သည့် ရလဒ်များရရှိခဲ့သည်။

အပင်များအား မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များမှ ကာကွယ်ရန် ခြံစည်းရိုးအဖြစ် ကာရံသည့် FMNR စမ်းသပ်စီမံကိန်းသည် အောင်မြင်သည့် ရလဒ်များ ရရှိခဲ့သည်။ လူထု အကြီးအကဲ Haybe Ismail Buni က သစ်ပင်များသည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ၉၀ စင်တီမီတာ ရှိရာမှ ယခုအခါ ၁.၉၀ မီတာ ရှိလာသည်ဟု ဆိုသည်။ အများစုအပင်မှာ ဒေသခံအပင်များဖြစ်သည့် acacias ပင်များဖြစ်ပြီး ၎င်းမှ အရိပ်၊ ထင်းနှင့် တိရိစ္ဆာန်စာများ ရရှိသည်။ အပင်များသည် မြေဆီဩဇာ ထက်သန်စေပြီး မြေတိုက်စားမှုကို ဟန့်တားပေးသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သစ်တော ပေါ်ပေါက်လာမှုကြောင့် ရပ်ရွာလူထုသည် ပျားမွေးမြူရေးကို စတင်လုပ်ဆောင်လာကြသည်။ စုစုပေါင်းတန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၄၅၀ ဖြင့် (၃) ကြိမ် ရိတ်သိမ်းနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဤစမ်းသပ်မှုအောင်မြင်မှုကြောင့် အိမ်နီးချင်းများသည် နည်းစနစ်ကို ကူးယူကျင့်သုံးလာကြသည့် အပြင် လက်ရှိအုပ်စုဝင်များသည် စမ်းသပ်ဒေသပြင်ပတွင်ပင် FMNR ကိုကျင့်သုံးနေ ကြသည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

တိရိစ္ဆာန်အစာထုတ်လုပ်ခြင်း

သစ်ပင်များ၏ အရွက်များနှင့် အသီးတောင့်များသည် အာဟာရဓာတ်များ ကြွယ်ဝသည့်အပြင်၊ စားကျက်မြေများရှိ သစ်ပင်များ ပြန်လည်ရှင်သန်ရန် စီမံခန့်ခွဲမှုသည့် မြက်ပင်များကို ကြီးထွားသန်မာစေသည်။ သစ်ပင်များကို ကာကွယ်နေစဉ်တွင် ကွင်းအတွင်းရှိ မြက်ပင် သို့မဟုတ် ချိုင်ထားသော အပင်ကိုင်းများကို တိရစ္ဆာန်စာအတွက် စုဆောင်းနိုင်သည်။ FMNR သစ်ပင်များ အမြစ်တွယ်ကြီးထွားလာသောအခါ တိရိစ္ဆာန်များကို ပြန်လည်ရှင်သန်ထာသောနေရာများတွင် ကျက်စားနိုင်ရန် လွှတ်ကြောင်းနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ကွင်းအတွင်းရှိ တိရိစ္ဆာန်စာကို ဖြတ်ပြီး သယ်ယူသည့်စနစ်နှင့်လည်း ပေါင်းစပ်ခြင်း သို့မဟုတ် အလှည့်ကျ စားကျက်စနစ်များဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည်။ (အသေးစိတ်အချက်အလက်များ အတွက် အောက်တွင် ကြည့်ပါ)။ အစာကို အခြောက်လှန်းပြီး ခြောက်သွေ့ရာသီ သို့မဟုတ် ဆောင်းရာသီ အစာအဖြစ် သိမ်းဆည်း နိုင်သည်။

အရှေ့အာဖရိက၊ မြေယာအသုံးပြုသူများသည် FMNR မှတစ်ဆင့် တိရိစ္ဆာန်ရှင်သန်မှုနှုန်းနှင့် နို့ထွက်ရှိမှု ၂၀၀ မှ ၅၀၀ ရာခိုင်နှုန်း တိုးလာကြောင်း အစီရင်ခံကြသည်။ သစ်ပင်များသည် မိုးခေါင်သည့်အချိန်နှင့် အစာပြတ်လပ်ချိန်များတွင် တွင် စုဆောင်းထားသည့် အရံအစာအဖြစ်လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် မြေယာအသုံးပြုသူများသည် မိုးခေါင်ချိန်တွင် ၎င်းတို့၏တိရစ္ဆာန်များကို အစာကျွေးရုံသာမက ပြန်လည်ရယူရန် အလွန်ခက်ခဲသော တိရိစ္ဆာန် ဆုံးရှုံးမှုများကို ရှောင်ကြဉ်ရန် စီမံနိုင်ကြသည်။

FMNR၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများမှတဆင့် မြက်စိုက်ပျိုးမှုအခြေအနေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်နှင့် အမျှတန်ဖိုးမြင့် တိရိစ္ဆာန်အစာများအတွက် မြက်မျိုးစေ့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ပိုမိုထိရောက်လာသည်။ တန်ဖိုးရှိသော မြက်မျိုးများကို စုဆောင်းရောင်းချခြင်းသည်လည်း မိသားစုများအတွက် ဝင်ငွေကောင်းသော အရင်းအမြစ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

ကင်ညာတွင် တိရိစ္ဆာန်အစာထုတ်လုပ်ခြင်း

ကင်ညာနိုင်ငံ၊ ဘာရင်းဂိုမြို့မှ လယ်သမားတစ်ဦးဖြစ်သည့် နန်စီသည် သူမ၏မြေပေါ်တွင် သစ်ပင်များ ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းစေရန် FMNR ကို ကျင့်သုံးနေပါသည်။ ယခင်ကာလများတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နွားများ စားသောက်ရန်မရှိသလောက်ပင် မြက်ပင်များ ရှားပါးလေ့ရှိသည်။ စားစရာမရှိ၍ ခြောက်သွေ့သောနှစ်များတွင် တိရိစ္ဆာန်များစွာသေကြသည်။ သူမ၏ စားကျက်မြေတွင် သစ်ပင်များ ပြန်လည်ပေါက်လာကတည်းက အိမ်နီးနားချင်း နွားများ သေဆုံးမှုများသည့်နှစ်တွေမှာပင် နန်စီ၏ နွားများ မသေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းသည် FMNR ၏ ကျေးဇူးကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း နန်စီက ယုံကြည်ပါသည်။

မြေကြီးပေါ်တွင် သစ်ပင်များမရှိသောအခါ မိုးနှင့်နေရောင်ခြည်သည် မြေဆီလွှာသို့ တိုက်ရိုက် ကျရောက်သည်။ ယင်းသည် စိုစွတ် ရာသီများတွင် မြက်ပင်များ ပိုမိုထူထပ်လာစေသည်။ မိုးမရွာဘဲ တစ်လကြာပြီးနောက် မြက်ပင်များ ကြီးထွားမှု ရပ်တန့်သွားသည်။ နွားတစ်ကောင်သည် အစာမစားဘဲ နှစ်လသာ အသက်ရှင်နိုင်သည်။ ဂရုတစိုက် ကိုင်းချိုင်ထားသော သစ်ပင်များရှိသော မြေတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီ တစ်လျှောက်လုံး မြက်ပင်ကြီးထွားမှုသည် လုံလောက်သည်။ အဟာရချို့တဲ့မှုကြောင့် နွားသေဆုံးမှုမရှိပါ။ နန်စီက “သစ်ပင်တွေက မြက်တွေကို ပေါက်စေတယ်” ဟုဆိုသည်။ ပုံတွင်ပြသနေပါသည်: ပင်စည်တဝိုက်တွင် မြက်ပင်များ ပိုပေါက်သည်။

သစ်ပင်နှင့် မြက်ခင်းပြင်ကြား အကောင်းဆုံးအချိုးက ဘယ်လောက်လဲကို နန်စီ သိသည်။ သူ့အိမ်နီးနားချင်းများသည် သစ်ပင်နည်းနည်းသာ စိုက်ပျိုးသည့်အတွက် ပြီးခဲ့သော ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ၎င်းတို့၏နွားများ သေဆုံးခဲ့သည်။ ၎င်းမေးခွန်းကို ဖြေဆိုရန် စီးပွားရေးပုံစံတူကိရိယာတစ်ခု (FarmTreeTool) ကို တီထွင်ခဲ့သည်။ နန်စီ၏ အချိုးကဲ့သို့ မြေပေါ်ရှိ သစ်ပင်များနှင့် မြက်ခင်းများ၏ စံပြအချိုးကို ဖော်ထုတ်ထားသည်။ နောက်စာမျက်နှာရှိ ဂရပ်သည် နန်စီ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို အပြန်အလှန် တုံ့ပြန်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်တွင် ထင်ဟပ်ပြသထားသည်။

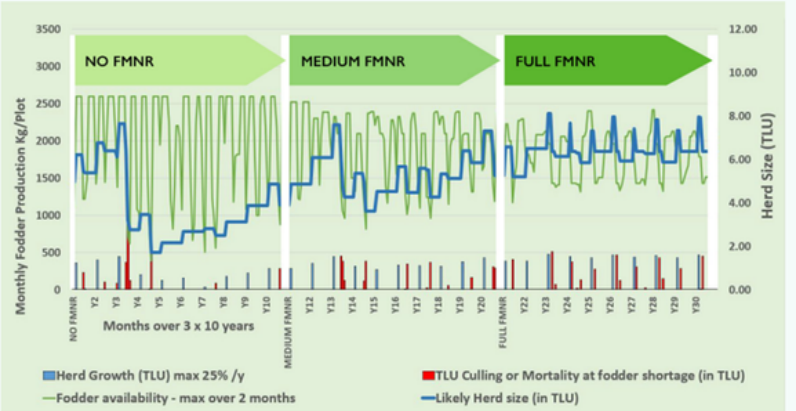

ပုံ၏ ဘယ်ဘက်ခြမ်းတွင် သစ်ပင်များမရှိဘဲ မြက်ခင်းများသာရှိသော မြေကွက်တစ်ခုကို ပြသထားသည်။ အခြေအနေသည် သိပ်မသေချာကြောင်းတွေ့ရှိနိုင်သည်။ စိုစွတ်သောအချိန်များတွင် မြက်အထွက်နှုန်း မြင့်မားသော်လည်း မိုးခေါင်ချိန်တွင် အစားအစာပြတ်လပ်မှုသည် နွားအုပ် တစ်အုပ်ကို ပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်စေသည်။ ဆုံးရှုံးသွားသော နွားအုပ်ကို ပြန်လည်မွေးမြူရန် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည်။ အလယ်ပုံတွင် မြက်ခင်း၌အလိုအလျောက် ပေါက်လာသည့် ဒေသပင်များကို ကြီးထွားစေပြီး စည်းမျဉ်းအတိုင်း ကိုင်းချိုင်ပေးပါက မြက်ပင်သည် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ခံနိုင်ရည်ရှိသည်ကိုတွေ့ရှိနိုင်သည်။ ပထမနှစ်အနည်းငယ်အတွင်း အခြေအနေမတည်ငြိမ်သေးပါ။ မြေတွင် ရေအလုံအလောက်ထိန်းထားနိုင်ရန်၊ မြက်ခင်းအတွက် ခိုင်ခံ့သော၊ ကောင်းစွာ ကိုင်းချိုင်ထားသော သစ်ပင်များ လိုအပ်သည်။

ပုံ၏ ညာဖက်ခြမ်းတွင် စံပြအခြေအနေကို မြင်တွေ့နိုင်သည်။ မိုးခေါင်ရေရှားမှုကြောင့် ကျွဲနွားသေဆုံးမှုမှာ အတိတ်၏ တစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်သည်။ စိုစွတ်သောလများတွင် မြက်များသည် ကြီးထွားမှုနည်းသော်လည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပေါက်သောကြောင့် နွားများကို အစာကျွေးနိုင်သည်။ အစာရှားပါးသောအချိန်များတွင် နွားများကို သစ်ခေါက်ခြောက်များ ကျွေးနိုင်သည်။ ဆိတ်များအား သစ်ပင်အရွက်များ ကျွေး၍ရသည်။ နွားများကို စျေးမြင့်ချိန်တွင် ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် အသားနှင့်နို့များစားသုံးနိုင်သည်။ FarmTreeTool အကြောင်း ပိုမိုသိရှိလိုပါက Farm Tree Services ဝဘ်ဆိုဒ်တွင် ကြည့်ရှုပါ။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

တိရစ္ဆာန်အကောင်ငယ်များမွေးမြူခြင်း၊ အသားတိုးမွေးမြူခြင်းနှင့် မျိုးပွားခြင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု

FMNR အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သောနေရာများတွင် မြက်များ၊ အာဟာရပြည့်သော အသီးတောင့်များနှင့် အရွက်များ ပိုမို ပေါများလာသဖြင့်၊ FMNR လက်တွေ့လုပ်ဆောင်သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို စုဆောင်းသိမ်းဆည်းပြီး တိရစ္ဆာန်များကို အချိန်တိုအတွင်း အရည်အသွေး ပြည့်ဝအောင် မွေးမြူ ရောင်းချ နိုင်ပါသည်။ အစားအသောက်နှင့် နေထိုင်ရန် အမိုးအကာများပေါများလာသည့်အခါတွင် ကြက်မွေးမြူခြင်း သို့မဟုတ် ယုန်မွေးမြူခြင်းကဲ့သို့သော တိရစ္ဆာန်ငယ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။ ဤတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များမှ ဝင်ငွေ၊ ဥနှင့် အသား တို့ရရှိနိုင်၍ အမျိုးသမီးများအတွက် တန်ဖိုးရှိလှသည်။ ၎င်းသည် FMNR စတင်ကာလတွင် သစ်ပင်များကြီးထွားနေသည့် အချိန်အတွင်း ဝင်ငွေ ရနိုင်သည့် အခြားနည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် တိရစ္ဆာန်အစာများကို ထောက်ပံ့နိုင်ရန် စီစဉ်ပြီးနောက်၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်တိရစ္ဆာန်များမျိုးစပ်ခြင်း၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ ပိုမိုအောင်မြင်လာကာ၊ တိရစ္ဆာန်အုပ်များ၏ အရည်အသွေးနှင့် ထုတ်လုပ်မှုမှာည အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း တိုးတက်စေပါသည်။ FMNR ဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် မြေအရည်အသွေးနှင့် ဒေသတွင်းရာသီဥတုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်းအားဖြင့် စျေးကွက်ဝင် ဥယျဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေး၊ အိမ်ခြံဝန်းစိုက်ပျိုးရေး (Home Gardens) သို့မဟုတ် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုများသည် ပိုမိုဖြစ်ထွန်းလာပြီး အိမ်တွင်းအာဟာရအမျိုးမျိုးကိုတိုးတက်လာမည့်အပြင်၊ ဝင်ငွေကောင်းတစ်ခုလည်းရနိုင်ပါသည်။ တန်ဖိုးမြင့် သဘာဝ သစ်သီးများ သို့မဟုတ် သစ်မဟုတ်သည့် သစ်တောထုတ်ကုန်များ (ဥပမာ- သစ်စေးနှင့် ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) တို့ကလည်း သစ်ပင်များ ခုတ်လှဲရန် အဆင်သင့် မဖြစ်မီအချိန်အတွင်း အပိုဝင်ငွေ အဖြစ်ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

Sahel ပန်းသီးဖြင့် နိုင်ဂျာ နိုင်ငံရှိ မိသားစုများ အာဟာရရရှိနေမှု

Yaouza သည် သူ့ခြံတွင် ရည်ရွယ်ချက်အမျိုးမျိုးအတွက် ဒေသသစ်ပင်မျိုးစုံဖြင့် FMNR နည်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည်။ ဒါပေမယ့် သူ၏အကြိုက်ဆုံးသည် မျိုးပြုပြင်ထားသော Ziziphus mauritiana အမျိုးအစားဖြစ်သည့် - pomme du Sahel သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် 'ဆာဟေးလ်ပန်းသီး'ဟုခေါ်သည့် ဇီးပန်းသီးဖြစ်သည်။ ၎င်းမာကျောသောအပင်သည် အရသာရှိပြီး ပန်းသီးနှင့်တူသော အသီးတစ်မျိုးကို ရရှိစေပြီး ရောင်းအားကောင်းရုံသာမက ဗီတာမင် A နှင့် C မြင့်မားသည်။

ပုံ (၂၃) သစ်ပင်များကိုင်းဆက်ခြင်း။ ဓာတ်ပုံ-တိုနီ ရီနာဒို

Yaouza သည် ၎င်း၏ မိုးရေဖြစ်စိုက်ပျိုးသော (၃) ဟက်တာ ခြံတွင် ကိုင်းဆက်ထားသည့် ဇီးပင် (Ziziphus)များကို စိုက်ပြီး ထုတ်လုပ်မှု မြှင့်တင်ရန်နှင့် သူ၏ ဝင်ငွေရင်းမြစ်များကို များစေပြီး မိသားစု၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုနှင့် ခံနိုင်ရည်အား မြှင့်တင်ရန် ကူညီပေးသည်။

သစ်ပင်များကို နှစ်စဉ် ကိုင်းချိုင်ပြီး လမ်းရှင်းပေးခြင်းဖြင့် သန်မာစွာ ပြန်လည်ကြီးထွားစေသည်။ ကိုင်းကူးထားသော အပင်များသည် လျင်မြန်စွာကြီးထွားလာသောကြောင့် ၎င်းသည်အရေးကြီးသည်။ Z. mauritiana သည် ပင်အုပ်ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးအစားဖြစ်သောကြောင့် ကြီးကြီးမားမားကိုင်းချိုင်မပေးပါက၊ ၎င်း၏ဆူးပင်အကိုင်းအခက်များသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုနှင့် ရိတ်သိမ်းမှုကို ဆိုးရွားစွာ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေပါသည်။

သူ၏အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကိုကာကွယ်ရန်အတွက် Yaouza သည် ခြံတွင်နေရန် အမျိုးသားတစ်ဦးကို အလုပ်ခန့်ထားပြီး ကိုင်းကူးထားသော အပင် ၇၀ ကို စောင့်ရှောက်စေသည်။ တစ်ရာသီလျှင် ဖရန့် ၄၀၀၀၀ (၇၂ အမေရိကန်ဒေါ်လာ) ပေးသည်။

ပုံ (၂၄) Yaouza (ဗဟို) သည် သူ၏ စိုက်ထားသော Ziziphus အပင်များမှ ထွက်သော အသီးအနှံများကို ရောင်းချခြင်းဖြင့် အမြတ်အစွန်းများ ရရှိနေပုံ။ ဓာတ်ပုံများ- T. Rinaudo နှင့် World Vision Niger

သိုးများကို ဖရန့် ၃၉၅,၀၀၀ ($၇၀၈) ဖြင့်ရောင်းချခြင်းဖြင့်၊ အမြတ်ငွေ ဖရန့် ၂၉၅,၀၀၀ ($၅၃၃) ရရှိခဲ့သည်။ “ဒီအမြတ်ငွေနဲ့ ကျွန်မအိမ်ထောင်စု စားနပ်ရိက္ခာ၊ ကလေးတွေရဲ့ ပညာရေးနဲ့ ကျန်းမာရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့တယ်၊ ဆွေမျိုးတွေကို ထောက်ပံ့တယ်” "ကျွန်တော်လည်း ဆိုင်ကယ်တစ်စီးဝယ်ခဲ့တယ်". ဟု Yaouza ပြောသည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း၊ သစ်တောနှင့် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း

FMNR သည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးများနှင့် သစ်တောမြေများတွင် သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုကို တိုးမြင့်စေနိုင်သောကြောင့် သစ်တောနှင့် သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်များကို FMNR သည် မည်သို့ အထောက်အကူပြုနိုင်သည်ကို လေ့လာရန် မခက်ခဲပါ။ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်မည့် ၎တ်များ၏ မျိုးစိတ်နှင့် တည်နေရာတို့ကို သေချာရွေးချယ်ခြင်းဖြင့်၊ အမြဲစိမ်းစိုက်ပျိုးရေး (EverGreen Agriculture)၊ သစ်ပင်တန်းများကြား သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်း၊ သစ်အတွက်စိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခြင်း နှင့် သီးနှံသစ်တော နှင့်မွေးမြူရေးတို့ ပေါင်းစည်းစနစ် (silvopastoral) ကဲ့သို့သော စနစ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် FMNR ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

သစ်ပင်များကိုထပ်မံလိုအပ်သည်ဆိုပါ FMNR သည် စိုက်ပျိုးသစ်ပင်များ၏ ရှင်သန်နိုင်ခြေကို တိုးစေသည့် လူမှုရေးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ်ကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။ FMNR ၏အောင်မြင်မှုဖြင့် FMNR လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နေသူများသည် လိုချင်သောသစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို စိုက်ပျိုးကြပြီး ရှင်သန်နှုန်း မြင့်မားစေရန်အတွက် လိုအပ်သောရေနှင့် အကာအကွယ်များပေးနိုင်သည့် သာဓကများစွာကို စာရေးသူ တွေ့မြင်ခဲ့ရပါသည်။

အချို့သောကိစ္စများရပ်တွင် FMNR နှင့် အခြားနည်းလမ်းများအားဖြင့် မြေဆီလွှာနှင့် ရေကို ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းပြီးနောက် သစ်ပင်များ အသက်ရှင်နိုင်သည့်အခြေအနေ၊ အထူးသဖြင့် မိုက်ခရိုရာသီဥတု ပိုမိုကောင်းမွန်လာသောအခါ၊ သစ်ပင် စိုက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။ မြေနေရာ၏ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီရန် လုံလောက်သည့် ရှင်သန်ဝုတ်များ သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးမျိုးစေ့များ မရှိပါက FMNR နှင့် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းကိုလည်း တစ်ပြိုင်နက်ပြုလုပ်နိုင်သည်။ မြေယာအသုံးပြုသူများသည် အသီးအနှံ၊ တိရစ္ဆာန်အစာ၊ သဘာဝမြေသြဇာ သို့မဟုတ် သစ် ကဲ့သို့သော ဒေသတွင်း သစ်ပင်မျိုးစိတ် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏မြေတွင် ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်စေသည့်နည်းများမှတစ်ဆင့် မရရှိနိုင်သောသစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို စိုက်ပျိုးရန် ရွေးချယ်နိုင်သည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

Timor-Leste တွင် တန်ဖိုးမြင့်သစ်ပင်များကို ပြန်လည်ထူထောင် စိုက်ပျိုးခြင်း။

မကြာခဏဆိုသလို FMNR ကို သဘာဝအတိုင်း ပြန်လည်ပေါက်လာသောအပင်များကို ဖြည့်စွက်ရန် တခြားမျိုးစိတ်များကို စိုက်ပျိုးရန် သင့်လျော်သော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးရန် အသုံးပြုသည်။

ပုံ (၂၅) Manuel Mendes (ဝဲဘက်) Manuel da Silva (အလယ်) သည် FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်သည့် Manuel da Silva ၏ခြံတွင် နာနတ်သီးရိတ်နေပုံ။ Timor-Leste (2016)။ ဓာတ်ပုံ- Roni Pati Tpoi

တီမောနိုင်ငံတွင် Manuel သည် တောင်စောင်းများတွင် ဒေသခံယူကလစ်ပင်များနှင့် FMNR ကို ကျင့်သုံးသည်။ မြေတိုက်စားမှုလျော့နည်းပြီး ထိုဒေသ၏ ရာသီဥတုမျှတလာပြီးနောက် သစ်ကြံပိုးစသည့် ပို၍ အဖိုးတန်သော မျိုးစိတ်များကို FMNR ပင်ကြားများတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ၊ သူသည် တန်ဖိုးမြင့်အပင်များ ကြီးထွားလာချိန်တွင် FMNR သစ်ပင် အရေအတွက်များကို လျှော့ချရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ အလားတူနည်းဗျူဟာကို တီမော၏ အခြားဒေသများရှိ တောင်သူများက ကော်ဖီပင်များနှင့် သဘာဝအတိုင်းပေါက်သည့် ယူကလစ်များတွင် ကျင့်သုံးကြသည်။ ယူကလစ်ပင်သည် ကော်ဖီ သီးနှံများအတွက် အရိပ်အဖြစ် ဆောင်ကြဉ်းပေး၍ အထွက်တိုးလာပြီး ဝင်ငွေကို တိုးလာသည်။

နိုင်ဂျာနိုင်ငံရှိ တောင်သူများ၏ သီးနှံ သစ်တော စိုက်ပျိုးမှုစနစ်

FMNR ဖြင့် သစ်ပင်များကို ပေါင်းစည်းစိုက်ပျိုးမှုစနစ်ကို နိုင်ဂျာ နိုင်ငံရှိ Peter Cunningham က စတင် တီထွင်ခဲ့ပြီး တောင်သူများ၏သီးနှံ သစ်တော စိုက်ပျိုးမှုစနစ် ဟုခေါ်တွင်သည်။

ပုံ (၂၆) Australian aaccias ကို FMNR သစ်ပင်များနှင့်အတူ စိုက်ပျိုးထားပုံ။ နိုင်ဂျာ (၂၀၀၇)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

ဤစနစ်တွင် သြစတေးလျ acacias ကို ဇယားကွက်ပုံစံ စိုက်ပျိုးပြီး FMNR ပင်များနှင့် ရောနှောစိုက်ပျိုးထားသည်။

နိုက်ထရိုဂျင် ဖမ်းယူနိုင်သည့် acacias ပင်များသည် မြေဆီသြဇာ ထက်သန်စေပြီး အပူချိန်နှင့် လေတိုက်နှုန်းကို လျော့ချပေးကာ အာဟာရပြည့်ဝသော မျိုးစေ့များ၊ ထင်းများနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်သည့် သစ်တိုင်များ ရရှိနိုင်သည်။

သစ်ပင်များဖြင့် သဘာဝဝန်းကျင်မပျက်စိုက်ပျိုးခြင်း

သဘာဝဝန်းကျင်မပျက်စိုက်ပျိုးရေးတွင် အခြေခံမူ (၃)ရပ်ကို အခြေခံထားပါသည်။

- မြေကြီးကို အချိန်တိုင်း ဖုံးအုပ်ထားခြင်း
- ဖြစ်နိုင်သမျှမြေဆီလွှာကို အနည်းဆုံးနည်းဖြင့် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်း
- သီးလှည့်စိုက်ပျိုးခြင်း

သဘာဝဝန်းကျင်မပျက်စိုက်ပျိုးခြင်းနည်းစနစ်သည် FMNR နှင့် အလွန်သင့်လျော်ပြီး FMNR လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့် နေရာများရှိ ကိုင်ချိုင်/ကိုင်းဖြတ်ခြင်းများမှ ရရှိသည့်အရွက်များနှင့်အကိုင်းအခက်များကို မြေဖုံးရန်နှင့် မြေဆွေးအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ သစ်ပင်၏ အမြစ်များသည် မာကျောသောမြေဆီလွှာကို ထိုးဖောက်နိုင်ပြီး လယ်သမားများအတွက် အလွန်အကျွံ ထယ်ထိုးထွန်ယက်ရန် လိုအပ်မှုကို ရှောင်ရှားရန် ကူညီပေးပြီး အချို့သော သစ်ပင်များသည် မြေဆီဩဇာ မြှင့်တင်ရန်အတွက် သဘာဝ မြေဩဇာကို ထုတ်လုပ်ပေးသည်။ ထို့အပြင် သစ်ပင်များ ကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ ၎င်းတို့သည် နောက်ထပ် တိရိစ္ဆာအစာနှင့် ထင်းများကို ထောက်ပံ့ပေးသည်။ ၎င်းသည် မိသားစုများအတွက် သီးနှံအကြွင်းအကျန်များနှင့် လောင်စာအတွက် သုံးစွဲရန် လိုအပ်မှုကို လျော့နည်းစေပြီး မြေအသုံးပြုသူများသည် လယ်မြေများပေါ်တွင် သီးနှံအကြွင်းအကျန်များကို ချန်ထားနိုင်စေကာ မြေဆီလွှာတိုက်စားခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ မြေဆီဩဇာ ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ ရေငွေ့ပျံခြင်းနှင့် မြေမျက်ပြင်ရေစီးဆင်းမှုတို့ကို လျှော့ချနိုင်စေပါသည်။

Permaculture

Permaculture သည် သဘာဝဂေဟစနစ်များကို အတုခိုးရန် သို့မဟုတ် တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရန် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုစနစ်များကို ဒီဇိုင်းထုတ်ထားသည့် ဘက်စုံစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအတွက် ပေါင်းစပ်ချဉ်းကပ်မှု တစ်ခုဖြစ်သည်။ Permaculture စနစ်များသည် သစ်ပင်များ၏ သဘာဝအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန်ခြင်းများနှင့် အလွန်လိုက်ဖက်ပါသည်။ သစ်ပင်များသည် မြေဖုံးအုပ်ရန်အပင်အစိတ်အပိုင်းများပံ့ပိုးခြင်း၊ သီးနှံကြီးထွားမှု အတွက် စိုက်ပျိုးသီးနှံဝန်းကျင်ရာသီဥတုကောင်းမွန်စေရန်နှင့် တိရစ္ဆာန်များအတွက် အစာများ စသည်တို့ကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် permaculture စနစ်၏ အခြားအစိတ်အပိုင်းများကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

မြေဆီလွှာနှင့်ရေထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် တိုက်စားမှုထိန်းချုပ်ရေး

FMNR သည် လေတိုက်နှုန်းနှင့် မြေမျက်ပြင်ရေစီးဆင်မှုနှုန်းကို လျော့ကျစေပြီး သစ်ပင်များသည် မြေဆီလွှာကို ထိန်းထားရန် ကူညီပေးသည်။ သစ်ပင်များသည် မြေဆီလွှာထဲသို့ ရေပိုမိုစိမ့်ဝင်စီးဆင်စေပြီး ရေတွင်းများနှင့် မြေအောက်ရေလွှာများကို ပြန်လည်အားဖြည့်ပေးပါသည်။ သစ်ပင်အရွက်များကြွေခြင်းမှ ရရှိသည့် သြဂဲနစ်ပစ္စည်းများသည် မြေဆီလွှာဖွဲ့စည်းပုံကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ကူညီပေးပြီး မြေသြဇာပင်များ (ဥပမာ-ညံပင်) သည် မြေဆီလွှာနိုက်ထရိုဂျင်ကို တိုးပွားစေသည်။ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော မြေယာများကို ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန် FMNR ကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် လေ့ရှိသည်။ ရံဖန်ရံခါတွင် မြေသည် အလွန်ပျက်စီးသွားသဖြင့် အညွှန့်ငုတ်အနည်းငယ် သို့မဟုတ် သဘာဝအတိုင်း ပြန်လည်ပေါက်ပွားလာသည့် အပင်ငယ်များကျန်ရှိနေပါသည်။ ဤကဲ့သို့သောအခြေအနေမျိုးတွင် ဇိုင်ကျင်းတူးခြင်း၊ လခြမ်းပုံနှင့် သစ်ပင်မျိုးစေ့များ တိုက်ရိုက်ကြဲချခြင်းကဲ့သို့သော မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များကို FMNR ကျင့်သုံးနိုင်သည့်နေရာများတွင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မြေမာလွှာ သို့မဟုတ် မြေသိပ်သည်းကျစ်လစ်သောနေရာများတွင် FMNR ကို လက်ရှိသစ်ပင်ကြီးထွားမှုအတွက် အသုံးချသကဲ့သို့ ဇိုင်ကျင်းများနှင့် လခြမ်းပုံတူးခြင်းကို တစ်ချိန်တည်းတွင် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ဤနည်းလမ်းများသည် မြေ၏ရေစုပ်ယူ ဖမ်းစီးနိုင်စွမ်းနှင့် စိမ့်ဝင်မှုကို တိုးစေပြီး ခက်ခဲကြမ်းတမ်းသည့်နေရာတွင် ပေါက်ရောက်နေသော သီးနှံများနှင့် သစ်ပင်များအတွက် ကြီးထွားမှုကောင်းစေသည်။ ပိုမိုသိရှိလိုပါက ဇိုင်ကျင်းများဆိုင်ရာသင်ခန်းစာကို လေ့လာပါ။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

သစ်ပင်တွေ ပိုများလာခြင်းနှင့်အမျှ၊ ရေပိုများလာခြင်း

ရာသီအလိုက် ခြောက်သွေ့သော အပူပိုင်းဒေသများတွင် အလယ်အလတ် သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းထားပါက မြေအောက်ရေကို အမြင့်ဆုံး အားဖြည့်နိုင်ကြောင်း သိပ္ပံပညာရှင်များက သက်သေပြခဲ့သည်။ FMNR ကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကျင့်သုံးနေသော နိုင်ဂျာနှင့် အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံများတွင် မြေအောက်ရေ လယ်ဗယ် တက်လာပြီး၊ နှစ်ရှည်လများ ခမ်းခြောက်နေသည့် ရေထွက်များ ပြန်လည် ရေရရှိလာကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ၛင်းကို ရှင်းပြနိုင်သည့် အချက်အလက်ပေါင်းများစွာရှိပါသည်။ ရာသီအလိုက် ခြောက်သွေ့သော အပူပိုင်းဒေသများရှိ မြေဆီလွှာ အများစုသည် အစိုဓာတ် ထိန်းထားနိုင်သော အော်ဂဲနစ်ပမာဏ များစွာကို ဆုံးရှုံးနေသည်။ ထို့အပြင် မြေဖုံးပင်များနည်းပါးလာ ခြင်းနှင့် နှင့်စဉ် ဆက်မပြတ် လွတ်ကြောင်း ထားခြင်းသည် မြေကို ရေထိန်းသိမ်း နိုင်ခြင်းမရှိနိုင်သည့် အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ ကြပ် သိပ်လာစေ ပါသည်။ အလွန်ဆိုးရွားသော အခြေအနေများတွင် ရွာသွန်းသောမိုး၏ (၉၀) ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည့် မြေတွင်းသို့ စိမ့်ဝင်ခြင်းမရှိဘဲ စီးဆင်းသွားကာ ရေတိုက်စားခြင်းနှင့် ရေလျှံခြင်း တို့ကို ဖြစ်စေသည်။ ထို့အပြင် ရာသီအလိုက် ခြောက်သွေ့သော အပူပိုင်းဒေသများတွင် မုန်တိုင်းများက အချိန်တိုအတွင်း မိုးရေချိန်အမြောက်အမြား ရွာသွန်းစေပြီး ပျက်စီးပြီးသား မြေဆီလွှာ၏ အစိုဓာတ်စုပ်ယူမှု စွမ်းရည်ကို ထိခိုက်စေသည်။

ပုံ (၂၇) သစ်ပင်များရှိခြင်းကြောင့် ပြန်လည်ထွက် ပေါ်လာသော ရေ အရင်းအမြစ်တစ်ခု။ အီသီယိုးပီး ယား (၂၀၁၆)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

Tigray ဒေသသည် အီသီယိုးပီးယား၏ ရေရှားပါးမှုအများဆုံးဒေသများမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် Tigrayan လူထုသည် တောင်ကုန်းများနှင့် ချိုင့်ဝှမ်းများပေါ်ရှိ မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းမှု အစီအမံများကို သဘာဝအတိုင်း ပြန်လည်ရှင်သန်လာကြသည့် အပင်များနှင် ပေါင်းစပ်ထားအသုံးချနေသောကြောင့် အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံတွင် ရေရရှိ အကောင်းဆုံးသော အသိုင်းအဝိုင်းများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ Abreha Weatsbha ၌ ရပ်ရွာလူထုသည် တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ သဘာဝပေါက်ပင်များကို အလွန်အကျွံ အသုံးချခြင်းမပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး၊ များမကြာမီပင် သစ်ပင်များ ပြန်လည် ရှင်သန်လာသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့သည် ကွန်တိုလိုင်းများကို ကီလိုမီတာများစွာ တူးဖော်ပြီး နက်သော လျှိုများကို ဆည်များအဖြစ် တူးဖော်ခဲ့ကြသည်။

မြေကြီးထဲသို့ ရေပိုစိမ့်ဝင်လာပြီး မြေအောက်ရေလယ်ဗယ်ကို တက်စေသည်။ နှစ်နှစ်အတွင်း ချိုင့်ဝှမ်းတွင်း မြေအောက်ရေလယ်ဗယ်သည် အနက် (၉) မီတာမှ (၃) မီတာအောက်အထိ တက်လာခဲ့သည်။ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင် Aba Hawi သည် ၎င်းကို 'ရေသိုလှောင်မှုလုပ်ငန်း' ဟုအမည်ပေးသည်။ “ကျွန်ုပ်တို့သည် တောင်ကုန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ထားရှိပြီး ချိုင့်ဝှမ်းမှ စုပ်ယူသုံးစွဲသည်။” ဤအသိုင်းအဝိုင်းသည် အလွန်ဆိုးရွားသော အခြေအနေကြောင့် ပြောင်းရွှေ့ ရန် ခြိမ်းခြောက်ခံထားရသော်လည်း ရေတိမ်ရေတွင်းပေါင်း ၆၀၀ ကျော်ကို တူးဖော်ခဲ့သည်။ နေရာတော်တော်များများ တွင် မြေအောက်ရေလယ်ဗယ် တက်လာသည်။ အခုဆိုလျှင် မိုးခေါင်သည့်နှစ်များတွင်ပင် ရေသွင်းစနစ်ဖြင့် တစ်နှစ် လျှင် သီးနှံနှစ်မျိုးမှ သုံးမျိုး စိုက်ပျိုးကြသည်။

ယခုအချိန်တွင် မိုးခေါင်ရေရှားမှုနှင့် ရေကြီးရေလျှံမှုဒဏ်ကိုခံခဲ့ရသည့် ဤအသိုင်းအဝိုင်းသည် စားနပ်ရိက္ခာလုံခြုံမှုရှိ လာသည် သာမ ပိုလျှံ လာသည်။ ရေလွှမ်းမှုမရှိတော့ဘဲ ၎င်းတို့၏ 'ရေလှောင်ကန်' သည် မိုးခေါင်ချိန်တွင် ကြောက်လန့်ရန်မလိုတော့အပ်ကြောင်း အာမခံသည်။

အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံတောင်ပိုင်း၊ ဒါမိုတာတောင်တွင် သစ်တောပြုန်းတီးမှုသည် စမ်းချောင်းအများစုကို လုံးဝ ခြောက်သွေ့သွားခြင်း သို့မဟုတ် မိုးရွာသွန်းမှသာ စီးဆင်းသည်။ ဟက်တာ (၅၀၀) ကို သစ်ပင် ပြန်လည်ရှင်သန်စေပြီး နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ယခင်က ခြောက်သွေ့သော စမ်းချောင်း (၁၂) ခုသည် ပြန်လည်စီးဆင်းလာပြီး စမ်းချောင်း အသစ် တစ်ခုပင် ပေါ်လာသည်။ ၎င်းမှ စမ်းချောင်း (၉) ခုသည် ယခုအခါ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အမြဲတမ်း စီးဆင်းနေ ပါသည်။

ဤအတွေ့အကြုံများနှင့် သိပ္ပံဆိုင်ရာ တွေ့ရှိချက်များ၏ အရေးပါမှုကို လျှော့တွက်၍မရပါ။ တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ မိုးနည်းရပ်ဝန်းများတွင် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ ရင်ဆိုင်နေရသော အဆိုးရွားဆုံးပြဿနာများမှာ ရေနှင့် အစာရှားပါးမှု ဖြစ်သည်။ ထိုဒေသအများစုသည် မိုးရာသီတွင် ရာသီအလိုက် ရေကြီးရေလျှံမှုဒဏ်ကိုလည်း ခံရသည်။ FMNR မှ တစ်ဆင့် သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုကိုရရှိရန် ရိုးရှင်းသော လုပ်ဆောင်ချက်ဖြင့် ရေလွှမ်းမိုးမှုကို သိသိသာသာ လျှော့ချနိုင်ပြီး ရေကို လိုအပ်သည့်အချိန်တွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် 'သိုလှောင်' နိုင်သည်။ မိုးနည်းသည့် အပူပိုင်းဒေသအတွက် သစ်ပင် များလာခြင်းသည် ရေပိုများလာသည်ဆိုသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

အလှည့်ကျ တိရိစ္ဆာန်များကိုလွှတ်ကျောင်းခြင်း

ပိုမိုကောင်းမွန်သော စားကျက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ တနည်းအားဖြင့် စနစ်တကျစီမံကွပ်ကဲပြီး ဘက်စုံပါဝင်သည့် အစီအစဉ်တကျ တိရိစ္ဆာန်များကိုလွှတ်ကျောင်းခြင်းသည် FMNR ကိုအထောက်အကူပြုရန် ဖြည့်စွက်ထားသော စနစ်များဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသစ်ပြန်လည်ပေါက်ဖွားလာသောသစ်ပင်များနှင့်ဝေးရာ စားကျက်ဖိအားကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည်အထိ တိရစ္ဆာန်များကို အခြားနေရာများ၌ လွတ်ကျောင်းခြင်းသည် အပင်များကိုပိုမိုကြီးထွားမြန်စေရန် ကူညီပေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ FMNR သည် ကျွဲနွားများအတွက် လိုအပ်သည့်အစားအစာ၊ အရိပ်နှင့် အမိုးအကာတို့ကို ထောက်ပံ့ပေးပြီး မြေအောက်ရေကိုလည်း ပြန်လည်ဖြည့်သွင်းခြင်းဖြင့် သောက်သုံးရေများကို တိုးမြှင့်ရရှိစေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေ နိုင်သည်။

လောင်စာသက်သာသော မီးဖိုများနှင့် အစားထိုးလောင်စာအရင်းအမြစ်များ

လောင်စာသက်သာသော မီးဖိုများနှင့် အစားထိုးလောင်စာများကို မိတ်ဆက်သည့် စီမံကိန်းအစီအစဉ်များသည် ထင်းလိုအပ်ချက်ကို လျော့နည်းစေသောကြောင့် ဤသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လူများ၏ သစ်ပင်များပိုမို ခုတ်ထွင်ခြင်းကို လျော့နည်းစေသဖြင့် FMNR နှင့်သင့်လျော်ပါသည်။ ထိုသိုဆောင်ရွက်မှုများသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဒုက္ခသည် ကယ်ဆယ်ရေးအခြေအနေများအပြင် ကျန်းမာရေးအစီအစဉ်များတွင် မကြာခဏအသုံးပြုလေ့ရှိသည်။

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

ကမ္ဘာတဝှမ်းရှိ လူများသည် မြေယာနှင့် အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြု၍ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုကြသောကြောင့် ထိုလယ်ယာမြေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသောအခါတွင် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေများလည်း တိုးတက်စေနိုင်သည်။ ဝင်ငွေများ တိုးလာသည်နှင့်အမျှ FMNR ဆောင်ရွက် အကောင်အထည်ဖော်သူများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို တည်ဆောက်ရန်၊ ၎င်းတို့၏ အလုပ်မျိုးစုံကို ကွဲပြားစေရန် သို့မဟုတ် အနာဂတ်အတွက် ၎င်းတို့၏ စုဆောင်းငွေကို တိုးမြှင့်လိုပေမည်။ လူမှုအသိုင်းအဝန်းများသည် FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစုအဖွဲ့လိုက်လုပ်ဆောင်လေ့ရှိကြပြီး ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် လူများစည်းလုံးညီညွတ်မှုနှင့် အပြန်အလှန်ပံ့ပိုးမှုများပေးကာ ခေါင်းဆောင်များ၊ အခြားပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့် အပြောင်းအလဲအတွက် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် ညှိနှိုင်းကြသည်။ အဖွဲ့များတွင် လယ်သမားအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့များနှင့် သမဝါယမအဖွဲ့များ ပါဝင်နိုင်သည်။ ကောင်းမွန်စွာဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်သော FMNR အဖွဲ့များသည် အတူတကွ လုပ်ဆောင်လေ့ရှိကြပြီး အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ထားသောကြောင့် ၎င်းတို့သည် အခြားပန်းတိုင်များကိုလည်း ထိရောက်စွာအောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့များ

FMNR ကို ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်နေသော လူ့အသိုင်းအဝိုင်းများသည် ထပ်ဆောင်းအကျိုး ခံစားခွင့်များ ရရှိရန် အတူတကွလုပ်ဆောင်ဖို့ ရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။ ငွေစုအဖွဲ့များသည် ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များအား အနာဂတ် လိုအပ်ချက်များအတွက် ၎င်းတို့၏စုဆောင်းငွေများကို ခိုင်မာတောင့်တင်းလာစေရန်၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကိုလေ့လာရန်၊ အရေးပေါ်အခြေအနေများနှင့် ခက်ခဲချိန်များအတွက် ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ လုံခြုံသောချေးငွေများနှင့် အားနည်းသောအဖွဲ့ဝင်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။ FMNR နှင့် ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့နှစ်ခုစလုံးသည် ယုံကြည်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုစွမ်းရည်များကို တည်ဆောက်ပေး သောကြောင့် ၎င်းတို့သည် အတူတကွလုပ်ဆောင်ရန် အဆင်ပြေပါသည်။ တိုးတက်လာသော မြေယာ၊ ဝင်ငွေ နှင့်စုဆောင်းငွေများ၊ တိုးတက်လာသောဒေသတန်ဖိုးကွင်းဆက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ဆောင်သူများနှင့် အဖွဲ့များသည် အသေးစားလုပ်ငန်းနှင့် တန်ဖိုးကွင်းဆက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလိုပေမည်။ ဤအလေ့အကျင့်များသည် လူများအား ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကို ထူထောင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုများ သင်ယူခြင်းနှင့် အမြတ်အစွန်းရှိသော ဈေးကွက်များသို့ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဝင်ရောက်နိုင်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုရေရှည်တည်တံ့သော ဝင်ငွေများကို ပံ့ပိုးနိုင်ရန် ကူညီပေးပါသည်။ FMNR ကဲ့သို့ပင် ဤအလေ့အကျင့်များသည် အချင်းချင်း ပံ့ပိုးကူညီရန်နှင့် ရပ်ရွာအကျိုးအတွက် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြသည့် အုပ်စုများပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။

ဖြစ်ရပ်မှန်ဇာတ်လမ်းလေ့လာမှု (Case Study)

ပုံ (၂၈) တိရိစ္ဆာန်အစားအစာအတွက် ကောင်းမွန် သော Rhodes grass မြက်များသည် FMNR အကွက်တွင် ကောင်းမွန်စွာကြီးထားနေပုံ။
ကင်ညာ (၂၀၁၅)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

ချုံပုတ်ငယ်များမှ သစ်ပင်ကြီးများ ကြီးထွားလာသည်

လွန်ခဲ့သည့်ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း World Vision နှင့် မိတ်ဖက်များသည် လက်ခံနိုင်သူများကို FMNR မိတ်ဆက်ရန် အလွန်ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ယေဘူယျအားဖြင့် အောက်ပါပုံစံအတိုင်းဖြစ်သည်။ ပထမဦးစွာ ဤကုန်ကျစရိတ်နည်းပြီး ရိုးရှင်းသော နည်းပညာသည် အကျိုးရှိနိုင်သည်ဟု မယုံနိုင်စရာရှိသည်။ "သစ်ပင်များသည် ကောက်ပဲသီးနှံအတွက် မကောင်း၊ သစ်ပင်များသည် ကြီးထွားမှု အလွန်နှေးကွေးပြီး ဒေသခံ သစ်ပင်များသည် တန်ဖိုးမရှိ" စသည့်ကဲ့သို့သော နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း စွဲနေသည့် စံနှုန်းများကြောင့် စိန်ခေါ်မှုများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရ၍ နောက်ပြန်ဆုတ်နေရမှုအချို့လည်း ရှိပါသည်။

လက်ခံနားလည်နိုင်သူ အနည်းငယ်သည် FMNR ကို အသေးစားပုံစံဖြင့် စမ်းသပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ အချိန်တို အတွင်း အပြုသဘောဆောင်သော အပြောင်းအလဲများကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်- ရှုခင်းများက သစ်ပင်များဖြင့် ပိုမိုစိမ်းလန်းပြီး မျက်စိပသာဒ ပိုရှိလာသည်။ ဆူးပါသောအပင်များကို ခုတ်ခြင်း နှင့် ကိုင်းချိုင်ခြင်းဖြင့် မြက်ပင်များ ကြီးထွားမှုကို လှုံ့ဆော်ရန် အလင်းများပိုမိုရရှိစေပြီး သစ်ပင်များမှ တိရိစ္ဆာန်အစာများရရှိနိုင်သည်။ သဘာဝသားရဲများ အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ခိုလုံနေထိုင်ရာနေရာများ ရှိလာသောကြောင့် အင်းဆက်ဖျက်ပိုးများကို နည်းပါးစေသည်။ မြေဆီဩဇာ ထက်သန်လာသည်။ အပူချိန်နိမ့်ပြီး မြေဆီလွှာ အစိုဓာတ်ထိန်းနိုင်မှု မြင့်မားသဖြင့် မိုးခေါင်သောအခါ သက်ရောက်မှုနည်းသည်။

Musa ၏ပြောင်းလဲမှုဇာတ်လမ်း- ရိတ်သိမ်းမှုအနည်းငယ်မှ သည် ပေါများသောထုတ်လုပ်မှုအထိ

Musa ၏ဇာတ်လမ်းသည် ပုံမှန်မဟုတ်ပေ။ Kiambogoko ခရိုင်မှ Musa ကင်ညာနိုင်ငံ Nakuru County တွင် ရှုန်းကန်နေရသော လယ်သမားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ Musa ၏ လယ်ယာသည် အထွက်ကောင်းသောနှစ်များတွင်ပင် အထွက်နည်းပါးသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် သူသည် အစာရှာရန် ဝေးလန်သည့်နေရာအထိ လမ်းလျှောက်ခဲ့ သော်လည်း မိုးခေါင်မှုကြောင့် နွားငါးကောင် ဆုံးရှုံးခဲ့ ရသည်။ သူ့မိသားစုကို ကျွေးမွေးပြီး ကျောင်းလခပေးရန် Musa သည် တခြားနေရာတွင် နေ့စားအလုပ်ရှာရန် အိမ်မှ ထွက်ခွါခဲ့ရသည်။ အလုပ်ရလာသောအခါ၊ ကင်ညာ ရှီလင် ၂၀၀ သို့မဟုတ် တစ်ရက်လျှင် US$ 2 လောက်သာ ဝင်ငွေရ သော်လည်း ကျောင်းလခပေးဆောင်ရန်ထို အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့ရ သည်။

ပုံ (၂၉) FMNR သည် Musa ၏နွားများအတွက် အစာ အမြောက်အများ ထောက်ပံ့ပေးထားပြီး နွံထုတ်လုပ်မှုသည် တစ်နေ့လျှင် (၇) လီတာမှ (၁၂) လီတာ အထိ တိုးလာသည်။ ကင်ညာ (၂၀၁၅)။ ဓာတ်ပုံ- တိုနီ ရီနာဒို

Musa ၏ဇနီးသည် ရွာမှာ အခြားအမျိုးသမီးများနှင့် အတူ ထင်းရှာရန် Eburu သစ်တောကြိုးဝိုင်း အတွင်းသို့ ၁၀ ကီလိုမီတာခန့် ပုံမှန် လမ်းလျှောက်ကြရပြီး ၎င်းသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို ဖြစ်စေသည်။ ထင်းရှာခြင်းကြောင့် အခြားပို၍ အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော လုပ်ငန်းများ မလုပ်ဆောင်နိုင်တော့ဘဲ အလွန် ပင်ပန်းစေသည်။ Musa သည် သူ၏လယ်ယာလုပ်ငန်းကို အမြတ်အစွန်းရသော လုပ်ငန်းမဟုတ်ဘဲ သူ့အခြေအနေအတွက် အထောက်အကူအဖြစ် မမြင်ခဲ့ပေ။

ကင်ညာအတွက် FMNR ပရောဂျက်သည် World Vision Australia နှင့် ဩစတြေးလျနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးနှင့် ကုန်သွယ်မှုဌာန တို့ကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပရောဂျက်ကြောင့် Musa သည် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် FMNR အကြောင်းကို လေ့လာခဲ့ရပြီး နည်းပညာပေးကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် စေတနာ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လာခဲ့သည်။

"FMNR က ကျွန်တော့်ကို အမြင့်ကို ပို့ဆောင်ပေးခဲ့တယ်" "ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ အပြောင်းအလဲများစွာ တွေ့ခဲ့ရ ပါတယ်။ ကျွန်တောမှာ အရင်ကတော့ ပြဿနာများအများကြီးရှိခဲ့တယ်။ အထူးသဖြင့် ထင်း၊ အစားအစာရရှိရေးနဲ့ ကျောင်းလခပေးဆောင်ခြင်းအတွက်ပေါ့။ သင့်မှာ ခြံတစ်ခြံရှိမလားဆိုတာတော့ ကျွန်တော်မသိပါဘူး၊ အကယ်၍ ရှိခဲ့ ရင် သစ်ပင်တွေကို ဂရုစိုက်သင့်တယ်၊ အဲ ဒီ ခြံက ငါ့အခြေအနေအတွက် ကူညီပေးနိုင်ပါတယ်။" Musa က ဟုဆိုသည်။

Musa တွင် ၂.၄ ဟက်တာရှိသည်။ ယခုတွင် ၁.၄ ဟက်တာသည် တိရိစ္ဆာန်များ စားကျက်အတွက် ထူထပ်သော သစ်ပင် များ ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည်။ ကျန် တစ်ဟက်တာကို အပင်သိပ်သည်းမှုနည်းနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရန် သီးနှံများအတွက် သီးသန့်ထားသည်။ "FMNR နဲ့ဆို မြက်ပင်တွေ ကြီးလာကြပြီး ကျွန်တော့ မိန်းမနဲ့ သားသမီးတွေ ထင်း ရဖို့ ခြံကို ကျော်သွားစရာ မလိုတော့ဘူး။" ဟုပြောသည်။

FMNR ၏ကျေးဇူးကြောင့်၊ အပူချိန်ကျလာကာ၊ လေသည် ပိုလတ်ဆတ်လာပြီး အာဟာရပြည့်ဝသော ကိုင်းချိုင်ထား သည့် ဒေသခံ acacias သစ်ခေါက်ရင်းမြစ်မှရရှိသည့် တိရစ္ဆာန်အစာများ သူ့တွင် အများအပြားရှိလာကြောင်း Musa သည် အစီရင်ခံသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မိုးခေါင်ရေရှားကာလတွင် တိရစ္ဆာန်များ ဆုံးရှုံးခြင်းမရှိခဲ့သည့်အပြင် ၎င်း၏တိရစ္ဆာန်များကို အစာရှာဖွေရန် အဝေးကြီးသို့ စားကျက်လွတ်ရန် မလိုအပ်ခဲ့ပေ။ ယခုအခါတွင် ခြောက်သွေ့ ရာသီ၌ မြက်ပင်များ၊ အရွက်များ၊ သစ်ခေါက်များ ပေါများသောကြောင့် မိုးခေါင်ခြင်းကို မကြောက်တော့ပါ။

"မြက်တွေ အများကြီးရှိနေလို့ မြက်ခြောက်တွေထားဖို့ စင်ဆောက်ဖို့ စဉ်းစားနေတယ်။ မြေကြီးရဲ့ မြေဆီဩဇာလည်း တိုးလာပြီ။" ဟုဆိုသည်။

နွားလေးကောင်မှ နို့ထွက်နှုန်းသည် တစ်နေ့လျှင် ၇ လီတာမှ ၁၂ လီတာအထိ တိုးလာသည်။ ၄၀ ရှီလင် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၀.၄၀) ဖြင့် နွားနို့ တစ်လီတာရောင်းချနိုင်သည်။ သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်းသည် Musa ကို ပျားရည်ထွက်ရှိမှု တိုးစေပါသည်။ သူတွင် ယခင်က ပျားအုံရှိခဲ့ပြီး ပျားအုံတစ်အုံလျှင် တစ်နှစ်လျှင် ရှစ် ကီလိုဂရမ်သာ ထွက်သည်။ FMNR ကျင့်သုံးပြီး နောက်တွင် အလားတူ ပျားအုံ တစ်အုံလျှင် ၃၂ ကီလိုဂရမ်နှုန်းဖြင့် နှစ်စဉ်အထွက်နှုန်းရှိသည်။ တစ်ကီလိုဂရမ်လျှင် ရှီလင် ၂၀၀ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁.၉၈) ဖြင့် ရောင်းချ၍ ပျားအုံ ၃ အုံ၏ ပျားရည်မှ စုစုပေါင်း ဝင်ငွေ ၁၉,၂၀၀ ရှီလင် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၉၀) ရရှိခဲ့သည်။ Musa က ပျားအုံ အရေအတွက် တိုးရန် စီစဉ်နေသော်လည်း ယခုအချိန်တွင် သူ၏ဝင်ငွေအများစုသည် ကျောင်းလခသို့ ရောက်သွားပါသည်။

သီးနှံအထွက်နှုန်းလည်း တိုးလာသည်။ ၀.၄ ဟက်တာထက်နည်းသောစိုက်ခင်းမှ Musa သည် ပုံမှန်အားဖြင့် ပြောင်း ၂၀ ကီလိုဂရမ် သာအထွက်ရခဲ့သော်လည်း FMNR စတင်ကျင့်သုံးချိန်မှစ၍ ပျမ်းမျှ ပြောင်းအထွက်နှုန်း ၁၈၀ ကီလိုဂရမ်နှင့် ပဲအထွက်နှုန်း ၉၀ ကီလိုဂရမ် အထိ တိုးလာခဲ့သည်။ Musa က သူ့ကလေးတွေအတွက် ဘဝက ပိုကောင်းလာသည်ဟု ဆိုသည်။ “အခု အိမ်နဲ့အဝေးမှာ နေ့စားအလုပ်ရှာဖို့ မလိုတော့ဘူး။ FMNR ကြောင့် အိမ်မှာပဲ ဝင်ငွေရှာနိုင်တယ်။

Musa သည် FMNR မှရရှိသောငွေများဖြင့် ဆူးကြိုးများဖြင့် ခြံစည်းရိုးခတ်ထားသည်။ Musa သည် Rhodes မြက်ကိုလည်း စိုက်ပျိုးပြီး အနာဂတ်တွင် မြက်ထုပ်နှင့် မြက်ခြောက်များကို ရောင်းချရန် စီစဉ်ထားသည်။ ဝယ်လိုအားများနေချိန်တွင် မြက်ထုပ် တစ်ထုပ်ကို ရှီလင် ၄၀၀ ဖြင့် ရောင်းနိုင်သည်။ Musa ၏ ကိုင်းချိုင်ထားသော အကာရှပင်များ အောက်တွင် Rhodes မြက်များသည် သိသိသာသာ ပိုမိုစိမ်းလန်းပြီး ပိုမိုသိပ်သိမ်သည်းသည်းပေါက်လာသည်။

“FMNR က လယ်သမားတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့နဲ့ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုတွေကို လက်ခံဖို့ လမ်းကြောင်းကို ဖွင့်ပေးပါတယ်” ဟု Musa ကဆိုသည်။ “အရင်က လယ်မြေဆိုတာ နေထိုင်စရာနေရာထက် မပိုဘဲ ထုတ်လုပ်မှု နည်းလှသည်။ မိုးခေါင်ချိန်မှာ နွားတွေ ဆုံးရှုံးသွားတယ်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းက မိသားစု၏လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် ကျွန်ုပ်မမြင်ခဲ့ပါ။ အခုတော့ မိသားစုကို ထောက်ပံ့နိုင်တဲ့ ကြီးပွားပြီး အောင်မြင်တဲ့ စီးပွားရေးတစ်ခု ကျွန်တော့်မှာ ရှိတယ်။”

သူ၏ ယုံကြည်မှုနှင့် အန္တရာယ်လျှော့ချနိုင်မှုကြောင့် Musa သည် သူ၏လယ်ယာအထွက် တိုးစေရန် ပိုမိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံနေသည်။ FMNR မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အပြောင်းအလဲများသည် Musa နှင့် ၎င်း၏ အိမ်နီးချင်းများအတွက် အလွန်ကြီးမားပြီး သိသာထင်ရှားပါသည်။ သို့ဖြင့်၍ ‘ထာဝရ FMNR၊ FMNR ထာဝရ’ ဟူသော ဆိုရိုးတစ်ခုပင် ထွက်ပေါ်လာပါပြီ။

အခန်း (၅)

Community engagement to create a sustainable FMNR practice

ရေရှည်တည်တံ့သော FMNR (တောင်သူ အခြေပြု ပတ်ဝန်းကျင် စီမံးလန်းစိုပြေရေး) အလေ့အကျင့်ကို ဖန်တီးလုပ်ဆောင်ရန် လူထုနှင့် တွေ့ဆုံ ဆောင်ရွက်ခြင်း

အကျဉ်းချုပ်

FMNR လှုပ်ရှားမှု၏ရေရှည်တည်တံ့မှုအတွက် ရပ်ရွာလူထုအား FMNR အကြောင်းကို နားလည် သဘောပေါက်ရန်၊ ခွန်အားဖြစ်စေရန်၊ ယုံကြည်ချက်ရှိလာစေရန်နှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု များပြုလုပ်ပြီး ၎င်းတို့၏အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေရန်အတွက် ထိရောက်မှုရှိသောကူညီပံ့ပိုးမှုကို လူထုနှင့် တွေ့ဆုံမှုမှ ရရှိနိုင်ပါသည်။

·လူထုနှင့်တွေ့ဆုံမှုကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဧရိယာ (၆)ခု ပါဝင်ပါသည်။

၁) လူထုနှင့် တွဲ၍ အလုပ်လုပ်ခြင်း တွင် FMNR သဘောတရားကို မိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သူ တို့ကိုခွဲခြမ်းစိပ်ဖြာခြင်းဖြင့် မည်သူတို့ မည်သို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လိုသည်ကို နားလည်အောင်လုပ် ရချိန်ဖြစ်ပြီး ဆက်ဆံရေးအပိုင်း နှင့် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရေးအပိုင်း တို့ကို ပြုလုပ် ခြင်းဖြစ် သည်။

၂) လူထုဦးဆောင်မည့် FMNR ပြုလုပ်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေး မှုမှသည် လက်တွေ့ အကောင်အထည်သည့် အဆင့်သို့ပြောင်းလဲရန်ဖြစ်သည်။ (အပြောမှအလုပ်ပြောင်းရန်)

၃) လူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း-တွင် FMNR လုပ်ငန်းစဉ်တွင် နည်းပညာ ကိုလက်တွေ့ ကျင့်သုံးမှုဆိုင်ရာသာ မက ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းခြင်း၊ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စမ်းသပ်ခြင်း၊ လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်း၊ မူဝါဒများ ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာအတွက် အထောက် အပံ့ပြုပေးခြင်းနှင့် FMNR အကြောင်းကို အခြားသူများကို ဆက်သွယ် ဝေမျှ ပေးခြင်းတို့ကိုပါ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် စွမ်းရည်တိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းတို့ပါဝင် သည်။

၄) FMNR ချန်ပီယံများအား ပံ့ပိုးပေးခြင်းသည် FMNR လှုပ်ရှားမှုများ ပျံ့နှံ့စေရန်နှင့် ထိုအလေ့အကျင့် ကို ရေရှည် တည်တံ့စွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ရပ်ရွာလူထုကို ပံ့ပိုးကူညီ ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းတွင် အစောပိုင်းအဆင့် များ၌ အထူးသဖြင့် အချိန်မီနှင့် ပုံမှန် စောင့်ကြည့်ခြင်းများ ပါဝင် ပါသည်။

၅) စည်းမျဉ်းဥပဒေများ ကိုဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဖန်တီးတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လက်တွေ့ အကောင် အထည် ဖော်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် FMNR အပေါ်တွင် ရပ်ရွာ လူထု၏သဘော တူညီချက် ကိုထင်ဟပ် သော အရင်းအမြစ်များကို မည်ကဲ့သို့ စီမံခန့်ခွဲမည်ဆိုသော အချက် များကို အခြေခံ ရမည် ဖြစ်ပါ သည်။

၆) FMNR လုပ်ငန်းပျံ့နှံ့မှုကို ပိုမိုကူညီနိုင်စေရန် မူဝါဒအပြောင်းအလဲအတွက် အထောက် အပံ့ပြု ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

- လူထုအသိုင်းအဝန်းတစ်ခုစီတွင်မတူညီသော ယဉ်ကျေးမှုများ၊ သမိုင်းကြောင်းများ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စိန်ခေါ်မှုများဖြင့် ကွဲပြားသောကြောင့် - ထိလွယ်ရှလွယ်နှင့် ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် နိုင်ရန် ထိုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုချင်းစီ နဲ့ နီးကပ်စွာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကာ၊ သဘာဝနှင့်အညီ၊ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် အသိုင်းအဝိုင်း လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဒီဇိုင်းထုတ်ကာ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ် မည်ဖြစ်သည်။
- ·လူထုသည် FMNR တွင်ထိရောက်စွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လာလျှင် ၎င်းတို့၏ဘဝနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကြား ဆက်စပ်မှုကို နားလည်ကြပြီး ရေရှည်တည်တံ့သောနည်းလမ်း ဖြင့်သွားနိုင်ရန် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာရန် စမ်းသပ်ရန်၊ တီထွင် ဆန်းသစ်ပြီး မျှဝေရန် အရည်အသွေးများအပြည့်အဝ ရရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

Resources

Guidelines for Facilitators, available through the FMNR Hub, describes one way to introduce and explore FMNR with a community and work towards developing an action plan for its implementation.

FMNR ကိုနေ့စဉ်ဘဝတွင် ထည့်သွင်းပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော အလေ့အကျင့်တစ်ခု ဖြစ်လာစေ ရန်အတွက် ၎င်းကို ကျွမ်းကျင်အောင်ပြုလုပ်ပေးထားရန်နှင့် စိတ်ဝင်စားသည့် လူထု အသိုင်း အဝိုင်း တစ်ခု ရှိရန်လိုအပ်သည်-

- ၎င်းတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို နားလည်ပြီး ၎င်းတို့၏ဘဝတိုးတက်စေရန်အတွက် လိုအပ်သည်များကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရန်။
- ၎င်းတို့တွေးခေါ်ပုံတွေကို ပြောင်းလဲပြီး မိမိတို့၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို စီမံခန့်ခွဲတတ်ရန်၊
- ရေရှည်တည်တံ့သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် အခြားသဘောတူညီချက်များကို ဖန်တီးအကောင် အထည်ဖော်ရန်။
- ဖြစ်နိုင်ပါက၊ အစိုးရအရာရှိများ အပါအဝင်အခြားသူများနှင့် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အခွင့်သာသော တရားဥပဒေနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးရန်နှင့်
- FMNRပျံ့နှံ့ရန်နှင့်၎င်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကိုအသေအချာရှိကြောင်းကို အခြားသူ များကို ၎င်းတို့ ၏ အတွေ့အကြုံ နှင့်အသိပညာများ ဝေမျှရန်လိုအပ်ပါသည်။

ဤအဆင့်သည် ရပ်ရွာလူထု၏နားလည်မှု၊ စွမ်းဆောင်မှု၊ ယုံကြည်မှု၊ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် မျှဝေမှုအဆင့်သည် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ သက်ဆိုင်သူအားလုံးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်၊ ရည်ရွယ်ပြီး ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။ FMNR ပရောဂျက်တစ်ခုခုတွင် အခန်း (၃) တွင်ဖော်ပြထားသော အရင်းအမြစ်များကိုအကဲဖြတ်ခြင်းမှစတင်ပြီး ၊ FMNR စီမံကိန်းတစ်ခုတွင် အောက်ပါ လုပ်ငန်းစဉ် များဖြင့်အဆင့်ဆင့် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သည်-

၁။ FMNR အစုအဖွဲ့နှင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း။

၂။ FMNR လုပ်ဆောင်မှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း။

၃။ စွမ်းရည်မြှင့်တင် ခြင်း။

၄။ FMNR ချန်ပီယံများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း။

၅။ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဖန်တီးခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။

၆။ အပြောင်းအလဲဖြစ်ရန်အတွက်ကူညီထောက်ပံ့မှုများပြုလုပ်ခြင်း။

ဤအစိတ်အပိုင်းများကို မတူညီသော FMNR ပရောဂျက်များတွင် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကိုယ်စား ပြုနိုင်ပါသည်။ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုစီ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤချဉ်းကပ်နည်းများ အတွက် အကြံပြုချက်များသည် မတူညီသော ပရောဂျက်များစွာမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ ထားသည်။

ရပ်ရွာထိတွေ့ဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုနမူနာများ

သင်သည် FMNR ပြုလုပ်မည့်နေရာရှိလူထုသည် မိမိနှင့်အချိန်အတော်ကြာ အလုပ်လုပ်ဖူးသည့် နေရာ မှဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ဒေသအသစ်တွင်ဖြစ်စေ၊ လက်ရှိအခြေအနေကိုအကဲဖြတ်ခွင့် ရခြင်းမှာ ကနဦး အခွင့်အရေး ကောင်းဖြစ်ပြီး လူထု၏ အဓိကစိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို လေ့လာဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ် သည်။ ယေဘူယျအားဖြင့် လူများသည် အရေးကြီးသော အကြောင်းအရာများနှင့် ထိတွေ့ ဆက်ဆံနေရသည်။ ၎င်းတို့ကိုမေးခွန်း ပေါင်းများစွာမေးရပါမည်။ လူတို့သည် နားထောင်ရခြင်းကိုလည်း နှစ်သက်တတ်သည်။ ထိရောက်မှန်ကန်သော မေးခွန်းများမေးခြင်းဖြင့်၊ မိမိ၏ဦးတည်အုပ်စုသည် မဖြစ်မနေ သက်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို ဖန်တီး ဆန်းသစ်စွာ စဉ်းစားကြမည်ဖြစ်ပြီး၊ ယခင် မစဉ်းစားမိသည့် ဖြေရှင်းနည်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်လာနိုင် မည်ဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် ဖန်တီး ရရှိ သော ဖြေရှင်းချက် သည် ပြင်ပမှအခြားသူများ ပေးသည့်အကြံဉာဏ် ဖြေရှင်းချက်ထက်ပို၍ အစွမ်းထက် သော လုပ်ဆောင်ချက်များကိုရရှိ စေပါသည်။

FMNRကို လူထုနှင့်တွေ့ဆုံပြီး ထိတွေ့မှု (Engagement) ရှိအောင်လုပ်ပေးနိုင်သောပုံစံသည် အမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ FMNR အကြောင်းကိုလုံးဝ မသိသေးသောသူများကို မိတ်ဆက်ပေးမည်ဆိုပါက ဦးစွာ ၎င်းတို့ကို FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးကိုထည့်သွင်းရှင်းပြရပါမည်။ အစည်းဝေးတက်ရောက် လာသော သူများထဲမှ အသက်အကြီးဆုံးသူများကို ရွေး၍ အရေးကြီးသော မေးခွန်းများအဖြစ် ရှေးယခင်က ၎င်း တို့ဒေသတွင် တွေ့ကြုံခဲ့ရသောပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ အခြေအနေ၊ လက်ရှိနှင့် နောင်တွေ့ကြုံလာနိုင်မည့် အနေအထား တို့ကို လူထု ရှေ့တွင် မေးခွန်းမေး၍ဖော်ထုတ်ရပါမည်၊ အခြားတနည်းမှာအတွေ့အကြုံကို စင်တင်(ဇာတ်ခုံ)ပြီး ပြဇာတ်အနေဖြင့် ဇာတ်လမ်းဆင်ပြသ တင်ဆက်ခြင်းနည်း(သို့မဟုတ်) သင့်တော် သောအချိန်တွင် သင့်တော်သော ဇာတ်လမ်းကို ပြောပြခြင်းနည်းကိုလည်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်၊ အတွေ့အကြုံ ဖလှယ်ရန် လေ့လာရေးခရီးများ (Exchange visits)ကိုလည်း အခြေအနေတူဒေသများသို့ သွားရောက်ပြီး ဒေသခံ နေထိုင်သူများ တွေ့ကြုံခံစားနေရသော တူညီသော အခက်အခဲများကို မည်သို့မည်ပုံကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ သည်များသည်ကိုပြောပြစေခြင်းသည်လည်း ပြင်ပမှလေ့လာသူများကို ပိုမိုအကျိုးရှိ ထိရောက်စေသောနည်း တနည်း ဖြစ်ပါသည်။ အသင့်တော်ဆုံးအချိန်တခုတွင် FMNR ကိုလက်တွေ့ပြုလုပ်ပြခြင်း နှင့်နည်းစံနစ် အပြည့်အစုံကို သင်တန်းတွင်သင်ပေးခြင်း၊ အချိန်မီ, အချိန်မှန် နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်ပေါ်မှုများကို ပြန်လည်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အားပေးလုပ်ဆောင် ရန်လိုအပ် ပါသည်။

အကယ်၍ FMNR ကို လုပ်နေသောဒေသ (သို့) FMNR ကိုပြုလုပ်အကောင်အထည် ဖော်ရန်သဘောတူ ထားသောလူထု ဖြစ်နေပါက လူထုနှင့်ထိတွေ့လုပ်ဆောင်မှုကို အကူအညီပေးသော နည်းဥပဒေများကို ဖန်တီး ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းခြင်း သို့မဟုတ် FMNR ၏ အောင်မြင်မှုကို ဟန့်တား နေသော မူဝါဒ များ ပြောင်းလဲခြင်းအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်စွမ်းရည်မြှင့် တင်ပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင် ပေးရပါမည်။ FMNR ပြုလုပ်အကောင်အထည်ဖော်နေသောလူထုကို အားပေးရန်၊ ပြုပြင်ရန် (လိုအပ်ပါက) နှင့် အတား အဆီးများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် အကြံပေးရန် ပုံမှန်သွားရောက်ခြင်း ဖြင့်၎င်းတို့နှင့် ဆက်ဆံရေးကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားရန်အရေးကြီးပါသည်။

FMNR ပံပိုးသူကောင်းတစ်ဦးတွင် စစ်မှန်သော မိတ်ဖွဲ့ မှုရှိခြင်း၊ စာနာမှုရှိခြင်းနှင့် အခြားသူပြောစကားကို သေချာနားထောင် တတ်ခြင်းစသော စွမ်းရည်တို့သည် အခြားသူများနှင့် ခြားနားစေသည့်အချက်များ ဖြစ်သည်။ မင်းလာပွဲများ၊ အသုဘအခမ်းအနားများနှင့် မွေးနေ့ပွဲများကို တက်ရောက်ချိန် (အနည်းဆုံး အနောက် ကမ္ဘာ အမြင် အရ) တွင် အလုပ်သဘောမဟုတ် သော်လည်း ထိုပွဲများတွင် FMNR ကို အခွင့် သင့်သလိုမိတ်ဆက်ပေးခြင်းသည် ပုံမှန်လုပ်ရိုး လုပ်စဉ်ဖြင့် ကြိုးစားခြင်းနှင့် ခြားနားပြီး ပို၍ အောင်မြင် စွာလုပ်နိုင်သောနည်းတနည်းဖြစ်ပါသည်။

FMNRလှုပ်ရှားမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခါအားလျော်စွာ ပြုလုပ်သော မိတ်ဆက် ပေးခြင်းနှင့် ဒေသခံများကို ကူညီပံ့ပိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- FMNR နည်းလမ်းများနှင့် ၎င်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို လူထုသိရှိလက်ခံလာစေရန် လက်တွေ့ သရုပ်ပြ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ရေဒီယိုနှင့် ပိုစတာများအပါအဝင် ဒေသခံမီဒီယာများကို အသုံးပြုပြီး အသိပညာကို ကျယ်ပြန့်စွာ ပျံ့နှံ့စေရန်ပြုလုပ်ခြင်း။
- အကြံပြည့်နှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အနာဂတ်အတွက်ပြုလုပ်လိုသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် လူထု လူတန်းစား အသီးသီးပါဝင်သောရှေ့ပြေးအစီအစဉ်များအတူရေးဆွဲအမြင်မျှဝေခြင်းကို ပြုလုပ် ကြပါသည်။ ရပ်ရွာ အသိုင်းအဝိုင်း ၏မိမတို့ကိုယ်ပိုင် လုပ်ရမည့်အပိုင်း နှင့် တာဝန်ယူမှုတို့ကို အစီအစဉ်များရှိယုံသာမက လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ရန် နိုင်သည့်စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းကိုပါလုပ်ကြသည်။
- လူထု၏အားနည်းအားသာချက်များကိုသုံးသပ်ခြင်း (VCA) – မြေပိုင်ရှင်များအနေဖြင့် အကောင်းဆုံး ရလဒ် ရစေဖို့ သေချာစေအောင် လူထုဦးဆောင်သော အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့် ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် အခြေကျစေရန် ကူညီပံ့ပိုးရလိမ့် မည်ဖြစ် ပါသည်။

- ရပ်ရွာအဆင့်တွင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဆွေးနွေးမှုများနှင့် အပြန်အလှန်ဖလှယ်မှုများကို လူထုအစည်းအဝေးများ နှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှတဆင့် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်အောင်ပံ့ပိုးခြင်း။ လူနည်းစု များနှင့် ဆင်းရဲဆုံးသူများ အပါအဝင် လူထုလူတန်းစားအားလုံး၏အသံများကိုနားထောင်ပြီး လိုအပ်ချက်အနည်းအများ ကို ဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်ရန် ပါဝင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ကလေးများကိုကျောင်းများ သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကလပ် လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့များမှတဆင့် ပါဝင်စေခြင်း။ ကလေးများသည်ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အားကောင်းသောသူများဖြစ်၍ သင့်လျော် သလိုပါဝင်စေရပါမည်။
- FMNR လုပ်ဆောင်နိုင်သော နယ်မြေများကို ကွင်းဆင်း အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနှင့် ဒေသခံ ရပ်ရွာလူထု နှင့် အတူ FMNR အတွက်ၦင်းတို့သဘောတူသောအပင်မျိုးစုံစာရင်း ပြုစုခြင်း။ (အခန်း-၄ တွင်ကြည့်ရန်)
- ရပ်ရွာအတွင်း(သို့မဟုတ်) ပြင်ပတွင်ရှိသောလူထုလူတန်းစားများ (လူအုပ်စုများ)ကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် လက်တွဲ လုပ်ဆောင်ရန်အလားအလာရှိသောမိတ်ဖက်များ၊ အရေးပါမည့် လူအုပ်စုများ၊ကို ဥပမာ- ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ဘာသာ ရေးခေါင်းဆောင်များကို ရွေးချယ်ဖော်ထုတ်ရပါမည်။ နောက် အခန်းတွင် ထိုလုပ်ငန်းများကို အသေးစိတ်ဖော်ပြ ထားပါသည်။
- FMNR ကျွမ်းကျင်သူများထံ လေ့လာရေးခရီးများစီစဉ် ပေးခြင်း နှင့် ၎င်းစံနစ်သည် FMNR ၏အကျိုးကျေးကို သွားရောက်လေ့လာခြင်းသည်ထိရောက်မှုရှိသော နည်းစံနစ် တစ်ခု ဖြစ်သည်။
- လက်ရှိ FMNR အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းထားပါက လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ကို သင်တန်းများ၊ ဦးဆောင်ပေးမှု၊ ကွန်ယက် ဆက် သွယ်ခြင်းတို့မှ တဆင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ အဖွဲ့မရှိသေးပါကလည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်အောင် ပံ့ပိုးခြင်း။ ၎င်း ဖွဲ့စည်းပုံများတွင် FMNR ကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၊ အသင်း အဖွဲ့ များ၊ ဆင်တူသော အဖွဲ့အစည်းပုံ တည်ဆောက်မှုများ၊ ကိုသကဆိုင်ရာလူထု၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လိုအပ်ချက်ပေါ်အခြေခံ၍ ရေးဆွဲပေးခြင်း။
- အန္တရာယ်များနှင့် အကျပ်အတည်းများကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် အလုပ်ဖြစ်သော နည်းလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ သစ်ပင် အသုံးပြုမှုနှင့် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ဖန်တီးခြင်း၊ လုပ်အားပေးဒေသတွင်း ကင်းလှည့် စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခြင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့ပြီးသင့်တော်သော နည်းဥပဒေ များသက်ဝင် အောင်လုပ်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာမှ သဘောတူထားသော လျော်ကြေးစံနစ်၊ လူထု၏ ဝန်တောင်မှု သို့အဟုတ် အခြား နည်းလမ်းများ ကိုအသုံးပြုခြင်း။
- FMNR ကိုလက်တွေ့အသုံးချ စီမံခန့်ခွဲရန် အစိုးရ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းများနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရှိရန် အစိုးရကို တိုက်တွန်းဆွေးနွေးအကျိုးဆောင်ခြင်း။

လူထုနှင့်လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ခြင်း

လူထု (လူ့အဖွဲ့အစည်း)ကို မှန်ကန်သောနည်းလမ်းဖြင့်ကနဦးကပင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းသည် FMNR လှုပ်ရှားမှုများ၏ ရှေ့လုပ်ငန်းများအောင်မြင်မှုအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ FMNRတွင် ပြောင်းလဲခြင်း ပါဝင်သည်- အပြောင်းအလဲသည်အခင်းအကျင်းတွင်သာမက၊ လူအချင်းချင်း အပြန် အလှန် ဆက်ဆံပုံများတွင် မကြာခဏ ဖြစ်သည်။ ဓလေ့ထုံးတမ်းများ၊ ရိုးရာအခန်းကဏ္ဍများနှင့် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ လူများ၏ ပြောင်းလဲ မှုရှိသောသဘာဝကို နားလည်ခြင်းသည် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု၏ အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ FMNR ၏ အဓိကကျသော အခြေခံမူများဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးများနှင့် လူနည်းစုများ တန်းတူအခွင့်အရေးနှင့် ဝင်ရောက်ခွင့်ရရှိစေရေးတို့ ကဲ့သို့ သော လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ၎င်းတို့၏ တန်ဘိုးများနှင့် စံနှုန်းများကို ဂရုတစိုက်ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ်ပေမည်။ ဒါဟာ အဖိုးတန်တဲ့ ရလဒ်တစ်ခုဖြစ်ပြီးၦင်းသည် သတ္တိနဲ့ ပွင့်လင်းမှု လိုအပ်တယ်။

ဤရည်ရွယ်ချက်များအောင်မြင်ရန် လူထုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံသည့်အခါ အောက်ဖော်ပြပါ ကဏ္ဍများ တွင် ဆက်လက်၍သတိပြုရမည့်အချက်အချို့ကို ဖော်ပြပါမည်။ ကနဦးလုပ်ဆောင်မှုများ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အဖြစ်သာ မဟုတ်ဘဲ FMNR ပရောဂျက်တစ်လျှောက်တွင် ဤလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများသည် ဖြစ်ပေါ်အောင် လုပ်သင့်သည်ကို လည်း မှတ်သားထားရန် အရေးကြီးပါသည်။

ရပ်ရွာလူထု၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အားပေးခြင်း။

မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့်ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များပြုလုပ်ရာတွင် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ မတူညီသော အုပ်စုများအားလုံး ပါဝင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းတို့မှာအမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများ၊ သက်ကြီး ရွယ်အိုများ၊ လူငယ်များနှင့် ကလေးများ၊ မသန်စွမ်းသူများနှင့် မြေယာတွင်အလုပ်မလုပ်နိုင်သူများအပြင် မည်သည့်လူနည်းစုမဆို ပါဝင်သည်။ FMNR တွင် လူများများပါဝင်လေ ပိုကောင်းလေဖြစ်သည်။ နောက်ခံအမျိုးမျိုးမှလူများသည် ၎င်းတို့၏အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေကြပြီး ၎င်းတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို မြှင့်တင်ရန် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းကိုလူတိုင်းပါဝင်လေပိုမိုအောင်မြင်လေဖြစ်သည်။

အကယ်၍ မြေယာကို အသုံးပြုသူများသည် အခြေချနေထိုင်သူနှင့် လှည့်လည်သွားလာသူ နှစ်မျိုးလုံးရှိနေပါက ဖြစ်နိုင်လျှင် ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် စီစဉ်ခြင်းတွင် နှစ်ဦးစလုံး ပါဝင်လျှင်အကောင်း ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ကျွဲနွားကျောင်းသူများ သစ်တောပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဆိုသည်မှာ ရိုးရာစားကျက် မြေများသို့ ဝင်ရောက်ကျောင်းခွင့်ရနိုင်တော့မည်မဟုတ်ဟု ထင်ကောင်းထင်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့ကို ပါဝင်ပတ်သက်ရန် အချိန်ယူ၍ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်းပြပါ။၎င်းတို့သည်လည်း အသိပညာ၊ အတွေ့အကြုံများ ရရှိလာနိုင်ပြီးသစ်တောပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အဖိုးတန်သော ပါဝင် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ပေးလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အခန်း(၇) တွင် FMNRလုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေထိခိုက်သည် ဟုထင်ကြသော တိရိစ္ဆာန်ထိမ်းကျောင်းသူများနှင့် အခြားအုပ်စု များပါဝင်သည့် မီးသွေးထုတ်လုပ်သူများ၊ ထင်းခုတ်သမားများနှင့် အခြားစက်မှုလုပ်ငန်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို မည်သို့ပါဝင်လာစေသည်ဆိုသော သတင်းအချက် အလက်များပိုမိုပါဝင်ပါသည်။

ရိုးရာခေါင်းဆောင်များနှင့် မြေယာပိုင်ရှင်များ ပါဝင်ရန် အထူးအရေးကြီးပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ပါက ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ သစ်တောနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဌာနများမှ တိုးချဲ့ဝန်ထမ်းများ နှင့်ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များ၊ FMNR စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း နှစ်ခုစလုံးတွင် ပါဝင်ရန်လိုပါ သည်။

ပါဝင်သူများ(Stakeholder)ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း

ပါဝင်သောကွဲပြားခြားနားသောအုပ်စုများ သို့မဟုတ်အဓိကပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းတို့ကို ခွဲခြားသတ်မှတ် ရန်နှင့် FMNR စီမံချက်၏ရလဒ်များကိုလွှမ်းမိုးနိုင်သည့် ၎င်းတို့၏စွမ်းအားကို ဆန်းစစ်ရန် အသုံးပြုနိုင် သည့်နည်းလမ်းအထောက်အကူတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤအချက်အလက်သည် မည်သူနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံ ရမည် ကိုခွဲခြား သတ်မှတ်ရန်နှင့် ၎င်းတို့ကို မည်သို့ပါဝင် ပတ်သက်စေရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ကို ဖော်ထုတ် ရန်အတွက်တန်ဖိုးရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ဂါနာမြောက်ပိုင်းတွင်'ပါဝါခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း' ရပ်ရွာ အတွင်း အဓိကသြဇာလွှမ်းမိုးသူ မည်သူတို့ရှိသည်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ယင်းကြောင့် စီမံချက် ဝန်ထမ်းများသည် ထိုအုပ်စုတွင်ပါဝင်သောဒေသန္တရအစိုးရ၊ ရိုးရာအကြီးအကဲများနှင့် tindaama သို့မဟုတ် 'မြေယာထိန်းသိမ်း သူများ' ထံတွင်သာ ၎င်း တို့၏ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ပထမဦးစားပေးလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ၎င်းတို့က ဤအုပ်စုကို ယုံကြည်လက်ခံ ပြီးသည်နှင့် ကျန်ရပ်ရွာလူထုမှာ၎င်းတို့၏ ဦးဆောင်မှုနောက်ကို အလွယ်တကူ လိုက်ပါလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစီမံချက်သည် အချိန်တိုအတွင်း အလွန်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ဤအဓိကသြဇာ လွှမ်းမိုးသူ များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် အကူအညီရနိုင်ရန် နမူနာပုံစံတစ်ခုကို နောက်ဆက်တွဲ (၃)တွင် တွေ့ရှိ နိုင်သည်။

လူထုခေါင်းဆောင်များ၏ ပါဝင်မှု တန်ဖိုးရှိခြင်း။

လူထုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံသည့်အခါ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များကို မမေ့ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤသူများသည် FMNR၏ အောင်မြင်မှုကို ဖန်တီးနိုင်သလို ဖျက်ဆီး နိုင်သည်။ FMNR လုပ်ငန်းများအတွက် ခေါင်းဆောင်များသည် ပုံစံ အမျိုးမျိုး ဖြင့် ရောက်လာကြ မည်ဖြစ်သည်။

· **ရိုးရာခေါင်းဆောင်များ**သည် မြေယာအသုံးပြုမှုကို ဆုံးဖြတ်လေ့ရှိပြီး ၎င်းတို့သည် ရပ်ရွာ ၏သဘောထားများအပေါ် သိသာထင်ရှားသောသက်ရောက်မှုရှိသည်။ ရိုးရာ ခေါင်းဆောင် များနှင့်ရှေးဦးစွာ FMNRအကြောင်းကို တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပြီး ၎င်းတို့၏ ပံ့ပိုးကူညီမှု ကိုယူခြင်း သည် ရပ်ရွာတစ်ခုလုံး၏ စိတ်ဝင် စားမှုရှိအောင်မီးညှိပေး သကဲ့သို့ အစပြုပေး နိုင် သည်ကိုတွေ့ရှိနိုင်သည်။

· **ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ** သည်ရပ်ရွာလူထု၏ဘဝတွင် အရေးပါပြီး အမြဲလို သြဇာရှိသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့ကိုလည်း FMNR ကြိုးပမ်းမှုတွင် ပါဝင်ရန်ဖိတ်ကြားရန် လိုအပ်ပါသည်။

·**အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များ**သည်ရပ်ရွာတွင်ရှိသော သမဝါယမများအပြင် လယ်သမား များ၊ အမျိုးသမီး များ၏အဖွဲ့များနှင့် ရပ်ရွာရှိအခြားသောအုပ်စုများ ၏ခေါင်းဆောင် များ လည်း ပါဝင်ပြီး၎င်းတို့ သည်အရေးကြီးသော မိတ်ဖက်များ ဖြစ်သည်။

·**သဘာဝခေါင်းဆောင်များ**သည် ၎င်းတို့၏အသိုင်းအဝိုင်းတွင် သြဇာလွှမ်းမိုးနိုင်သူ များဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အကြောင်းကိုသိ ရန်နှင့် FMNR ကြိုးပမ်းမှုတွင် ၎င်းတို့ကို ထည့်သွင်းရန် အရေးကြီး ပါသည်။ သဘာဝကျသော ခေါင်းဆောင် များသည် အခြား သူများ၏ယုံကြည်ကိုးစား မှုရပြီး ၎င်းတို့၏ ညွှန်ပြမှုကိုအများကခံယူရန် လိုလား နေသူ များဖြစ် သည်။

ခေါင်းဆောင်များသည် FMNR လှုပ်ရှားမှုကို FMNR၏အကြောင်း အပြုသဘော ဆောင်သော သတင်း အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပံ့ပိုးခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ FMNR နှင့်ပတ်သက် သော ကိုယ်ပိုင် နမူနာ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု အတွေ့အကြုံမှတစ်ဆင့် ဦးဆောင်ပေးခြင်း၊ FMNR ပြုလုပ်ထားသော မြေကွက်များနှင့်ကျေးရွာလူထုပိုင် အရင်းအမြစ် များနှင့် ဆိုင်သောပဋိပက္ခ များကို ပြေလည်စေရန်ထိန်းညှိကူညီပေးခြင်း၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် တွန်းအားပေးခြင်း၊ ကွင်းဆင်းပံ့ပိုးသူကိုလူထုနှင့် တွေ့ဆုံနိုင် အောင်ပါ ခေါင်းဆောင် များက ကူညီ ပံ့ပိုး ပေးနိုင်ပါသည်။

FMNRအဖွဲ့များမှတက်ကြွစွာပူးပေါင်းပါဝင်မှု

FMNR ကို တစ်ကိုယ်ရေ သီးသန့်အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ လူထုလှုပ်ရှားမှုအနေနှင့်လည်းကောင်း လုပ်ဆောင်နိုင် သော်လည်း ဖြစ်နိုင်လျှင်အခြားသူများနှင့် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ခြင်းက အကျိုးရှိ စေပါသည်။ ပြဿနာများ ရင်ဆိုင်ရ လျှင် တဦးထဲဆောင်ရွက်ခြင်းထက် အုပ်စုဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းက ပိုမိုထိရောက် မှုရှိ နိုင် ပါသည်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်တွင်တွေ့ရမည့်စိန်ခေါ်မှုများကို အဖွဲ့အနေနှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုသည် အရေးကြီးပါသည်။ ရေဝေရေလဲတစ်ခုလုံးသို့မဟုတ် ရေထိန်းဧရိယာတစ်ခုလုံး၏ အတိုင်းအတာကို အပြောင်းအလဲပြုလုပ်ရန် တောင်ထိပ်ရှိ သူများသည် အောက်ထပ်ရှိသူများနှင့်တွဲလုပ် ရန် လိုအပ်သည်။

အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်းက အပြန်အလှန် ထောက်ခံပေးမှု၊ အသိပညာမျှဝေမှု၊ လိုအပ်သောအခါ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) နှင့် အလှူ ရှင်များအား ဆက်သွယ်ရာတွင် တစ်သားတည်း အဖြစ် တင်ပြနိုင်စေပါသည်။ FMNR စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာ တွင် ကျေးလက် လူထုအဖွဲ့များတွင် အများအားဖြင့် အမျိုးသမီးများအဖွဲ့၊ လူငယ်များ အဖွဲ့/ကလပ်များ၊ လယ်သမားများနှင့် ထုတ်လုပ်သူအဖွဲ့များ၊ သမဝါယမ နှင့် စုပေါင်းလုပ်ငန်းများ၊ ငွေစုအဖွဲ့များ၊ အပြန်အလှန်အကူအညီပေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း ရည်ရွယ်ဖွဲ့ထားသောအဖွဲ့များဖြင့် ပါဝင်ပြီး FMNR လုပ်ငန်းအပေါ် စိတ်ဝင်စားသည့်အဖွဲ့များ ဖြစ်ပါသည်။

လူထုပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အထက်ပါအဖွဲ့အစည်းများ မရှိလျှင် FMNR လုပ်ငန်းအတွက် အထူး သီးသန့်ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကော်မတီများနှင့် အဖွဲ့များကို ဖွဲ့နိုင်ပါသည်။ FMNR ကို အများပိုင်မြေတွင် အုပ်စုဖွဲ့ လုပ်ဆောင်ခြင်းထက်၊ မိမိပိုင် သီးသန့်မြေတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် လူများ ပိုမိုစိတ်ဝင်စား လာသော်လည်း၊ အုပ်စုပိုင်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများသည် ဆက်လက် သက်ရောက် ဆဲဖြစ်သည်။

လူထု၏ သဘောတူညီမှုနှင့် ပိုင်ရှင်စိတ်ဓါတ်ကိုတည်ဆောက်ခြင်း

FMNR စနစ်တွင် ဆုံးဖြတ်ချက် များ ချမှတ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ်ထားရှိရမည့် လူထု၏ပိုင်ရှင်စိတ်ဓါတ်သည် အဓိက အရေးပါသည်။ FMNR လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သော လက်တွေ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများသည် အရေးကြီး သော်လည်း၊ အသုံးပြုသည့် လယ်ယာမြေများ မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲကြမည် နှင့် သစ်ပင်များ ပြန်လည်ပျိုးထောင်မှုကို ပြည်သူများ၏သဘောတူညီမှုမရရှိလျှင်အောင်မြင်နိုင်ရန်ခက်ခဲမည်ဖြစ်သည်။

လယ်ယာမြေများ အသုံးပြုနေသော လူတိုင်း- ယောကျ်း၊ မိန်းမ၊ လူငယ်တို့သည် မည်သို့သစ်ပင်များ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းကို လူထုလှုပ်ရှားမှုအနေဖြင့် မည်သို့ဆောင်ရွက်မည်နှင့်၊ FMNR လုပ်ငန်းမှ အကျိုးရလဒ်များကို မည်သူများက မည်သို့ခံစားရမည်ကို ပူးပေါင်းဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

FMNR စနစ်သည် လယ်ယာမြေများ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အားလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အောင်မြင်မှု များစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် FMNR မြေကွက်များသည် စားကျက်များကဲ့သို့ အပြိုင်မြေယာ အသုံးပြုမှုများ ကြောင့် ပျက်စီးခြင်းမှ ပိုမိုကာကွယ်နိုင်ဖွယ်ရှိပြီး အရင်းအမြစ်များအသုံးပြုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပဋိပက္ခများကို ရှောင်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဆက်ဆံရေးနှင့် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ခြင်း

ပြောင်းလဲမှုတိုင်းသည် အကျိုးရှိစေသော်လည်း ကြောက်ရွံ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ FMNR မှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့်အပြောင်းအလဲများသည် ကောင်းမွန်မည်မဟုတ်ဟု ယုံကြည်သူများလည်း ရှိနိုင်သည်။ သူတို့သည် သစ်ပင်များက မိမိတို့ စိုက်ပျိုးနေသော သီးနှံများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်မည်ကိုစိုးရိမ်ခြင်းသို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ကျွဲနွားများကို မိရိုးဖလာ စားကျက်မြေများတွင်လွှတ်ကျောင်းခြင်းမှ ကန့်သတ်ခံရမည်ကို စိုးရိမ် ခြင်း၊ သို့မဟုတ် မိမိတို့ပျိုးပင်နှင့် မြေကွက်ကို စိတ်ကျေနပ်စွာ စီမံမှုအတွက် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းလမ်းစဉ်မှ ပြောင်းလဲရန် အခက်အခဲရှိခြင်းတို့ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

စီမံကိန်းအောင်မြင်မှုဆိုသည်မှာစီမံကိန်းများကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်းသက်သက်မဟုတ်ပါ။

ကျွန်ုပ်တို့သည် လူသားများနှင့် ဆက်ဆံနေရပြီး လူအချင်း ချင်းအနီးကပ်ဆုံး ဆက်သွယ်မှုများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြောင်းလဲမှု ဆောင်ရွက်သူများအနေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် များအတွက် အရေးကြီးသည့် အရာများတွင် စိတ်ဝင်စားမှု အမှန်တကယ် ပြသ ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မွေးဖွားခြင်း၊ အိမ်ထောင် တည်ခြင်း၊ သေဆုံးခြင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာရေး အဖြစ်အပျက် များက ကျေးလက်ဒေသ နေပြည်သူများအတွက် အရေးကြီးသော အဖြစ်အပျက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအရာများကို အရေးမပါဘူး ဟု တွက်ဆ ခြင်းနှင့် FMNR ကိစ္စများတွင် လူများနှင့် ဆက်ဆံရေးကို ကန့်သတ် ခြင်းက ကျွန်ုပ်တို့၏ လူသားအဖြစ် ကြီးပြင်းလာမှု၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ အတွေ့အကြုံ၏ ကြွယ်ဝမှုနှင့် စစ်မှန်သော မိတ်ဆွေဖွဲ့မှုတို့ကို တားဆီးထား မည်ဖြစ်ပြီး၊ ရပ်ရွာလူထုမှ ကျွန်ုပ်တို့အား ယုံကြည်မှုရရှိမှုကိုပါ ဟန့်တား စေပါ လိမ့်မည်။

FMNR သည် လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးယုံကြည်မှုရှိသည့်အခါနှင့် ၎င်းတို့၏မျှဝေထားသောပန်းတိုင် များကို ရောက်ရှိရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများရှိလာသောအခါတွင် ပိုမိုအောင်မြင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် FMNR ကို အားလုံး လေ့လာနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း ပေးခြင်းနှင့် မိမိတို့ နည်းလမ်းဖြင့် နားလည်၍ အဆင်ပြေမှု ရရှိစေရန် အရေးကြီးပါသည်။ လူအချို့အတွက် စိတ်ချမှုရရှိရန် အချိန်ပိုမိုကြာမြင့်နိုင်ပါသည်။ လူအများစုအတွက်မူ လူတစ်စုက FMNR ကိုလက်ခံအသုံးပြုနေပြီဆိုပါက ယုံကြည်လက်ခံလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကနဦး FMNR အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ လေ့ကျင့်ရေးနဲ့ စွမ်းရည်မြှင့် တင်ရေး အစည်းအဝေးများမှ ရပ်ရွာလူထု အတွက် လေ့လာမှုခရီးစဉ်တစ်ခုကို စတင်စေပြီး လက်ရှိပြဿနာတွေနဲ့ သစ်တောပြုန်းတီးမှုတွေကြား ဆက်စပ်မှုကို သိမြင်လာစေမည်ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်များပြန်လည်စိမ်းလန်းရေးအတွက် ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒများကို ဖော်ဆောင်ခြင်းသည် အနာဂတ်အတွက် အလားအလာရှိသော ဘုံမျှော်မှန်းချက် ဖန်တီးစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

FMNR ပဏာမခြေလှမ်းကို လက်ခံကျင့်သုံးရန်၊ ပွင့်လင်းမြင်သာသော ဆွေးနွေးမှုများနှင့် အကြံဉာဏ် များ ဖလှယ်ခြင်းကို တွန်းအားပေးရန် အချိန်အတော်အတန် လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ရပ်ရွာလူထု အသိုင်းအဝိုင်းမှမဟုတ်သောသူတစ်ယောက်ကို FMNR နှင့် မိတ်ဆက်သည့်အခါတွင်ဖြစ် သည်။ လူအ များ FMNR ကို စမ်းသပ်လုပ်ကိုင်လာစေရန် အစည်းအဝေးများစွာကျင်းပရလေ့ရှိသည်။ နောက်ဆုံးတွင်၊ FMNR သည် မျိုးဆက်များစွာကျင့်သုံးလာသည့်ထုံးစံများကို စိန်ခေါ်နိုင်ပြီး ထိုဧလေ့ထုံးစံများ သည် သူတို့၏အမြင်အရ မျှတာ ကောင်းမွန်ကြသည်။

ရပ်ရွာလူထုနှင့်ထိတွေ့ဆောင်ရွက်မှုသည် အဖွဲ့ဝင်များမှဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်စေ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့အစည်း မှ အစီအစဉ်မန်နေဂျာသို့မဟုတ် အစိုးရဌာနမှ တိုးချဲ့ရေးဝန်ထမ်း တစ်ဦးက ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြစ်စေ ကွဲပြားမှုများရှိနိုင်သည်။ သင်သည် အဖွဲ့အစည်းထဲမှ မဟုတ်လျှင် FMNR တွင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မည့် အဖွဲ့အစည်းအကြောင်းကို အများဆုံးသိရှိရန် သင်ယူရခြင်းမှာ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရပ်ရွာလူထုက သင်ပြောသည့်အရာကို နားထောင်လာစေရန် မှာ ဆက်ဆံရေးနှင့် ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက် ရန်လိုအပ်ပါသည်။

FMNR အောင်မြင်မှုအတွက် အဓိကသော အချက်မှာ FMNR လုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့အစည်းက လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးပိုင်ဆိုင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အပြင်ပဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှ FMNR ကို မြှင့်တင်ပါက ၎င်းတို့သည် လွှမ်းမိုးမှုမရှိဘဲ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ တာဝန်နှင့် အာဏာများကို ရပ်ရွာလူထု၏လက်တွင် အခိုင်အမာ ထားရစ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ မေးခွန်းများကို လွပ်လပ်စွာအသုံးပြုခြင်းနှင့် ကိုယ်တိုင် အဖြေရှာနိုင်ရန်အချိန် ပေးခြင်း သည်လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိအောင် အားဖြည့်ပေးနိုင်သည့် နည်းလမ်းများဖြစ်သည်။

ခုခံမှုအချို့နှင့် အတိုက်အခံများကိုပင် မျှော်လင့်ခြင်းသည် ပညာရှိရာရောက်၏။

လူများကိုလာရောက် တွေ့ဆုံခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်နှင့် တစ်ဦးချင်းစီဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့လေးများဖြစ်စေ အချိန်ပေးရန် ပြင်ဆင်ထားသင့်သည်။ အရေးအပါဆုံးမှာ လူများ၏ လယ်ယာများသို့မဟုတ် အများပိုင် FMNR နေရာများသို့ သွားရောက်ပြီး ထိုနေရာများတွင် အပင်ကိုင်းချိုင်ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး၊ လုပ်ဆောင်စဉ်တွင် အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်းပြသင့်သည်။ တိုးချဲ့ဝန်ထမ်းများသည် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုများတွင် မပါဝင်သည့် အခါ၊ ၎င်းသည် မထင်မှတ်ဘဲ ၎င်းတို့နှင့် သင်ကြားရန် ကြိုးစားနေသူများကြား ဝေးကွာသွားစေသည်။ အများ အားဖြင့်၊ ထိုလူများမှာ သူတို့လုပ်အားများမှ တစ်ဆင့် ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သမျှကို ရရှိခဲ့ကြသူများဖြစ်ကြသည်။ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် အရာများ ထက် ပို၍ အရေးကြီးသောအရာမှာ နားထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ လူများ သိရှိပြီးသား အရာများကို နားထောင်ပါ၊ သူတို့စိုးရိမ်သော အရာများကို နားထောင်ပါ၊ သူတို့ရဲ့အနာဂတ်အတွက် မျှော်လင့် ချက်တွေကို နားထောင်ပါ။

ဂါနာနိုင်ငံတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို လုပ်ဆောင်ရန် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်း။

FMNR ချန်ပီယံ နောဘာ့အာကိုဘီလာ (Norbert Akolbila)သည် ဂါနာဘွန်း (Ghana's Bong) ခရိုင်ရှိ လရောင်အောက်တွင် အောင်မြင်မှုဇာတ်လမ်းကို ပြောပြနေသည်။

နောဘာ့ သည် အနောက်အာဖရိကရှိ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအား သစ်ပင်နှင့် မြေယာပြန် လည် ပြုပြင် ခြင်းဆိုင်ရာနည်းပညာများကို သင်ကြားပို့ချပေးသည့် ဂါနာအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည့် Movement for Natural Regeneration (MONAR) ၏နှောင်းပိုင်းတည်ထောင်သူဖြစ်သည်။

တောက်ပသောလရောင်အောက်တွင် - မီးစက်စွမ်းအင်ဖြင့်ပံ့ပိုးထားသော - MONAR အဖွဲ့သည် အာယိုပီယာ (Ayopia) လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအား FMNR နှင့် ပတ်သက်သည့် ဗီဒီယိုများနှင့် ရုပ်ပုံများကို ပြသပြီး ဒေသတွင်း ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပျက်စီးမှုပြဿနာများကို အာရုံစိုက်စေသည်။ အကြီးအကဲနှင့် ပရိသတ်အပြင် အမျိုးသမီး များ၊ အမျိုးသားနှင့် ကလေးငယ်များ အပါအဝင် ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင် ၆၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

FMNR ၏ စိတ်အားထက်သန်သော ထောက်ခံအားပေးသူ နောဘာ့ သည် တင်ဆက်မှုများအပြီးတွင် လူတိုင်း ပါဝင်ဆွေးနွေးရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ သူပြောနေတဲ့အချိန်မှာ လူတွေက အရမ်းစိတ်လှုပ် ရှားလာကြသည်။ သူတို့ ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ အနာဂတ်ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများ အကြောင်းကို ပြောဆိုဝေမျှလာကြသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုတစ်ဦးသည် စကားဝိုင်းတွင် ပါဝင်လာသည်။

“လက်ရှိအချိန်အတွက် ကောင်းကျိုးတစ်ခုကတော့ အခု ကျွန်ုပ်တို့ကလေးတွေ တက်ရောက်လို့ရမယ့် ကျောင်းတွေ ရှိလာပြီဖြစ်တာပါ၊ ယခင်ကတော့ ကျောင်းမရှိခဲ့ပါဘူး။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ပတ် သက်တဲ့ အခြားအရာအားလုံးကနေ့ စဉ်ဆိုးရွားလာနေပါတယ်။”

ရပ်ရွာလူထုသည် ၎င်းတို့၏ ချောင်းများသည် ၎င်းတို့၏တိရစ္ဆာန်များနှင့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် တစ်နှစ် ပတ်လုံး ရေပေးဆောင်ပေးသည့် ကောင်းသောနေ့များကို ပြန်ပြောင်းပြောပြကြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် သည် စိမ်းလန်းပြီး သစ်ပင်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေပါသည်။ သူတို့လယ်တွေက အထွက် နှုန်းကောင်းတယ်။ သို့သော် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ် သုံးခု အတွင်းတွင် မသင့်လျော်သော မြေယာ အသုံးချမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အလေ့အထ များကြောင့် ၎င်းတို့၏ အခြေအနေများ ပြောင်းလဲသွား သည်ဟု ဆိုကြသည်။ FMNR သည် တလန်စီ (Talensi) ရှိ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသောမြေများကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန် လုပ်ဆောင်နေသည့် တိုးတက်မှုကို ကြားသိရ သူအချို့က ၎င်းတို့သည် တတ်နိုင်သမျှ အယူအဆကို ၎င်းတို့၏အသိုင်းအဝိုင်းသို့ မိတ်ဆက်ပေးရန် မျှော်လင့် ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။

အစည်းအဝေး ပြီးခါနီးတွင် နောဘာ့ သည် အသိုင်းအဝိုင်းအား တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

“ညဘက် စည်းရုံးရေးအစီအစဉ်မှာ ဒီလောက်များပြားတဲ့လူတွေကို ငါမတွေ့ဖူးဘူး။ မင်းတို့ထဲက လေးပုံတစ်ပုံလောက်က ဒီဇာတ်လမ်းကို အလေးအနက်ထားပြီး FMNR ကို လေ့ကျင့်မယ်ဆိုရင်တောင် ကွာခြားမှုတွေဖြစ်စေပါလိမ့်မယ်။”

အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး သဘောတူညီမှုနှင့် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရာတွင် အောက်ပါအချက်များကို မှတ်သားထားပါ။

၁။ သူတို့၏ တာဝန်၊ ကျားမ၊ လူမျိုး၊ အသက်အရွယ်မရွေး အားလုံးပါဝင်စေပါ။

၂။ တွေးခေါ်မြော်မြင်သော အရပ်ဘက် စကားစစ်ထိုးခြင်းကို လေးစားအားပေးပါ။

၃။ လူတိုင်း၏စိုးရိမ်မှုများကို ဆွေးနွေးပြီး လူတိုင်းကိုကူညီမည့်ဖြေရှင်းနည်းများကိုရှာဖွေရန် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ပါ။ ဒေသအလိုက် သင့်လျော်သော ဖြေရှင်းချက် အမြဲတမ်းနီးပါး ရှိပါသည်။ လူတွေကို အကြံပြုဖို့ အခွင့်အရေးပေးပါ။

၄။ တစ်ဖက်လူက အပြုသဘောဆောင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေရှိတယ်ဆိုတဲ့ ယူဆချက်နဲ့ အမြဲတမ်းအစပြုပြီး နားလည်မှုလွဲမှားပြီး အမှားတွေကို ညင်သာစွာ တုံ့ပြန်ပါ။

၅။ ဖြစ်နိုင်သမျှ၊ FMNR ကို အောင်မြင်စွာ လုပ်ဆောင်နေသော လူများကို ဖိတ်ကြားပြီး သင်၏အဖွဲ့အစည်းနှင့် အတွေ့အကြုံများ၊ အသိပညာများ မျှဝေစေပါ။

၆။ နားထောင်ပြီး သင်ယူပါ။ နားထောင်ခြင်းဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပံ့ပိုးရန် လိုအပ်သော အသိပညာများ တိုးပွားလာမည်ဖြစ်သည်။ FMNR ကို မိတ်ဆက်ပေးရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းမှာ မည်သည့် အရာဖြစ်နိုင်သည်ကို သင်ရှာဖွေရန် တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နားထောင်ခြင်းသည် အောင်မြင်မှု အတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို သတိပြုမိလာစေပြီး သင့်မဟာမိတ်များစွာကို အနိုင်ယူနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

 ၇။ သင်သိသည်များနှင့် မသိသေးသော အကြောင်းအရာများကို မျှဝေပါ။ မဖြေရှင်းနိုင်သော မေးခွန်းများ ရှိလျှင် ဝန်ခံပါ။

၈။ တန်ဖိုးများအကြောင်းပြောပါ။ ဟောပြောခြင်းသို့မဟုတ် တရားမဟောပါနှင့်၊ သင်၏တန်ဖိုးများကို မျှဝေပါ၊ အခြားသူများ၏စကားကို နားထောင်ကာ သင်၏ဟောပြောချက်ကို လိုက်နာပါ။ ထို့နောက် အကြံပြုချက်များ ပြုလုပ်သည့် အခါ ၎င်းတို့ကို မျှဝေထားသော တန်ဖိုးများနှင့် ချိတ်ဆက်ပါ။

၉။ လူတိုင်းသည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်၏နည်းလမ်းဖြင့် သူတို့ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် မြေအနည်းငယ် သို့မဟုတ် များများပေါ်တွင် FMNR ကို ကြိုးစားနိုင်ကြောင်း လူတိုင်းသိရှိနိုင်ရန် သေချာစေပါ။

၁၀။ သင်ပြောသည့်အတိုင်း လုပ်ဆောင်ပါ။ သင်သည် သင်မလုပ်နိုင်သော အရာများကို ကတိပေးပါက လူများသည် သင့်ကိုကြိုက်နှစ်သက်နိုင်သော်လည်း သင်ကိုယုံကြည်မည်မဟုတ်ပါ။

ထိတွေ့မှုမှသည် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုဆီသို့: FMNR လုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း

ရပ်ရွာလူထုသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြောင်းလဲလိုကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး FMNR ကသူတို့စိုးရိမ် သော ပြဿနာများစွာကို ကာကွယ်ဆောင်ရွက်ရန် သင့်တော်သောနည်းလမ်းဟု အသိအမှတ်ပြုပြီ ဆိုလျှင် FMNR ကို လက်တွေ့ကျစွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် လက်ရှိအခြေအနေမှန်ကန် သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေနှင့် "ကျွန်ုပ်တို့ ဘာကို ရရှိချင်ပါသလဲ?" ဆိုသော မေးခွန်းကို ဖြေကြားနိုင်သော ရှေ့ဆောင်ရည်မှန်းချက်တစ်ခုကို ပူးပေါင်းရေးဆွဲနိုင်သည်။ ထို့အပြင် အလုပ်အတွက် ပန်းတိုင် သို့မဟုတ် ပန်းတိုင်များကို ပုံဖော်နိုင်သည်။ ပြီးသည်နှင့် ၎င်းတို့၏ မျှော်မှန်းချက်နှင့် ပန်းတိုင်ကို လက်တွေ့အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးမည့် လုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ်ကို ပူးတွဲရေးဆွဲရန် အလွန်အရေး ကြီးပါသည်။

ဤ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းကို FMNR အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (workshop) တွင် လုပ်ဆောင် နိုင်သည်။ ဤ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် FMNR စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်ခံစားရသည့် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အားလုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သင့်သည်။ အဖွဲ့အစည်းနှင့် အသက်ဆိုင်သူ လေ့လာမှုများကို အကောင်အထည် ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများက အဖွဲ့ဝင်ရမည့်သူများကို ကြိုတင်သတ်မှတ်ပေးထားရပါ မည်။ ဒေသခံ ခေါင်းဆောင် များကဲ့သို့သော အဓိကသြဇာလွှမ်းမိုးနိုင် သူများအပြင် သဘာဝပတ်ဝန်း ကျင် သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ကြီးဌာနများမှ အရာရှိများကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်သူများပါရှိကြောင်း သေချာပါစေ။ ပိုမိုသိရှိနိုင်စေရန်အတွက် FMNR Hub ၏ လမ်းညွှန်ချက်များ (Guidelines for Facilitators) အား ကြည့်ပါ။

ရပ်ရွာလူထု၏အနာဂတ်ရည်မှန်းချက်များတည်ဆောက်ခြင်း

ရပ်ရွာလူထု၏အနာဂတ်ရည်မှန်းချက်များတည်ဆောက်ခြင်း(vishion statement) သည် FMNR ကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းကြောင့် ရပ်ရွာလူထုက ဘယ်လို အပြောင်းအလဲများကို မြင်လိုသလဲဆိုတာကို ဖော်ပြချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ မျှော်မှန်းချက်များအားအတိုချုံးပြီး ရေးသားဖော်ပြခြင်းဖြစ်နိုင်သည် - 'ထုတ်လုပ်မှုရှိသော ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်ပေါ်လာရေး' သို့မဟုတ် 'ဆင်းရဲမှုနှင့် ဆာလောင်မှုမှ ကင်းလွတ်သည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း တစ်ခု' စသည့် တိုတောင်းသော ဖွင့်စာသို့မဟုတ် ဒေသ၏ ရုပ်ပုံ သို့မဟုတ် မြေပုံတစ်ခုဖြစ်ပြီး လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းသည် ၎င်းတို့၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အနာဂတ်တွင် မည်သို့မြင်လိုကြောင်း ပြသသည်အရာဖြစ်သည်။

ရပ်ရွာလူထု၏အနာဂတ်ရည်မှန်းချက်များတည်ဆောက်ခြင်း တစ်ခုကို ရေးဆွဲသည့်အခါ၊ အနည်းဆုံး လာမည့်ငါးနှစ်မှ ၁၀ နှစ်အထိ ကြိုတင် ရေးဆွဲဖို့ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာလူထု၏အနာဂတ်ရည်မှန်းချက်များတည်ဆောက်ခြင်းများသည် လူတစ်စုကို ပေါင်းစည်းစေပြီး ပူးတွဲတာဝန် တစ်ခုအား ဆောင်ရွက်နိုင်စေခြင်းအတွက် အသုံးဝင်ပါသည်။ လက်ရှိပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် လူမှုရေးမြေပုံများ ပေါ်တွင် အခြေခံ၍ 'ပြည့်စုံသောရုပ်ပုံကားချပ်' ကို ပုံဖော်ခြင်း သို့မဟုတ် 'မျှော်မှန်းချက် မြေပုံ' ပုံဖော်ခြင်းကဲ့သို့သောပုံပိုးမှုနည်းပညာများသည် လူအများအား အဖွဲ့အစည်း အခြေအနေများကို နားလည် နိုင်စေရန်နှင့် အနာဂတ်အတွက် ဘုံမျှော်မှန်းချက်တစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်စေရန် အထောက်အကူ ပြုပါသည်။

ကောင်းမွန်သော FMNR ရည်မှန်းချက်များမှာ "သုံးနှစ်အတွင်း တစ်ဟက်တာလျှင် သစ်ပင် ၁၀ မှ ၅၀ အထိတိုးချဲ့ခြင်း" ကဲ့သို့ သုံးနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သော ရည်မှန်းချက်များကို ချမှတ်ပါသည်။ ဤရည်မှန်း ချက်များသည် တိကျရမည်၊ တိုင်းတာနိုင်ရမည်၊ လုပ်ဆောင်နိုင်ရမည်၊ လက်တွေ့ကျပြီး အချိန်သတ်မှတ် ထားရမည်ဖြစ်သည် (SMART)။ ရည်မှန်းချက် တစ်ခု သို့မဟုတ် အနည်းငယ်ဖြင့်စတင် ခြင်းသည် အလွယ်ဆုံး ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုရည်မှန်းချက်များသည် ယခင်က တည်ဆောက်ခဲ့သော ရပ်ရွာလူထု၏အနာဂတ်ရည်မှန်းချက်များတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျော ညီထွေရှိရပါမည်။

FMNR လုပ်ဆောင်ချက် အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲခြင်း

FMNR လုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ်သည် အောက်ပါအချက်များနှင့်အကျုံးဝင်သင့်သည်-

၁။ ဘာလုပ်ငန်းများပြုလုပ်မှာလဲ။

၂။ ဘယ်သူတွေက တာဝန်ယူမှာလဲ (လူတစ်ဦးထက်ပိုပါက စာရင်းပြုလုပ်ပါ)။

၃။ လုပ်ငန်းတိုင်းကို ဘယ်အချိန်မှာပြီးမြောက်မလဲ။

၄။ ဘယ်လိုပစ္စည်းများနှင့်ငွေကြေးများလိုအပ်မလဲ။

၅။ အလုပ်ကိုဘယ်နေရာမှာပြုလုပ်မလဲ။

လုပ်ဆောင်မှုအစီအစဉ်ကို လိုအပ်သည့်သတင်းအချက်အလက်လေးမျိုးအတွက် ကော်လံများရှိသည့် ရိုးရှင်း သော ဇယားတစ်ခုတွင် မှတ်တမ်းတင်သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် နောင်တွင် အသုံးပြုရန်အတွက် အားလုံးကို မှတ်သားထားနိုင်သည်။

အကယ်၍ အဖွဲ့များရောနေပါက လုပ်ဆောင်မှုအစီအစဉ်များကို အဖွဲ့ငယ်များ၊ ဒေသအလိုက် သို့မ ဟုတ် အဖွဲ့အစည်းအလိုက် ဖွဲ့နိုင်သည်။ အဖွဲ့များသည် FMNR လုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ် နမူနာ ပုံစံကို တစ်ကြိမ်တည်း သို့မဟုတ် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဖြည့်စွက်နိုင် သည်။ ရပ်ရွာများတွင် လုံခြုံသော အစည်းအဝေးနေရာ တစ်ခုရနိုင်သည့်အခါ၊ ရပ်ရွာလူထု၏အနာဂတ်ရည်မှန်းချက်များနှင့် လှုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်ကို နံရံပေါ်တွင်ကပ်ထားပြီး လာမည့်အစည်းအဝေးများ အတွက်လည်း ထားပေးနိုင်ပါသည်။

အစီအစဉ်ကောင်းတစ်ခုသည် ဒေသခံလူထုနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသာပါဝင်မည်မဟုတ်ပါ။ ၎င်းတွင် NGO သို့မဟုတ် အစိုးရဌာနများကဲ့သို့ ပါဝင်သူများကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းများအ တွက် ဆက်သွယ် ရေးဗျူဟာတစ်ခုလည်း ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ပါဝင်သူများ သည် FMNR အတွက် စိတ်လှုပ်ရှားမှုအပြည့်ဖြင့် ၎င်းတို့၏အဖွဲ့အစည်းများ ထံ ပြန်လာနိုင်သော်လည်း၎င်းကိုအကောင် အထည်ဖော်ခြင်း၏ အရေးကြီးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ အား စည်းရုံးရန်အတွက် ပြင်ဆင်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အမှန်မှာ အဖွဲ့အစည်းများသည် ဆောင်ရွက်ရန်များကို နည်းလမ်းများ နှင့် ပန်းတိုင် များကို ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ အများစုသည် အခွင့်အလမ်းအသစ်များကို မသိရှိကြ သဖြင့် အဖွဲ့ဝင်များကသတိပေးပြီး အစီအစဉ်နှင့်အတူ ပြန်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။

မှတ်သားရန်မှာ-

· လုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ်ကို လုပ်ဆောင်ရန်အတွက်၊ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ FMNR အကောင်အထည် ဖော်မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူ သို့မဟုတ် သက်ရောက်ခံရသူများအားလုံးကို ပါဝင်စေသင့်သည်။

· အလုပ်ဖြစ်နိုင်မည့်အစီအစဉ်အတွက် လိုအပ်သောအချိန်ကိုယူပါ (များသောအားဖြင့် တစ်နာရီမှ နှစ်နာရီ အထိ)။

· လူတိုင်းတွင် ပါဝင်ရန် အခွင့်အလမ်းရှိပါစေ။ ခေါင်းဆောင်များနှင့် စကားများသူများသာ အစီအစဉ်ကို မရေးဆွဲပါစေနှင့်။ အမျိုးသမီးများ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု အုပ်စုများကို သီးခြားစီဆွေးနွေး ရန် လိုအပ်နိုင်သည်၊ ၎င်းတို့သည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြော ဆိုနိုင်ပြီး အစည်းအဝေး၏အဆုံးတွင် အစီအစဉ်များ ကို ပေါင်းစပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

· အစီအစဉ်သည် ပြီးပြည့်စုံရန်မလိုအပ်ပါ၊ အစီအစဉ်ကောင်းများသည် အမြဲသုံးသပ်ပြီး ပုံမှန်ပြင်ဆင်ပါသည်။

· ထပ်မံစည်းဝေးရန်အချိန်နှင့် ပုံမှန်အစည်းအဝေးများ ဆောင်ရွက်ရမည့် အချိန်ကို သဘောတူညီပါ၊ ထို့နောက် အစီအစဉ်အရ တိုးတက်မှုကို အမြဲကြည့်ရှုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် အခက်အခဲများ ရှိလျှင် အဖွဲ့အားလုံးကကူညီ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း

စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး လှုပ်ရှားမှုများသည် FMNR ကို အောင်မြင်စွာ ကျင့်သုံးနိုင်စေရန်သာမက လူများ အား အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ပေးဆောင်ရန်၊ အတူတကွ လုပ်ဆောင်ရန်- ညှိနှိုင်းရန်၊ လေ့လာ ရန်၊ စမ်းသပ်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို အခြားသူများအား မျှဝေနိုင်စေပါသည်။ စွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်း သည် ရပ်ရွာလူထုများ လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန် နှင့် လုပ်ငန်းကို စုစည်းစီမံရန်၊ ဆောင်ရွက်နေသည့်အရာများ အကြောင်း ဆက်သွယ်ပြော ဆိုရန်နှင့် ပြဿနာများကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းတွင် ပါဝင်သူများ အား ၎င်းတို့၏ FMNR လုပ်ငန်းများအတွက် အပြည့်အဝပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ယူရန် အခွင့်အာဏာ ပေးသင့်သည်။

စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းဆိုင်ရာ ခေါင်းစဉ်များ

စွမ်းဆောင်ရည်လိုအပ်ချက် အကဲဖြတ်မှုပုံစံအချို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မည့်အကြောင်းအရာများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူပြု မည်ဖြစ်ပြီး အသုံးပြုရန် အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤအကဲဖြတ်မှု သည် FMNR လုပ်ဆောင်ချက် အစီအစဉ်နှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သက်ဆိုင်သူအကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက် များအပေါ် အခြေခံသင့်သည်။

FMNR အတွေ့အကြုံမရှိသော ရပ်ရွာလူထုအတွက်၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများသည် သစ်ပင် ရွေးချယ်ခြင်း၊ ကိုင်းချိုင်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းကဲ့သို့သော FMNR ၏ ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များကို အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်အလက်အတွက် အခန်း (၄) ကိုကြည့်ပါ။

ဒေသအတွင်း FMNR တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုလက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သည့်အခါ ဤလက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု များ အကြောင်းလေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုအတွက် စတင်ရန်အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများကို ကူညီ ဖော်ထုတ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ သမားရိုးကျ စနစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ပြီး လိုက်လျောညီထွေဖြစ် အောင် တည်ဆောက်ခြင်းသည် နည်းလမ်းအသစ်ကို တင်ပြခြင်းထက် ပိုပြီးအလုပ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

နည်းပညာပိုင်းအပြင် ရပ်ရွာလူထုမှ FMNR လှုပ်ရှားမှုကို အကောင်းဆုံး ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများစွာလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့တွင်-

· စည်းမျဉ်းများဖန်တီးခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်း။

· ဒေသထဲရှိ ခေါင်းဆောင်များ၊ အခြားခေါင်းဆောင်များနှင့် အစိုးရအရာရှိများထံမှ FMNR အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ထောက်ခံမှုရရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဤသည်မှာ အကျိုးရှိသော မူဝါဒများအတွက် တောင်းဆိုခြင်း သို့မဟုတ် လယ်ယာသမားများ သို့မဟုတ် သစ်တောဌာနမှ အရာရှိများရောက်လာစေရန်သာ လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ Citizen Voice and Action သည် World Vision မှ ရပ်ရွာလူထုအား သင်ကြားပို့ချပေးသည့် အားကောင်းမောင်းသန် စည်းရုံးရေးကိရိယာတစ်ခုဖြစ် သည်။

· FMNR အတွက် နည်းလမ်းအသစ်များကို စမ်းသပ်ခြင်းနှင့် သင်ယူထားသည်ကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း နှင့်မျှဝေ ခြင်း (FMNR ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် တန်ဖိုးထားစိစစ်ခြင်းအတွက် အခန်း (၁၀) ကိုကြည့်ပါ)။

· FMNR အကြောင်း အခြားသူများကို သင်ကြားပေးခြင်း။

· FMNR ထုတ်ကုန်များ (သစ်သား၊ မွေးမြူရေးအစာ၊ သစ်တောထွက်အစားအသောက်များ၊ ရိုးရာ ဆေးဝါးများ၊ ဆိုးဆေးများ၊ ကောက်ပဲသီးနှံမျိုးစေ့များစသည်တို့) အတွက် အမြတ်အစွန်းတိုးစေပြီး ဝင်ငွေအမျိုးမျိုး တိုးမြှင့်ရန် စျေးကွက်များကို ရှာဖွေရခြင်းနှင့် တိုးတက်စေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် ခြင်း။ လုပ်ငန်းဖြန့်ချိမှု (as Business Facilitation) နှင့် ဒေသရင်းမြစ်တန်ဖိုးကွင်းဆက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး (and Local Value Chain Development) ကဲ့သို့သော နည်းလမ်းများမှာ အထောက်အကူဖြစ်သည်။ (အခန်း (၄) ကိုကြည့်ပါ)

စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးနည်းလမ်းများ

သင်တန်းများသည် ရပ်ရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့်ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေး ပွဲများ၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း၊ သရုပ်ပြနေရာများအသုံးပြုခြင်း၊ ကျောင်းများမှစီစဉ်သည့်ခရီးစဉ်များ၊ ရက်ရှည် သင်တန်းများနှင့် အွန်လိုင်းသင်တန်းများပင် ပါဝင်နိုင်သည်။ သင်တန်းကို အုပ်စုကြီးများ၊ လယ်သမားအုပ်စုများ သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်းအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ မိတ်ဖက်များအပြန်အလှန် သင်ယူခြင်းသည် FMNR ဖြန့်ဝေရန်အတွက် အထူးကောင်းမွန်သော နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့်၊ မြေယာအသုံးပြုသူများအား လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အသိပညာမျှဝေရန် အစွမ်းကုန် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။

ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များ ပါဝင်နိုင်စေရန် ဤသင်တန်းလှုပ်ရှားမှုများကို မည်သို့ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရမည်ကို စဉ်းစား ရန် အရေးကြီးပါသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် မသန်စွမ်းသူများ ပါဝင်နိုင်စေရန် အတွက် အချိန်၊ အိမ်နှင့် အကွာအဝေးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။

FMNR လုပ်ငန်းများအတွက်၊ သင်တန်းများတွင် မြေယာအသုံးပြုသူများသည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကိုင်းချိုင်ခြင်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ကြည့်ရှုပြီး လက်တွေ့ပြုလုပ်နိုင်စေရန် လိုအပ်သည်။

ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်စေရန်နှင့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် နေ့စဉ်ကြီးကြပ်မှုများနှင့် ကွင်းဆင်း ကြည့်ရှုမှုများသည် FMNR ၏ အောင်မြင်မှုကိုလည်း တိုးတက်စေမည်ဖြစ်သည်။

FMNR သည် စံကျင့်ထုံးတစ်ခုမဟုတ်ကြောင်း မှတ်သားထားရန် အရေးကြီးပြီး ၎င်း၏ လက်တွေ့ ပုံစံသည် မြေယာ အသုံးပြုသူတိုင်းအတွက် ကွဲပြားနေမည်ဖြစ်သည်။ FMNR ၏ အခြေခံမူများကို သင်ကြားပေးနေချိန်တွင် သင်တန်းဆရာများသည် သင်တန်းသားများအား စမ်းသပ်ခြင်းနှင့် အမှားဖြင့် သင်ယူခြင်းများကိုလည်း ပြုလုပ်ရန် အားပေးသင့်သည်။ သူတို့အနေဖြင့် လေ့လာရသုံးသပ်ပြီး သင့်တော်သလို ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

စွမ်းရည်တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အသိပညာအသစ်များကိုသာယူဆောင်လာ ခြင်းမဟုတ်ပါ။

စွမ်းရည်တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် ရှိပြီး သား ဗဟုသုတများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို မှတ်ထား သိရှိခြင်းနှင့် အတွေ့အကြုံများ လွှဲပြောင်း ပေးနိုင်စေ ရန် ဆွေးနွေးပွဲ အခွင့်အလမ်း ပေးခြင်းကိုလည်း အလေးထားပါသည်။ ဒါဟာ အပြင်ဘက်အဖွဲ့များမှ FMNR ကို တိုးမြှင့်ဖို့ ကြိုးပမ်း နေချိန်မှာ အထူး အရေးကြီးပါသည်။ စည်းရုံးရေးမှူးသည် FMNR အတွေ့အကြုံများစွာကို အမျိုးမျိုးသောအ ခြေအ နေ များမှာ ကြုံတွေ့ခဲ့ပြီး သက်ဆိုင်ရာမေးခွန်းများနှင့် စိုးရိမ်မှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်သူဖြစ်နိုင်သော်လည်း၊ ရပ်ရွာ လူထုနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီသည် ၎င်းတို့၏ ဒေသဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို ကျွမ်းကျင်သူ များဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ထိုးထွင်းသိမြင်မှု၊ စမ်းသပ်မှု၊ အမှား၊ သတိပြု မှုများ မှတစ်ဆင့် များစွာသင်ယူခဲ့သည်။ FMNR လှုပ်ရှားမှု များတွင် ရပ်ရွာလူထု၏ ပိုင်ဆိုင်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ရှိရင်းစွဲ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်များကို အသိအမှတ်ပြုတန်ဖိုးထားခြင်းသည် အရေးကြီးပါသည်။

Capacity building resources

There are many resources available for assisting in building FMNR capacity at the FMNR Hub.

Some notable examples include:

·a pictorial poster developed by World Vision West Africa, which describes the process and outcomes of FMNR

·the FMNR quick guide on how to do FMNR

·the FMNR Hub YouTube channel which has many instructional videos, such as:

-Video: How to prune for natural regeneration

-Video: FMNR income generation

·other video resources, such as:

-Video: Sustainable land management practices: Farmer Managed Natural Regeneration

-Video: Gestion durable des terres: Régénération naturelle assistée

FMNR ချန်ပီယံများ

FMNR ချန်ပီယံများသည် FMNR ကို အောင်မြင်စွာ လက်ခံကျင့်သုံးပြီးနောက် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် FMNR ကို ၎င်းတို့အတွက် ပိုမိုထိရောက်စေမည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေခြင်းအတွက် အလွန်ကောင်းမွန်သော အရည်အချင်းများရှိပြီး လူများအတွက် စာနာစိတ်လည်း ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့တွင် FMNR ကိုကိုယ်တိုင် လက်ခံကျင့်သုံးရန်၊ အခြားသူများကို ပံ့ပိုးကူညီရန်နှင့် သင်ကြားပေးရန် ကျွမ်းကျင်မှုများရှိသည်။ FMNR ချန်ပီယံများသည် FMNR စီမံကိန်းများတွင် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပြီး ရပ်ရွာ လူထုအတွင်း ၎င်းတို့အပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် သြဇာလွှမ်းမိုးမှုတို့ကြောင့် ယေဘုယျအားဖြင့် FMNR လှုပ်ရှားမှုကို ပိုမိုပျံ့နှံ့စေပါသည်။

Nigerien မြေယာအသုံးပြုသူတစ်ဦးအနေဖြင့် ၁၉၈၀ ခုနှစ်များတွင် Tony Rinaudo အား ရှင်းပြခဲ့ဖူးသည်-

အကယ်၍ သင်သည် နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်အား အသစ်အဆန်းတစ်ခုကို စမ်းသုံးရန် ဆွဲဆောင်ပြီး ၎င်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် တွန်းအားပေးသော်လည်း အဆင်မပြေပါက ဘာအကျိုး ဆက်မှမရှိဘဲ အိမ်ပြန်နိုင်တယ်။ သင့်ရဲ့ *Nigerien* စီမံကိန်းဝန်ထမ်းက ဒီအချက်အလက်ကို မျှဝေပါက ကျွန်ုပ်အနေနှင့် သံသယရှိမည်ဖြစ်သည်။ အဲဒီဝန်ထမ်းဟာ ထိုညွှန်ကြားချက်များကို ပေးရန် ငွေလက်ခံ ထားသူဖြစ်ပြီး ကျွန်ုပ်က စွန့်စားမှုနှင့် အကျိုးဆက်များကို ခံစားရမည့်သူဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အခြားမြေအသုံးပြုသူတစ်ဦးက တစ်ခုခုကို စမ်းကြည့်ရန် ပြောလိုက်ပါက၊ သူတို့ရဲ့ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းမှက သူတို့လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေတာတွေရဲ့ ထိရောက်မှုအပေါ် မူတည်သောကြောင့် အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်သိပါသည်။

FMNR ချန်ပီယံများသည် အောက်ပါအကြောင်းများကြောင့် အထူးတန်ဖိုးရှိကြသည်။

- သူတို့၏ အသိပညာနှင့် အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေနိုင်ခြင်း
- *FMNR* လုပ်ကိုင်နည်းများကို အခြားသူများအား သင်ကြားပေးနိုင်ခြင်း
- အခြား ကျင့်သုံးသူများအား အားပေးပြီး အကြံဉာဏ်များပေးနိုင်ခြင်း
- လုပ်ကိုင်မှုများကို စောင့်ကြည့်ကာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်း
- လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ ဥပဒေများကို ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ခေါင်းဆောင်များနှင့် အစိုးရကို တိုက်တွန်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန်

ပုံမှန်တိုးချဲ့ဝန်ထမ်းအများစုနှင့်မတူဘဲ၊ ချန်ပီယံများသည် ရပ်ရွာထဲ၌နေထိုင်ကာ *FMNR* ကို အခကြေး ငွေမရဘဲ ကိုယ်တိုင် လုပ်ဆောင်ကြပြီး ရပ်ရွာလူထု၏ ကောင်းကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြသည့်အတွက် အလွန် ယုံကြည် ကြသည်။ *FMNR* ချန်ပီယံအများစုသည် သူတို့ အလုပ်လုပ်နေသော ရပ်ရွာ၏ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ အိမ်နီးချင်းများနှင့် မိသားစုဝင်များကို ကူညီပေးခြင်း၊ အခြားသူများကို လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် *FMNR* လုပ်ငန်းများ၏ ရေရှည်တည်တံ့သော အခြေခံကို ထူထောင် ပေးနိုင်ကြသည်။

အထိရောက်ဆုံး *FMNR* ချန်ပီယံသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ တိုးချဲ့လုပ်သား သို့မဟုတ် စီမံကိန်း မန်နေဂျာ လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော်ဤအခြေအနေသည် အမြဲမဖြစ်သလို၊ စိတ်အား ထက်သန်မှု နှင့် နှစ်မြုတ်ထားသူ မဟုတ်သည့် ချန်ပီယံများကလည်း လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကို *FMNR* ကို လေ့ကျင့်ပေးခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့ကို ကောင်းစွာ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။သို့သော်၊ အခကြေးငွေ ပေးဆောင်ရသောဝန်ထမ်းများသည် *FMNR* ချန်ပီယံတစ်ဦး၏နှလုံးသား ရှိသောအခါတွင် အလွန်ကောင်းမွန်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ရပ်ရွာလူထုသည် *FMNR* ကို လက်ခံပြီး လိုက်လျောညီထွေဖြစ်လာသည့်အခါနှင့်၎င်းတို့ဘဝအတွက် ရရှိလာသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို မြင်သည်နှင့်အမျှ *FMNR* ချန်ပီယံများကို ပိုမို ပေါ်ထွန်းလာမည်ဖြစ်သည်။ *FMNR* လှုပ်ရှားမှု၏ ရည်မှန်းချက်တစ်ခုမှာ လူထုအသိုင်းအဝိုင်း တစ်ခုစီ သည် ၎င်းကိုလုပ်ဆောင်ရန် အခြားသူများအား သင်ကြားပေးခြင်း၊ ပံ့ပိုးကူညီခြင်းဖြင့် ပါဝင်စေရန်ဖြစ် သည်။

FMNR ချန်ပီယံများ ရွေးထုတ်ခြင်း။

ပထမဦးစွာ၊ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောချန်ပီယံတစ်ဦးသည် ၎င်းတို့၏မြေပေါ်တွင် FMNR လုပ်ငန်းစဉ်ကို လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနေပြီး၊ FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ကိုယ်တိုင်ခံစားပြီး ရရှိထားသူဖြစ်ရမည်။ FMNR ချန်ပီယံများသည် ကိုယ်ပိုင်အသိပညာမှ အခြားသူများကို သင်ကြားရန်လိုအပ်ပြီး၊ မေးခွန်းများ ကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် နှင့် အနာဂတ်ဖြစ်လာနိုင်သည့် ပြဿနာများကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်အောင် လုံလောက် သည့်အတွေ့အကြုံ ရှိရ မည်။

FMNR ကိုကောင်းစွာကျင့်သုံးသောသူတိုင်းသည် သဘာဝကျသော FMNR ချန်ပီယံများမဟုတ်ပေ။ ချန်ပီယံဆိုတာ သူတို့မြင်ရတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေအတွက် စိတ်လှုပ်ရှားနေပြီး တခြားသူတွေကို သတင်းကောင်း ဝေမျှလိုတဲ့ မွေးရာပါဆန္ဒ ရှိတဲ့သူတွေပါ။ ရပ်ရွာလူထုက ဒီလူတွေ ဘယ်သူတွေလဲ ဆိုတာ အများအားဖြင့် သိကြပါတယ်။ လူထုက သူတို့ကို သိထား လေ့ရှိပြီး၊ သင်တန်း တက်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသော ဆောင်ရွက်ချက် များအတွက် သူတို့ကို ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်လေ့ ရှိကြသည်။ သူတို့သည် မိမိသင်ယူခဲ့သည့်အရာများကို အခမဲ့မျှဝေတတ် ကြပြီး၊ ထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်နိုင်စွမ်းနှင့် သင်ကြားနိုင်စွမ်း တို့ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။

FMNR ကို ပံ့ပိုးထောက်ပံ့ မည့် လုပ်သားများကို ရှာဖွေလိုသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများသည် ခေါင်း ဆောင်များ၏ အရည်အချင်းများနှင့် ကိုက်ညီသော သူများကို ရှာဖွေရမည်။ ဖြစ်နိုင်ပါက FMNR အတွေ့အကြုံရှိပြီး မိမိစိုက်ခင်းမြေ၌ ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများကို ဌားရမ်းပါ။ မဖြစ်နိုင်ပါက စိတ်မပူ ပါနှင့်- လူများအတွက် ရက်ရောသောနှလုံးသားနှင့် သဘာဝသင်ကြားမှုစွမ်းရည်များထက် သစ်ပင်များ ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် ပြဿနာ ဖြေရှင်းခြင်းစွမ်းရည်များကို သင်ယူရန် ပိုမိုလွယ်ကူသည်။ လက်တွေ့ကျ စေလိုပါက FMNR အတွေ့အကြုံနည်း ပါးသည့်ဝန်ထမ်းများကို FMNR ခေါင်းဆောင်များနှင့်အခြား သော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ အတွေ့အကြုံရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ပေးပြီး FMNR သင်တန်းနှင့် လမ်းညွှန် မှုများကို ဆောင်ရွက်ပေးရန် စီစဉ်သင့်ပါသည်။

FMNR ချန်ပီယံကောင်းများ၏ အရည်အချင်းများ

· FMNR ကျွမ်းကျင်သူများ: မိမိသစ်ပင်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် လေ့လာစမ်း သပ်မှုများ ပြုလုပ်ပြီး တိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့်နိုင်သူများ။

· လူမှုထဲတွင်လေးစားခံရသူ: သူတို့၏ အပြုအမူနှင့် စိတ်ဓာတ်သမာဓိကြောင့် လူမှုထဲတွင် လေးစား ခြင်းခံရသူကောင်းများ။

· FMNR မျှဝေခြင်းအပေါ် စိတ်အားထက်သန်သူများ: FMNR ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အခြားသူများကို သင်ကြားပေး ခြင်းကို နာရီအလိုက်တွက်၍ မလုပ်ဘဲ မိမိလုပ်နေသည့်အလုပ်ကနေ အင်အားရှိစေ သူများ။

· သဘာဝကျတဲ့ ဆရာ၊ စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်ပြီး ကျောင်းသားတွေရဲ့အမှား ကို ပြင်ပေးလိုစိတ်ရှိကာ ခက်ခဲသောအခါ အားပေးပြီး အောင်မြင်သောအခါတွင် အတူတူ ဂုဏ်ပြုပေးသည့် ဆရာသဘာဝရှိ သူများ။

· ရပ်ရွာအတတ်ပညာရှင်များနှင့် ပုံမှန်လာရောက်လည်ပတ်နိုင်ပြီး FMNR လေ့ကျင့်ခြင်းဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများနှင့် ဆွေးနွေးမှုများတွင် ပါဝင်လိုစိတ်ရှိခြင်း။ သူတို့က လူတွေကို ချစ်ပြီး သူတို့ ဆီလာလည်တာ၊ သူတို့နဲ့ အချိန်ဖြုန်းတာ၊ သူတို့ရဲ့ ပြဿနာတွေကို နားထောင်ရတာ တကယ် ပျော်တယ်။ သူတို့ဟာ ဒုက္ခကြုံလာတဲ့အခါ မင်းအနားမှာ ရပ်တည်ဖို့ အားကိုးနိုင်သူတွေပါ။ ၎င်းတို့သည် အခြားသော ကတိကဝတ် များနှင့်လည်း အလုပ်များလွန်းနေပြီမဟုတ်သောကြောင့် FMNR ကို မျှဝေရန် လက်တွေ့တွင် အချိန်အားလပ် နိုင်ကြသည်။ ဤလူများသည် လိုအပ်နေသူ များနေတတ်သောကြောင့် အလုပ်များနေတတ်တာ ကိုလည်း သတိပြုပါ။

·အခြားသူများကို လှုံ့ဆော်နိုင်ခြင်း။ တစ်ချို့သူများသည် အပြင်ပန်းပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက်ဖြစ်ပြီး လူအုပ်ကို ဦးဆောင်ရာတွင် သက်သာစွာပြုလုပ်နိုင်ကြသော်လည်း၊ တစ်ချို့သူများသည် တိတ်ဆိတ်စွာ ဖြင့် တစ်ဦး နှစ်ဦးအား လှုံ့ဆော်နိုင်ကြသည်။ နှစ်ဖက်လုံးသည် ထိရောက်မှုရှိသော်လည်း လုပ်ဆောင်ပုံ ကွဲပြားကြသည်။

•စိတ်ရှည်ပြီး စွဲစွဲမြဲမြဲရှိခြင်း။ လူတို့သည် အကြံဉာဏ်သစ်တစ်ခုကို လက်ခံရန် အချိန်ယူရနိုင်ကြောင်း နားလည်ကြပြီး စိတ်ပျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဒေါသထွက်ခြင်းမရှိဘဲ ဆွေးနွေးပွဲကို ဆက်လက်လုပ် ဆောင် ရန် ဆန္ဒရှိကြသည်။
•ခွင့်လွှတ်တတ်ပြီး စိတ်မာသည့်သူများ။ ၎င်းတို့သည် လှောင်ပြောင်ခံရခြင်းနှင့် ရံဖန်ရံခါတွင် စော်ကား ခံရသည့်တိုင် တစ်ချို့အတွက် ထူးဆန်းသည်ဟု ခံစားစရာဖြစ်စေကာမူ လက်ခံပြီးရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင် ကြသူများဖြစ်သည်။
•အစပြုသော ခေါင်းဆောင်များ။ အခြားသူများက မိမိကို အလုပ်မခိုင်းမီ စိတ်ကူးသစ်များကို စမ်းသပ်ပြီး အခွင့်အလမ်းများကို အပြည့်အဝအသုံးချသူများ ဖြစ်ကြသည်။

FMNR ချန်ပီယံနှစ်ဦးတွေ့ဆုံခြင်း

နာဂွေး

ပုံ (၂) မိုဟာမက် နာဂွေး အမင်, World Vision ဆိုမာလီယာရှိ FMNR ချန်ပီယံ။ ဓာတ်ပုံ Credit T.Rinaudo

နာဂွေး သည်ဆိုမာလီလန်၏ အော်ဒါလ် (Awdal) ခရိုင်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့ပြီး World Vision ဆိုမာလီယာနှင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ်ကတည်းကလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ နာဂွေး သည် ဩစတြေးလျ ရန်ပုံငွေစီမံကိန်း တစ်ခုမှတစ်ဆင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် FMNR အကြောင်းကို ပထမဆုံး လေ့လာခဲ့သည်။ အစပိုင်းတွင် ၎င်းက လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာအကူအညီတစ်ခုသာဟု ထင်ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းကို ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းမှုနှင့် အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းမှု တည်ဆောက်ရေးနည်းလမ်း အဖြစ် မြင်လာခဲ့သည်။

"ကျွန်တော်တို့ ဒီစီမံကိန်းကို စလုပ်တုန်းက လူတွေက သစ်ပင်တွေကို တန်ဖိုးမထားခဲ့ကြဘူး" ဟု ၎င်းက ဆိုသည်။ "စိုက်ပျိုးသူတွေက 'ငါတို့လယ်တွေမှာ သစ်ပင်တွေ ဘယ်လိုချန်ထားရမလဲ' လို့ မေးတယ်။ အရိပ်ကြောင့် အပင်တွေ ပေါက်လာမှာမဟုတ်ဘူး' ၊ မွေးမြူရေးသမားတွေက 'ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေ အစာ စားနိုင်ဖို့အတွက် သစ်ပင်တွေကို ခုတ်ပစ်ရမယ်။'

နာဂွေး၏ခရီးစတင်ခဲ့သည်။ FMNR အကြောင်း သူတတ်နိုင်သမျှ လေ့လာရန် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖတ်ခဲ့ပြီး ဆိုမာလီလန်အတွက် သင့်လျော်သော FMNR ပုံစံကို ဖော်ထုတ်လိုက်ပြီး ရပ်ရွာလူထုနှင့် အတူတကွ သင်ယူခြင်း၏ သဘောထားကို ရယူခဲ့သည်။ သရုပ်ပြကွက်များကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် လယ်ယာကဏ္ဍ အဆင့်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး မြေယာအသုံးပြုသူများနှင့် ပူးပေါင်း၍ တိုး တက်မှုကို စောင့်ကြည့်ခဲ့ သည်။ သေးငယ်သော ချုံပုတ်များကို ကိုင်းချိုင်ကြပြီး ရေစုဆောင်း ရန်အ တွက် ရေလှောင်ကန်များကို တူးဖော်ခဲ့သည်။

ခြောက်လအကြာတွင် ယခင်သလင်းပြင်နေရာတွင် မြက်များပေါက်လာသည်။ နှစ်နှစ်အကြာတွင် သစ်ပင်များ သည် အမြင့်တစ်မီတာမှ နှစ်မီတာအထိ တိုးလာကာ ထင်းနှင့် ပျားရည်များပိုမိုရရှိ လာပြီး အမျိုးသမီးများ၏ ဝင်ငွေပိုကောင်းလာပါတယ်။

နာဂွေး သည် အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိမ်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနက အခြေခံ ဥပဒေများ ဖန်တီးရာတွင် အကူအညီပေးပြီး လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကို အကောင်ဖော်ရန်အတွက်ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။

နာဂွေး ၏အိပ်မက်မှာ ဆိုမာလီလန်ရှိ စီမံချက် များ အားလုံးတွင် FMNR အစိတ်အပိုင်း တစ်ခု ပါဝင်နေ စေရန် ဖြစ်သည်။

"ကျွန်ုပ်တို့သည် FMNR မှတဆင့် သဘာဝ ပတ် ဝန်း ကျင်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ပြန်လည်ထူ ထောင် ရေးတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏အရင်းအမြစ်များအားလုံးကို ထည့်သွင်း ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

အမီနာ

ပုံ (၃) အမီနာ၊ ဆိုမာလီလန်ရှိ လေးစားဖွယ် FMNR ချန်ပီယံ (2017)။
ဓာတ်ပုံနှင့်ဇာတ်လမ်း- M. Munyeki

အမီနာ သည် ၂၇ နှစ်အရွယ်မိခင်ဖြစ်ပြီး FMNR ချန်ပီယံတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဆိုမာလီလန်ရှိ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှ သတ်မှတ်ထားသည့် FMNR ဆိုက်သို့ သွားရောက်လည်ပတ်စဉ် သူမနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ အစတုန်းကတော့ သူမကို သတိမထားမိဘူး။ သို့သော် ပြန်လည်စိမ်းလန်းလာသော ချုံပင်အချို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ စတင်စစ်ဆေးစဉ်တွင် ရပ်ရွာလူထုသည် အပင်တစ်ပင်နားတွင် အလုပ်ရှုပ်နေကြသည်။ တိတ်ဆိတ်သွားသည်နှင့် အမီနာ သည် အပင်ဆီသို့ လျှောက်လာပြီး ရပ်ရွာအတွက် ၎င်း၏အရေးကြီး မှုနှင့် FMNR ချန်ပီယံဖြစ်ရခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို စတင်ရှင်းပြခဲ့သည်။

ကျွန်ုပ်အနေနှင့် အံ့အားသင့်ခဲ့ရသည်။ ဆိုမာလီလန်တွင် ရက်အနည်းငယ်ရှိခဲ့ပြီးသားဖြစ်သော်လည်း အမီနာ၏ ယုံကြည်မှုသည် သူမထက်အသက်ကြီးသော အမျိုးသားများရဲ့ မျက်လုံးရှေ့တွင် ရှိနေသည်မှာ မမျှော်လင့်ထားသောအရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် အပင်၏အသုံးပြုမှုများစွာနှင့် လူမှုအ သိုင်းအဝိုင်းအတွက် ၎င်း၏အရေးပါပုံကို ရှင်းပြနေစဉ်တွင် လူများကတိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေပြီး ခေါင်းညိတ်သဘောတူသွားခဲ့သည်။

FMNR ချန်ပီယံများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း

ချန်ပီယံများသည် သသဘာဝအရ သင့်လျော်သော အရည်အသွေးများစွာ ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သော်လည်း အားလုံးသည် ၎င်းတို့၏ ကြိုးပမ်းအားသထုတ်မှုများကို ပိုမိုအောင်မြင်စေရန် လေ့ကျင့်မှုနှင့် ပံ့ပိုးမှုတို့မှ အကျိုးကျေးဇူး ရရှိနိုင်ပါသည်။ ချန်ပီယံများသည် FMNR ပရောဂျက်တစ်ခု၏ အောင်မြင်မှုနှင့် ပျံ့နှံ့မှု အတွက် အရေးကြီး သောကြောင့် ၎င်းတို့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် စီမံကိန်းကာလ ကျော်လွန်သည့် တိုင်အဖိုးတန်သော အကျိုး ရလဒ်များကို ရရှိစေနိုင်ပါသည်။ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းသည် သစ်ပင်စီမံခန့်ခွဲမှု၏ အတတ်ပညာများကို သင်ကြားရန်မဟုတ်ပါ။ အဆိုပါ အတတ်ပညာများမှာ လူတစ်ဦးသည် အလွန်ဗဟုသုတရှိပြီးဖြစ်သည့်ကျွမ်းကျင်မှုရှိမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်းသည် ခေါင်းဆောင်များကို သင်ကြားခြင်း၊ ဦးဆောင်ခြင်းနှင့် နမူနာ ဖြစ်ရန် အခြားသူများကို အားပေးရန် အရည်အချင်းများကို တိုးတက်စေနေစေရပါမည်။ FMNR ခေါင်းဆောင်များသည် အောက်ပါ အထောက်အပံ့များနှင့် အတတ်ပညာများရှိသည်ကို သေချာစေရန် လိုအပ်ပါသည်

- နားလည်မှုအပေါ် အာရုံစိုက်ပြီး အခြားသူများ၏စကားကို နားထောင်ပါ။
- ပါဝင်သူအားလုံးကို တသံတည်းကြားနိုင်စေရန် ဆွေးနွေးမှုများကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေပါ။
- ဆန့်ကျင်မှုများကို တုန့်ပြန်ရန် မျှော်လင်ထားပြီး အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါစေ။
- ပြဿနာများနှင့် ပဋိပက္ခများကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းပါ။
- သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းအပါအဝင် FMNR နည်းစနစ်များကိုသာမက အတူတကွ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် အပြောင်းအလဲအတွက် တွန်းအားပေးခြင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို သင်ကြားပေးပါ။
- သစ်ပင်စီမံခန့်ခွဲမှု တိုးတက်စေရန်အတွက် နည်းပညာတွင် အမှားများကို ညင်သာစွာနှင့် အားတက် သရော ပြုပြင်ပါ။
- မြေယာအသုံးပြုသူများ၏ အလေ့အကျင့်ကို မြှင့်တင်ရန် သင်ခန်းစာများကို ဖော်ထုတ်မျှဝေပါ။
- အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် လက်တွဲပြီး မူဝါဒရေးရာကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပါ။
- FMNR ကို မီဒီယာနှင့် ပွဲများမှတဆင့် ကျယ်ပြန့်သော ပရိသတ်ထံရောက်ရှိအောင် မြှင့်တင်ပါ။ နှင့်
- FMNR ကို ရပ်ရွာလူထုတွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာထည့်သွင်းရန်အတွက် ကျောင်းစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် ဘာသာရေးအခြေခံအဖွဲ့များကဲ့သို့သော စိတ်ဝင်စားသူများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ပါ။

ရေရှည်တည်တံ့မှုကို သေချာစေခြင်း

မှတ်သားထားရမည့် အရေးကြီးဆုံးအချက်မှာစိတ်အားထက်သန်သူသည်ပင် စိတ်ပင်ပန်းမှု သို့မဟုတ် စိတ်ဓာတ် ကျခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဒါကို FMNR ချန်ပီယံများအား မဖြစ်စေလိုပါ။

ချန်ပီယံအများစုသည် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်အချိန်၊ ၎င်းတို့၏ကိုယ် ပိုင်အရှိန်အဟုန်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ကြလိမ့်မည်၊ အကြောင်းရင်းမှာ ရပ်ရွာလူထုက သူတို့ကို အကူအညီ ပေးရန် ငွေမပေးနိုင်ပါ။ FMNR ချန်ပီယံများအား ၎င်းတို့၏အလုပ်ကိုမြင်တွေ့ပြီး တန်ဖိုးထား ကြောင်း သိရန် အရေးကြီးပါသည်။ ရပ်ရွာအခြေအနေနှင့် ချန်ပီယံ၏ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးပေါ် မူတည်၍ ရပ်ရွာ FMNR အစည်းအဝေး သို့မဟုတ် အခြားအခမ်းအနားတစ်ခု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အနေဖြင့် ၎င်းတို့အား လူသိရှင်ကြား အသိအမှတ်ပြု ကျေးဇူးတင်ကြောင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ပံ့ပိုးမှုများကို အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် သို့မဟုတ် အခြား အသိအမှတ်ပြုချက်များကို ပေးနိုင်သည်။

တစ်ခါတစ်ရံတွင်၊ စီမံကိန်း သို့မဟုတ် တိုးချဲ့ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုသည် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်အ သိုင်းအဝိုင်း ပြင်ပတွင် နောက်ထပ် FMNR လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ကူညီရန် ထူးချွန်သော FMNR ချန်ပီယံများကို တောင်းဆိုနိုင်သည်။ ဤကိစ္စတွင်၊ ချန်ပီယံများသည် ငြင်းဆန်ရန် စိတ်မသက်သာဘဲ၊၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင် တာဝန်၊ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်းတို့နှင့်နှင့် ယှဉ်ပြီး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမဖြစ်စေရန်၊ အထူးအရေးကြီး ပါ သည်။ အသိုင်းအဝိုင်းပြင်ပတွင် အလုပ်လုပ်ရသော ချန်ပီယံများသည် အသိအမှတ်ပြုမှုနှင့် ကျေးဇူး တင်ထိုက်ပြီး ၎င်းတို့၏အကူအညီနှင့် ဆက်စပ်နေသော အပိုကုန်ကျစရိတ်များ ဖြစ်သည့် ခရီးသွား လာမှု၊ လယ်ယာနှင့်ဝေးကွာသည့်အချိန်၊ အစားအသောက်များနှင့် မျှော်မှန်းမထားသည့် ကုန်ကျစရိတ် များကဲ့သို့သော အပိုကုန်ကျစရိတ်များအတွက် ရသင့်ပါသည်။

စီမံကိန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် အလုပ်များသူတစ်ဦးအတွက် လက်တွေ့ဆန်သော အရာ ထက်ကျော်လွန်၍ ချန်ပီယံတစ်ဦးနှင့် လက်တွဲလိုလျှင် ယင်းပုဂ္ဂိုလ်အား ပုံမှန်ဝန်ထမ်းတစ်ဦး အဖြစ် ခန့်အပ်ကာ အခြားတာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လစာဖြင့် အလုပ်ခန့်ထားခြင်းနှင့် ၊ FMNR လုပ်ငန်းအတွက် အချိန်ပေးစေခြင်းက သင့်လျော်ပါသည်။

နည်းဥပဒေများကိုသတ်မှတ်ခြင်း၊ ဖန်တီးခြင်းနှင့် သဘောတူညီခြင်း

နည်းဥပဒေများသည် အသိုင်းအဝိုင်း သို့မဟုတ် လူတစ်စုက ကိုယ့်ကိုယ်ကို စည်းကမ်းချထားရန် ဖန်တီး ထားသော စည်းမျဉ်းများ သို့မဟုတ် ဥပဒေများဖြစ်သည်။ နည်းဥပဒေများသည် သဘာဝပြန် လည်ထူ ထောင်ရေး၏ အောင်မြင်မှုအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ မြေယာအသုံးပြုသူတိုင်းသည် FMNR အတွက် လိုအပ်သော ပြောင်းလဲမှုများက ၎င်းတို့အပေါ် မည်သို့အကျိုးသက်ရောက်မည်ကို နားလည် သဘောပေါက်ပြီး ၎င်းကိုဆန့်ကျင်မည့်အစား FMNR နှင့် လုပ်ဆောင်လိုစိတ်ရှိစေရန်အတွက် အထိ ရောက်ဆုံးသော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို ဖန်တီးထားသည်။

FMNR စီမံကိန်းကို တည်ထောင်သည့်အခါ ရပ်ရွာလူထုသည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ဖန်တီးရန် နှင့် သဘောတူ ထားသော စည်းမျဉ်းများကို မလိုက်နာသူများအတွက် အကျိုးဆက်များကို ဆုံးဖြတ် ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ နည်းဥပဒေများသည် အစိုးရအာဏာပိုင်များ၏ ဥပဒေအောက်တွင် ရှိနေ သောကြောင့် ဒေသဆိုင်ရာ အရာရှိများနှင့် ခေါင်းဆောင်များသည် FMNR အတွက် ဥပဒေများ ဖန်တီး ခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သင့်သည်။ ၎င်းသည် ရပ်ရွာဥပဒေများကို ပိုမို အရေးကြီးစေပြီး ခက်ခဲသောကိစ္စရပ်များကို အထက် အာဏာပိုင်များထံ ရည်ညွှန်းရန်အခွင့်အလမ်း များကို ပေးပါသည်။

နည်းဥပဒေများကို FMNR လေ့ကျင့်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ စိုးရိမ်မှုများနှင့် လိုအပ် ချက်များ အကြောင်း ရပ်ရွာဆွေးနွေးမှုများမှ ဖန်တီးထားသည်။ အောက်တွင် မကြာခဏ နည်းဥပဒေ များဖြင့် အကျုံးဝင်သော ပြဿနာများ၏စာရင်းကိုဖော်ပြထားသည်၊ သို့သော် သင့်နည်းဥပဒေများတွင် ရပ်ရွာ လူထု အတွက် အရေးကြီးသော အကြောင်းအရာများ သို့မဟုတ် ထူးခြားသည့် အခြေအနေများ ပါဝင်ကြောင်း သေချာ ပါစေ။

နည်းဥပဒေများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ယေဘူယျမေးခွန်းများ

· ရပ်ရွာလူထုသည် FMNR ကို မည်သို့စီစဉ်သင့်သနည်း။ ဥပမာအားဖြင့်၊ သမဝါယမအသင်း၊ အသင်းအဖွဲ့ တစ်ခု အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရိုးရာစီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံများမှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်မြေပေါ်ရှိ လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

· နည်းဥပဒေများတွင် မည်သူပါဝင်ရမည်နည်း။

· အသစ်ပြန်လည်ပျိုးထောင်ထားသောသစ်ပင်များ (သစ်၊ မြက်၊ တောရိုင်းအစားအစာများ၊ ဆေးဝါးများ၊ စသည်) မှ အရင်းအမြစ်များကို မည်သူက အသုံးပြုပိုင်ခွင့်ရှိမည်နည်း။

· အရင်းအမြစ်များကို မည်သည့်အချိန်တွင်နှင့်မည်သို့အသုံးပြုမည်နည်း။

· လူတစ်ဦးသည် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်မြေပေါ်တွင် FMNR ကိုကျင့်သုံးသည့်အခါ အသုံးပြုသူအခွင့်အရေးကို မည်သူကရှိသနည်း။

· FMNR ကို အများပိုင်မြေတွင် ကျင့်သုံးသည့်အခါ အသုံးပြုသူအခွင့်အရေးကို မည်သူကရှိသနည်း။

· ရပ်ရွာလူထုများသည် အများပိုင်မြေပေါ်ရှိ FMNR လှုပ်ရှားမှုများမှ ဝင်ငွေနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များကို မည်သို့ မျှဝေသင့်သနည်း။

· ရပ်ရွာလူထု၏ မတူညီသောအဖွဲ့ဝင်များသည် မည်သည့်တာဝန်များ ရှိမည်နည်း။

· FMNR ကို မည်သို့ကာကွယ်မည်နည်း။ ဥပမာ၊ ခိုးမှု၊ မီး၊ တိရစ္ဆာန်များ သို့မဟုတ် ဖျက်ဆီးမှုမှလား။

· မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်စည်းမျဉ်းများ လိုအပ်သနည်း။ ဥပမာအားဖြင့် သတ်မှတ် ထားသော စားကျက်နေရာများနှင့် မြက်ရိတ်ရန် အစီအစဉ်များ ရှိပါသလား။

· သဘောတူထားသည့် စည်းကမ်းများကို မလိုက်နာခြင်း၏ အကျိုးဆက်များကား အဘယ်နည်း၊ ၎င်းတို့ကို လိုက်နာရန် မည်သူတွင် တာဝန်ရှိသနည်း။

· သတ်မှတ်ထားသော အာဏာပိုင်များက ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို အရေးမယူသည့်အခါ မည်သည့် နည်းလမ်း များ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်နည်း။ (မိသားစု ဆက်ဆံရေး၊ အာဏာနှင့် ရာထူးကို အလွဲသုံးစား လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် လာဘ်ပေး လာဘ်ယူ ကစားနေသည့် ကိစ္စမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်။)

· ရပ်ရွာလူထုသည် အစိုးရဌာနများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် မည်သို့ ထိတွေ့ဆက်ဆံမည်နည်း။

· ရပ်ရွာလူထုက ဒေသန္တရအစိုးရထံ မည်သို့ကိုယ်စားပြုသင့်သနည်း။

· FMNR လှုပ်ရှားမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရဌာနများက မည်သည့်ကဏ္ဍများ တွင်ရှိသင့်သနည်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ရပ်ရွာ သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့များက FMNR လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးနေပြီလော။

· သဘောတူညီချက်များနှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်မည့် အကြိမ်ရေ မည်သို့ဖြစ် မည်နည်း။

လူ့အဖွဲ့အစည်းအများစုသည် ရှေ့နေ၏ဝန်ဆောင်မှုများကို အလုပ်ခန့်ထားခြင်းမဟုတ်သော်လည်း ပွင့်လင်း မြင်သာမှု နှင့် တာဝန်ခံမှုမြင့်မားသော ကာဗွန်စီမံကိန်းများကဲ့သို့သော ရှုပ်ထွေးသော စီမံ ကိန်းများအတွက်၊ တစ်ဦးနှင့်လုပ်ဆောင် ခြင်းသည် အကျိုးရှိနိုင်ပါသည်။ ပြင်ပသင်တန်းနည်းပြ တစ်ဦးသည် နည်းဥပဒေရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကူညီပေး နိုင်ပြီး အထူးသဖြင့် ပါဝင်ပတ်သက် သူအားလုံးထံမှ သဘောတူညီမှုရရှိကြောင်း လုံခြုံမှုရှိကြောင်းသေချာစေရန် အတွက်ဖြစ်သည်။

နည်းဥပဒေများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။

နည်းဥပဒေများရေးဆွဲရာတွင် ရပ်ရွာလူထုနှင့် ဆွေးနွေးမှုများစွာ ပါဝင်ပြီး အဆိုပြုထားသော ဥပဒေများ ကို လူတိုင်းနှင့် အဆင်ပြေသည့်အရာအဖြစ် ပုံဖော်ရန် ကြိုးစားရပါသည်။ မြေယာအသုံးပြုသူတိုင်း သည် လုပ်ငန်းကို အသင့်လျော်ဆုံး နည်းလမ်းဖြင့် ကူညီပံ့ပိုးရန် သဘောတူသောအခါ FMNRသည် အအောင်မြင် ဆုံးဖြစ်သော ကြောင့် ဤဆွေးနွေးမှု များသည် အရေးကြီးပါသည်။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော Talensi ဖြစ်ရပ် လေ့လာမှုတွင် ဖော်ပြထားသော ဥပမာ သည် ဂါနာ မြောက်ပိုင်းရှိ ရပ်ရွာအဖွဲ့လေးခုမှ ၎င်းတို့၏ FMNR လုပ်ငန်းအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များနှင့် နည်းဥပဒေများရေးဆွဲရာတွင် အသုံးပြုသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖော်ပြသည်။

နည်းဥပဒေရေးဆွဲသည့် ကာလအတွင်း၊ အချို့သော ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များ၏ စိုးရိမ်မှုများတွင် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များ ကိုပြည့်မီအောင် တားမြစ်ထားမည်လော သို့မဟုတ် အချို့သောစည်းမျဉ်းများကို သဘော မတူနိုင်တာ မျိုးရှိနိုင် ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လူများစုက ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးနှင့် လိုအပ်ချက် များကို လူများစုက လျစ်လျူရှု ခံရမည်ကို စိုးရိမ်နေပေမည်။ ဤစိုးရိမ်မှုများအား လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ပေးနေသောသူများမှ အသိအမှတ် ပြုပြီး စီမံခန့်ခွဲ သင့်သည်။

ရပ်ရွာလူထုက နည်းဥပဒေများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပြီး သဘောတူလိုက်သောအခါ၊ ၎င်းတို့ကို ပြဋ္ဌာန်း ရာတွင် လူတစ်ဦး စီတွင် ပါသည့် အခန်းကဏ္ဍများနှင့် ၎င်းတို့ကို မလိုက်နာခြင်း၏ နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများကို လည်းသတ်မှတ်ထား ပါက လူအများသည် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်နေသည့် FMNR လုပ်ငန်း မှန်သမျှကို အကာ အကွယ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် သူ တို့အလုပ်ကနေ အကျိုးရှိမယ်ဆိုတာ ပိုမိုယုံကြည် လာမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်း သည်လည်း စိတ်ခွန်အားရဖို့အတွက် အရမ်း အရေးကြီးပါတယ်။

အစိုးရကို ပါဝင်စေခြင်း

သစ်တောနှင့် စိုက်ပျိုးရေး အစိုးရဌာနများ သို့မဟုတ် သစ်တော သို့မဟုတ် လယ်ယာအရင်း အမြစ် များကို ရိုးရာ ထိန်းချုပ်မှုစနစ်ဖြင့် လေ့ကျင့်ခံရသော အစိုးရအရာရှိများသည် 'ရပ်ရွာအခြေပြု သစ်တောကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း' သို့မဟုတ် သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးမြေအဖြစ် ပေါင်းစည်းခြင်း၏ အယူအဆ ကို တွန်းလှန်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ရပ်ရွာလူထု သည် ၎င်းတို့၏မြေပေါ်တွင် သစ်ပင်များကို ထိန်းချုပ် နိုင်လျှင်ကျန်ရှိသော အပင်အားလုံးကို ဖျက်ဆီးပစ်မည်ဟု ယူဆ နိုင်ပေမည်။ FMNR ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် မျိုးကွဲများပြားမှုနှင့် သစ်ပင်များ တိုးပွားလာမည်ကို အာမခံချက်ပေး ရန် နိုးဆော်မှုနှင့် အသိပညာဖန်တီးမှုများလိုအပ်ပါသည်။ အောင်မြင်သော FMNR ပုံစံများနှင့် ထိတွေ့မှု ရှိစေရန် သစ်တောဝန်ထမ်းများနှင့် ဆက်ဆံရေးကို တည်ဆောက်ရန်နှင့် သြဇာလွှမ်းမိုးနိုင်ရန် အရေး ကြီး ပါသည်။ သစ်တောဝန် ထမ်းများကို နည်းဥပဒေရေးဆွဲခြင်းတွင် ပါဝင်ရန် ဖိတ်ခေါ်သည့်အခါ အလွန်အကျွန် အသုံးပြုခြင်း (သို့မဟုတ် ပိုမို အပြုသဘောဆောင် သောအားဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့သော သစ်ပင်စီမံ ခန့်ခွဲမှုဆီသို့) များကို ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီးသွေးထုတ်လုပ်သူများ နှင့် အခြားသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးဆောင်များကို ပါဝင်စေခြင်း

သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို စီးပွားဖြစ်အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် တရားမဝင် မီးသွေးဖုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ခိုးယူခြင်း လုပ်ဆောင်သူများသည် ရပ်ရွာ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အခွင့်အရေးများ၊ သစ်ပင်များ ပိုင်ဆိုင်မှု သို့မဟုတ် စီမံ ခန့်ခွဲခြင်းကို ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ မြေယာ အမြတ် ထုတ်မှုကို တားဆီးရန် စည်းရုံး လှုံ့ဆော်မှုများ လိုအပ် နိုင်သည်။ တနည်းအားဖြင့်၊ မီးသွေးထုတ်လုပ် သူများသည် FMNR ကိုဆောင်ရွက်ခြင်း အားဖြင့် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင် အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ပိုမိုတည်တံ့ပြီး သက်သက်သာသာရှိမည်ဟု ယုံကြည်ပါက သင်၏အကြီးမား ဆုံးမဟာမိတ်များ ဖြစ်လာနိုင်သည်။

FMNR အလုပ်ကို မပံ့ပိုးသော ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များသည် FMNR ကျင့်သုံးသူများ၏ ပြန်မွေးထားသော သစ်ပင်များကို ခိုး ယူ သို့မဟုတ် ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ ဒေသခံများအကြား တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများနှင့် ဥပဒေ ချိုးဖောက်မှုများ အတွက် ပြစ်ဒဏ်များကို အစောပိုင်းတွင် သဘောတူရန် လိုအပ်ပါသည်။

စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို အချိန်နှင့်အမျှ ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ခြင်း။

အစောပိုင်းအဆင့်များတွင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို မည်ကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းနှင့် အကောင် အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အသုံးပြုသူများ အားလုံး လိုက်လျော ညီထွေရှိ စေရန်နှင့် ချိုးဖောက်မှုမှန်သမျှကို လျင်မြန်စွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်စေ ရန်၊ အသိုင်းအဝိုင်းမှ စည်းမျဉ်းများကို လေးစား ရန်နှင့် ပဋိပက္ခနှင့် ချိုးဖောက်မှုများကို လျှော့ချရန် ကူညီပေးမည်ဖြစ်သည်။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ FMNR လုပ်ဆောင်ချက်ကို သင်စမ်းသပ်သကဲ့သို့ စည်းမျဉ်းများနှင့် စမ်းသပ်ရန် လိုအပ် ပေမည်။ ယင်းတွင် အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို စမ်းသပ်ရန် သဘော တူပြီးနောက် အပြောင်းအလဲများ လိုအပ်ခြင်းရှိမရှိ ဆွေးနွေးခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

FMNR ကို လေ့ကျင့်ခြင်း၏ အတွေ့အကြုံမှ ရပ်ရွာလူထုမှ သင်ယူသည်နှင့်အမျှ၊ အားလုံး၏လို အပ်ချက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် နည်းဥပဒေများကို ထည့်သွင်းရန် သို့မဟုတ် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန် လိုအပ်ပါသည်။ သက်ရောက်မှုရှိသူတိုင်းသည် စည်းမျဉ်း များဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုမှန်သမျှကို သဘောတူရ မည်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းသည်လည်း သဘောတူညီချက်မရရှိမီ ဆွေးနွေးမှုများစွာ လိုအပ်နိုင်သည်။ FMNR လုပ်ငန်းတွင် တိုးတက်မှုရှိလာသည်နှင့်အမျှ၊ ရပ်ရွာလူထု သည် အစိုးရအာဏာပိုင်များနှင့် လက်တွဲပြီး ပိုမိုအထောက်အကူပြု နိုင်သော မူဝါဒများ ဖန်တီးရန် သို့မဟုတ် FMNR မှ ထုတ်လုပ်သည့် သစ်သားများအတွက် အတည်ပြုထားသည့် ဈေးကွက်များ ဖန်တီးရန် ကဲ့သို့သော အသိုင်းအဝိုင်းပြင်ပတွင် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော လှုပ်ရှားမှုများ ထပ်မံ ပေါင်း ထည့်ရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသည်။ ဤအကြောင်းကို နောက်ပိုင်းအပိုင်းတွင် ပိုမိုဆွေးနွေး ထားပါသည်။

တာလန်စီ၊ ဂါနာရှိ အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ ရပ်ရွာဥပဒေများ

ဂါနာမြောက်ပိုင်း Talensi ရှိ FMNR စီမံကိန်း တစ်ခုသည် မီး၊ သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် မြေယာ အသုံး ပြုမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ ရေးဆွဲရန်အတွက် ရပ်ရွာလူထုလေးခုနှင့် အတူ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ရပ်ရွာ ပံ့ပိုးကူညီမှုတွင် ကျွမ်းကျင်သော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် အောက်ပါလုပ်ငန်းစဉ် များမှ တစ်ဆင့် ရပ်ရွာလူထုအား ပံ့ပိုးကူညီရန် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

၁။ ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းသို့ဝင်ခွင့်၊ အစည်းအဝေးများစီစဉ်ခြင်းနှင့် အစုအဖွဲ့ဝင်များ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း။

၂။ အဓိကပါဝင်ပတ်သက်သူများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း။

၃။ စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲများ။

၄။ အသိပညာပေးခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ။

၅။ မီးနှင့် သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ကြမ်းများ ရေးဆွဲခြင်း။

၆။ မီးနှင့်သစ်တောစီမံ ခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များကို တရားဝင်အတည်ပြုခြင်းနှင့် လက်ခံခြင်း။

၇။ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ လူထုတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ။

၈။ မြေယာအသုံးပြုမှုဥပဒေများ ရေးဆွဲခြင်း။

၉။ မြေယာအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာဥပဒေများအတည်ပြုခြင်း။

ဤလုပ်ငန်းစဉ်မှတဆင့် ရေးဆွဲထားသော စည်းမျဉ်းအချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

၁။ မြေယာပိုင်ရှင်များသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် မြေများမပေးအပ်မီ FMNR အဖွဲ့ဝင်များထံမှ အကြံဉာဏ်ရယူရ မည်။

၂။ မြေယာပိုင်ရှင်များသည် လယ်ယာမြေသုံးစွဲမည့်သူများနှင့်အတူ မြေကွက်ကို စစ်ဆေးပြီး၊ မဖြတ်ရမည့် သစ်ပင်များကို သတ်မှတ်ရမည်။

၃။ မြေယာအသုံးပြုသူများနှင့် မြေပိုင်ရှင်များအကြား သဘောတူညီချက်ကို မှတ်တမ်းတင်ပြီး ကြားခံ အဖွဲ့ အစည်းက သက်သေခံသင့်သည်။

၄။ မြေယာအသုံးပြုသူများနှင့် မြေပိုင်ရှင်နှစ်ဦးစလုံးသည် မြေကွက်ပေါ်တွင် သစ်ပင်များ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း ခြင်းအတွက် တာဝန်ရှိစေရမည်။ ထို့ကြောင့်-
က။ သစ်ပင်များကို လယ်ယာ၌ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် မြေပိုင်ရှင်များသည် မြေသုံးစွဲသူများ အား သစ်ပင်အချို့ကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပြုရမည်။ သို့မဟုတ်
ခ။ မြေယာအသုံးပြုသူများနှင့် မြေပိုင်ရှင်များသည် သစ်ပင်များမှ ရရှိသော ထွက်ကုန်များကို တလှည့်စီ ရိတ်သိမ်း ခူးဆွတ်ခြင်း သို့မဟုတ် သစ်ပင်ထွက်ကုန်များကို အခါအားလျော်စွာ ခံစားသင့်သည်။ သို့မဟုတ်
ဂ။ မြေပိုင်ရှင်မှ သစ်ပင်ထွက်ကုန်များကို မရိတ်သိမ်းနိုင်ပါက မြေယာအသုံးပြုသူများက စုဆောင်း ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။
၅။ မြေအသုံးပြုသူများသည် သစ်ပင်ကာကွယ်ရေးအတွက် ခြံပတ်လည်တွင် မီးလုံခြုံရေးအတား အဆီးတန်း များ ဖန်တီးပေးရမည်။
၆။ မြေယာအသုံးပြုသူအဆက်ဆက်အား မြေပိုင်ရှင်များမှ သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းများနှင့် ညွှန်ကြား ချက်များ အကြောင်း အသိပေးရမည်။
၇။ မီးသတ်စေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် သစ်ပင်ခုတ်ထစ်ခြင်း၊ ကိုင်းချိုင်ခြင်းအတွက် သစ်ပင်များ ရွေးချယ်ရာ တွင် အမျိုးသမီးများအား ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ အမျိုးသမီးများစုပေါင်းပြီး ချုံပင်များရှင်းလင်းဖြတ် တောက်ခြင်း၊ ဘေးထွက်သစ်ကိုင်းများ၊ ကိုင်းခြောက်များကို စုစောင်းပြီး အသုံးပြု နိုင်ပါသည်။
၈။ အမျိုးသမီးများသည် သစ်ကိုင်းများကို စုပေါင်းဖြတ်တောက်ရိတ်သိမ်းသည့်အခါ သစ်ပင်များကို မဖျက်ဆီးရပါ။
၉။ သစ်တောကာကွယ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများအားလုံးသည် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ မြေယာ အသုံးပြုသူ တိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။
၁၀။ သဘောတူထားသောမြေယာ အသုံးပြုမှုအစီအစဉ်များနှင့် သစ်ပင်ထိန်းသိမ်းခြင်းတွင် အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်များ နှင့်ပတ်သက်၍ ရပ်ရွာလူထုတစ်ဖွဲ့လုံး သိရှိနားလည်ရပါမည်။

မူဝါဒ အပြောင်းအလဲအတွက် ထောက်ခံအားပေးခြင်း။

သစ်ပင်နှင့် မြေယာအသုံးပြုသူများအား ၎င်းတို့၏ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ရပိုင်ခွင့်များပေး သည့် အစိုးရမူဝါဒများ ချမှတ်သည့်အခါ FMNR သည် အအောင်မြင်ဆုံးဖြစ်သည်။ FMNR သည် သီးခြားအဖွဲ့အစည်း များဖြစ်သည့် ပူးပေါင်းအဖွဲ့များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဖွဲ့များ တည်ရှိ ရန် ခွင့်ပြုသည့် ဥပဒေသတ်မှတ်ချက်များနှင့် မူ ဝါဒများ၏ အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေ ကြမ်းများကို တစ်စုတစ်စည်းအနေနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ဖန်တီးပြီး ပူးပေါင်းလိုက်နာကြရမည်ဖြစ်သည်
အလားတူ အခွင့်သာသော မူဝါဒများ ရှိနှင့်ပြီးသော နိုင်ငံများတွင် ၎င်းတို့ကို အကောင်အထည်မဖော် ရသေးပဲ၊ တွန်းအားပေးခြင်း သို့မဟုတ် မသိရှိနိုင်တာမျိုးဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤမူဝါဒများအောက်တွင် ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးများကို ရပ်ရွာလူထုက သတိမပြုမိပါက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကိုယ်စားလှယ်များက အသိပညာများကို မျှဝေပေးရမည် ဖြစ်သည်။ သစ်တောဥပဒေပြောင်းပြီးသည်နှင့်ပင် ၎င်းတို့လိုချင်သည့်သစ်ပင်များကို ရိတ်သိမ်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟုပွဲစား များက တောင်းဆိုသည့် ရပ်ရွာလူထုအား ခေါင်းပုံ ဖြတ်သည့် ဖြစ်ရပ်များမာလီတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ အဆိုပါဒေသတွင် လုပ်ကိုင်နေသော NGO တစ်ခုက ဥပဒေအမှန်ကို စတင်ထုတ်လွှင့်ခဲ့ပြီး ယင်းအသိပညာသည် ခေါင်းပုံဖြတ်ပွဲစားများကို ဆန့်ကျင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ မြေပေါ်ရှိ သစ်ပင်များကို လုယူခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ရပ်ရွာလူထုအား တွန်းအားပေးခဲ့သည်။

အချို့သောအခြေအနေများတွင်၊ ရပ်ရွာဥပဒေများသည် ဒေသဆိုင်ရာမူဝါဒရေးရာများတွင် FMNR လုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးရန် လုံလောက်ပါသည်။ အခြားအချိန်များတွင် FMNR ဆောင်ရွက်ကြသူများ၏ လုပ်အားမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိ ကြောင်းသေချာစေရန်နှင့် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းများကို ကာကွယ်သည့် မူဝါဒများပြောင်းလဲရန် သို့မဟုတ် တရားဝင် အခွင့်အရေးများကို သဘောတူညီရန် ဒေသဆိုင်ရာနှင့် /သို့မဟုတ် အခြားသက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မူဝါဒပြောင်းလဲခြင်းကို လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် အချိန်တော်တော်ကြာပြီး အားစိုက်ရနိုင်သည်ကို သတိပြုပါမည်။ သုံးနှစ်မှ လေးနှစ်တာကာလအတွင်း ဖြစ်ပေါ်မလာပါက မအံ့သြပါနှင့်။
အချို့ကိစ္စများတွင် FMNR အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ပံ့ပိုးရန် သုံးစွဲသူအခွင့်အရေးနှင့် မူဝါဒများအပေါ် အာဏာပိုင်များနှင့် အလွတ်သဘော သဘောတူရန် ဖြစ်နိုင်သော်လည်း အခြားအချိန်များတွင်မူ တရားဝင် မူဝါဒ များကို ပြောင်းလဲ ရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ဥပဒေရေးရာကိစ္စများ

သက်ဆိုင်ရာလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတိုင်းသည် မတူညီသောဥပဒေများ၊ သမိုင်းကြောင်းများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု များရှိသည် ကြောင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအချို့တွင် တူညီသော 'စံ'ဥပဒေရေးရာ အခြေအနေမျိုးကို ရှာဖွေရန် ခက်ခဲပါသည်။ သို့သော်လည်း FMNR စီမံကိန်းများတွင် မကြာခဏ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည့် ပြဿနာ အချို့ရှိပါသည်။

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု မရှိကြခြင်း

နေရာအတော်များများတွင် ပြည်သူများသည် ၎င်းတို့နေထိုင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့် မြေကို မပိုင်ဆိုင် ကြပေ။ မြေယာ သည် အစိုးရ၊ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင် သို့မဟုတ် အခြားမြေပိုင်ရှင်နှင့် သက်ဆိုင်နိုင်ပြီး အသုံးပြုသူများသည် ငှားရမ်း သူများသာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အလားတူ အမျိုးသမီးများ သို့မဟုတ် လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး လူနည်းစုများကို မြေယာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပိတ်ပင်ခံရနိုင်သည်။ ဤအခြေအနေတွင်ရှိသော လူများသည် မြေ သို့မဟုတ် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းစေခြင်းကဲ့သို့သော တိုး တက်မှုများ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ရုန်းရှင်းသောစိတ်အားထက်သန်မှုမရှိကြပါ၊ အကြောင်းမှာ သူတို့၏မြေ သို့မဟုတ် အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ယူဆောင်သွားမည်ဆိုသည့် အန္တရာယ်ကြောင့်ဖြစ် ပါသည်။
FMNR မှ လက်ငင်းအကျိုးခံစားခွင့်များရှိနေသော်လည်း ကြီးမားသောအကျိုးခံစားခွင့်များမှာ အလယ်အလတ်မှ ရေရှည်- သုံးနှစ်မှ ငါးနှစ်အတွင်းဖြစ်သည်။ လုပ်ဆောင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ကြိုးပမ်းမှုများမှ အကျိုးများ မည်ဟု ယုံကြည်ချက်ရှိစေရန်အတွက်၊ အသုံးပြုသူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သို့မဟုတ် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ဖန်တီးရန် အစိုးရနှင့် မြေယာပိုင်ရှင်များ လက်တွဲဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်ပါသည်။
FMNR သည် အခင်းအကျင်းတစ်ခုလုံးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေသောကြောင့် အဆိုပါသဘော တူညီချက်များ သည် ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များသာမက ပါဝင်ပတ်သက်သူတိုင်းကို အကျိုးရှိစေပါသည်။

မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်များ၏ သက်ရောက်မှု

တန်ဇန်းနီးယား၊ ယူဂန်ဒါ၊ ကင်ညာနှင့် ရဝမ်ဒါတို့တွင် FMNR အသုံးပြုမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိစေမည့် အကြောင်းရင်း များကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် World Agroforestry Center (ICRAF) မှ လေ့လာမှုများ ဆက်တိုက်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပထမ သုံးနိုင်ငံတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်အစီအစဉ်များသည် ကွဲပြားပါသည်။ လယ်သမားအချို့သည် ၎င်းတို့၏ လယ်ယာ မြေ များကို ပိုင်ဆိုင်ပြီး မြေယာပိုင်ခွင့်စာရွက်ထုတ်ယူထားကြပြီး၊ အချို့မှာ အမွေဆက်ခံခြင်း သို့မ ဟုတ် ဒေသန္တရဗဟုသုတဖြင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ပိုင်ဆိုင်မှုများ ရှိသော်လည်း မပိုင်ဆိုင်ခွင့်စာရွက် မရှိကြပါ။ အချို့မှာ အများပိုင်မြေ သို့မဟုတ် ငှားရမ်းထားသော မြေယာပေါ်တွင် မှီခိုနေကြရသည်။ ရဝမ်ဒါတွင် ပါဝင်သူ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း သည် မြေယာပိုင်ခွင့်စာရွက်ထုတ်ယူထားကြသည်။

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု စနစ်များ မတူကွဲပြားနေသည့် နိုင်ငံသုံးနိုင်ငံတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုသည် မိသားစု တစ်စု၏ FMNR လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရယူနိုင်မည့် အလားအလာရှိမရှိကို သတ်မှတ်သည့် အချက်အဖြစ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အရေးကြီးသည်ဟု တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ ယူဂန်ဒါနိုင်ငံ လေ့လာမှုတစ်ခု တွင် ပါဝင်သော လယ်သမား ၅၉ ရာခိုင်နှုန်းသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်သည် (မြေယာပိုင်ခွင့်စာရွက်မရှိ သေးပါ)ဖြစ်သော်လည်း (ဥပမာ- အများပိုင်မြေနှင့် ငှားရမ်းထားသောမြေမှ လယ်သမားများ) သည် FMNR ကို ဆောင်ရွက်ရန် အလားအလာမှာ ၁၂၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့် နည်းပါးပါသည်။ တန်ဇန်းနီးယား နိုင်ငံ တွင် လယ်သမား ၈၂ ရာခိုင်နှုန်းသည် ၎င်းတို့၏ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေများတွင် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲ ကြောင်း အစီရင်ခံတင်ပြကြပြီး ၉၁ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အများပိုင်မြေတွင် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း မရှိပါ။

ဤအတွက် ဖော်ထုတ်ထားသော အကြောင်းရင်းများတွင်-

· ပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားမရှိခြင်းကြောင့် မသေချာမရေရာမှုများသည် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း သို့မဟုတ် အနာဂတ် အကျိုးအမြတ်အတွက် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းကဲ့သို့သော ရေရှည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို စိတ်ဓာတ်ကျစေ နိုင်သည်။

· အများပိုင်မြေသည် အများသုံးအရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး အားလုံးက အကျိုးခံစားလိုသော်လည်း မူလအခြေအနေကို တာဝန်ယူသူမရှိသော အခြေအနေမျိုးဖြစ်သည်။အချို့သော လူမှုအသိုက်အဝန်း များသည် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သစ်ပင်ပြန်လည် စိုက်ပျိုးခြင်းကို အုပ်ချုပ်သည့် ဒေသဆိုင်ရာ စည်း မျဉ်း/ဥပဒေများကို ရေးဆွဲထားသော်လည်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် အငတ်ဘေးကဲ့သို့သော စီးပွားရေးဆိုင် ရာဖိအားများကြောင့် လက်ရှိ စည်းမျဉ်းများကို ပြောင်းလဲစေ ပါသည်။

· ယဉ်ကျေးမှုအရ သစ်ပင်အားလုံးသည် မြေပိုင်ရှင်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် များသောအားဖြင့် အမျိုး သားများ သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်ဦးစီးများဖြစ်သည်။ အိမ်ငှားများ သို့မဟုတ် ကျူးကျော်နေထိုင်သူ များ သည် သစ်ပင်များမပိုင်ဆိုင်ကြ သဖြင့် ယင်းက FMNR အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ခြင်းမှ တားဆီး နေသည်။

· အများပိုင်မြေပေါ်တွင် စိုက်ပျိုးထားသော သို့မဟုတ် ပြန်လည်ပျိုးထောင်ထားသော သစ်ပင်များ၏ လုံခြုံမှုနှင့် ရှင်သန်မှုသည် မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်ပြီး ယင်းက လူများကို သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံခြင်းမှ တွန်းအားလျော့စေနိုင်သည်။

References

Swamila, M., Sererya, O.G. and Kimaro, A. (2016) Status Survey on Adoption of Farmer Managed Natural Regeneration in Tanzania ICRAF Country Program, Tanzania July 2016

Kegode, H., Wafula, L. and Muriuki, J. (2016) Status survey on Farmer Managed Natural Regeneration (FMNR) adoption in pilot project implementation sites in Kenya ICRAF Country Program, Kenya, July 2016

Mukuralinda, A., Ndayambaje, J. D., Musana, B.S. and Ndoli, A. (2016) Adoption of Farmer Managed Natural Regeneration of Trees in Rwanda Status survey report ICRAF Country Program, Rwanda, July 2016

Buyinza, J., Okia, C.A., Kegode, H. and Muriuki, J. (2016) Famer Managed Natural Regeneration (FMNR) Project Status Survey Report for Uganda ICRAF Country Program, Uganda, July 2016

အမျိုးသမီးများနှင့် လူနည်းစုများအတွက် မညီမျှမှုများ

လူမျိုးစုတစ်စု သို့မဟုတ် ကျားမတစ်ဦးသည် သဘာဝသယံဇာတ သုံးစွဲမှုကို လွှမ်းမိုးထားသည့် အခြေ အနေမျိုးတွင် အားလုံးပါဝင်နိုင်ရေးအတွက် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထောက်ခံအားပေးရန် လိုအပ် ပေလိမ့် မည်။ အချို့နိုင်ငံများတွင် အမျိုးသမီးများသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အရင်းအမြစ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များချရန် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်လုပ်အားမှ အကျိုးအမြတ်ကိုပင် ရရှိခံစားခွင့်မရှိကြသေးပါ။ သို့သော် အမျိုးသမီး များသည် FMNR တွင် အရေးပါသော သက်ဆိုင်သူ များဖြစ်ကြပြီး FMNR တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော လုပ်ငန်းမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိမည်ဟု အာမခံထား ရန် လိုအပ်သည် (အခန်း ၇ တွင် FMNR သည် အမျိုးသမီးများအတွက် ပါဝင်ကြောင်း သေချာစေရန် အပိုင်းကို ensuring FMNR is inclusive for women ကြည့်ပါ။)

အမျိုးသမီးများသည် ထင်းနှင့် အခြားသစ်ပင်ထွက်ကုန်များကို ခုတ်ထစ်ခူးဆွတ်ခြင်းနှင့် အသုံးပြုမှု အများဆုံး ပြုလုပ်သူများဖြစ်ပြီး ကလေးငယ်များနှင့်အတူ ထင်းစုဆောင်းခြင်းအတွက် နေ့စဉ်တာ ဝန်ယူလေ့ရှိကြသည်။ FMNR မှ အရင်းအမြစ်များနှင့် ဝင်ငွေများကို မည်သို့အသုံးပြုမည်ဆိုသည်တွင် အမျိုးသမီးများသည် တန်းတူညီတူ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့် လိုအပ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင် သော အိမ်ထောင်စုများအတွက် အထူးအရေးကြီးပါသည်။ အကယ်၍ ထိုဒေသတွင် ကလေးဦးစီးသော အိမ်ထောင်စုများ တည်ရှိနေပါက အဆိုပါ လူမှုအဖွဲ့ဝင်များ သည်လည်း လုံလောက်သော ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အရေးများ ရရှိစေရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

လူမျိုးစု သို့မဟုတ် ဘာသာရေး လူနည်းစု အုပ်စုများမှာလည်း အလားတူပင် ဖြစ်သည်။ မြေကိုအသုံး ပြုသော သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့်ရှိသော အခြားလူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏အဖွဲ့ဝင်တိုင်းကဲ့သို့ပင်၊ ဤအဖွဲ့များ သည် FMNR အပြည့်အဝအောင်မြင်စေရန်အတွက် သစ်ပင်များကာကွယ်ခြင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ အကျိုး အမြတ်ရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း တူညီသောအာမခံချက်ရှိရပါမည်။

အတည်တကျနေထိုင်မှုမရှိသူများနှင့် အခြေချနေထိုင်သူ မွေးမြူရေးသမားများ၏ အခွင့်အရေးများ

မွေးမြူရေးကို အကြီးအကျယ်လုပ်ကိုင်သူများက ရိုးရာခြောက်သွေ့ရာသီစားကျက်မြေများသို့ ဝင်ခွင့်ပိတ်ပင်မည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် FMNR ကို ဆန့်ကျင်နိုင်သည်။ သစ်ပင်များပြန်လည်စိမ်းစို လာခြင်းနှင့်အတူ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ကျွဲနွားစာ များတွင် ရရှိနိုင်မှုကလည်း ၎င်းတို့အတွက် အကျိုးရှိ စေကြောင်း ရှင်းလင်းပြသရန် အစောပိုင်း ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ နှင့် အပြန်အလှန်လေ့လာမှုများတွင် ၎င်းတို့ကို ပါဝင်စေရန် အရေးကြီးပါသည်။ FMNR သည် ၎င်းတို့အား မိရိုးဖလာ စားကျက်နယ်မြေ အသုံးပြုခြင်းမှ တားဆီးမည်မဟုတ်ကြောင်း အာမခံရမည်၊ သို့သော်သစ်ပင်ငယ်များ သေးငယ်ပြီး ပျက်စီးနိုင်သည့် နေရာများတွင် ယာယီဖြစ်ပိတ်ပင်တာမျိုးဖြစ်နိုင်သည်။

နွားမွေးမြူသူများနှင့် လယ်သမားများကြား အပြန်အလှန်အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ထိန်းချုပ်သည့် ရှင်းလင်းသော ဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် အရင်းအမြစ်များအတွက် ယခင်ကတည်း က ပြိုင်ဆိုင် နေကြသော အုပ်စုများ၏ပဋိပက္ခများကို လျှော့ချပေးမည်ဖြစ်သည်။

သစ်ပင်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် အသုံးပြုခြင်း

သစ်တောများပြန်းတီးခြင်းကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အစိုးရများစွာသည် သစ်ပင်ခုတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အချို့သော သစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို ခုတ်ထစ်ခြင်း သို့မဟုတ် မီးသွေး သို့မဟုတ် ထင်းရောင်းခြင်းတို့ကို တရားမဝင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော် အစိုးရအများစုတွင် သစ်တောများကို ထိရောက်စွာကာကွယ်ရန် နှင့် လယ်ယာများပေါ်ရှိသစ်ပင်များကို စောင့်ကြည့်ရန် လုံလောက်သော အရင်းအမြစ်များ (ဘဏ္ဍာ ရေးနှင့် ဝန်ထမ်းများအပါအဝင်) မရှိသောကြောင့် ဤစည်းမျဉ်းများသည် မထိရောက်ပါ။

ဤအမျိုးအစားစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် မသက်ဆိုင်မှုစိတ်ဓာတ်ကိုလည်း အားပေးပုံရှိသည် -
"ငါ့သစ်ပင်မဟုတ်ရင် ခိုးမှုကနေ ငါ့အသက်အန္တရာယ်ကို ဘာလို့စွန့်စားရမှာလဲ" သို့မဟုတ်၊ "ငါ့မြေမှာ အစိုးရသစ်ပင်ဖြစ်ရင် အခုခုတ်ပြီး ကိုယ့်ကိုကိုယ် အကျိုးရှိအောင် လုပ်ရင် ပိုကောင်းတာ ပေါ့၊ တခြားသူခိုးခံရရင် အကျိုးရှိမှာ မဟုတ်ဘူး။"
ပြည်သူများအတွက် သစ်နှင့်သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုရန် သို့မဟုတ် ရောင်းချရန် တရားမ ဝင်ဖြစ်နေပါက FMNR တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် စီးပွားရေးမက်လုံးမရှိပါ။ FMNR အောင်မြင်စေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်သူများသည် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းခွင်မှ အကျိုးများရရှိနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် FMNR ဆောင်ရွက်သူများကို တရားဝင်အသုံးပြုခွင့် သို့မဟုတ် သစ်ပင်များပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ၎င်းတို့ကို အသုံးပြုရောင်းချခွင့်တို့ကို ခွင့်ပြုသည့် ဥပဒေများ သို့မဟုတ် တရားဝင်သဘောတူညီချက်များ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သစ်ပင်များခုတ်ထစ်ခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးပြုခြင်းများကို ဥပဒေများက တားမြစ်ထားသည့် နိုင်ငံများတွင် FMNR မှ ပညာရှင်များသည် 'အသိအမှတ်ပြု' ပြန်လည်ပျိုးထောင်ထားသော သစ်ပင်များမှသာလျှင် ထင်းရောင်းချခြင်း ခွင့်ပြုသည့် ဈေးကွက်များတည်ထောင်ရန် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းသည် FMNR လုပ်ဆောင်ရန် သိသာထင်ရှားသော တွန်းအား တစ်ခုဖြစ်နိုင် သည်။

အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံတွင်မြေယာပြန်လည်ထိမ်းသိမ်းရေးအား တိုက်တွန်းရန်အတွက် သစ်တော မူဝါဒ ပြောင်းလဲမှုများ

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံသည် အမျိုးသားသစ်တောဥပဒေအား အတည်ပြု ခဲ့ပြီး သဘာဝသစ်တောများနှင့် စိုက်ခင်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် စိုက်ခင်းများပြန်လည် ထူထောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူမှုအဖွဲ့များ၏အခွင့်အရေးများနှင့် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍကို ပိုမိုကောင်းမွန် စွာအသိအမှတ်ပြုရန် ယခင် ၂၀၀၇ ခုနှစ်ဥပဒေကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ယင်းဥပ ဒေသည် အများပါဝင်ဆောင်ရွက်သော သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်းအနေနှင့် ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်း များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို မြင့်တင်ခြင်းနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အကျိုးအမြတ်များကို မျှဝေသည့် သဘောတူညီထားသည့် သဘာဝသစ်တောစီမံခန့်ခွဲခြင်း ဆောင်ရွက်ချက်အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပြုထားသော ပြောင်းလဲမှုများသည် ယခင်က နယ်မြေများရရှိရေးနှင့် သစ်တောရေ ယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ ကန့်သတ်ထားသည့် အနေအထားမှ သစ်တောပြန်လည် ထူထောင်ရေး နှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှုမှ ရရှိနိုင်သော လူမှုစီးပွား အကျိုးကျေးဇူးများမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ မြှင့်တင်နိုင်စေမည် ဖြစ်သည်။
ပိုမိုသိရှိလိုပါက "အီသီယိုးပီးယား၏သစ်တောဥပဒေသစ်" မြေယာအခင်းအကျင်းများနှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းအတွက် အောင်ပွဲ (article "Ethiopia's new forestry law" A win for landscapes and livelihoods?) ဆောင်းပါးကို ကြည့်ပါ။

ကာဗွန်ပိုင်ဆိုင်မှု

အများအားဖြင့် FMNR စီမံကိန်းများသည် သစ်ပင်များ၏ အကျိုးကျေးဇူးများအပေါ် အခြေခံထားသော် လည်း စီမံကိန်းတစ်ခုသည် ပိုမိုရှုပ်ထွေးသော ဥပဒေရေးဘောင်များ လိုအပ်သည်။ ၎င်းမှာ ကာဗွန်သို လှောင်မှုစီမံကိန်းများ ဖြစ်သည်။
လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများသည် ၎င်းတို့၏ FMNR လုပ်ငန်းမှ ကာဗွန်ခရက်ဒစ်များရရှိရန် ကြိုးပမ်းသည့် စီမံကိန်းများတွင်၊ ကာဗွန်ကို ပိုင်ဆိုင်သူကိုအစကတည်းက သတ်မှတ်ရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် ရပ်ရွာလူထုတွင် ကာဗွန်ကို တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိပါက၊ ကာဗွန်ဒရက်ဒစ်များ ရရှိရန် ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုမှုကို အငြင်းပွားနိုင်ပြီး ကာဗွန်ရောင်းဝယ်မှုအတွက် သစ်ပင်များပြန်လည် ပျိုးထောင်ရန် မက်လုံးများ ရှိလာမည်မဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံအများအပြားတွင်ဤအရာသည်အယူအဆအသစ် ဖြစ်သောကြောင့် ဥပဒေမရှိသေးပါ။ ထို့ကြောင့် ကာဗွန်ကုန်သွယ်ရေးစီမံကိန်းများမစတင်မီ ကာဗွန် ဆိုင်ရာ တရားဝင်ခေါင်းစဉ်ကို သေချာစွာ စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။

အခန်း (၆)

Managing fire and other potential problems

တောမီးလောင်မှုနှင့်အခြားဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ပြဿနာများကိုင်တွယ်ခြင်း

အကျဉ်းချုပ်

FMNR စီမံကိန်း၏ အဆင့်တိုင်းတွင် အခက်အခဲ ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ စီမံကိန်း စတင်မိတ်ဆက်စဉ်ကာလ နားလည်မှုလွဲမှားမှုများမှ စ၍ FMNR ကို ပထမဆုံးအကြိမ် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ခက်ခဲမှုများ၊ သို့မဟုတ် တောမီးနှင့် အခြား အန္တရာယ်များကို ကြုံတွေ့ရနိုင်သည်။ ဤပြဿနာများကို ကြိုတင်တွက်ဆထားခြင်းဖြင့် FMNR လမ်းညွှန်သူ တစ်ဦးအနေဖြင့် ပြဿနာများကို မဖြစ်ပေါ်မီကတည်းက ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်သည်။ သင်တန်းပေးခြင်း၊ ထောက်ပံ့မှုပေးခြင်း၊ ကောင်းမွန်သော နည်းဥပဒေများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု သည် FMNR ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အဓိက အုတ်မြစ်များဖြစ်ပြီး ခိုင်မာသောခေါင်းဆောင်မှုက အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်သည်။

FMNR နှင့် ပတ်သက်သော လူမှုရေးပြဿနာများကို အောက်ပါအဆင့်များကို လိုက်နာခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည် ။

၁။ ပြဿနာကို အတူအကွနားလည်နိုင်ရန် ရပ်ရွာလူထု၊ သက်ဆိုင်သူများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

၂။ ပါဝင်သူတိုင်း၏ အကျိုးစီးပွားများကို နားလည်ခြင်း။

၃။ လူထုနှင့် သက်ဆိုင်သူများအားလုံးနှင့်အတူ အလားအလာရှိသော ဖြေရှင်းနည်းများကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်ခြင်း။

၄။ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် ဖြေရှင်းနည်းများအား အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို လမ်းညွှန် ပေးခြင်း။

၅။ ရပ်ရွာလူထုများက အကောင်းဆုံး ဖြေရှင်းနည်းကို ရွေးချယ်ကြရာတွင် အထောက်အပံ့နှင့် လမ်းညွှန်မှုများပေးခြင်း။

၆။ ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လမ်းကြောင်းအပေါ် သဘောတူညီမှုယူခြင်း။

၇။ သဘောတူညီချက်ကို မှတ်တမ်းရေးသားခြင်း။

နည်းပညာဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို အောက်ပါနည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်သည် -

·စမ်းသပ်ခြင်း၊ နှင့် ရရှိနိုင်သည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး သို့မဟုတ် အသုံးချနေသည့် နည်းလမ်းများမှ သင်ယူခြင်း၊

·ဒေသခံ ကျွမ်းကျင်သူများ သို့မဟုတ် FMNR လုပ်ဆောင်နေသူများထံမှ ပြင်ပအကြံဉာဏ်ရယူခြင်း၊

·ကွဲပြားခြားနားသော အလေ့အကျင့်များမှ ထွက်ပေါ်လာသော ရလဒ်များကို ဂရုတစိုက် လေ့လာခြင်း၊

·လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်း၊

·အတွေ့အကြုံဖလှယ်ခြင်းခရီးများစီစဉ်ခြင်း၊

·သုတေသနပြုခြင်း။

FMNR စီမံကိန်းအများစုတွင် မီးဘေးကာကွယ်ရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးသည် အရေးပါပါသည်။ ယင်းသည် အောက်ပါ အချက်များအတိုင်း ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည် -

·မီးလောင်မှု၏ အကြောင်းရင်းနှင့် မီးလောင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ပျက်စီးမှုများကို နားလည်ခြင်း။

·မီးဘေးကာကွယ်ရေးအတွက် ရပ်ရွာကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်

·ရပ်ရွာလူထုမှ မီးလောင်မှု ကာကွယ်ရေးစီမံကိန်း တစ်ခုရေးဆွဲခြင်း။

Resources

The FMNR Troubleshooting Guide is a shorter, printable version of the information available in this chapter.

Sample fire management plans from existing FMNR projects are available on the FMNR Manual resource site.

နှစ်ပေါင်းများစွာသော အတွေ့အကြုံများ၊ FMNR ကျင့်သုံးသူများနှင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဆွေးနွေးမှုများအပေါ် အခြေခံ၍ ပုံမှန် ဖြစ်တတ်သည့် ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုပြဿနာများတွင် -

·FMNR ကိုလူထုမှ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် FMNR နှင့် ပတ်သက်၍ မှားယွင်းသော အယူအဆများ၊

·ပထမဆုံးအကြိမ် FMNR စိုက်ကွက်အခြေချခြင်းနှင့် ကိုင်းချိုင်/ခုတ်ခြင်းပြဿနာများ၊

အရင်းအမြစ်များအတွက် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းကဲ့သို့သော FMNR အတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော ပြဿနာများ။

ယေဘုယျအားဖြင့် ပြဿနာအားလုံးကို သင်တန်းများ၊ အထောက်အပံ့များ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်မှုတို့ကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် လွယ်ကူ စွာဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။ မီးလောင်မှုသည် FMNR အတွက် အထူးပြဿနာ တစ်ခုဖြစ်ပြီးပိုမို ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှုလိုအပ်ပါသည်။ ဤပြဿနာကို မည်သို့ ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်နိုင် မည်ဆိုသော အကြောင်းကို နောက်ပိုင်းအခန်းတွင် အချိန်ပိုမို ပေး၍ ဆွေးနွေးထား ပါသည်။

ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းခြင်း

FMNR တွင် အများဆုံးတွေ့ရသည့် ပြဿနာနှစ်မျိုး ရှိသည်။

၁။ သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အခက်အခဲ ဖြစ်တတ်သော နည်းပညာဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ ဥပမာ - သစ်ပင်ရွေးချယ်ခြင်း၊ ကိုင်းချိုင်ခြင်းနှင့် သစ်ပင်များ စီမံခန့်ခွဲခြင်း။

၂။ အဓိပ္ပါယ်လွဲမှားခြင်း၊ နားလည်မှု လွဲမှားခြင်း သို့မဟုတ် ပဋ္ဌိပက္ခ စသည့် လူမှုရေးပြဿနာများ

ပုံ (၁)တွင် ဖော်ပြထားသည့် အဆင့် (၇) ဆင့်ပါဝင်သော ဖြေရှင်းခြင်း ဖြစ်စဉ်သည် လူများနှင့် ဆိုင်သည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ အနည်းဆုံးအနေဖြင့် သင့်ကို အဖြေရှာရန် လမ်းကြောင်းတွင် စတင်စေပါသည်။

နည်းပညာဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို အောက်ပါ နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်သည် -

·စမ်းသပ်ခြင်း၊ နှင့် ရရှိနိုင်သည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး သို့မဟုတ် အသုံးချနေသည့် နည်းလမ်းများမှ သင်ယူခြင်း၊

·ဒေသခံ ကျွမ်းကျင်သူများ သို့မဟုတ် FMNR လုပ်ဆောင်နေသူများထံမှ ပြင်ပအကြံဉာဏ်ရယူခြင်း၊

·ကွဲပြားခြားနားသော အလေ့အကျင့်များမှ ထွက်ပေါ်လာသော ရလဒ်များကို ဂရုတစိုက် လေ့လာခြင်း၊

·လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်း၊

·အတွေ့အကြုံဖလှယ်ခြင်းခရီးများစီစဉ်ခြင်း၊

·သုတေသနပြုခြင်း။

FMNR ကိုမိတ်ဆက်ရာတွင် ရင်ဆိုင်ရသော ပြဿနာများနှင့် အယူအဆလွဲများ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးနေသည့်ဒေသများတွင် စားဝတ်နေရေးအတွက် ကြိုးစားနေသော မည်သူမဆို ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ပြန်လာမည့် အကျိုးအမြတ်သည် သေချာမှုမရှိပါက ၎င်းတို့၏ အချိန်၊ အားထုတ်မှု သို့မဟုတ် မြေကို ရင်းနှီးမြှုပမည်မဟုတ်ပါ။

FMNR နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိကပြဿနာမှာ မှားယွင်းသော သဘောထားများဖြစ်သည်။ မြေအသုံးချသူများသည် FMNR နည်းစနစ်ကို မကျင့်သုံးမီတွင် FMNRသည် ၎င်းတို့၏ ဘဝကို ပိုမိုခက်ခဲစေမည် မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ယင်းနည်းစနစ်ကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးခြင်းမှာ ၎င်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ရမည်ဖြစ်သည်။ FMNR အကြောင်းကို လူများနားလည်စေခြင်းသည် သစ်ပင်မျိုးစိတ်ရွေးချယ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရန် အပင်အရေအတွက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် သေချာစေပြီး စိုးရိမ်မှုများ လျော့နည်းစေကာ FMNR စတင်စမ်းသပ်ရန် အထောက်အကူပြုသည်။

မည်သည့်အခြေအနေတွင်မဆို အထူးသဖြင့် FMNR ကို လက်ခံသည့်အပေါ် စိုးရိမ်မှုများ ရှိသည့်နေရာများတွင် မြေအသုံးချသူများကို မြေကွက်ငယ်များဖြင့် စတင်၍ FMNR ကို စမ်းသပ်စေခြင်းကို အားပေးရပါမည်။ ယင်းက စိုးရိမ်ရမှုများကို သိသိသာသာ လျှော့ချပေးပြီး FMNR လေ့လာသင်ယူမှု အတွေ့အကြုံကိုလည်း ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။

FMNR အကြောင်း အထင်မှားများနှင့် တို့ပြန်ရန် အကြံပြုချက်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်.

“FMNR တွင် စံချဉ်းကပ်မှုနှင့် နည်းစနစ်ရှိသည်။”

တချို့လူများအနေဖြင့် FMNR သည် စည်းမျဉ်းများ လိုက်နာခြင်း (ဥပမာ မည်သို့ကိုင်းချိုင်ရမည်၊ မည်သည့်အပင်များကိုထားခရမည်၊ တိရစ္ဆာန်များကို မည်သို့ စီမံရမည်) ဟု လွဲမှားစွာ ယုံကြည်ထားသည်။ သို့သော် ဤကိစ္စသည် အဓိကျမည်မဟုတ်ပါ။

FMNR နည်းစနစ်များသည် ဒေသအလိုက်၊ မြေယာအသုံးပြုမှုအလိုက် အလွန်ကွဲပြားနိုင်ပါသည်။ FMNR အား မည်သို့အကောင်အထည်ဖော်မည်ကို မြေအသုံးချသူများ ကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်နိုင်ပြီး ၎င်းကဲ့သို့ရွေးချယ်ခွင့် ရှိခြင်းသည် FMNR ကို စမ်းသပ်အကောင်အထည်ဖော်ရန် စွန့်စားခွင့် ပေးပါသည်။FMNR ၏ အဓိကကျသော အချက်မှာ 'တောင်သူများကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲသည့် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း' ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုနည်းလမ်းကို မြေအသုံးချသူများကသာ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ FMNR ကို နည်းစနစ်ကိုကျင့်သုံးသည့်သူများသည် အခန်း (၁) တွင်ဖော်ပြထားသည့် အခြေခံမူများကို လိုက်နာသင့်သော်လည်း၊ မည်သူမဆို FMNR ကို တိကျသော နည်းလမ်း တစ်ခုတည်းဖြင့် ကျင့်သုံးရန် မလိုပါ။

အခန်း (၄) တွင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ ကွဲပြားသော အခြေအနေများအပေါ်မူတည်၍ FMNR ကို ကျင့်သုံးနေသည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို ဆွေးနွေးထားပါသည်။

‘FMNR သည်အလွန်ရိုးရှင်းလွန်းသည်။ သစ်ပင်စိုက်ခြင်းကသာ ပိုကောင်းသည်။’

FMNR သည် အလွန်ကောင်းမွန်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အကောင်အထည်ဖော်ရန် လွယ်ကူပြီး ကုန်ကျစရိတ်သက်သာသည့်အပြင် ပြင်ပအရင်းအမြစ်များပေါ် မှီခိုရန် မလိုအပ်ချေ။ ဤအချက်များကြောင့် အချို့လူများက FMNR ၏ ထိရောက်မှုသည် ပျိုးခင်းများတွင်ပျိုးထောင်ထားသော ပြင်ပသစ်ပင်မျိုးစိတ်များ ရွေ့စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ကုန်ကျစရိတ် ကြီးသော နည်းပညာများအသုံးပြုခြင်းကဲ့သို့ မကောင်းနိုင်ဟု ယုံကြည်တတ်ကြပါသည်။

အမှန်တကယ်တွင် FMNR သည် မျိုးစေ့မှပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးထားသော အပင်များကို အခြေပြုသည့် သစ်တောပြန်လည်ပေါက်ရောက်ခြင်းနည်းလမ်းများထက် ပို၍ ထိရောက်ပြီး အရင်းအမြစ် လိုအပ်ချက်မှာလည်း ပိုမိုနည်းသည်။ အထူးသဖြင့် FMNR သည် ခြောက်သွေ့ဒေသနှင့် အနည်းငယ်ခြောက်သွေ့သောနေရာများတွင် ပိုမိုထိရောက်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် FMNR စနစ်သည် ဒေသတွင်းပေါက်နေသည့်အပင်၏သစ်ဥတ်နှင့် သက်တမ်းရင့်ပြည့်ပြီးသား အမြစ်စနစ်အား အားထား၍ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဒေသခံ ပျိုးပင်များတွင် FMNR ကို ကျင့်သုံးသည့်အခါတွင်လည်း အခြားတစ်ခုသော အကျိုး ရှိစေသည်မှာ ပျိုးပင်များသည် ထိုပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေသားကျနေဖြစ်ပြီး သန်စွမ်းလှသောကြောင့် အထောက်အပံ့မလိုဘဲ အပင်ပေါက်လာနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ FMNR လုပ်ကိုင်သူသည် အများအားဖြင့် သဘာဝကို အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်ရန် ထောက်ပံ့ခြင်းသာ ပြုလုပ်ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ FMNRက (တောင်သူများကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲသည့် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း) သို့မဟုတ် သစ်ပင်စိုက်ခြင်းက ပိုမိုကောင်းမွန်သလားဟု မေးခွန်းထုတ်သည့်မှာမမှန်ကန်ပါ။ မှန်ကန်သောမေးခွန်းမှာ သစ်ပင်များအား စီမံခန့်ခွဲသည့် လူထု၏ ရည်မှန်းချက်အတွက် သင့်လျော်ပြီး ကုန်ကျစရိတ် သက်သာသည့် နည်းလမ်းများ ကိုရှာဖွေရန် ဖြစ်သည်။

တစ်ခါတရံတွင် သစ်ပင်စိုက်ရန် လိုအပ်လာနိုင်သည်။ မြေတွင် သစ်ငုတ်များ မကျန်ရှိသောအခါ၌ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းသည်သာ သစ်ပင်များ ပြန်လည်ထူထောင်ရန် အလျင်ဆုံးနှင့် အသင့်တော်ဆုံးနည်းလမ်း ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် မြေအသုံးချသူသည် ဒေသတွင်း သဘာဝအတိုင်း တွေ့ရခြင်းမရရှိသည့် အပင်မျိုးစိတ်တစ်မျိုး ကို စိုက်ပျိုးလိုခြင်း၊ သို့မဟုတ် သစ်ပင်မျိုးစိတ်တစ်မျိုးကို အမြောက်အများနှင့် တန်းလိုက်စိုက်ရန် လိုအပ်သည့်အခါ၌လည်း သစ်ပင်စိုက်ခြင်းသည် တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းဖြစ်နိုင်သည်။

တဖက်တွင် သစ်ပင်စိုက်ခြင်းသည် FMNR နှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် ပုံမှန်အားဖြင့် အလွန်စရိတ်ကြီးသည်။ ထို့ပြင် စိုက်ထားသည့် သစ်ပင်များသည် ပြန်လည်ပေါက်ဖွားလာသော အပင်များကဲ့သို့ ရှင်သန်ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းသည်။ မြေယာကို အမြန်ဆုံးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံးဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးသည် ရည်မှန်းချက် ဖြစ်ပါက FMNR သည် ပိုမိုကောင်းမွန်သော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ ရေရှားပါးသောအခါ၊ သို့မဟုတ် အရင်းအမြစ်များ နည်းပါးသောအခါတွင် ရှင်သန်နေသော သစ်ငုတ် သို့မဟုတ် သဘာဝအတိုင်းပေါက်သည် ပျိုးပင်များ ရှိနေသရွေ့ FMNR သည် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်သည်။ FMNR သည် ပျိုးခင်းများ သို့မဟုတ် သစ်ပင်စိုက်ခင်းများကို ထိန်းသိမ်းခြင်းထက်များစွာ အလုပ်နည်းသဖြင့် လူထုအတွက် များစွာ လက်တွေ့ကျ ပါသည်။

Niger နိုင်ငံ တွင် FMNR ကို ပြန်လည်ရှာဖွေမတွေ့မ နှစ် ၂၀ အတွင်း ဒေါ်လာ သန်းပေါင်းများစွာ သုံးစွဲခဲ့ပြီး သစ်ပင်သန်း ၆၀ ခန့် စိုက်ပျိုးခဲ့သည်။ တရားဝင် ထုတ်ပြန်ချက်အရ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးမှု၏ ရှင်သန်မှုနှုန်းမှာ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့သည်။ ထောက်ပံ့ရံပုံငွေ ရပ်တန့်သွားချိန်တွင် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးမှု၏ အထောက်အထားများ မရှိတော့ချေ။ ဆန့်ကျင်ဘက်အနေဖြင့်နောက်နှစ် ၂၀ အတွင်းတွင် FMNR အတွက် ငွေရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ အလွန်နည်းပါး (အဖွဲ့အစည်းအားလုံး၏ရံပုံငွေ ဒေါ်လာ ၁၀ သန်းအောက်) ခဲ့သော်လည်း သစ်ပင်များ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း ရှင်သန်မှုရှိသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ယခုအချိန်ထိ FMNR လှုပ်ရှားမှုသည် ဆက်လက်ပြီး တိုးချဲ့လျက်ရှိနေသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အဓိက စည်းမျဉ်း များသည် FMNR အပေါ်ဆန့်ကျင်မှုများ ရှိနေပါသည်။ FMNR ကို ကာကွယ်ထောက်ခံ၍ CSIRO (မြေယာနှင့်ရေအသုံးချရေး) ၏ အဓိကသုတေသန သိပ္ပံပညာရှင် ဒေါက်တာ ရစ်ချတ် စတီဇာကာ က အောက်ဖော်ပြပါ အချက်ကို ရေးသားခဲ့သည်။

“FMNR က လွယ်လင့်တကူ နားလည်နိုင်မည့် အယူအဆမဟုတ်ပါဘူး။ သမရိုးကျ သီးနှံသစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးနည်းက အပြန်အလှန်အကျိုးပြုအများဆုံးရရှိစေဖို့ အသင့်တော်ဆုံးသော သစ်ပင်နှင့် သီးနှံ မျိုးစိတ်များ ပေါင်းစပ်မှုကို သတ်မှတ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်... ကျွန်တော့်အမြင်ကတော့ ဘယ်သုတေသန ပရိုဂရမ်နဲ့ ဘယ်လောက် ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့ပေးခဲ့စေကာမူ ဒီစိတ်ကူးကို ပေါ်ထွက်လာစေမယ်လို့ မထင်ပါဘူး။ အကြောင်းကတော့ FMNR က နေရာအလိုက် အပင်ရွေးချယ်မှုရဲ့ သိမ်မွေ့နက်နဲမှုဟာ မြေအသုံးချသူတွေရဲ့ သီးသန့် အခွင့်အလမ်းနဲ့ ကန့်သတ်ချက်တွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်လို့ပါ။”

သိပ္ပံဆိုင်ရာ အထောက်အထားများက FMNR ၏ ထိရောက်မှုနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို အတည်ပြု လျက်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြံပြုချက်မှာ သင့်လုပ်ငန်းအတွက် FMNR ကို စတင်သည့် အနေဖြင့်အသုံးချပြီး နောက်ပိုင်း လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော အခြားဖြည့်စွက် နည်းပညာများအတွက် ဆက်လက် လက်ခံ လမ်းဖွင့်ထားရန်ဖြစ်သည်။

"ဒေသခံသစ်ပင်များသည် အခြားဒေသမှဝင်လာသည့် သစ်ပင်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် တန်ဖိုးနည်းသည်"

ဤမှားယွင်းသောအယူအဆတွင် အကြောင်းအရင်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ဥရောပလူမျိုးများ၏ ယူဆချက်များနှင့် "အဖိုးတန်မျိုးများ"ဟုခေါ်သော အခြားဒေသမှ မျိုးစိတ်များကို တင်သွင်းစိုက်ပျိုးခြင်းက ထိုသစ်ပင်များသည်သာ သာ၍ကောင်းသည်ဟူသော အမြင်ကို လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ အခြားဖြစ်ရပ်များတွင် ဒေသမျိုးများမဟုတ်သည့် သစ်ပင်မျိုးစိတ်များကိုကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိုက်ပျိုးခြင်း အစီအစဉ်များသည် လူများ၏ စိတ်နေစိတ်ထားကို လွှမ်းမိုးထားနိုင်သည်။ ယင်းအပင်များ၏ လက္ခဏာကောင်းများ ဖြစ်သော ခိုင်ခံ့မှု၊ ခုတ်ပြီးနောက် အပင်ပြန်ပေါက်နိုင်စွမ်း၊ သက်တမ်းရှည်မှု (ဥပမာ- ယူကလစ်ပင်များ) နှင့် ထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (ဥပမာ- ကိုင်းဆက်ထားသည့်သရက်) တို့သည် ဘက်လိုက်သည့် သဘောထားများ ပေါ်ပေါက်လာစေသည့် အကြောင်းအရင်း အချို့ဖြစ်သည်။ မကြာခဏဆိုသလို ဒေသခံ မျိုးစိတ်များကို 'အသုံးမဝင်သော ချုံပုတ်များ' ဟု ထင်မြင်လေ့ရှိသည်။ ဤအမြင်သည် ဒေသခံ သစ်တောများသည် ရှေးမျိုးဆက်များအတွက် စျေးဝယ်စင်တာ၊ ဆေးဆိုင်၊ ပရိဘောဂဆိုင်၊ ရေနှင့် အပူချိန်ထိန်းညှိစနစ်၊ မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပေးသည့် နေရာများဖြစ်ခဲ့ကြောင်းနှင့် ဒေသခံ သစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် ယနေ့တိုင်အထိ တန်ဖိုးရှိသော အထူး ဂုဏ်ရည်များရှိနေကြောင်းကို လုံးဝ လျစ်လျူရှုထားသည်။

တချို့သော အခြားဒေသမှတင်သွင်းသစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် သင့်လုပ်ငန်းတွင် လက်တွေ့အသုံးဝင်ပြီး လူထု၏ လယ်ယာမြေများတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်သော်လည်း ဒေသတွင်း ရရှိနိုင်သည့် သစ်ပင်များကို ပထမဦးဆုံး စဉ်းစားရန် အားပေးလိုပါသည်။ အောက်ပါအချက်များကို စဉ်းစားရပါမည်။

·မည်သည့်သစ်ပင်မျိုးစိတ်များက ပြန်လည်ပေါက်ရောက်နေသနည်း?

·ဒေသခံ သစ်ပင်များ၏ မည်သည့်လက္ခဏာ/အချက်များက လူထုအတွက်တန်ဖိုးရှိသနည်း?

ဒေသခံသစ်ပင်များသည် ဒေသ၏ မြေအမျိုးအစားနှင့် ရေရရှိနိုင်မှုတွင် သဘာဝအတိုင်း သဟဇာတ ဖြစ်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသတွင်း ရောဂါနှင့် ပိုးမွှားများကို ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပုံမှန်အားဖြင့် ဂရုစိုက်ရန်လိုအပ်မှုနည်းပြီး အခြားဒေသ သစ်ပင်များထက် အရင်းအမြစ် လိုအပ်ချက်နည်းကာ ဒေသတွင်း အခြေအနေတွင် ပိုမို ရှင်သန်နိုင်သည်။

သို့သော် လူထုသည် အခြားဒေသမှ သစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို စိုက်ပျိုးရန် စဉ်းစားနေပါက ခိုင်လုံသည့် အကြောင်းအရင်းများရှိရန် သေချာစစ်ဆေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ FMNR သည် အခြားဒေသသစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးခြင်းထက် ကုန်ကျစရိတ်စရိတ်သက်သာပြီး ထိရောက်မှုအရ ပိုမိုသာလွန်သည်။

"သစ်ပင်များသည် ကြီးထွားမှုနှေးသည်။"

သစ်ပင်များ နှေးကွေးစွာ ကြီးထွားသည်ဟူသော ယုံကြည်မှုသည် FMNR ကို စတင်ရန် လူများကို စိတ်ပျက်စေတတ်သည်။ အကြောင်းသည် ၎င်းတို့၏ အားထုတ်မှုများ၏ အကျိုးကျေးဇူးရရန် နှစ်များစွာ ကြာလိမ့်မယ်ဟု ခံစားမိစေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ "ဌင်းက ထိုက်တန်သလား။" ဟု လူများက မေးကြသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှု အနာတွင်ရှိနေသည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၊နောက်တစ်နပ် စားစရာ မည်သည်ကရမည်နည်းကို အာရုံစိုက်နေသူများအတွက် သစ်ပင်စိုက်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် အချိန်ဖြုန်းခြင်းပင်ဖြစ်နိုင်သည်။ FMNR ဖွံ့ဖြိုးမှုအစောပိုင်းကာလများတွင် မြေအသုံးပြုသူတစ်ဦးက "ဘာကြောင့် ဒါကို လုပ်ရမှာလဲ" "ငါ့သားသမီး၊ မြေးများအတွက် အကျိုး ဖြစ်နိုင်လိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါ့အတွက် အကျိုးမဖြစ်နိုင်ဘူး!" ဟု ပြောကြသည်။

တချို့သစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် နှေးကွေးစွာကြီးထွားကြသော်လည်း၊ အချို့သစ်ပင်မျိုးစိတ်များသည် အံ့သြဖွယ် မြန်ဆန်စွာ ကြီးထွားကြသည်။ အထူးသဖြင့် ပြန်ပေါက်လာသော သစ်ပင်များမှာ သန်စွမ်းသော အမြစ်စနစ်များရှိသောကြောင့် မြန်မြန်ဆန်ဆန် ကြီးထွားလာနိုင်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပထမနှစ်အတွင်းပင် လက်တွေ့အသုံးဝင်သော အကျိုးအမြတ်များ ရရှိလာနိုင်သည်။ နှစ်စဉ် အမြင့် တစ်မီတာ သို့မဟုတ် နှစ်မီတာ အထိ ကြီးထွားမှုသည် မကြာခဏ တွေ့မြင်ရသော အရာလည်း ဖြစ်သည်။

“သစ်ပင်များသည် စိုက်ပျိုးသီးနှံများအပေါ် အရိပ်ကျကာ ရေရရှိမှုအတွက် ယှဉ်ပြိုင်ကြလိမ့်မည်။”

ၫင်းသည် နက်ရှိုင်းပြီး ကျယ်ပြန့်သည့် အမြင်တစ်ခုဖြစ်ပြီး လယ်ယာမြေများတွင် FMNR ကျင့်သုံးမှုကို အတားအဆီး အဖြစ်ဆုံး အမြင် ဖြစ်သည်။ အချို့အပင်များက သီးနှံပင်များကို အရိပ်များကျခြင်းဖြင့် သို့မဟုတ် သီးနှံပင်များ အတွက် လိုအပ်သည့် အစိုဓာတ်နဲ့ အာဟာရကို စုပ်ယူမည့် အမြစ်များနက်ရှိုင်းမှုမရှိခြင်းအပေါ် သီးနှံပင်များနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ကြသည်မှာ မှန်ကန်ပါသည်။ သစ်ပင်အချို့ကလည်း အခြားသစ်ပင်များ၏ ကြီးထွားမှုကို အတားအဆီးဖြစ်စေသော ဓာတ်ပစ္စည်းများကို မြေထဲသို့ ထုတ်လွှတ်ကြသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ရပ်ရွာလူထုသည် စိုက်ပျိုးသီးနှံများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်သော အပင်များကို ကောင်းကောင်း သိကြပြီး လယ်ယာများတွင် ထိုသစ်ပင်များ ပြန်လည်ပေါက်လာခြင်းကို ရှောင်ရှားလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲနေသူသည် သူတို့၏ မြေယာပေါ်တွင် ချန်ထားမည့် အပင်မျိုးစိတ်၊ ထားရှိရမည့်အပင်အရေအတွက်နှင့် ယင်းအပင်များကို မည်သို့ ကိုင်းချိုင် ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ကြရပါမည်။ ဤစီမံခန့်ခွဲမှုအချက်များသည် သီးနှံအထွက်နှုန်းအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သီးနှံပင်များသည် နေ့ခင်းအချိန်တွင် အပူရှိန်ကြောင့် ကြီးထွားခြင်း ရပ်တန့်လေ့ရှိသည်၊ ထိုအချိန်တွင် အရိပ်ရရှိမှုသည် သီးနှံအထွက်ကို ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးစေနိုင်သည်။

သစ်ပင်အချို့၊ အထူးသဖြင့် Faidherbia albida ကဲ့သို့သော အပင်များသည် စိုက်ပျိုးမြေအတွက် အလွန်တန်ဖိုးရှိသည်။ ဤသစ်ပင်များသည် နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ကို မြေထဲတွင် စုပ်ယူနိုင်ပြီး မိုးရာသီတွင် အရွက်များကိုကြွေပေးခြင်းဖြင့် မြေဆီလွှာကို ကောင်းမွန်စေသည့်အပြင်၊ သီးနှံများကို အပူမှ ကာကွယ်ပေးပြီး သီးနှံအထွက်ကို မထိခိုက်သည့် အရိပ်အာဝါသကို ပေးသည်။

ပုံ (၂) သီးနှံကြီးထွားမှုအတွက် Faidherbia albida ၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တွေ့မြင်နိုင်သည် (2010)။ ဓာတ်ပုံ- P. Weston

သဘာဝအလျောက် ပေါက်နေသော သစ်ပင် မျိုးစိတ်များသည် သီးနှံ ထုတ်လုပ်မှု အတွက် အကျိုးရှိသော လက္ခဏာများရှိကြသည်။ ဒေသခံများသည် ထိုသစ်ပင်များ အကြောင်းကို သိတတ်ကြသော်လည်း၊ အမြဲတမ်းတော့ မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် စမ်းသပ်ရန် အားပေးခြင်းက အလွန် အရေးကြီးသည်။ အကြောင်းမှာ စမ်းသပ်မှုနှင့် အမှားများမှ အကျိုးရှိသည့် အရာများကို သိရှိစေသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။ FMNR မြေအသုံးချသူများသည် ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံပြီး အလေ့အထများကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲ နိုင်သည့် စူးစမ်းလေ့လာသူများ ဖြစ်သည်။

FMNR စတင်လုပ်ကိုင်သူများအတွက် အတွေ့အကြုံရှိသော အခြားသူများမှ လေ့လာနိုင်ရန် အပြန်အလှန် လေ့လာရေး ခရီးစဉ်များ စီစဉ်ခြင်းက သစ်ပင်များအကြောင်း သိရှိမှုနှင့် ယုံကြည်မှုတိုးတက်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်နိုင်သည်။ ဒေသခံ သစ်ပင်များ၏ သီးနှံများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဆွေးနွေးရာတွင် ဓာတ်ပုံများ အသုံးပြုပြီး၊ သုတေသနရလဒ်များကို နားလည်လွယ်သောနည်းဖြင့် ရှင်းပြနိုင်သည်။

"သစ်ပင်များသည် သီးနှံပင်ကို ဖျက်ဆီးသော ၄က်များကို နေရာပေးသည်။"

Niger နိုင်ငံတွင် FMNR အစောပိုင်းကာလအတွင်း FMNR ကိုလူသိများအောင်မြှင့်တင်ရာတွင်၊ ရပ်ရွာလူထုသည် သီးနှံစေ့ကိုလာရောက်စားသော၄က်များ ခိုနားရန်အတွက် နေရာမရှိစေရန် သစ်ပင်များကို ခုတ်လှဲခဲ့လေ့ရှိကြောင်း ရှင်းပြကြသည်။ သစ်ပင်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဖြင့် သီးနှံအပေါ် ၄က်ဖျက်ဆီးမှု ပိုမိုများလာမည်ဟု သူတို့ ကြောက်ရွံ့ခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၃၀ နှစ်အတွင်း Niger နိုင်ငံ၏ သစ်ပင်သိပ်သည်းဆသည် ၁ ဟတ်တာ လျှင် ၄ ပင် မှ ၄၅ ပင်ထိ တိုးလာခဲ့ပြီး၊ မြေ ဟတ်တာ မီလီယံ ခြောက်သန်းကျော်ကို ပြန်လည်ထူထောင်ခဲ့သည်။ ဤအချိန်အတွင်း ၄က်များ၏ သီးနှံအပေါ် ဖျက်ဆီးမှုများလာကြောင်း အစီရင်ခံစာများ မတွေ့ရှိခဲ့ပါ။ ၎င်းသည် ဖျက်ဆီးမှု လုံးဝမရှိဟု မဆိုလိုသော်လည်း၊ အကယ်၍ ၄က်ကြောင့်ပျက်စီးမှု ပြင်းထန်ခဲ့ပါက မြေယာအသုံးပြုသူများက သစ်ပင်များကို ပြန်လည် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြမည် ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ ပြတ်လပ်မှု ရင်ဆိုင်ရလျှင် ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခဲ့မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်း အစား၊ ပြန်လည်ထူထောင်ထားသော သစ်ပင်များတွင် နားခိုသည့်၄က်များသည် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်မှုကို လျှော့ချပေးကြောင်း အချက်အလက်များရှိခဲ့သည်။

Niger နိုင်ငံတွင် ၄က်ဖျက်ဆီးမှု မရှိနိုင်ကြောင်း ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်သော်လည်း၊ အမြဲတမ်း မှန်ကန်မှုမရှိနိုင်သည့် အယူအဆများကို ပြန်လည်စဉ်းစားခြင်း၏ အရေးကြီးချက်ကို သက်သေပြသည်။ FMNR ကြောင့် ၄က်ဖျက်ဆီးမှု အနေအထားမျိုး ရှိလာပါက ရပ်ရွာလူထုသည် ထိုအခြေအနေကို ချက်ချင်း သုံးသပ်ကာ အဓိကအကြောင်းရင်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီး၊ စိုးရိမ်ချက်များ ကင်းရှင်းသွားသည်အထိ ရေရှည်တည်တံ့သော ဖြေရှင်းနည်းများကို ရှာဖွေရန် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက် ရမည်ဖြစ်သည်။

"သစ်ပင် ပိုများလာပါက မြွေပိုများလာမည်။"

ပုံ (၃) Chad နိုင်ငံရှိ FMNR အပင်ပေါ်တွင် Boomslang မြွေတစ်ကောင် နေထိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဓာတ်ပုံ- T. Rinaudo

သစ်ပင်အရိပ်အမှောင်များ တိုးလာသည် နှင့်အမျှ မြွေအရေအတွက် တိုးလာသည်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဒေသခံများအနေဖြင့် မြွေများတိုးလာခြင်း၏ အကျိုးနှင့် အပြစ်ကိုသုံးသပ်ရန်လိုအပ်သည်။ (အထူးသဖြင့် အဆိပ်ရှိ သောမြွေများစွာ ရှိသည့် ဒေသများတွင်)။ FMNR ၏ မြွေများ လာခြင်း၏ အန္တရာယ်များထက် ပိုမို အကျိုးရလာဒ်ရှိပါသလား ဆိုတာကို စဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။

စာရေးသူအနေဖြင့် မြွေဦးရေ တိုးလာ နိုင်သည့် အလားအလာကြောင့် ရပ်ရွာ တစ်ခုက FMNR ကို ငြင်းဆန်ခဲ့သည့် နမူနာများ မတွေ့ရှိခဲ့ပါ။

မြေအသုံးပြုသူ နှစ်ဦးသည် ၎င်းတို့၏ မြေယာတွင် မြွေများကို ထားရှိခဲ့ကြောင်း ကြားသိခဲ့သည်။ Ghana မြောက်ပိုင်းရှိ Talensi တွင် ရပ်ရွာလူထုသည် ၎င်းတို့ ပြန်လည်ထူထောင်ထားသည့် သစ်တောတွင် စပါးအုံးမြွေ တစ်ကောင် ဝင်ခိုနေသည့် အချက်ကို အရမ်းဂုဏ်ယူကြသည်။.

ပုံတွင်ဖော်ပြထားသည့် boomslang မြွေသည့် အလွန်အဆိပ်ပြင်းသောမြွေဖြစ်သည်။ သို့သော် မြွေနေသော မြေပိုင်ရှင်တောင်သူက "ကျွန်တော်တို့ အပြန်အလှန် လေးစားကြတယ်။ ကျွန်တော်က သူ့ကို မနှောင့်ယှက်သလို၊ သူကလည်း ကျွန်တော်ကို မနှောင့်ယှက်ပါဘူး" ဟုဆိုခဲ့သည်။ ထိုတောင်သူသည် မြွေ၏ ကြွက်၊ ၄က်နှင့် အင်းဆက်ပိုးများစသည့် ဖျက်ပိုးများကို ထိန်းချုပ်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုးထားသည်။

မြွေများသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ အလွန်တန်ဖိုးရှိသည့် ဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့သည် ဖျက်ပိုးများကို ကာကွယ်ပေးကာ၊ သားရဲများအတွက် စားသောက်ရန် အစာလည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် မြွေကိုက်ခံရပြီး အနည်းဆုံး လူတစ်ယောက် သေဆုံးခဲ့သည်ဟု လည်း ကြားသိရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ FMNR ဖျန့်ဝေသူများသည် အန္တရာယ်များကို သတိပေးရန် တာဝန်ရှိကြောင်း သတိထားရပါမည်။ ကြိုတင်သတိပေးခြင်းဆိုသည်မှာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အသိပညာများရရှိထားခြင်းဖြင့်၊ မြေအသုံးပြုသူများသည် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ ပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်ထားနိုင်ကြသည်။ ဥပမာ၊ သေချာစွာမမြင်ရပါက မိမိ၏ လက်ကို ချုံပုတ်ထဲသို့ မထိုးသွင်းရန်နှင့် ဖြစ်နိုင်လျှင် လည်ရှည်ဖိနပ်၊ ဘောင်းဘီရှည်နှင့် လက်အိတ်များ ဝတ်ဆင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာများကိုကာကွယ်ရန်အတွက်အကြံပြုချက်များ

မည်သည့် FMNR ပရောဂျက်တွင်မဆို ဤအချက်များကို သတိပြုထားခြင်းဖြင့် ပြဿနာများ မဖြစ်မီ ကာကွယ်နိုင်ရန် အထောက်အကူဖြစ်နိုင်ပါသည်။

·FMNR လုပ်ငန်းများ၏ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပတ်သက်သူများ အားလုံးပါဝင်စေခြင်း။

·FMNR နှင့် ဆက်စပ်သော ရိုးရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အတူ ဒေသခံလူထု၏ အသိပညာနှင့် အတွေ့အကြုံများ အပေါ် အခြေခံခြင်း။

·အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ၊ လူနည်းစုအဖွဲ့များနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါဝါမရှိသောလူစုများကို စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့သည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တန်းတူညီမျှပါဝင်လာနိုင်ပြီး၊ လုပ်ငန်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို တန်းတူမျှတစွာ ရရှိနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

·FMNR ကို မည်သည့်နေရာနှင့် မည်ကဲ့သို့ ကျင့်သုံးရမည်ဆိုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်အားလုံးကို ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရပ်ရွာလူထုကို အာဏာပေးခြင်း။

·FMNR ကိုစမ်းသပ်ပြီး လိုအပ်ချက်များအတွက် အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းကိုရှာဖွေရန် မြေအသုံးပြုသူများကို တိုက်တွန်းခြင်း။ နည်းလမ်း တစ်ခုတည်းကို ကျင့်သုံးရန် ညွှန်ကြားခြင်းမပြုလုပ်သင့်ပါ။

·သစ်ပင်များနှင့် FMNR လိုက်နာကျင့်သုံးရာတွင် ကြုံတွေ့နိုင်သည့် ပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ရပ်ရွာလူထုအား စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း။

·တောင်သူလယ်သမားကော်မတီများ၊ ထုတ်လုပ်သူအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ၊ သစ်တော၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဌာနများ၊ ကျောင်းများ၊ ဘုရားကျောင်းများနှင့် အခြားသော ဘာသာရေးအသိုင်းအဝိုင်းများ၊ မီဒီယာများနှင့် အခြားသော မိတ်ဖက်များမှတစ်ဆင့် FMNR ကို မျှဝေရန်နှင့် သင့်စီမံကိန်း၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုကို အတွက်ပံ့ပိုးခြင်း။

·သစ်ပင်များ ထိန်းသိမ်းရေးမှ အကျိုးအမြတ် ရရှိနိုင်စေရန် မူဝါဒဆိုင်ရာ အရေးဆိုနိုင်ရန် ရပ်ရွာလူထုအား စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း။

·FMNR ကျင့်သုံးသည့်နည်းစနစ်များနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများ အခြားသူများအား သင်ကြားမျှဝေပေးရန် ရပ်ရွာလူထုအား စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း။

·အကျိုးအမြတ်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့မှုကို တိုးမြှင့်ရန် သစ်နှင့် သစ်မဟုတ်သော ထုတ်ကုန်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ အတွက် FMNRအား အကျိုးအမြတ်ရနိုင်သည့် စျေးကွက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ရန် သက်ဆိုင်ရာအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း။

·FMNR စီမံကိန်းများတွင် လူထုအား ကိရိယာများ သို့မဟုတ် အခြားအထောက်အပံ့များ မပေးသင့်ပါ။ FMNR အောင်မြင်မှုသည် ရပ်ရွာ၏ ကိုယ်ပိုင် အားထုတ်မှုများနှင့် အရင်းအမြစ်များပေါ်တွင်သာ မူတည်နေပါက အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။[1]

FMNR အောင်မြင်စွာ ရေရှည်တည်တံ့နေသည်အထိ ပြဿနာများကို ကူညီဖြေရှင်းရန် ပုံမှန် စောင့်ကြည့်လေ့လာရမည်။

[1] One exception might be when FMNR is used as part of a food- or cash-for-work project during an emergency response. But here, too, making the project as locally sustainable as possible is the best option. The danger with providing tools is that they can encourage dependency and depress self-reliance and innovation. The spread of FMNR in Niger, one of the world's poorest countries, was not a result of providing tools.

FMNR ကျင့်သုံးရာတွင် တွေ့ကြုံရသည့် ပြဿနာများ

	ပြဿနာများ	ဖြေရှင်းနည်းလမ်းများ
FMNR ကိုစတင်တည်ထောင်သည်အချိန်	သစ်ပင်ငယ်များကို ကနဦး ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေစဉ် အကျိုးမဖြစ်ထွန်းမီ FMNR ၏ အစောပိုင်းအဆင့်များတွင် အရင်းအမြစ်များ (မြက်၊ မြေ၊ ထင်း) လက်လှမ်းမှီရရှိနိုင်မှု ဆုံးရှုံးခြင်း။	• ထုတ်လုပ်မှု နည်းပါးသည့် ကနဦး အချိန်ကာလတစ်ခုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပါ။ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော အခက်အခဲများကို ကြိုတင် တွက်ဆထားပြီး ၄င်းအတွက် အစောပိုင်းအဆင့်များကို မည်သို့ကျော်လွှားသွားမည် ဆိုသည့် အစီအမံများ ချမှတ်ရေးဆွဲထားပါ။ • အသေးစားမြေကွက်တစ်ခုတွင် FMNR ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် သစ်ပင်များကြီးထွားလာပြီး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု ရရှိလာသည်အထိ တိရိစ္ဆာန်များ အစာရရှိစေရန် အစာများကို ရိတ်ကျွေးရပါမည်။ ဆီနီဂေါတွင် သစ်ပင်များ ကြီးထွားနေချိန်တွင် အိမ်ထောင်စုများအတွက် လိုအပ်သည့် လောင်စာများကို ကာလတို ထောက်ပံ့ ပေးခဲ့သည်။ ဤနည်းလမ်းဖြင့် FMNR ကို လူများ လက်ခံရန် ကူညီနိုင်သော်လည်း အမြဲတမ်း လုပ်ဆောင်ရန် မလိုအပ်ပါ။
	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွင် ထိတွေ့အလုပ်လုပ်သည့် အချိန်တွင် ကြုံတွေ့နိုင်သည့် မူလအန္တရာယ်များ။	• သစ်ပင်များနှင့် ချုံပုတ်များနှင့် အလုပ်လုပ်ခြင်း၊ မီးတားလမ်းများ ရှင်းလင်းခြင်း သို့မဟုတ် မီးတားမြောင်းများ တူးသည့် အချိန်တွင် အဆိပ်ရှိသည့် ကင်းမြီးကောက်များ၊ ပင့်ကူများနှင့် မြွေအန္တရာယ်များ အပြင် အန္တရယ်ရှိသည့် သတ္တဝါများ အနေအထားကို သတိပြုပါ။ • ချွန်ထက်သော ကိရိယာများကို အသုံးပြုသည့်အချိန်တွင် အမြဲဂရုစိုက်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကလေးများကို လည်း ဂရုစိုက်ကြည့်ရှုပါ။ • သစ်တောပြန်လည်ထူထောင်သည့် အချိန်တွင် အကျိုးပြု သည့် သတ္တဝါများပြန်လည်ကျက်စားနိုင်သကဲ့သို့ အလိုမရှိသည့် သတ္တဝါများသည်လည်း ပြန်လည် ရောက်ရှိနိုင်ကြောင်း သတိပြုပါ။ ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်စေရန် သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စေရန် သေချာ အစီအစဉ်ချမှတ် ပြုလုပ်ပါ။

ကိုင်းချိုင်နေသည်အချိန်	လွဲမှားသည့် နည်းစနစ်များ ဖြစ်သည့် အရည်အသွေး နိမ့်သော ကိရိယာများ အသုံးပြုခြင်း သို့ အထက်သို့ အစား အောက်ဘက်သို့ ခုတ်ခြင်းဖြင့် သစ်ခေါက် အလွှာကို ထိခိုက်စေခြင်း၊ ရောဂါ သို့မဟုတ် အင်းဆက် ဖျက်ပိုးများ ဝင်ရောက် ဖျက်ဆီးမှု ဖြစ်စေ နိုင်ခြင်း။	• ကိုင်းချိုင်ရန် ထက်မြတ်သည့် ကိရိယာများကို သာအသုံးပြုပြီး ထက်မြတ်ရန် အမြဲသွေးပေး သင့်သည်။ ထက်မြတ်သည့် ကိရိယာများကို သုံးစွဲခြင်းကြောင့် စွမ်းအင်သုံးစွဲမှုနည်းပြီး FMNR အလေ့အကျင့်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် အတွက် ပိုမိုလွယ်ကူပါသည်။ • သစ်ခေါက်ပျက်စီးမှုကို လျော့ချနိုင်စေရန် အတွက် ဖြတ်တောက်သည့်အချိန်တွင် အောက်ကို ဖြတ်တောက် မည့်အစား အပေါ်ဘက်ကို ဦးတည်ဖြတ်ရန် သတိပြုရမည်။
	အလွန်အကျွံ ကိုင်းချိုင်ခြင်းကြောင့် ပြန်လည်နုပျိုလာသော ပင်စည်များ အားနည်းနိုင်သည်။ ဥပမာ - တစ်ပင်တည်းသော ပင်စည် သို့မဟုတ် အကန့်အသတ်နှင့်ရှိသည့် အကိုင်းအခတ်များကို ဆိုလိုသည်။	• သစ်ပင်ငယ်များ ကောင်းစွာကြီးထွားလာရန် FMNR ချန်ပီယံများက ကောင်းမွန်သည့် သစ်ခုတ်နည်းများကို သရုပ်ပြသခြင်းနှင့် အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို မြှင့်တင်ရန်။ • ·စိုက်ပျိုးသီးနှံများအပေါ်တွင် အရိပ်ကျနေသော သစ်ပင်များနှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများရှိသော သို့မဟုတ် အပင်များကို အလွန်အကျွံကိုင်းချိုင်နိုင်သည့် အခြားစိုးရိမ်ပူပန်မှုများရှိသော မြေယာအသုံးပြုသူများ နှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါ။ • သစ်ပင်များ အလွန်အကျွံ ကိုင်းချိုင်ခြင်းနှင့် ရေရှည် တည်တံ့သည့် ကိုင်းချိုင်ခြင်းအကြား အပင် ကြီးထွားနှုန်း၏ ကွာခြားချက်ကို သေချာစွာ သရုပ်ပြပါ။
	စိုစွတ်လွန်းသည့်အချိန် သို့မဟုတ် ခြောက်သွေ့လွန်းသည့် အချိန်များတွင် ကိုင်းချိုင်ခြင်းသည် ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းလာသည့် အပင်များကို ဖိအားဖြစ်စေကာ ရောဂါ ဝင်ရောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး အလွန်အလုပ်များသည့် ရာသီချိန်တွင် အပင် ကိုင်းချိုင်ခြင်းသည် မြေယာ အသုံးပြု သူများ အတွက် အလုပ်ပိုမိုများစေပါသည်။	• ဖြစ်နိုင်လျှင် တစ်နှစ်ပတ်တာအတွင်း ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းလာသည့် အပင်များအတွက် အကောင်းဆုံး အချိန်တွင် ကိုင်းချိုင်ရန်အတွက် အစီအစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ပါ။ • လယ်ယာမြေပေါ်တွင် စိုက်ပျိုးရာသီမတိုင်မီ သစ်ပင်များကို ကိုင်းချိုင်ခြင်းသည် တိရိစ္ဆာန်များမှ ကာကွယ် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာလူထုသည် ၎င်းတို့၏ စိုက်ခင်းကို တိရိစ္ဆာန်ရန်မှ ကာကွယ် လေ့ရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၄င်းသည် ရာသီချိန် မဟုတ်သည့်အတွက် သီးနှံ စိုက်ပျိုးရာသီချိန်သို့မဟုတ် ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် တခြားအပိုအလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ရန် မလိုအပ်ပါ။

သစ်ပင်များကိုပြန်လည်ပြုပြင်စီမံခန့်ခွဲခြင်း	မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များ (သို့မဟုတ် နွားကျောင်းသားများ)က ပြန်လည် ပြုစုပျိုးထောင်ထားသည့် သစ်ပင်များကို ဖျက်စီးခြင်း။	• သစ်ပင်များ ကောင်းမွန်စွာ ရှင်သန်ရန် မှန်ကန်စွာ ကိုင်းချိုင်ပေးပါ။ • သစ်ပင်များ ပြန်လည်အခြေတည်ထားသည့် အချိန်တွင် တိရိစ္ဆာန်များ လွတ်ကျောင်းခြင်းကို အောက်ပါ အချက်များဖြင့် ကန့်သတ်ခြင်း။ 1. မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များ အတွက် မည့်သည့် နေရာနှင့် မည်သို့ လွတ်ကျောင်းမည်ကို စီမံခန့်ခွဲသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားသည့် "လူမှုရေးခြီစည်းရိုး" ကို ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း။ (စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအသက်ဝင်ရန်အတွက် တခါတရံ လူထုမှ ကင်းထောက်ပြီး တိရိစ္ဆာန်တစ်ကောင်နှုန်းဖြင့် ဒဏ်ကြေးတပ်ရန် လိုအပ်သော်လည်း၊ နေရာတိုင်းမလိုအပ်ပါ။) 2. သစ်ပင်များ ပြန်လည်ပြုစုပျိုးထောင်ထားသည့် ဧရိယာအတွင်း တိရိစ္ဆာန်များ သွားလာခွင့်ကို ယာယီကန့်သတ်ထားခြင်း။ မြတ်ရိတ်သိမ်း၊ သယ်ယူ ကာ အစာကျွေးသည့် စနစ်ကို ကျင့်သုံးပါ။ 3. အကာအကွယ်ပေးထားသည့် နေရာတွင် သစ်ပင်များ ပြန်လည်ပြုစုနေသည့်အချိန်တွင် ပျက်စီးမှုမဖြစ်ပေါ်မီ သတ်မှတ်ထားသော ဧရိယာတစ်ခုမှ အခြားသို့ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းဖြင့် တိရိစ္ဆာန်များကို အလှည့်ကျ လှည့်ပတ် ကျက်စားစေနိုင်သည်။ ၄င်းနည်းဖြင့် မြေယာ အသုံးပြုသူများည် သစ်ပင်များကို ကာကွယ် နေချိန်တွင် မြေပေါ်တွင် တိရိစ္ဆာန်များ ထားရှိခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး ရရှိစေမည် ဖြစ်သည်။ 4. နွားငယ်၊ သိုးငယ်နှင့် ဆိတ်ငယ်များကို ပြန်လည်ပြုစုပျိုးထောင်ထားသည့် နေရာတွင် လွတ်ကျောင်းထားသင့်ပါသည်။ ၄င်းတို့သည် ကြီးမားသောပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို ဖြစ်နိုင်ခြေနည်းပါးပါသည်။ • ·တိရိစ္ဆာန်များ၏ ဝင်ရောက်မှုကို တားဆီးရန်အတွက် လက်တွေ့တွင် အခက်အခဲ ရှိနိုင်မည်ဆိုလျှင် သစ်ပင်များ ကိုင်းချိုင်ပြီးနောက် ဆူးပင်များပါသည့် အကိုင်း အခတ်များကို သစ်ပင်တစ်ပိုက်တွင် ချည်နှောင်ခြင်းဖြင့် တိရိစ္ဆာန်များ ဖျက်ဆီးမှုကို တားဆီးနိုင်ပြီး အခြား နည်းလမ်းများကိုလည်း စမ်းသပ်နိုင်ပါသည်။

	ပြင်ပမှလူများနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ မြေယာအသုံးပြု သူများ ပြုစုပျိုးထောင်ထားသော သစ်ပင်များကို ခိုးယူဖျက်ဆီးခြင်း။	• လုပ်ငန်းစဉ်အစပိုင်းတွင် ချိုးဖောက်မှုများအတွက် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် အကျိုးဆက်များဆိုင်ရာ နှင့်ပတ်သက်သည့် လူထုသဘောဆန္ဒနှင့် သဘောတူညီ ချက်များကို ရပ်ရွာလူထု တစ်ရပ်လုံးနှင့် သေချာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ • အကျိုးဆက်များကို မျှမျှတတနှင့် သမာသမတ်တကျ ပြဋ္ဌာန်းသင့်သည်။ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများ တွက် ထပ်ဆောင်း အသိပညာပေးခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းများလည်း လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေရန်အတွက် ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များ ကကင်းထောက်များအဖြစ် ပါဝင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ • အိမ်နီးချင်း ကျေးရွာအုပ်စုများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူ အုပ်စုများအား သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိပေးရန် လိုအပ်သည်။ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ပြုစုရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ၎င်းတို့ကို ထည့်သွင်းလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသည်။
	သစ်တောဝန်ထမ်းများ သို့မဟုတ် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာမှ အရာရှိများမှ ကွဲလွဲမှု သို့မဟုတ် တန်ပြန်ခုခံနေမှု ဖြစ်နေသော အချက်အလက်များ။	• စီမံကိန်းကနဦးပိုင်းကတည်းက သစ်တောဝန်ထမ်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါ။ရပ်ရွာများမှ FMNR အလေ့အကျင့်ကြောင့် သစ်တော သယံဇာတများကို ရေရှည်တည်တံ့စွာ စီမံခန့်ခွဲပြီး သစ်တောသယံဇာတများ အသားတင် အကျိုးအမြတ် ရရှိစေသည့် အောင်မြင်သော နေရာများသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုခြင်းများတွင် ပါဝင်စေရန် ထည့်သွင်းပါ။ သတင်းအချက်အလက် မျှဝေခြင်းသည် အပြုသဘောဆောင်သည့် ဆက်ဆံရေးကို တည်ဆောက်ရန်နှင့် မူဝါဒ အပြောင်းအလဲများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် အားကောင်းသည့် မဟာမိတ်များ အနေဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။

ဂါနာနိုင်ငံတွင် သစ်ပင်များကို ရေရှည် ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် ပဋ္ဌပက္ခများကို ဖြေရှင်းခြင်း

ပုံ (၄) မွေးမြူရေးသမားတစ်ဦးနှင့် သူ၏ နွားများ Ghana (2015). Photo: F. Gumah

ဂါနာတွင် ကျေးလက်နေ လွတ်ကျောင်းမွေးမြူရေးသမားများနှင့် တောင်သူများသည် တူညီသော ရည်မှန်းချက်များဖြင့် အောင်မြင်ရန် အတူတကွ လုပ်ကိုင်နေကြသည်။

Bawku အနောက်ပိုင်းခရိုင်ရှိ World Vision FMNR စီမံကိန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ၃၀၀ ကျော်ခန့်သော ရိုးရာခေါင်းဆောင်များ၊ မွေးမြူရေးသမားများနှင့် တောင်သူများအား ပဋ္ဌပက္ခစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဖြေရှင်းရေးနည်းဗျူဟာများ ဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးခဲ့သည်။ သင်တန်းသားများသည် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပတ်သက်သော ပဋ္ဌပက္ခများ ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်နှင့် လယ်သမားများနှင့် လွတ်ကျောင်းမွေးမြူရေးသမားများအကြား ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူတကွ နေထိုင်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် သင်ယူရရှိခဲ့ကြသည်။ သည်းခံခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် တူညီသော ရည်မှန်းချက်များအတွက် အတူတကွ လုပ်ကိုင်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို သရုပ်ဖော်သည့် အစီအစဉ် များပါဝင်သည်။

အသက် ၅၇ နှစ်အရွယ်ရှိ ဖူလာနီ မွေးမြူရေးသမားတစ်ဦးဖြစ်သူ အဘူက FMNR သည် "အကာရာမြို့ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဖူလာနီ မွေးမြူရေးသမားများနှင့် ဂါရူးမြို့ရှိ အကာရာဒေသရှိ လူများအကြား ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူတကွ နေထိုင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့သည်" ဟု ရှင်းပြသည်။

“ယခင်က ကျွန်တော်တို့၏ နွားများအတွက် စားကျက်ရှာဖွေဖို့ ဝေးဝေးလှံ့လှံ့ သွားခဲ့ရတယ်။ ဒါက တောင်သူတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကြားမှာ နေ့စဉ် အငြင်းပွားမှုတစ်ခု ဖြစ်စေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ နွားတွေက ကျွန်တော်တို့ အစာရှာနေတုန်းမှာ စိုက်ခင်းတွေကို ဖျက်ဆီးတာကြောင့်ပါ။ အရှက်တကွဲဖြစ်ခြင်းဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နေ့စဉ် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ဖြစ်နေခဲ့တယ်၊ အကြောင်းကတော့ စော်ကားခံရမှုတွေလည်း မကြာခဏဆိုသလိုကြုံတွေ့ခဲ့ရလို့ လယ်သမားတွေနဲ့ ထိပ်တိုက်တွေ့တာတွေ ဖြစ်လာနေတယ်။”

“အခုတော့ ကျွန်တော်တို့က အကာရာတေးရှီ နာတင်ဂါ (FMNR ကွင်း) မှာ အစာများများရလို့ ပျော်နေပါပြီ။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နွားတွေကို အလွယ်တကူ ကျက်စားခိုင်းလို့ရပါတယ်။ လူတွေရဲ့ စိုက်ခင်းတွေရဲ့ သီးနှံတွေကို ဖျက်ဆီးခြင်းမရှိဘဲ၊ သူတို့နဲ့ စကားများခြင်းမရှိဘဲနဲ့ပေါ့။”

လူမျိုးစုအမျိုးမျိုးနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုအမျိုးမျိုးရှိသောသူများအား အတူတကွ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးစေခြင်းသည် အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရလဒ်များ ရရှိနိုင်သည်။ ကျက်စားစရာ မြေအတွက် အပြန်အလှန် အားဖြင့် ဖူလာနီလူမျိုးများသည် အခြားသော ရပ်ရွာလူထုအား ၎င်းတို့၏ တိရစ္ဆာန်များကို စောင့်ရှောက်ပေးခြင်းဖြင့် ကူညီကြသည်။ ဖူလာနီလူမျိုးတို့၏ လုပ်ရပ်သည် အခြားသော ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့ဝင်များအား FMNR လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် အသုံးချခြင်းတို့တွင် အပြည့်အဝ ပါဝင်ပတ်သက်စေရန် အားပေးခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အနာဂတ်သည် ပိုမို တောက်ပလာသည်။

"ကျနော်တို့ရဲ့ နွားရောင်းရာကနေ ရရှိလာတဲ့ ဝင်ငွေမှာလည်း အလွန် မြင့်တက်လာခဲ့တယ်၊ နွားစာတွေ ရရှိနိုင်တဲ့အတွက် စျေးကွက်ကို ရောင်းချဖို့ နွားများကြီးထွားလာတယ်" ဟု အဘူက ဆိုသည်။ “World Vison လို့ခေါ်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းက လူကို ကျွန်တော် ပြောနိုင်တာက သင့်ပရောဂျက်က ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်မိသားစုရဲ့ ဘဝတွေကို သွယ်ဝိုက် အကျိုးကျေးဇူးရရှိမှုအတွက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ပြီးတော့ ဘုရားသခင်က သင့်ကို ကောင်းချီးပေးပါစေ။”

မီးဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု

လယ်ယာမြေများအား ပုံမှန် မီးရှို့သည့် အလေ့အကျင့်များရှိသည်ဆိုပါက FMNR နည်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးရန်ခက်ပါသည်။ မီးသည် သစ်ပင်များ၊ တိရိစ္ဆာန်အစာများ၊ သီးနှံများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် လူ့အသက်များကို ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် FMNR ကို ကျင့်သုံးနေသော မည်သည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမဆို မီးဘေးဒဏ်ကို ကြိုတင်စီစဉ်ခန့်ခွဲရန် လိုအပ်သည်။

မီးကို အကျိုးရှိရှိသုံးစွဲ စီမံရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာ ဗျူဟာမြောက် မီးတားလမ်းများကို ဖန်တီးခြင်း (သို့) အသက်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံကို ဖျက်ဆီးသည့် မီးဘေးမှကာကွယ်ရန် အန္တရာယ်ရှိသည့် လောင်စာဆီ (သို့) ဇီဝဒြပ်ထုကို လျှော့ချခြင်းစသည့် တို့ပါဝင်သည်။ သို့သော်လည်း လယ်ယာမြေများကို ပုံမှန်မီးရှို့ခြင်းသည် မြေဆီလွှာ၊ သစ်ပင်များနှင့် FMNR ကျင့်သုံးခြင်းကို ထိခိုက်စေသည်။ အစုရှယ်ယာရယူခြင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုနှင့် တွေ့ဆုံဆောင်ရွက်ခြင်း (အခန်း ၃ နှင့် ၅) တွင် မီးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ၎င်း၏အသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ သဘောထားများကို သိရှိနားလည်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း အများအပြားတွင် နှစ်စဉ် မီးရှို့ခြင်းကို ပုံမှန်၊ လက်ခံနိုင်ဖွယ် ဖြစ်ရပ်အဖြစ် ရှုမြင်ကြပြီး မည်သူမဆို ဤအလေ့အကျင့်၏တရားဝင်မှုကို မေးခွန်းထုတ်ရန် ရှားပါသည်။ အခြားဖြစ်ရပ်များမှာ မီးလောင်မှုသည့်ပြင်းထန်သည် ကိစ္စတစ်ရပ်ဟု လူများက အသိအမှတ်ပြုကြသော်လည်း ၎င်းသည် ဖြေရှင်းရန် ခက်ခဲသည့် ပြဿနာဖြစ်ပြီး ၄င်းကို တားဆီးရန် ကြိုးစားခြင်းသည် ပဋ္ဌိပက္ခအနေဖြင့် ဦးတည်နိုင်တာကြောင့် ၄င်းကို တားဆီးရန် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်မည့်အစား လက်လျှော့လိုက်ကြပါသည်။

FMNR အောင်မြင်ရန်အတွက် လူ့အဖွဲ့အစည်းသည်အောက်ပါအချက်ကို စီမံရမည်။

၁။ မီးလောင်မှုအကြောင်းရင်းနှင့် မီးလောင်မှုကြောင့်ဖြစ်သည့် ပျက်စီးမှုကို နားလည်ရန်။

၂။ မီးလောင်မှုမှ ကာကွယ်ရန်။

၃။ ရပ်ရွာ မီးဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု စီမံကိန်းကို ရေးဆွဲရန်။

အဆင့် (၁) မီးလောင်မှုအကြောင်းရင်းနှင့် မီးလောင်မှုကြောင့်ဖြစ်သည့် ပျက်စီးမှုကို နားလည်ခြင်း။

မတော်တဆ မီးလောင်မှုသည် အောက်ပါတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။

- မီးဖိုချောင်မီးလောင်ခြင်း၊ အင်ဂျင်မီးပွားခြင်း၊ ကလေးများ မီးနှင့်ကစားခြင်းစသည့် မတော်တဆမှုများ။
- လောင်ကျွမ်းနေသော စီးကရက်များကို စွန့်ပစ်ခြင်း၊ ပျားရည်စုဆောင်းသူများသည် ပျားအုံမီးရှို့ပြီးလျှင် မီးကိုသတိမထားခြင်းတို့ကဲ့သို့သော ဂရုမပြုမှုမှုများ။
- မိုးကြိုးပစ်ခြင်း

မီးကို အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် တမင်တကာ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

- **ကြွက်များနှင့် အခြားတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ထောင်ချောက်ဆင်ခြင်း**

တစ်ချို့ လူများသည် ဖျက်ပိုးနှင့် တောရိုင်း တိရိစ္ဆာန်တွေကို မ္ပားရန် မီးကို အသုံးပြုကြသည်။ အခြားနည်းလမ်းတစ်ခု အနေဖြင့် ကြွက်များနှင့် အခြားကြွက်မျိုးနွယ်များအတွက် ဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းများဖြစ်သည့် ထောင်ချောက်အတားအဆီး စနစ်များ သုံးကား ထိန်းချုပ်နိုင်သည်။

- **မြက်ပင်ကြီးထွားမှုကို အားပေးရန်**

ရပ်ရွာလူထုအများစုသည် လယ်ယာမြေများကို မီးရှို့ခြင်းသည် လယ်ယာမြေများပေါ်တွင် မြက်ပင်သစ်များ ပေါက်ရောက်စေရန် သို့မဟုတ် လယ်ယာမြေများမှ အမှိုက်များကို ရှင်းလင်းရန် ထိရောက်သော နည်းလမ်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်နေကြဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ မီးလောင်ပြီးနောက် မြက်ပင်သည် အမြန်ပြန်ပေါက်လာသော်လည်း သက်တမ်းတိုသည်။ မီးရှို့ခြင်း အလေ့အကျင့်ကြောင့် မြေဆီလွှာသည် မြေဩဇာနှင့် ရေကို ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း ဆုံးရှုံးသွားသောကြောင့် သီးနှံများနှင့် မြက်ပင်များလည်း ကြီးထွားမည် မဟုတ်ပါ။ တောမီးလောင်ခြင်းသည် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပါက မီးခံနိုင်ရည်ရှိသည့် မျိုးစိတ်များသာ ပြန်ပေါက်လာနိုင်ပြီး ထိုမြက်မျိုးစိတ်များသည် တိရိစ္ဆာန်များအတွက် အစာခြေရန် ပိုမိုခက်ခဲစေနိုင်ပါသည်။ မြက်မျိုးစိတ်ကောင်းများသည် အဆုံးတွင် လုံးဝပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ပြီး မြက်ရိုင်းမျိုးစိတ်များသာ ကျန်ရစ်မှာ ဖြစ်ပါသည်။ မီးလောင်ခြင်းသည် သစ်ပင်များကို ဖျက်ဆီးပြီး အသုံးဝင်သည့် အပင်များ၊ တိရိစ္ဆာန်များနှင့် အင်းဆက်များ၏ နေထိုင်ရာကိုပါ ထိခိုက်စေပြီး ၄င်းနေရာများကို ပြန်ရရန် အချိန်ပိုကြာပါသည်။

• **အခြားသူများသို့ဖြစ်စေ၊ FMNR လုပ်ငန်းကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်စေခြင်း**

တစ်ခါတစ်ရံ လူများသည် မီးကို လက်နက်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်း (သို့) တမင်တကာ အခြားသူများ၏ စိုက်ခင်း (သို့) သစ်ပင်တွေကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

မီးလောင်ကျွမ်းမှုကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်းများကို လူထုအား ရှင်းပြရန်ဆိုလျှင် သစ်ပင်များ ပြန်လည်ပေါက်ရောက်လာခြင်းဖြင့် တိရိစ္ဆာန်များ စားသုံးနိုင်မည့် မြက်ခင်းများ တိုးလာနိုင်ခြင်းနှင့်၊ မီးလောင်ကျွမ်းမှုကြောင့် ပျက်စီးမှု ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ မဖြစ်ဘဲ ၄င်းကို လုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်း အလေးပေး ရှင်းပြပေးရပါမည်။ FMNR သရုပ်ပြကွင်းနှင့်စမ်းသပ်ကွင်းများမှတစ်ဆင့် လယ်ယာမြေများကို မီးမရှို့ခြင်း၏ ငွေကြေးအကျိုးအမြတ်နှင့် အထွက်နှုန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ပြသခြင်း၊ သို့မဟုတ် မီးမရှို့ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို မြှင့်တင်ရန် လယ်ယာမြေအသုံးပြုသူ ဖိုရမ်များနှင့် အပြန်အလှန် အလည်အပတ် လေ့လာရေး ခရီးစဉ်များဖြင့် အထောက်အကူဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်အတွက် အောက်ပါဖြစ်စဉ် လေ့လာမှုကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

ယူဂန်ဒါနိုင်ငံတွင် လယ်သမားများသည် မီးရှို့ဖျက်ဆီးမှုကို ရပ်တန့်ပြီး အကျိုးအမြတ် ရရှိနေကြသည်။

ပုံ (၅) စွန့်ပစ်မြေမှ ပြန်လည် ပြုစု ပျိုးထောင် ထားသည် သစ်တောမြေများကို FMNR ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနေမှု။ Offaka၊ ယူဂန်ဒါ။ ဓာတ်ပုံ- T. Rinaudo

ဒရတေလ်းသည် မြေအသုံးချသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူ၏ နွားအုပ်ကို ယူဂန္ဒာနိုင်ငံ အော်ဖာကာရှိ FMNR နေရာတွင် စားကျက်လွတ်ရန် ဦးဆောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ယခုသစ်ပင်များနှင့် ထူထပ်နေသော မြေသည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်မတိုင်မီ၊ FMNR မစတင်မီတွင် နှစ်စဉ် ရှင်းလင်း၍ မီးရှို့ခဲ့သည်။ ထိုကာလများတွင် စားစရာရှာရန် မလွယ်ခဲ့ပါ။

ယခုအခါ မြေအသုံးပြုသူသည် မိမိ၏ တိရိစ္ဆာန်များ အတွက် လုံလောက်သော စားကျက်များ သာမက၊ မိမိ၏ ထင်းများကိုလည်း ရိတ်သိမ်းနိုင်ပြီး မိမိ၏ တိရိစ္ဆာန်များ အခြားသူ၏စိုက်ခင်းများသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း စိုးရိမ်စရာမရှိတော့ပေ။ ၄ နှစ်အတွင်းမှာကို ပိုမိုကောင်းသော စားကျက်များနှင့် အစာများကြောင့် တိရိစ္ဆာန်များ အံ့မခန်း တိုးပွား လာသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ် တွင် ဆိတ် ၁၅ ကောင် နှင့် နွား ၅ ကောင်ရှိရာမှ ၂၀၁၄ ခုနှစ် တွင် ဆိတ် ၆၅ ကောင်နှင့် နွား ၁၇ ကောင် ထိတိုးပွါးလာသည်။

မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်၊ သစ် နှင့် ပျားရည်ရောင်းချမှုမှ ရရှိလာသော ဝင်ငွေသည် ကလေးများအတွက် အလယ်တန်း ကျောင်းစရိတ်ကို ပေးချေနိုင်ခဲ့ပြီး အိမ်သစ်တစ်လုံး ဆောက်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

အဆင့် (၂)။ မီးဘေးကာကွယ်ရေး

မီးသည် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုလိုက်သည့်နောက် နောက်တစ်ဆင့်အနေဖြင့် ၎င်းသည် ရပ်ရွာလူထု၏ ပြဿနာဖြစ်ပြီး အစိုးရ၊ အနီးအနားရှိရွာများ၊ ဘုရားသခင်၏ ပြဿနာမဟုတ်ကြောင်း ရပ်ရွာလူထုကိုလက်ခံရန် ရှင်းပြရမည်ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာလူထုသည် မီးငြိမ်းသတ်ရေးအတွက် တာဝန်မယူသရွေ့ မည်သည်မှ ပြောင်းလဲသွားမည်မဟုတ်ပါ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် ၎င်းတို့၏ အစွမ်းအစနှင့် စွမ်းအားသည် မီးကဲ့သို့ ဖျက်ဆီးနိုင်သည့် အရာကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်နိုင်ပါက အောင်မြင်လာဖို့ များသည်။ သို့သော် ထိုယုံကြည်မှု မရှိပါက မည်သည့် လုံ့ဆော်မှု၊ လေ့ကျင့်မှု၊ အားပေးမှုများသည် အခြေအနေကို ပြောင်းစေမည်မဟုတ်ပါ။

အခြားအဆင့်များမှာ -

• မီးဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအား သက်ဆိုင်သူများမှ (ဥပမာ၊ ရပ်ရွာ၊ ဒေသတွင်းအစိုးရ၊ ရိုးရာနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် လူငယ်များ) စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ရေးဆွဲခြင်း။

• ဒေသဆိုင်ရာ မီးသတ်အာဏာပိုင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။ ၎င်းတို့က မီးဘေးကို လျှော့ချရန်၊ မီးလောင်မှုကို ရပ်တန့်စေရန် နှင့် တန်ဖိုးရှိသော အတွေ့အကြုံများနှင့် အသိပညာများကို ပေးနိုင်ကြသည်။

• ရပ်ရွာပိုင် မီးဘေးကာကွယ်ရေးစီမံကိန်းတစ်ခု ဖန်တီးခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း (အောက်ပါ အဆင့် ၃ ကို ကြည့်ပါ)

Tony Rinaudo ၏ မီးလောင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်နေစိတ်ထား ပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ ပြောကြားချက်

လူများသည် FMNR ကို သူတို့ဘာသာ ကျင့်သုံးလာတာသည်နှင့်အမျှ၊မီးဘေးကို ရပ်တန့်ပစ်ရေးကို စိတ်ထက်သန်လာကြမှာပါ။

Ghana နိုင်ငံ၊ Tongo Beo ရပ်ရွာမှ Biliya-mnamaltenga သည် မကြာခင်က သူ့ရပ်ရွာတွင် မီးလောင်သည့်အကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ပြောပြသည်။

“ကျွန်တော် တဘတ်တစ်ဖက်နဲ့ ပတ်ပြီး ရေချိုးခန်းက ထွက်လာတော့ တောင်ကုန်းမှာ မီးလောင်နေတာ တွေ့လိုက်တယ်။ ကျွန်တော် ပြေးထွက်လာပြီး အဲဒါကို ငြိမ်းဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် ပူပန်တာကို မြင်တော့ အချို့လူတွေက ကျွန်တော့် နောက်က လိုက်လာပြီး မီးကို ငြှိမ်းသတ်ကြတယ်။”

နှစ်စဉ် တောအုပ်တစ်ခုလုံး လောင်ကျွမ်းနေသည်ကို မြင်တွေ့ရသည် ရပ်ရွာသားများက မီးလောင်မှု ရပ်တန့်ရန် ၎င်းတို့ ထိန်းချုပ်မှု၏အလွန်မှာဟု ယုံကြည်ကြသည်။ အကြောင်းမှာ မီးကို အမြဲတမ်း "ရွာနီးစပ်" မှသူများက မီးရှို့သောကြောင့် ဟုဆိုသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် "တောမီးတွေကို တားဆီးဖို့က မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အကြောင်းက ဒါတွေက ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ နက်ရှိုင်းတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ရပ်ရွာတွေက ဒါတွေကို တားဆီးချင်ရင်တောင် တားဆီးနိုင်တဲ့ ယန္တရားတွေ မရှိလို့ပါ။” လို့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့တယ်။

ဒီအသိုက်အဝန်းကို ကျွန်တော်မေးလိုသည့် အခြေခံမေးခွန်းက "သင့်ကလေးတွေအတွက် ဘယ်လိုအနာဂတ်မျိုး လိုချင်လဲ။"

"မင်းမှာ ရွေးချယ်မှုတစ်ခုရှိတယ်" “မင်းကအရာဝတ္ထုများကို လက်ရှိအတိုင်း ဆက်လက် လည်ပတ်မှုပြုနိုင်တယ် (အခြားမည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမျှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော အင်အား သို့မဟုတ် ကြွယ်ဝမှု မရှိလို့) သို့မဟုတ် သင်ကိုယ်တိုင် တစ်ခုခုပြုလုပ်နိုင်တယ်” ဟု ကျွန်တော် ပြောလိုက်သည်။

ကံကောင်းစွာပင် ဂါနာ လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ၎င်းစိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်ပြီး "သူတို့ရဲ့ ပြဿနာ" အတွက် တစ်ခုခု လုပ်ကြမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးသည်နှင့် အခြားသူများက သူတို့အား ထောက်ခံရန် ပူးပေါင်းခဲ့ကြသည်။

- World Vision သည်ကျောင်းများနှင့် ရပ်ရွာများတွင် အသိပညာပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။
- ခရိုင်ကော်မရှင်သည် ၃ နှစ်တာ 'မီးလောင်မှုမရှိသော' ရပ်ရွာကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊ ရေ၊ ကျောင်း၊ ဆေးခန်း စသည် ရပ်ရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းတစ်ခု ဆုချီးမြှင့်ခဲ့သည်။
- ဒေသတွင်း မီးသတ်တပ်ဖွဲ့မှသင်တန်းပေးသည်။
- World Vision သည် မီးသတ် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ၁၀၀ ကျော်ကို တီရှပ်နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများ ထောက်ပံ့ပေးကာ လေ့ကျင့်ပေးခဲ့သည်။

ရပ်ရွာတွေမှာ သံသယရှိခဲ့ပါက ရာသီတစ်ခုအတွင်းမှာ ပြေပျောက်သွားနိုင်သည်။

"ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နွားတွေက မြက်ခင်းရှာဖို့ ဝေးဝေးကို သွားလေ့ရှိတယ်" လို့ သူတို့က ပြောပါတယ်။ “သူတို့တွေက အမြဲတမ်း ခိုးယူခံနေရတယ်။ နွားတွေက အရမ်း ပိန်လှီကြလို့ ကုန်သည်တွေက ကြည့်တောင်မကြည့်ချင်ကြဘူး။ အခုတော့ သူတို့ဟာ ရွာရဲ့ မီတာ ရာချီ အကွာမှာသာ ရှိနေကြပါပြီ။ သူတို့တွေက ဝပြီး ချောမွေ့ကြတယ်၊ ကျွန်မတို့က စျေးကောင်း ရလာတယ်လေ။”

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ဒေသတွင်းရှိ FMNR လုပ်ငန်းများအား အကဲဖြတ်ရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

- တောင်သူ ၂၇၆၀ နှင့် မီးသတ်မှူးများက ရပ်ရွာ ၃၇ ခုတွင် FMNR ကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။
- တစ်ဟက်တာလျှင် ပျမ်းမျှ သစ်ပင် အရေအတွက် ၂၃၃၄ ပင်ရှိပြီး ဟက်တာ ၁၀၀၀ ခန့်မှာ FMNR သစ်တောများဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားသည်။
- စိုက်ပျိုးမြေ ဟက်တာ ၆၀၀ သည် FMNR စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင်ရှိပြီး ပျမ်းမျှ သစ်ပင်သိပ်သည်းမှုသည် တစ်ဟက်တာလျှင် ၅၇ ပင်ရှိသည်။
- FMNR အသိုင်းအဝိုင်း၏ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် ငါးနှစ်အတွင်း တောမီး လုံးဝမရှိဘူးဟု အစီရင်ခံသည်။

Niger နိုင်ငံမှ FMNR တောင်သူများထံ သွားရောက်ပြီး လေ့လာသင်ယူခဲ့သည့် Senegal နိုင်ငံရှိတောင်သူသည် နမူနာပြကာ မီးရှို့မှုကို ရပ်ခဲ့သည်။

“အော်ဂဲနစ်ပစ္စည်းသည် မြေသြဇာဖြစ်ကြောင်းနှင့် လောင်ကျွမ်းခြင်းသည်ဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်သောအခါ မီးရှို့ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်ဟု နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံသားများက ပြောတယ်” ဟု တောင်သူများက ဆိုသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ အရှေ့ဆမ်ဘာတွင် တစ်ကျွန်းလုံး နှစ်စဉ် တောမီးလောင်ကျွမ်းမှု ဖြစ်နေခြင်းမှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အားဖြင့် ဂရုမစိုက်မှုကြောင့် (မီးလောင်နေသော စီးကရက်ခွံများကို မြက်ပင်ပေါ်သို့ ပစ်ချခြင်း စသည်တို့ကြောင့်) ဖြစ်သော်လည်း အဓိကအားဖြင့် မြက်ပင်စိမ်းများ ကြီးထွားလာစေရန် ရည်ရွယ်၍ ဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးက တောမီးရှို့သူတိုင်း နှစ်လစာနှင့် ညီမျှသည့် ဒဏ်ငွေပေးချေရမည်ဟု ဥပဒေတစ်ခု ထုတ်ခဲ့သည်။ "မီးမရှို့" သောနေရာသီးသန့် သတ်မှတ်ပြီးနောက် ၎င်းတွင် မီးလောင်ထားသည့်နေရာထက် မြက်ပင်များပိုမိုပေါက်နေကြောင်း ရပ်ရွာလူထုများ တွေ့ရှိခဲ့သည်။

မီးဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် တာဝန်ယူရန် မြေအသုံးပြုသူများနှင့် ရပ်ရွာများအား စည်းရုံးခြင်းသည် ခဲယဉ်းသော်လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူးဟု မသတ်မှတ်သင့်ပါ။ မကြာခဏဆိုသလို မီးရှို့ဖျက်ဆီးမှုသည် လူမှုရေးဆိုင်ရာ စံနှုန်းဖြစ်လာပြီး မည်သူကမှ ၎င်းကို မေးခွန်း မထုတ်ကြတော့ချေ။ မည်သူကမှ ၎င်းကို တားဆီးနိုင်စွမ်း မရှိဟု ထင်ကြသကဲ့သို့၊ ၎င်းထက် ပိုကောင်းသည့် နည်းလမ်း ရှိသည်ဟုလည်း မထင်ကြပါ။ အပြုသဘော အပြောင်းအလဲအတွက် လှုံ့ဆော်ရန် စတင်သည့် အပြင်လူ၊ အပြောင်းအလဲကို ဖြစ်စေသူတစ်ဦးလိုအပ်သည်။

အဆင့် (၃)။ ရပ်ရွာမီးဘေးကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲခြင်း

ရပ်ရွာ မီးဘေးကာကွယ်ရေးစီမံကိန်းတွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်ရမည်။

- မီးလောင်မှု၏ အန္တရာယ်များနှင့် သက်ရောက်မှုများ၊ မီးလောင်မှုများကို ကာကွယ်ရန် အရေးပါသည့် အကြောင်းရင်းများ၊ မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားပါက လျင်မြန်စွာ ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများ အကြောင်း မိတ်ဆက်ခြင်း။
- မီးလောင်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ မီးလောင်မှုကို တားဆီးနိုင်စွမ်း တိုးတက်ရမည်ဟူသော ရည်မှန်းချက်၊
- စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းချိုးဖောက်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းနှင့်၊ ခွင့်ပြုရမည့်အချက်နှင့် ခွင့်မပြုရမည့်အချက်များကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားသော မူကြမ်းများ၊
- ဒေသတွင်း မီးသတ်တပ်ဖွဲ့များကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ရပ်ရွာ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများအား သင်တန်းပေးခြင်း၊
- မီးလောင်မှုကာကွယ်ရေး၊ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရေးနှင့် မီးငြိမ်းသတ်ရေးအတွက် ကဏ္ဍများနှင့်တာဝန်များ၊
- မည်သည့်အချိန်၊ မည်သည့်နေရာ၊ မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟူသော နည်းလမ်းများ

မီးဘေးအန္တရာယ်ကို လျှော့ချရန် သဘောတူညီချက်အရ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်သည်-

- ခုတ်ထွင်မီးရှို့ခြင်းနည်းလမ်းများကို ခုတ်ထွင်မြေဖုံးခြင်းဖြင့် အစားထိုးခြင်းနှင့် စိုက်ခင်းများနှင့် သစ်တောများတွင် မလိုအပ်ဘဲ မီးရှို့ခြင်းများကို ရပ်တန့်ခြင်း။
- စောင့်ကြည့်ရန်လိုအပ်သော မီးပွားနှင့်မီးလျှံများ၏ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အရင်းအမြစ်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း။
- မီးတားလမ်းများဖော်ခြင်း- မြက်ပင်၊ သစ်ပင်များရှင်းလင်းထားသည့် လမ်းကျဉ် ; များပြုလုပ်ထားခြင်းဖြင့် မီးလောင်မှုကို မကူးစက်ရန်ကာကွယ်နိုင်သည်။
- သစ်ပင်များကို ပုံမှန် ကိုင်းချိုင်ခြင်း၊ စားကျက်မြေများထားခြင်း နှင့် မြက်ခြောက်များကို ရိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ဖယ်ရှားခြင်းတို့ဖြင့် တောမီးများအတွက် လောင်စာကို လျှော့ချခြင်း၊
- ကလေးငယ်များနှင့် အခြားသူများအား မီးလောင်မှု၏ အန္တရာယ်များ၊ မီးပွါးငယ်များမှ ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်း မရှိတော့သော တောမီးများ၊ မတော်တဆ မီးလောင်မှု၏ အကြောင်းရင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ပညာပေးခြင်း။
- ရပ်ရွာအဆင့် မီးသတ် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများကို ထားရှိခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အခွင့်အာဏာပေးခြင်း။
- သတိပေးစနစ်များထားရှိခြင်း။ ဥပမာ - အချက်ပေး ခေါင်းလောင်းများ တပ်ဆင်ထားရမည်ဖြစ်ပြီး မီးလောင်မှုကို ပထမဆုံးမြင်သောသူက ခေါင်းလောင်းထိုးကာ သတိပေးခြင်း။ မီးလောင်မှုအန္တရာယ်မြင့်မားသောနေ့များတွင် ကင်းထောက်များကို နယ်မြေတစ်ခုအား စောင့်ကြည့်ရန် ခန့်အပ်နိုင်သည်။

မီးလောင်မှုကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် မီးလောင်စေနိုင်သည့် အန္တရာယ်ကို လျှော့ချနိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုစီတိုင်းကို လုပ်ဆောင်ရန်၊ သဘောတူညီချက်များ အားလုံးကို လေးစားလိုက်နာရန် လိုအပ်သည်။ အခြား FMNR လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့်အတူ၊ FMNR နှင့် အခြားသော ရပ်ရွာအုပ်စုများနှင့် ကော်မတီများ၊ ထို့အပြင် သစ်တော၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ မီးဘေးကာကွယ်ရေး စီမံချက်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူအားလုံးသည် အသိပညာမြှင့်တင်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲဆောင်ရွက်မှုများတွင်လည်း ပါဝင်သင့်ပါတယ်။ အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံ၊ Humbo မြို့၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စီမံကိန်းတွင် ရပ်ရွာမီးဘေးကာကွယ်ရေးစီမံကိန်း၏ နမူနာကိုတွေ့နိုင်သည်။

အခန်း (၇)

Ensuring FMNR is inclusive

FMNR သည် အားလုံးပါဝင်မှုဖြင့်ဆောင်ရွက်ကြောင်း သေချာပါစေ

အကျဉ်းချုပ်

လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် လူတိုင်းသည် FMNR အလုပ်များတွင် တန်ဖိုးရှိသော အရာတစ်ခုခုကို ပံ့ပိုးပေး နိုင်ပါသည်။ လူနည်းစုအဖွဲ့များပါဝင်ခြင်းဖြင့် မြေအသုံးချမှုပဋိပက္ခ သို့မဟုတ် သစ်ပင်အရင်းအမြစ် များအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုများ ကဲ့သို့သော ပြဿနာများကို အလုပ်မစတင်မီဖယ်ရှားပစ်၍ FMNR အောင်မြင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။

သက်ဆိုင်သူအားလုံးကို အကျိုးရှိစေမည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများစွာရှိသော် လည်း FMNR ကို တန်းတူပါဝင်နိုင်ရန် မတူညီသော လိုအပ်ချက်များနှင့် မတူညီသော အဖွဲ့အစည်း များ၏ ထိရောက်သောပါတ်သက်မှုများ ကိုခွင့်ပြုပေးဖို့ စီမံချက်ဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။

အထူးသဖြင့်အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်-

- မြေပိုင်မရှိသူများ
- အမျိုးသမီးများ
- အမဲလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ
- မသန်စွမ်းသူများ
- ကလေးများနှင့်လူငယ်များ

သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းသည် လူတိုင်းအတွက် မလွယ်ကူတာမျိုး သို့မဟုတ် မသင့်လျော်တာမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ ဥပမာ၊ မြေ သို့မဟုတ် သစ်ပင်များကို လက်လှန်းမှီရန် သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲရန် မတူညီ သောစွမ်းရည်များကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ FMNR အတွက် ပံ့ပိုးပေးသည့် အခြားသော အခန်းကဏ္ဍ များစွာ ရှိပါသေးသည်။

- FMNR ၏ အဆင့်တိုင်းတွင် စောင့်ကြည့်ရေးနှင့် ညှိနှိုင်းရေး အခန်းကဏ္ဍများကဲ့သို့သော ထိုးထွင်း သိမြင်မှုနှင့် အကူအညီများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊
- ပျားမွေးမြူရေးနှင့် ထင်း၊ ကျွဲနွားအစာ၊ ဆေးဝါးနှင့် သစ်သီးရောင်းချခြင်းကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းများ တည်ထောင်စေခြင်း၊
- ခရီးသွားလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် သဘာဝခရီးသွားလုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊
- သစ်နှင့်သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ကိုင်းချိုင်ခြင်းနှင့် ဆွတ်ခူးခြင်းစသည့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း၊
- ကင်းလှည့်ခြင်းနှင့် ချိုးဖောက်မှုများကို သတင်းပို့ခြင်း၊ မီးသတ်မှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည်တို့ကို လစာယူပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၊
- FMNR အကြောင်းအခြားသူများကိုဆက်သွယ်ခြင်းနှင့်တိုက်တွန်းခြင်း။
- ပိုမိုကောင်းမွန်သောမူဝါဒများနှင့် အစိုးရ၏ပံ့ပိုးကူညီမှုအတွက် လှုံ့ဆော်မှု။

အရင်းအမြစ်များ

ကျောင်းသင်တန်းများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအသင်းများမှတဆင့် FMNR တွင် ကလေးများနှင့်လူငယ်များပါဝင်လာစေရေး Uganda နိုင်ငံမှလက်စွဲစာအုပ်များ-

ကလေးလက်စွဲစာအုပ်- သင်ယူသူများအတွက် လေ့ကျင့်ခန်းများ (Children's Handbook: Exercises for Learners)

ကျွန်ုပ်တို့၏ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာလက်စွဲစာအုပ်- ဆရာများအတွက်လမ်းညွှန် Handbook on Our Environment: A Guide for Teachers

FMNR မှ ပြန်လည်စိမ်းစိုလာသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို အသုံးပြုသူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့်ရှိသူတိုင်း အားပါဝင်စေခြင်းမှာ အလုပ်၏ အောင်မြင်မှုအပေါ် နည်းလမ်းနှစ်သွယ်ဖြင့် တိုက်ရိုက်အကျိုးသက် ရောက်မှုရှိသည်-

၁။ FMNR ကို လူတိုင်းရရှိနိုင်သည်မှာ မှန်ပါသည်။

၂။ လူတိုင်းကို ပါဝင်စေခြင်းသည် FMNR ကို အကောင်းဆုံး အလုပ်ဖြစ်စေသည့် နည်းလမ်းဖြစ် သည်။ ကောင်းမွန်စွာ တည်ဆောက်ထားသည့် ရေရှည်စီမံကိန်းတစ်ခုမှာ သြဇာအရှိဆုံးမှ ထိခိုက်လွယ်သူအထိ သက်ဆိုင်သူအားလုံး ပါဝင်မည် ဖြစ်ပြီး FMNR ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် ၎င်း၏အကျိုးဆက်များ ကို လူတိုင်းလက်လှမ်းမီနိုင်စေရန် သေချာစေ မည်ဖြစ်သည်။ ဤလက်စွဲစာအုပ်တွင်ဖော်ပြထားသော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် သင်တန်းများတွင် မြေယာအသုံးပြု ခွင့်ရှိသူအားလုံး- အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသား၊ လူငယ်၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် ဘာသာရေးအဖွဲ့များနှင့် အခြားလူနည်းစုများ အပြင် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအားလုံးမှ လူများပါဝင်ပါသည်။

အဖွဲ့အားလုံးပါဝင်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လွှမ်းမိုးရန် အခွင့်အာဏာရှိစေရေးနှင့် FMNR သည် ၎င်းတို့ ၏လိုအပ်ချက် များအတွက် တရားမျှတပြီး အကျိုးအမြတ်ရှိစေရန်၊ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ FMNR ကို ပံ့ပိုးကူ ညီသူတိုင်းမှ သေသေချာချာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

မှတ်သားရန်မှာ-

• အစောပိုင်း ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ၊ ရပ်ရွာပိုင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သတ်မှတ်ရာတွင် သက်ဆိုင်သူအားလုံး ပါဝင်စေရန်။ ၎င်းတွင် အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသား၊ လူငယ်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ သီးနှံစိုက် တောင်သူ၊ သင်းအုပ်ဆရာများ၊ သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက် ပစ္စည်း သုံးစွဲသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ၊ လူမျိုးစုများ၊ ဘာသာရေးနှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့များ၊ လူနည်း စုများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် မသန်စွမ်းသူများ ပါဝင်သည်။

• သက်ဆိုင်သူအားလုံး သတင်းအချက်အလက်များကို တန်းတူရရှိရန်။

• လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှရပိုင်ခွင့်ရှိသူများသည် အများပိုင်မြေပေါ်တွင် သစ်ပင်များ စီမံခန့်ခွဲခြင်းမှ အကျိုး ခံစားခွင့် ရစေရန် သေချာစေပါ။

• FMNR ချန်ပီယံများအတွက် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းကဲ့သို့သော လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် အခန်းကဏ္ဍများ အတွက် အစုအဖွဲ့အားလုံးမှ အဖွဲ့ဝင်များကို ခေါ်ယူပါ။

• သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် ရှေးယခင်ကတည်းက အသုံးပြုခဲ့သော FMNR ကဲ့သို့သော အလေ့အ ကျင့်များ အပါအဝင် လယ်ယာစနစ်များနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဒေသန္တရနှင့် ဌာနေ တိုင်းရင်းသားများ၏ အသိပညာကို လေးစားပြီး စိတ်အားထက်သန်စွာဖြင့် ရှာဖွေပါ။ (၎င်းသည် FMNR ဆွေးနွေးပွဲများတွင် အကြီးအကဲ များ၏ ပါဝင်မှုကိုလည်း တိုးစေနိုင်သည်။)

• ပါဝင်သူအားလုံးကို မြေယာအသုံးပြုခွင့်၊ FMNR ထွက်ကုန်များကို အိမ်တွင်းသုံးစွဲခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းမှ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိရန်နှင့် သစ်ပင်များနှင့် အခြားသော အရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြု ခြင်းနှင့် ထုတ်ယူခြင်းဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်များကို မျှဝေရန် ပါဝင်သူအားလုံးကို ပံ့ပိုးကူညီပါ။

မတူညီသောအစုအဖွဲ့များ သည်ပိုမိုထိရောက်သော ပါဝင်ခွင့်ရရှိစေရန် ကွဲပြားခြားနားသော လုပ်ဆောင် မှုများလိုအပ် နိုင်သည်။ ဤကဏ္ဍသည် FMNR စီမံကိန်းများတွင် မတူညီသောအစုအဖွဲ့များ နှင့်ပါတ် သက်ရန် ချဉ်းကပ်နည်း အကြံပြု ချက်များနှင့် FMNR အောင်မြင်မှုများသည် ဤအဖွဲ့အစည်းများ၏အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍများမှပါဝင်သည်ကိုဖော်ပြ ထားပါသည်။

မြေယာမဲ့များ

မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် မြေသုံးခွင့်အာမခံမရှိသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းဝင်များသည် FMNR မှ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိနိုင် ပြီး ပံ့ပိုးကူညီများလည်းပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

အစုအဖွဲ့ပိုင်မြေများရှိပါက မြေယာမဲ့သူများသည် လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ ကျန်ရှိသူများနှင့် အနည်းဆုံး တန်းတူပါဝင်ခွင့်နှင့် အသုံးပြုခွင့်ရှိသင့်သည်။ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များက အများပိုင်မြေကွက်များကို အမျိုးသမီးဦးစီးသော အိမ်ထောင်စုများ၊ မြေယာမဲ့လူငယ်များနှင့် ဆင်းရဲတွင်းနက်နေသော လူများကို စီမံခန့်ခွဲရန်၊ အသုံးပြုရန်နှင့် အကျိုးခံစားရန် ပေးအပ်ထားသည့် ဥပမာများသည် အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံ၊ တီဂရေဒေသမှ ရှိပါသည်။ အများပိုင်မြေမရှိသော စီမံကိန်းများတွင် မြေမရှိသူများသည် FMNR ကို အောက်ပါနည်းလမ်းများဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။

• FMNR ၏ အဆင့်တိုင်းတွင် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ကူညီမှုများ ပေးရန်၊ ဥပမာ- စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အခြားထောက်ပံ့ပေးမှုဝန်ဆောင်မှုများ။

• ပျားမွေးမြူရေးနှင့် ထင်း၊ အစာ၊ ဆေးဝါးနှင့် သစ်သီးဝလံရောင်းချခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း၊ သို့မဟုတ် တိုးမြင့်လာသော ခရီးသွား သို့မဟုတ် သဘာဝခရီးသွားလုပ်ငန်းမှ ဖန်တီးထားသော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း။

• ထင်းနှင့်သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ကိုင်းချိုင်ခြင်းနှင့် ခုတ်ယူခြင်း၊ ကင်းလှည့်ခြင်း နှင့် ကျူးကျော်မှုများကို သတင်းပို့ခြင်း သို့မဟုတ် မီးသတ် (fire wardens) များအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေး ခြင်းကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများ ရောင်းချခြင်း။

• အဟာရ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဝင်ငွေအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန်အတွက် တောရိုင်းသစ်သီးဝလံ များနှင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ ရရှိနိုင်မှုကို အသုံးပြုခြင်း။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေများအား လေးစားရန်လိုအပ် သော်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများသည် အားနည်းဆုံးသူများအား အချို့သောထုတ်ကုန် များကို သုံးစွဲခွင့် အထူးခွင့်ပြုချက်များရစေနိုင်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများ

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ လူ့အဖွဲ့အစည်းများစွာတွင် အမျိုးသမီးများသည် ထင်းနှင့် အခြားသစ်တောထွက် ပစ္စည်းများကို အဓိကခုတ်ယူသူများနှင့် အသုံးပြုသူများဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကျန်းမာရေး၊ အာဟာရ၊ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အပင်များကို အသုံးပြုနည်း ပညာ အထူး ရှိသူများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ကလေးထိန်းခြင်း၊ မိသားစုဝင်များ၏ ကျန်းမာရေးအတွက် - အစားအသောက်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဖျားနာထိခိုက်ဒဏ်ရာရစဉ် အတွင်း စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း တာဝန်များအများအားဖြင့်ရှိကြသည်။ ဤတာဝန်များသည် အမျိုးသမီးများကို FMNR လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အဓိကအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်စေပြီး FMNR ၏ အိမ်ထောင်စုများ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည် ရှိရေးနှင့် ကျန်းမာရေးရလဒ်များအတွက် အရေးကြီးပါသည်။

အမျိုးသမီးများသည် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်း ၎င်းတို့၏ လူမှုကွန်ရက်များနှင့် သြဇာလွှမ်းမိုးနိုင်မှုများ ကြောင့် FMNR မြှင့်တင်ရေးတွင် အားကောင်းသောမဟာမိတ်များဖြစ်လေ့ရှိသည်။ အမျိုးသမီးများ သည် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်း၊ တောင်ဆိုခြင်း၊ ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းခြင်း၊ ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်းတို့တွင် ကျွမ်းကျင်မှုများရှိကြပြီး လူစုလူဝေးများနှင့် ပူးပေါင်း ၍ ဘုံရည်မှန်းချက်တစ်ခုအောင်မြင်ရန် အရေးပါသူများဖြစ်ကြသည်။ အမျိုးသမီးများသည် လူမှု အဖွဲ့အစည်းစီမံကိန်းများတွင် အမြဲပါဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် အရင်းအမြစ်များနှင့် သတင်းအချက် အလက်များကို ဦးစားပေးအသုံးပြုခွင့်မရှိသောကြောင့် ကောင်းမွန်စွာဒီဇိုင်းဆွဲထားသော FMNR စီမံကိန်းသည် အဆိုပါမညီမျှမှုများကို ပြုပြင်ရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုပေးပါသည်။

FMNR ၏ အလေ့အကျင့်များသည် သစ်ပင်များအမျိုးသမီးများ လုံးဝဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ပါသည်။ သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ သစ်ပင်များကို ခုတ်ယူခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်း၊ ပျားရှင်မွေးမြူခြင်း၊ သဘာဝသစ်သီးများနှင့် အခြားသစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို စုဆောင်းခြင်း၊ ကိုင်းချိုင်ခြင်းစသည့် FMNR နှင့် ဆက်စပ်သည့် အခြားလုပ်ဆောင်မှုများကိုလည်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ အချို့သောအသိုင်းအဝိုင်းများတွင်၊ ယဉ်ကျေးမှုစံနှုန်းများသည် အမျိုးသမီးများအနေနှင့် သစ်ခုတ်ခြင်း နှင့် ရောင်းဝယ်ခြင်းကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းများကို လက်ခံကျင့်သုံးရန်မဖြစ်နိုင်သော်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါက အကျိုးအမြတ်များကို တရားမျှတစွာခွဲဝေပေးနိုင်ရန် ဤအကြံဉာဏ်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး စောဒက တက်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ အချို့အမျိုးသမီးများသည် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲမှု မလုပ်နိုင်၊ မလုပ်ချင်သော်လည်း၊ သစ်နှင့် စားကျက်ကဲ့သို့သော တန်ဖိုးကြီးထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် လမ်းစပေးစွမ်းနိုင်သည့် သစ်နှင့် ချုံပင်များကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ပေသည်။

အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများသည် အိမ်ထောင်စု လယ်ယာအလုပ်များတွင် အချိုးမမျှသည့် လုပ်အား ကိုထမ်းဆောင်နေသဖြင့် FMNR သည် ၎င်းတို့၏ လူနေမှုဘဝတိုးတက်စေရန် ဗျူဟာမြောက် လွတ်မြောက်ရေးယန္တရားတစ်ခုဖြစ်လာနိုင်သည်။ သစ်ပင်များ ကိုင်းချိုင်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတွင် လုပ်အား အနည်းငယ် လိုသော်လည်း အိမ်အနီးတွင် ထင်းနှင့် ကျွဲ၊နွားစာများ ထားရှိခြင်းဖြင့် အချိန်ကို ကာမိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် ကလေးများကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို လေ့လာလိုက်စားခြင်းများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏အချိန်ကို တိုးလာစေနိုင်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ ဝင်ငွေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ တိုးလာခြင်းသည် ကလေးများ၏ ဘဝအရည်အသွေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ၎င်းတို့၏ ကျန်းမာရေးကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း၊ သင်ယူခြင်းနှင့် ဘဝတွင် အောင်မြင်စေနိုင်သည်။ FMNR သည် အိမ်တွင်းထုတ်ကုန်များနှင့် ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများကို အိမ်အနီး တစ်ဝိုက်တွင်ပင် တိုးမြင့် လာစေခြင်းကြောင့် အားနည်းသည့် အမျိုးသမီးဦးစီးသော အိမ်ထောင်စုများ အတွက်အထူးတန်ဖိုးရှိပါသည်။

FMNR လှုပ်ရှားမှုများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လာစေရန် သေချာစေရန် အတားအဆီး များရှိနေ ပါက ဤ ဗျူဟာများထဲမှ အချို့လိုအပ်နိုင်သည်-

• အဖွဲ့များ၊ သင်တန်းများနှင့် FMNR ချန်ပီယံများအဖြစ် အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများပါဝင်မှု ရှိမရှိ သေချာပါစေ။

• အစည်းအဝေးများနှင့် သင်တန်းများကျင်းပမည့်အချိန်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။ အမျိုးသမီးများ တက်ရောက် နိုင်မည်လား သို့မဟုတ် ကလေးထိန်းခြင်း နှင့် ချက်ပြုတ်မှုတာဝန်များက ၎င်းကို ကန့်သတ် နေမည်လား။

• ကျား-မအခြေခံလိုအပ်ချက်များအတွက် ထိခိုက်လွယ်မှုတို့ကို အားပေးကူညီပါ။ ဥပမာအားဖြင့်၊ FMNR သည် အမျိုးသမီးများအတွက် ပုံမှန်အားဖြင့် ထင်းစုဆောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို များစွာ လျှော့ချပေးနိုင်သည်။ ၎င်းသည် အလိုအလျောက်မဖြစ်ပါက အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

• ကလေးရှိသောအမျိုးသမီးများ အပြည့်အဝပါဝင်နိုင်စေရန် ရပ်ရွာအစည်းအဝေးများ သို့မဟုတ် သင်တန်းများ တွင် ကလေးထိန်းခန်း သို့မဟုတ် ကလေးထိန်းပေးရန် စီစဉ်ပါ။

• ညအိပ်ခရီးရှည်များ၊ အစည်းအဝေးများ၊ သင်တန်းများ သို့မဟုတ် လေ့လာရေးခရီးဝေးသွားခြင်း သည် ကလေး ငယ်ရှိသည့်အမျိုးသမီးအချို့ပါဝင်ခြင်းကို တားဆီးနိုင်သည်။ ညအိပ်ခရီး သွားခြင်းကို ရှောင်လွှဲ၍မရပါက ကလေးငယ်များ သို့မဟုတ် ပြုစုစောင့်ရှောက်သူများကိုလည်း တက်ရောက်ခွင့် ပြုရန် စဉ်းစားပါ။

• အမျိုးသမီးများသည် FMNR လက်ခံကျင့်သုံးသူအဖွဲ့များ၊ သို့မဟုတ် အခြားစီမံကိန်းနှင့် လူမှုအဖွဲ့ အစည်း အဖွဲ့အစည်းများတွင် ခေါင်းဆောင်မှုရာထူးအခွင့်အလမ်းများကို ပေးရန်။နှစ်စဉ်ပြောင်းလဲ နေသည့် ဥက္ကဋ္ဌသည် လူများစွာအတွက် လူများစွာအတွက် ၎င်းတို့၏ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ယုံကြည်မှုတည် ဆောက်ရန် အခွင့်အလမ်း ကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

• ကောက်ခံရရှိထားသော စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်မှုအချက်အလက်အားလုံးကို ကျားမခွဲခြားထား ကြောင်း သေချာပါစေ။

FMNR သည် ကင်ညာရှိ အမျိုးသမီးများကို မည်ကဲ့သို့ စည်းလုံးညီညွတ်စေပါသလဲ

“ကျွန်မတို့ရွာက တခြားအမျိုးသမီးတစ်ယောက်က 'မင်းရဲ့ခြံမှာ သစ်ပင်တွေ အများကြီးရှိနေလို့ ကံကောင်းနေပြီ' လို့ ကျွန်မကို ပြောလိုက်တယ်။ ကျွန်မက 'ကံကောင်းတာမဟုတ်ဘူး၊ ကျွန်မ မှာရှိတဲ့ သစ်ပင်တွေကို ပြုစုပျိုး ထောင်တာပါ' လို့ ပြန်ပြောခဲ့တယ်။ အဲဒီ အမျိုးသမီးက သူ့အိမ်ကို ပြန် သွားပြီး အခု သူ့စိုက်ခင်းကလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ပြန် သွားပြီး အခု သူ့စိုက်ခင်းကလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။” နန်စီသည် ကင်ညာနိုင်ငံ မိုဂိုတီရှိ သူမ၏ Takeing Care of Home အမျိုးသမီးအဖွဲ့တွင် FMNR ချန်ပီ ယံနှင့် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။

ပုံ (၁)။ နန်စီကို သူမစောင့်ရှောက်ရသည့် တူမနှင့်အတူတွေ့ရစဉ်။
ဓါတ်ပုံ Anne Crawford

အမျိုးသမီးများအဖွဲ့ကို အစောပိုင်းက စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော်လည်း နန်စီ၏ အဖွဲ့သည် အစောပိုင်း သုံးနှစ် အတွင်း အဆိုပါ ဒေသရှိ World Vision ၏ FMNR စီမံကိန်းနှင့် လုပ်ဆောင် ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် အာဖရိက တွင် အများစု ကဲ့သို့ပင် စတင်ခဲ့သည်- အမျိုးသမီးများ သည် လယ်ယာ လုပ်ငန်း ပိုင်ဆိုင်မှုများတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံရန် သို့မဟုတ် ကျောင်းစရိတ်များပေးဆောင်ရန် 'အဆုံးမရှိလည်ပါတ်နေသော' ငွေစုခြင်းအစီအစဉ် အဖြစ် စတင်ခဲ့သည်။ ထိုမှနေ၍ ကြက်မွေးမြူရေး၊ သရက်စိုက်ပျိုးရေးနှင့် နွားမွေးမြူခြင်း တို့ အပါအဝင် ကျွမ်းကျင်မှုများတိုးတက်စေခဲ့သည်။အဖွဲ့လိုက်သင်ယူကြသော်လည်း လွတ်လွတ် လပ်လပ် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

သေးငယ်သောအစပြုမှုမှနေ၍ နန်စီ သည် သူမ၏လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်လာ ပြီး FMNR နည်းပည်းသစ်များနှင့် စမ်းသပ်မှုများကို လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် မဖြစ်မနေသွားရောက် လေ့လာရမည့် လယ်သမားဖြစ်လာသည်။

“FMNR သည် ကျွန်ုပ်တို့အား သစ်ပင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အသိပညာကို သင်ကြားပေးခဲ့ သော်လည်း ယခုအခါ စားကျက်နှင့် နို့ထွက်နှုန်းများ ပိုမိုရရှိလာပါသည်။ လယ်သမားတစ်ယောက် အနေနဲ့ အသိအမှတ် ပြုခံရလို့ ပျော်တယ်။ ကျွန်မ ကလေးတွေအတွက် ကျောင်းလခကို စိုးရိမ်စရာ မလိုဘဲ ပေးဆောင်နိုင်ပါပြီ” နန်စီ၏အလုပ်သည် အသိအမှတ်ပြုခံရပါပြီ။

“ FMNR မှတဆင့် ကျွန်မကို ငိုစားရှိ (Ngusero) ရေစီမံကိန်းကော်မတီတွင် ကော်မတီဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရ သည့်အပြင် ကျွန်မ၏ရွာတွင် ဘာရင်ဂိုခရိုင်အမျိုးသမီးများကို ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကို ကိုယ်စားပြုရန်လည်း ရွေးချယ်ခံခဲ့ရသည်။ ဒီလို (စီမံကိန်း) အတွက် ရွေးချယ်ခံရမယ်လို့ မထင်ခဲ့ မိဘူး။ ကျွန်မကို လူထု ခေါင်းဆောင် အဖြစ် ပုံသွင်းပေးခဲ့တာကြောင့် FMNR အတွက် ဂုဏ်ယူမိပါ တယ်။ FMNR က ကျွန်မ ဘဝကို ပြောင်းလဲ စေခဲ့ပါတယ်။”

FMNR သည် အလွန်အောင်မြင်သောကြောင့် နန်စီသည် ပိုလျှံသောမြက်များကို ရောင်းချနေပါသည်။

“FMNR သည် စားကျက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသည်။ ချုံပုတ်များနှင့် ဆူးပင်များကို ရှင်းလင်း ပြီးနောက် ရှုခင်းကတော်တော်ကြည့်ကောင်းပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေကို ဒုက္ခပေးလေ့ရှိတဲ့ ဆူးတွေကို ရှင်းလင်းတာဟာ တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ ကျန်းမာရေးကို တိုးတက်စေပြီး အခုဆိုနွားတွေတောင် ပျော်နေ ကြပြီ”

အမျိုးသမီးများ၏ခင်ပွန်းများသည် အကျိုးကျေးဇူးများကို စတင်တွေ့မြင်ပြီးနောက်တွင် ကိုင်းချိုင် ခြင်းများကို ကူညီပေးကြသည်။ ရပ်ရွာလူထုသည် လတ်တလော မိုးခေါင်ရေရှားမှုကို ကြုံတွေ့နေရ ချိန်တွင် FMNR သည် နန်စီကဲ့သို့ အမျိုးသမီးများကို ကောင်းမွန်စွာ ရင်ဆိုင်နိုင်စေခဲ့သည်။

“ဒီမိုးခေါင်ချိန်မှာတော့ လန်နီ (Acacia seyal) သစ်ပင်ကို ခုတ်ပြီး အခေါက်ကိုတိရစ္ဆာန်တွေကိုကျွေး တယ်။ ဒီဆူးပင် (Acaia) တွေမရှိရင် တိရစ္ဆာန်တွေ ဒုက္ခရောက်လိမ့်မယ်” အခွင့်အလမ်းသစ်များကို အမြဲရှာဖွေနေသူ နန်စီနှင့် သူမ၏အဖွဲ့သည် ခြဉ့ယျာဉ်တွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ စိုက်ပျိုးကြပြီး ပျားမွေးမြူရေးကိုလည်း ပျားအုံ ၁၅ ခုဖြင့်စတင်ကြသည်။

အမျိုးသမီးအဖွဲ့သည် ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များကို ချေးငွေပေးရန်အတွက် စားပွဲတင်ဘဏ်လုပ်ငန်း (table banking scheme) အစီအစဉ်ကိုလည်း ယခုလုပ်ဆောင်နေပြီဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများသည် သူတို့ချေးငွေများအတွက် အတိုးနှုန်း ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ပေးချေကြပြီး အရေးပေါ်ရန်ပုံငွေအဖြစ် အသုံးပြုကာ အားနည်းသော သူများအား ကူညီရန် အကာအကွယ်ပေးသော ကြိုးပမ်းမှုကို လုပ်ဆောင်နေကြသည်။

အဖွဲ့ဝင်များသည် ၎င်းတို့၏ ကြိုးပမ်းမှုရလဒ်များကို အခြားသူများ မြင်တွေ့ကြပြီး ရပ်ရွာတွင် ပိုမို လေးစား ခံရသည်ကို သတိပြုမိကြသည်။

“စကားပြောဖို့ အချိန်ပိုရလာပြီး ကျွန်မတို့၏ အမြင်များကို နားထောင်ပေးလာကြတယ်” ဟု နန်စီက ဆိုသည်။ “လူထုတွေ့ဆုံပွဲတွေမှာ ဦးဆောင်ပါဝင်ခွင့်ရတယ်။ ငါတို့ အချင်းချင်းလည်း အစွမ်းပြနေကြ တယ် – ဥပမာ၊ ငါတို့ထဲက တစ်ယောက်ဟာ တခြားသူတွေထက် နို့ထွက်နည်းနေတယ်ဆိုရင် သူတို့ ကို အားပေးပြီး ထောက်ပံ့ဖို့ ပိုကြိုးစားမယ်။”

နန်စီနှင့်အဖွဲ့သည် FMNR အကြောင်း အသိပညာပေးမှုများ ဆက်လက်ဖန်တီးရန်နှင့် ရပ်ရွာရှိ လယ်ယာ လုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရန်အတွက် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။ သူတို့တွေဟာနောင်လာမည့် အခွင့်အရေးတွေကို အမြဲရှာနေကြပါတယ်။

မွေးမြူရေးသမားများနှင့်တိရစ္ဆာန်ထိန်းကျောင်းသူများ

ရပ်ရွာအုပ်စုအများအပြားတွင် သီးနှံစိုက်တောင်သူနှင့် မွေးမြူရေးသမားများကြားတွင် ပဋိပက္ခများ ရှိနေသည်။ ဤသည်မှာ စိတ်မကောင်းစရာဖြစ်သည်။ ဤအုပ်စုနှစ်စု လက်တွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် သီးခြား လုပ်ဆောင် သည်ထက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။ လယ်သမားများနှင့် နွားမွေးမြူ သူများ အသုံးပြုသည့် ဧရိယာများတွင် FMNR လုပ်ငန်းအများစုလုပ်ဆောင်နေသောကြောင့် ယင်းအဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့ကြား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု သည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ လယ်သမားအများစုသည် တိရိစ္ဆာန်များကြောင့် ကောက်ပဲသီးနှံများ သို့မဟုတ် သစ်ပင်ငယ်များ ကိုဆုံးရှုံးရခြင်း၏ စိတ်ပျက်ဖွယ် အတွေ့ အကြုံကို ခံစားခဲ့ကြရပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်တွေကို တခြားသူတွေကပိုင်ဆိုင်တာက ပိုပြီး စိတ်ပျက် စရာကောင်း ပါတယ်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများက လယ်ယာနှင့်သစ်တောများအတွက် ရရှိသော အကျိုးကျေးဇူးများကို တန်ဖိုးထားလေ့မရှိကြပါ။ တကယ်တော့ ဆိတ်၊ နွား၊ သိုး၊ စသည့် တိရိစ္ဆာန်များသွား လာသည့် လယ်ယာမြေ များသည် သီးခြားထားသည့် လယ်ယာမြေများထက် အထွက်နှုန်းနှစ်ဆ မက ပိုမိုထွက်ရှိနိုင်သည်။

တိရစ္ဆာန်များသည် ပူပြင်းသော ရာသီဥတုတွင် အရိပ်ရှာကြပြီး စားသုံးနိုင်သော အရွက်များနှင့် အစေ့ တောင့်များ ပါသော သစ်ပင်များကို နှစ်သက်ကြသည်။ တိရိစ္ဆာန်များ၏ အညစ်အကြေးနှင့် ဆီးများက မြေဆီလွှာကို မြေသြဇာဖြည့်တင်းပေးသည်။ သစ်ငုတ်မကျန်ရှိသော သို့မဟုတ် မစိုက်ပျိုးနိုင်သော ဒေသများတွင် တိရစ္ဆာန်များမွေးမြူရေးကအဖိုးတန်ပါသည်။ မာကြောသောမြေဆီလွှာကို ၎င်းတို့၏ခွာ များဖြင့် ခွဲထုတ်ပြီး ၎င်းတို့၏မစင်တွင် သဘာဝ ဓာတ်မြေ သြဇာနှင့် အတူ သစ်ပင်မျိုးစေ့များကို ပုံ့ပိုး ပေးခြင်းဖြင့် တိရစ္ဆာန်များသည် ဖုန်းဆိုးမြေများပြန်လည် ရှင်သန်ခြင်းအတွက် အရေးကြီးသော မိတ်ဖက်များ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အခြား တစ်ဖက်တွင်၊ တိရစ္ဆာန်များသည် မီးကာကွင်းများရှိ ပေါင်းပင်များကို ကိုရှင်းလင်းရန် 'စားကျက် ဝန်ဆောင် မှုများ' ကိုပေးဆောင်နိုင်ပြီး ပေါင်းမြက်များကင်းစင်စေ၍ သစ်ပင်များ ပြန်လည်ရှင်သန်နိုင်စေသည်။

သစ်ပင်များပြန်ရှင်သန်လာသည်နှင့်အမျှ မြက်များ၊ အရွက်များနှင့် အသီးများ များပြားလာသောကြောင့် FMNR သည် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏တိရစ္ဆာန်များအတွက် အစာများပိုမိုရရှိလာခြင်း အကျိုးကျေးဇူး များရရှိစေပါသည်။ သစ်တောများ ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းလာပြီးနောက် မြေအောက်ရေ အားကို ပြန်လည် ဖြည့်သွင်း ခြင်းနှင့် စမ်းများ၊ ရေတွင်းများနှင့် စမ်းချောင်းများကို အားသစ်လောင်းစေ ကာ ရေလည်း ပိုမိုရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ တိရိစ္ဆာန်များသည် အနွေးဓါတ်နှင့် လေကြောင့် စိတ်ဖိစီးမှု နည်းစေပါသည်။ ဤအကျိုးကျေးဇူးများ အားလုံးသည် အသားနှင့် နို့ထွက်ရှိမှုကို တိုးစေပြီး မွေးကင်းစ သေနှုန်း လျော့နည်းမှုများနှင့် တိရိစ္ဆာန်များ၏ ကျန်းမာရေးကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည်။

သစ်တောပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းတွင် လယ်သမားများနှင့် မွေးမြူရေးသမားများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှုကို ရယူရန်အတွက် အချိန်ပေး ရပါမည်။ ဤအချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း တိုက်တွန်းနိုင်သည်။

- သစ်ပင်များပြန်လည်ရရှိလာခြင်း၊ ဓာတ်မြေသြဇာအခမဲ့ရရှိခြင်း အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် သဟဇာတ ဖြစ်တည်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပြသရန်အတွက် လယ်သမားများနှင့် မွေးမြူရေးသမားများအား အစောပိုင်း FMNR ညှိနှိုင်းမှုများတွင် ပါဝင်စေခြင်းနှင့် အပြန်အလှန်လည် ပတ်လေ့လာမှုများဆောင်ရွက်ရန်။
- သက်ဆိုင်သူအမျိုးမျိုးတို့ (Nomadic stakeholders) ၏ အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီစေရန် FMNR ဆက်သွယ်ရေးကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း။ ဥပမာအားဖြင့်၊ အစည်းအဝေးအချိန် များကိုကြေညာရန်နှင့် အချက်အလက်များပေးပို့ရန် SMS နှင့် ရေဒီယိုတို့ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့်။ (ဤသည်မှာ တန်ဇန်းနီးယားတွင် SMS ကိုအသုံးပြုပုံ၏ ဥပမာ တစ်ခုဖြစ်သည်။)
- FMNR သဘောတူညီချက်များနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် မိရိုးဖလာစားကျက်ဒေသများမှ မွေးမြူရေးသမားများအား သစ်ပင်များငယ်ရွယ်ပြီးအလွယ်တကူ ထိခိုက်နိုင်ချိန် ကာလတိုမှလွဲ၍ အပြန်အလှန်နားလည်မှုဖြင့် ချန်လှပ်ထားခြင်းမရှိပါ။
- ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းလာသောသစ်ပင်များကို မပျက်စီးစေသော နည်းလမ်းများဖြင့် မွေးမြူရေး သမားများကို စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် တစ်နေ့စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ဖျက်ဆီးမည့်အစား သစ်ပင်များကို ရေရှည်တည်တံ့စွာ အသုံးပြုရန် အားပေးခြင်း။

• ကျက်စားရန်နေရာများ ရရှိရန်၊ သစ်ပင်များကို ပျက်စီးစေသည့် အန္တရာယ်များကို လျှော့ချရန်နှင့် တိရိစ္ဆာန်များကို သဘာဝသစ်တောစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၏ အရင်းအမြစ်အဖြစ် မြင်ရန် စနစ်များကို ရပ်ရွာလူထုအား တည်ဆောက်စေခြင်း။ ဥပမာအားဖြင့်

ဝ တိရစ္ဆာန်များ အလွယ်တကူ မဖြိုဖျက်နိုင်သော နည်းလမ်းဖြင့် သစ်ပင်များကို ဖြတ်တောက်ရန်။

ဝ သစ်တောပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၏အစောပိုင်းအဆင့်တွင်သစ်ပင်များကိုကာကွယ်ရန်ယာယီ ခြံစည်းရိုး များ ကာပေးခြင်း၊

ဝ တိရိစ္ဆာန်များစားရန်အတွက် သီးတောင့်နှင့် အရွက်များ ခူးဆွတ်ခြင်း၊

ဝ နွားများအတွက် မြက်များရရှိနိုင်ကြောင်း သေချာစေရန် ရိတ်ပြီးသယ်ယူရေး သဘောတူညီချက် များ ချမှတ်ခြင်း၊

ဝ ကောက်ရိုးခြောက်အတွက် မြက်ရိတ်ခြင်း (မြက်စိုများ မပေါများသောအခါတွင်သုံးရန်) ၊ နှင့်

ဝ နောက်ကောက်ပဲသီးနှံများအတွက် မြေဆီဩဇာကောင်းမွန်စေရန်အတွက် သီးနှံသိမ်းပြီးချိန် လယ်ယာ မြေ ပေါ်တွင် တိရစ္ဆာန်များကို ရှိနေစေခြင်း။

• တိရိစ္ဆာန်အုပ်များကို မြေဩဇာထက်သန်စေခြင်းနှင့် မြေဖြိုဖျက်ခြင်းအတွက် 'မီးတားခြင်း' စသည့် အလုပ်များ ကို လူတွေထက် ပိုမိုထိရောက်စွာ ပြီးစီးစေသည့် သဘောတူညီချက်များကို စဉ်းစားခြင်း။

မွေးမြူရေးသမားများက သဘာဝအတိုင်း ပြန်လည်စိမ်း လန်းစိုပြေခြင်းကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း

မွေးမြူရေးသမားများသည် စားကျက်ပျက်စီးရာနေရာများသို့ မကြာခဏသွား ရောက်လေ့ ရှိကြသည့်အတွက် ၎င်းတို့သည် ပျက်စီးမှုများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရန် အတွက်လိုအပ် သော ပြောင်းလဲမှုများ ကို ဆောင်ရွက်ရန်အကောင်းဆုံး ဖြစ်ကြသည်။ မွေးမြူရေးသမားများမှ သစ်ပင်များသဘာဝအတိုင်း ပြန်လည် ဖြစ်ထွန်းမှုကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းသည် အလွန် ပျက်စီးနေသည့် ဖုန်းဆိုးမြေအများအပြားကို ပြောင်းလဲစေနိုင်ပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် World Vision တန်ဇန်းနီးယားသည် မွေးမြူရေးသမားများ၏ 'မွေးမြူရေး အခြေခံ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပြန်လည်စိမ်းလမ်းရေးစီမံခန့်ခွဲမှု' Pastoralist Managed Natural Regeneration (PMNR) အယူအဆကို တိုက်တွန်းရန် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ PMNR သည် FMNR ကိုထင်ဟပ်စေပြီး မွေးမြူရေးသမားများအား စားကျက်မြေစီမံမှုအေလေ့အထ များကို လက်ခံကျင့်သုံး စေပါသည်။ အမျိုးသားဥယျာဉ် ဝန်ထမ်းများ၊ ယဉ်ကျေးမှု ခေါင်းဆောင်များ၊ မွေးမြူရေး သမားများနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်နေသူများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပျက်စီးယိုယွင်း ပျက်စီးမှုကို ဖြေရှင်းနိုင် မည့် နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားရန် မွေးမြူရေးသမား ၆၅ ဦး၏စွမ်းရည်ကို အကဲစမ်းခဲ့ သည်။ ဤအခြေခံအယူအဆသည် မွေးမြူရေးသမားများကို အံ့အားသင့်စေကာ စိတ်အားတိုက်တွန်း ပေးခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့သည် ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းနှင့် စားကျက်မြေနေရာများ ပျက်စီးရ ခြင်း၏အကြောင်းရင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောကြားခံရခြင်းကို ငြီးငွေ့နေသည်မှာ ကြာပြီဖြစ် သည်။

ဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်သူများက သစ်ပင်များ သဘာဝအလျောက်ပြန်လည်စိမ်းလမ်း စိုပြေ ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုသည် နယ်မြေဒေသများ ပြန်လည်ထူထောင်ရုံသာမက ကျွဲနွားအစာ၊ သစ်တောထွက် ပစ္စည်းများ၊ မြေပြင်သို့ မိုးရေစိမ့်ဝင်မှုနှင့် မိုးရေကို ထိန်းထားနိုင်သည့်အပြင် လူမှုအရင်းအနှီးများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခများကို လျှော့ချပေးနိုင်ခြင်း စသည့်တန်ဖိုးများကို လျင်မြန်စွာနား လည် သဘောပေါက်ခဲ့ကြသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲအပြီးတွင် သင့်လျော်သော စည်းမျဉ်းစည်း ကမ်းများနှင့် သဘောတူညီချက်များကို စတင် ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

Swaziland တွင် FMNR အောင်မြင်မှုအတွက် 'ကျွဲ၊ နွားကျောင်းသား' (herd boys) များ၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ ကျွဲ၊ နွားကျောင်းသားများအသင်း ဖွဲ့စည်းရန်နှင့် သူတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှု နှင့် အဆင့် အတန်းများ ကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ကြိုးပမ်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ FMNR ပြန်လည်ရှင်သန်စေရန် ကျွဲ၊ နွားကျောင်းသားများ အား ကာကွယ်ခြင်းကို လက်တွဲဆောင်ရွက် ရန်သာမက ကျွဲနွားများကို သွားလေရာတွင် FMNRကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်စေခြင်းက မည်မျှအ ကျိုးရှိနိုင်မည်ကို တွေးဆနိုင်ပါသည်။ မွေးမြူရေးသမား များသည် မိမိတို့ တိရစ္ဆာန်များနှင့် နေ့စဉ် ၁၂ နာရီ သို့မဟုတ် ၁၂နာရီ ထက်ပိုနေလေ့ရှိ ပြီး အာဖရိကရှိ မွေးမြူရေးသမားအားလုံး ဓားရှည်များ ကိုင်ဆောင်ကြသည်။

မသန်စွမ်းသူများ၏ ဘဝနေထိုင်မှု

"ကျွန်တော်က မသန်စွမ်းလယ်သမားပါ။ ကောက်ပဲသီးနှံ တွေ စိုက်ပျိုးပြီး တိရိစ္ဆာန်တွေ မွေးထားပေမယ့် အထွက် နည်းပါတယ်။ သွားလာရန်ခက်ခဲပေမယ့်လည်း FMNR မှာတော့ တက်ကြွစွာ ပါဝင် နေပါတယ်။ အခြားမသန်စွမ်း သူများကို သတင်း ပါးချင်တာက 'မင်းရဲ့ အရည်အချင်းအရ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ပါဝင်သင့်တယ်' တဲ့။ - ဖိလေမုန် (Philemon)။

ပုံ (၂)။ Philemon, တန်ဇန်းနီးယား (၂၀၁၃).ဓါတ်ပုံ: တိုနီ ရီနာဒို

မသန်စွမ်းသူများ သို့မဟုတ် ဖျားနာနေသူများသည် FMNR မကျင့်သုံး နိုင်မည်ကို စိုးရိမ်ကြသော်လည်း မြေယာပြန် လည်ထူထောင်ရေးတွင် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှ အဖွဲ့ဝင် အားလုံး အတွက် အခန်းကဏ္ဍများရှိပါသည်။ အချို့မသန်စွမ်း များသည် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှုအပေါ် မည်သို့မျှ သက်ရောက် မှုမရှိပါ၊ ထို့ကြောင့် လူတစ်ဦး၏မသန်စွမ်းမှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ပေါ်မူတည်၍ ၎င်းတို့သည် FMNR ၏ ကဏ္ဍ အားလုံးတွင် ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ HIV နှင့် AIDS ဝေဒနာရှင်များ သို့မဟုတ် မသန်စွမ်းသူများသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုး ကူညီနိုင်မှုနည်းသောကြောင့် ဘေးဖယ်ထားခြင်းမရှိကြောင်း သေချာစေရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤအသိုင်း အဝိုင်းဝင်များသည် FMNR ကဏ္ဍအားလုံးတွင် အပြည့်အဝပါဝင်ကူညီနိုင်ဆဲဖြစ်သည်။

ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် မသန်စွမ်းမှုအခြေအနေသည် သစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ တူးခြင်း၊ သစ်သားများကို သယ်ခြင်း၊ စသည့်လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရည်ကို ကန့်သတ်ခံထားရသူများအတွက် FMNR လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင် ရန် အခြားလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်-

- ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်း၊
- မှတ်တမ်းထိန်းသိမ်းခြင်း၊
- မီးသတ်ကင်းထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုမထားသော လှုပ်ရှားမှုများကို စောင့်ကြည့်ခြင်း၊
- စည်းမျဉ်းများဖန်တီးရာတွင် ပါဝင်ကူညီခြင်း၊
- ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့လာကြည့်ရှုခြင်းနှင့် နားလည်ခြင်း၊
- ညှိနှိုင်းခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပြဿနာများဖြေရှင်းခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်း၊ နှင့်
- အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် တိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်း ။

နာမကျန်းမှု သို့မဟုတ် မသန်စွမ်းမှုဖြင့် အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ နေထိုင်လာသူများသည် ၎င်းတို့၏ မသန်စွမ်းမှုကို လျော့နည်းစေပြီး ပါဝင်ကူညီနိုင်စွမ်းကို တိုးမြင့်လာစေသည့် နည်းလမ်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည့်နည်းလမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တန်ဖိုးရှိသော သိမြင်မှုများရှိနိုင်ပါ သည်။မသန်စွမ်းသူ များစွာသည် လိုက်လျောညီထွေနိုင်စွမ်းရှိကြပြီး ရပ်ရွာတွင်ကြုံတွေ့ရမည့် စိန်ခေါ်မှုများအတွက် ဆန်းသစ်သော. အဖြေများကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။

မသန်စွမ်းအခြေအနေ သို့မဟုတ် အခြားဖျားနာမှုများကြောင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ မဆောင် ရွက်နိုင်သူများ၏အကျိုးအတွက် မြေကွက်များကို ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းမှ စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည်။ လွတ်လပ် စွာ ဝန်ဆောင်မှုရရှိစေခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားလုပ်ငန်းရပ်များတွင် ပါဝင်ခြင်းအတွက် လဲလှယ်ခြင်းဖြင့် အထောက် အပံ့ပေးနိုင်သည်။၎င်းတို့အား အခမဲ့ဝန်ဆောင်မှုအဖြစ် သို့မဟုတ် မသန်စွမ်းသူများအား မထိခိုက်စေသော အခြားကဏ္ဍများနှင့် လဲလှယ်ခြင်းများ ဖြစ်နိုင်သည်။

ကလေးများနှင့်လူငယ်များ

ယနေ့ခေတ် ပျက်စီးယိုယွင်းနေ သော မြေယာ များကို ပြန်လည်ထိမ်းသိမ်း ခြင်းသည် လုံခြုံ စိတ်ချရသော ပစ္စုပ္ပန်သာ မကအရင်းအမြစ်များ ပြည့်ဝသော အနာဂတ် ကိုဖန်တီးပေးနိုင်သော ကြောင့် FMNR သည် ကလေးများအတွက် အထူး အကျိုး ရှိစေပါ သည်။

ကလေးများသည် အနာဂတ်အတွက် စိုးရိမ်မနေ သင့် ပါ။ သင်တို့၏ FMNR အစီအစဉ်များတွင် ၎င်း တို့ကို ပါဝင်စေခြင်းဖြင့် အနာဂတ်အတွက် ယုံကြည် မှုများ တည်ဆောက်ရန် ကူညီပေးပါ။

"ကျွန်တော်တို့မိဘတွေက ပတ်ဝန်းကျင်ကို ယခင်က ဖျက်ဆီးနေသည့် နှုန်းထားအတိုင်း ဆက်လက် ဖျက်ဆီးနေခဲ့လျှင် ကျွန်တော်တို့ကြီးလာပါက ကိုယ်ပိုင် မိသားစုများ ရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ သူတို့ကို ကျွေးမွေး နိုင်မှာမဟုတ်တာကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။" –ဆီနီဂေါ နိုင်ငံမှ ကျောင်းသားတစ်ဦး

ပုံ ၃။ ရပ်ရွာလူထု FMNR field day, Aileu ခရိုင်, တီမောလက်စတီ (၂၀၁၃).
ဓါတ်ပုံ: တိုနီ ရီနာဒို

ကလေးများအတွက် လယ်ယာမြေပျက်စီးလာခြင်းများသည် ချက်ပြုတ်ရန်လောင်စာနှင့် ကျွဲနွားစာ စုဆောင်းချိန် ပိုများလာခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်စာနှင့်ရေရှာဖွေရာတွင် အချိန်ကြာမြင့်မှုကြောင့် လွတ်ကျောင်း ချိန် ပိုကြာခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းနှင့် မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်းတို့နှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ တိုးလာ ခြင်း၊ သီးနှံပျက်စီးခြင်း၊ အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း၊ ပညာရေး အလားအလာ နည်းပါးခြင်း၊ မိဘမရှိခြင်း၊ သဘာဝ သယံဇာတ များရှားပါးမှုကြောင့် ခြပဋ္ဌိပက္ခများ တိုးလာခြင်းနှင့် နောင်တွင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင် မှုများဖြစ် ပေါ်နိုင်သည်။

သို့သော် FMNR ကြောင့် ထင်းနှင့် အခြားအရင်းအမြစ်များ ပိုမိုများပြားလာသည်။ ကလေးများသည် ကစားခြင်း သို့မဟုတ် စာကျက်ခြင်းတွင် အချိန်ပိုရနိုင်ပြီး မိသားစုလယ်ယာတွင် လုပ်ကိုင်ရသည်ထက် ကျောင်းတက်ခွင့်ရရန် အလားအလာပိုများလာသည်။

FMNR သည် မိဘများနှင့် အုပ်ထိန်းသူများ၏ ဝင်ငွေကို တိုးမြင့်စေပြီး ကျောင်းလခနှင့် အသုံးစရိတ် များအတွက် အရင်းအမြစ်များ ပိုမိုရရှိနိုင်သောအခါ ကလေးများကအကျိုးခံစားခွင့်ရရှိသည်။ စိုက်ပျိုးထားသော သီးနှံများနှင့် သဘာဝအစားအစာများ၏ အရည်အသွေးနှင့် ပမာဏ တိုးတက်လာ ခြင်းကြောင့် ကလေးများ၏ အာဟာရ ကောင်းမွန်မှု တိုးတက်လာပြီး ပညာသင်ယူရာတွင် ပိုမိုထူးချွန် စေနိုင်သည်။

သဘာဝထွက်စားစရာများကို ပိုမိုရရှိနိုင်ခြင်းက ဆင်းရဲသော အသိုင်းအဝိုင်းများတွင် ကလေးများ၏ ဆာလောင်မှု ပြဿနာနှင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုများကို လျော့ချပေးနိုင်ပါသည်။ စာရေးသူများက ပြန်လည် ပျိုးထောင်ထားသော သစ်တောများ၌ သဘာဝသစ်သီးများကို စားသုံးပြီး ရယ်မောနေသော ကလေး များကို မြင်တွေ့ခဲ့ကြသည်။ ရှိပြီးသား FMNR အသိုင်းအဝိုင်းများတွင် ကလေးများသည် ၎င်းတို့ ကိုယ်ပိုင် ဝင်ငွေ ရရှိစေသော စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ဖန်တီးခြင်း၊ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးလာသော သစ်တောများမှ သဘာဝအသီးများကို ခူးဆွတ်ပြီး ဒေသဈေးများတွင် ရောင်းချခြင်းများကို တွေ့ရှိရသည်။

FMNR လှုပ်ရှားမှုများတွင် ကလေးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကလည်း အလွန်အကျိုးပြုနိုင်သည်။ ကလေးများ အတွက် အခွင့်အလမ်းများမှာ-

- အပြောင်းအလဲအတွက် ရပ်ရွာ ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းဖြစ်လာပါစေ။ ၎င်းသည် ကလေးများ၏ အနာဂတ်အတွက် အရေးကြီးသော ကျွမ်းကျင်မှုများ ပေးစွမ်းနိုင်သည့်အပြင် သူတို့၏ အသက်ရှင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မူဝါဒအခြေ အနေများကို မြှင့်တင် စေသော အခွင့်အလမ်းများလည်း ဖြစ်စေပါသည်။
- ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်သူများဖြစ်ခြင်း၊ FMNR တွင် ပါဝင်နေသော ပေါင်းစည်းမှု၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ရပ်ရွာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ် ငန်းစဉ်များကို တွေ့မြင်ခြင်းဖြင့် သင်ယူနိုင်သည်။
- ကျောင်းများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကလပ်များ တည်ထောင်ရန် ကူညီပေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့ သည် ကျောင်းသားများအား ပတ်ဝန်းကျင်၏ အလုပ်လုပ်ပုံနှင့် အရေးကြီးမှုကိုသာမက ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် စီမံခန့်ခွဲနည်းများကိုလည်း သင်ယူခွင့် ရရှိစေပါသည်။ ကလေးများသည် အိမ်တွင် ဖြစ်စေ၊ ရပ်ရွာရှိမည်သည့်နေရာမဆို ဤသတင်းအချက်အလက် များအတွက် အားကောင်းသော လှုံ့ဆော်သူများဖြစ်နိုင်ပါသည်။

- ကလေးများ၊ ကျောင်းဝန်ထမ်းများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုများအား FMNR ကို လက်တွေ့မြင်နိုင် စေသည့်အပြင် ၎င်း၏ရလဒ်များကိုပါ ကြည့်ရှုနိုင်သည့် FMNR လယ်ယာကွက်များကို စာသင် ကျောင်းများတွင် တည်ထောင်ရန် ကူညီပေးပါ။ မကြာခဏဆိုသလို အရင်းအမြစ်နည်းပါးသည့် ကျောင်းများသည် ထင်းနှင့် ကျွဲစာနွားစာ စသည့် ထုတ်ကုန်များမှ အကျိုးခံစားရနိုင်ပြီး လေ တိုက်သက်သာခြင်း၊ ကစားရန် အရိပ်အာဝါသများနှင့် အအေးဓါတ်ပိုမိုရရှိ ခြင်း၊ ဖုန်နည်းခြင်း စသည်ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ကောင်းမွန်လာခြင်းမှလည်း အကျိုးခံစားရနိုင်ပါသည်။ (မှတ်ချက် - ကျောင်းမတက်သော ကလေးများ လည်း FMNR သင်တန်းများတွင် ပါဝင်ခွင့် ရရှိစေရန် အရေးကြီးသည်။)
- လူငယ်များသည် FMNR မှတစ်ဆင့် အကျိုးခံစားခွင့်ကို ငယ်ရွယ်သော ကလေးများနည်းတူပင် ရရှိနိုင်ပြီး၊ ထိုကဲ့သို့ ပင် ပါဝင်ကူညီနိုင်သော်လည်းဂင်းတို့သည် FMNR နှင့် ချိတ်ဆက်ရန် အခြား နည်းလမ်းများမှာ-
- ဝင်ငွေရှာခြင်းနှင့် စုငွေမတည်မှုစတင်ခြင်း ခွင့်အလမ်းများ
- သစ်တောများပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းအားဖြင့် ရရှိလာနိုင်သည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများစွာဖြင့် အသက် မွေးဝမ်း ကြောင်းလုပ်ငန်းမျိုးမျိုး လုပ်ဆောင်လာနိုင်သော အခွင့်အလမ်းများ
- အခြားနေရာများတွင်အလုပ်ရှာရန်မလိုပဲ ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတွင်ပင် အလုပ်လုပ်နိုင်ခြင်း - FMNR သည် မြေဆီဩ ဇာနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်စေသောကြောင့် လူငယ်များနှင့် ကလေးများသည် အလားအလာ ရှိသောအနာဂတ်အတွက် အမှန်တကယ် မျော်လင့်ချက်ထားနိုင်ခြင်း။
- ထိရောက်သောလုပ်ငန်းများမှာ လူငယ်များကို ပြဿနာထဲမကျရောက်စေခြင်း သို့မဟုတ်၊ ဘဝတွင် အောင်မြင်နိုင် စွမ်းအပေါ် မျော်လင့်ချက်မဆုံးရှုံးစေခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ကလေးများပါဝင်သော မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ကလေးများကို ထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် အလွဲသုံးစားခံရမှုမှ ကာကွယ် ရန် မူဝါဒများပါဝင်စေသင့်သည်။FMNR စီမံကိန်းများတွင် ဆိုလိုသည်မှာ-

• ငယ်ရွယ်သောကလေးများကို ခွဲန်ထက်သောကိရိယာများအသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် လယ်ကွင်းများ တွင် ရှိနေသည့်အခါ ဂရုတစိုက်ကြီးကြပ်ပါ။

• ကလေးများအတွက် FMNR နှင့်ထိတွေ့လည်ပတ်မှုတိုင်းသည် အချိန်အကန့်အသတ်ရှိပြီး အဓိကအား ဖြင့် ပညာရေး၊ ထိတွေ့မှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများအတွက် - သစ်ပင်ခုတ်ထစ်ခြင်းကဲ့သို့သော ကြီးကျယ်သည့် လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်မှု များမဖြစ်စေရ (ကလေးဦးစီးသည့်အိမ်ထောင်စုများတွင် အမြဲတမ်း မဖြစ်နိုင် သော်လည်း၊ ကလေးများသည် FMNR လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ထိတွေ့နေရချိန်တွင် အလုပ်လုပ်ရန် မလိုအပ်ဘဲ ကျောင်း သွားနိုင်စေရန် စီမံကိန်းများမှ သေသေချာချာ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။)

• ကလေးများပါဝင်သော လှုပ်ရှားမှုများတွင် ကလေးများအား အရွယ်ရောက်ပြီးသူတစ်ဦးတည်း နှင့် မနေစေ သင့်ဘဲ မိဘ များ သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူများပါဝင်သော တာဝန်ရှိလူကြီးများအုပ်စုနှင့် အတူ ရှိနေစေရန် သေချာ စေခြင်း။

ထူးခြားသည့် အခြေအနေများ- လူငယ်များနှင့် ကလေးများ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ

ရပ်ရွာတွင် လူငယ် သို့မဟုတ် ကလေးဦးစီးသော အိမ်ထောင်စုများရှိလျှင် FMNR ကို ဘေးကင်းပြီး အောင်မြင်စွာ ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ဤအိမ်ထောင်စုများအား အပိုသင်တန်းများ ပံ့ပိုးပေးရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့တွင် မြေမရှိပါ က၊ ၎င်းတို့အား အနီးနားရှိ အများပိုင်မြေကို ပြန်လည်ထူထောင် ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် FMNR လေ့ကျင့်နိုင်သည့် နေရာ တစ်ခုပေးခြင်းဖြင့် ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ ရပ်ရွာမှ လည်း လူငယ်ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများအတွက် FMNR ထွက် ပစ္စည်းများကို ဈေးကွက်ထဲ တွင် ရောင်းချခြင်း ကဲ့သို့သော အခန်းကဏ္ဍများ ထားရှိပေးကာ ရွေးချယ်စရာများပံ့ပိုးပေး နိုင်ပါသည်။

ကင်ညာနှင့် ဂါနာရှိ ကျောင်းများမှ FMNR

World Vision သည် FMNR ကို မြေယာအသုံးပြုသူများသာမက ကလေးများနှင့် လူငယ်များအတွက်ပါ မြှင့်တင်ပေးပါသည်။ ကလေးများက သစ်ပင်များ ပြန်လည် ရှင်သန် ခြင်းအကြောင်း သိထားဖို့ ဘာကြောင့် လိုအပ်ပါသလဲ။ ဒါမှသာ မျိုးဆက်သစ် ခေါင်းဆောင် များသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် အနာဂတ်အတွက် စားနပ်ရိက္ခာ လုံလုံလောက်လောက်ရှိ ခြင်းကြား ဆက်စပ်မှုကို နားလည် သဘောပေါက်စေရန်ဖြစ်သည်။

ကျောင်းများ၌ FMNR မြှင့်တင်ရာတွင် အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ကဗျာရေးခြင်း၊ စာစီစာကုံး ပြိုင်ပွဲ များ၊ အကများနှင့် ပြဇတ်တင်ဆက်မှုများ အပါအဝင် တီထွင် ဖန်တီးမှုပြုလုပ်စေသော နည်းလမ်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ဤလှုပ်ရှားမှုများမှတဆင့် ကလေး ငယ်များသည် သစ်ပင်များ၊ ကောက်ပဲသီးနှံများနှင့် သဘာဝပတ် ဝန်းကျင်အကြောင်း နားလည်မှု တိုးပွားစေပြီး ၎င်းတို့မိသားစုအား ဤသင်ခန်းစာ များကို မိသားစုအဖွဲ့ဝင်များထံ ပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ ကင်ညာတွင် FMNR သင်ကြားရေးကို နောက်ဆုံး သုံးနှစ်အတွင်း ကျောင်းများအများအပြားတွင် လုပ်ဆောင်လာပြီး စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ကောင်းသော ရလဒ်များကို လူထုထံမှ တွေ့ရှိရသည်။ ကီဘဲ့ (Kibe) ဆိုသော မူလတန်းကျောင်းသားတစ်ဦးအတွက် FMNR ကိုသင်ယူ၍ လက်တွေ့ကျင့်သုံးခြင်းသည် သူ့မိသားစုအတွက် အကျိုးကျေးဇူးအများကြီးဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ “FMNR သည် ကျွန်ုပ်တို့အိမ်တွင် ကောင်းချီးများစွာကို ယူဆောင်လာပါသည်” ဟု အလွယ်တကူရနိုင်သော ထင်း၏ အရေးပါမှုကို အလေးပေးပြောဆိုသည်။ “ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာ ထင်းအလုံအလောက်ရှိတော့ သုံးမိုင်ကျော် ဝေးတဲ့တောထဲက ထင်းရှာဖို့ မလိုတာကြောင့် ကျောင်းစာတွေ မလွတ်တော့ဘူး။ “ညနေ ၂ နာရီမှာ ထင်းသယ်ဖို့ အိမ်ပြန်မလာတော့ဘဲ ညနေ ၄ နာရီအထိ ကျောင်းတက်ပါတယ်။ ”Kibe ၏ မိသားစုသည် နို့ထွက်နှုန်း တိုးလာခြင်းကြောင့်လည်း ကြီးပွားတိုးတက်လျက်ရှိသည်။

“ကျွန်တော်တို့ နို့စားနွားနှစ်ကောင်က တစ်နေ့ကို နို့လေးလီတာပဲ ထွက်ခဲ့ပေမယ့် FMNR ကို ကျင့်သုံးပြီး ကတည်း က တစ်နေ့ကို ၁၀ လီတာ ထွက်လာတယ်။ မနက်ကျောင်းမသွားခင် နွားနို့ အဝသောက်ရတယ်။ ဒီစီမံကိန်း ကြောင့် ပျော်ရပါတယ်။”

ကင်ညာရှိ မူလတန်းကျောင်းတစ်ကျောင်း၏ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး Dickson Changwony က FMNR သည် ၎င်း၏ကျောင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုအတွက် အခွင့်အလမ်းသစ်များ ဖန်တီးပေးတာကို မြင်ခဲ့ရ သည်။ “World Vision က ဆရာကြီးတွေရဲ့ အသိပညာပေးအစည်းအဝေးကနေ FMNR အကြောင်း သိလာရ တယ်။ ကျောင်းဝင်းထဲမှာ စီးပွားဖြစ်မဟုတ်တဲ့ ချုံပင်တွေ ပေါက်နေပြီး ခြံကို သပ်ရပ်အောင် ခုတ်ထွင်ဖို့ စီစဉ်နေတယ်။ တခါက ကျောင်းမှာ နိုင်ငံခြား သစ်ပင်မျိုးစိတ်တွေ စိုက်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပေ မယ့် ရာသီဥတု ဆိုးရွားမှုကြောင့် မည်သည့်အပင်မှ မရှင်သန်ခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်ုပ်တို့၏ကျောင်းမှ ဆရာတစ်ဦးအား World Vision မှ FMNR စိုက်ခင်း၌ သုံးလကြာ စီမံကိန်းတွင် လေ့ကျင့်သင်ကြား ခဲ့ပြီး ကျောင်းစီမံခန့်ခွဲရေးမှ စိုက်ခင်းကို လယ်သမားများထံ ဌားရမ်းကာ ရှီလင်ငွေ ၃၀၀၀ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ငွေကို စာသင်ခုံများ ပြုပြင်ရန် အသုံးပြုပြီး ကျောင်းသားများအတွက် စာရွက်များ ဝယ်သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ကျောင်းက FMNR သင်ကြားရေး နေရာအဖြစ် လယ်သမားများလာ ရောက် လေ့လာသည့် နေရာတစ်ခုဖြစ်လာပါသည်။ ကျောင်းအနေဖြင့် ဂုဏ်ယူရပါတယ်။ FMNR သည် အမှန်တကယ်ဖြစ်ပါတယ်။"

ဂါနာနိုင်ငံတွင်၊ World Vision သည် Garu-Tempane ခရိုင်ရှိ ကျောင်းကလပ် ၁၀ ခုကို ကူညီဆောင် ရွက်ပေးခဲ့ပြီး အဖွဲ့ဝင်များအား FMNR သင်တန်းပေးကာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ တွင် ကလေးများ၏စိတ်ဝင်စားမှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ကူညီပေးခဲ့ပါသည်။ ကလေးများသည် အပြောင်း အလဲအတွက် ကောင်းမွန်သော အေးဂျင့်များဖြစ်နိုင်သည်။ FMNR ကို ၎င်းတို့အား စောစောစီးစီး မိတ်ဆက်ပေး ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ လူမှုအသိုက်အဝန်းများအပြင် တခြား ဒေသများသို့ပါ ယေဘူယျ အယူအဆကို ပြန့်နှံ့စေဖို့ ကူညီနိုင်သည်။

ၛင်းတို့သည် အနာဂတ်တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးယိုယွင်းမှု အန္တရာယ်မှ အများဆုံး ခံရမည့်သူများဖြစ်သောကြောင့် လုပ်ငန်းကို စောစီးစွာစတင်ခြင်းသည် ကောင်းသည်။ FMNR ကို ထိုဒေသတွင် လက်ခံကျင့်သုံးသည် နှင့်အမျှ မြေအသုံးပြုသူများသည် ၛင်းတို့၏ မြေယာနှင့် ထုတ်လုပ်မှု အတွက် အကျိုးကျေးဇူးများကို သတိပြုမိ ကြသည်။ ကလေးများ ဆာလောင်သည့်အခါတိုင်း ပြန်လည် ဖြစ်ထွန်းလာသော သစ်ပင်များမှ အသီးအနှံများကို ခူးဆွတ်ခြင်းဖြင့် ကျောင်း များမှ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ပုံ ၅။ Ghana၊ Garu-Tempane ခရိုင်ရှိကျောင်း ပတ်ဝန်းကျင်ကလပ်။ အဖွဲ့ဝင်များ မှာ FMNR (၂၀၁၆) တွင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထား သောသူများဖြစ်သည် ။ ဓာတ်ပုံ- World Vision Ghana

ကျောင်းများတွင် FMNR သင်ကြားမှုအတွက်အရင်းအမြစ်များ

ကျောင်းများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကလပ်များ တည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် FMNR သင်ကြား ခြင်းအ တွက် အရင်းအမြစ်များစွာကို တီထွင်ထားပါသည်။ သင့်စီမံကိန်းအတွက် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေမည့် ဤလက်စွဲ စာအုပ် အများအပြားကို FMNR Hub ဝဘ်ဆိုက်တွင် ရှာတွေ့နိုင်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာသစ်ပင်ဖောင်ဒေးရှင်းသည် (The International Tree Foundation) ဒေသတွင်းသာမက ကမ္ဘာ တစ်ဝှမ်းရှိ သစ်ပင်များ၏ အရေးပါပုံကို ကလေးငယ်များအား လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ သင်ကြား ရေးအရင်းအမြစ်တစ်ခု teaching resource ကိုလည်း ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။

အခန်း (၈)

FMNR partnerships

FMNR မိတ်ဖက်များ

အကျဉ်းချုပ်

မည်သည့် FMNR စီမံကိန်းအတွက်မဆို ရပ်ရွာလူထုသည် အရေးကြီးဆုံးသော မိတ်ဖက်ဖြစ်ပြီး အဓိကကျပါသည်။ သို့သော်လည်း FMNR ကို ရေရှည်တည်တံ့စေပြီး စီမံကိန်းဧရိယာချဲ့ထွင်မည်ဆိုပါက အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

FMNR တွင် အလားအလာရှိသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအား ပညာပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးပေးသူများ ဖြစ်လာစေရန် စွမ်းဆောက်ရည်မြှင့်တင်ပေးပြီး စီမံကိန်းကိုထိခိုက်စေသော ၎င်းတို့၏အလုပ်သို့မဟုတ် ရပ်ရွာလူထုသို့အချက်အလက်အမှားများ ရောက်ရှိသွားမှု အန္တရာယ်မှ လျှော့ကျစေပါသည်။ ရပ်ရွာ၏ FMNR လုပ်ငန်းများကို အခြားသော ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အဖွဲ့များက ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ အထ မြောက်စေခြင်းဖြင့်မြှင့်တင်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် FMNR နှင့် ပူးတွဲပြီး ထိရောက်သော အခြား ဝန်ဆောင်မှုများကိုလည်း ပေးဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ FMNR စီမံကိန်းများသည်လည်း အလားအ လာရှိသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များရောက်အောင် ကူညီနိုင်ရန် ကမ်းလှမ်းချက်များစွာရှိနိုင်ပါသည်။

FMNR လုပ်ငန်းများတွင်ကျယ်စေရန် FMNR စီမံကိန်းများအတွက် အရေးပါနိုင်ခြေရှိသော မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် ယေဘူယျအားဖြင့်

- ရိုးရာခေါင်းဆောင်များနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရအာဏာပိုင်များ၊
- ယုံကြည်မှု/ဘာသာရေး အသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊
- ကျောင်းများနှင့် ပညာရေးဌာနများ သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနများ၊
- တက္ကသိုလ်များနှင့် သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများ၊
- ပြည်နယ်၊ ခရိုင်နှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရများ၊ နှင့်
- အစိုးရမဟုတ်သော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ/ ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် နှစ်နိုင်ငံကြား၊ ဒေသတွင်း သို့မဟုတ် ဒေသကြီးအတွင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ မိတ်ဖက်များ၏ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကွန်ရက်များကိုပင် တည်ထောင်နိုင်သည်၊ သို့မဟုတ် သင့်တော် သော ကွန်ရက်များ ရှိနှင့်ပြီးပါက၊ FMNR လုပ်ငန်းများကို ပိုမိုပံ့ပိုးရန် ၎င်းတို့ကို အသုံးချနိုင်သည်။

ဤမိတ်ဖက်ဆက်ဆံရေးများသည် FMNR လှုပ်ရှားမှုများ ပျံ့နှံ့မှုကို ပံ့ပိုးပေးရန်အတွက် အရေးကြီး ပြီး၊ FMNR ၏ ပုံရိပ်ကို ယခုအခြေအနေသို့ရောက်ရှိလာဖို့ အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

အရင်းအမြစ်များ

- FMNR လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုတွင် အလားအလာရှိသော အဖွဲ့အစည်းများအားဖော်ထုတ်ရာ၌ ပါဝင်လူတန်းစားများအား ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုပုံစံ (နောက်ဆက်တွဲ ၃) ကို အသုံးပြုနိုင်ပြီး၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အကောင်းဆုံးလမ်းညွှန်ပေးနိုင်ပါသည်။
- FMNR Hub website နှင့် လူမှုကွန်ရက်စာမျက်နှာများသည် သင့်ဒေသရှိ သက်ဆိုင်ရာမိတ်ဖက်များ သို့မဟုတ် ကွန်ရက်များကို ရှာဖွေရန် နေရာကောင်းများဖြစ်သည်။

"မြန်မြန်သွားချင်ရင် တစ်ယောက်တည်းသွား။ ဝေးဝေးသွားချင်ရင် အတူတူသွားပါ။" - အာဖရိကစကားပုံ

သစ်ပင်များကို မိမိတစ်ဦးတည်းကနေ ပြန်လည်ပျိုးထောင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းကို လုပ်ဆောင် နိုင်ပေမယ့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများက FMNR အတွက်အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။

ဒေသခံလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပူးပေါင်းပြီး အသိပညာများဖန်တီးပေးခြင်းနှင့် အထောက်အပံ့ရယူခြင်းကနေ အစိုးရ၊ တက္ကသိုလ်များနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများအထိ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများက FMNR လုပ်ငန်းများမှရရှိသောရလဒ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ကူညီပေးပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့များသည် FMNR ၏ အဓိကကျသော လက်တွေ့ကျင့်သုံးသူများဖြစ်ပြီး၊ ၎င်း၏ အောင်မြင်မှုမှ အကျိုးကျေးဇူးအများဆုံးရရှိနိုင်မည်မှာလည်း သူတို့ပင်ဖြစ်သည်။ FMNR သည် ရပ်ရွာလူထု၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုမရှိဘဲ အလုပ်မဖြစ်နိုင်ပါ။ ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းကို ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ပံ့ပိုး ပေးခြင်းကို အခန်း (၅) နှင့် FMNR စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာကဏ္ဍတွင် အကျယ်တဝင့် ဆွေးနွေးထားပါသည်။ အလားအလာရှိသော အရေးကြီးမိတ်ဖက်များကို မသတ်မှတ်ရသေးပါက၊ ပါဝင်လူတန်းစားခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုကဲ့သို့သော နည်းလမ်းအထောက်အကူများက ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ နမူနာပုံစံကို နောက်ဆက်တွဲ (၃) တွင် ပေးထားသည်။

အောင်မြင်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ တည်ဆောက်ခြင်း

မိတ်ဖက်များသည် မတူကွဲပြားသော အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရောနှောမှုကို ကိုယ်စားပြုပြီး မတူညီသော နည်းလမ်းများစွာဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ မိတ်ဖက်များသည် အစိုးရ၊ သုတေသန သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ NGOများ၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများမှ ဖြစ်နိုင်သည်။ အောင်မြင်သော သောမိတ်ဖက်ဆက်ဆံရေးများတွင် အောက်ပါ လက္ခဏာများ ရှိတတ်သည်-

- မိတ်ဖက်များကို လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဖြစ်နိုင်သမျှ၊ အစောဆုံးပါဝင်စေပါသည်။
- မိတ်ဖက်များကို အစဉ်အလာပုံစံများပေါ်မူတည်မဟုတ်ဘဲ မျှဝေထားသောတန်ဖိုးများနှင့် ပါဝင်ကူညီမှု အပေါ် အခြေပြု၍ စဉ်းစားသတ်မှတ်သည်။
- မိတ်ဖက်များအကြား သတင်းအချက်အလက်များကို ပုံမှန်နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ မျှဝေပါ။ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းစရိတ်များသက်သာပါသည်။
- မိတ်ဖက်များ၏ FMNR ကို မြှင့်တင်ကူညီနိုင်စွမ်းသည် အချိန်နှင့်အမျှတိုးတက်လာမည်ဖြစ်သည်။
- ဖြစ်နိုင်ပါက၊ မိတ်ဖက်များသည် ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် လုပ်ဆောင်မှုများအပေါ်မှ အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသည်။
- မိတ်ဖက်ဆက်ဆံရေးသဘောတူညီချက်များကို လိုအပ်သလို မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု တရားဝင်ဖွဲ့စည်းရန် အမြဲတမ်းမလိုအပ်ပါ၊သို့သော်၊ ရိုးရှင်းသော အလွတ်သဘော သဘောတူညီချက် စာတမ်းသည်ပင် ဘုံရည်မှန်းချက်များချမှတ်ရန်နှင့် ရှုပ်ထွေးမှုများ မဖြစ် အောင် သဘောတူညီထားသည့် လုပ်ငန်းခွင်ဆက်ဆံရေးများကို ချမှတ်ရန် အသုံးဝင်ပါသည်။

အရေးကြီးသော FMNR မိတ်ဖက်များ

အရေးကြီးသောလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များသည် FMNR ၏အောင်မြင်မှုအတွက် ပါဝင်ကူညီနိုင်စွမ်းရှိကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ရပ်ရွာ သို့မဟုတ် မြေယာနှင့်သစ်ပင်များကို ဤနည်းဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း ကိုလည်း ခိုင်ခိုင်မာမာစိတ်ဝင်စားနိုင်သည်။ သြဇာရှိပြီး စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများကို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲသင့်သော်လည်း သြဇာရှိသူတို့သည် အစပိုင်းတွင် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိတာမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့ကို လည်း ပါဝင်စေပြီး FMNR နှင့် မည်သို့ဆက်စပ်မှုရှိနိုင်သည်ကို ပြသရန် လိုအပ်ပါသည်။

အရေးကြီးသော FMNR မိတ်ဖက်များဖြစ်ကြသော အချို့သောအဖွဲ့များကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားပြီး ၎င်းတို့အား မည်သို့ဆက်သွယ်မည်ဆိုသည့် အကြံပြုချက်များကိုလည်း အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ရိုးရာခေါင်းဆောင်များနှင့်ဒေသန္တရအစိုးရများ

ရိုးရာခေါင်းဆောင်များနှင့်ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအရာရှိများသည်ရပ်ရွာလူထု၏အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်နိုင်သော်လည်း၊ သူ တို့ ၏ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကျင့်သုံးမှုနှင့် FMNR ကိုထောက်ခံမှုအပြင်၊ အခြားအခန်းကဏ္ဍ များတွင် လည်း ပါဝင် ကူညီ ကြပြီး၊ ၎င်းတို့သည်အရေးကြီးသော မိတ်ဖက်များဖြစ်လာစေသည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

• FMNR လှုပ်ရှားမှုများအား ထောက်ခံခြင်းနှင့် အားပေးခြင်း - မိတ်ဖက်များ၏ ပံ့ပိုးမှုသည် FMNR ၏ အရေးပါမှုအပေါ် ဒေသခံလူထုထံသို့ ခိုင်မာသော အချက်ပြမှုပေးပို့သည်။

• FMNR အတွက် သင့်လျော်သော မူဝါဒပတ်ဝန်းကျင်ဖန်တီးရန် ရပ်ရွာနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း - မိတ်ဖက်များသည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖန်တီးရာတွင် ကူညီပေးနိုင်ပြီး ဖြစ်နိုင်ပါက ဈေးကွက်ကွင်း ဆက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် တရားဝင်ခွင့်ပြုထားသော FMNR ထုတ်ကုန်ဈေးကွက်များထူထောင်ရာတွင် ကူညီ ပေးနိုင် ပါသည်။ FMNR လုပ်ငန်းကို ချဲ့ထွင်ရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် ၎င်းသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါ သည်။

• ၎င်းတို့သည်ဒေသန္တရနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်အစိုးရထံ တိုးတက်မှုနှင့်အောင်မြင်မှုများကို ထောက်ပြ ဆောင်ရွက် ရာတွင် အားကောင်းသောမဟာမိတ်ဖြစ်နိုင်သည်။

• ၎င်းတို့သည် FMNR ကျင့်သုံးသူများအကြား အငြင်းပွားမှုများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ချိုးဖောက် မှုများအတွင်း တရားဝင်စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း၊ ဆက်လက်စုံစမ်းခြင်းနှင့် အားပေးခြင်း များ ပြုလုပ်သည့်အခါ အာဏာဖြင့် ပံ့ပိုးပေးသည်။

• FMNR ကို နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တော လုပ်ငန်းများတွင် လက်ခံသုံးစွဲခြင်းဖြင့်၊ ၎င်းတို့သည် ရပ်ရွာအဖွဲ့ကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် အခြားသော မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများ အောင်မြင် နိုင်သည့်ထက် စီမံကိန်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုကို တိုးမြှင့်နိုင်သည်။

ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များသည် အလွန်သြဇာညောင်းပြီး ၎င်းတို့၏ပံ့ပိုးမှုကို ချေးငှားခြင်း သို့မဟုတ် ဆိုင်းငံ့ခြင်းဖြင့် FMNR ကနဦးလုပ်ငန်းများ ဖြစ်မြောက်စေ သို့မဟုတ် ချိုးဖျက်စေနိုင်သည်။ ဂါနာနိုင်ငံ တွန်ဂိုဘေး (Tongo Beo) ရွာမှ အကြီးအကဲ ဘီလီယာ-မာနာမာတန်ဂါ (Biliya-mnamaltenga) က "ကျွန်ုပ်၏ရွာသို့ FMNR ရောက်ရှိလာခြင်းသည် တင်တွဒ် လက်ဂေး တီ ('Tintuug Lebge Tii') ဖြစ်သည့် ကျွန်ုပ်၏ အခမ်းအနားအမည်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အပြည့်အဝ အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ပြီး “သေးငယ်သောချုံပုတ်သည် သစ်ပင်အဖြစ်ပြောင်းလဲသည်’ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိကြောင်း ပြောပြပါသည်။

ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဘီလီယာ-မာနာမာတန်ဂါ သည် ၎င်း၏ကိုယ်ပိုင်မြေပေါ်တွင် စံနမူနာပြထားပြီး FMNR ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံကျင့်သုံးကြောင်း သေချာစေရန်အတွက် ၎င်း၏အခွင့်အာဏာကို အသုံး ပြုခဲ့သည်။ သူ၏ခေါင်းဆောင်မှုသည် ကျေးရွာတွင်းနှင့်အခြားနေရာများထိ FMNR ကို လျင်မြန်စွာ ကျင့်သုံးစေရန် သိသိသာသာ အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ယုံကြည်မှုပိုင်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ

FMNR သည် ရေရှည်တည်တံ့ကြောင်းသေချာစေရန်ဆောင်ရွက်မှုတွင်၊ ဘုရားကျောင်းများ၊ ဗလီများ၊ တရားဇရပ်များ၊ ဘုရားကျောင်းများနှင့် အခြားဝတ်ပြုရေးစင်တာများသည် စံပြမိတ်ဖက်များဖြစ်သည်။ ဤနေရာများသည် အစိုးရရုံး သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ မရောက်ရှိမီ ကာလ အတန်ကြာကတည်းက ရပ်ရွာလူထုအများစုတွင် တည်ရှိပြီး စီမံကိန်းတစ်ခု ပြီးဆုံးပြီးနောက် ကြာမြင့် စွာတည်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စံပြမိတ်ဖက်များမှာအလွန် သြဇာကြီးသည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

• ယုံကြည်သူအသိုင်းအဝိုင်းများသည် အပြန်အလှန်ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ပြီး အောင်မြင်သော FMNR အတွက် မရှိ မဖြစ်လိုအပ်သော ရပ်ရွာ၏အခြေခံအုတ်မြစ်များကို တည်ဆောက်နိုင်သည်။

• ၎င်းတို့သည် အသင်းတော်သားများရုန်းကန်နေရသောစိန်ခေါ်မှုများကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်နိုင်ပြီး ရပ်ရွာ လူထုအကြောင်း ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်ရန် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သည်။

• ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ပြင်းထန်စွာ လွှမ်းမိုး ထားလေ့ရှိသည်။ FMNR လှုပ်ရှားမှုကို စောစီးစွာ လက်ခံခြင်းဖြင့်၊ ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့၏ အသိုက်အဝန်းအား FMNR အလေ့အကျင့်များကို စမ်းသပ်ရန် အားပေးနိုင်သည်။

• ယုံကြည်သူအသိုင်းအဝိုင်းများသည် ဝတ်ပြုရာနေရာတို့၌ပင် FMNR အစည်းအဝေးများ၊ လေ့ကျင့်မှု များနှင့် သရုပ်ပြ ကွက်များအတွက် နေရာပေးနိုင်ပါသည်။

• ယုံကြည်မှုသည် ဖန်ဆင်းခြင်းဆိုင်ရာစောင့်ရှောက်မှုအတွက် ဓမ္မဆိုင်ရာအခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ပြီး သင့်လျော် သော စောင့်ရှောက်မှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများကို ဖွင့်လှစ်ပေးပါသည်။

FMNR နှင့် ယုံကြည်မှု

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အဓိကဘာသာတရားအားလုံးနှင့် ၎င်းတို့၏ မြင့်မြတ်သော ကျမ်းဂန်များတွင် သဘာဝ လောက၏ ဂရုစိုက်မှု နှင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာအတွက် ဘုံချည်မျှင်တစ်ခုရှိသည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုကို အထောက် အကူပြုနိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များ သို့မဟုတ် အဓိကယုံကြည်သူအုပ်စုများမှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ သတင်းစကားများကို FMNR Hub Resources Page သို့မဟုတ် ဤလင့်ခ်များတွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်-

- အစ္စလာမ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်ရေး
- Alliance of Religions and Conservation
- GreenFaith.org

ကျောင်းများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ သို့မဟုတ် ပညာရေးဦးစီးဌာနများ

ကျောင်းများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ သို့မဟုတ် ပညာရေးဌာနများသည် FMNR တွင် အရေးကြီးသော မိတ်ဖက် များ ဖြစ်သည်။ ဝတ်ပြုရာနေရာများကဲ့သို့ပင်၊ စာသင်ကျောင်းများသည် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း များ စုစည်းနေထိုင်ရန် အဓိက နေရာများဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းများသည် ၎င်းတို့၏ကလေးများ အတွက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းနေသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ အနာဂတ်၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သတိပေးချက် တစ်ခုဖြစ်ပြီး လူများသည် သင်ယူမှု နှင့် စိတ်ကူးသစ်များကို လက်ခံရရှိ နေသော နေရာများ ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့လူကြီးများသည် အပြောင်းအလဲကို ခံနိုင်ရည်ရှိသော်လည်း၊ ကလေးများကမူ စိတ်လှုပ်ရှား စရာ အဖြစ်မြင်ကြ သည်။ ၎င်းတို့သည် အရွယ်ရောက်ပြီးသူများအား အယူအဆသစ်များစမ်းသပ်ရန် လှုံ့ဆော်ပေးသည့် တက်ကြွသူများ ဖြစ်နိုင်သည်။ အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံ၊ Humbo ရှိ FMNR ပရောဂျက် စတင်ချိန်တွင် အချို့သော လူထုအသိုင်းအဝိုင်း များသည် ၎င်းတို့၏ စားကျက်မြေစီမံခြင်းအခွင့်အရေး၊ လွတ်လပ်စွာ ထင်းရှာခြင်းနှင့် မီးသွေးလုပ်ခြင်းများ အပြီးတိုင် ဆုံးရှုံးမည်ကို စိုးရိမ်ကြသည်။ သို့သော် စီမံကိန်းနှင့် ဒေသခံကျောင်းများ ပူးပေါင်းပြီးနောက်တွင် ကလေးများက စိတ်ရှည်သည်းခံရန်နှင့် သစ်တောပြန်လည် ထူထောင် ရေး၏ အရေးကြီးပုံ ကို ရှင်းပြခဲ့ကြသည်။

လူကြီးများသည် FMNR ကို တစ်နှစ်ကြာ စမ်းသုံးရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသောကြောင့် ယခုအခါ ရပ်ရွာလူထုသည် တစ် ချိန်က ကျောက်ထူပြီးအဆီအနှစ်မရှိမြေများမှ နွားစာနှင့် ထင်းများကို မျှော်မှန်းထားသည်ထက် ပိုမို ရရှိ နေပြီဖြစ်သည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

- FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ထိတွေ့ခံရသောကလေးများသည် ထိုအသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု များကို လူကြီးဖြစ် ချိန်ထိယူဆောင်သွားကြပြီး အများစုမှာ သြဇာလွှမ်းမိုးမှုရှိသော အနေအထားတွင် ရှိလာကြမည်ဖြစ်သည်။
- FMNR အတွက် ကလေးများသည် သူတို့မိဘတွေနှင့် လူကြီးများအတွက် အားကောင်းမောင်းသန် လှုံ့ဆော်သူများဖြစ် သောကြောင့် FMNR ကျောင်းတွင်းစီမံကိန်းများသည် ရပ်ရွာလူထုတစ်ရပ်လုံးကို ပုံဖော်ဖို့ အထောက်အကူဖြစ်စေ ပါသည်။
- ကလေးများသည် FMNR ကိုထပ်တိုးဆောင်ရွက်သူများဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။
- ကလေးများသည် FMNR ကိုထပ်တိုးဆောင်ရွက်သူများဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။
- ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် FMNR သင်ခန်းစာများသည် ကလေးများနှင့် လူငယ်များအတွက် သင်ယူရန် အခွင့်အလမ်းများ တိုးပွားစေပြီး ထိုအသိပညာကို ၎င်းတို့၏ဘဝ တိုးတက်စေရန်အတွက် အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။
- ကျောင်းများတွင် FMNR နှင့် ဆက်စပ်သောစီမံကိန်းများအတွက် အကျိုးရှိစေမည့် နေရာလွတ်များ ရှိနိုင်ပြီး ရပ်ရွာ လူထုဆွေးနွေးမှုများအတွက် နေရာပေးနိုင်သလို FMNR သရုပ်ပြနေရာများအဖြစ်ပါ အသုံးပြုနိုင်သည်။
- ဝန်ကြီးဌာနများ သို့မဟုတ် ဌာပညာရေးနများသည် FMNR ကို သိပ်ပံ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သက်မွေး ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်ပြီး၊ သူတို့၏သက်ရောက်မှုနယ်ပယ် အတွင်း FMNR အပေါ်အသိပညာများ တိုးတက်စေမည်။

ကျောင်းများတွင် FMNR ပါဝင်နိုင်ရေးအတွက် အရင်းအမြစ်များကို အခန်း (၇) တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။

လူထုအခြေပြုနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ

CBO နှင့် NGO များ သို့မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု နှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများသည် FMNR လုပ်ငန်းအတွက် အရေးကြီးသော မဟာမိတ်များဖြစ်သည်၊ အထူးသဖြင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့် ခွဲမှု၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ အသေးစား လုပ်ငန်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အလားတူနယ်ပယ်များတွင် လုပ်ကိုင်နေသူများ ဖြစ်သည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

• CBO နှင့် NGO များသည် နောက်ထပ်လူထုအသိုင်းအဝိုင်းများတွင် FMNR ကို ကြော်ငြာနိုင်သည်။
• ၎င်းတို့သည် ပူးတွဲ FMNR ပဏာမခြေလှမ်းများကို ပံ့ပိုးနိုင်ပြီး စုပေါင်းစွမ်းရည်နှင့် အင်အားကို တိုးမြှင့် ပေး နိုင်သည်။
• FMNR အကြောင်းကို အခြားသော CBO များနှင့် NGO များသိရှိလာစေရခြင်းဖြင့် FMNR လုပ်ဆောင် ချက်များ ကို ထိခိုက်စေနိုင်သော အခြား လုပ်ဆောင်ချက်များကို ရှောင်ရှားစေရန် ကူညီပေးပါသည်။
• နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများသည် ရပ်ရွာလူထု သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုမှ မြှင့်တင်ပေးခြင်းထက် ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။
• အခြားအဖွဲ့အစည်းများသည် FMNR စီမံကိန်းတစ်ခုတွင် လိုအပ်သော စွမ်းဆောင်ရည်များကို ထပ်လောင်း ပံ့ပိုး ပေးနိုင်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်များနှင့် သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများ

တက္ကသိုလ်များ၊ သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းခြင်းဖြင့် FMNR စီမံကိန်းသည် ရလဒ်များ ပိုမိုရရှိစေနိုင်ပါသည်။ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများကို ရှာဖွေပြီး စီမံကိန်းအတွက် အခြေခံအထောက်အထား များ တိုးပွားလာစေနိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ စီမံကိန်းတစ်ခုသည် အရေးကြီး အချက်အလက်များကို တိုင်းတာရန် ဝန်ထမ်းများ၊ အချိန် သို့မဟုတ် နည်းပညာများမရှိပါက တက္ကသိုလ်တစ်ခုနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

• တက္ကသိုလ်များနှင့် သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများသည် စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်မှုတွင် ကူညီပေးနိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည် စီမံကိန်း အကျိုးသက်ရောက်မှု အထောက်အထားများကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပြီး ကုန်ကျစရိတ် သက်သာစွာဖြင့် ထောက်ခံ အားပေးသူများနှင့် စီမံခန့်ခွဲသူများအား လမ်းညွှန်ပေးနိုင်ရန် သုတေသနလုပ်ငန်း များ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။
• ၎င်းတို့သည် အချက်အလက်များကို ထုတ်လွှင့်ပြီး မူဝါဒချမှတ်သူများအပေါ် သြဇာသက်ရောက်ရန်၊ FMNR ကို ဒေသ လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေအလိုက် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြင့် ကျင့်သားရရန် ကူညီ ပေးနိုင်သည်။ အလှူရှင်များက လည်း ရန်ပုံငွေတောင်းခံမှုများကို အတည်ပေးပြုရန် အရေအတွက် အခြေပြု သက်ရောက်မှု လေ့လာချက်များကို ပိုမို တောင်းဆိုလာကြသည်။
• ၎င်းတို့သည် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ၏ အကျိုးအာနိသင်များကို စီစစ်ရန် သို့မဟုတ်အခြားလုပ်ဆောင် မှုများနှင့် ပေါင်းစည်းရာတွင် ကူညီပေးနိုင်သည်။
• ၎င်းတို့၏ သုတေသန တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် FMNR စီမံကိန်းများကို ပံ့ပိုးရန်အတွက် ကျွမ်းကျင်သော အလုပ်သင် များ ရရှိနိုင်ပါသည်။
• FMNR ကို သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင်ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့်၊ တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် နောင်တွင် စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများ၊ ခေါင်းဆောင်များနှင့် အစိုးရအရာရှိများ၏ FMNR အကြောင်း အသိပညာနှင့် လက်ခံ ကျင့်သုံးမှုကို မြှင့်တင် နိုင်ပါသည်။

ပြည်နယ်၊ ခရိုင်နှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရများ

သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများတွင် အစိုးရဌာနများပါဝင်ပြီး မြေယာနှင့် သစ်ပင်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ FMNR ထုတ်ကုန်များမှ အကျိုးခံစားခွင့်နှင့် အသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများအတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။ အစိုးရ ဌာနများသို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်၊ သစ်တောနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနများသည် အဓိကသက်ဆိုင် သော်လည်း ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လူမှုဖူလုံရေးဆိုင်ရာ ဌာနများနှင့် မကြာခဏ ဆက်စပ်မှုရှိခြင်းကလည်း အကျိုးရှိနိုင်ပါသည်။

ဤဌာနများသည် FMNR မှ ရလဒ်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မူများမှ အမြတ်အစွန်းများခြင်းအပေါ် သဘောကျပြီး ၎င်းတို့သည် FMNR အတွက် အထောက်အပံ့ ရရှိ ရေးတွင် အားကောင်းသောမဟာမိတ်များ ဖြစ်လာနိုင်သည်။
ဤအဆင့်တွင် မိတ်ဖက်များနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် နည်းလမ်းကောင်းမှာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ FMNR ကွန်ရက်များ သို့မဟုတ် အလုပ်အဖွဲ့များကို တည်ထောင် ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ NGO များနှင့် သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေရန်နှင့် ပူးတွဲအစီ အစဉ်များ ရေးဆွဲရန်ဖြစ်ပါသည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

အစိုးရအဖွဲ့များအတွင်း FMNR အသိပညာကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အောက်ပါအကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်စေပါမည် -

• FMNR သည် အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်များစွာကို ပြည့်မီရန် ကုန်ကျစရိတ်နည်းပြီး ထိရောက်သော နည်းလမ်း အဖြစ် ကြော်ငြာခြင်း၊

• အစိုးရဌာန ဝန်ထမ်းများမှတဆင့် FMNRကို ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ပြီး မြေယာစီမံခန့်ခွဲသူများထံ သတင်း အချက်အလက် ကွဲလွဲနိုင်ခြေကို လျှော့ချပေးနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း FMNR အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ပိုမိုရရှိနိုင်ရန်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

• FMNR ကို နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ်များနှင့် မဟာဗျူဟာများတွင် ပါဝင် စေခြင်း၊ (ဥပမာ- ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေး သို့မဟုတ် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု လျော့ပါးစေရေး သို့မဟုတ် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်ရေး မဟာဗျူဟာများတွင် နိုင်ငံအလိုက် ရည်မှန်းချက်များနှင့် တာဝန်ခံချက်များ)

• Green Climate Fund ကဲ့သို့သောအစိုးရများအတွက်ရရှိနိုင်သော နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံတကာရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ္ဍာ ငွေဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များမှတဆင့် FMNRအတွက် ရန်ပုံငွေဝင်ရောက်မှုကိုတိုးမြှင့်ရန်။

ယူဂန်ဒါ FMNR ကွန်ရက်

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ယူဂန်ဒါ (Uganda) FMNR ကွန်ရက်ကို တရားဝင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ကွန်ရက်သည် လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်က ကျင်းပခဲ့သော World Vision Uganda မှ အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပသည့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ FMNR ညီလာခံမှ မွေးဖွား လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤညီလာခံတွင် NGO များ၊ World Agroforestry Center နှင့် အစိုးရ ဌာနများ ကတက်ရောက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံအနှံ့ FMNR ကို အကျိုးရှိရှိ တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် အတူတကွ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ရမည့် ယန္တရားတစ်ခု လိုအပ်ကြောင်း မြင်သာစေခဲ့ပါသည်။
FMNR ကို တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ငါးနှစ်ကြာ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲရန်အတွက် အထူးသန့်ဌာန်ချထားပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ကွန်ရက်အတွက် ခွင့်ပြုထားသည့် ရံပုံငွေမ ရှိသဖြင့်၊ အစည်းအဝေးများကို လှည့်ကျင်းပ၍ အရင်းအမြစ်လိုအပ်ချက်များကို မျှဝေပြီး အစည်းအဝေးများကို ပြန်လည်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
ဤချဉ်းကပ်မှုသည် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် တာဝန်များကို အောင်မြင်စွာမျှဝေနိုင်ပြီး၊ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် မတက် ရောက်သည့် စီမံ ခန့်ခွဲမှုတာဝန်ရှိသူများကိုပါ ပါဝင်စေသည်။ ၎င်းသည် အသင်းအဖွဲ့ဝင် အစည်းအရုံးများ အကြား ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် တာဝန်ယူ မှု ခံစားချက်ကို တစ်ဦးတည်း လုပ်ဆောင်၍ မရနိုင်သည့် နည်းဖြင့် တည်ဆောက်ပေးပါသည်။အဖွဲ့အစည်းတိုင်းသည် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင်အသီးသီး၏ ကုန်ကျစရိတ်များကို ကာမိ စေရန် နှင့် ကွန်ရက်ဆက်ဆံရေးနှင့် ညှိနှိုင်းရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီ ဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်သင်တစ်ဦးကို ခန့်အပ်ခြင်းအား ပံ့ပိုးပေးရန်တာဝန်ခံထားသည်။
FMNR ရှေ့ဆောင်၊ တိုနီရီနောင်ဒို (Tony Rinaudo) သည် ကွန်ရက်မိတ်ဆက်ပွဲအခမ်းအနားတွင် တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ပရိသတ်များအား အမှာစကားပြောကြားခဲ့သည်မှာ "ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကျွန်တော်သိတဲ့ အခြား FMNR ကွန်ရက်သုံးခုဟာ ဘဏ္ဍာရေး၊ တွန်းအားပေးမှုနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအရ ရှုန်းကန်နေရပါတယ်။ Uganda FMNR ကွန်ရက်သည် အသစ်ဖြစ်ပေမယ့် အမှုဆောင်အအဖွဲ့တွေက အောင်မြင်တဲ့ ကွန်ရက်ဖြစ်ဖို့ ခိုင်မာသော အုတ်မြစ်ချခဲ့ပါတယ်။
"ကွန်ရက်ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ကျွန်တော်တို့ တစ်ယောက်တည်းဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် အချင်းချင်း အပြိုင် အဆိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းထက် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းက ပိုမိုအောင်မြင်နိုင်ကြောင်း ပြောကြားလို ပါတယ်။"
စတင်တည်ထောင်ပြီး Uganda FMNR ကွန်ရက်သည် ဆက်လက်ကြီးထွားလာခဲ့သည်။

ဤဌာနများသည် FMNR မှ ရလဒ်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုများမှ အမြတ်အစွန်းများခြင်းအပေါ် သဘောကျပြီး ၎င်းတို့သည် FMNR အတွက် အထောက်အပံ့ ရရှိ ရေးတွင် အားကောင်းသောမဟာမိတ်များ ဖြစ်လာနိုင်သည်။
ဤအဆင့်တွင် မိတ်ဖက်များနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် နည်းလမ်းကောင်းမှာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ FMNR ကွန်ရက်များ သို့မဟုတ် အလုပ်အဖွဲ့များကို တည်ထောင် ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ NGO များနှင့် သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေရန်နှင့် ပူးတွဲအစီ အစဉ်များ ရေးဆွဲရန်ဖြစ်ပါသည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

အစိုးရအဖွဲ့များအတွင်း FMNR အသိပညာကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အောက်ပါအကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်စေပါမည် -

• FMNR သည် အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်များစွာကို ပြည့်မီရန် ကုန်ကျစရိတ်နည်းပြီး ထိရောက်သော နည်းလမ်း အဖြစ် ကြော်ငြာခြင်း၊

• အစိုးရဌာန ဝန်ထမ်းများမှတဆင့် FMNRကို ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ပြီး မြေယာစီမံခန့်ခွဲသူများထံ သတင်း အချက်အလက် ကွဲလွဲနိုင်ခြေကို လျှော့ချပေးနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း FMNR အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ပိုမိုရရှိနိုင်ရန်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

• FMNR ကို နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ်များနှင့် မဟာဗျူဟာများတွင် ပါဝင် စေခြင်း၊ (ဥပမာ- ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေး သို့မဟုတ် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု လျော့ပါးစေရေး သို့မဟုတ် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်ရေး မဟာဗျူဟာများတွင် နိုင်ငံအလိုက် ရည်မှန်းချက်များနှင့် တာဝန်ခံချက်များ)

• Green Climate Fund ကဲ့သို့သောအစိုးရများအတွက်ရရှိနိုင်သော နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံတကာရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ္ဍာ ငွေဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များမှတဆင့် FMNRအတွက် ရန်ပုံငွေဝင်ရောက်မှုကိုတိုးမြှင့်ရန်။

ယူဂန်ဒါ FMNR ကွန်ရက်

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ယူဂန်ဒါ (Uganda) FMNR ကွန်ရက်ကို တရားဝင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ကွန်ရက်သည် လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်က ကျင်းပခဲ့သော World Vision Uganda မှ အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပသည့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ FMNR ညီလာခံမှ မွေးဖွား လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤညီလာခံတွင် NGO များ၊ World Agroforestry Center နှင့် အစိုးရ ဌာနများ ကတက်ရောက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံအနှံ့ FMNR ကို အကျိုးရှိရှိ တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် အတူတကွ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ရမည့် ယန္တရားတစ်ခု လိုအပ်ကြောင်း မြင်သာစေခဲ့ပါသည်။
FMNR ကို တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ငါးနှစ်ကြာ မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲရန်အတွက် အထူးသန့်ဌာန်ချထားပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ကွန်ရက်အတွက် ခွင့်ပြုထားသည့် ရံပုံငွေမ ရှိသဖြင့်၊ အစည်းအဝေးများကို လှည့်ကျင်းပ၍ အရင်းအမြစ်လိုအပ်ချက်များကို မျှဝေပြီး အစည်းအဝေးများကို ပြန်လည်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
ဤချဉ်းကပ်မှုသည် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် တာဝန်များကို အောင်မြင်စွာမျှဝေနိုင်ပြီး၊ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် မတက် ရောက်သည့် စီမံ ခန့်ခွဲမှုတာဝန်ရှိသူများကိုပါ ပါဝင်စေသည်။ ၎င်းသည် အသင်းအဖွဲ့ဝင် အစည်းအရုံးများ အကြား ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် တာဝန်ယူ မှု ခံစားချက်ကို တစ်ဦးတည်း လုပ်ဆောင်၍ မရနိုင်သည့် နည်းဖြင့် တည်ဆောက်ပေးပါသည်။အဖွဲ့အစည်းတိုင်းသည် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဝင်အသီးသီး၏ ကုန်ကျစရိတ်များကို ကာမိ စေရန် နှင့် ကွန်ရက်ဆက်ဆံရေးနှင့် ညှိနှိုင်းရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီ ဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်သင်တစ်ဦးကို ခန့်အပ်ခြင်းအား ပံ့ပိုးပေးရန်တာဝန်ခံထားသည်။
FMNR ရှေ့ဆောင်၊ တိုနီရီနောင်ဒို (Tony Rinaudo) သည် ကွန်ရက်မိတ်ဆက်ပွဲအခမ်းအနားတွင် တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ပရိသတ်များအား အမှာစကားပြောကြားခဲ့သည်မှာ "ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကျွန်တော်သိတဲ့ အခြား FMNR ကွန်ရက်သုံးခုဟာ ဘဏ္ဍာရေး၊ တွန်းအားပေးမှုနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအရ ရှုန်းကန်နေရပါတယ်။ Uganda FMNR ကွန်ရက်သည် အသစ်ဖြစ်ပေမယ့် အမှုဆောင်အအဖွဲ့တွေက အောင်မြင်တဲ့ ကွန်ရက်ဖြစ်ဖို့ ခိုင်မာသော အုတ်မြစ်ချခဲ့ပါတယ်။
"ကွန်ရက်ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် ကျွန်တော်တို့ တစ်ယောက်တည်းဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် အချင်းချင်း အပြိုင် အဆိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းထက် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းက ပိုမိုအောင်မြင်နိုင်ကြောင်း ပြောကြားလို ပါတယ်။"
စတင်တည်ထောင်ပြီး Uganda FMNR ကွန်ရက်သည် ဆက်လက်ကြီးထွားလာခဲ့သည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အစိုးရ၊ သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများ၊ သင်ကြားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် NGO များအပါအဝင် အဖွဲ့အစည်း ၂၅ ခုကို ကိုယ်စားပြုခဲ့သည်။ ကွန်ရက်အဖွဲ့ဝင်များသည် ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်သည့် FMNR လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ရလဒ်များကို ခြေရာခံသည့် အလုပ်အစီအစဉ်၊ logframe နှင့် စောင့်ကြည့်ရေးအစီအစဉ်တစ်ခုကို ထူထောင်ထားသည်။ ကွန်ရက်သည် လက်ရှိ FMNR စီမံကိန်း နေရာများအပြင် လယ်သမားများ၊ လူမှုရေး ခေါင်းဆောင်များနှင့် ရပ်ရွာစည်းရုံးရေးမှူးများအတွက် သင်တန်း များကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

မိတ်ဖက်များအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများ

အောင်မြင်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တည်ဆောက်ရာတွင် မိတ်ဖက်အားလုံး၏ ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ချက်များမှ အကျိုးအမြတ်ရှိရန်လိုအပ်ပြီး FMNR စီမံကိန်းများက အလားအလာ ရှိသော အဖွဲ့များကို ကမ်းလှမ်းနိုင်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည် ဖြစ်သည်။

• FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် အားနည်းသော၊ အတွေ့အကြုံမရှိသော အဖွဲ့ အစည်းများ နှင့် မရင်းနှီးသေးသောသူများအတွက် အားကောင်းလာစေပြီး စွမ်းရည်တိုးမြှင့်ရန် ကူညီ ပေး နိုင်ပါသည်။

• မိတ်ဖက်များသည် FMNR နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၏ ရေရှည် တည်တံ့သော စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အသိပညာကို တိုးတက်စေနိုင်သည်။

• FMNR ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရလဒ်များသည် အစိုးရများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ ကျန်းမာသော သဘာဝအရင်းအမြစ်အခြေခံအပေါ် မူတည်သည့် မည်သည့်ပန်းတိုင်မဆို အောင်မြင်စေ ရန် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။

• FMNR ၏ ရပ်ရွာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုရလဒ်များသည် ရပ်ရွာလူထု၏အသိပညာ၊ စွမ်းရည်၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီးနှင့် ရပ်ရွာသာယာဝပြောမှုတို့အပေါ် မူတည်၍ အဖွဲ့အစည်းများအား ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်စေ ရန် ကူညီပေးသည်။

• ပိုမိုကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရပ်ရွာများနှင့် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများကြား ပဋိပက္ခများကို လျှော့ချနိုင်ပြီး တရားမဝင်သစ်တောအသုံးပြုမှုနှင့် ခိုးယူမှုတို့ကို လျော့နည်းစေကာ ရပ်ရွာအရေးပေါ်အကူအညီလိုအပ်မှုကို လျှော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

• ရပ်ရွာလူထုသည် ရန်သူမဟုတ်၊ မဟာမိတ်ဖြစ်လာသည်- မြေအသုံးပြုသူများ၏ နည်းပညာကျွမ်း ကျင်မှု၊ FMNRခေါင်းဆောင်များနှင့် စီမံကိန်းမန်နေဂျာများသည် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေး၊ ကွင်းဆင်းမှု၊ သင်တန်းပို့ချမှုများနှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးလိုအပ်ချက်များအတွက် အထောက် အကူဖြစ်စေနိုင်သည်။

• ၎င်းတို့သည် အရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် သစ်တောစည်းမျဉ်းများကို ချိုးဖောက်ခြင်း ပဋိပက္ခများကို လျှော့ချနိုင်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများသည် အခြားသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ အပေါ် ပိုမိုအာရုံစိုက်နိုင်စေပါသည်။

• ၎င်းတို့သည် စီမံချက်များပေါင်စည်းမှုနှင့် ရလဒ်များ၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုကို တိုးမြှင့်နိုင်သည်။

• ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ရပ်ရွာလူထုထိတွေ့ဆက်ဆံမှု နှစ်ခုလုံးတွင် ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင် ရည်နှင့် အသိပညာများ တိုးတက်စေရန် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးနိုင်သည်။

• ၎င်းတို့သည် ဘာသာရေးအသိုင်းအဝိုင်းများအား အားကောင်းလာစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်း များကို ပေးဆောင်သည်- ဘာသာတရားများစွာသည် သဘာဝလောကအတွက် ပြင်းပြသော တာဝန် သိစိတ်များရှိခြင်း သို့မဟုတ် အားနည်းသူများအားသုခချမ်းသာရစေရန် ၎င်းတို့၏နောက်လိုက် များ အတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပါဝင်သည်။ FMNR သည် သစ်တောနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေ ခြင်းနှင့် ထိုအရင်းအမြစ်များမှ ဝင်ငွေကို မြှင့်တင်ခြင်း အားဖြင့် အုပ်ချုပ်မှုဆောင်ရွက်မှုများကို ပိုမို ထိရောက်စေရန် ဘာသာရေးအသိုင်းအဝိုင်းများအား ကူညီပေးပါသည်။

• FMNR မှရရှိသောသစ်သား၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေသည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၊ ဝတ်ပြုရာနေရာများ၊ စာသင်ကျောင်းများစသည်ဖြင့် ဝင်ငွေရှာဖွေရေးစီမံကိန်းများနှင့် လက်ငင်း အသုံးပြုမှု များမှတဆင့် တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ပါသည်။

• ကျောင်းမီးဖိုချောင်အတွက် ထင်းနှင့်အစားအစာရရှိနိုင်မှုကို တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် သင်ကြားရေးနှင့် သင်ယူမှု အချိန်ပိုရနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အခန်း (၉)

Designing FMNR projects

FMNR စီမံကိန်းပုံစံရေးဆွဲခြင်း

အကျဉ်းချုပ်

FMNR စီမံကိန်းများသည် လက်ရှိလုပ်ဆောင်နေသော၊ ပုံစံတူ FMNR လုပ်ငန်းများအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းကာလကုန်ဆုံးပြီးနောက်တွင် FMNR ကို ဆက် လက်ပံ့ပိုးရန် မှာ ရပ်ရွာ လူထုနှင့် နှင့် မိတ်ဖက်များ၏ စွမ်းရည်တိုးတက်မှုကို တည်ဆောက် ခြင်းက အရေးကြီးပါသည်။

စီမံကိန်းများသည် ရပ်ရွာလူထု၏ရည်မှန်းချက်များနှင့် လိုအပ်ချက်များကို အာရုံစိုက်သင့်ပြီး ဖြေရှင်းချက် တစ်ခုကို အတင်းအကြပ်ချမှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် စီမံကိန်းကိုလက်ခံရန် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ပြင်ပပံ့ပိုးမှုများ ပေးခြင်းကို ရှောင်ရှားရမည်။

FMNR သည် အရေးကြီးသော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဦးစားပေးမှုများစွာနှင့် နယ်ပယ်ပေါင်းများစွာရှိသည့် အစီအစဉ် များတွင် ပါဝင်နေသဖြင့် စီမံကိန်းများအတွက် ငွေကြေးအထောက်အပံ့ကို လုံခြုံစေမည့် နည်းလမ်းများစွာ ရှိပါသည်။

ယခု ကျွန်ုပ်တို့ FMNR ကို အောင်မြင်စေမည့် အရာအားလုံးကို ဆွေးနွေးပြီးပါပြီ၊ အခုတော့ FMNR နှင့် သက်ဆိုင်သော စီမံကိန်း ဖော်ဆောင်ခြင်း၏ အဓိက FMNR ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများကို အကျဉ်းချုပ် ခြုံငုံ ကြည့်ကြပါစို့။ ဤအပိုင်းတွင် ယေဘူယျ စီမံကိန်း ဖော်ဆောင်ခြင်းအခြေခံအချက်များ မပါဝင်ပါဘဲ၊ အောင်မြင်သော FMNR ပရောဂျက်များ၏ အခြေခံမူများကိုသာ အာရုံစိုက်ပါမည်။ ရံပုံငွေရရှိထားသော FMNR စီမံကိန်းများတစ်ခု၏ ကနဦးအဆိုပြုခြင်းမှ၍ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဆောင်ရွက်ရန် အစီ အစဉ်ချခြင်းလမ်းကြောင်းများကို ဆွေးနွေးသွားပါမည်။

အခန်း (၂)တွင်ဖော်ပြထားသော FMNR စီမံကိန်းပုံစံသည် မည်သည့် FMNR စီမံကိန်းအတွက်မဆို ယေဘူယျမူဘောင်ကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ သစ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ စျေးကွက် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များနှင့် မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်များကဲ့သို့သော ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်ချက်များကို သင့်တော်သလို ထည့်သွင်းနိုင်သည်။

ရပ်ရွာလူထု၏ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ရလဒ်များပေါ်တွင် ပိုင်ဆိုင်မှုသည် FMNR အတွက် အခြေခံအချက် ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းများနှင့် အချိန်၊ အရင်းအမြစ်များ၏ အများစုကို FMNR ကိုကျင့်သုံးနေသူများမှ လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ စတင်ပြီးနောက်၊ စီမံကိန်းသည် FMNR ကို လက်ခံကျင့်သုံးရာတွင် အဓိက တွန်းအားပေးအကြောင်းရင်း မဖြစ်သင့်ပါ။ FMNR ကို နေရာဒေသတစ်ခုတွင် အသုံးပြုပြီးသည်နှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးသူများသည် အခြားသူများအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရမည်ဖြစ်သည်။ မြှင့်တင် ရေး၊ စည်းရုံးရေးနှင့် FMNR ပြန့်နှံ့ရေးအတွက်တတ်နိုင်သမျှ မိမိတို့ဒေသနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်တွင်ပံ့ပိုးပေးသည့် လှုပ်ရှားမှုများ၌ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။

FMNR စီမံကိန်းများသည် ထပ်မံလုပ်ဆောင်နိုင်သည့် FMNR လှုပ်ရှားမှုများကို လှုံ့ဆော်ပေးသင့်သည်။ ယင်းကို လုပ်ဆောင်ရန်အတွက်၊ တစ်ခုတည်းသော မှန်ကန်သော နည်းလမ်းကို ချမှတ်မည့်အစား၊ ရပ်ရွာလူထုနှင့် ပူးပေါင်းပြီး၊ ၎င်းတို့၏ မျှော်မှန်းချက်များနှင့် ကြိုးပမ်းမှုများအပေါ် အခြေခံကာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ စီမံကိန်းများသည် FMNR အရင်းခံမူဝါဒများကို တတ်နိုင်သမျှ လိုက်နာရန် ရည်ရွယ်သင့်သည်။

စီမံကိန်းတစ်ခုသည် သတ်မှတ်ထားသော စတင်ချိန်နှင့် ပြီးဆုံးမည့်ရက်စွဲ၊ ဘဏ္ဍာ ၊ လုပ်ဆောင်ချက် အစီအစဉ်၊ ညွှန်းကိန်းများနှင့် ရည်မှန်းချက်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ သင်၏အဓိက ရည်ရွယ်ချက်များထဲမှ တစ်ခုသည် FMNR လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုမွေးဖွားရန်အတွက် အထောက်အကူဖြစ် စေသော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးရန်ဖြစ်သင့်သည် ဟူသောအချက်ကို ဘယ်သောအခါမှ မျက်ကွယ် မပြုမိရန် အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းသည် ကောင်းစွာသတ်မှတ်ထားသော အစနှင့်အဆုံးမှတ်မရှိပါ၊ ပြင်ပအရင်းအမြစ်များပေါ် မူတည်ခြင်းလည်းမရှိသည့်အပြင် ရည်မှန်းချက်များ သို့မဟုတ် နယ်ပယ် ဒေသကန့်သတ်ချက်များလည်း မရှိပါ။

ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာသီအိုရီ/ ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာသဘောတရား (Theory of change)

စီမံကိန်း ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သဘောတရားဆိုသည်မှာ သင်၏လုပ်ဆောင်မှုများကြောင့် အပြောင်း အလဲများ မည်သို့ဖြစ်ပေါ်လာမည်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပြီး မည်သည့်အကျိုးရလဒ်များနှင့် သက်ရောက်မှုများ ထွက်ပေါ်လာမည်ဆိုသည်ကိုဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲမှုသဘောတရား ပုံကြမ်းများ သို့မဟုတ် ဖော်ပြချက် သီအိုရီများသည် သင်၏ စီမံကိန်းကို စီမံကိန်းအဖွဲ့နှင့် အခြား သက်ဆိုင်သူများထံ သတင်းပို့ဆောင်ရန်နှင့် ရှင်းပြရန် အသုံးဝင် သည်သာမက မျှော်မှန်းရလဒ်များနှင့် သက်ရောက်မှုများကို စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ် ရာတွင်လည်း လမ်းညွှန်ခြင်းပေးနိုင်ပါသည်။ FMNR ၏ ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာသဘောတရားသည် FMNR ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်း ကျင်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုဖော်ပြသည်။ ဤပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာသီအိုရီသည် FMNR ကို အခြား သက်ဆိုင်သူများအား ရှင်းပြသည့်အခါ သို့မဟုတ် သင့်စီမံကိန်း၏ကိုယ်ပိုင်ပြောင်းလဲမှု သဘော တရားကို သတ်မှတ်ရာတွင် အခြေခံအချက်အဖြစ် အသုံးချနိုင်ပါသည်။ FMNR သည် အများအားဖြင့် စီမံကိန်းတစ်ခု၏ လုပ်ဆောင်ချက်များစွာထဲမှ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် သင်၏ကိုယ်ပိုင်ပြောင်းလဲမှုသဘော တရားသည် အခြားသော အကြောင်းရင်းခံလမ်းကြောင်းများ သို့မဟုတ် ရလဒ် ကွင်းဆက်များလည်း ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

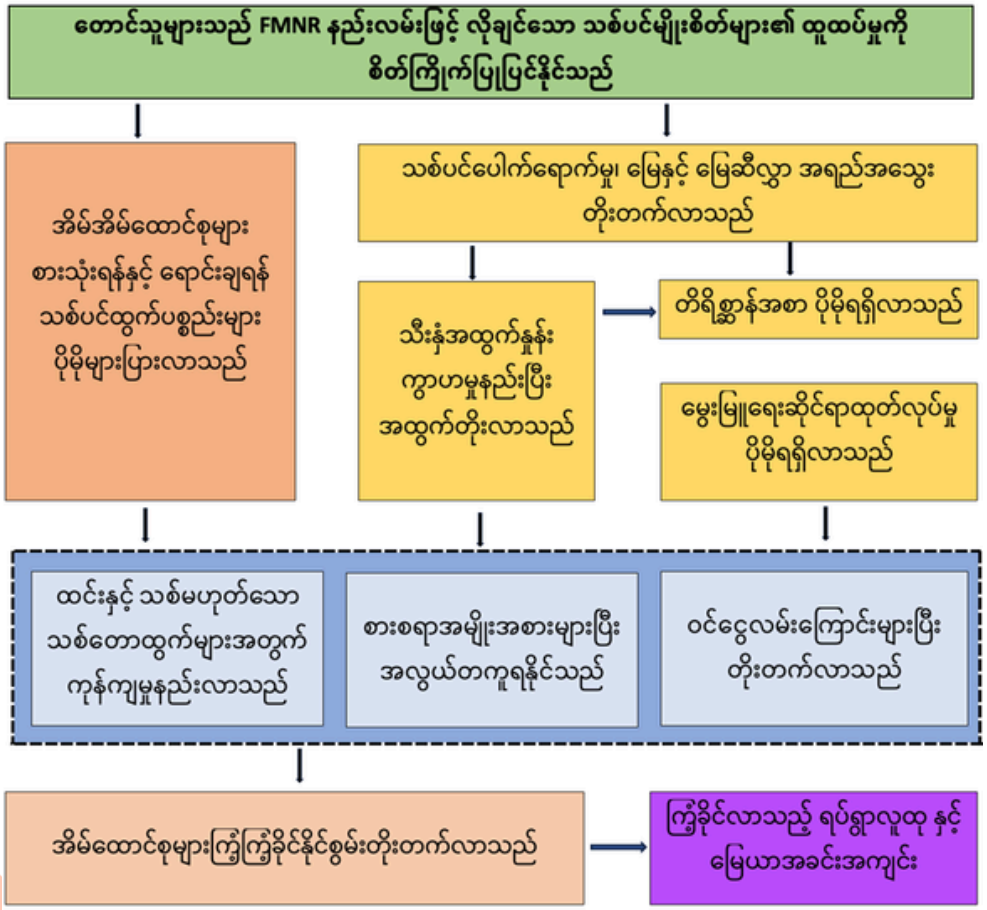

ပုံ ၁။ FMNR အတွက် ရိုးရှင်းသော ပြောင်းလဲမှုသဘောတရား။ အရင်းအမြစ်- C. Kabore pers. com. (၂၀၁၅)

အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ် (Concept Note)

အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ် (Concept Note) သည် စီမံကိန်းအသစ်အတွက် သင့်အတွေးအခေါ်များကို စူးစိုက်ပြီး အလွယ်တကူနားလည်အောင်ရှင်းလင်းရန် အလွန်အသုံးဝင်သော နည်းလမ်းအထောက်အကူတစ်ခု ဖြစ်နိုင် သည်။ ၎င်းသည် နောက်ထပ်ချဲ့ထွင်ရန်အတွက် ရှင်းလင်းပြီး ရိုးရှင်းသော စီမံကိန်းအကြံပြုချက်ကို ဖော်ပြပေးနိုင်သလို၊ စီမံကိန်းအကြံပြုချက် အပြည့်အစုံကို ဖန်တီးရန်အတွက်လည်း အထောက်အကူ ပြုနိုင်ပြီး ဈေးကွက်ရှာဖွေရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများသို့လွယ်ကူစွာ ရှင်ပြနိုင်ပါသည်။ အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ်များသည် စီမံကိန်းကို အနာဂတ်ပါဝင်လာမည့် မိတ်ဖက်များနှင့် အခြားသက်ဆိုင်သူများ ထံမိတ်ဆက်ရာတွင်လည်း ကူညီပေးနိုင်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သို့မဟုတ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း နိမ့်ကျမှုကို အခြေခံပြဿနာအဖြစ် ဖော်ထုတ်ထားသည့် တည်ရှိပြီးသား စီမံ ကိန်းများတွင် FMNR သည်ဆန်းသစ်တီထွင်မှုတစ်ခုအဖြစ် အဆိုပြုရာတွင် အသုံးဝင်ပါသည်။

FMNR အတွက် အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းသည် အခြားသော အခြားသောစီမံချက်များကို ပြင်ဆင်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် သိသိသာသာ ကွဲပြားခြင်းမရှိပါ။ ကွဲပြားသည့်အချက်မှာ၊ ၎င်း၏ ဘက်စုံအသုံးပြုနိုင်မှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းနှစ်ခုလုံးပါဝင်ခြင်း ကြောင့် FMNR သည် ပိုမိုတိကျသောဆောင်ရွက်ချက်များဖြင့် အလှူရှင်များကို ဆွဲဆောင်နိုင်သော အစီအစဉ် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အလားအလာရှိသော FMNR အလှူရှင်များမှာ အောက်ပါအချက်များအား ဦးတည်ထားသူများ ဖြစ်ပါသည်-

- ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ
- ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ
- သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ
- စိုက်ပျိုးရေး
- သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေး
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရေးနှင့် လျော့ပါးသက်သာစေရေး
- လူမှုရေးအရင်းအနှီးတည်ဆောက်ခြင်း။
- ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ
- အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်မှု
- လူနည်းစုအုပ်စု၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်မှု
- ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း
- ရေရှည်တည်တံ့သော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှု
- လူငယ်များ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ
- စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဝင်ငွေရရှိရေး
- ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု
- ပဋ္ဌိပက္ခလျော့ပါးစေခြင်း
- ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကဲ့သို့သော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ စီးပွားရေးစွမ်းရည် ကြောင့် သက်ရောက်မှုရှိသော အခြားနယ်ပယ်များ

အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ်သည် အလှူရှင်၏အာရုံစိုက်မှုနှင့် ကိုက်ညီရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး၊ အလှူရှင်များ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ရလဒ်များကို မီးမောင်းထိုးပြသည့် FMNR ၏ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို ဖော်ပြထားရန်လိုအပ်ပါသည်။

ထိရောက်သော အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ်ဖန်တီးရန် ရိုးရှင်းသောနည်းလမ်းများ

• အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ်များသည် အလွန်တိုသောကြောင့် အသေးစိတ်များစွာမထည့်ပါနှင့်၊ သို့သော် သင်ပါဝင်သည့် အရာသည် ရ ယုံကြည်စိတ်ချရပြီး အကောင်းဆုံး ရှင်းပြထားသည်ကို သေချာပါစေ။

• အပြုသဘောဆောင်ပါ။ သင်သည် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုဆီသို့ ရောက်ရှိလိုသည့်အတွက် သင်တင်ပြ သောအရာအတွက် ဘာများရရှိနိုင်သည်ကို သင်၏ဖတ်ရှုသူတွေသိနိုင်စေရန် သေချာစေပါ။ အနာဂတ်အတွက် သင့်အမြင်ကို ဖော်ပြပါ။

• သင်၏ အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ်သည် အလှူရှင်နှင့် ကိုက်ညီသင့်သည်။ အလှူရှင်ကို မသိပါက သုတေသန အချို့လုပ်ပါ၊ သင်၏ အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ်ကို ၎င်းတို့၏ စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် အာရုံစူးစိုက်မှုနယ်ပယ်များ နှင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပါ။
• သင်၏ အဆိုပြုလွှာအနှစ်ချုပ်သည် ပြင်ပလူတစ်ဦးနားလည်ရန် လွယ်ကူကြောင်း သေချာပါစေ။- ၎င် သင်မသတ်မှတ်ပါက ဗန်းစကားနှင့် အတိုကောက်များကို ရှောင်ကြဉ်ပါ။ ရိုးရှင်းသော၊ ရှင်းလင်းသော အသုံးအနှုန်းနှင့် ခိုင်မာပြတ်သားသော၊ အားကောင်းသော အတွေးအခေါ်များသည် အလုပ်များသော စာဖတ်ဖသူများအတွက် မိတ်ဆွေများဖြစ်လာစေသည်။
• အမှားကင်းပြီး ဖတ်ရလွယ်ကူကြောင်း သေချာစေရန် သင်၏နောက်ဆုံးစာရွက်စာတမ်းကို အမြဲစစ် ဆေးပါ - စာသားကို ဖတ်နိုင်လောက်အောင်ကြီးပြီး သပ်ရပ်စွာ နေရာချထားပါ၊ အချက်အလက် အားလုံး မှန်ကန်ကြောင်း သေချာပါစေ။

လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး အခြေခံချမှတ်ချက်များ၊ ကျိုးကြောင်းဆီလျော် သောလုပ်ငန်း ဇယား (Logframes)

Logframes သည် စီမံကိန်းအချက်အလက်များစုစည်းခြင်းအတွက်အများစုလက်ခံထားသော နည်းလမ်း တစ်ခုဖြစ်ပြီး အလှူရှင်အများစုကတောင်းဆိုကြပါသည်။ Logframes တွင်စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ချက်များ၊ အချိန်ဇယားများ၊ ရရှိရန် ရည်ရွယ်ထားသော ရည်မှန်းချက်များ၊ ပါဝင်မည့်သူများနှင့် ခြေရာခံရမည့်နည်း လမ်းများ ပါဝင်ပါသည်။ Logframe သည် စီမံကိန်းအစီအစဉ် ကိုအကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြရန် ရိုးရှင်းသော နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။
FMNR ပရောဂျက်များသည် ပြင်ပရန်ပုံငွေမရှိဘဲ FMNR စတင်သည့် ရပ်ရွာလူထုမှသည် NGO အဖွဲ့ အစည်းများမှ ထောက်ပံ့သော အကြီးစား ကာဗွန်သိုလှောင်ရေးစီမံကိန်းများအထိ အလွန်ကွဲပြားသော ကြောင့် - FMNR logframe တစ်ခုတည်ဆောက်ရန် တစ်မျိုးတည်းသောနည်းလမ်းမှန်သို့မဟုတ် စံပုံစံပုံစံ တစ်ခုလည်း မရှိပါ။ ရံဖန်ရံခါ အလှူရှင်တစ်ဦးသည် သင့်အား သီးခြား logframe ပုံစံဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန် တောင်းဆိုလိမ့်မည်။ သို့သော်၊ ဤစီမံကိန်းများသို့မဟုတ် အလှူရှင်များအတွက် logframe တစ်ခုကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရန် သင်လိုအပ်မည့် အခြေခံအချက်အလက်များမှာ ဆင်တူပါသည်။ ဤအခန်းသည် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော နမူနာပုံစံများအားလုံးကို ဖော်ပြမည်မဟုတ်သော်လည်း FMNR ၏ အခြေခံ မဟာဗျူဟာကို အလေးထားဖော်ပြသွားပါမည်။

FMNR စီမံကိန်းအခြေခံသဘောတရား

FMNR ၏ အခြေခံ သဘောတရားမှာ - ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ရှိပြီးသားသစ်ပင်များ သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင်ကြဲသည့်မျိုးစေ့များကို စနစ်တကျ ပြန် လည်ကြီးထွားစေရန် တွန်းအားပေးပြီး ၎င်းတို့မှ ရရှိလာသော အရွယ်ရောက်သည့် သစ်ပင်များကို လုပ်ကိုင်သူ၏ တစ်ဦးချင်းလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရန် စီမံခန့်ခွဲကာ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူ အားလုံးမှ သဘောတူညီထားသော ဥပဒေစည်းမျဉ်းများနှင့် အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံများအရ ရပ်ရွာလူထုမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါက၊ ထို့နောက်၊ ရပ်ရွာလူထုသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို ပြန်လည်ထူထောင် နိုင်ပြီး ထိခိုက်လွယ်ခြင်းနှင့် ဆင့်ရဲတွင်းမှရုန်းထွက်ရန် သူတို့ရဲ့စားဝတ်နေရေးကို ထိမ်းကျောင်းနိုင် မည်ဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် FMNR သည် ထိပ်ပိုင်းမှ အဖြေရှာပေးခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်ရွာလူထုအတွက် စီမံကိန်းကို လက်ခံရန် သွင်းအားစုနှင့် ပြင်ပမက်လုံးများပေးဆောင်ခြင်းထက် ရပ်ရွာလူထု၏ကိုယ်ပိုင်ကြိုးပမ်းအား ထုတ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုကို ပံ့ပိုးခြင်းဖြင့် FMNR ကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အာဏာရပြီး စွမ်းရည်ရှိသော လူထုအဖွဲ့အစည်းများက အခြားသူများထံ ဆက်သွယ်ကာ သူတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုများကို သင်ကြားပေးပါသည်။

FMNR လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး အခြေခံချမှတ်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း (FMNR logframe considerations)

FMNR တွင် အဓိက ဦးစားပေးသည့်အချက်မှာ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းအားလုံးကို သက်ဆိုင်ရာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသည့် အခြေအနေများ၊ ပြဿနာများနှင့် ချိပ်ဆက် ရန်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်း၏ အယူအဆသည် ယင်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြရန် အရေးကြီးပြီး စီမံကိန်း သက်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် ရပ်ရွာလူထုသည် ၎င်းတို့လုပ်ငန်းနှင့် အရင်းအမြစ်များ၏ ဦးတည်ချက်ကို ပိုင်ကိုယ်ခွင့်ရှိစေရန် အာမခံရမည်ဖြစ်သည်။

FMNR အောင်မြင်ရန်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ အမြဲလိုအပ် သောကြောင့်၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး အခြေခံချမှတ်ချက်များ အစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို သင့် လျော်စွာ ခွဲခြားသတ်မှတ်ပြီး ရှင်းလင်းဖော်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

FMNR အတွက် လူမှုသာတူညီမျှမှုသည်လည်း ဦးစားပေးဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် အညွှန်းပြချက်များကို လိင်အလိုက်၊ သက်ဆိုင်ပါက လူမျိုး၊ ဘာသာရေး သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းအုပ်စုအလိုက် ခွဲခြားရမည်ဖြစ် ပါသည်။ FMNR လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် အခြားလူနည်းစု သို့မဟုတ် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စု များ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အတိုင်းအတာကို လည်း FMNR ၏ ရည်မှန်းချက်များ၊ ဆောင်ရွက်ချက်များ နှင့် ညွှန်းကိန်းများက ခြေရာခံနိုင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

FMNR ရဲ့ စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များ၊ ရလဒ်များနှင့် ဆောက်ရွက်မှုများကို မည်သို့တည်ဆောက်နိုင် မလဲဆိုတာကို ဖော်ပြထားတဲ့ နမူနာ logframe ကို ပူးတွဲစာ ၇ မှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ FMNR၏ စောင့် ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း ဆိုင်ရာနောက်အခန်းတွင် (monitoring and evaluation of FMNR) ညွှန်ကိန်းများအကြောင်း အသေးစိတ် ဖော်ပြထားပြီး အညွှန်းကိန်း အမျိုးမျိုးက စီမံကိန်း အမျိုးမျိုးအတွက် ဘယ်လိုအသုံးဝင်မလဲ ဆိုတာကို ပါ ဖော်ပြထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဆိုပါအပိုင်း ကိုလည်း သေချာစွာ ပြန်လည်သုံးသပ်ဖတ်ရှုပါ။

ဘဏ္ဍာငွေလျာထားခြင်း (Budgeting)

မည်သည့်လူထုအသိုင်းအဝိုင်းကမဆို ရံပုံငွေမလိုဘဲ၊ အစိုးရ သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ ပံ့ပိုးမှုမရှိဘဲ FMNR ကို ကျင့်သုံးရန်ဖြစ်နိုင်ချေရှိပါသည်၊ ဤနည်းအတိုင်းပင် နိုင်ဂျာပြည်သူများက သစ်တော ဟက်တာ၆သန်းကျော်ကို ပြန်လည်ထူထောင်ခဲ့ကြပါသည်။

သို့သော် FMNR ကို လျင်မြန်စွာ ပျံ့နှံ့စေရန်အတွက် ၎င်းနည်းလမ်းကိုမသိသေးသော နိုင်ငံများနှင့် ဒေသများတွင် အသိပညာပေးမှုနှင့် လှုပ်ရှားမှုများ ဖန်တီးရန် လိုအပ်သောကြောင့် ကုန်ကျစရိတ် လိုအပ်ပါသည်။ ကုန်ကျစရိတ်မှာ လုပ်ဆောင်မည့်နည်းလမ်းနှင့် စီမံကိန်း၏ အတိုင်းအတာအပေါ် မူတည်ကာများစွာ ကွာခြားနိုင်ပါသည်။ စံပြ FMNR စီမံကိန်း အရွယ်အစား ဆိုတာ မရှိပါ။

FMNR ဘတ်ဂျက်တစ်ခုသည် လုပ်ဆောင်ချက်၊အပြန်အလှန်လည်ပတ်မှုနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ကုန်ကျစရိတ်များ ကဲ့သို့သော ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၁၀,၀၀၀-၂၀,၀၀၀လောက်သာ ရှိနိုင် သည်။ ဒါမှမဟုတ်၊ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး၊ မြို့နယ်အနှံ့ ပံ့ပိုးမှု နှင့်နောက်ဆက် တွဲလုပ်ငန်းများ၊ ပူးပေါင်းဖွဲ့ စည်းရေး၊ မှတ်ပုံတင်ရေးနှင့် မူဝါဒရေးရာ ဆောင်ရွက်မှုစသည် တို့ပါဝင် သည့် စီမံကိန်းတစ် ခုအတွက် တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ မှ ဒေါ်လာ ၃၀၀,၀၀၀ လိုအပ်နိုင်သည်။ ထပ်တိုးလုပ်ငန်းများ - ဥပမာ ပိုမိုကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များ၊ ဈေးကွက်ကွင်းဆက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးများပါဝင်လာပါက ကုန်ကျစရိတ်များ တိုးလာမည်ဖြစ် သည်။

FMNR စည်းရုံးလှုပ်ရှားမှုတွင် အဓိကကုန်ကျစရိတ်များမှာ-

- ဝန်ထမ်းလစာများ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ သင်တန်းများ၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းနှင့် နောက်ဆက် တွဲလုပ်ငန်းများ၊ အဖွဲ့အစည်းတည်ဆောက်မှုစနစ်ထူထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပံ့ပိုးကူညီခြင်း၊ မူဝါဒများ ဖန်တီးခြင်းနှင့် ပါဝင်သူများ၏သဘောထားရယူခြင်းအတွက်
- သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
- အပြန်အလှန်လည်ပတ်မှုများနှင့် ဌာနေသင်တန်းအခမ်းအနားများ
- စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်း

• လုပ်သာကိုင်သာရှိသောမူဝါဒပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ထောက်ခံအားပေးခြင်း။ (ဘဏ္ဍာငွေကို ကောင်းစွာ အသုံးပြုခြင်းသည် လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် ၎င်းတို့၏ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို စဉ်ဆက် မပြတ် စီမံခန့်ခွဲရန် တွန်းအားပေးသည့် နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော မူဝါဒပတ်ဝန်းကျင်များ ဖန်တီးနိုင် စေရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု အမြဲပါဝင်နေပါသည်။)

အခြေခံအဆင့်မှာတွင် FMNR စီမံကိန်းများအား အစိုးရ၏ တိုးချဲ့ရေးအစီအစဉ် သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေး အစီအစဉ်ဝန်ထမ်းတွေက FMNR သင်တန်းရထားတဲ့ အရာရှိတွေနဲ့အတူ ဆောင်ရွက်နိုင် ပါသည်။ ဒါမှမဟုတ်၊ အစိုးရ၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး သို့မဟုတ် သစ်တောစီမံခန့်ခွဲမှု အရာရှိများနှင့် ရပ်ရွာကရွေးချယ်ထားတဲ့ FMNR မြှင့်တင်သူများက ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်နိုင်ပါတယ်။ ရှုပ်ထွေးသည့် သို့မဟုတ် အကြီးစား စီမံကိန်းများ အထူးသဖြင့် ကာဗွန်စီမံကိန်းလို ခက်ခဲသည့် အကဲဖြတ်မှုလိုအပ်သောစီမံကိန်းတွေအတွက်မူ FMNR အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်သည့် ဝန်ထမ်းများနှင့် နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူများအား အမြဲလိုအပ်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းများတွင် နိုင်ငံတော်အဆင့် မူဝါဒကို လွှမ်းမိုးနိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းများပါဝင်နေပါက စည်းရုံးရေးဝန်ထမ်းများ သို့မဟုတ် နည်းပညာဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများ လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

အဆုံးထိ စောင့်ကြည့်ပါ/ မျက်ခြေမပြတ်ပါစေနှင့်

FMNR ဆောင်ရွက်မှု၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာလူထုအား ၎င်းတို့၏ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို စီမံ ခန့်ခွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို ပိုင်ဆိုင်ရန်ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ကွင်းဝန်ထမ်းများသည် FMNR ၏ အဓိက မြှင့်တင်သူများ ဖြစ်လာမည့် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တည်ဆောက်ရန် အာရုံစိုက်သင့်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ FMNR စီမံကိန်းအတွက် အမြဲတမ်းကုန်ကျစမနေစေပဲရပ်ရွာလူထု သည် ၎င်းတို့၏နေထိုင်မှုနှင့် မြေယာများအတွက် အပြည့်အဝ တာဝန်ယူနိုင်သည့် သီးခြားထွက်ခွာရေး အစီအစဉ်တစ်ခု ပါဝင်သင့်သည်။

ဝန်ထမ်းများခန့်ထားခြင်း

FMNR မြှင့်တင်ရေးဝန်ထမ်းများသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် သစ်တောဌာန နယ်ပယ်မှ နောက်ခံကျွမ်းကျင်မှုရှိသူများဖြစ်သင့်သည်။ FMNR အတွေ့အကြုံကို ဦးစားပေးမည်ဖြစ် သော်လည်း ကတိကဝတ်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုသည် ဘွဲ့လက်မှတ်အရေအတွက်ထက် ပိုအရေးကြီးသည်။ ယနေ့အထိ FMNR လျှင်မြန်စွာပြန့်ပွားနိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ အဓိကအားဖြင့် (အများစုမှာ ပညာတတ်မဟုတ် သော) FMNR လုပ်ကိုင်ကြသူများက ၎င်းတို့၏အိမ်နီးနားချင်းများနှင့် ဆွေးနွေးသောကြောင့်ဖြစ်သည် - ယင်းက FMNR ပြန့်ပွားရေးဝန်ထမ်းများ၏ အရေးကြီးသော အရည်အချင်းများမှာ လူမှုဆက်ဆံရေး စွမ်းရည်နှင့် FMNR အပေါ် စိတ်အားထက်သန်မှုဖြစ်ကြောင်း ပြသသည်။ အရေးအကြီးဆုံး အရည်အချင်းများမှာ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် FMNR အပေါ်စိတ်အားထက်သန်မှုဖြစ်သည်။

ဝန်ထမ်းများသည် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်သူ၊ ဖော်ရွေသူ၊ အားပေးတတ်သူ၊ အဆင်မပြေမှုများကို ရင်ဆိုင်ရာတွင် စိတ်ရှည်သည်းခံနိုင်စွမ်းရှိရပါမည်။ ဝန်ထမ်းများသည် FMNR ကို စိတ်ဝင်စားကာ သေချာစွာ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး အမှန်တကယ်ပြန့်နှံ့အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်သူဖြစ်ရမည်။ ကိုယ်ပိုင်စိုက်ကွင်းရှိသော ကွင်းဝန်ထမ်းများသည် စံပြအနေဖြင့် ဦးဆောင်ကာ FMNR ကို ကိုယ်တိုင် အကျယ်တဝင့် ကျင့်သုံးသင့်ပါသည်။

ဝန်ထမ်းတွေကို ဖြစ်နိုင်သမျှ ရေရှည်အလုပ်ခန့်ထားသင့်ပါသည်။ FMNR ကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းသည် အချိန်ယူရ သောကြောင့် ဝန်ထမ်းများ၏ နားလည်မှု၊ ညီညွတ်မှုနှင့် ကတိကဝတ်များသည် အရေးကြီး ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများနှင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် ဒေသခံများဖြစ်သင့်ပါသည်။

ကာဗွန်စီမံကိန်းများသည် ကာဗွန်စုပ်ယူမှုကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းကုန်ကျစရိတ်များ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ဤကုန်ကျစရိတ်သည် စီမံကိန်းသက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ရပ်ရွာမှ ကျခံရမှုရှိ မရှိသည်စီမံကိန်း စာချုပ်များပေါ်တွင် မူတည်ပြီး ဤနေရာတွင် အကျုံးမဝင်ပါ။

လေ့ကျင့်ရေးနှင့် ပံ့ပိုးမှု

FMNR တွင် ဝန်ထမ်းအသစ်များအတွက် ပထမခြောက်လအတွင်း အနီးကပ်ကြီးကြပ်မှုနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုသည် ၎င်းတို့၏ အောင်မြင်မှုအတွက် အခြေခံကျသည့်အချက်ဖြစ်သည်။ ဝန်ထမ်းအသစ် များသည် အွန်လိုင်း (online) FMNR သင်တန်းကို လေ့လာရန် အကြံပြုပါသည်။ တစ်လလျှင် တစ်ကြိမ် အတွေ့အကြုံရှိသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်မှ သို့မဟုတ် အနည်းဆုံး ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် အတွေ့အကြုံရှိသူ တစ်ဦးက ကွင်းဆင်းရန်အကြံပြုလိုပါသည်။ ပထမ သုံးနှစ်အတွင်း တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ပြင်ပ FMNR ချန်ပီယံတစ်ဦး၏ လာရောက်လေ့လာခြင်းမှာလည်း အရေးပါပါသည်။

နိုင်ငံတွင်း FMNR ဝန်ထမ်းများတွင် သီးခြားပြဿနာများအကြောင်း ပြောဆိုနိုင်သော ပြင်ပလမ်းညွှန် ဆရာတစ်ဦးရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ အထူးအကြံပြုလိုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် World Vision ရဲ့ အရှေ့အာဖ ရိုက FMNR စီမံကိန်းကို နည်းပညာ အကြံပေးတစ်ယောက်က နှစ်တစ်ကြိမ် လာရောက်စစ်ဆေးပေမဲ့ နိုင်ငံတွင်းစီမံကိန်းမန်နေဂျာများသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများရှိ ၎င်းတို့၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ပုံမှန် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ ပြဿနာများပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါနှင့် နှစ်စဉ် နိုင်ငံအနှံ့အစည်းအဝေးများတွင် အတွေ့အကြုံတွေ ပြန်လည်မျှဝေလေ့ရှိကြပါတယ်။

နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု

FMNR စီမံကိန်းအများစုအတွက်၊ ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သုတေသနပြုခြင်း အတွက် ပြင်ပနည်းပညာ အကူအညီများ လိုအပ်နိုင်သည်။ သို့သော် ကာဗွန်စီမံကိန်းများတွင် ပြင်ပ ကျွမ်းကျင်မှု နှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု ထပ်မံ လိုအပ်မည်မှာ သေချာပါသည်။

FMNR သင်တန်းနည်းပြတစ်ဦး၏တစ်နေ့တာ

တန်ဇနီးနီးယားနိုင်ငံ၏ မြို့တော် ဒိုဒိုမာသည် ၈၀ ခန့်က သစ်တောနှင့် တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်ရေးဒေသ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခင်နှစ် ၃၀ နှစ်အတွင်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုမြန်ဆန်လာပြီး ဒိုဒိုမာဒေသမှာ ယခင် မြေဆီ ထက်သန်ရာနေရာမှ ယခုအခါ မိုးနည်း ရပ်ဝန်းဖြစ်လာပြီး လူအများမှာ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းပြုရန် ရုန်းကန်နေကြရသည်။ ဤသစ်တောပြုန်းတီးမှု၏ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ လယ် ယာလုပ်ငန်း နည်းပညာမကောင်းခြင်းနှင့် မြို့ပြများအတွက် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်း တို့ ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပုံ (၂) အန်ဒရူးဂျုံးစ် (ဘယ်) နှင့် နာဆိုရို တို့သည် တန်ဇနီးနီးယားတွင် FMNR (2015) သင်တန်းပို့ချပေးပါသည်။ ဓာတ်ပုံ- A. Jones

အန်ဒရူးဂျုံးစ် ()Andrew Jones သည် တန်ဇနီးနီးယား သူငယ်ချင်း၊ FMNR သင်တန်းနည်းပြ နာဆိုရို (Nassoro) တို့နှင့် အတူ ဒိုဒိုမာ (Dodoma) ဒေသရှိ ကျေးရွာ ၆၀ သို့ FMNR သင်တန်းကို တန်ဇနီးနီးယားရှိ အင်ဂလီကန် (Anglican) ဘုရားကျောင်းနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဤတွင်၊ အန်ဒရူး သည် စီမံကိန်း၏နေ့စဉ်လုပ်ဆောင်မှုအချို့ကို မျှဝေပါသည်။

ကျေးရွာတစ်ခုစီကို ငါးကြိမ်သွားရပြီး အစီအစဉ်တစ်ခုလုံး၏ကုန်ကျစရိတ်မှာ ၁၂ လတာကာလ အတွင်း အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၃,၅၀၀ သာဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်အနေနှင့် အားပေးမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုတို့ကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပြီး ကနဦးသင်တန်းရေးပုံစံ ရေးဆွဲခြင်းတွင် ပဝင်ခဲ့ပါသည်။ နာဆိုရိုသည် စီမံကိန်းကို ယူဖူဖဂျိ ဝါ မိတိ ("Ufufuaji wa miti") ဟုခေါ်ဆိုခဲ့ပြီး ၎င်း သည် ဆွာဟီလီတွင် 'သစ်ပင်များ ပြန်လည်ရှင်သန်ခြင်း' ကိုဆိုလိုသည်။ သူအသုံးပြု သည့် အတိုကောက်မှာ ယူမိ ('UMI') ဖြစ်ပြီး ဒေသဆိုင်ရာ ကီဂိုဂို (KiGogo)ဘာသာ စကားဖြင့် 'ဘဝ' ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ သည်။

နာဆိုရို သည် တစ်ပတ်လျှင် သုံးရက်မှ လေးရက်အထိ ရွာသို့ ဆိုင်ကယ်ဖြင့် သွားသည်။ သူ့ရဲ့ နည်း စနစ်က ရွာကို ပထမ ဆုံးရောက်တဲ့ အချိန်မှာ ဘာပြဿနာတွေ ဖြေရှင်း ရမလဲဆိုတာ ရှာဖွေ တာပဲဖြစ် ပါ တယ်။ အများအားဖြင့် ပါဝင်သူ အုပ်စုမှ အသက်ကြီးသူတစ်ဦးကို (ဆွေးနွေးမှုစတင်ရန်) ရွေးချယ် ပါတယ်။ ကျွန်တော်တွေ့ရတာကတော့ နှစ်သက်စရာ ကောင်းသောအချိန်တွေကို သူတို့ ပိုမှတ်မိကြ တယ်။ တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များ အနီးအနားမှာ နေကြတဲ့အခါ သစ်ပင်တွေ ပေါများလာတာ၊ သီးနှံတွေ ပိုမိုအောင်မြင်လာတာ၊ သစ်သီးခူးရတဲ့ အခါတွေမှာပေါ့။ အမှတ်ရစရာများ ပြောကြပြီး နောက်တွင်၊ နာဆိုရို သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိသစ်ပင်များ၏ အဓိကလုပ်ဆောင်မှုငါးခုကို ရှင်းပြပါသည်။ ထို့နောက် ခုတ်လှဲထားသောသစ်ပင်များ၏ ပင်စည်များ ပြန်လည်ရှင်သန်နိုင်စေမည့် သတင်းကောင်း ကို ရှင်းပြပါသည်။

ဆွာဟီလီဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော မှတ်စုများနှင့် ပုံများပါဝင်သောစာရွက်ကို ဝေပေးပြီး နောက် နာရိုဆို ၏ FMNR အလုပ် ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် မတက်ရောက် သူများကို လေ့ကျင့် ပေးရန် ရွာသား များ၏ စွမ်းရည်ကို စမ်းသပ်ပါ သည်။ သူ သည် ရွာသားများ နှင့် အတူ သစ်ပင်များကို ကိုင်းချိုင် ကြပြီးသူ့ပထဆုံး ခရီးစဉ်ကို လက်စ သတ်ကာနောက်ဆုံးတွင် ကျေးရွာမှ လူ အများစုကိုအိမ်စာ အနေနှင့်လူ တစ်ဦး စီ က တစ်ရက်လျှင်သစ်ပင် ၁၀ပင်ခန့် ကို ၁၀ ရက်တိုင် ကိုင်းချိုင် စေ ခဲ့သည်။

ပုံ (၃) Nassoro သည် တန်ဇန်းနီးယား၊ တန်ဇန်းနီးယားတွင် သစ်ပင်တစ်ပင်ကို ကိုင်းချိုင်ရန် စေတနာ့ဝန်ထမ်းအား သရုပ်ပြပုံ (၂၀၁၅)။ ဓာတ်ပုံ .AJones

နာဆိုရို ၏နောက်ဆက်တွဲခရီးစဉ်များသည် အားပေးမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုပေးရန်အပြင် ရွာသားများ အကျိုးရှိနိုင် မည့် အခြား စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများအတွက် သင်တန်းများဖြစ်သည့် ကြက် သို့မဟုတ် ဝက် များကို ရောင်း ချရန်အတွက် မွေးမြူခြင်း များဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏လုပ်ငန်းများမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် လူများကို သစ်ပင်များခုတ်ခြင်းနှင့် မြို့ပြဈေးများ သို့ မီးသွေးရောင်းပြီးငွေ ရှာခြင်းကို ရပ်တန့်ရန် မဖြစ်မနေတောင်းဆိုနေခြင်းဖြစ်သည်။

သစ်ပင်ပြန် လည် ပျိုးထောင်ခြင်း အောင်မြင်မှုရရှိရန်အတွက် ရွာလူထုအား အခြားဝင်ငွေရမည့်လုပ်ငန်းများကို လေ့လာ ရန် နှင့်စတင်ရန် ကူညီဖို့လိုအပ်ပါသည်။

ယခုအချိန်အထိ နာဆိုရိုသည် ရွာပေါင်း ၃၀ သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ပြီး အချို့နေရာများကို နှစ်ကြိမ် တိုင်သွားခဲ့သည်။ သူ့ကို အများစုက နွေးထွေးစွာလက်ခံကြပြီး အချို့ကလက်မခံကြပါ။ နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ငန်းများတွင် အခက်အခဲများ အမြဲရှိနေတတ်ပြီး ရွာသားများအား ၎င်းတို့၏ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်တွင် သစ်ပင်ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်း၏ မြန်ဆန်သော အကျိုးကျေးဇူးများကို မြင်နိုင်စေရန် ကူညီပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

FMNR စီမံကိန်းတစ်ခုတွင်ပါဝင်သော အဓိကအစိတ်အပိုင်းများ

FMNR ကျင့်သုံးမှုကို တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ခြင်းအတွက် စီမံကိန်းများတွင် အောက်ပါ လုပ်ငန်းအချို့ကို ပါဝင်လေ့ ရှိသည်။ မည်သည့်စီမံကိန်းတစ်ခုကမှ ဤလုပ်ငန်းအားလုံးမပါဝင်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် သင်ပါဝင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များသည် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ သီးခြား လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီစေရန် ရေးဆွဲထားကြောင်း သေချာ ပါစေ။

FMNR စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်းနှင့် အထောက်အပံ့ပေးခြင်း

- FMNR သည် အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် ရုံးအတွက် အသစ်ဖြစ်ပါက ပတ်ဝန်းကျင်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်းဆိုင်ရာ ဆက်စပ်မှုကို နားလည်ရန် စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများအား လေ့ကျင့် ပေးခြင်း။
- FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ရေစုဆောင်း ခြင်း၊ ဝင်ငွေရှာဖွေ ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ လှည့်ပတ်စားကျက်နှင့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စသည့် အခြားသင့်လျော်သော လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ရွေးချယ်ထားသော ဝန်ထမ်းများနှင့် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များကို FMNR သင်ကြားပို့ချနိုင်ရန် လေ့ကျင့် ပေးခြင်း။
- အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ မိတ်ဖက်များနှင့် ရပ်ရွာများတွင် အပြန်အလှန်လေ့လာ လည်ပတ်မှုများမှတ ဆင့် အသိအမြင် များဖန်တီးခြင်း။
- FMNR ကို လက်တွေ့အသုံးချရန် ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များအား သင်တန်းပေးခြင်း။
- လက်ရှိ FMNR လေ့ကျင့်သူများထံ သွားရောက်လေ့လာနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးခြင်း။
- FMNR နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှတို့ကြား ဆက်စပ်မှုကို နားလည်ရန် ရပ်ရွာရှိ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးအား သင်တန်းပေးခြင်း။
- အောင်မြင်မှုတိုးလာစေရန် FMNR အလေ့အကျင့်များကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေခြင်း၊ လမ်းညွှန်ပေးခြင်းနှင့် ပြဿနာ ဖြေရှင်းခြင်းများ။

လေ့လာရေးခရီးများ (Exchange visits)

အကောင်းဆုံးကတော့၊ FMNR ကို ကျင့်သုံးနေသော အခြားခရိုင်များ၊ တိုင်းပြည်များသို့ အပြန် အလှန်လေ့လာ ရေးခရီးများ သွားရောက်ရာတွင် ပါဝင်သင့်သူများမှာ

• စီမံကိန်းညှိနှိုင်းရေးမှူး၊

• ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းမှ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်များ၊

• ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများ၊

• သစ်တော၊ ပတ်ဝန်းကျင် သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးရေးဌာနများမှ အစိုးရအရာရှိတစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦး၊ နှင့်

• ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များအပါအဝင် အခြားသောအဓိက ပါဝင်သူများ။

နေရာ၊ လူမှုဓလေ့တွေနဲ့ ဘဏ္ဍာငွေ ခွင့်ပြုရပါက ဒေသခံမီဒီယာတွေနဲ့ ဩဇာရှိတဲ့ဒေသခံ ခေါင်းဆောင် တွေကိုလည်း ပါဝင်စေတာကလည်း အကျိုးရှိနိုင်ပါတယ်။

ပါဝင်သူအရေအတွက်ကို ဘဏ္ဍာငွေ နဲ့ကုန်ကျစားရိပ်ပေါ်မူတည်ပြီးညှိနှိုင်းရပါမယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဒေသခံ FMNR နေရာတစ်ခုကို ကားကြီးငှားပြီး လူအများ သွားရောက်လေ့လာစေခြင်းက ဝေးလံသော နိုင်ငံသို့ လေ့လာသူအနည်းငယ်ကို လေယာဉ်နဲ့သွားစေခြင်းထက် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစေ ပါလိမ့်မယ်။

ရပ်ရွာလူထုနှင့်ချိပ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုလုပ်ရှားမှုများ

• လိုအပ်ပါက FMNR ကော်မတီများ၊ လယ်သမားများနှင့် အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ၊ ကလေးအသင်းများနှင့် သမဝါယမ အသင်းများကဲ့သို့သော အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ပံ့ပိုးမှုဖွဲ့စည်းပုံများကို ထူထောင်ရာတွင် ကူညီပေးခြင်း သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းခြင်း။

• သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအား ဖန်တီးမှု၊ အကောင်အထည် ဖော်မှုနှင့် လိုက်နာစေရန် ပံ့ပိုးကူညီခြင်း။

• မူဝါဒများဖန်တီးရန် သို့မဟုတ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အစိုးရနှင့် ရိုးရာခေါင်းဆောင်များအား ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ရပ်ရွာလူထုသည် ၎င်းတို့၏အရင်းအမြစ်များ (သစ်ပင်၊ မြေ၊ အစာ၊ ရေ) ကို စဉ်ဆက်မပြတ် သုံးစွဲခွင့်ရှိပြီး အကျိုးအမြတ်များ ရရှိစေပါသည်။

• ဒေသအဆင့်၊ ရေဝေရေလဲစီမံခန့်ခွဲမှု သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အဆင့်မှာ FMNR လုပ်ဆောင်မှုအစီအစဉ်ကို လွယ်ကူစေခြင်း။

FMNR ကို ပံ့ပိုးရန် သို့မဟုတ် တည်ဆောက်ရန် ဖြည့်စွက်လုပ်ဆောင်မှုများ

• FMNR ၏ အကျိုးစီးပွားကို တိုးတက်စေသည့် ဈေးကွက်များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ ၊ တန်ဖိုးမြှင့် အခွင့်အလမ်းများ သို့မဟုတ် ပျားမွေးမြူခြင်းကဲ့သို့သော အခြားအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ရွေးချယ် စရာများဖန်တီးပေးခြင်း

• ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေးအလေ့အကျင့်များကို သင်တန်းပေးခြင်း။

• မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်းအလေ့အကျင့်များကို အားပေးခြင်း။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် တိုးချဲ့လုပ်ရှားမှုများ

• ဆက်သွယ်ရေး မဟာဗျူဟာတစ်ခု ဖော်ဆောင်ခြင်း

• သုတေသနအစီအစဉ်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်း

• အသိုင်းအဝိုင်းက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသော FMNR လေ့ကျင့်မှုများနှင့် ရလဒ်များကို ပံ့ပိုးမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ရှေ့နေသည်။

• FMNR ချန်ပီယံများနှင့် သူတို့၏ အောင်မြင်မှုများကို ဂုဏ်ပြုဆုများနှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်း အစီအစဉ်များ ဖော်ဆောင်ခြင်း

• FMNR ရဲ့ ပုံရိပ်ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့ကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်ရာအမျိုးသားနေ့များကို များကို ကျင်းပခြင်း။

• အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် အမျိုးသား FMNR ကွန်ရက်များကို တည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။

• အစိုးရ၏ သစ်တော၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဌာနများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် သူတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေနိုင်သည့်အပြင် FMNR အကြောင်းကိုလည်း လေ့လာခွင့်ရစေရန်။

• အများပြည်သူ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများအပေါ် အလုပ်လုပ်နေသော ဒေသတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

FMNR ဆောင်ရွက်ရန် လူများကို ငွေပေးရသည့်အကြောင်း မှတ်ချက်

စီမံကိန်းများသည် FMNR ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးရန် ရပ်ရွာလူထုအား ငွေပေးချေခြင်း၊ လိုအပ်သည့် နည်းလမ်း အထောက်အကူများ ပေးဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် FMNR မှရရှိလာသောဝင်ငွေမှလွဲ၍ အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင် ရာ မက်လုံး များ မပေးသင့်ပါ။ သို့သော်၊ FMNR ကို ဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူ ထောင် ရေးစီမံချက်များတွင် ရပ်ရွာ လူထုမှ အလုပ်အတွက်အစားအစာ သို့မဟုတ် အလုပ်အတွက် ငွေ စသည့် များအစီအစဉ် ထည့်သွင်းပေးနိုင်ပါသည်။
ဤမက်လုံးများသည် ရေတိုကာလအတွက်သာဖြစ်သော်လည်း၊ FMNR လုပ်ငန်းများမှ ရရှိလာသော ကောင်းကျိုးများကို မယုတ်လျော့စေပဲ၊ အနာဂတ် FMNR လုပ်ငန်းများသည် ထိုမက်လုံးများ ရရှိမှ သာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု အမြင်မမှားစေ ရန် အရေးကြီးပါသည်။ FMNR သည် မက်လုံးများနှင့် ချိတ်ဆက် သည့်အခါတိုင်း၊ မက်လုံးပေးမှု၏ရည်ရွယ်ချက်၊ ကြာ ချိန်နှင့် FMNR ၏တန်ဖိုး တို့အ ကြောင်း လေးနက် သောအမှာစကားပေးသင့်ပါသည်။ FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ဆောင်ရွက် သူများ တွေ့ကြုံခံစားရသော စိတ်သဘောထားပြောင်းလဲမှု၊ စိတ်အားထက်သန်မှု အတိမ်အနက် တို့သည် ရပ်ရွာလူထုအား ၎င်း၏တန်ဖိုးကို သက်သေပြရန် လုံလောက်သင့်ပါသည်။

FMNR စီမံကိန်းများကို ရပ်ရွာလူထု၏အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီအောင် ပြင်ဆင်ခြင်း။

ဤလက်စွဲစာအုပ်တစ်လက်လုံးတွင် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း၊ လူထုအသိုက်အဝန်းတစ်ခုစီသည် ထူးခြားပြီး ဆင် တူသောအချက်များ ရှိနိုင်သော်လည်း ကွာခြားသောအချက်များလည်း ရှိမည်ဖြစ်သည်။ FMNR ကိုထိရောက်စေရန်မှာ သီးခြားအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုစီက ထိရောက်မှုရှိသောနည်းလမ်းများကို ကျင့်သုံးရပါမည်။
FMNR စီမံကိန်းများကို ရပ်ရွာလူထုမှ၊ သို့မဟုတ် ရပ်ရွာလူထုနှင့်အတူ စိတ်ကြိုက်ပြင်ဆင်ခြင်းတွင်-
• သက်ဆိုင်သူအားလုံးပါဝင်ခြင်း၊
• လိုအပ်ချက်များ တွက်ချက်ခြင်း၊ ရည်မှန်းချက်များ၊ ဆက်နွယ်မှုများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ များကို ကောင်းစွာ နားလည်ခြင်း
• ဤလိုအပ်ချက်များ၊ ပန်းတိုင်များ၊ ဆက်နွယ်မှုများနှင့် အခြေအနေများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် FMNR ကျင့်သုံးမှု နည်း လမ်းများကို အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်စေရန်။
အောက်ပါ လက္ခဏာရပ်များကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် စီမံကိန်းများကို စိတ်ကြိုက်ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ် ပါသည်-
• အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးများ၏ အနေအထားသည် ထုံးစံအားဖြင့် အမျိုးသားများနှင့် မညီဘဲ၊ နှင့်/သို့မဟုတ် အမျိုးသမီးများတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် တာဝန်မရှိခြင်း သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ထိန်းချုပ်ခွင့်မရှိခြင်း။
• ရပ်ရွာရှိ အခြားသော အစုအဖွဲ့များ၏ အခြေအနေသည် ထုံးစံအားဖြင့် ပိုမိုအာဏာရှိသည့် အုပ်စု (များ) နှင့် မညီမျှခြင်း။
• အခြေချနေထိုင်သူများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သည့်သက်ဆိုင်သူများသည် တူညီသောမြေကို ကွဲပြား စွာအသုံးပြု ကြပြီး/ သို့မဟုတ် ပဋိပက္ခသမိုင်းရှိသူများဖြစ်ခြင်း၊
• မတူညီသော မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် အစီအစဉ်များ ရှိပါသည် သို့မဟုတ် စီမံကိန်းတွင် အများပိုင်မြေများ ပါဝင် နေခြင်း။
• FMNR ထုတ်ကုန်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သောဈေးကွက်ရရှိရန် လိုအပ်ခြင်း။
• အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးသည့် အခြားသော ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများ ဖြစ် သည့် ကျေးရွာငွေစု ငွေချေးအဖွဲ့များ၊ ရေဝေရေလဲစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ပျားမွေးမြူရေးစသည်တို့သည် FMNR နှင့်အတူ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်း။
• FMNR သည် စားနပ်ရိက္ခာ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများ သို့မဟုတ် အလုပ်အတွက် ငွေသားကဲ့သို့သော အရေးပေါ် အကူအညီ အစီအစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ခြင်း နှင့်
• ကျေးလက်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးထုတ်လုပ်မှု၊ ထင်းနှင့်သစ် ပြတ်လပ်မှု၊ ရေကြီး မှုနှင့် ရေရှားပါးမှုစသည့် ရပ်ရွာအဓိကလိုအပ်ချက်များကိုဖြေရှင်းရန်တိကျသော အကြောင်းအရာတစ်ခု တွင် အာရုံစိုက် ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။

အခန်း (၁၀)

Monitoring and evaluation

စီမံကိန်းများအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း

အကျဉ်းချုပ်

FMNR စီမံကိန်းများအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း (M&E) တို့သည် အောက်ပါတို့ အတွက် အရေးကြီးပါသည်။

- FMNR သည် မတူညီသောအခြေအနေတို့တွင် မည်သို့အလုပ်လုပ်သည်ကို နားလည်ရန် ရပ်ရွာများနှင့် နိုင်ငံအနှံ့အပြားရှိ FMNR ပျံ့နှံ့မှုကို ခြေရာခံခြင်း၊
- စီမံကိန်းနှင့် FMNR သည် လူအများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် သေချာစေခြင်း ရပ်ရွာများနှင့် နိုင်ငံအနှံ့အပြားရှိ FMNR ပျံ့နှံ့မှုကို ခြေရာခံခြင်း၊
- စီမံကိန်းတွင် တိုးတက်မှု အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ထုတ်ရန်နှင့်
- FMNR အကျိုးရလာဒ်များနှင့် သက်ရောက်မှု သက်သေများအား မျှဝေခြင်း

စီမံကိန်း၏ M&E ကို မျှဝေသောအခါ၊ ၎င်းသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော FMNR လှုပ်ရှားမှုကို ပျံ့နှံ့စေရန် အောက်ပါနည်းလမ်းများဖြင့် အထောက်အကူပြုနိုင်သည်။

- ရပ်ရွာများနှင့် နိုင်ငံအနှံ့အပြားရှိ FMNR ပျံ့နှံ့မှုကို ခြေရာခံခြင်း၊
- မတူညီသောအကြောင်းအရာများနှင့် မတူညီသောလူအုပ်စုများအတွက် FMNR ၏ထိရောက် မှုကိုလွှမ်းမိုးနိုင်သည့် အချက်များဖော်ထုတ်ခြင်း၊
- အကျိုးရလဒ်များနှင့် အောင်မြင်မှုများ၏ အထောက်အထားများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မျှဝေ ခြင်း၊
- နိုင်ငံတော်နှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပဏာမခြေလှမ်းများအတွက် FMNR ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုကို ပြသခြင်း နှင့်
- မူဝါဒနှင့် ရံပုံငွေဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများအတွက် အထောက်အထားအခြေပြုအချက် အလက် များပြုစုခြင်း

FMNR M&E လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ အကျိုးတူဆောင်ရွက်သူအားလုံး ပါဝင်စေသင့်သည်။ သို့မှသာ စီမံကိန်းကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ နားလည်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး FMNR လုပ်ငန်းများ အားလေ့လာခြင်းဖြင့် တိုးတက်စေရန်ဖြစ်သည်။

FMNR ၏ အဓိကညွှန်းကိန်း ၉ခုကို စီမံကိန်းတွင် ထည့်သွင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် M&E အတွက် အစ ကောင်း စေမည်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ စီမံကိန်းများနှင့်အမြဲတမ်း နှိုင်းယှဉ်နိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။

FMNR စီမံကိန်းများကို ဘာကြောင့် စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ပါသလဲ

FMNR စီမံကိန်းများကို သေချာစွာပြင်ဆင်ပြီး စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းတွင် အလွန်အ ရေးကြီးသော အကြောင်းပြချက်များစွာရှိသည်။ စီမံကိန်း၏ စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်း (M&E)သည် FMNR ကိုမြှင့်တင်ရာတွင် မတူညီသော နည်းလမ်းများ၏ ထိရောက်မှုကို သရုပ်ပြ နိုင်ပြီး အဖွဲ့အစည်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းခွင်ကို အကဲဖြတ် ကာ မတူညီသောအခြေအနေများတွင် FMNR ၏ အောင်မြင်မှုကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်သည်။ M&E သည် အလှူရှင်များအား ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ ရလဒ်များကို အစီရင်ခံရန်အတွက် လိုအပ်သော အချက်အလက်များဖြစ်သည့် ဝင်ငွေ၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု၊ ရေရရှိနိုင်မှုနှင့် အခြား အရေးကြီးသော ရလဒ်များပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ထို့အပြင် မူဝါဒချမှတ်သူများအတွက်လည်း အချက်အလက်မှန်များဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုပါသည်။

စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များ မည်မျှထိရောက်ကြောင်းသိရန်နှင့် FMNR တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် အခြားသက်ဆိုင်သူများက မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများရရှိသည်ကို အကဲဖြတ် ခြင်းသည် နည်းလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် အရေးပါလာသည်-

• အသုံးဝင်မှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ် အကျိုးခံစားခွင့်များကို သရုပ်ပြခြင်း၊
• ရန်ပုံငွေ အတွက် FMNR အပေါ်မြင်သာမှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှု မြင့်မားလာခြင်း၊
• မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် အချက်အလက် ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊
• FMNRကိုမြှင့်တင်ရန်အတွက် ချဉ်းကပ်မှုများနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်းအလေ့အကျင့်များနှင့်
• အနာဂတ်တွင် စီမံကိန်းများကိုမြှင့်တင်ရန်နှင့် FMNR ၏ ပြန့်ပွားမှုကို တိုးမြှင့်ရန် သင်ခန်းစာ များရယူခြင်း။

ရွေးချယ်ထားသော ညွှန်းကိန်းများ၏ မူလအခြေအနေနှင့် နောက်ဆုံးအခြေအနေကြား တွင်တွေ့ရှိ ထား သောပြောင်းလဲမှုများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းဖြင့် စီစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ဤသုံး သပ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ရန် ရွေးချယ်ထားသော ညွှန်းကိန်းများပေါ်မူတည်ပြီး အချက် အလက် များလိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် FMNR စီမံကိန်းများတွင် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု အားခန့်မှန်းရန်မှာ အချက်အလက်များကို အိမ်ထောင်စုစစ်တမ်းများနှင့် ဂြိုဟ်တုဓါတ်ပုံများ မှရနိုင် ပါသည်။ (အောက်ပိုင်းတွင် ထပ်မံဖော်ပြထားသည်)။

FMNR စီမံကိန်းများကို စီစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းသည် စီမံကိန်းများ၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုနှင့် ပိုမိုကျယ် ပြန့်သော FMNR လှုပ်ရှားမှုအတွက် မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်ကို တွက်ချက်စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ စီမံကိန်းဧရိယာကျော်လွန်၍ ပြန့်ပွားမှုအထောက်အထားရှိပါသလား။

ကာဗွန်သိုလှောင်ခြင်းစီမံကိန်းများကဲ့သို့ အလွန်စနစ်ကျသော စီမံကိန်းအချို့တွင် ရပ်ရွာလူထုနှင့် ဝယ်သူများ အကြားသဘောတူညီချက်များကို ပြည့်မှီရန် သာမာန်ထက်ပိုမိုရှုပ်ထွေးသော M&E လိုအပ် ချက်များ ရှိနိုင်သည်။ ကာဗွန်စုပ်ယူမှု စီမံကိန်းများဆိုင်ရာ အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်သည် ဤလက်စွဲစာအုပ်တွင် မဖော်ပြနိုင်ပါ။ နောက်ထပ်အချက်အလက် ရှာဖွေသူများအတွက် အရင်းအ မြစ်အချို့ကို အထက်တွင် အကြံပြုထား သော်လည်း ကာဗွန်စုဆောင်းခြင်းအတွက် FMNR ကို အသုံးပြုလိုသော အဖွဲ့အစည်းများသည် အထူးပြုနည်းပညာဆိုင်ရာစွမ်းရည် သို့မဟုတ် ညှိနှိုင်းမှုများ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

FMNR လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ကူညီခြင်း

FMNR အလုပ်ကို စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်း၏ အရေးကြီးသော တန်ဖိုးတစ်ခုမှာ FMNR ၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုများကို ဖော်ပြပေးနိုင်သည့် အချက်အလက်အသစ်များ ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ လူထုအသိုင်းအဝိုင်းများသည် FMNR ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို သိရှိကြပြီး ဖြစ်သော်လည်း၊ မကြာသေးမီအထိ အထောက်အထားများကို စနစ်တကျစုဆောင်းခြင်းအပေါ် အလေးထားခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ သို့သော် သေချာစွာဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော၊ ထပ်တူပြုနိုင်သည့် အချက်အလက်များ သည် FMNR လှုပ်ရှားမှုကို မြန်ဆန်စေခြင်းအတွက် အလှူရှင်များ၊ မူဝါဒ ပြုလုပ်သူများ၊ အစိုးရများနှင့် အခြား အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ သိပ္ပံနည်းကျ စံချိန်မီသော လေ့လာသုံးသပ်မှုများ ပိုမိုပြုလုပ် ခြင်းဖြင့် အဆိုပါလှုပ်ရှားမှုကို ပိုမိုချဲ့ထွင်ရန်၊ ရန်ပုံငွေ ရရှိမှု တိုးမြှင့်ရန်နှင့် နိုင်ငံအဆင့်ဆင့်တွင် မူဝါဒများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ဒေသခံအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုတို့သည် FMNR မှ အကျိုးကျေးဇူးရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဒီအကြောင်းများကြောင့် FMNR လှုပ်ရှားမှုအတွက် အောက်ပါအချက်များကို အထောက်အထား ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

- ၎င်း၏ရလဒ်များသည် တိုက်ဆိုင်မှုမဟုတ်ကြောင်း သက်သေပြသည်။
- FMNRနှင့်အတူအပြောင်းအလဲရှိခြင်းက မရှိသည်ထက် သာလွန်ကြောင်းပြသသည်။
- လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်အရာများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှင်းပြသည်၊ သို့မှသာ အလားတူ အလေ့အကျင့် များ ကို အခြားပတ်ဝန်းကျင်များတွင် စမ်းသပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- အပြုသဘောနှင့် အပျက်သဘော၊ အောင်မြင်မှုနှင့် မအောင်မြင်သောရလဒ်များကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ကျကျ ရှာဖွေသည်။

သိထားသည်များအား မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် FMNR နှင့်ပတ်သက်၍ ပိုမိုလေ့လာရန် လိုအပ်သည်များ မှတ်တမ်းတင်ရန် ရှိပြီးသားအထောက်အထားများအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း (FMNR Evidence Gap Analysis 2016) ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြီးမြောက်ခဲ့ပါသည်။ အထောက်အထား ကွာဟချက် များစွာကို ဖော်ထုတ်နိုင်သော်လည်း အများစုမှာ စီမံကိန်း၏ M&E မှ ခိုင်မာသော အထောက်အထား များဖြင့် ဖြည့်ဆည်းနိုင်ပါသည်။ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သင့်သည့် ကွာဟချက်များတွင် အောက်ပါ အချက်များ ပါဝင်သည်။

အထူးသဖြင့် အနောက်အာဖရိကထက် မကြာသေးမီက FMNR ကို စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည့် ဒေသ အမျိုးမျိုးမှ အထောက်အထားများ-

·အရှေ့အာဖရိက
·အာဖရိကတောင်ပိုင်း
·အရှေ့တောင်အာရှ
·ပစိဖိတ်

FMNR ၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများသည်-

·ရပ်ရွာလူထုအသိုက်အဝန်းအား စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊
·အမျိုးသမီးများ၏ ကျန်းမာရေး၊ အခွင့်အရေး၊ တန်းတူညီမျှမှု၊ ဝင်ငွေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ တိုးတက်စေရေး၊
·သီးနှံနှင့် မွေးမြူရေးအထွက်နှုန်း၊ မြေဆီဩဇာ၊
·ရပ်ရွာဝင်ငွေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများ ရေရှည်တည်တံ့ရေး၊
·သစ်တောများပြန်လည်ရှင်သန်စေခြင်း၊
·ကာဗွန်စုပ်ယူမှုနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေ ခြင်းနှင့် လျော့နည်း စေခြင်း၊
·ဇီဝမျိုးကွဲများ တိုးပွားလာခြင်း၊ နှင့်
·မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒ လည်ပတ်မှုကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

အထက်ပါခေါင်းစဉ်များနှင့်ပတ်သက်သည့်အထောက်အထားများကိုစီမံကိန်းအားသင့်တော်သော စောင့် ကြည့် ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ရနိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ဝင်ငွေများ၊ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ဝင်ငွေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများကို လက်လှမ်းမီမှု၊ သီးနှံနှင့် မွေးမြူရေး အထွက် နှုန်းအပေါ် သက်ရောက်မှုများကဲ့သို့သော အချက်များ ဖြစ်သည်။ အချို့သောအကြောင်း အရာ များသည် ပိုမိုရှုပ်ထွေးပြီး စီမံကိန်း၏ ပုံမှန် M&E မှတဆင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် သီးခြားနည်း ပညာဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှု ရှိကြသည့် သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် အပြောင်း အလဲများကို ဖော်ထုတ်ရန် အချိန်ကြာမြင့်စွာ လိုအပ်ပါသည်။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ၊ ကာဗွန်စုဆောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဇလဗေဒ လည်ပတ်မှုဆိုင်ရာများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု များကဲ့သို့သော အထောက်အထား များ စုဆောင်းရန်အတွက် FMNR စီမံကိန်း ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

FMNR စီမံကိန်းများကို မည်သို့ စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ကြမလဲ

ဘယ်သူကတာဝန်ရှိပါသလဲ

FMNR စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း တို့သည် FMNR ကျင့်သုံးသကဲ့သို့ပင် မိမိကိုယ်တိုင်နှင့် အားလုံးပါဝင်ပြီး ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာပါဝင် သူများအား လုံး ကို စောင့်ကြည့်နှင့်အကဲဖြတ်မှု လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်စေ ပြီး၊ ၎င်းတို့၏အမြင် များနှင့် အတွေ့အကြုံ များ ပါဝင်မှု ရှိရန်နှင့် သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များ အတွက် အသုံးဝင် သော ရလဒ်များကိုလက်ခံနား လည်ကြောင်း ဆောင်ရွက် ရန် ဖြစ်သည်။

FMNR ကို အကောင်အထည်ဖော်နေသည့် ရပ်ရွာ လူထုသည် FMNR လုပ်ငန်းအားလုံး၏ အဓိက အစုအဖွဲ့ ဖြစ်ပြီး M&E အပါအဝင် စီမံကိန်း၏ ကဏ္ဍ အားလုံးတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက် သင့်သည်။ စောင့်ကြည့် လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာ လူထု အား ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်း များ တိုးတက် စေရန် နှင့် ထပ်မံ ကျင့်သုံးရာတွင်ကူညီရန် ၊ သူတို့၏လေ့ လာမှုနှင့် အတွေ့အကြုံများကို အခြားသူ များအ တွက် အကျိုးရှိအောင်မျှဝေရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ တိုးတက်မှုကို သေချာမြင်နိုင်စေရန် ကူညီရ မည်။

FMNR လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဓိကပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ စောင့်ကြည့်ရေးနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို နည်းလမ်းတကျအသုံးပြုမှုတို့ တွင်ပါဝင်သည်များမှာ-

·ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်များ – နည်းပညာများစဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန်နှင့် လိုက်လျော ညီထွေရှိစေရန်၊

·စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများ – စီမံကိန်းများရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် အလှူရှင်များထံ အစီရင်ခံစာများ တင်သွင်းရာတွင် စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်စေရန်၊

·မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီမံခန့်ခွဲသူများနှင့် ခေါင်းဆောင်များ – FMNR လက်ခံသုံးစွဲမှု တိုးတက်စေရန်နှင့်အလှူရှင်များထံ အစီရင်ခံစာများအတွက်ထောက်ခံကူညီပေးသည့်နည်းလမ်းအဖြစ်နှင့်

·အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ - နည်းပညာကို စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်စေရန်နှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိရန်၊ FMNR ကို ပိုမိုကျင့်သုံးစေရေးအတွက် အထောက်အထား တည်ဆောက် ခြင်းနှင့် မူဝါဒများကို လွှမ်းမိုးနိုင်ရန်

M&E (စီမံကိန်းစောင့်ကြည့်ရေးနှင့် သုံးသပ်မှု) ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ?

အဖွဲ့အစည်းအများစုသည် စီမံကိန်းစောင့်ကြည့် ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စံသတ်မှတ် ချက်များ ထူထောင် ထားပြီး ဖြစ် သည်။ သင်၏အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် စီမံကိန်း တွင် အဆိုပါ စီမံကိန်းစောင့်ကြည့်ရေးနှင့် သုံး သပ် မှုစံနှုန်းများ မရှိသေးပါက အကြံဉာဏ် ရယူရန် အတွက် Better Evaluation ကဲ့သို့သော အရင်းအမြစ်များနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနိုင်ပါ သည်။

FMNR လုပ်နေသူတိုင်းသည် တစ်နည်းအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ အလေ့အကျင့်များကို စောင့်ကြည့် ခြင်းနှင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းမှ အကျိုးကျေး ဇူးများ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မှတ်တမ်း များထားရှိခြင်းနှင့် မဆောင်ရွက်မီနှင့် ဆောင် ရွက်ပြီးဓာတ်ပုံရိုက်ကူးခြင်းနှင့် ကဲ့သို့ ရိုးရှင်းနိုင်ပြီး၊ မြေပြင်အနေအထားမှာ မည်သို့ပြောင်း လဲသွားသည်၊ ဘာကြောင့်ပြောင်းလဲသွား သည်ကိုထင်ဟပ်စေနိုင်သည်။

ဘယ်အချိန်မှာ ဘာကိုစောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ရမလဲ

ယေဘူယျအားဖြင့်၊ စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းတွင် စီမံကိန်းမတိုင်မီက အရာများ မည်သို့ရှိသနည်း (အခြေခံ အချက်များကို)၊ စီမံကိန်းကာလအတွင်း ဘာတွေဆောက်ရွက်ခဲ့သလဲ (စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း) နှင့် စီမံကိန်း၏အဆုံးတွင် ဘာတွေပြောင်းလဲသွားတယ်ဆိုတာကို နားလည်ရန်ဖြစ်သည်။ .

ယခင်က ပြောပြခဲ့သည့်အတိုင်း တကယ်အောင်မြင်တဲ့ FMNR စီမံကိန်းတစ်ခုသည် သစ်ပင်များအား စီမံခန့်ခွဲနေသူများအတွက် အလုပ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာပါပဲ။ ထို့ကြောင့် FMNR ကို စောင့်ကြည့် အကဲဖြတ်ရာတွင် ထိုသူများ၏လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက် ရလဒ်များအပေါ် အာရုံစိုက်သင့်သည်။ အခန်း ၉ တွင် ဖော်ပြထားသည့် FMNR ပြောင်းလဲမှု အတွေးအခေါ် သို့မဟုတ် သင့်စီမံကိန်း၏စိတ်ကြိုက် ပြောင်းလဲ ခြင်းဆိုင် ရာ သဘောတရား သို့မဟုတ် logframe သည် သင်ရှာဖွေနေသော ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ရလဒ် များ ကို ဖော်ထုတ်ရန် နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခုဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သင်၏ FMNR စီမံကိန်းရလဒ် အဖြစ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ပြောင်းလဲမှုများ သို့မဟုတ် ရလဒ်များနှင့် သက်ရောက်မှုများအမျိုးမျိုးအတွက် အညွှန်းကိန်းများကို သတ်မှတ်ထားသင့်ပါသည်။

FMNR အခြေခံ/အဓိကအညွှန်းကိန်းများ

စီမံကိန်းတစ်ခု၏တိုးတက်မှုကို အကဲဖြတ်ရန်နှင့် ၎င်း၏ပန်းတိုင်များနှင့် ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရန်လမ်းကြောင်းပေါ်ရှိမရှိကို ကူညီဆုံးဖြတ်ရန် ကျွန်ုပ်တို့သည် မည့်သည့် အချက် အလက် တွေစုဆောင်းရမည်ဆိုသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် အညွှန်းကိန်းများကို အသုံးပြုပါ သည်။ တိုးတက်မှုကို ခြေရာခံရန် အကောင်းဆုံး ညွှန်းကိန်းများသည် စီမံကိန်း၏ပန်းတိုင် များပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ အကောင်းဆုံးအားဖြင့်၊ အောက်ဖော်ပြပါဇယားတွင် ဖော်ပြထား သော အဓိကအညွှန်းကိုးခုကို FMNR စီမံကိန်းတိုင်းတွင် နေရာဒေသ သို့မဟုတ် ပန်းတိုင်များ မခွဲခြားဘဲ ထည့်သွင်းသင့်သည်။ စီမံကိန်းကာလတစ်လျှောက် ဤအညွှန်းကိန်းများကို စဉ်ဆက် မပြတ် စောင့်ကြည့်ခြင်းဖြင့်၊ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ FMNR ၏ကွဲပြားမှုများနှင့် အကျိုးကျေးဇူး များအကြောင်း လေ့လာသိရှိနိုင်ပါသည်။ FMNR လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်သူတိုင်းသည် သက်သေအ ခြေခံများ ဆက်လက် တိုးတက်လာစေရန်ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။

သို့သော် အဖွဲ့အစည်းများစွာတွင် ၎င်းတို့၏ အကဲဖြတ်ချက်များသည် စီမံချက်များတွင်နှိုင်းယှဉ် နိုင်ရန် သို့မဟုတ် အလှူရှင်လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီကြောင်း သေချာစေရန် စံပြညွှန်း ကိန်းများ ရှိပါသည်။ သင်လည်းထိုအဖွဲ့အစည်းတွေမှာပါဝင်နေပါက သင်လည်းလိုအပ်သော ညွှန်းကိန်းများ ကိုသေချာပေါက်အသုံးပြုရန်လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

FMNR အခြေခံ/အဓိကအညွှန်းကိန်းများ	အနည်းဆုံးထားရှိရမည့် တိုင်းတာမှု လိုအပ် ချက်များ
၁.FMNR ကို လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသည့် (အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ စုစုပေါင်း) အရေအတွက်။	စီမံကိန်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းမှအချက် အလက်များ – သင်တန်းမှတ်တမ်းများ
၂. FMNRကို လက်ခံအသုံးပြုနေသူ (အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ စုစုပေါင်း) အရေအတွက်။	စီမံကိန်းစောင့်ကြည့်ခြင်းမှအချက်အလက်များ - စီမံကိန်း ပါဝင်သူများ ၏မှတ်တမ်းများ
၃. ရည်မှန်းထားသော ဒေသတွင် FMNR ကို လက်ခံ အသုံးပြုနေသောအိမ်ထောင်စအရေအတွက်နှင့် ရာခိုင်နှုန်း။	FMNR လက်ခံကျင့်သုံးမှု မှတ်တမ်းများ အခြေခံနှင့် အဆုံးသတ် အိမ်ထောင်စာရင်းကောက်ယူမှု
၄. ရည်မှန်းထားသော ဒေသတွင် FMNR ဖုံးလွှမ်းမှု (ဟက်တာ)။	သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုဧရိယာဆိုင်ရာလေ့လာချက် (အဝေး ထောက်လှမ်းမှုနှင့်မြေပြင်အမှန်တကယ်စစ်ခြင်း) + စီမံကိန်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းမှအချက်အလက်များ (FMNR နေရာ စစ်ဆေးမှုများ) + အခြေခံနှင့် အဆုံးသတ် အိမ်ထောင်စာရင်းကောက်ယူမှု
၅. ရည်မှန်းထားသော ဒေသတွင် သစ်ပင်ထူထပ်လာခြင်း ပြောင်းလဲမှု (ဟက်တာဖြင့်) - စိုက်ပျိုးသည့်မြေ၊စားကျက်မြေ၊ဖျက်ဆီးခံရသော သစ်တောမြေ နှင့်အခြား (သတ်မှတ်ပါ)။	သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုဧရိယာဆိုင်ရာလေ့လာချက် (အဝေး ထောက်လှမ်းမှုနှင့်မြေပြင်အမှန်တကယ်စစ်ခြင်း) + အခြေခံနှင့် အဆုံးသတ် အိမ်ထောင်စာရင်း ကောက်ယူမှု
၆. တစ်နှစ်ပတ်လုံး စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်စွာ ရရှိသောအိမ်ထောင်စုအရေအတွက်နှင့် ရာခိုင်နှုန်း။	အခြေခံနှင့် အဆုံးသတ် အိမ်ထောင်စာရင်း ကောက် ယူမှု
၇. သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကိုလက်လှမ်းမီ နိုင်သော အိမ်ထောင်စု (နှင့် အမျိုးသမီး) အရေအတွက်နှင့် ရာခိုင်နှုန်း - ထင်း၊ သစ်နှင့်သစ်မဟုတ်သော သစ်တော ထွက်ပစ္စည်းများ၊ ပျား၊ သစ်သီး၊ အခွံမာသီးနှင့် အရွက်များ အပါအဝင်။	အခြေခံနှင့် အဆုံးသတ် အိမ်ထောင်စာရင်း ကောက် ယူမှု
၈.အိမ်ထောင်စုဝင်များ၏ စုစုပေါင်းဝင်ငွေ (ကောက်ပဲ သီးနှံ၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူမှုနှင့် FMNR သက်ဆိုင်သော ထုတ်ကုန်များမှ)။	အခြေခံနှင့် အဆုံးသတ် အိမ်ထောင်စာရင်း ကောက် ယူမှု
၉.မိဘများ သို့မဟုတ် သားသမီးများအတွက် ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးသူ အချိုးသည်	အခြေခံနှင့် အဆုံးသတ် အိမ်ထောင်စာရင်း ကောက် ယူမှု

အပိုဆောင်း FMNR အညွှန်းများ

FMNR သည် ၎င်း၏လူမှုရေးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရပ်ရွာ လူထုအား ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်ကို သုံးသပ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် FMNR အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်များနှင့် ဆက်စပ်သည့် သက်ရောက်မှုများ၏ သဘာဝနှင့် ပမာဏကိုလည်း သုံးသပ်သင့်သည်။

ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် FMNR စီမံကိန်းအတွက် အဓိကအရေးကြီးသော်လည်း သစ်ပင်အရေအတွက် သို့မဟုတ် ဧရိယာလွှမ်းခြုံမှုကဲ့သို့သော အချက်များထက် တိုင်းတာရန် ပိုခက် ခဲနိုင်သည်။

သင်ရွေးချယ်လိုသော နောက်ထပ် FMNR အညွှန်းကိန်းများ၏ ပြည့်စုံသောစာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (၉) တွင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ အခန်း ၉ တွင် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှု ညွှန်းကိန်းများနှင့် ဖြစ်နိုင်သော သက်ရောက်မှုများ၏ ဥပမာများပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့ကို အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် ရိုးရှင်းသော ပြောင်းလဲမှုသဘောတရားနှင့် ကိုက်ညီပါသည်။ စာရင်းကို ကြည့်ရှုပြီး သင်၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် စီမံကိန်းအတွက် အသင့်တော်ဆုံးညွှန်းကိန်းများကို ရွေးချယ်ရန် တိုက်တွန်း ပါသည်။ ခိုင်ခံ့သောပုံရိပ်ကို တင်ပြရန် အညွှန်းကိန်းအနည်းငယ်ကိုသာ ရွေးချယ်ရန် လိုအပ် နိုင်ပါသည်။ သင်၏ ပြောင်းလဲမှုသဘောတရားတွင် အဆင့်အမျိုးမျိုးရှိသည့် ညွှန်းကိန်းများကို ပါဝင်ပါစေ။ ဥပမာအားဖြင့် ရေတိုအကျိုးသက်ရောက်မှုညွှန်းကိန်းများ၊ အလယ်အလတ်အကျိုး သက်ရောက်မှုနှင့် ရေရှည် အကျိုးသက်ရောက်မှုညွှန်းကိန်းများဖြစ်သည်။

ရပ်ရွာလူထုနှင့် စီမံကိန်း၏ သီးခြားရည်မှန်းချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ နောက်ထပ်ညွှန်းကိန်းများကို ထည့်သွင်းနိုင်သည်။ အထက်ဖော်ပြပါစာရင်းများသည် မပြည့်စုံပါ။ ဤစာရင်းများကို စီမံခန့်ခွဲ သူများအတွက် ရွေးချယ်စရာများအဖြစ် ရည်ရွယ်ထားပြီး၊ လိုအပ်ပါက သင်၏ကိုယ်ပိုင် ညွှန်းကိန်း များကိုလည်း ထပ်မံထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။ Indikit ဝဘ်ဆိုဒ်သည် ၎င်းတို့ကိုအသုံးပြု နည်းလမ်းညွှန်များနှင့်အတူ အလွန်ကောင်းမွန်သော အညွှန်းကိန်းများကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

FMNR လှုပ်ရှားမှုများကို စောင့်ကြည့်ခြင်း။

သင်၏စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို ခြေရာခံရန် ညွှန်းကိန်းများကို ရွေးချယ်ပြီးသည်နှင့် သင်သည် ထိုညွှန်းကိန်းများကို မည်သို့ စောင့်ကြည့်မည်ကို စီစဉ်ရမည်ဖြစ်သည်။ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းဆိုသည်မှာ စီမံကိန်းတစ်လျှောက် လုံးတွင် အချက်အလက်များကို ပုံမှန်ကောက်ယူခြင်းဖြစ်သည်။ FMNR အညွှန်းအားလုံးသည် ပုံမှန်စောင့်ကြည့်ခြင်းအတွက် မသင့်လျော်ပါ။ ဥပမာအားဖြင့် သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုကို စီမံကိန်းမတိုင်မီနှင့် ပြီးပြီးချင်း သုံးနှစ်မှ ငါးနှစ်ကာလအတွင်း စစ်ဆေးရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲမှုသည် နှေးကွေးပြီး အလွယ်တကူစွာ မသိမြင်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော်၊ FMNR လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ရေတိုရေတိုရလဒ်အချို့သည် ပုံမှန်စောင့်ကြည့်ရန်သင့်လျော်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် -

·သင်တန်းများတွင် ပါဝင်ခြင်း၊

·နည်းဥပဒေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် ပါဝင်မှုနှုန်းများ၊

·ရပ်ရွာအုပ်စုများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်မှုနှုန်း၊

·FMNR လက်ခံကျင့်သုံးမှုနှုန်းများ – ၎င်းကို မည်သူလုပ်ဆောင်နေသနည်း၊ နှင့် မည်သည့်နေရာတွင် နှင့်

·FMNR ချန်ပီယံများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အခြား တိုးချဲ့ဝန်ဆောင်မှုများ။

ဤလုပ်ဆောင်ချက်များကို စောင့်ကြည့်ခြင်းသည် စီမံကိန်းအဖွဲ့အား လူအချို့၏ ကိုယ်စား ပြုမှုနည်းပါးခြင်း သို့မဟုတ် အချို့သောဧရိယာတွင် လက်ခံကျင့်သုံးမှုနည်းပါးခြင်း ကဲ့သို့သော ပြဿနာများကို စောစောစီးစီးသိရှိနိုင်စေမည်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းမပြီးဆုံးမီ ပြဿနာကို ပြင်ဆင်ရန် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နေရာဒေသနှင့် အသုံးပြုနေသည့် FMNR ကျင့်သုံးပုံများပေါ် မူတည်၍ FMNR ၏ သက်ရောက်မှု အချို့ကို အမြန်သိရှိနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြက်အုံများ တိုးလာခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကိုင်းချိုင် ခြင်းကြောင့် စားကျက် သို့မဟုတ် ထင်းရရှိနိုင်မှု တိုးလာခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤရလဒ် များကို စီမံကိန်းကာလအတွင်း စောင့်ကြည့်နိုင်ပါသည်။ မြေဆီဩဇာရရှိမှု သို့မဟုတ် အိမ်တွင်းစားနပ် ရိက္ခာဖူလုံမှုကဲ့သို့သော အခြားရလဒ်များကို သိရှိရန် အချိန်ပိုကြာနိုင်သည်။ M&E လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး မဖြစ်စေရန်အတွက်၊ ၎င်းတို့ကို စီမံကိန်းပြီးဆုံးချိန်တွင် ဆောင်ရွက် လျှင်လည်းရပါသည်။

စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းရလဒ်များကို ပြဿနာများအား ပြင်ဆင်ရန်နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်မှုအတွက် ဆွေးနွေးပြီး လုပ်ဆောင်ရန် သက်ဆိုင်သူအားလုံးနှင့် နှုတ်ဖြင့် စာဖြင့် မျှဝေသင့်သည်။ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းရလဒ်များကို ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်းက သင်ကြားမှုနှင့် အသိပညာသည် စီမံကိန်းမှ အချက်အလက်များကို အလှူရှင်များထံ ပေးဆောင် ရန် 'ထုတ်ယူခြင်း' ဆိုသည်ထက် သက်ဆိုင်သူအားလုံးပါဝင်သည့် ပြန်လည်တုံ့ပြန်မှု လမ်းကြောင်းတစ်ခုကို ဖန်တီးကြောင်း သေချာစေပါသည်။

အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနည်းလမ်းများ (Methods of data collection)

·FMNR စီမံကိန်းများကို စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ရန် အချက်အလက်များသည် အောက်ပါတို့မှရရှိနိုင်ပါသည်။

·ကွင်းဆင်းသွားလာမှုများ၊

·သင်တန်းများနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများတွင် ပါဝင်သူများနှင့် FMNR လက်ခံကျင့်သုံးသူများကိုမှတ်တမ်းတင်ရန် အလေ့အကျင့်များကို စီမံကိန်းစောင့်ကြည့်မှု နည်းလမ်းအထောက်အကူများ၊

·ရပ်ရွာအတွင်းရှိ မတူညီသောအုပ်စုများနှင့် အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများ (focus group discussions)၊

·ကိုယ်စားပြုသူများ၊ FMNR ချန်ပီယံများ၊ စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း ဝန်ထမ်းများ၊ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် စီမံကိန်းဧရိယာပြင်ပမှ ခေါင်းဆောင်များ ကဲ့သို့သော အဓိကသတင်းပေးပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မေးမြန်းဆွေးနွေးချက်များ၊

·FMNR တွင် ပါဝင်သူနှင့် မပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စုနှစ်ခုလုံး၏ အိမ်ထောင်စုစစ်တမ်းများ၊

·စာအုပ်စာတမ်းများ၊ အစီရင်ခံစာများ၊ သုတေသနစာတမ်းများစသည့် စာပေသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သုတေသနအစီရင်ခံစာများ၊

·သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှု၊ သစ်ပင်တိုင်းတာခြင်းနှင့် သစ်ပင်ရေတွက်နမူနာကောက်ယူခြင်း၊ နှင့် ပုံသေအမှတ်နှင့်/သို့မဟုတ် GPS ရည်ညွှန်းထားသော ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများ။

သစ်ပင်နှင့်သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုကိုစောင့်ကြည့်ခြင်း

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အစည်းများစွာတွင် ဆွေးနွေးမေးမြန်းမှုများ၊ အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးမှုများ နှင့် စစ်တမ်းများမှတစ်ဆင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စုဆောင်း ရန်အတွက် နည်းလမ်းကောင်းများရှိထားကြသည်။ သစ်ပင်များနှင့်ပါတ် သက်သည့် အချက် အလက်များ စုဆောင်းခြင်းသည် အကျွမ်းတဝင်မရှိတာမျိုးဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သစ်ပင်များ အကြောင်း အချက်အလက်စုဆောင်းရာတွင် အတွေ့အကြုံနည်းသော အဖွဲ့အစည်းများအတွက်၊ စောင့်ကြည့် ရေး လှုပ်ရှားမှုများသည် ဒေသန္တရသစ်တော သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ဌာနများ၊ သုတေသနအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် တက္ကသိုလ်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အခွင့်ကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤသို့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်းများအား သစ်ပင်နှင့် လယ်ယာသစ်တော လုပ်ငန်း များတွင် ၎င်းတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေနိုင်စေရုံသာမက အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်း များအား FMNR နှင့် ၎င်း၏အကျိုးကျေးဇူးများကို လက်တွေ့မြင်သာသောအပြောင်းအလဲများဖြင့် ဖော်ထုတ်ပေးပါသည်။

ဤတိုင်းတာမှုများသည် ရပ်ရွာလူထု၏ FMNR လှုပ်ရှားမှုများကို ခြေရာခံခြင်းနှင့် လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးအဝင်ဆုံး အချက်အလက်များဖြစ်ရန်ဦးတည်ရမည်ဖြစ်ပြီးစီမံကိန်း၏ ပြောင်းလဲမှုသဘော တို့နှင့် ဆက်စပ်နေရန် အရေးကြီးပါသည်။

အကွက်အတွင်း သစ်ပင်များအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း

ရပ်ရွာလူထုသည် FMNR ကို စတင်ကျင့်သုံးလာသည်နှင့်အမျှ အကွက်ထဲတွင် မည်သည့်သစ်ပင်များ၊ ငုတ်များနှင့် အပင်ပေါက်များ ရှိနေသည်ကို အချက်အလက်များ ကောက်ယူသင့်သည်။ လက်ရှိသစ်ပင်မျိုးစိတ်များ၊ သစ်ငုတ်မည်မျှ သို့မဟုတ် အပင်ပေါက်များကို ကာကွယ်ထား ကြောင်းနှင့် လက်ရှိသစ်ပင်မျိုးစိတ်များကို မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲအသုံးပြုကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါ။ သစ်ပင်သိပ်သည်းဆကို တွက်ချက်ရာတွင် အရေးကြီးသောကြောင့် FMNR ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနေသည့် စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာ၏ စုစုပေါင်းအကျယ်ကို ဟက်တာဖြင့် စာရင်းသွင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေကိုအသုံးပြုပုံ၊ ရေတိုက်စားမှု သို့မဟုတ် မြေကာပင်များနည်းပါးခြင်းသို့မဟုတ် ပေါင်းပင် များရှိကြောင်း အထောက်အထားများ ကိုလည်း မှတ်တမ်းတင်နိုင်သည်။

ဓာတ်ပုံအမှတ်များကို အသုံးပြုခြင်းသည် အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုနှင့် မြေပြင်အခြေအနေကို ခြေရာခံရန် နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ စောင့်ကြည့်ခြင်းအတွက် ဓာတ်ပုံအမှတ်များ ချမှတ်နည်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်အတွက် အောက်ပါစာသားအကွက်ကို ကြည့်ပါ။

သစ်ပင်များ၏ ကြီးထွားမှုနှုန်းများ သို့မဟုတ် ပြန်လည်ပေါက်ရောက်သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်း ကျင်တွင် သိုလှောင်ထား သည့် ကာဗွန်ပမာဏနှင့်ပတ်သက်သည့် တွက်ချက်မှုအချို့ပြုလုပ်လိုပါက သင်သည် သစ်ပင်၏အမြင့် (မီတာဖြင့်)၊ ရင်ခေါင်းအမြင့် (မြေပြင်အထက် ၁.၃ မီတာ) ရှိ သစ်ပင် ၏အချင်း (စင်တီမီတာဖြင့်) သို့မဟုတ် သစ်ပင်၏ အရိပ်ဖုံး အကျယ်ကိုလည်း မှတ်တမ်းတင် ရမည်ဖြစ်သည်။

ကာဗွန်စီမံကိန်းအတွက် ဤတိုင်းတာမှုများကို မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်ရမည်ကို လမ်းညွှန်ချက်အတွက် FMNR Hub အရင်းအမြစ်များ စာမျက်နှာကို ကြည့်ပါ။

စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်သည့် မြေအသုံးပြုသူ အရွယ်အစား သို့မဟုတ် အရေအတွက်ပေါ် မူတည်၍ ပါဝင်သူတိုင်း၏ မြေကွက်တိုင်းတွင် ကွင်းဆင်းပြီးသစ်ပင် စစ်တမ်းများကောက်ယူရန် မဖြစ်နိုင် ပါ။ ဤကိစ္စတွင်၊ မြေအသုံးပြုသူများထဲမှ စစ်တမ်းကောက်ရန်နမူနာကို ရွေးချယ်နိုင်သည်။ စီမံကိန်းအား မည်ကဲ့သို့ဖွဲ့စည်းထားပုံပေါ် မူတည်၍ FMNR ချန်ပီယံ များ၏ စိုက်ခင်းများမှ မှတ်တမ်းများ ယူနိုင် သလို၊ စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်နေသော မြေအသုံးပြုသူများ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကျပန်းရွေးချယ်မှု ပြုလုပ် နိုင်သည်။ နမူနာယူသည့်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုပါက စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်း မတူညီသော နေရာ အမျိုးမျိုးမှ နမူနာများပါဝင်ပါစေ။

နမူနာယူသည့်အကွက်များ (စံကွက်များ)

အထူးသဖြင့် သစ်တောပြန်းရာဒေသများ သို့မဟုတ် အများသုံး စားကျက်နေရာများကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်သည့် FMNR နေရာ များတွင် သစ်ပင်များနှင့် ပျိုးပင်များအားလုံးကို မှတ်တမ်းယူရန်မှာ လက်တွေ့ကျမည်မဟုတ်ပါ။ ဒီအခြေအနေမှာ နေရာ အနှံ့အပြားပြောင်းလဲမှုများကို ကိုယ်စားပြုမည့် စံအကွက်အချို့ကို သတ်မှတ်ပြီး စောင့်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ဧရိယာတစ်ခု လုံးရှိအပြောင်းအလဲ များကို ကိုယ်စားပြုမည့် စောင့်ကြည့်ရန် စံကွက်များကိုသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

လိုအပ်သည့် စံကွက်များ၏ အရေအတွက်နှင့် အရွယ်အစားသည် နေရာကွဲပြားမှုများနှင့် အချက်အလက်များကို ဘယ်လောက်တိတိကျကျလိုအပ်ဆိုသည့်အပေါ်မူတည်၍ ကွဲပြားမည် ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်အရွယ်အစားကို တိုင်းတာရန် အတွက် စံကွက်တစ်ခုတွင် သစ်ပင် ၁၅-၂၀ ခန့်ကို အကြံပြုထားသည်။ စံကွက်တည်နေရာရွေးချယ်ရာတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်များ မှာ-

·စံကွက်များကို အစွန်ဆုံးကျသည့်နေရာတွင် မထားသင့်ပါ သို့မဟုတ် ပုံမှန်မဟုတ်သော လက္ခဏာများ (ဥပမာ- ဆည်များ) ကို မယူသင့်ပါ။

·စံကွက်၏အစွန်းတွင် သစ်ပင်များရှိပြီး ပင်စည်၏အလယ်ဗဟိုသည်အကွက်ထဲဝင်နေလျှင် ၎င်းတို့ကို "ပါဝင်"အဖြစ် ရေတွက်သည်။

·ကောက်ယူထထားသော အချက်အလက်အားလုံးကို အကွက်မှမထွက်ခွာမီ စစ်ဆေးရပါမည်။

·စံကွက်များကို စက်ဝိုင်း၏ အလယ်ဗဟိုတွင် သို့မဟုတ် စတုရန်းကွက်တစ်ခု၏ လေးထောင့်နေရာများကို GPS မှတ်တမ်း ဖြင့် အမှတ်အသားပြုရမည်ဖြစ်သည်။

·စံကွက်များသတ်မှတ်ရာတွင် လိုအပ်ပါက ကျောက်တုံးများပေါ်တွင်ဆေးချယ်ခြင်း သို့မဟုတ် သစ်ပင်များကို တိပ်ဖြင့် ကပ်ခြင်းတို့ဖြင့် ပုံဖော်နိုင်ပါသည်။

အောက်ပါအတိုင်းအတာများကိုအခြေခံ၍ စံကွက်အရွယ်အစားအမျိုးမျိုးကို သတ်မှတ်နိုင် ပါသည်။ တောင်စောင်း မြေပေါ်တွင် အကွာအဝေးတိုင်းတာမှုအားလုံးသည် ရေပြင်ညီဖြစ်သင့် သည်။

မြေဧရိယာများအတွက် (၁၀ ဟက်တာထက်နည်းသော)၊ လယ်ယာမြေတစ်ခုလုံးကို FMNR ဖြင့်စီမံခန့်ခွဲ နိုင်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ လယ်ယာကိုသဘာဝနှင့် ဆန့်ကျင်မှုမရှိဘဲ ပေါင်းစပ် လုပ်ကိုင် ရန်စိတ်နေစိတ်ထား ပြောင်းလဲသူများသည် FMNR ကိုလက်ခံသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲသူ အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ သေးငယ် သည့် နေရာများတွင် FMNR စတင်လခဲ့ကြ ပေမည်၊ ယင်းဧရိယာသည် မြန်ဆန်စွာ တိုးမြင့်လာခြင်းနှင့် FMNR စည်းမျဉ်းများကို ကျင့်သုံးလာကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုများပြားသော မြေယာအသုံးပြုသူများ သို့မဟုတ် အများပိုင်မြေ၏ ကြီးမားသော ဧရိယာများတွင် လုပ်ကိုင်သူများသည် တိကျသောဧရိယာဖြင့် လက်တွေ့ကျ ကျ စတင်နိုင်ပြီး အရင်းအမြစ်များ/အချိန်များရရှိလာသည်နှင့်အမျှ တဖြည်းဖြည်းတိုးလာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စ များတွင် FMNR ၏ ဧရိယာကို သတ်မှတ်ရန် ပို အရေးကြီးပါသည်။

ခန့်မှန်းပင်စည် အရေအတွက်/ ဟက်တာ	အကွက် အရွယ်အစား (ဟက်တာ)	အကွက်အဝိုင်း များတွင်စံ ကွက်၏အချင်း (မီတာ)	အကွက်လေး ထောင့်များတွင်စံ ကွက်၏အလျား(မီတာ	အကွက်လေး ထောင့်များတွင်စံ ကွက်၏ဒေါင့် ဖြတ် အလျား(မီတာ)	စံကွက်၏ဆခွဲကိန်း (ဟက်တာပြောင်း ရန်)
၈၀	၀.၂၅	၂၈.၂၁	၅၀	၇၀.၇၁	၄
၁၀၀	၀.၂	၂၅.၂၃	၄၄.၇	၆၃.၂၅	၅
၂၀၀	၀.၁	၁၇.၈၄	၃၁.၆၂	၄၄.၇၂	၁၀

နောက်ဆက်တွဲ (၁၀) တွင် အချက်အလက်စုဆောင်းခြင်းအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် နမူနာပုံစံအချို့ပါရှိသည်။ FMNR Hub ဝဘ်ဆိုဒ် (FMNR Hub website)တွင် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဤအချက်အလက် စုဆောင်းခြင်းကိုကူညီ ရန်တီထွင်ဖန်တီးထားသည့် အီလက်ထရွန်နစ်ကိရိယာများ လည်း ရှိပါသည်။

သစ်ပင်ဖုံးအုပ်မှုပြောင်းလဲခြင်းကို ဂြိုလ်တုမှ စောင့်ကြည့်ခြင်း

မြင်ကွင်းတလျှောက်သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှု မည်ကဲ့သို့ပြောင်းလဲနေသည်ကို မြင်နိုင်ရန် အပေါ် ခပ်မြင့်မြင့် မှကြည့်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယခုအခါတွင် ဝေဟင်ဓာတ်ပုံနှင့် ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံ များသည် ကြည်လင်ပြတ်သားမှုရှိပြီး သစ်ပင်တစ်ပင်ချင်းစီ ကိုခွဲခြားသိမြင်နိုင်သောကြောင့် ရေတွက်နိုင်ပြီ လည်းဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကိုကူညီနိုင်သောကိရိယာများစွာရှိပြီး အားကောင်းသော ပထဝီဝင် သတင်းအချက်အလက်စနစ်များမှသည် ယခင်က ဒေသတစ်ခု၏ ဓာတ်ပုံများကို ရိုးရိုး ရှင်းရှင်း ကြည့်ကာ လက်ရှိအခြေအနေကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအထိ ဖြစ်သည်။

Collect Earth သည် Open Foris မှ တီထွင်ထားသည့် နည်းလမ်းအထောက်အကူတစ်ခုဖြစ်ပြီး Google Earth ကဲ့သို့ သော အခမဲ့အွန်လိုင်းမြေပုံဆွဲနည်းလမ်းအထောက်အကူများစွာတွင် ရရှိနိုင်သော အကောင်းစားနှင့် အလတ်စား ရုပ်ထွက် ပုံရိပ်များကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စေရန် ဆောင်ရွက် ပေးသည်။ ထိုနည်းလမ်းအထောက်အကူသည် အသုံးပြုသူများအား ရုပ်ပုံနှင့် သစ်ပင်မြေပုံများ၊ မြေအသုံးပြုမှု သို့မဟုတ် အခြား စိတ်ဝင်စားဖွယ်အချက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရန် ကူညီပေးသည်။ Collect Earth သည်နမူနာ ယူနည်းကို အသုံးပြုသောကြောင့် အလွန်အသေးစိတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ နိုင်သည့်အပြင် ပိုကြီးသော ဧရိယာများတွင် ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်စေပါသည်။ နည်းလမ်း အထောက်အကူကိုအလွန်အသုံးပြုရ လွယ်ကူ စေရန်ဒီဇိုင်းထုတ်ထားပြီး မြေပုံဆွဲစနစ်များတွင် အထူးအရည်အချင်း သို့မဟုတ် အတွေ့အကြုံများ မလိုအပ်ပါ။

Collect Earth မှတဆင့် ကျယ်ပြန့်သောနေရာများတွင် သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းခြင်း သို့မဟုတ် မြေယာအသုံးပြုမှု မြေပုံဆွဲခြင်း ကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများမှတစ်ပါတ်အတွင်း 'mapathons' (ပူးပေါင်းမြေပုံရေးဆွဲပွဲ) ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ Collect Earth သည် လက်ရှိ ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံများမှ သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုကို မြေပုံဆွဲခြင်းအတွက်သာမက သမိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ခေတ်ပြိုင်ပုံများကိုပါ ရရှိနိုင်သောအခါတွင်လည်း ရေးဆွဲနိုင်ပါသည်။ ဤနည်းဖြင့်၊ သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှု ကနဦးအချက် အလက်များရယူရန်အတွက် (သင့်တော်သောသမိုင်းဝင်ပုံများ ရရှိနိုင်ပါက ပြန်လည်ဖော်ထုတ်နိုင် သည်)နှင့်စီမံကိန်း အဆုံးတွင် သစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမှုအပြောင်းအလဲများကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည့် အဖိုးတန်နည်းလမ်းအထောက်အကူတစ်ခု ဖြစ်သည်။ Collect Earth ကို အသုံးပြုပြီး ဤအလုပ်ကို လုပ်ဆောင်သည့်အခါ သတိပြုရမည့်အချက်မှာ အပင်များ သေးငယ်နေချိန်တွင် သစ်ပင်ဖုံး လွှမ်းမှုပြောင်းလဲခြင်းသည် ရုပ်ထွက်ညံ့သော သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်ရှိသော ဂြိုဟ်တု ပုံများ (ယေဘုယျအားဖြင့် အသေးစိတ်မဟုတ်သောပုံရိပ်များ) အမြဲတမ်းဖော်ထုတ်မရနိုင်ပါ။ သို့သော် လေးငါးနှစ်အကြာ တွင် FMNR မှသစ်ပင်များကို စီမံခန့်ခွဲပုံနှင့် ပုံများ၏ အရည်အသွေး ပေါ်မူတည်၍ နေရာတော်တော်များများတွင် အချက်အလက်များယူနိုင်လောက်အောင် သစ်ပင်အုပ်ဆိုင်းမှုများ (canopy) ရှိနိုင်ပါသည်။

Collect Earth မှ စုဆောင်းရရှိထားသော အချက်အလက်များသည် မြေပြင်ပေါ်ရှိ အခြေ အနေကို မှန်ကန်စွာ ကိုယ်စားပြုကြောင်း သေချာစေရန်အကောင်းဆုံးနည်းမှာ၊ ကွင်းဆင်းစစ် တမ်းများ (အထက်တွင်ကြည့်ပါ) ကောက်ယူပြီးချိန်တွင် မြေပြင်ပေါ်တွင် သစ်ပင်စစ်တမ်း များပြုလုပ်ထား သော အချက်အလက်များကို အတည်ပြုနိုင်သော နေရာများ ရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မတူညီသော မြေအသုံးချမှု ပုံစံများကိုကာမိစေရန် မတူညီသော နေရာများတွင် ရွေးချယ်သင့်သည်။ GPS ကိုးကားချက်နှင့် လက်တွေ့ဖော်ပြချက် (ဓာတ်ပုံများက အထောက် အကူဖြစ်စေနိုင်သည်) နှစ်မျိုးစလုံးဖြင့် ၎င်းနေရာ၏ တည်နေရာကို မှတ်တမ်းတင်ပြီး စီမံကိန်းတစ်လျှောက် ပြန်လည် လေ့လာနိုင်ရန် ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါနေရာတွင် ရှိသည့် သစ်ပင်များ၏ အရေအတွက်၊ အမျိုးအစားနှင့် အရွယ်အစား (ရင်ခေါင်းအမြင့်ရှိ အချင်းနှင့် အမြင့်) ကို မှတ်တမ်းတင်ပါ။ ယခင် မြေပုံဖြင့် အပြန်အလှန် ကိုးကားရန်အတွက် ထိုနေရာတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အခြားလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် မြေအသုံးချမှုများကိုလည်း မှတ်တမ်းတင်ထားနိုင်ပါသည်။
Collect Earth နှင့် အချက်အလက်များကို ဤ နေရာတွင် openforis.org/tools/collect-earthတွေ့နိုင်ပါသည်။

FMNR ဓါတ်ပုံရိုက်မှတ် (photopoint) စောင့်ကြည့်ခြင်းအတွက် လွယ်ကူသောလမ်းညွှန်

သတ်မှတ်ထားသောနေရာတွင် ဓာတ်ပုံများကို အမြဲတမ်းရိုက်ကူးခြင်းသည် နှစ်ပိုင်းအတွင်းပြောင်းလဲမှု များနှင့် FMNR ကဲ့သို့သော စီမံကိန်းများ၏ ထိရောက်မှုကို စောင့်ကြည့်ရန် အလွန်အောင်မြင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်နိုင်သည်။ photopoint စောင့်ကြည့်ခြင်းကို စီမံခြင်းသည် မြန်ဆန်၊ ရိုးရှင်းပြီး ဈေးမကြီးပါ။
photopoint စောင့်ကြည့်ခြင်း၏ အရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ မူလနေရာသို့ ပြန်သွားကာ မူလလမ်းကြောင်းအတိုင်း ဓာတ်ပုံရိုက်ခြင်းဖြင့် သတ်မှတ်နေရာတစ်ခု၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှု များကို နှိုင်းယှဉ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ငါးနှစ်ကြာ စီမံကိန်းတစ်ခုအတွက် ဓာတ်ပုံများကို အနည်းဆုံး ၁၂ လတစ်ကြိမ် ရိုက်သင့်သည်။

လိုအပ်သောပစ္စည်းများ

- ဒစ်ဂျစ်တယ်ကင်မရာ (GPS ပါဝင်သောကင်မရာတစ်လုံး၊ သို့မဟုတ်အရည်အသွေး ကောင်း သော စမတ်ဖုန်းတစ်လုံးက အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်)
- အချက်အလက်များသိမ်းဆည်းရန်ကွန်ပြူတာသည်
- GPS (သင့်ကင်မရာ/ဖုန်းတွင် မပါဝင်ပါက)
- photopoint တည်နေရာကို အမှတ်အသားပြုရန် သုတ်ဆေး (သင်္ကေတဆေး) သို့မဟုတ် ဖဲပြား (ချန်လှပ်ထားနိုင်သည်)

Contributed by Anne Crawford, World Vision Australia (February, 2014).

နည်းလမ်းများ

·မိမိစီမံကိန်းကြောင့် အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် နေရာတစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။

·မရွှေ့လျားနိုင်သောအရာနှစ်ခု (သစ်ပင်ကြီးများ၊ ကျောက်ဆောင်များ၊ သို့မဟုတ် နောက်ခံ တောင်တန်းများ)ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပါ။

·အရာဝတ္ထုတစ်ခု၏ရှေ့တွင်ရပ်ကာ အခြားတစ်ဖက်သို့မျက်နှာမူကာ ရှုခင်းကို ဓာတ်ပုံရိုက်ပါ။ ဓာတ်ပုံတွင် ဒုတိယအရာပါဝင်ကြောင်း သေချာပါစေ။ ဖြစ်နိုင်လျှင် ပထမအရာဝတ္ထုပေါ်တွင် ဆေးသုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖဲကြိုးဖြင့် တည်နေရာကို အမှတ်အသားပြုပါ။ မြေအသုံးပြုသူ ၏ခွင့်ပြုချက်ကို ဦးစွာရယူပါ။

·သင့်ကင်မရာသည် GPS တည်နေရာများကို မှတ်တမ်းတင်ထားပါက ၎င်းကို ဖွင့်ထားကြောင်း သေချာပါစေ။

·၁၂ လတစ်ကြိမ် တူညီသောနေရာကို ပြန်သွားပြီး နောက်ထပ်ဓာတ်ပုံရိုက်ပါ။ ပြီးခဲ့သည့် နှစ်ကရိုက်ထားသည့် ဓာတ်ပုံကို ယူသွားခြင်းဖြင့် ရှုခင်း၏တူညီသောမြင်ကွင်းကို ရိုက်ကူး ရန် သေချာစေမည်ဖြစ်သည်။

·ရုံးသို့ပြန်ရောက်သည်နှင့် သင့်ဓာတ်ပုံများကို ကင်မရာမှ ကွန်ပျူတာတွင်သိမ်းပါ။ ဖိုင်တစ်ခုစီကို တည်နေရာအမည်နှင့် ရက်စွဲဖြင့် အညွှန်းတပ်ပြီး ၎င်းတို့ကို သီးသန့် ဖန်တီးထားသော ဖိုင်တွဲတစ်ခုတွင် သိမ်းဆည်းပါ။ ဤဖိုင်တွဲကို အခြား ကွန်ပျူတာ များမှနေပြီးဝင်သုံးနိုင်ကြောင်း သေချာပါစေ။

·ယခုနည်းလမ်းကို ၁၂ လ ပြည့်တိုင်း ပြန်လုပ်ခြင်းအားဖြင့် မြေပြင်ပုံစံ အပြောင်းအလဲများ ကို ပုံများကိုဖန်တီးနိုင်ပါမည်။

အကြံဉာဏ်များနှင့် အကြံပြုချက်များ

·သင့်နောက်တွင် နေရှိနေပါက နေရောင်လျော့ကျမှုအနည်းဆုံးဖြစ်ရန် အချိန်ကိုက်ပြီး ဓာတ်ပုံ ရိုက်ပါ။ နံနက် ၉ နာရီမှ ညနေ ၃ နာရီအတွင်းကအကောင်းဆုံး ဖြစ်ပြီး မည်သည့်လားရာကို မျက်နှာမူ ထားသည့်အပေါ်မူတည်ပါသည်။

·တိမ်ထူသော်လည်း တောက်ပသောနေ့ရက်များတွင် ဓာတ်ပုံရိုက်ခြင်းသည် အရိပ်မဲများ မဖြစ်ရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။

·ဓာတ်ပုံများကို နှစ်စဉ်ရာသီ၏ တူညီသည့်နေရာတွင် ရိုက်ကူးသင့်သည်။

ပုံ ၂။ ဂါနာနိုင်ငံ၊ Yameriga ရွာကို အပေါ်စီးမှ မြင်ရသော တောင်စောင်းများ၏ နှိုင်းယှဉ်ဓာတ်ပုံ များ။ က။ဖေဖော်ဝါရီ 2010၊ ဓာတ်ပုံ- P. Akaribo ခ။ ဧပြီလ 2014။ ဓာတ်ပုံ- A. Crawford

ပုံရိုက်မှတ် စောင့်ကြည့်ခြင်းဆိုင်ရာ အသေး စိတ် အချက်အလက်များ အတွက် အောက်ပါ အရင်းအမြစ်များကို အကြံပြုထားပါသည်- nrmsouth.org.au/wp-content/uploads/2014/08/Photo-Monitoring-Fact-Sheet-NRM-South.pdf. မိတ္တူကို FMNR Manual resources page တွင်လည်းတွေ့နိုင်ပါသည်။

FMNR တွေ့ရှိချက်များကိုမျှဝေခြင်း

FMNR ကို အကောင်အထည် ဖော်ပြီးနောက် ၎င်းတို့၏ မြေယာနှင့် ဘဝအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ပြောင်းလဲမှုများကို ဖော်ပြသည့် ရပ်ရွာများနှင့် မြေအသုံးပြုသူများ၏ ဥပမာများရာနှင့်ချီရှိပါသည်။ FMNR ကို အသုံးပြုပြီး ၎င်းတို့၏ သဘာဝ ပါတ်ဝန်းကျင်ကို ပြောင်းလဲပြီးနောက် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ မည်ကဲ့သို့ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်နိုင်သည် သို့မဟုတ် အကျပ် အတည်းများကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းပုံကို ဖော်ပြသည့် သတင်း မီဒီယာနှင့် အခြားသော အစီရင်ခံစာများလည်း ရှိပါသည်။ ဒီအစီရင်ခံစာများသည်မှန်ကန်ပြီးသတင်း ရေးသူများက ဤအပြောင်းအလဲများကို မျက်ဝါးထင် ထင် မြင်ဖူးကြပြီး ယုံကြည်ရသော လုပ်ဖော်ကိုင် ဖက်များထံမှ ဤ အကြောင်း အရာများကို ကြားသိရ သော ကြောင့် ဖြစ်သည်။

FMNR လှုပ်ရှားမှုကို ခြေရာခံနိုင်သော စနစ်များ

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ FMNR ပျံ့နှံ့မှုကို ခြေရာခံ နိုင်ရန် နည်းလမ်းအထောက်အကူများနှင့် စနစ်များကို ဖော် ထုတ် ဖန်းတီးလျက်ရှိပါသည်။ ထိုကိရိ ယာ များသည် စီမံကိန်းများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူ တစ်ဦးချင်း စီက FMNR မည်သူများက လုပ်ဆောင်နေသည်၊ မည်သို့နှင့် မည်သည့် နေရာ တွင် လက်တွေ့ကျင့် သုံးနေသည်၊ထို့အတူ ရလာဒ် များနှင့်သက်ရောက် မှုများ သည် မည်သို့ရှိနေ သည်ကို မျှဝေနိုင်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ဤနည်း လမ်းအထောက်အကူများတွင် ကမ္ဘာ တစ်ဝှမ်း ရှိ FMNR ပျံ့နှံ့မှုကို ခြေရာခံနိုင်သည့် ကွန်ယက် အခြေခံ ဒက်ရှ်ဘုတ်တစ်ခု ပါဝင်မည် ဖြစ် သည်။ FMNR Hub နှင့်ဆက်သွယ်ထားပါ။ မိုဘိုင်း အက် ပ်များ (mobile apps၊ အပြန် အလှန် အကျိုးပြု သောမြေပုံများ၊ သင်တန်း များ၊ ဆိုရှယ် မီဒီယာ နည်းလမ်းအထောက်အကူများနှင့်

အကယ်၍ သင်သည် ဤဇာတ်လမ်းများကို သတင်းပို့နေသူများကို မသိဘဲ၊ အပြောင်းအလဲများကိုလည်း ကိုယ်တိုင် မ မြင်ဖူး ပါက၊ဘယ်အရာက အမှန်ဖြစ်သည်ကို သိရှိရန် ခက်ခဲသည် မှာ–အခြားအချက်များထက် FMNR ဖြစ်နေ သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

FMNR Field Manual ရဲ့ အဓိကရည်မှန်းချက်တစ်ခုကတော့ စီမံကိန်းများသည် FMNR ၏ အခြေခံအဓိကညွှန်းကိန်း (core indicator) ၉ ခုသုံးဖို့ ဖြစ်နိုင်သမျှသုံးစေရန်နှင့် ထိုနည်းလမ်းများနှင့် စီမံကိန်းများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များတိုးတက်မှု နဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို နှိုင်းယှဉ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဤစီမံကိန်းများသည် အံ့အားသင့်ဖွယ်ကောင်းသော ဇာတ်လမ်းတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေ မည်ဖြစ်သည်။

FMNR Field Manual အသုံးပြုသူများသည် ၎င်းတို့၏ FMNR လုပ်ငန်းမှ ထုတ်ဝေသော သုံးသပ်ချက်များ၊ သုတေသန နှင့် သင်ခန်းစာများကို FMNR Hub သို့ အကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် သက်သေအခြေခံတစ်ခုကို တည်ဆောက်ရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေ နိုင်သည်။

တီမောလက်စ်တီ (Timor-Leste) ရှိ ကွင်းထဲမှ ထင်ဟပ်မှု/တွေးတောမှုများ- ကျွန်ုပ်တို့၏အလုပ်သည် အလုပ်ဖြစ်မ ဖြစ် မည်သို့သိနိုင်မည်နည်း။

အန်းန် ကရောဖို့ (Anne Crawford), World Vision Australia ၏ အကြီးတန်း သုတေသနနှင့် အကဲဖြတ်ရေး အကြံပေး (Food Security and Climate Change) သည် ပုံမှန်စီမံကိန်း သုံးသပ်ခြင်းနည်းလမ်းတစ်ခုကို ဖော်ပြ ထားသည်။

နေ့လယ်ပိုင်း အပူပိုင်းဒေသ မိုးရွာသွန်းနေချိန်တွင်အမျိုးသမီးများနှင့် စကားပြန်၏ နူးညံ့သောအသံ များကိုကြားရန် မျှော်လင့်နေကြသည်။ ခေါင်မိုးပေါ်မှာ မိုးသံတွေ တဖွဲဖွဲကျနေတော့ အစည်းအဝေးကိစ္စ ပြန်မတွေးခင် မြစ်ကို ဘေးကင်း စွာ ဖြတ်ကူးနိုင်ပါ့မလားလို့ ခဏလေး တွေးမိ တယ်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ သြစတြေးလျအစိုးရမှ ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ထားသည့် FMNR ပရောဂျက်သည် ဖာဟီရာ (Fahira) ရွာရှိ အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများအတွက် မည်ကဲ့သို့ အကျိုးပြုကြောင်း ဆွေးနွေးနေပါသည်။ ယနေ့တွင် အမျိုးသမီးများသည် တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်၏ အိမ်တွင် ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေပေးကြသည်။

ဒီလိုအစည်းအဝေးတွေ – သို့မဟုတ် 'အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ'တွေက – ပြီးဆုံးခါနီးစီမံကိန်းတွေကို အကဲဖြတ်တဲ့အခါမှာ အချက်အလက်စုဆောင်းဖို့ နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။

စီမံကိန်း၏ မတူညီသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို မျှဝေရန်နှင့် တန်းတူရည်တူ စကားပြောဆိုခွင့် ရစေရန် အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများကို သီးခြားစီတွေ့ဆုံရန် ရွေးချယ် ထားပါသည်။

စိုစွတ်သောရာသီအတွင်း တီမောလက်စ်တီ ကုန်းမြင့်ဒေသရှိ ဝေးလံခေါင်သီသောရပ်ရွာများတွင် စီမံကိန်းတစ်ခုကို အကဲဖြတ်ခြင်းသည် စိန်ခေါ်မှုများရှိသော်လည်း ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင် များပါဝင် ရန်အတွက်မူ အချိန်ကောင်းပါသည်။ မိုးရွာစပြုလာသည်နှင့်အမျှ၊ လယ်ကွင်းများတွင် အလုပ်လုပ် နိုင်ခြေနည်းပါးပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏အကဲဖြတ်မှုက ၎င်းတို့၏နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများကို အနှောက်အယှက် နည်းစေပါသည်။ ထို့ကြောင့် မတူညီသည့်ထောက်ပို့ဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို ဖယ်ရှားပေးပါသည် - ယင်းတို့အနက် 'အဲဒါကို ပြုလုပ်ခြင်း' သည် အကြီးကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်။

World Vision စီမံကိန်းများကို များသောအားဖြင့် ဒေသတွင်း ဝန်ထမ်းများ၊ ကျပန်းလုပ်သားများ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် ပြင်ပအတိုင်ပင်ခံမှ အကဲဖြတ်ကြသည်၊ ရံဖန်ရံခါတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး (ဤအခါ World Vision Australia) ၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်သည်။ အတော်အတန်ကြိုတင်စီစဉ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရပါသည်- အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်အား ဌားရမ်းရန် အတွက် သက်ဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ ရေးဆွဲခြင်း၊ အဓိကအကဲဖြတ်ခြင်းမေးခွန်းများကို သဘော တူခြင်း၊ ချဉ်းကပ်မှုပုံစံရေးဆွဲခြင်း၊ အချက်အလက်များစုဆောင်းရန်အတွက် နည်းလမ်းအထောက်အကူများ ရေးဆွဲခြင်း၊ ဘတ်ဂျက် အပြီးသတ်ခြင်းနှင့် မော်တော်ယာဉ်များထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၊ နေရာထိုင် ခင်း၊ ကျေးရွာလည်ပတ်မှုများနှင့် အခြားအရာများကို စီစဉ်ပေးခြင်းများဖြစ်သည်။

စီမံကိန်းအများစုသည် ကျွန်ုပ်တို့ကိုးကားနိုင်ရန် အခြေခံအစီရင်ခံစာတစ်ခုရှိပြီး စီမံကိန်းစ တင်ခြင်းမပြုမီ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများ မည်သို့ဖြစ်ခဲ့သည်ကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြသည်။ ဤအရာသည် စီမံကိန်းဒီဇိုင်းနှင့်အတူ နောက်ဆုံးသုံးသပ်ချက်ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် အရေးကြီးပါသည်။

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများနှင့်အတူ၊ အတိုင်ပင်ခံသည် အများအားဖြင့် စီမံကိန်းတွင် အရေးပါသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်သူများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည် - ဥပမာ၊ ဒေသန္တရ သစ်တောဌာနဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်း လှည့်လည်ခြင်းသည်မြေယာအသုံးပြုသူများအတွက် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်ခဲ့သော အပြောင်း အလဲများ အကြောင်း ဆွေးနွေးရန် အခွင့်အလမ်းပေးကာ FMNR ကို အသုံးပြု၍ သစ်တောကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် တန်ဖိုးမြင့်သစ်ပင်မျိုးစိတ်များ စိုက်ပျိုးခြင်းတွင် ၎င်းတို့၏ တိုးတက်မှုကို ပြသသည်။ အသိပညာနှင့် အသိအမြင်သစ်များ၊ တိုးတက်လာသော လယ်ယာစိုက်ပျိုးနည်းများ၊ အိမ်သုံးဝင်ငွေနှင့် ကလေးသူငယ်များ ကျန်းမာချမ်းသာမှုတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီမံကိန်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖော်ထုတ်ရန် ဖြစ်သည့်အတွက် အိမ်ထောင်စု စစ်တမ်းများသည် စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်အတွက် အသုံးများသော နည်းလမ်းအထောက်အကူတစ်ခုဖြစ်သည်။

အိမ်ထောင်စုစစ်တမ်း အသုံးပြုသောအခါ သုံးသပ်မှုတစ်ခုတွင် အဓိကကျသော အစီအစဉ်အနေဖြင့် အမြဲတမ်း အရေးကြီးဆုံးလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး၊ ထိုအလုပ်တွင်အသစ်လေ့ကျင့်ပေးထားသည့် စစ်တမ်း ကောက်သူများပါဝင်ကာ ကျပန်းရွေးချယ်ထားသည့် အိမ်ထောင်စုများကို တစ်ပတ် သို့မဟုတ် နှစ်ပတ် အတွင်း စစ်တမ်းကောက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤစစ်တမ်းများအနက်မှ ၄၀၀ ကို ပြီးမြောက် ခြင်းသည် အထူးအဆန်းမဟုတ်ပါ၊ တခါတရံတွင်ပိုမိုများပြားပါသည်။ ဒေသတွင်းဈေးနှေးများ အိမ်တွင်လူမရှိခြင်း၊ ဘာသာရေး အားလပ်ရက်များနှင့် အိမ်များကြားအကွာအဝေး စသည်တို့ အတွက် အချိန်ဇယားများ လိုအပ်ပါသည်။ ဤအကဲဖြတ်မှုအတွက်၊ စာရင်းကောက်သူများသည် စီမံကိန်းနှင့် မေးခွန်းများကို နားလည်ရန် လိုအပ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပထမဦးစွာ ဒီဇိုင်းထုတ်သည့်အခါ ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့ကို Tetun ဖြင့် ဖတ်နိုင်ပြီး လိုအပ်ပါက ဒေသန္တရဘာသာစကားသို့ ဘာသာပြန်ဆိုကာ တုံ့ပြန်မှုကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အိမ်ထောင်စုစစ်တမ်းအချက်အလက်ကောက်ယူရာတွင် အသုံးများသည့်စာရွက်အခြေခံထက် တက်ဘလက် (Tablets) များကိုလည်း အသုံးပြုနေပါသည်။ ၎င်းတို့အား ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပြီး နောက် အောင်မြင်မှုကတော့၊ ရလဒ်များကို စာရင်းဇယားတစ်ခုသို့ လျင်မြန်စွာဒေါင်းလုဒ် လုပ်ခြင်းအားဖြင့် အချိန်ကုန် သက်သာပြီး တခါတရံအမှားအယွင်းများ တတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရှောင်ရှားနိုင် မည်ဖြစ် သည်။

အချက်အလက်အားလုံးကို စုဆောင်းပြီးသည်နှင့်၊ အတိုင်ပင်ခံသည် ဤအကဲဖြတ်မှုအတွက် ဇာတ်လမ်းကို တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းကို စတင်ပါမည်။ စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်နှင့် ရလဒ်များကို ပြီးမြောက်ခဲ့ပါသလား။ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ရည်မှန်းချက်နှင့် ကိုက်ညီပါသလား။ အနာဂတ်စီမံကိန်းဒီဇိုင်းများကို အသိပေးရန် ဤ အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ကျွန်ုပ်တို့ ဘာသင်ယူနိုင်သနည်း။ ကျွန်ုပ်တို့နဲ့အလုပ်လုပ်နေသော မိသားစုတွေအတွက် နေ့စဉ်လူနေမှု ဘဝနဲ့ ခြားနားချက်တစ်ခုကို ဖန်တီး ပြီးပြီလား။ အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများသည် စီမံကိန်းမှ မတူညီသော သက်ရောက် မှုများကို ခံစား ခဲ့ကြပါသလား။ ကျွန်ုပ်တို့၏အတိုင်ပင်ခံသည် စီမံကိန်းအစီအစဉ်နှင့် အဆိုပြုထား သော ရလဒ်များကို နည်းစနစ်တကျပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် ၎င်းကိုလုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပြီး စုဆောင်းရရှိထားသည့် အချက်အလက်အမျိုးမျိုးကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းဖြင့် ကောက်ချက်ဆွဲ မည်ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပဋိပက္ခဖြစ်စေ သည့် သတင်းအချက်အလက်များရှိပြီး ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းကို သိရန် နောက်ထပ်မေးခွန်းများ သို့မဟုတ် ယူဆချက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်သည်။

အပြင်ဘက်မှာ မိုးရွာသွန်းမှု တဖြည်းဖြည်း ပျော့နည်းသွားပြီး အမျိုးသမီးများ ဦးတည်သော မေးမြန်းဆွေးနွေးပွဲလည်း အဆုံးသတ်ဖို့ နီးကပ်လာပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သွားတော့မည်ဆိုပြီး ဗွက်အိုင်တွေကိုခုန်ကျော်ပြီး ဒေသခံရုံးသို့ပြန်ဖို 4WD ကားဆီသို့အပြေးလေးသွားခဲ့ကြတယ်။ ဖာဟီရာ (Fahira) မှာ ရှိတဲ့ အချိန်တွေသည် စီမံကိန်းနှင့် ၎င်း၏အကျိုး သက်ရောက်မှုကို ကောင်းကောင်းနား လည်စေပြီး နောက်တနေ့ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများအတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏မေးခွန်းများ ကို ပိုမိုပြတ်သား စေခဲ့ပါသည်။

ပုံ (၃) အုပ်စုဆွေးနွေးမှုတစ်ခုအတွင်း စီမံကိန်းပါဝင် သူများနှင့်တွေ့ဆုံခြင်း သည် စီမံကိန်း၏ အကျိုးသက်ရောက် မှုနှင့်ပတ်သက်သော ထိုးထွင်း သိမြင်မှုကိုရရှိစေသည်။ ဓာတ်ပုံ-အန်နီ ကရောဖို့ (Anne Crawford)

ပုံ (၄) စီမံကိန်းပါဝင်သူများနှင့် ကျေးရွာတွင်း လမ်းလျှောက်ခြင်းသည် အကသောဆွေးနွေးမှုများ အတွက် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဓာတ်ပုံ-အန်နီ ကရောဖို့ (Anne Crawford)

FMNR စီမံကိန်း M&E အတွက် အကြံပြုချက်အချို့

·သင့်စီမံကိန်း၏ ထိရောက်မှုကို အစမှစ၍ မည်သို့အကဲဖြတ်မည်ကို စဉ်းစားခြင်းသည် အဆုံးတွင် မှန်ကန်သော အချက်အလက်ကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

·ပြောင်းလဲမှု၏အညွှန်းကိန်းများစွာသည်ပမာဏအရေအတွက်ဖြစ်သောကြောင့် နောက်ဆုံး (endline) တွင် နှိုင်းယှဉ်ရန်အတွက် ရပ်ရွာလူထုထံမှ အရည်အသွေးကောင်း သည့်အချက် အလက်များကို အခြေခံအစီရင်ခံစာအတွက် ကောက်ယူရန် လိုအပ်သည်။

·ကောင်းမွန်သော M&E အစီအစဉ်တစ်ခုသည် မည်သူက မည်သည့်အချက်အလက်ကို စုဆောင်းရန် တာဝန်ရှိသည်၊ အကြိမ်ရေမည်မျှကောက်ယူရမည်ကို သိကြောင်း သေချာ စေခြင်းဖြစ်သည်။

·အညွှန်းကိန်းများသည် သင်မြင်လိုသောပြောင်းလဲမှု၏ အရေးကြီးသောအတိုင်း အတာ များဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းအစတွင် အခြေခံတန်ဖိုးများဖြင့် သင်၏အညွှန်းကိန်း ခြေရာခံ ဇယားကို မွမ်းမံရန်မမေ့ပါနှင့် - သို့မဟုတ်ပါက အပြောင်းအလဲ၏အတိုင်းအတာကို သင် မည်သို့သိနိုင်မည်နည်း။

·ဒေတာစုဆောင်းသည့်အခါ၊ ၎င်းကို ဖြစ်နိုင်သမျှနေရာတိုင်းတွင် ကျား/မ၊ အမျိုးသမီးနှင့် မသန်စွမ်းသူ များကဲ့သို့ အုပ်စုများအဖြစ် ခွဲထုတ်နိုင်ကြောင်း သေချာပါစေ။ သင်၏ စီမံကိန်း အကောင်အထည် ဖော်မှုတွင် အားလုံးပါဝင်မှုကို ပြသရန် ဤအချက်သည် အရေးကြီးပါသည်။ ဘယ်သူတွေကို သက်ရောက်မှုရှိလဲဆိုတာ ဖော်ပြဖို့ အထောက်အကူ ဖြစ်စေပါတယ်။

·အလှူရှင်များသည် စီမံကိန်း၏သက်ရောက်မှုများကို ပြသရန် ရလဒ်များကို စုစည်းပြီး ရလို သောကြောင့် အချိုးအစားအဖြစ် (မြေယာအသုံးပြုသူနှင့် အိမ်ထောင်စုများ၏ ရာခိုင်နှုန်း များကဲ့သို့) နှင့် ကိန်းဂဏန်းများ (မြေယာအသုံးပြုသူ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီး အရေအတွက်ကဲ့သို့) များအဖြစ် အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းသည် ကောင်းမွန်ပါသည်။

နောက်ဆုံးစစ်ဆေးမှုအနေဖြင့်၊ သင့်စီမံကိန်းအဆုံးတွင် အလှူရှင်ကို စိတ်ဝင်စားစေမည့် အဓိက ထုတ်ပြန်ချက်ငါးခုကို စဉ်းစားရန်နှင့် ဤအချက်များကို ထောက်ခံရန် အရေအတွက် သတင်းအချက် အလက်များ ရှိနေစေရန်သေချာပါစေ။ အလှူရှင်များသည် အရေအတွက် များကို ကြိုက်နှစ်သက် ကြသည်။

အခန်း (၁၁)

Some final thoughts
နောက်ဆုံးတွေးခေါ်ချက်အချို့

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် FMNR ကို ကုန်ကျစရိတ်နည်းပြီး၊ လယ်ယာမြေနှင့် သစ်တောများ ပြန်လည် ထူထောင်ရေး ကိုလျှင် မြန်စွာပြန့်ပွားနိုင်သည့်နည်းပညာအဖြစ် လက်ခံမှုမှာ အရှိန်အဟုန်နှင့် တိုးတက် လျက်ရှိသည်။

·World Vision တစ်ခုတည်းကပင် FMNR ကို ယခုအခါ နိုင်ငံပေါင်း ၂၂ နိုင်ငံကျော်တွင် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။ အဖွဲ့အစည်းများစွာကလည်း ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတွင် FMNR ကိုထည့်သွင်းပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကလည်း FMNR ကို လိုက်ပါဆောင်ရွက်နေကြသည်။

·World Resources Institute နှင့် World Agroforestry Centre မှ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုများကြောင့် နိုင်ငံတကာအလှူရှင်များ၊ အစိုးရများ၊ အခြားသော NGO များနှင့် UN အေဂျင်စီများသည် FMNR ကို သိရှိလာကြသည်။

·၂၀၁၁ Bonn Challenge မှ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ မြေဟက်တာ သန်း ၃၅၀ ကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန်နှင့် World Resources Institute ၏ AFR100 Initiative မှ ၂၀၁၅ Paris Climate Change Conference တွင် စတင်ခဲ့သော ပျက်စီးနေသည့် မြေဟက်တာ သန်း 100 ကို ပြန်လည်ထိမ်းသိမ်းရန် လှုံ့ဆော်မှုများမှာ အနောက်အာဖရိက၏ FMNR အောင်မြင်မှုများမှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အနောက်အာဖရိကတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့သောခက်ခဲသည့် အခြေအနေ များတွင် ရရှိခဲ့သော FMNR အောင်မြင်မှုများသည် အခြားဒေသများတွင်လည်း ထပ်တူအောင် မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်မှုကို ပေးစွမ်းသည်။

FMNR သည် စီမံကိန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် လုပ်နည်းကိုင်နည်းတစ်ခုမဟုတ်ပါ။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ လူများမှ ၎င်းတို့၏မြေယာများကို ပြန်လည်ရယူခြင်းဖြင့် အနာဂတ်ကို ပိုင်ဆိုင်မှုရယူသည့် လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ် သည်။ ဤလက်စွဲစာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဤနိုင်ငံတကာ လှုပ်ရှားမှု၏ ကြီးထွားမှုကို ပံ့ပိုးရန်ဖြစ်ပြီး အဖွဲ့အစည်း များနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီအား ထိရောက်ပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော FMNR အစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အသိပညာပေးပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို သူတို့၏ဘဝများနှင့် မြေယာများတိုးတက် လာစေရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သင်တို့လုပ်ဆောင်ရန်အဆင်သင့်ဖြစ်ပါပြီ

FMNR စည်းရုံးရေးမှူးကောင်းများသည် လူများကို မျှော်လင့်ချက်များပေးသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည် ပါသည်။

FMNR သည် သစ်ပင်များ ပြန်လည်ရှင်သန်ခြင်းအတွက်သာမက လူများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို ပြန်လည်ရှင်သန်စေခြင်းအကြောင်းဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုနှင့် သဘာဝဘေး ဒဏ်များကြောင့် ခိုကိုးရာမဲ့သူများ အဖြစ်မှ ကိုယ်တိုင် သဘာဝတရားနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်နေသော မြေယာမန်နေဂျာများအဖြစ် အသွင်ပြောင်းခြင်းဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများသည် ၎င်းတို့၏ အနာဂတ်ကို ပုံဖော်သူများ ဖြစ်လာကြသည်။ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားမြင့်မားအောင် ရေရှည်အတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက် ထားသည့် မြေယာများသည် လက်ရှိမျိုးဆက်အတွက် စားနပ်ရိက္ခာ၊ အမိုးအကာနှင့် ရေသာမကဘဲ အနာဂတ် အတွက် မျှော်လင့်ချက်နှင့် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် မက်လုံးများက ၎င်းတို့အား မွေးရပ်မြေတွင် ဆက်လက်တည်ရှိနေစေပါသည်။

သင်သည် ဤလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်သည့်အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ရပါသည်။ ကမ္ဘာကြီး၏အနာ ဂတ်အတွက် ယခုပင်သင်နှင့်အတူ လက်တွဲလုပ်ဆောင်လိုပါသည်။ သင့်အောင်မြင်မှုသတင်းများ၊ သင်ယူမှု၊ မေးခွန်းများ၊ စိုးရိမ်မှုများနှင့် FMNR Hub တွင် အကူအညီတောင်းခံမှုများကို ကြားနာရန် ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။

FMNR လှုပ်ရှားမှုသည် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဗဟုသုတနဲ့အတွေ့အကြုံတွေ များများဝေမှ လေလေ၊ အားလုံး အကျိုးရှိလေပါပဲ။

fmnrhub.com.au

"Our Vision for every child,

Life in all its fullness,

Our prayer for every heart,

The will to make it so"